

ЗОГАР

Глава Берешит

частина перша

Книга Зогар з коментарем "Сулам"

Глава Берешит частина перша

Переклад українською мовою, редагування та оформлення книги здійснені редакцією сайту "[Зоар с коментарием Сулам](#)" (редактор М. Полудьонний) за виданням: "Книга Зоар. Берешит, часть 1/Под ред. М.Лайтмана - М.: НФ «Институт перспективных исследований», 2014. ISBN 978-5-91072-059-0"

ЗМІСТ

Створила відбиток у вищому світлі	4
Сяйво небозводу	9
Таамім, некудот і отійот	21
Земля ж була пустинною і хаотичною	27
Нехай буде світло.....	37
Нехай буде звід.....	48
Нехай зберуться води	59
Нехай зростить земля зелень	65
Нехай будуть світила	77
Два великих світила.....	83
Сяючі світила і вогняні світила.....	93
Три світла	99
Моше і Яаков	106
Створімо людину	111
Я - це Я.....	116
Створімо людину	122
Молитва для бідного	127
Пращовий камінь.....	136
Той, Хто створює світи та руйнує їх.....	145
П'ять видів "великого наброду"	149
Моше і два Машиахи.....	151
Камені чистого мармуру.....	162
І ріка витікає з Едену	165
І помістив її в Еденському саді	168
Ідоловірство, кровопролиття і кровозмішення	171
І створив Творець Всесильний усякого звіря польового	175
І відбудував Творець Всесильний ту сторону	177
Евель - Моше.....	180
Погані змішання.....	182

Виправлення нижнього світу здійснюється вищим світом	183
А земля була пустинна.....	196
Три літери слова "тов (добре)"	201
Виправлення ЗОН "панім бе-панім"	203
Голос Творця - над водами.....	205
При обранку	207
Бет решит	209
Приховане світло	212
Якби не Мій союз вдень і вночі	216
Небозвід, який розділяє та поєднує	219
Води зачали і породили імлу	222
Якби не Мій союз вдень і вночі ²⁸⁸	230
Нехай будуть світила	231
Закишать води	236
І створив Всесильний чудовиськ	237
Створімо людину	238
Бо дощу не посилав	241
І повелів Творець Всесильний людині	246
Змій же був хитріший	248
І позначив Творець Каїна знаком.....	253
Біля входу гріх лежить	254
Аза та Азаель.....	255
Ось книга породжень Адама.....	257
Не буде дух Мій судити людину	260

Створила відбиток у вищому світлі

1) Коли забажав Цар створити й опорядити світи, тверда іскра створила відбиток у вищому світлі. "Створила відбиток" - означає вихід та скорочення світла, що залишає місце, котре є вільним та пустим від світла, і це визначається як "відбиток". Бо до цього творення вище світло заповнювало всю реальність, і коли захотілося Йому створити світи, Він створив відбиток у вищому світлі, тобто скоротив світло і вивів його з місця навколо Малхут. І завдяки цьому відбиткові, утворилося місце для всіх світів. "Іскра" - це іскра вогню. "Твердість" - це сила суворого суду, що діє в клі Малхут, через яку скоротилося та вийшло світло, яке оточувало Малхут.

Коли світла бажають розкрити себе, ця іскра, в якій міститься сила судів, котрі зветься "забарвлення", зустрічним ударом відбиває розповсюдження вищого світла і це розповсюдження відтісняється назад. І внаслідок відтискування та відштовхування виходять тонкі світла, стаючи немов одне ціле з розповсюдженням вищого світла. Ці тонкі світла називаються відбитим (зворотним) світлом, а розповсюдження вищого світла називається прямим світлом. І тоді ця іскра розкриває кольори в них, - тобто відмінність ступенів, і вони забарвлюються всі разом, - як відбите, так і пряме світло, - в чотири кольори: білий, червоний, зелений і чорний. І це чотири ступеня - Хохма, Біна, Тіферет й Малхут.

Ця іскра піднімається знизу нагору в світінні, званому "рош", і спускається, - тобто, коли це світіння змінює свій напрямок, щоб світити згори вниз, - та називається "гуф". І ця іскра зветься твердою іскрою. Іскра ця встановлюється та вдаряє по всіх зачатках свічень, кажучи кожному з них: "Рости!". Тобто в результаті її співударяння з розповсюдженням вищого світла виходять абсолютно всі рівні наявних у світах ступенів, і вона є мірою величини кожного зі ступенів¹.

Тверда іскра - це іскра, що вдаряє по розповсюдженню вищого світла та піднімає відбите світло, яке вдягає його. І внаслідок цього співударяння народжуються та виходять абсолютно всі ступені. Вона визначає силу скорочення, наявну в клі Малхут аби не отримувати вище світло, що встановилася потім також і в твердому екрані, званому "джерело". Однак тут йдеться про початок виходу цієї твердої іскри з Нескінченності, коли вона ще не встановилася в екрані, а являє собою силу суду, котра призвела до скорочення світла в клі Малхут.

Ця тверда іскра вийшла, і всередині самого утаєного з усього вкритого в Нескінченності, - всередині її останньої стадії, Малхут Нескінченності, - утворилася форма в її початковому вигляді. Тобто форма суду в своєму первородному вигляді була ще зовсім непомітною. Ця тверда іскра формувалася і перебувала всередині кола, в центрі кола, що нагадує кільце. І не було ні білого (кольору), ні чорного, ні червоного, ані зеленого.

Пояснення сказаного. Перш ніж були створені істоти та утворені створіння, вище просте світло наповнювало всю реальність, і не було ніякого вільного місця, в якому могли б існувати істоти та створіння, і не було там ні початку (рош), ні кінця (соф), а все було тільки однорідним простим світлом, і він називається світлом Нескінченності. А коли захотілося Йому в простому бажанні Своєму створити світи та утворити ці істоти, вийшла тверда іскра, тобто сила суду, яка розкрилася в Малхут, що вийшла з Нескінченності, і створила відбиток у вищому світлі. Тоді скоротилося світло та вийшло з клі Малхут і з місця навколо неї. Цей вихід світла називається відбитком у вищому світлі, бо утворився там порожній простір, де немає світла, і в цьому порожньому просторі вийдуть потім всі світи і все, що в них.

І оскільки ця тверда іскра, сила суду, вийшла та сформувалася тепер з останньої стадії Нескінченності, ще не міг розкритися в ній ніякий суд, а лише корінь, від якого поширилися і встановилися потім всі суди в світах. Але сама вона перебувала в своєму первісному вигляді та являла собою всього лише первородну силу, - тобто ще не було помітно в ній жодного прояву суду. І також місце скорочення, порожній простір, звідки вийшло світло, теж

¹ Див. "Вступ до науки Кабала", п.п.16,17.

перебувало у властивості повної однорідності. І там взагалі не виявлялася ніяка форма суду. І це називається круглою формою. Тобто, сила суду була включена в центр цього кола, в центральну точку; і вона там - як свого роду вісь, на якій обертаються всі світи, щоб підсолодити та виправити її (цю точку).

І також не було там, в цьому просторі, ніякого кольору, оскільки кольори - це прояв судів, що створюють зміни на ступенях, а там ще не було помітно жодного суду. І мовиться в Зогар: "І не було ні білого (кольору)", - оскільки білий вказує на світло Хохми, в якому немає ніякого кольору і суду. І після того, як світло вийшло звідти, скоротившись, немає там білого кольору. Але якщо світло вийшло, там повинен був залишитися чорний колір, який вказує на відсутність світла? Однак сказано, що і чорного там не було. І не було там ні червоного - кольору Біни, ані зеленого - кольору Тіферет.

Визначивши величину ступеню, вона утворила кольори, щоби світити всередині цього простору і відбитку, оскільки після скорочення та створення відбитку вона продовжила розповсюдження лінії світла від світла Нескінченності до місця цього порожнього простору таким чином, що вищий початок (рош) цього розповсюдження виходив від самої Нескінченності, прилягаючи до неї, а закінчення цього розповсюдження було в місці твердої іскри, що знаходиться в центральній точці, в центрі цього кола, оскільки ця тверда іскра перешкоджає вищому світлу пройти через неї. Тому світло закінчується там. І розповсюдження цієї лінії світла містить в собі чотири кольори - сфірот Хохма, Біна, Тіферет і Малхут, які світять всередині скороченого місця. Як сказано: "Визначивши величину ступеню, вона утворила кольори, щоби світити всередині цього простору й відбитку", - бо під час розповсюдження лінії світла утворилися кольори, щоб світити в цьому місці. Але до цього не було в скороченому місці жодного кольору.

І знай, що дві дії є у твердої іскри:

1. ударне поєднання (зівуґ де-акаа), від якого виходять усі ці ступені, і ця дія відбувається в Малхут де-рош, яка піднімає відбите світло знизу нагору та породжує десять сфірот рош, а також змінює напрямом, щоб світити від себе й нижче, та породжує десять сфірот гуф;

2. дія закінчення всіх ступенів, тому що під час поширення десяти сфірот гуф ступеню згори вниз, від Кетеру до Малхут, світло не може бути прийняте в Малхут де-гуф через тверду іскру, котра знаходиться там і перешкоджає вищому світлу, не дозволяючи йому розповсюдитися туди; тому світіння закінчується.

З Нескінченності виходить тверда іскра аби притягнути прикраси і мохін до всіх ступенів, бо всі мохін сходять внаслідок ударного поєднання (зівуґ де-акаа) твердої іскри. Ця дія іскри є необхідною аби управляти Малхут, званою "велике море", - щоб вона не виходила за свої межі. Іншими словами, - щоби вона не отримувала до себе вище світло від екрану і вниз, про яке сказано: "До цих пір дійдеш, але не далі"², - тобто до кордону цього екрану дійде це світло і далі не буде розповсюджуватися. Подібно до піску, який обмежує та закінчує води моря і змушує відступити хвилі цього моря. І з цієї причини зветься Малхут де-рош "Малхут, яка здійснює зівуґ (поєднання)", а Малхут де-гуф - "завершальна Малхут".

Необхідно також знати, що розповсюдження лінії світла - це парцуф АК, що є Кетером по відношенню до чотирьох світів АБСА (Ацилут, Брія, Єцира, Асія). І оскільки в кожному розповсюдженні обов'язково є чотири ступеня, - один нижче за інший, звані АБ-САґ-МА-БОН, - то і ця лінія містить у собі п'ять парцуфів світу АК (Адам Кадмон)³.

Всередині твердої іскри виходить одне джерело, від якого встановлюються кольори забарвлень внизу. "Джерело" - це екран, який встановився всередині Малхут, щоб піднімати відбите світло. Бо співударяння, зівуґ де-акаа (ударне з'єднання) з вищим світлом, - це безперервний зівуґ (поєднання), і екран стає як джерело, що безперервно випромінює відбите світло. "Забарвлення" означають суди. "Встановлюються кольори" - означає прояв судів (обмежень). "Внизу" - означає: в сфірот гуф.

² Писання, Йов, 38:11.

³ Див. "Вступ до науки Кабала", п.п. 30-46.

Світіння відбитого світла відбувається знизу вгору та згори униз. Світіння його знизу нагору називається "рош". І в світінні рош ще не розкрилися кольори, але тільки при світінні згори униз, званому "гуф (тіло)", виявляються ці чотири кольори. І тому сказано, що "встановлюються кольори забарвлень внизу". Тобто кольори проявилися у світінні згори вниз, а не в світінні знизу нагору. Суди (обмеження) не могли проявитися знизу нагору, оскільки вищий та нижній завжди співвідносяться як причина та наслідок, і нижній походить від вищого. І оскільки тверда іскра знаходиться внизу, в Малхут рош, і світить знизу нагору, то "причина", тобто дев'ять вищих сферот, абсолютно не вражається від недоліків свого "наслідку", Малхут.

Однак у гуф, що походить від ударного поєднання (зівуг' де-акаа) твердої іскри, - оскільки ця тверда іскра є його причиною, - розкриваються суди цієї твердої іскри. Бо вся сила судів, що наявна в причині, розкривається в її наслідку. І звідси нам відомо, що будь-яка властивість авіут (рівень грубості бажання) та нестачі може вплинути лише від місця її знаходження й нижче, але ніколи не вище від її місцезнаходження.

2) Самий утаєний з усіх вкритих, що вийшов з Нескінченності, парцуф Малхут світу АК, створив два парцуфа у властивості розділений та нерозділений. Його "повітря (авір)" є зовсім непізнаваним. Один парцуф, - у властивості "розділений", - це вихід половини ступеню, ВАК за відсутності ГАР. А другий, - у властивості "нерозділений", - це вихід повного ступеню. Його "повітря (авір)" - це ступінь руах, що являє собою ВАК за відсутності ГАР, і він є непізнаваним, тому що немає там зівугу для притягання ГАР. "Пізнаваний" - означає зівуг для притягання ГАР.

Пояснення сказаного. Зогар починає з'ясовувати, яким чином вийшли п'ять парцуфів Ацилуту з Малхут світу АК. І з'ясовується яким чином Малхут світу АК створила парцуф Кетер світу Ацилут, який називається "парцуф Атік і Нуква Атіку". Нуква Атіку вийшла з неї у властивості "розділений", а захар Атіку вийшов з неї у властивості "нерозділений". Цей поділ є результатом взаємодії властивості суду із властивістю милосердя, званої "друге скорочення світу АК (Адам Кадмон)".

Ми вивчаємо, що "спочатку Він задумав створити світ у властивості суду"⁴, - мається на увазі Малхут світу АК, від зівугу (поєднання) якої вийшли парцуфи світу АК, і вона є властивістю суду. "Побачив Він, що світ не може існувати, зробив властивість милосердя першою та поєднав її з властивістю суду"⁴. Побачив, що немає становлення світів, підняв властивість суду, Малхут світу АК, в Біну АК, властивість милосердя. Малхут, що здійснює зівуг (поєднання), яка стояла в кінці (соф) сферот рош, підняв в місце Біни де-рош, і там вона здійснила зівуг де-акаа (ударне поєднання) з вищим світлом.

І тоді її відбите світло, що піднімається знизу нагору, вдягнуло тільки дві сфери, Кетер і Хохму, а три сфери, - Біна і ЗОН властивості рош, - опустилися з рош та впали у гуф. Завершальна Малхут, яка стояла нижче від всіх сферот гуф, піднялася та встановилася в Біні властивості гуф, в половині сфери Тіферет, в точці хазе, тому що Тіферет вважається Біною властивості гуф. І вона закінчила парцуф в місці точки хазе. А Біна і ЗОН де-гуф не могли отримати жодного світла, оскільки вони знаходяться нижче від завершальної Малхут, та вийшли остаточно з Ацилуту.

І через підйом Малхут в місце Біни розділився кожен ступінь на два, при цьому половина його залишилася на ступеню, а нижня половина вийшла та опустилася на ступінь, що під ним. Половина ступеню рош опустилася в гуф, а половина ступеню гуф спустилася нижче за Ацилут. Таким чином, вважається, що кожен парцуф, який виходить внаслідок взаємодії властивості милосердя з судом, виходить способом поділу ступеню на дві частини.

Коли Малхут світу АК утворила парцуф Атік світу Ацилут, вона створила захар Атіку у властивості "нерозділений", тобто без взаємодії з властивістю милосердя. І Атік вийшов у вигляді повного ступеню, тобто не поділився на дві половини. А Нукву Атіку вона створила способом взаємодії властивості суду з милосердям. І Нуква вийшла у вигляді розділеного

⁴ Див. Берешит Раба, глава 12, п. 15.

ступеню, тобто лише на рівні Кетер і Хохма де-рош та Кетер і Хохма де-гуф. Біна, Тіферет і Малхут де-рош впали до гуф, а Біна, Тіферет і Малхут де-гуф впали нижче від закінчення кожного ступеня Ацилуту, тому що утворилося нове закінчення вищого світла, - місце хаза властивості гуф, де знаходиться половина Біни гуф. І це нове закінчення називається "парса".

Причиною того, що парцуф Атік і Нуква його включають дві властивості разом, є встановлення зв'язку між парцуфами АК, які вийшли у властивості "нерозділений", і між парцуфами чотирьох світів АБЄА, що вийшли у властивості "розділений". Захар Атіку має однакові властивості з миром АК, і він бере наповнення від АК та передає своїй Нукві, а Нуква Атіку, в якій однакові властивості з парцуфами АБЄА, передає наповнення світам АБЄА.

Самий утаєний з усіх вкритих, що вийшов з Нескінченності, - тобто Малхут світу АК, - утворила один парцуф, - Атік Ацилуту у властивості "розділений" та "нерозділений": захар Атіку - у властивості "нерозділений", а Нукву Атіку - у властивості "розділений". І упередив Він властивість "розділений", Нукву Атіку, властивості "нерозділений", властивості захар Атіку, - тому що Нуква Атіку вийшла раніше від захара Атіку, адже Нуква була створена і вийшла в ГАР Некудім, а захар вийшов у світі Ацилут, після світу Некудім.

Його "авір (повітря)", ступінь руах, що є властивістю ВАК за відсутності ГАР, називається "непізнаваний", оскільки немає там зівуґу для притягання ГАР. Це п'ять ступенів нефеш-руах-нешама-хая-ехіда (НАРАНХАЙ). Ступінь руах називається "повітря (авір)". Властивість "розділений", в якому є тільки дві сфери, Кетер і Хохма, може отримати лише два світла нефеш-руах, і йому бракує трьох світел нешама-хая-ехіда внаслідок нестачі трьох келім Біна-Тіферет-Малхут, як відомо зі зворотного співвідношення світел і келім, коли в келім - ростуть спочатку вищі, а в світлі - входять спочатку нижні. Тому сказано, що ступінь "повітря" Атіку, що є властивістю "розділений" Атіку, тобто Нуква його, зовсім "непізнавана", - оскільки немає у нього зівуґу, здатного притягнути три світла нешама-хая-ехіда, тобто зівуґу, званого "знання (даат)", як сказано: "І пізнав Адам Хаву, дружину свою"⁵.

І тоді, внаслідок вдаряння властивості "розділений" в Атіку, тобто Нукви Атіку, почала світити одна вища вкрита точка - парцуф Аріх Анпін світу Ацилут. Це вдаряння є ударним поєднанням (зівуґ де-акаа), внаслідок якого створюються та виходять абсолютно всі ступені. Таким чином, насправді ця точка носить завжди ім'я Малхут. А парцуфу Аріх Анпін надається ім'я "вища точка", щоби показати те, що відрізняється та нове в ньому по відношенню до Нукви Атіку, - що в нього є Малхут, яка підсолонжена властивістю милосердя, котра встановлюється для пізнання, тобто здійснення зівуґу для притягання ГАР.

І ця підсолонжена Малхут зветься "вищою точкою". Бо Нуква Атіку "непізнавана", оскільки встановлюється також і в нижній точці, званій "манула". Адже хоча вона і є властивістю "розділений", тобто Малхут, що підсолонжена властивістю милосердя, званою "міфтех", все ж є в неї дві точки, - тобто також і не підсолонжена Малхут. І тому вона "непізнавана". Адже будь-яке оновлення в Аріх Анпіні по відношенню до Нукви Атіку відбувається у вищій його точці. Тому Зоґар в багатьох місцях називає його ім'ям "вища точка".

А те, що називається "вкритою точкою", - це на відміну від Малхут світу АК, яка зветься "самий утаєний з усіх вкритих". Однак Малхут Аріх Анпіну називається лише ім'ям "вкритий", оскільки вона знаходиться вище від точки, що непізнавана зовсім. І тому називається точка ім'ям "початок (решит)", що означає - перше речення, котре передує всім реченням.

Слово "спочатку (берешит)"⁶ вказує на парцуф Аріх Анпін світу Ацилут, званий початком (решит) з тієї причини, що він є першим парцуфом, від якого передаються всі мохін, котрі наявні в світах. Однак від парцуфів, які знаходяться вище за нього, від парцуфів АК, і також від захара та нукви Атіку, в світі не надходять жодні мохін, оскільки вони абсолютно непізнавані, і немає в них зівуґу для передачі мохін, бо парцуфи АК та Атік захар

⁵ Тора, Берешит, 4:1.

⁶ Тора, Берешит, 1:1. "Спочатку створив Всесильний (Елокім) небо і землю".

встановилися з Малхут властивості суду, яка не підсолоджена, і світ не може існувати в ній. І навіть парцуф Нукви Атіку не передає мохін, адже вона складається з двох точок разом, і тому вона теж непізнана.

Таким чином, перший парцуф, який є пізнаванням, - це парцуф Аріх Анпін, оскільки він встановлений за допомогою однієї лише вищої точки, котра є підсолодженою, - точки "міфтех". І тому називається Аріх Анпін початком (решит). Тому Зогар детально роз'яснює тут стани від початку скорочення і до захара та нукви парцуфа Атік світу Ацилут з тим, щоб показати нам, що парцуф Аріх Анпін є носієм вищої точки, званої "решит", і на нього вказує слово "берешит", що в Торі.

І цього немає в усіх парцуфах та світах, які передують йому. Тому що вони непізнані і не передають нижнім. Тому в Торі про них не згадано жодного слова, бо ми не можемо назвати те, що не досягнуте нами, якимось ім'ям або словом. І корінь всього досягнення починається тільки в Аріх Анпіні, який називається "пізнаваний". Але він лише корінь досягнення і тому називається "берешит (спочатку)"⁶. І тому саме він є першим словом в Торі, оскільки Тора відноситься до властивості "досягнення".

Сяйво небозводу

3) "Розумні засяють, як сяйво небозводу"⁷. "Розумними" називаються ЗОН світу Ацилут, або - душі праведників. "Сяйво небозводу" - це світіння ГАР, що розкривається завдяки взаємодії з властивістю милосердя. В даному уривку йдеться, особливо, про Малхут, що підсолонжена властивістю милосердя, тобто про Малхут, яка розділила кожний ступінь під час свого підйому в Біну та утворила нове закінчення ступеню в середині його сфірот, в місці Біни властивості гуф, в хазе. Це нове закінчення називається "парса", яка стоїть в хазе та завершує там парцуф. І це - перегородка (парса), що знаходиться у внутрішніх органах (меаїм) людини, в її грудній порожнині (хазе), та розділяє між органами, котрі дають життєві сили, - легкими й серцем, - та між травними органами.

Це нове закінчення називається також небозводом, що розділяє між вищими й нижніми водами. Тому що в гуф є п'ять сфірот Хесед-Г'вур-Тіферет-Нецах-Год, які відповідають п'ятьом сфірот Кетер-Хохма-Біна-Тіферет-Малхут. Сфірот ХАГАТ (Хесед-Г'вур-Тіферет) де-гуф є властивістю КАХАБ (Кетер-Хохма-Біна), тобто ГАР цього гуф, і вони закінчуються в місці хазе, де розташована парса, звана "небозвід". Тому ці ХАГАТ називаються вищими водами. Від хазе й нижче - Тіферет і Малхут властивості гуф, звані нижніми водами. Таким чином, небозвід знаходиться посередині кожного ступеня та розділяє між вищими водами і нижніми. Про це сказано: "Нехай буде звід посеред вод, і буде він відокремлювати води від вод"⁸.

У властивості суду, тобто у властивості Малхут світу АК, перш ніж вона підсолонилася в Біні, у властивості милосердя, світ не міг існувати. Тому що світ - це ЗОН Ацилуту, і до нього включені люди, котрі знаходяться в цьому світі. Бо все, що отримується в ЗОН світу Ацилут, може бути отримано людьми, які знаходяться в цьому світі. А все, що не може бути отримано в ЗОН, - не може бути отримане і людьми в цьому світі, оскільки вище від рівня ЗОН ми нічого не отримуємо.

Тому, якби Нуква Зеїр Анпіну, тобто Малхут, не була підсолонжена в Біні, вона не була б придатна для жодного отримання прямого світла, тобто вищого світла, а тільки лише - відбитого світла, і це - тонкі світла, тобто світла властивості суду. І тоді люди в цьому світі не могли б отримати жодних мохін, - тобто прямого світла від Нескінченності. Як сказано: "Побачив Він, що світ не може існувати, включив до нього властивість милосердя"⁴, - тобто підняв її (Малхут) в місце Біни, і розділилися всі ступені, утворивши нове закінчення всередині кожного ступеня, зване небозвід. Таким чином Малхут, яка піднялася в місце Біни, набула двох сфірот, що здатні отримати вище світло, - Біну і Тіферет. Адже в силу того, що Малхут знаходиться в місці Біни, сфірот Біна і Тіферет знаходяться під нею та включені до неї.

Тому коли люди піднімають МАН за допомогою заповідей і добрих діянь, вони притягують нове світіння з висі, яке опускає Малхут та місце зівугу знову на своє місце, під Тіферет. І виходить повний ступінь світел нефеш-руах-нешама-хая-східа (НАРАНХАЙ), прийнятих до сфірот Біна й Тіферет, які включилися до цього в Малхут та здатні приймати вище світло. І тоді душі праведників теж отримують вищі мохін від ЗОН Ацилуту, оскільки вони включилися до вищої Малхут.

Таким чином, всі мохін виходять тільки завдяки Малхут, яка піднялася в Біну та утворила там нове закінчення, зване "небозвід". І якби не цей небозвід, ЗОН не могли б нічого отримати від вищого світла. Тому ці мохін називаються у наведеному уривку "сяйво небозводу", тобто світло, що розкривається в місці завершення взаємодії милосердя з судом. Як сказано: "Розумні"⁷, - ЗОН і душі праведників, - "засяють, як сяйво небозводу"⁷, - отримають мохін, які світять, як "сяйво небозводу", тому що всі їхні мохін виходять від саява цього небозводу.

⁷ Писання, Даніель, 12:3. "Розумні засяють, як сяйво небозводу, а ті, хто схиляє до справедливості багатьох, - як зірки, відтепер й вічно".

⁸ Тора, Берешит, 1:6.

Саме тому Зогар наводить цей уривок, котрий вказує на всі мохін, що були створені від Аріх Анпіну й нижче, бо всі вони вийшли від цих світел саява небозводу. І вони можуть бути досягнуті нижніми.

Є три види саява в цього небозвода:

1. "саяво, найбільш утаєне з усіх прихованих" та його "повітря (авір)", - тобто захар і нуква Атіку; захар Атіку називається "найбільш утаєним з усіх прихованих", а його "повітря (авір)" - це Нуква Атіку, яка створила Аріх Анпін у властивості "саяво небозводу";
2. "саяво берешит (спочатку)" - це Аріх Анпін, від якого були утворені ІШСУТ;
3. "вкрите саяво" - це ІШСУТ, від яких були створені всі десять речень початку творення, тобто мохін де-ЗОН; однак вищі Аба ве-Іма не походять від властивості "саяво небозводу", оскільки вони - у властивості "непізнаваний", і "йуд" не вийшла з їхньої властивості "повітря (авір ґіх)".

Перший вид саява небозводу є коренем створення Аріх Анпіну, бо сам він відноситься до властивості "непізнаваний".

Другий вид саява небозводу є носієм вищої точки, званої "міфтех (ключ)", тому воно вважається початком (решит) усіх мохін саява небозводу і тому називається "берешит (спочатку)"⁶. І разом з тим, ці мохін не розкриваються в ньому, але він їх передає ІШСУТ, тобто третьому виду саява небозводу, і в ІШСУТ розкриваються всі ці мохін повністю, оскільки від них отримують ЗОН.

Властивість "повітря (авір)" цього саява, найбільш утаєного з усіх прихованих, здійснила зівуг і почала світити в цій точці. "Найбільш утаєний з усіх прихованих" - це Атік і Нуква його. І хоча Нуква його вже встановилася з Малхут, котра підсолонжена у властивості милосердя внаслідок її підйому до небозводу, все ж, оскільки вона непізнана, вона включається в захар Атіку і називається "найбільш утаєною з усіх прихованих", як і він. Однак вона називається властивістю "повітря (авір)" його, бо є лише половиною ступеню, - келім Кетер і Хохма, зі світлами нефеш-руах.

"Повітря (авір)" парцуфа Атік, яке є його Нуквою, здійснило зівуг та почало світити в цій точці, - тобто Нуква притягнула світіння до Аріх Анпіна, званого "вищою точкою". І вийшли в ньому мохін ҒАР, звані "світіння небозводу". І після того, як отримав Аріх Анпін світіння Нукви Атіку, поширився цей "початок (решит)", тобто Аріх Анпін, в рош і в гуф та створив для себе чертог для величч і слави. Тобто він створив парцуф вищі Аба ве-Іма, і вони вдягнули його та утворили навколо нього властивість "чертог".

Шість парцуфів є в світі Ацилут, і один вийшов з іншого. В кожному парцуфі є захар і нуква. І вони називаються: Атік та Нуква його, Аріх Анпін і Нуква його, вищі Аба ве-Іма, Ісраель Саба і Твуна (ІШСУТ), великі Зеір Анпін і Нуква (ЗОН) та малі Зеір Анпін і Нуква (ЗОН).

Порядок їхніх ступенів наступний: "повітря (авір)" Атіку створило Аріх Анпін та Нукву його. Аріх Анпін і Нуква його створили парцуф вищі Аба ве-Іма та ІШСУТ. ІШСУТ створили великі ЗОН і малі ЗОН. І пояснюється, яким чином всі вони згадані в уривку: "Спочатку створив Всесильний (Елокім) небо і землю"⁶.

У чертозі, який він створив, тобто в парцуфі вищі Аба ве-Іма, посіяв Аріх Анпін сім'я святості для породження душ і на благо світові. Двома видами мохін світить Аріх Анпін у вищих Аба ве-Іма:

1. мохін хасадім, що дають життя світам;
2. мохін великих станів (ґадлут), котрі породжують душі.

4) Саяво, що засіває сім'я на славу Йому, подібне до продукування шовку і дорогого пурпуру, коли хробак, що виділяє шовк, сам ховається всередині шовку. Бо така природа цього хробака, який випускає з себе шовкову нитку та огортає себе цієї ниткою навколо, доки не покривається повністю шовковими нитками і стає вкритим для очей. І таким же способом - Аріх Анпін. Коли він сіє світла в чертозі ІШСУТ, він вкриває та приховує свої власні світла. І

таким способом він ховається за допомогою цих мохін ІШСУТ, які він створює, - подібно до цього хробака, що ховається за допомогою шовкової нитки, котру продукує.

І створює для себе з цієї насінини чертог на славу собі і на благо всього. Цей другий чертог є парцуфом ІШСУТ, який Аріх Анпін створив у подоби до виведення шовку. І Аріх Анпін змушений був сховатися під час створення цього парцуфа. У цьому чертозі він посіяв насіння світел для його виправлення. Як сказано: "Огорнувся світлом, як мантиєю"⁹, - тобто сам він являє собою вкрите й таке, що не розповсюджується, світло. І він утаєний та називається тоді "повітря (авір)", бо світло стає прихованим через букву "йуд ' ", яка увійшла в слово "світло (ор ַיִח)" і утворилося сполучення "повітря (авір ַיִח)", і цей стан називається точкою в чертозі Його.

Малхут називається точкою, а ІШСУТ, які є Біною, називаються чертогом. Для подслащення властивістю милосердя ця точка піднялася в чертог Аріх Анпіну, тобто Малхут піднялася в Біну. І тоді світло чертога зникло і стало властивістю "повітря (авір)", тобто ступенем руах. Бо коли там є всі п'ять світел НАРАНХАЙ (нефеш-руах-нешама-хая-єхіда), він називається світлом. Але внаслідок підйому цієї точки в чертог встановилося закінчення, і здійснюється зівуґ під Хохмою, а Біна, Тіферет і Малхут опустилися вниз, за межі цього чертогу. І оскільки в цьому чертозі залишилися тільки два клі, - Кетер і Хохма, - там залишилися лише два світла, - нефеш-руах. І світло руах носить назву "повітря (авір)". Таким чином, внаслідок підйому точки в світло цього чертогу, вийшло звідти світло, тобто світло ַיִח, - нешама-хая-єхіда. І там залишився тільки ступінь руах-нефеш, званий "повітря (авір)".

Це і означає: "І сказав Всесильний: "Нехай буде світло!"¹⁰, тобто потім, коли почнуть світити мохін ַיִח, Він знову опускає "йуд ' " з властивості "повітря (авір ַיִח)" та повертається сполучення "світло (ор ַיִח)" на своє місце, як і спочатку. Бо після того, як Він повернув Малхут на своє місце, знову повернулися три клі, Біна і ТУМ (Тіферет й Малхут), та поєдналися зі своїм ступенем. І оскільки вже є п'ять келім, то знову повертаються п'ять світел НАРАНХАЙ (нефеш-руах-нешама-хая-єхіда) і вдягаються в них.

Входження "йуд ' " до властивості "світло (ор ַיִח)" - це породження парцуфом Аріх Анпін парцуфа ІШСУТ. Тому що під час створення парцуфа ІШСУТ він підняв Малхут у свою Біну, - тобто точку в свій чертог, - і залишився Аріх Анпін з двома келім, Кетер й Хохма, в яких два світла - нефеш, руах. Тоді він породив також й ІШСУТ в стані "половина ступеню", як і він сам, - тобто з двома келім, Кетер і Хохма, та з двома світлами, - нефеш-руах. Таким чином, Аріх Анпін теж повинен був приховатися від своєї властивості "світло (ор ַיִח)" і зменшитися до властивості "повітря (авір ַיִח)" під час створення ІШСУТу, - як при виділенні шовку.

І так "початок (решит)" створив цього утаєного, який є непізнаваним в цьому чертозі. Мається на увазі речення: "Спочатку створив Всесильний (Елокім)"⁶. І мовиться, що таким способом "початок", тобто Аріх Анпін, "створив цього утаєного", - тобто "йуд ' " піднялася у властивість "світло (ор ַיִח)" цього чертогу, і воно стало прихованим повітрям (авір ַיִח), званим точкою в чертозі Його, "яке є непізнаваним в цьому чертозі", - тобто в ІШСУТі під час катнуту. І оскільки воно походить від Аріх Анпіну, воно є пізнаваним під час ַיִח, - коли "йуд ' " знову виходить з повітря (авір ַיִח), і воно стає світлом (ор ַיִח). Однак, якщо б воно походило від Атіка, то завжди залишалося б непізнаваним, і "йуд " ніколи б не виходила з властивості "повітря (авір)", як це властиво вищим Аба ве-Імі, котрі походять від Атіка.

Другий чертог називається Елокім, на відміну від першого чертога Аріх Анпіну, тобто вищих Аби ве-Імі, який не є властивістю Елокім, а є властивістю Еке. І сказано: "Спочатку створив Всесильний (Елокім)"⁶ означає, що Аріх Анпін, званий "решит", "створив" - утворив властивість катнут та вкриття, звану "прихованим сямвом", яке в ַיִח стає ім'ям Елокім. Слово "створив (бара)" завжди вказує на утворення прихованої властивості¹¹.

⁹ Писання, Псалми, 104:2.

¹⁰ Тора, Берешит, 1:3.

¹¹ Див. "Передмову книги Зоґар", статтю "Манула і міфтех (замок і ключ)", п.44.

5) Цей чертог являє собою сяйво, від якого постали всі десять речень внаслідок поширення точки від цього прихованого сяйва. Мохін великих станів (ґадлут) ЗОН називаються реченнями. І з прихованого світіння парцуфа ІШСУТ вийшли всі мохін ЗОН, тобто внаслідок розповсюдження і виходу цієї точки з властивості "вкрите повітря (авір רִאֵךְ)" залишаються літери слова "світло (ор רִאֵךְ)".

Якщо про парцуф ІШСУТ мовлено: "Створив", то нема чого дивуватися сказаному: "І створив Всесильний (Елокім) людину за образом Своїм"¹². Пояснення. Людина (адам) світу Ацилут - це Зеір Анпін, який вийшов разом з Малхут у двох парцуфах. І ми вже знаємо, що ця Малхут скоротилася, щоб не отримувати до себе жодного прямого світла, а тільки лише відбите світло. Але в такому разі, як можуть ЗОН отримувати мохін від ІШСУТ, котрі є прямим світлом? І тут пояснюється, - якщо про парцуф ІШСУТ сказано: "Створив", що означає, що Малхут піднялася в місце Біни, а Біна, Тіферет й Малхут (ТУМ) парцуфа ІШСУТ опустилися в парцуф ЗОН, то вже не здається дивним вислів: "І створив Всесильний (Елокім)", тобто Біна, - "людину (адам)", ЗОН, "за образом Своїм", - за допомогою мохін де-Іма, хоча вони, по суті своїй, є непридатними для отримання прямого світла. Адже ці Біна і ТУМ парцуфа ІШСУТ, опустилися під час катнуту в ЗОН, стали одним цілим із ЗОН, та отримують завдяки ним мохін Іми, котрі є прямим світлом, і сказано про це: "Мати (іма) позичає свої шати дочці"¹³.

6) Сяйво, тобто Аріх Анпін, це "берешит (спочатку)", тому що ім'я його є початком всього. Після того, як уривок: "Спочатку створив Всесильний"⁶ пояснюється в загальному вигляді, - що це Аріх Анпін, який створив ІШСУТ, звані Елокім, - він знову з'ясовується в окремому вигляді. І мовиться, що слово "берешит (спочатку)" - це святе ім'я, і це ім'я Аріх Анпіну, тому що ім'я його є початком усього, тобто в мохін сяйва небозводу Аріх Анпін вважається початком усього з тієї причини, що він є першим парцуфом, котрий є виправленим за допомогою першої точки, міфтеха.

Святе ім'я Еке відбите в сторонах парцуфа Аріх Анпіна, і це - вищі Аба ве-Іма, які вдягають праву й ліву сторони Аріх Анпіну до хазе та являють собою ім'я Еке, і вони завжди знаходяться у властивості "чисте повітря (авіра дахья)", тому що "йуд ך" ніколи не виходила з їхньої властивості "повітря (авір רִאֵךְ)". І ці мохін сяйва небозводу не перебувають в них. Ім'я Елокім відбите у властивості "вінець (атара)", мохін де-ґАР. Як сказано: "Вийдіть і подивіться, дочки Циона, на царя Шломо у вінці, яким прикрасила його мати"¹⁴. І мовиться, що ім'я Елокім, тобто ІШСУТ, відбите в Аріх Анпіні у властивості "вінець (атара)", в мохін де-ґАР.

І це вказує на з'ясування імен: "Я буду (Еке) таким, як (ашер) Я буду (Еке)"¹⁵. Перше ім'я Еке - це вищі Аба ве-Іма, відбиті й записані в сторонах Аріх Анпіну, які є властивістю "чисте повітря (авіра дахья)" та "непізнаними". Та ім'я Елокім, котре відбите в Аріх Анпіні, в його ґАР, у властивості "сяйво небозводу". І це - ІШСУТ. І це вкритий та утаєний чертог, початок розкриття властивості "берешит". Ім'я Елокім - це властивість "ашер", що міститься у фразі: "Я буду (Еке) таким, як (ашер) Я буду (Еке)". Отже перше Еке - це вищі Аба ве-Іма, "ашер" - це ІШСУТ, звані Елокім, котрі є вкритим й утаєним чертогом під час катнуту, і це - початок розкриття властивості "берешит". Тобто в ІШСУТ - початок розкриття мохін сяйва небозводу зі сторони Аріх Анпіну, званого "початок (решит)".

"Ашер (רִאֵךְ)" - це "рош (רִאֵךְ)", що вийшла з властивості "решит (רִאֵךְ)". "Ашер (רִאֵךְ)" - це букви слова "рош (רִאֵךְ)" у зворотному порядку. Буква "рейш ר", перша в слові "рош (רִאֵךְ)", йде останньою в слові "ашер (רִאֵךְ)". Це вказує на те, що це та "рош (רִאֵךְ) голова, початок", яка вийшла з "початку (решит רִאֵךְ)", тобто з Аріх Анпіну, і тому вийшла з властивості рош та стала властивістю гуф без рош.

Пояснення сказаного. Для того, щоб створити ІШСУТ, укритися і зник Аріх Анпін, як в прикладі з виділенням шовку. Тобто він здійснив спочатку виправлення підйому Малхут в

¹² Тора, Берешит, 1:27.

¹³ Див. "Передмову книги Зогар", п. 17.

¹⁴ Писання, Пісня пісень, 3:11.

¹⁵ Тора, Шмот, 3:14.

місце Біни в самому парцуфі для того, щоб створити в цій властивості ІШСУТ. І тому Аріх Анпін встановився в своєму рош тільки в двох сфірот, - Кетер і Хохма, - а його Біна вийшла за межі рош на рівень гуф. І з цієї сфіри Біна встановилися парцуфи Аба ве-Іма та ІШСУТ. З її ГАР встановилися вищі Аба ве-Іма, а з її ВАК - ІШСУТ.

Ось чому залишаються Аба ве-Іма завжди у властивості рош, хоча вони є всього лише властивістю хасадім, - тому що ГАР Біни не отримують Хохму навіть коли вони знаходяться в рош, і тому вони й не відчують ніяких змін, коли вони виходять за межі рош. Тоді як ІШСУТ, які є властивістю ЗАТ Біни Аріх Анпіну, яким властиве отримання Хохми, скоротили себе від отримання Хохми через вихід Біни Аріх Анпіну у властивість гуф, і тому вони вважаються властивістю гуф без рош.

Тому сказано, що "ашер (אשר)" - це "рош (ראש)", котра вийшла з властивості "решит (רשית)". Слово "ашер (אשר)", порядок букв в якому інший, ніж в сполученні "рош (ראש)", вказує на те, що воно було в рош Аріх Анпіну, але вийшло з нього. Тобто, ІШСУТ є Біною Аріх Анпіну, яка вийшла з рош до гуф, і тому букви в слові "ашер (אשר)" є такими ж, як в слові "рош (ראש)". А зміна порядку сталася внаслідок виходу їх з рош властивості "берешит", тобто з рош Аріх Анпіну.

7) Після того, як встановилися ця точка і чертог як одне ціле, "берешит", Аріх Анпін, включає вищий початок до світла Хохми. ІШСУТ називається "ашер (אשר)", що вказує на "рош (ראש)", який вийшов з "решит (רשית)" після того, як ІШСУТ встановилися в цій точці і в чертозі як одне ціле під час підйому цієї точки, - Малхут, - в Біну, чертог, тобто, - в той час, коли залишилися в Аріх Анпіні лише Кетер і Хохма, а Біна, Тіферет й Малхут властивості рош Аріх Анпіну вийшли з рівня рош під ступінь рош. І також в парцуфі ІШСУТ залишилися тільки Кетер й Хохма, а Біна і ТУМ їхні спустилися на рівень під ними - в ЗОН.

У той час, коли сталося це скорочення, включився вищий початок до Аріх Анпіна для розкриття Хохми нижнім. Іншими словами, якби не відбулося це скорочення, мохін Хохми не досягли би ЗОН і душ праведників. А потім змінився вид цього чертогу, і він називається Храмом.

Пояснення. Під час скорочення, коли встановилися точка і чертог як одне ціле, чертог був тільки у властивості "світло хасадім без Хохми", - тобто гуф без рош. І це означає, що точка увійшла до властивості "світло (אור)" цього чертогу, і це "світло" стало властивістю "повітря (אוויר)", тобто світлом хасадім. А під час гадлуту, завдяки підйому МАН внаслідок добрих діянь праведників, виходить буква "йуд י" з властивості "повітря (אוויר)" і знову цей чертог стає властивістю "світло (אור)". Тоді вважається, що світло хасадім цього чертога змінилося, знову отримавши світло Хохма. І тоді змінюється також і назва цього чертогу, і він називається Храмом. Тому що в той час, коли є світло Хохма в цьому чертозі, він іменується Храмом.

У той час, коли точка знаходиться у властивості "повітря (אוויר)", світло вкрите і не проявляється зовсім. А коли це світіння розповсюджується, щоби розкритися, виходить з цієї властивості "повітря (אוויר)" одна точка, і те, що залишається після виходу цієї точки, називається світлом (אור). А коли ця точка виходить зі світла (אור), це світло у вищому чертозі вдягається в чотири кольори, тобто у властивості Хохма, Біна, Тіферет і Малхут, та називається Храмом. І про неї сказано: "Мудрістю влаштовується Храм"¹⁶. Оскільки в той час, коли "йуд י" виходить з "повітря (אוויר)", воно знову стає "світлом (אור)". Тоді змінюється назва чертогу, і тепер він називається Храмом.

Але це відбувається після облачення Хохми в хасадім. І разом з цим облаченням поширюються чотири кольори, ХУБ ТУМ, і далі це називається розповсюдженням для перебування в Храмі. Однак тут ще не було облачення Хохми в хасадім, але було тільки світло Хохми без хасадім. І таким чином лише змінилося світло хасадім на світло Хохми. І вважається тому, що це світло ще приховане й не світить, тому що світло Хохми не може світити без облачення світла хасадім.

¹⁶ Писання, Притчі, 24: 3.

Тому дія виходу "йуд י" з "повітря (авір אַויר)" та розкриття світла (ор אור) Хохми називається лише поширенням, що відноситься до виправлення Храму. Аби відрізнити, що тут ще немає розповсюдження для перебування в Храмі. Оскільки весь той час, доки світло є вкритим, немає перебування в Храмі, - щоб жити в ньому, - а це лише перше виправлення, бо ГАР можна досягти тільки за допомогою цього виправлення. І ця дія називається тому лише виправленням Храму, а не перебуванням в ньому.

Тому сказано, що змінився вид цього чертогу, і він називається Храмом. Іншими словами, світло хасадім у чертозі змінилося на світло Хохми та називається Храмом. Найвища точка, тобто парцуф Аріх Анпін, називається "рош". І вони включаються один до одного в дії "берешит". Тобто, хоча світло хасадім і змінилося на світло Хохми, Храм все ж не може встановитися сам по собі у властивості "перебування в Храмі", тому що відсутнє облачення в світло хасадім. І вважається, що цей Храм ще включений до Аріх Анпіна, званого "рош", і тому утворилося сполучення слів "байт (בית Храм)" та "рош (ראש початок)" разом, і це - літери слова "берешит (בראשית спочатку)", яке вказує, що Храм не світить сам, але ще включений до світіння Аріх Анпіну.

Це світіння зветься мохін де-БАК, оскільки в той час, коли "йуд י" була присутня в світі (ור אור) чертога, чертог був у властивості "повітря (авір אַויר)", - тобто світлом хасадім без Хохми, званим БАК без рош. І тепер, коли "йуд י" вийшла з властивості "повітря (авір אַויר)" чертога, знову чертог стає світлом (ור אור) Хохми, властивістю ГАР, проте це вважається лише властивістю мохін де-БАК. І хоча є мохін, все ж це ще як БАК без ГАР через відсутність хасадім, - адже світло Хохми не може світити без облачення в світло хасадім.

"Байт (בית Храм)" і "рош (ראש початок)" включені один до одного у властивості "берешит (בראשית спочатку)", і вони весь цей час як одне ціле, доки немає ще перебування в Храмі, тобто немає облачення Хохми в хасадім, що розкриває чотири кольори в Храмі - ХУБ ТУМ (Хохма і Біна, Тіферет й Малхут), тобто мохін де-ГАР. Однак до цього він вважається тільки властивістю мохін де-БАК, бо Хохма не світить без облачення в хасадім.

Коли засіяне сім'я виправлення для перебування, він називається іменем Елокім, утаєним та укритим. Пояснення. Коли "йуд י" увійшла до світла (ור אור), і воно стало властивістю "повітря (авір אַויר)", ступінь розділився на дві частини. На самому ступеню залишилися тільки Кетер і Хохма, а Біна й ТУМ впали на ступінь під ним. Парцуф ІШСУТ називається Елокім. І після того, як він залишився на рівні половини ступеню, вважається, що дві букви MI імені Елокім залишилися на ступеню ІШСУТ, а три букви ЕЛЄ впали з рівня ІШСУТ на ступінь під ним, та ім'я Елокім остаточно вкрилося від них.

Але потім точка вийшла з властивості "повітря (авір אַויר)" чертога, і чертог знову стає світлом (ור אור) Хохми, адже за допомогою МАН праведників було притягнуте вище світіння від АБ-САГ світу АК, що виводить Малхут з місця Біни та повертає її на своє місце, як і спочатку. І тоді повертаються три клі, Біна й ЗОН, звані ЕЛЄ (לה), і знову з'єднуються з MI (י), які залишилися в ІШСУТ, і знову розкривається в ІШСУТ ім'я Елокім (אֱלֹהִים), як і спочатку. Однак вважається, що ім'я Елокім укрите та утаєне в ІШСУТ через відсутність облачення хасадім.

"Після того, як засіяне сім'я виправлення для перебування, він називається іменем Елокім, утаєним та укритим". Іншими словами, хоча ще немає там ніякого розповсюдження, що відноситься до перебування, тобто мохін ГАР, котрі несуть світло, все ж, після того, як було здійснене виправлення, яке готує розповсюдження проживання завдяки виходу "йуд י" з властивості "повітря (авір אַויר)", знову піднімаються букви ЕЛЄ в ІШСУТ, і за допомогою них доповнюється ім'я Елокім. Однак, це ще властивість Елокім, яка є "укритим та утаєним" до тих пір, поки немає там розповсюдження для проживання в Храмі.

8) Це саяво - вкрите та утаєне, перш ніж сини входять в нього аби здійснювати породження, і цей Храм знаходиться у поширенні виправлення "святого сімені"¹⁷. І весь той час, поки вона не завагітніла і не відбулося розповсюдження проживання в Храмі, він ще не

¹⁷ Пророки, Єшаягу, 6:13.

називається іменем Елокім, але все ще включене до властивості "берешит". Тобто, перш ніж поширилися чотири виправлення, він ще не називається іменем Елокім, оскільки не світить у довершеності. І вважається, що все це є включеним ще до загальної властивості Аріх Анпіну, званої "решит (початок)".

Тут є чотири виправлення: перше зародження (ібур), мохін де-ВАК, друге зародження, мохін де-ГАР. І порядок їхній є наступним:

1. перш ніж сини увійшли до нього аби породжувати, - це перше зародження (ібур), тобто вхід "йуд" в світло (ор אור), яке стає властивістю "повітря (авір אוויר)", і тоді виходять ВАК ступеню;

2. у Храмі відбувається поширення виправлення "святого сімені"¹⁷. Це виправлення виходу "йуд" з властивості "повітря (авір אוויר)", що називається "мохін де-ВАК";

3. до тих пір, поки вона не завагітніє, - це друге зародження (ібур) ЗОН, і оскільки вони злиті з буквами ЕЛЄ з часу катнуту, то коли "йуд" виходить з "повітря (авір אוויר)" і букви ЕЛЄ піднімаються з місця ЗОН, піднімаються разом з ними також і ЗОН до ІШСУТ, що вважається другим зародженням;

4. і, - допоки не відбудеться розповсюдження перебування в Храмі, розповсюдження мохін де-ГАР, завдяки яким утворюється властивість перебування в Храмі.

Тому мовлено про те, що "саяво вкрите та утаєне" перш ніж:

1. сини увійшли до нього, щоб породжувати;
2. у Храмі відбувається поширення виправлення "святого сімені"¹⁷;
3. до тих пір, поки вона не завагітніє;
4. і, допоки не відбудеться розповсюдження перебування в Храмі.

Перш ніж відбуваються над ІШСУТ ці чотири виправлення, одне за іншим, ІШСУТ не називається Елокім, але все це ще включене до загальної властивості "берешит (спочатку)", тобто - до Аріх Анпіна. І про друге виправлення, зване ім'ям Елокім, він каже, що це властивість "вкритий та прихований, який не світить взагалі". Однак, по закінченні цих чотирьох виправлень вони (ІШСУТ) звуться ім'ям Елокім, що наповнює ЗОН світлом всіх цих мохін.

Коли закінчилися ці чотири виправлення, і він встановився в імені Елокім, він вивів ці породження з того сімені, яке було зачате в ньому. Тобто після того, як над ІШСУТ вчиняють ці чотири виправлення, - зародження (ібур) властивості ВАК, мохін властивості ВАК, друге зародження властивості ВАК ґадлуту, мохін ГАР ґадлуту, - ім'я Елокім світить у довершеності в ІШСУТ. І вони породжують мохін для синів, тобто для ЗОН, які піднялися до них в цих двох зародженнях. І ці мохін ЗОН називаються "сім'я, яке було зачате в ІШСУТ".

Хто є цим сіменем, яке розвивається в ІШСУТ? Це відбиті букви - Тора. Зеір Анпін називається Торою, оскільки виходить з цієї точки, тобто з Аріх Анпіну, бо під час своїх зароджень в ІШСУТ він отримує мохін Хохми від Аріх Анпіна.

9) Вища точка, Аріх Анпін, посіяла всередині чертогу ІШСУТ три точки: холам, шурук, хірік. Холам - світло хасадім, коли точка і чертог є одним ступенем. Шурук - світло Хохми, вкрите світло. Хірік - облачення величі хасадім, що виходить на екран ЗОН, яке вдягає світло Хохми в світло хасадім, одне в одного, і обидва вони світять у всій своїй досконалості.

Пояснення сказаного. Ми виявляємо тут три посіви, бо будь-яка властивість приховання, що утворюється в світлі, визначається як посів.

1. Перший посів. У момент виходу ІШСУТ з рош Аріх Анпіну у властивості "ашер (אשר) - рош (אשר)", - такої, що вийшла з властивості "решит (אשר)", - точка і чертог стають як один ступінь, - коли виходять з них ГАР світел, і вони залишаються у властивості ВАК без рош. У цей час три їхні букви ЕЛЄ падають на рівень ЗОН, а ІШСУТ залишається тільки з двома келім, - ґальґальта-ейнаїм, - буквами MI.

2. Другий посів, - у момент, коли світло цього чертогу змінюється зі світла хасадім на світло Хохми, оскільки точка, яка була в місці Біни, повертається в місце "пе", а три клі, -

Біна, Тіферет і Малхут, звані ЕЛЄ, - піднімаються та з'єднуються з ІШСУТ і можуть піднятися в рош Аріх Анпіну та прийняти світло Хохми. Однак вони стають укрітим саявом через відсутність хасадім.

3. Третій посів. Після того, як ІШСУТ піднімають три своїх клі ЕЛЄ, також і ЗОН піднімаються разом з ними. За правилом: вищий, що спускається до нижнього, стає в точності, як він. І після того, як келім ЕЛЄ ІШСУТ впали у місце ЗОН, вони стали злитими з ЗОН як один ступінь, і тому тепер, коли ІШСУТ знову підняли ЕЛЄ на свій рівень, ЗОН разом з ними теж піднялися на ступінь ІШСУТ. І вважається, що ІШСУТ, тобто Твуна, завагітніла властивістю ЗОН, бо вони увійшли в утробу, подібно до зародка, що знаходиться в утробі матері його і живиться тим, чим харчується мати його. Тобто вони отримують там від усіх наявних в Твуні світел, як ніби насправді є сутністю Твуни. А по відношенню до ІШСУТ, вхід ЗОН у них вважається властивістю зачаття, оскільки (ЗОН) знаходяться у властивості більш низькій, ніж вони, і вони (ІШСУТ) погіршуються в якійсь мірі через включення (ЗОН) до них.

Ці три посіви звуться холам-шурук-хірік.

Перший посів, званий холам, - у властивості "ашер (אשר), - рош (ראש)", що вийшов з "решит (רֵשִׁית)". Другий посів, шурук, - коли світло цього чертогу змінюється з відтінку світла хасадім на відтінок світла Хохми та стає вкрітим саявом. Третій посів, хірік, - коли піднялися до них ЗОН разом з їхніми буквами ЕЛЄ, і скоротилася Твуна, оскільки понесла в собі властивості ЗОН.

Букви - це келім. А точка холам знаходиться над буквами. І під час виходу Біни з рош Аріх Анпіну у властивість ВАК виходить, що світло ГАР парцуфа ІШСУТ залишається в рош Аріх Анпіну та не вдягається в келім ІШСУТ, подібно до точки холам, що не перебуває всередині букв, а лише вище від них. І тому називається цей посів холам.

А точка шурук називається "мелафум", - буква "вав" і точка всередині неї (י), - коли ця точка вдягнена у літери, тобто в келім. І також в той час, коли ІШСУТ повернули до себе букви ЕЛЄ та піднялися в рош Аріх Анпіну, знову входить світло ГАР Аріх Анпіну в свої келім, - на зразок точки шурук, що вдягнена в літери. І тому цей посів називається шурук.

Точка хірік знаходиться під буквами, тобто келім. І також скорочення, якого ІШСУТ досягають в силу ЗОН, що об'єдналися з ними, не відноситься до ступеня їхніх власних келім, а до ступеня, який знаходиться нижче від їхніх келім, - тобто ЗОН, котрі перебувають під ними, - подібно до точки хірік, що стоїть під буквами. Тому цей посів називається хірік.

І ця вища точка, Аріх Анпін, посіяла в цьому чертозі, Біні, три точки холам-шурук-хірік, які включилися одна в одну і стали однією властивістю, - голос, що виходить від з'єднання трьох точок разом.

Пояснення. Після того, як ця точка, Аріх Анпін, створила в парцуфі ІШСУТ, званому чертог, три посіви холам-шурук-хірік, ІШСУТ перебували у властивості Елокім, - укрітій та прихованій, - доки не вийшов ступінь хасадім на екран точки хірік, тобто екран першої стадії в ЗОН, котрі здійснюють зівуг' з вищим світлом, на який виходить ступінь нефеш-руах, що є ступенем хасадім. І тоді світло Хохми одягається в облачення величі, яке світить та утворює ЕЛЄ, і довершується ім'я Елокім.

Адже ступінь хасадім стає облаченням величі для світла Хохми. І тоді МІ, точка холам, поєднується з буквами ЕЛЄ, які піднімаються та з'єднуються з нею у вигляді точки шурук, і розкривається ім'я Елокім завдяки облаченню величі хасадім, створеному за допомогою екрану точки хірік. І вважається тепер, що три ці посіви довершилися разом через екран точки хірік, тобто за допомогою ступеню хасадім, що вийшов завдяки йому.

Тому сказано, що ці точки включилися одна в одну, оскільки ступінь хасадім довершила їх всі, і всі вони з'єдналися завдяки цьому та включилися одна в одну, ставши як одна властивість. Адже за відсутності однієї з них ця досконалість була би неможливою. Але тепер є у них всі чотири кольори, тобто ХУБ (Хохма і Біна) ХУГ (Хесед і Г'вур), - Хохма і Біна (ХУБ) вийшли за допомогою МІ-ЕЛЄ, тобто холам-шурук, а Хесед і Г'вур (ХУГ) за допомогою

екрану точки хірік. І вони доповнюють одне одного, і стають властивістю "єдиний голос". Зеір Анпін називається "голос", - тобто (екран) точки хірік, на який вийшов ступінь хасадім, котрий поєднав МІ й ЕЛЄ у святе ім'я Елокім. А нижній, який стає доповненням для вищого, удостоюється тієї ж величини мохін, які викликав через доповнення вищого. Таким чином, всіх цих чотирьох кольорів ХУБ ХУГ, які вийшли завдяки довершенню трьох посівів холам-шурук-хірік, удостоюється Зеір Анпін, оскільки вийшли вони там лише завдяки йому.

Тому сказано: "І стали однією властивістю, - голос, що виходить від поєднання трьох точок разом", оскільки холам-шурук-хірік з'єднуються разом в мохін Зеір Анпіну, і він народжується та виходить за межі ІШСУТ, і приходиться на своє місце з цими мохін, ХУБ (Хохма і Біна) ХУГ (Хесед і Г'вур), які об'єдналися в ньому в повній єдності.

Коли виходить цей голос, виходить разом з ним також і співзвуччя його, що включає всі букви. Як сказано: "(Ет) небо"⁶, - тобто голос і співзвуччя його.

Пояснення. Захар та некева діляться таким чином, що властивість світло відноситься до захара, а властивості келім, тобто букви, - до некеви. Тому називається нуква ім'ям "ет (лх)", щоб вказати, що до неї включені всі букви, від "алеф (х)" до "тав (л)". Тому в той час, коли з'явився Зеір Анпін і народився від Біни та прийшов на своє місце, з'явилася також і Нуква разом з ним, яка включає всі келім, звані літери. Як сказано: "(Ет) небо"⁶. "Небо" - це Зеір Анпін, званий голос, а "ет" - це ім'я Нукви. Таким чином, вийшли голос і співзвуччя його, тобто ЗОН.

Голос, "небо", - це останнє ім'я Еке. Тому що "Я буду (Еке) таким, як (ашер) Я буду (Еке)"¹⁵ - це Хохма, Біна, Даат (ХАБАД). Перше ім'я Еке - це Хохма, "ашер" - це Біна, останнє ім'я Еке - це Даат. Сфера Даат - це ЗОН, що знаходяться в мохін Біни, бо все призначення мохін де-ІШСУТ, - довершення святого імені Елокім, - здійснюється за допомогою властивості хірік, наявної в ЗОН, які піднялися разом з літерами ЕЛЄ, - тобто за допомогою ступеню хасадім і Г'вурот, що вийшли там на його екран. І тому ЗОН обов'язково залишає там свою властивість також і після того, як виходить, народившись, на своє місце, оскільки без його облачення величі хасадім не довершується там ім'я Елокім.

І ця властивість ЗОН, яку він залишив в ІШСУТ, щоб бути там ступенем ХУГ (Хесед і Г'вур) для постійного облачення світла Хохми в свої світні шати, називається сферою Даат. Таким чином, сфера Даат - це сам Зеір Анпін, який залишився, щоб світити в ІШСУТ. Але Нуква завжди включена до гуфу Зеір Анпіна, і тому в Даат є дві сторони, права і ліва. Права називається хасадім, і це властивість захар в Даат. Ліва називається Г'вурот, і це - його Нуква. Однак обидва вони є властивістю самого Зеір Анпіна. Тому сказано: "Голос, тобто небо, - це останнє ім'я Еке", - це Даат в Біні. Але воно не є властивістю самих ЗОН, оскільки ім'я Еке знаходиться тільки в Біні, а не в Зеір Анпіні, і лише відноситься до Даат.

Останнє ім'я Еке - це сяйво, що включає всі букви і кольори в такий спосіб: кольори - це ХУБ (Хохма і Біна) ТУМ (Тіферет й Малхут), а букви - це келім. Остання Еке - це властивість Зеір Анпіна, звана небо, що є світлом хасадім, яке виходить і вдягається на Хохму, і тоді МІ ЕЛЄ поєднуються в ім'я Елокім. Сяйво його включає всі букви, тобто келім, і всі кольори, тобто світла. І вони вийшли лише завдяки силі екрану хірік в ньому, оскільки всі посіви холам-шурук-хірік включені до Зеір Анпіна, і тому цей голос включає всі їх.

10) До цих пір - "Творець - Всесильний наш, Творець"¹⁸. Ці три ступеня відповідають вищій таємниці: "Спочатку створив Всесильний (Елокім)"⁶. Бо "Творець - Всесильний наш, Творець" - це Хохма-Біна-Даат (ХАБАД). "Творець" - це Хохма, "Всесильний (Елокім)" - це Біна, "Творець" - Даат. І також "Спочатку створив Всесильний (Елокім)", - з'ясувалося вище, у внутрішній суті імен "Я буду (Еке) таким, як (ашер) Я буду (Еке)"¹⁵, що це теж Хохма-Біна-Даат (ХАБАД).

І все, що з'ясувалося досі, відноситься до вислову: "Творець - Всесильний наш, Творець". Ці три ступеня, які стосуються цих трьох імен, тобто ХАБАД, відповідають найвищим

¹⁸ Тора, Дварім, 6:4.

властивостями, на які вказує речення: "Спочатку (берешит) створив (бара) Всесильний (Елокім)"⁶. "Спочатку (берешит)" - це перше ім'я Еке, Хохма. "Створив (бара)" - це властивість "ашер (רשק)", яка вийшла з рош (רשק), і також - повернення його в рош у властивості "вкрите сьйво", тобто Біна, і це властивість Елокім, укрита й прихована, бо воно є глибоким та прихованим в імені Його та не може розкритися без хасадім. І розкрилася властивість Елокім, - це останнє ім'я Еке, тобто Даат.

Після того, як вийшов ступінь Хесед і Г'вур (ХУГ) на екран ЗОН, і Хохма вбралася в хасадім, - MI (ימ) поєдналися з ЕЛЄ (הל), і стало повним ім'я Елокім (הלמ), тому що розкриття імені Елокім відбувається тільки в останньому імені Еке, що є сферою Даат і властивістю ЗОН. Таким чином, "Спочатку (берешит) створив (бара) Всесильний (Елокім)" є також властивістю ХАБАД, як і "Я буду (Еке) таким, як (ашер) Я буду (Еке)"¹⁵, і таким же, як "Творець - Всесильний наш, Творець"¹⁸.

Слово "Спочатку (берешит)" вказує на початкову властивість, і це Хохма, звана "початок (решит)". "Створив (бара)" вказує на вкриття для того, щоби все розповсюдилося звідти. Пояснення. Слово "створив (бара)" вказує на приховання та скорочення. І це - посів точок холам-шурук-хірік. І все розповсюджується та здійснюється за допомогою цього посіву. Ім'я Елокім означає - становлення всього внизу. Пояснення. Завдяки поєднанню MI (ימ) ЕЛЄ (הל) для довершення імені Елокім (הלמ), що здійснюється за допомогою облачення хасадім, яке світить в Даат, отримують своє становлення всі - як Хохма й Біна (ХУБ), так і ЗОН, що знаходяться внизу.

"(Ет) небо"⁶ вказує на захара й нукву як одне ціле, коли заборонено розділяти їх. Зеір Анпін називається "небо", Нуква називається "ет". Таким чином, "(ет) небо" вказує на Зеір Анпіна та Нукву разом. І тому мається на увазі, що також і Нуква включена до Зеір Анпіна, щоб показати, що заборонено розділяти між ними, а тільки поєднувати їх, як одне ціле, і це "голос" і "мовлення" - АВАЯ Адні, і ці "голос" і "мовлення" пов'язані як єдине ціле.

11) Коли "ет лх" включає до себе всі букви, вона стає сукупністю всіх букв, початком (рош) і кінцем (соф). Пояснення. Нуква називається "ет лх" коли вона включає всі букви, тому що літери - це келім, а келім містяться тільки в Нукві. І вона є їхньою сукупністю від початку (рош), - букви "алеф х", - до кінця (соф), - літери "тав л". І тому Нуква називається "ет лх".

Потім додається до "ет лх" буква "гей л" для того, щоб з'єднати двадцять дві букви з "гей л". Бо після того, як вони включили вже всі букви семи нижніх сферот (ЗАТ), додалася до неї (до Нукви) перша "гей л" від властивості Іми. І тоді вона стає гідною зівугу із Зеір Анпіним. І тоді вона називається "Ти (ата лх)". Як сказано: "Ти даєш їм усім життя"¹⁹, - оскільки, завдяки її зівугу із Зеір Анпіним, вона може дати життя всім своїм воїнствам, що знаходяться в трьох світах БСА, та наповнити їх усім необхідним.

"Ет" - це ім'я Адні. "Небо" - ім'я АВАЯ, що є вищим по відношенню до імені Адні. Тому що Зеір Анпін, званий "небо" і званий "голос", - це АВАЯ. А його Нуква, звана "ет", а також "мовлення", - це ім'я Адні.

12) "І (ве-ет лхі) землю"⁶ - вказує на виправлення захара і нукви у сполученні "і АВАЯ", і все це - одне ціле. Бо так само, як властивість "небо" включає захара й нукву в сполученні "ет (лх) небо", так само і нуква, властивість "земля", включає захара і нукву. І на це вказує сполучення "і ет (ве-ет лхі)", тому що "ет (лх)" - це нуква, а "вав і" - це властивість захар, що міститься в нукві.

Щоб зрозуміти різницю між властивістю "небо", вищим Зеір Анпіним, званим "голос", і нижнім Зеір Анпіним, що включений до букви "вав і" у сполученні "і ет (ве-ет лхі)", наводиться поняття "ве-АВАЯ", де "вав і" включає місце суду Його, тобто Нукву, котра об'єднана з Ним разом. Бо в кожному місці, де сказано: "ве-АВАЯ", це означає: Він і місце

¹⁹ Писання, Нехемія, 9:6.

суду Його. Так само і Зеір Анпін, який включений тут до Нукви, - до букви "вав і" у сполученні "і ет (ве-ет лхі)", - включений в місце суду Його, тобто в Нукву.

ЗОН діляться (нехлакім) на два парцуфа, як сказано: "Я ж людина гладка (халак)"²⁰. Від хазе і вище вони називаються Ісраель та Лея, від хазе й нижче - Яков і Рахель. Тому "(ет) небо" - це вищі захар та нуква, звані Ісраель та Лея, що розташовані від хазе ЗОН й вище, "і (ве-ет) землю" - це нижні захар і нуква, звані Яков та Рахель, що розташовані від хазе Зеір Анпіну й нижче.

І тут Нуква у словосполученні "(ет) небо" називається іменем Адні, яке є ім'ям малої Нукви, Рахель, бо йдеться про мохін ґадлуту ЗОН, тому що тільки під час ґадлуту ЗОН називаються голосом й мовленням, коли ЗОН знаходяться у стані "панім бе-панім" на рівному ступені, і в цей час мала Нуква Рахель піднімається нагору, на місце великої Нукви, Леї, та вдягається на неї. Тому і Нуква називається тоді Адні, - за ім'ям малої Нукви. Адже мала Нуква досягає при цьому ступеню великої Нукви. І в цей час вона називається Адні в єдності АВАЯДНІ, - голосу та мовлення, як єдиного цілого.

"Земля" - це ім'я Елокім, що є подібним до вищого (імені), яке гідне продукувати плоди і породження. Нуква називається землею тільки коли "мати (іма) позичає свої шати дочці", і та встановлюється в образі вищого, з мохін Елокім, тобто Біни, в нижній єдності. І тоді зі стану "суша" вона стає землею, що продукує плоди і породження.

Це ім'я міститься в трьох місцях. І звідти з'ясовується довершеність імені Елокім завдяки об'єднанню цих трьох місць.

1. МІ у властивості "ашер רחל", яке вийшло з "початку (решит ל'שח)", оскільки місце її (Біни) було в рош Аріх Анпіну, і вона вийшла в місце його гуфу.

2. Літери ЕЛЄ, - її АХАП, які впали до місця ЗОН і знову набули нового місця, а потім, під час ґадлуту, повернулися на своє місце.

3. Після повернення букв ЕЛЄ разом із ЗОН на її ступінь, вона отримує ступінь Хесед і Ґура (ХУґ), що виходить на екран де-ЗОН, які є злитими з її ЕЛЄ. І тоді вдягається світло Хохми в хасадім, і МІ (м) поєднується з буквами ЕЛЄ (הלח), і стає повним ім'я Елокім (מ'הלח).

І ім'я Елокім розкривається лише в з'єднанні трьох місць. І звідти у імені Елокім є безліч поєднань, оскільки є сто двадцять поєднань Елокім, в залежності від переміни влади цих трьох місць.

До цих пір - це таємниця таємниць, яка відбила і вибудувала та встановила (все) утаєним способом, за допомогою властивостей, що містяться в одному реченні. Пояснення. Відбила, вибудувала та встановила - це три місця:

- "відбила" - точка "холам" вивела Біну з рош у властивість ВАК, і внаслідок цього впали її букви ЕЛЄ до місця ЗОН, і вважається, що утворилася в ній печатка й нестача, бо зникли в неї букви ЕЛЄ;

- "і вибудувала" - це дії повернення букв ЕЛЄ до неї, та повернення в рош Аріх Анпіну, в місце Хохми, що вважається повною будовою десяти її сфірот в якості келім; бо тепер вона набула букв ЕЛЄ і доповнилися десять її сфірот в якості келім, а також піднялася в місце Хохми; однак, ще немає в неї становлення там, аби отримати Хохму від Аріх Анпіна, через відсутність хасадім; і тому становлення для неї є необхідним;

- і це означає "та встановила", бо завдяки зівугу на екран точки хірік, коли вона досягла облачення хасадім, облачилося світло Хохми в світло хасадім, і встановилися її мохін в чотирьох кольорах, наявних в ХАБАД.

І все це здійснювалося у прихований спосіб, за допомогою трьох посівів холам-шурук-хірік, на які вказує уривок: "Розумні засяють, як сяйво небозводу"⁷.

²⁰ Тора, Берешит, 27:11. "І сказав Яков Рівці, матері своїй: Адже Есав, брат мій, людина волосата, я ж людина гладка".

13) "Берешит (לְבַרְאשִׁית спочатку)"⁶ - це букви "бара (בַּר створив)" "шит (שֵׁשׁ шість)". "Від краю небес до краю небес"²¹ - є шість закінчень (БАК), що розповсюджуються від вищої властивості. Пояснення. "Берешит (לְבַרְאשִׁית спочатку)" - це Аріх Анпін. Це слово складається зі слів "бара (בַּר створив)" "шит (שֵׁשׁ шість)", що вказують на те, що Аріх Анпін є коренем БАК (шести закінчень) Зеір Анпіну. Зеір Анпін називається "небеса". "Від краю небес до краю небес"²¹ включає всі сфірот Зеір Анпіну, весь його БАК (шість закінчень), і всіх їх він взяв від шести вищих закінчень, що походять від Аріх Анпіну, від вищої властивості, в розповсюдженні "бара (בַּר створив)".

Пояснення. За допомогою властивості "ашер (אֲשֶׁר)", яка вийшла з рош (רֹשׁ) властивості "берешит (לְבַרְאשִׁית спочатку)", що являє собою розповсюдження "бара (בַּר створив)", зване вкритим саявом, котре включає холам-шурук-хірік, Зеір Анпін досягає шістьох вищих закінчень від Аріх Анпіна, БАК де-Хохма у властивості "голос і мовлення".

З початкової точки, Аріх Анпіну, Він створив (бара) розповсюдження однієї точки нагорі. Внаслідок того, що Аріх Анпін вивів Біну за свої межі, він створив розповсюдження однієї точки нагорі, і при виході цієї точки назовні вона увійшла у світло Біни, та утворилася властивість "повітря (אָוֵר)", що і означає "бара (створив)". І в результаті цього сталося також розповсюдження цієї точки з властивості "повітря (אָוֵר)" та повернення її до властивості "світло (אֹר)", і звідси й беруть свій початок всі мохін де-ЗОН. Таким чином, з початкової точки, Аріх Анпіну, Він створив розповсюдження цієї точки з властивості "повітря (אָוֵר)", звідки походять шість закінчень (БАК) Зеір Анпіну, на які вказують літери "берешит (לְבַרְאשִׁית спочатку)" - "бара (בַּר створив)" "шит (שֵׁשׁ шість)".

І сказаним "одна точка нагорі" Зогар вказує на наявні в екрані вищих Аби ве-Іми дві точки, звані "манула (замок)" і "міфтеха (ключ)". Але розповсюдження "йуд י" з властивості "повітря (אָוֵר)" відбувається тільки на одну з цих точок - точку "міфтеха (ключ)", а точка "манула (замок)" залишається у вищих Аба ве-Імі та не виходить з властивості "повітря (אָוֵר)" вищих Аби ве-Іми²².

І тут відбулося сорокадвохбуквене ім'я. Пояснення. Поняття створення відбитку сорокадвохбуквеного імені - це три властивості "ядаїм (руки)" де-Іма, які оновилися внаслідок того, що Аріх Анпін вивів Біну назовні. І це літери ЕЛЄ де-Іма, які вважаються властивостями ХАГАТ Іми, які називаються "руки (ядаїм)", бо за допомогою цих "рук (ядаїм)" вона піднімає ЗОН до себе. Адже під час її виходу з рош її букви ЕЛЄ впали у ЗОН, і коли вона знову піднімає букви ЕЛЄ, разом з ними піднімаються також і ЗОН у властивість рош, і вони (букви ЕЛЄ) подібні до рук, які піднімають ЗОН з їхнього місця вниз на її власне місце.

Тричі "йуд-далет י (яд, 14)" - в гематрії "мем-бет מ (42)". І це означає, що сорокадвохбуквене ім'я являє собою ім'я, котре підносить. Однак саме сорокадвохбуквене ім'я відноситься до властивостей від хаза Аріх Анпіну й вище, де знаходяться три парцуфа: Атік, Аріх Анпін та Аба ве-Іма. І це:

1. просте чотирьохбуквене ім'я АВАЯ - парцуф Кетер, тобто Атік, Кетер де-МА;
2. АВАЯ з наповненням, що містить десять букв, - парцуф Хохма, тобто Аріх Анпін, АБ де-МА;
3. АВАЯ з наповненням наповнення, що містить двадцять вісім букв, - парцуф Біна, тобто Аба ве-Іма, на рівні САГ' де-МА.

Чотири, десять і двадцять вісім букв, - разом сорок дві букви. І після того, як Зеір Анпін піднімається в Біну, він досягає там ГАР від хаза Аріх Анпіну й вище, - тобто трьох парцуфів КАХАБ, що містять сорок дві букви.

²¹ Тора, Дварім, 4:32.

²² Див. "Передмову книги Зогар", стаття "Манула і міфтеха (замок та ключ)", п.44.

Таамім, некудот і отійот

14) "Розумні засяють"⁷ - як звучання таамім (тонів). І згідно з їхнім звучанням слідують за ними літери (отійот) та огласування (некудот). Десять сфірот поділяються на три основи: таамім (тони), некудот (огласування) та отійот (букви). Таамім (тони) - це Кетер, некудот (огласування) - Хохма, отійот (літери) - ІШСУТ і ЗОН. Але це - тільки щодо келім. Однак щодо мохін, таамім (тони) вважаються Хохмою, некудот (огласування) - Біною, а отійот (букви) - ЗОН.

І відмінність між мохін та келім походить від двох парцуфів світу АК. Бо келім походять від парцуфа Кетер світу АК, в якому світла вдягнені у келім, що їм відповідають. Однак мохін походять тільки від парцуфа АБ світу АК, в якому змінився порядок облачення світел в келім, оскільки в ньому бракує Малхут келім та Кетеру світел. І тому світло Хохма в ньому вбралося в клі Кетера, а світло Біни - в клі Хохми, а світло Зеір Анпін - в клі Біни.

Тому щодо парцуфів й келім, котрі виходять від парцуфа Кетер світу АК, вважається, що таамім (тони) знаходяться в Кетері, а некудот (огласування) - в Хохмі, а отійот (букви) - в Біні. Але щодо мохін, які виходять лише від парцуфа АБ світу АК, в якому світло Хохми вдягнене в Кетер, світло Біни - в Хохму, світло Зеір Анпін - в Біну, виходить, що таамім відносяться до світла Хохми, некудот - до світла Біни, а отійот знаходяться в ЗОН.

Таамім - це "сйиво небозводу", некудот - це холам-шурук-хірік, котрі знаходяться в Біні, а отійот знаходяться у двох парцуфах ЗОН, на які вказує уривок: "(Ет) небо і (ве-ет) землю"⁶. І самі таамім, некудот та отійот теж діляться на таамім, некудот й отійот: таамім-некудот-отійот в таамім, а також - в некудот, і також - в отійот. І вони є трьома ступенями рош-тох-соф в кожній з властивостей - таамім, некудот та отійот.

Рош-тох-соф де-таамім - це вищі таамім, середні таамім, нижні таамім. Тобто, таамім (тони), що знаходяться над літерами, - такі як пашта й ревії; і знаходяться всередині букв, - це псік і макаф; та знаходяться під буквами, - такі як мерха і тіпха. І таким же чином в некудот: є некудот, що розташовані над буквами, - як холам; і всередині букв, - як шурук, тобто мелафум, коли точка знаходиться всередині букви "вав і" в такому вигляді: ם; та під літерами, - як хірік. І таким же чином - в буквах, тобто в ЗОН.

Спочатку Зогар наводить три види таамім, тобто три види сйива:

1. сйиво, найбільш вкрите з усіх вкритих, - сйиво Атіку; тому що Атік - це Кетер світу Ацилут, і тому він - властивість таамім де-таамім;
2. сйиво "решит (початок)", Аріх Анпін, - середні таамім, властивість некудот де-таамім;
3. вкрите сйиво, ІШСУТ, - нижні таамім, властивість отійот де-таамім.

І тут починається відлік з Атіка, Кетера, оскільки Зогар говорить зі сторони парцуфів та келім, котрі походять від парцуфа Кетер світу АК.

А потім знову наводяться три види сйива, які Зогар пояснює іменами "Я буду (Еке) таким, як (ашер) Я буду (Еке)"¹⁵, тобто мохін ХАБАД, які відповідають словам: "Спочатку (берешит) створив (бара) Всесильний (Елокім)"⁶. І там він змінює послідовність.

Перше сйиво, сйиво "берешит" - це Аріх Анпін, а не Атік, оскільки ці мохін походять від парцуфа АБ світу АК, в якому світло Хохма в клі Кетеру. Таким чином, таамім - це Хохма, Аріх Анпін й вищі Аба ве-Іма, - властивість таамім де-таамім, перше ім'я Еке.

Друге сйиво, - вкрите сйиво, ІШСУТ і Біна, і вони - властивість некудот де-таамім та середні таамім.

Третє сйиво, - сйиво, що включає всі букви й кольори, - ЗОН, Даат, останнє ім'я Еке, властивість отійот де-таамім.

Некудот - це ІШСУТ, властивість "ашер (רשק)", що вийшла з "решит (רשק)". Вони діляться на вищі, середні й нижні, рош-тох-соф, - тобто властивості таамім, некудот і отійот де-некудот. Тому що холам, букви MI, - це вищі некудот, властивість таамім де-некудот. Шурук, літери ЕЛЕ, - це середні некудот, властивість некудот де-некудот. Хірік, ЗОН, що є

злитими із буквами ЕЛЕ, - це нижні некудот, властивість отійот де-некудот, і всі вони включені до слова "створив (бара)"⁶.

Отійот - це ЗОН, які діляться на дві властивості ЗОН, як вказувалося: "(Ет) небо та (ве-ет) землю". І отійот також діляться на три властивості рош-тох-соф, і це - властивості таамім, некудот, отійот де-отійот. Бо великі ЗОН, які включені до "(ет) небо", є властивістю таамім де-отійот, і це великі літери (отійот), великі ВАК. Малий Зеір Анпін, званий Яаков, - це середні літери (отійот), властивість некудот де-отійот. І мала Нуква, Рахель, - це малі літери, властивість отійот де-отійот.

Слово "берешит (спочатку)" - це таамім і це Аріх Анпін та вищі Аба ве-Іма. В них міститься три види саява: властивості таамім, некудот, отійот де-таамім. Їхня власна властивість - це властивість таамім де-таамім. Те, що вони світять парцуфу ІШСУТ у вкритому саяві, - це властивість некудот де-таамім. Те, що вони світять ЗОН у саяві, що включає всі букви й кольори, - це властивість отійот де-таамім.

Слово "створив (бара)" - це некудот, ІШСУТ, котрі самі діляться на три властивості таамім-некудот-отійот, які містяться в некудот. Те, що вони отримують від Аба ве-Іми, вважається вищими некудот, точкою холам, властивістю таамім де-некудот. Їхня власна властивість - це властивість середні некудот, точка шурук, властивість некудот де-некудот. Те, що вони світять ЗОН, - це властивість отійот де-некудот, точка хірік.

Слова "(ет) небо й (ве-ет) землю" відносяться до властивості отійот. Вони діляться на таамім-некудот-отійот де-отійот, тобто рош-тох-соф де-отійот. Великі ЗОН, "(ет) небо", є властивістю таамім де-отійот, котрі отримують від Аба ве-Іми. Малий Зеір Анпін, Яаков, - це властивість некудот де-отійот, які отримують від ІШСУТ, - тобто літера "вав і" в словах "і (ве-ет лхі) землю". Мала Нуква, Рахель, - це властивість отійот де-отійот, тобто власні властивості отійот²³.

Тому сказано, що "розумні"⁷, тобто отійот (букви), "засяють"⁷ разом з їхніми некудот (огласуваннями), як звучання таамім (тонів). І згідно з їхнім звучанням, слідує за ними отійот (букви) та їхні некудот (огласування), подібно до воїнств, які йдуть услід за своїми повелителями. Таамім - це вищі Аба ве-Іма, некудот - це ІШСУТ, отійот - це ЗОН. І сказано, що ЗОН, звані "розумними", "засяють" разом з мохін, які вони отримують від ІШСУТ, котрі звуться некудот, відповідно до світла таамім, тобто вищих Аба ве-Іми, і ІШСУТ та ЗОН весь час йдуть за Аба ве-Імою, як воїнства за своїм повелителем. І це - в загальному вигляді, а далі все з'ясовується в окремому вигляді.

Отійот (букви) - це гуф (тіло), а некудот (огласування) - це властивість руах (дух) по відношенню до них. І всі вони здійснюють свої рухи слідом за їхніми таамім (тонами), отримуючи життєві сили. Тому що точки (некудот) і букви (отійот) подібні до тіла, в якому перебуває дух життя. Іншими словами, букви без огласувань, - як тіло без духу. І також ЗОН, властивість отійот, - увесь дух життя, який знаходиться в них, походить від ІШСУТ. Адже, якби не ІШСУТ, що світить в них, не було б у них ніякого духу життя. Але також і ІШСУТ, що є духом життя ЗОН, отримують життєві сили й наповнення від вищих Аба ве-Іми, властивості таамім. Як отійот (букви), так і некудот (огласування), виконують свої рухи, слідує за звучанням таамім (тонів), та отримують від них все життєве наповнення й величину свого ступеню.

Коли відбувається рух у звучанні таамім, рухаються за ним отійот й некудот, а коли звучання таамім припиняється, - вони перестають рухатися. Як сказано: "По слову Творця зупинялися, і по слову Творця рухалися"²⁴. Якщо здійснюють рух таамім, передаючи свої світла некудот і отійот, то й ті роблять рух. А якщо зупиняються таамім, - тобто перестають наповнювати некудот і отійот, - тоді зупиняються некудот й отійот.

²³ Добре запам'ятай ці поняття, бо вони є ключовими для розуміння всіх шляхів мохін (примітка Бааль Сулама).

²⁴ Тора, Бемідбар, 9:23.

Так само, як ми бачимо, що звучання таамім (тонів) змінює слова, котрі являють собою огласовані літери, часом надаючи їм абсолютно протилежний зміст, - так і наповнення Аба ве-Іми, властивості таамім, впливає на мохін ІШСУТ і ЗОН, абсолютно перетворюючи їх. Наприклад, якщо людина каже другу своєму: "Я дам тобі таку важливу книгу", то в це може бути вкладене бажання вручити та передати вміст другові, - тобто звучить в цьому мотив прихильності до нього. А може бути внесений до них протилежний зміст: відмови і небажання давати, - якщо скаже це з нотою подиву.

Адже в самих по собі словах немає ніякого ствердження та зазначення, - але тільки відповідно до їхнього мотиву й тлумачення. Таким є рівень впливу мохін Аба ве-Іми на ІШСУТ і ЗОН. В самих мохін немає особливого значення, - ні підтримки, ані відкидання, - але тільки лише згідно зі світінням ним Аба ве-Іми.

15) "Розумні засяють, як сяйво небозводу, а ті, хто схиляє до справедливості багатьох - як зірки"⁷. "Розумні засяють" - це отійот і некудот, які світять. "Як сяйво" - це звучання таамім (тонів). "Небозводу" - розповсюдження цього звучання в голосі, тобто всі таамім (тони), які поширюються з розповсюдженням цього звучання. "А ті, хто схиляє до справедливості багатьох" - це припинювальні таамім (тони), які припиняють рух звучання таамім, завдяки чому добре зрозумілим є сенс слова.

"Розумні засяють" - це отійот та некудот. "Розумні" - отійот, ЗОН, все сяйво і життєве наповнення яких походить від некудот, ІШСУТ. Сяйво некудот, ІШСУТ, відповідає сяйву, котре отримують від таамім, Аба ве-Іми. У звучанні таамім є дві основні групи. Бо є таамім, що вказують на наповнення та віддачу, і є такі, що вказують на відсутність і припинення віддачі. Назва "небозвід" вказує на ті таамім (тони), які символізують розповсюдження й віддачу, вимовляючи речення в тоні прихильності, коли збираються передати вміст тому, хто отримує.

А назва "ті, хто схиляє до справедливості багатьох" вказує на ті звучання таамім (тонів), які показують відсутність і припинення наповнення, коли припиняє розповсюдження наповнення одержувачам, якщо вимовляється з нотою подиву²⁵. І виходить, що ці таамім (тони) припиняють рух некудот і отійот, тому що припиняють давати їм наповнення й життєві сили.

Тому зазвичай є два види таамім (тонів):

- перший називається розповсюдженням звучання; ці таамім вказують на віддачу та розповсюдження наповнення, і називаються "сяйво небозводу"⁷;
- другий називається припиненням таамім; і вони вказують на припинення наповнення та його відсутність, і називаються "ті, хто схиляє до справедливості багатьох".

І мовиться, що ці "припинювальні таамім (тони)" є обов'язковими так само, як і розповсюдження звучання, адже завдяки припинювальним таамім (тонам), стають розбірливими слова, - як наприклад, псік і макаф у таамім, які ставляться між словами, і без них слова були б змішаними та не були б зрозумілими.

"Засяє" - це отійот і некудот, що світять при пересуваннях в утаєнні як одне ціле, під час руху по тих самих стежках, які є вкритими. Отійот - це ЗОН. Некудот - ІШСУТ. Пересування - шляхи розповсюдження наповнення. В утаєнні - парцуф ІШСУТ, званий "укритим сяйвом". "Стежки, які є вкритими" - три посіви, холам-шурук-хірік.

Ми вже з'ясували три види сяйва.

1. Сяйво "берешит (спочатку)" - це парцуфи Аріх Анпін та вищі Аба ве-Іма, на які вказує слово "берешит", і вони називаються "таамім".

2. Сяйво вкрите й приховане, і це - властивість "ашер (אשר)", що вийшла з "берешит (ל'אשרא спочатку)", три точки холам-шурук-хірік, три посіви та приховання. Холам - це Біна, що вийшла з Біни рош Аріх Анпіна у властивість ВАК без рош, і це властивість "ашер (אשר)",

²⁵ Див. вище, п.14.

яка вийшла з "берешит (בראשית)"; і залишилися в ній тільки MI, а три букви ЕЛЄ опустилися в ЗОН. Шурук - повернення букв ЕЛЄ на її ступінь разом із ЗОН, що злиті з ними, та повернення Біни в Хохму, в рош Аріх Анпіну, де вона набуває приховання внаслідок відсутності світла хасадім, оскільки Аріх Анпін - повністю Хохма. І навіть Хохми вона не зможе отримати від нього через відсутність облачення хасадім. І тому Біна вважається властивістю Елокім, вкритою й недоступною. Хірік - зменшення Біни в силу того, що ЗОН злиті з її літерами ЕЛЄ, оскільки вони за своєю важливістю є нижчими від Біни та знижують її. Внаслідок цих трьох посівів називається ця Біна, тобто ІШСУТ, вкритим саявом та властивістю некудот.

3. Сяйво, яке включає всі букви й кольори. Це рівень зівуґу, що виходить від вищих Аба ве-Іма до Біни за допомогою її екрану точки хірік; і тоді виходить голос, тобто Даат, і з його виходом наповнюються досконалістю три точки. Адже за допомогою ступеню хасадім, що вийшов на екран точки хірік, світло Хохми вдягнулося в облачення, яке світить, і зараз ІШСУТ можуть отримати світло від Аріх Анпіну, й довершується ім'я Елокім.

І Даат називається голосом тому, що до вчинення зівуґу на точку хірік Зеір Анпіну, мохін не були чутними, тобто не були відомі нижнім. І вони були приховані в точках холам-шурук-хірік Біни, у властивості "вкрите саяво", яке глибоке й приховане в імені Його. Однак після того, як стався зівуґ на утаєння точки хірік, екран ЗОН, і розкрився ступінь хасадім, одяглася Хохма в хасадім та розкрилися мохін трьох цих точок у довершеності. І це називається "і чутний був голос".

Тому ЗОН називаються "голос", оскільки без їхнього екрану, який злитий з буквами ЕЛЄ Біни, всі мохін Біни залишалися б у властивості "шепіт", - тобто (були) невідомими в світах. І тому це саяво властивості Даат називається саявом, що включає всі букви й кольори. Бо після того, як Хохма вдягається в ступінь хасадім властивості Даат, утворюються в ній чотири кольори, - тобто Хохма, Біна, хасадім і гвурот. Тіферет називається "хасадім (милосердя)", тому що є властивістю світла хасадім, а Малхут називається "гвурот (подолання)", оскільки є властивістю екрану.

Таким чином, голос, який є властивістю ЗОН і Даат, включає до себе всі ці кольори, тому що без нього не було б цих чотирьох кольорів. І він також включає всі букви, адже властивість самого парцуфа ЗОН називається "букви", і завдяки тому, що він доповнив чотири кольори в Біні, він отримує у свої букви всі ці чотири кольори - ХУБ ХУГ. Таким чином, ЗОН включає всі букви і кольори. А потім ЗОН виходять з чертогу Біни і приходять на своє власне місце. І з'ясувалися три види саява: саяво "берешит (спочатку)" - це таамім; вкрите саяво - некудот; саяво, що включає всі букви, - отійот.

І три ці види саява - це Хохма-Біна-Даат (ХАБАД), які включені до уривків: "Я буду (Еке) таким, як (ашер) Я буду (Еке)"¹⁵, і також: "Творець - Всесильний наш, Творець"¹⁸, а також: "Спочатку (берешит) створив (бара) Всесильний (Елокім)"⁶. Тому що Аріх Анпін та вищі Аба ве-Іма - це саяво "берешит (спочатку)", таамім, від яких сходять все мохін, - як Хохми, так і хасадім. І вони є першим ім'ям Еке, Хохмою, першим АВАЯ. Біна, тобто ІШСУТ, - це вкрите саяво і властивість "бара (створив)", "ашер", "Всесильний наш", і три точки холам-шурук-хірік. ЗОН - це третє саяво, що включає всі букви й кольори, останнє ім'я Еке, властивість Даат, останнє АВАЯ, Елокім властивості "Спочатку створив Всесильний (Елокім)"⁶, оскільки, завдяки третьому саяву, доповнилося в Біні ім'я Елокім. І коли ЗОН виходять з Біни і приходять на своє власне місце, вони називаються "(ет) небеса та (ве-ет) земля", тобто отійот.

І знай, що всі мохін включені до таамім, і це перше саяво, "берешит (спочатку)", тобто Аріх Анпін і вищі Аба ве-Іма. Тому що вони виводять Біну назовні, в укритому саяві в трьох точках холам-шурук-хірік. І також зівуґ, що здійснений на точку хірік, екран ЗОН, виходить від ступеню хасадім вищих Аби ве-Іма, властивості таамім. Тому таамім включають три види, звані: вищі, середні й нижні.

Вищі таамім (тони), пашта й ревії, які розташовані над буквами, є властивістю самих Аби ве-Іми.

Середні таамім (тони), псік і макаф, які розташовані всередині букв, відносяться до властивості включення ІШСУТ в Абу ве-Иму, виведення Біни в трьох посівах. Псік - це включення точки холам, виведення Біни назовні, коли вона залишається з буквами МІ, а букви ЕЛЄ опускаються в ЗОН. Тому називається "псік", оскільки розділяє (посек) ступінь Біни на дві половини - МІ й ЕЛЄ. Макаф - це властивість включення точки шурук, коли світять таамім і повертають букви ЕЛЄ до Біни, внаслідок чого утворюється точка шурук в Біні.

І нижні таамім, що розташовані під буквами, твір й етнахта, - це включення точки хірік в силу того, що ЗОН піднялися разом з ЕЛЄ під час їхнього повернення до Біни. І також зівуґ, що здійснений на екран ЗОН, теж виходить від нижніх таамім.

Тому "розумні засяють"⁷ - це властивості отійот й некудот, тобто ЗОН і ІШСУТ. Вони світять від трьох видів таамім, вищих-середніх-нижніх:

1. "як сяйво" - це звучання таамім (тонів), що є вищими таамім (тонами), які розташовані над буквами;

2. "небозводу" - таамім, що весь час поширюються разом зі звучанням; і це - нижні таамім, що розташовані під буквами, ступінь хасадім для облачення Хохми; і тоді мохін розповсюджуються до нижніх в усій досконалості;

3. "а ті, хто схиляє до справедливості багатьох"⁷ - це припинювальні таамім (тони), - псік і макаф, які переривають звучання разом з їхнім рухом; і це середні таамім, котрі розташовані всередині букв. Тому що псік і макаф знаходяться в середині рядка, що означає включення до них трьох посівів. І тому ясно чутне слово, тобто - мохін є чутними і передаються нижнім.

Після того, як з'ясувалися три види таамім в уривку: "Розумні засяють, як сяйво небозводу, а ті, хто схиляє до справедливості багатьох - як зірки"⁷, що наповнюють мохін ІШСУТ і ЗОН у всіх своїх видах, знову з'ясовується сутність мохін ІШСУТ і ЗОН. І мовиться, що отійот й некудот, ЗОН та ІШСУТ, світять при пересуваннях у вкритті як одне ціле під час руху по тих самих стежках, які приховані. Тому що в результаті дії вкриття середніх таамім (тонів), званих "псік" і "макаф", ЗОН набувають сили світити разом з ІШСУТ, як одне ціле.

Адже за допомогою тону "псік" букви ЕЛЄ парцуфа ІШСУТ опускаються в ЗОН і зливаються з ними на їхньому місці в один ступінь. Тому, коли "макаф" повертає літери ЕЛЄ на ступінь ІШСУТ, піднімаються разом з ними й ЗОН на ступінь ІШСУТ, та світять разом з ними як одне ціле. Тому сказано: "засяють" - це отійот та некудот, що світять при пересуваннях у вкритті як одне ціле під час руху по тих самих стежках, які приховані. Тому, що всі ці великі мохін виходять в трьох посівах, холам-шурук-хірік, які є вкритими стежками, і без трьох цих посівів не могло б бути досягнення мохін у ЗОН й нижніх.

Все розповсюдження відбувається внаслідок того, що по трьох цих вкритих стежках виходять всі мохін, котрі наявні в ЗОН і в світах. І знай, що ці три частини сяйва, про які ми говорили в таамім, тобто в Аба ве-Імі, - "сяйво", "небозвід", "ті, хто схиляє до справедливості багатьох", - є в Аба ве-Імі лише переходом і передачею до ІШСУТ й ЗОН, але абсолютно не використовуються для власних потреб. Тому що Аба ве-Іма завжди знаходяться у властивості "чисте повітря (авіра дахья)", званому "світло (ор)", або "повітря (авір)", але не сяйво.

"Розумні засяють" - стовпам і підніжжям властивості Апіріон. Самі "розумні" - це властивість вищі стовпи й підніжжя, які в розумних межах розглядають, як дати все необхідне Апіріону та його підніжжям. Стовпи - це ХАҒАТ, а підніжжя - НЕГІ. Сяйво - це світіння Хохми, і це сяйво отримують лише стовпи й підніжжя Нукви Зеір Анпіну, яка називається Апіріон, а зовсім не ступені, котрі знаходяться вище за неї.

Самі "розумні" - це властивість вищі стовпи й підніжжя, тобто сфірот від хазе Зеір Анпіну й вище, і самі вони нічого не отримують від цього сяйва, яке є світінням Хохми. Бо вони отримують лише світло хасадім для того, щоб передати все необхідне Нукві, званій Апіріон,

яка потребує світіння Хохми, і вони отримують це саяво для неї, хоча самі не потребують його.

Тому вони розумно розглядають, як дати все необхідне Апіріону. І хоча вони самі не потребують цього саява, все ж вони отримують його для Апіріона. І Апіріон доповнюється лише завдяки цьому світлу Хохми. І на це вказують слова: "Щасливий той, хто розуміє бідного"²⁶. "Той, хто розуміє" - Зеір Анпін. "Бідний" - це його Нуква. І він отримує це саяво для "бідного", який потребує його.

"Засяють" - це вищі ВАК Зеір Анпіну, і якби вони не засяли і не світили, то не могли б вивчати і споглядати цей Апіріон аби виправити його в усьому необхідному. Бо без того, щоб була у них потреба виправити Апіріон, вони б зовсім не могли отримати світло цього саява, оскільки для себе вони отримують всього лише світло хасадім, як і ГАР Біни.

16) І вони світять, як саяво небозводу, що знаходиться над цими "розумними", про яке сказано: "А над головами цього створіння - образ небозводу на зразок страшного льоду"²⁷. І це - небозвід парцуфа ІШСУТ, і саяво цього небозводу світить усьому Зеір Анпіну, званому Торою, і також світить головам цього створіння, званого Апіріон. Тобто, він світить стовпам і підніжжям²⁸, що розташовані від хазе Зеір Анпіну й вище, які є властивостями рош (голова), та які передають світіння Хохми, зване саявом, Апіріону.

І ці властивості рош, тобто вищі "стовпи і підніжжя" Зеір Анпіну, звані "розумні", світять завжди, безперервно. Тобто, вони дивляться на цей небозвід, щоб отримати світло, котре виходить звідти.

Два види світел розрізняють на цьому небозводі:

1. світіння Хохми, зване "саяво";
2. світло хасадім у властивості "чисте повітря (авіра дахья)" вищих Аба ве-Іми, зівуг' яких ніколи не припиняється.

Однак перше світло, зване саявом, - це зівуг', який переривається і не світить постійно. І хоча "розумні" отримують світіння Хохми від цього небозводу, щоби передати Апіріону, та їхній зівуг' повинен перериватися, аби вони не світили завжди, але все ж, це не так, - вони світять завжди у безперервному зівузі, оскільки вони отримують світло від властивості "чисте повітря (авіра дахья)", зівуг' якої ніколи не припиняється. І у відношенні до цього світла вони світять завжди.

І мовиться, що вони дивляться на цей небозвід, аби отримати світло, котре виходить звідти, а не сказано "саяво, що виходить звідти", - аби вказати на друге світло, яке включене до цього небозводу, зване світло, а не саяво. І це також світло всього Зеір Анпіну, що зветься Торою, яке світить завжди, безперервно. Інакше кажучи, весь Зеір Анпін отримує для себе не саяво, а тільки це світло, яке не припиняється.

²⁶ Писання, Псалми, 41:2.

²⁷ Пророки, Єхезкель, 1:22.

²⁸ Тора, Шмот, 38:17.

Земля ж була пустинною і хаотичною

17) "Земля ж була пустинною і хаотичною"²⁹. Слово "була" вказує на свій попередній стан в той час, коли вона "була" снігом всередині води, і вийшла з неї скверна в силу утворення снігу в воді. В уривку "берешит" вже йдеться про виправлення "неба і землі", як сказано: "Розумні засяють"⁷. Чому ж тут знову мовиться про властивості "пустинна і хаотична", про які сказано: "Земля ж була пустинною і хаотичною"²⁹, - адже ці властивості були у землі лише до виправлення?

Цей уривок, насправді, хоче пояснити нам те, що було до виправлень, котрі з'ясовуються у реченні: "Спочатку (берешит) створив"⁶. І мовиться, що сніг до цього був у воді. І вже з'ясувалося, що "спочатку", коли захотілося Йому створити світи, відбулася дія скорочення вищого світла, звана створенням печаті, а потім - дія встановлення екрану для ударного з'єднання (зівугу де-акаа), щоби підняти відбите світло, зване "джерело". І дві ці дії відбувалися тільки у властивості суду.

А потім Він поєднав його із властивістю милосердя, тобто підняв Малхут до Біни. І сталося друге скорочення на місці Біни, котра є властивістю милосердя. А потім встановився там екран для зівугу і створив парцуф Аріх Анпін світу Ацилут, і також - всі світи у властивості милосердя. Таким чином, відбулися дві дії, - скорочення й екран у властивості суду, і дві дії, - скорочення та екран у властивості милосердя.

І таким є порядок у всіх з'ясуваннях, які відбулися в світі виправлення після розбиття келім: в кожній сфері, яка з'ясовується з семи мелахім (правителів), що розбилися, спочатку відбувається перше скорочення, створення печаті та встановлення екрану, званого джерелом. Потім відбувається в ній друге скорочення за участю властивості милосердя в суді, і також встановлюється там екран у властивості "джерело".

І це чотири дії: перше скорочення й екран, друге скорочення та екран. А тут мовиться про з'ясування сфери Малхут світу Ацилут, званої "земля", над якою були проведені ці чотири дії, аж до її повного виправлення, і у неї вони називаються:

- "пустинна"²⁹ - дія першого скорочення;
- "хаотична"²⁹ - встановлення екрану першого скорочення;
- "пільма"²⁹ - дія другого скорочення;
- "дух Всесильного витав над поверхнею вод"²⁹ - встановлення екрану другого скорочення.

І корінь Малхут - у властивості "нижні води", і коли було здійснене над нею перше скорочення, ці води перетворилися на сніг. Як сказано: "Бо снігу скаже Він: "Покрий землю"³⁰, - оскільки раніше сніг знаходився у воді. Тому що формою першого виправлення, здійсненого над нею, було перетворення її на властивість "сніг", котра являє собою силу першого скорочення. І скверна вийшла з неї в силу утворення снігу в воді, - тобто завдяки тому, що застигли води і стали снігом, вийшла в ній скверна. Бо будь-який недолік вважається поганю, відходами і кліпот. Однак на початку утворення нестачі, перш ніж вона помічена ще як нестача у чомусь, називається вона скверною (зоама хлпїт), - скорочене написання слів "це що означає (зо-ма-ги іт х'їт м)", - тому що відбулася якась зміна, але ще не відомо, що це нестача. а коли вона проявляється як недолік, то називається відходами та кліпою.

І тому сказано, що коли вона перетворюється на сніг, це ще не проявляється як недолік у воді, а лише як скверна. А потім вдаряє по ній сильний вогонь, і утворюються в ній відходи, і вона починає і стає пустельною. Тобто, вдаряє по ній сила суворого суду, звана сильним вогнем, та перевертає цю скверну на відходи. І ця скверна зароджує в собі відходи, і стає пустинною. "Зароджує в собі", - слово "їбур (зародження)" вказує, що ця форма помітна лише завдяки витримці часу і повторення цієї дії безліч разів до тих пір, поки вона не завершиться повністю.

²⁹ Тора, Берешит, 1:2. "Земля ж була пустинною і хаотичною, і пільма над безоднею, і дух Всесильного витав над поверхнею вод".

³⁰ Писання, Йов, 37:6.

І так само тут, - скверна не стає відходами відразу ж при першому ударі сильного вогню, але ці удари повертаються до неї безліч разів, доки не подіють і вона не стане пустинною. "І тоді починає і стає пустинною", - бо в результаті цього зачаття вона стає пустельною. І з того місця, де вона була спочатку тільки лише скверною, вона стає гніздом відходів, званим властивістю "пустинна". І здійснюються чотири дії до тих пір, поки вона не стає властивістю "пустинна":

1. світло стає водою;
2. вода - снігом;
3. під впливом удару вогню, сніг стає відходами;
4. витримка часу, доки не стануть помітними відходи, щоб називатися властивістю "пустинна".

І "хаотична" - це з'ясування, яке було здійснене у цих відходах та встановилося в них. Це з'ясування є встановленням екрану, тому що після нього стають ці відходи екраном Малхут, затримуючи вище світло, щоби не розповсюджувалося нижче, проходячи крізь нього. І він повертає вище світло назад, подібно до світла сонця, яке вдаривши по відбиваючому шару, повертається назад через його товщину. І це відбите світло стає облаченням вищого світла, званим "джерело".

І це з'ясування, яке було здійснене у цих відходах, встановилося в них. Бо внаслідок того, що ці відходи стали екраном, який відбиває та повертає вище світло назад аби воно не пройшло униз крізь нього, та частина світла, яка повертається від нього нагору, стає облаченням на вище світло. Таким способом він стає клі та місцем отримання вищого світла.

І називається з'ясуванням, оскільки за його допомогою з'ясовуються відходи як благо і важливий ступінь. І без цих відходів не утворився б цей екран і не став би клі для місця отримання вищого світла. "І встановилася в них" - встановилася в них постійно, щоби користуватися ними як джерелом та місцем отримання цього світла.

Пітьма - це сильний вогонь, і ця тьма покриває пустельність поверх цих відходів, і вона встановлюється в них. Іншими словами, ця пітьма не означає тільки зникнення світла, тобто спустошення, але це - властивість дії спустошення, яка є подібною до сильного вогню, що спалює та вбиває будь-яку сутність, якої він торкається, залишаючи місце її порожнім. І тому пітьма - це сильний вогонь, який спалює і губить все. І він, також, знищує та перериває світло, що знаходиться на його місці. І ця тьма покриває "пустельність".

І називається пітьмою, а не вогнем, бо сила спалювання в ній виходить не від неї самої, а тому, що вона знаходиться над відходами, званими властивістю "пустельна", та отримує від них. І це є взаємодією властивості суду з милосердям, коли Малхут піднялася в Біну, щоб встановитися там з екраном, наявними в ній. І оскільки немає в Біні ніякого суду і вогню, щоб могла Малхут встановитися з екраном так, як встановилася властивість "хаотична", - перебуває ця тьма над властивістю "пустинна", де діє сильний вогонь, що перетворює скверну на відходи і пустельність. І звідти отримує тьма силу вогню, що спалює, як у сильного вогню у властивості "пустельність".

Тому сказано: "І ця тьма покриває пустельність поверх цих відходів, і вона встановлюється в них", - бо отримує від пустельності цю міць сильного і спалюючого вогню. І тому називається другим скороченням, адже вона не є новою силою, а отримує силу від першого скорочення, і немає тут ніякого оновлення, крім підйому в місце милосердя; і відбувається це скорочення в Малхут на місці милосердя, тобто Біни, і тому називається другим скороченням.

18) "Дух Всесильного"²⁹ означає - дух святості, який виходить від Сотворителя життя. Після того, як встановився екран в Малхут від властивості "пітьма", який зветься другим скороченням і знаходиться в місці Біни, відбувся на цей екран зівуґ де-акаа та притягнув новий ступень ВАК, рівень руах (дух), що виходить від Сотворителя життя, тобто Біни. Тому що тепер Малхут перебуває на місці Біни.

"Витав над поверхнею вод"²⁹, - після того, як повіяв цей дух, з'ясувалася одна тонкість у цих відходах, яка є подібною до витання скверни. "А після того, як повіяв цей дух", - тобто рівень руах (дух), який вдягнув за допомогою відбитого світла екрану, званого тьмою, - "і це дух Сотворителя життя, - завдяки йому сила пустельності" в екрані, "в якості дуже тонких відходів, подібних до витання скверни". Тобто, - в мірі, яка є достатньою для того, щоб затримати вище світло з метою підняти відбите світло.

Але коли екран знаходився в місці Малхут, там ця пустельність проявлялася у вигляді грубих відходів так, що потім з'ясував і огорнув та очистив один раз і двічі, доки не виявляється в цій скверні, що там немає ніякої скверни. Адже екран п'ятьми спочатку є лише тонкими відходами, і тому після виходу на нього ступеню першого світла, ступеню нефеш, а потім другого ступеня, - руах, - звідти вже повністю очищаються всі залишки скверни, і він може отримати ступінь великого стану (ґадлут), як сказано : "І з'явилося світло"¹⁰.

І він з'ясовується для виправлення екрану, та піднімає нагору відбите світло, і покриває та огортає й облачає вище світло. Це відбите світло піднімає "крила" і облачає пряме світло. І очистився, - бо ці світла очищають та всмоктують відходи, що наявні в екрані, аж до стану, коли екран опускається на своє місце, і виходить на нього ступінь світла великого стану (ґадлут).

Таким чином, з'ясувалися чотири дії, здійснені над Малхут, званою "земля", доки вона не виправилася, щоб отримати великий стан (ґадлут) та речення "Нехай буде світло"¹⁰:

1. сніг, який стає відходами та пустельністю;
2. екран, який встановлюється, і ступінь світла, що виходить на цей екран, званий хаотичністю;
3. друге скорочення в місці властивості "милосердя", Біни, яке зветься "п'ятьма";
4. ступінь нефеш-руах, що вийшов на екран цієї п'ятки, - дух, званий "дух Всесильного"²⁹.

А потім написано: "І сказав Всесильний: "Нехай буде світло"¹⁰, - тобто досягнення ступені ґадлут.

19) Коли "пустельність" з'ясувалася і очистилася, з неї вийшов вітер (руах) сильний і могутній. Як сказано: "І ось, Творець проходить, і сильний й могутній вітер, що розбиває гори та трощить скелі перед Творцем, - не в вітрі Творець"³¹. З'ясовуються чотири дії в чотирьох видіннях, що розкрилися Еліягу. І мовиться, що коли властивість "пустельність" з'ясована й очищена під час зародження властивості "скверна льоду", і (земля) зачинає та стає "пустинною", виходить з неї "сильний і могутній вітер, що розбиває гори та трощить скелі", який бачив Еліягу.

"Хаотичність" проявилася й очистилася, і вийшов з неї грім. Як сказано: "А після вітру - грім. Не в грімі Творець"³¹, - в той час, коли з'ясувалася "хаотичність" у вигляді екрану, вже скоротилася сила суду в ньому, і вона більше не "розбиває гори і трощить скелі"³¹, а вважається в ньому тільки громом.

"А коли проявилася тьма, з'єднався з нею вогонь", - в той час, коли екран піднявся і встановився в Біні, тьма з'єдналася з вогнем пустельності. І тоді скоротилася сила суду грому, і він залишився лише з вогнем, як сказано: "А після грому - вогонь"³².

А затим проявився вітер (руах), та з'єднався з ним "голос тонкої тиші"³², як сказано: "А після вогню - голос тонкої тиші"³². Тому що в той час, коли екран п'ятьми отримав ступінь руах, вже скоротилася сила суду в ньому до "голосу тонкої тиші", яка з'ясувалася в ньому у вигляді дуже тонких відходів, і це - "голос тонкої тиші", про який сказано в Еліягу.

Таким чином, з'ясувалися чотири видіння, що розкрилися Еліягу, і це - властивості "пустельність", "хаотичність", "п'ятьма" і "дух". Як сказано: "Земля ж була пустинною і хаотичною, і п'ятьма над безоднею, і дух (руах) Всесильного витав над поверхнею вод"²⁹.

³¹ Пророки, Мелакім 1, 19:11. "І ось, Творець проходить, і сильний і могутній вітер, який розбиває гори і трощить скелі перед Творцем, - не в вітрі Творець. А після вітру - грім. Не в грімі Творець".

³² Пророки, Мелакім 1, 19:12. "А після грому - вогонь. Не у вогні Творець. А після вогню - голос тонкої тиші".

Тому що "пустельність" - це "сильний і могутній вітер (руах), який розбиває гори й трощить скелі"³¹. "Хаотичність" - це "грім", "пітьма" - це "вогонь", "дух" - це "голос тонкої тиші"³².

20) "Пустельність" - це місце, в якому немає ніякого кольору та ніякої форми, і воно взагалі не поєднується із формою. Після того, як з'ясувалися чотири властивості "пустельність", "хаотичність", "тьма" і "дух" в загальному вигляді, вони з'ясовуються в окремому вигляді. І мовиться, що "пустельність" не приймає до себе ні колір, ані форму. Оскільки "пустельність" - це перше скорочення. А "хаотичність" - це екран, який встановився для здійснення зівугу. А в той час, коли відбулося перше скорочення, була ще початкова стадія, де ще не були помітні ніяка форма й колір. І тому в "пустельності", яка вийшла в силу першого скорочення, теж немає кольору і форми, тому що вона теж є початковою властивістю.

"Колір" - це перетворення, що відбувається між ступенями, котрі виходять на чотири стадії авіюту в екрані, Хохма і Біна (ХУБ) Тіферет й Малхут (ТУМ). А форма - це форма самого суду, який теж був ще в початковому вигляді, і не був поміщений у форму, тому що навіть форма суду, звана "пустельність", що утворилася з нього після того, як встановився екран, властивість "джерело", теж не містилася в початковій формі "пустельності".

"Тепер у нього є форма, але коли вдивляються в нього, - нема в нього взагалі форми" - тобто, не можна сказати, що форма цього суду взагалі непомітна в "пустельності", адже вже сказано, що вона є "скверною", яка стала відходами під впливом удару сильного вогню. Але це означає, що вона недоступна спогляданню й пізнанню, тому що в цей момент представляється формою відходів. І коли знову звертається до того, щоб побачити цю форму, він вже не бачить її та не знаходить її, і дивиться на те місце, де вона була, - а її немає. І тому сказано: "Тепер у нього є форма, але коли вдивляються в нього, нема в нього взагалі форми".

У всього, крім "пустельності", є облачення, щоб одягтися в нього. Природа духовного така, що кожна причина вдягається в те, що породжене нею, тобто вона дає йому життєві сили. І якщо це породження стає причиною іншого породження, воно теж одягається в нього і дає йому силу існування. І далі - таким же чином, - так що якби була скасована якась причина, відразу ж зникли би разом з нею всі породження, які виникли від неї. І ця дія, коли кожна причина вдягається у свій наслідок, щоб давати йому життєві сили, називається облаченням.

І тому сказано, що у всього, крім "пустельності", є облачення, щоб одягтися в нього, тому що всі вдягаються один в одного: вищий у нижнього, кожна причина - у свій наслідок. Окрім "пустельності", в якій немає жодного облачення, оскільки вона не вдягається у свого нижнього, який породжений нею. Але вона немов встановилася сама по собі, без будь-якого зв'язку з іншими, котрі породжені від неї.

21) У "хаотичності" вже є образ та форма, і це камені, які занурені в печатку "пустельності". Тому що "хаотичність" означає екран, який встановився в Малхут для ударного з'єднання (зівуг де-акаа). Сила суду, що розкрилася в Малхут зі встановленням екрану, називається "камені", оскільки він твердий як камінь по відношенню до вищого світла, та не дозволить йому пройти в клі Малхут. І ця форма в "пустельності" ще не розкрилася, а тільки - в "хаотичності". І це тому, що на початку утворення "пустельності", викликаного скороченням світла, вийшло світло з усіх десяти сферот, і не була проявлена сила суду в Малхут більше, ніж в інших сферот, адже світло видалилося з них усіх в рівній мірі.

Але потім, внаслідок виправлення "хаотичності", - тобто встановлення екрану в Малхут, який здійснив ударне поєднання (зівуг де-акаа) з вищим світлом, не дозволяючи пройти йому всередину Малхут, та притягнув світло лише у вищі дев'ять сферот, - розкрилася сила суду в Малхут, оскільки вона залишилася без прямого світла. Таким чином, залишилася Малхут зануреною в печатку "пустельності", що створена скороченням. Адже в "пустельності" ще не було ніякої форми суду. Але тільки після виправлення "хаотичності" розкрилася форма суду,

тобто форма "камені, що занурені в печать "пустельності", - порожнього простору, котре не містить світла.

Ці "камені" з'явилися всередині печаті, куди вони занурені. І звідти вони притягують благо світові в обрисі облачення. Тепер з'ясовується той обрис, який створюється: що ці камені, які є силою суду в екрані, котрі з'явилися і встановилися всередині печаті, в Малхут, притягують світла на благо світу в обрисі облачення, - тобто притягують пряме світло, та завдяки співударянню піднімають відбите світло, яке вдягає пряме світло в обрисі облачення. І вони притягують пряме світло на благо світові згори униз та, піднімаючи відбите світло знизу вгору, вдягають пряме світло. І воно називається обрисом.

22) Камені діряві й вологі. Камені, що знаходяться в печерах, з яких завжди витікає вода, як з джерельного ключа, називаються вологими каменями, оскільки вони лежать на цьому джерелі та перебивають його. Тому вода пробивається через дірки, наявні в цих каменях, і стікає по краплях, виходячи з них завжди. І ці камені, звані "хаотичність", теж діряві й вологі, оскільки вони виправлені екраном, що піднімає відбите світло, як і вологі камені, котрі завжди виводять з себе воду.

"Пустельність" означає - "вологі камені", які є могутніми скелями. І називаються вони вологим камінням, бо вода виходить з них. Тому Зогар раніше називає цей екран джерелом.

Ці камені висять у повітрі. У той час, коли "хаотичність" не виправлена екраном для ударного з'єднання (зівуг' де-акаа), вважається, що ці камені опускаються та занурюються в печать пустельності, котра є скороченням і силою суду. Однак "хаотичність", про яку йдеться тут, коли вона виправлена в ударному поєднанні, - то вважається, що вона підноситься з печаті "пустельності" та знаходиться у "повітрі (авір)", тобто в світлі хасадім. І хоча Малхут не може отримати прямого світла, однак відбите світло вона може отримати. І це відбите світло піднімає її в "повітря".

І ці вологі камені, тобто Малхут, що виправлена екраном, піднялися із занурення в "пустельність" та висять в "повітрі". Тобто, вони вийшли з "п'ятьми" й отримали світло хасадім. І сказано в книзі "Створення (Єцира)": "Десять, а не дев'ять"³³. Щоб ти не подумав, що в силу скорочення та екрану, який встановився в Малхут, Малхут залишилася абсолютно порожньою, без світла, і не знаходиться в сукупності десяти сферот. Бо це не так, оскільки вона отримує своє світіння від відбитого світла, котре піднімається нею знизу нагору. І це відбите світло сходиться також і до Малхут, тому що відбите світло - це світло хасадім, на яке не було скорочення. Тому Малхут теж вважається повною сферою, як і дев'ять перших. І їх - "десять, а не дев'ять"³³.

Іноді ці вологі камені висять в "повітрі", бо піднімаються звідти, з печаті "пустельності", нагору. А іноді, у хмарний день, вони ховаються та піднімають води з безодні, щоби насичувати ними "пустельність".

Пояснення. У той час, коли нижні є гідними та займаються Торою і добрими діями, щоби підняти МАН, вони виправляють Малхут за допомогою екрану й зівугу де-акаа, і вона притягує пряме світло згори вниз та облачає пряме світло своїм відбитим світлом знизу нагору. І тоді "хаотичність" називається "вологі камені", що висять у повітрі, тому що вони піднімаються звідти нагору. Оскільки відбите світло, яке піднімають "вологі камені", піднімає їх з печаті "пустельності" та підносить їх у повітря, - світло хасадім.

Однак, в той час, коли нижні псують свої діяння, псується також виправлення екрану, яке було здійснене в Малхут, і вона не є достойною ударного злиття (зівугу де-акаа) з вищим світлом. І тоді мовиться, що світло виходить та встановлюється немов хмарний день, коли сонце не світить. І "вологі камені" знову ховаються в печаті "пустельності". Малхут опускається до печаті "пустельності" і кривається, немов у хмарний день, та виводить води з безодні, - тобто суди, - й насичує цими водами "пустельність". Тобто вона підсилює цю

³³ Сефер Єцира, 1:3.

"пустельність", щоби проявилася могутність її, і завдяки цьому нижні здійснюють повернення та покращують свої діяння. І це означає, що "Творець все створив так, щоби боялися Його"³⁴.

І тоді є радість, і є легковажність. Адже "пустельність" поширилася по світу. Тобто з одного боку, присутня радість, тому що за допомогою цього нижні здійснюють повернення, та притягуються мохін, і радість наповнює світи, але з іншого боку є легковажність, оскільки "пустельність" поширилася по світу і примножився дух легковажності, - дух кліпот й судів, - внаслідок поширення "пустельності".

23) "Пітьма" - це чорний вогонь, сильний за кольором, тому що жодний колір не може запанувати над чорним кольором та змінити його. І вона ж - червоний вогонь, сильний за образом, тому що червоний колір залишає сильніший образ, ніж всі інші фарби. І вона ж - зелений вогонь, сильний у зображенні, тому що повнота будь-якого зображення досягається завдяки зеленому кольору. І вона ж - білий вогонь, - основний колір для всіх фарб.

Після того, як Зогар з'ясовує поняття "пустельність" і "хаотичність", він з'ясовує поняття "тьма". Є кілька назв десяти сфірот, і це Хохма та Біна (ХУБ), Тіферет й Малхут (ТУМ), тому що їхні назви змінюються відповідно до їхнього призначення та дій. Як основи цих сфірот називаються ХУБ ТУМ: вода, вогонь, вітер, земля. Відносно екрану і властивостей Малхут, наявних у сфірот, називаються ХУБ ТУМ чотирма кольорами: білий, червоний, зелений, чорний. З точки зору відношення інших сфірот до кольорів, які походять від властивостей Малхут, називаються ХУБ ТУМ: загальне, образ, зображення, колір.

Також знай, що зазвичай перше скорочення відноситься до сфіри Хохма, а друге скорочення - до сфіри Біна, тому що друге скорочення піднялося лише до місця Біни, а не до сфіри Хохма, яка знаходиться вище від неї. І тому залишилася Хохма у першому скороченні. І в цьому відношенні вважається основою сфіри Хохма властивість "вода". Це вказує на те, що там немає сили скорочення й суду. А основою сфіри Біна є "вогонь", бо всі суди пробуджуються від неї. І тому пояснює Зогар, що "пустельність" - це властивості "вода" і "сніг", оскільки вона є дією першого скорочення. А щодо "пітьми", яка є дією другого скорочення, з'ясовує Зогар, що це - властивість "вогню", оскільки вона відноситься до Біни, котра є властивістю "вогню". Отже з'ясувалося, чому "пітьма" називається "вогонь".

А тепер з'ясуємо ХУБ ТУМ, звані чотирма кольорами, і ХУБ ТУМ, звані "загальне", "образ", "зображення", "колір". Кольори виходять від екрану Малхут внаслідок зівугу де-акаа в ній, що піднімає десять сфірот ХУБ ТУМ знизу нагору, звані рош, та десять сфірот ХУБ ТУМ згори униз, звані гуф, які фарбуються в кольори внизу. І тільки в десяти сфірот, які сходять згори вниз, та званих гуф, вийшли чотири кольори ХУБ ТУМ, але не в десяти сфірот рош. Тому що кольори походять від Малхут, і оскільки вона є причиною ХУБ ТУМ, що виходять в гуф, тому вони забарвилися в кольори. Тоді як в рош, оскільки вона (Малхут) знаходиться нижче від нього, властивість суду в ньому не може піднятися вище свого місцезнаходження.

Тому ХУБ ТУМ десяти сфірот рош називаються: загальне, образ, зображення, колір. Хохма - тільки загальне й корінь, і немає в ній навіть образу цих фарб. В Біні є образ. В Тіферет є зображення, що є найбільш близьким до кольору. Справжній колір знаходиться тільки в Малхут де-рош, оскільки колір, котрий є судом, не може піднятися вище від свого місця.

Чотири властивості, наявні в ХУБ ТУМ де-рош, проявляють свою силу і владу також в чотирьох кольорах: білий-червоний-зелений-чорний, наявних в ХУБ ТУМ де-гуф. Тому "пітьма" - це чорний вогонь, сильний за кольором, оскільки Малхут де-гуф називається "чорним кольором". І сходить до неї особлива сила від її кольору у властивості ХУБ ТУМ де-рош. Тому у неї велика перевага відносно кольору, бо вона не змінюється під впливом інших кольорів.

³⁴ Писання, Коелет, 3:14.

Червоний вогонь, сильний в образі, - це Біна де-гуф, що має червоний колір. У неї велика перевага в образі, який вона отримує від своєї властивості в ХУБ ТУМ де-рош. Зелений вогонь, сильний в зображенні, - це Тіферет де-гуф, котра має зелений колір, у неї велика перевага в зображенні, яку вона отримує від своєї властивості в ХУБ ТУМ де-рош. Білий вогонь - це основний колір для всіх кольорів, Хохма де-гуф, що має білий колір, котрий включає все. Оскільки отримує верховенство від своєї властивості в ХУБ ТУМ де-рош, то стає також і в гуф основою всіх фарб.

"Пітьма" є сильною у всіх видах вогню, і вона наступає на "пустельність". Інакше кажучи, вона є загальною через суди всіх чотирьох видів вогню в Біні. Тому "тьма" наступає й посилюється над Малхут "пустельності", бо вона усуває силу суду "пустельності" з Малхут та пом'якшує властивість милосердя, наявную в ній. Спочатку Біна приймає до себе Малхут "пустельності", та з тим вона перетворює цю Малхут на властивість милосердя в ній. "Наступає" - означає, що воює з нею з метою пересилити її. "Наступає на пустельність" означає, що долає її та усуває силу суду з неї.

"Пітьма" - це вогонь, що несе в собі чотири кольори. І вона є чорним вогнем лише під час наступу на "пустельність". "ТЬма" по суті своїй є Біною, званою "вогнем". Хохма, Біна, Тіферет і Малхут в ній одягнені в чотири кольори: білий-червоний-зелений-чорний, котрі не є чорним вогнем. І називається "пітьмою", що означає чорний вогонь, лише в той час, коли вона діє, наступаючи на "пустельність", щоб пом'якшити її властивість милосердя, наявную в ній.

Про це сказано: "І ослабли очі його, переставши бачити, і покликав він Есава"³⁵, бо Іцхак - це Біна. Адже праотці - це ХАБАД, і в той час, коли він хотів схилити Есава, він повинен був з'єднатися з Малхут, і внаслідок цього "ослабли очі його, переставши бачити", - тобто, сама Біна скоротилася внаслідок її поєднання з Малхут, званою "чорний вогонь". І тоді він покликав Есава, силу суду, поміщену в "пустельності", для того, щоб підкорити його святості. І коли дія Біни спрямована на те, щоб підкорити "пустельність", вона називається "чорним вогнем".

Пітьма є ликом зла. І коли Іцхак доброзичливо ставиться до зла, до Есава, це називається тьмою, яка нависає над ним, щоб обрушитися на нього. Тут з'ясовується сказане: "І ослабли очі його, переставши бачити"³⁵: через те, що Іцхак прихильно ставився до Есава, який є властивістю зла, накинувся на нього лик зла, тобто "тьма". І він доброзичливо ставився до Есава, оскільки вона нависає над ним, щоб обрушитися на нього. Адже коли вона перебуває над ним, він нападає на неї і перемагає її. І після того, як він опановує злом, називається пітьмою. І звідси можна бачити, що Біна називається тьмою лише в той час, коли діє з метою пом'якшити силу суду пустельності, отриману від Малхут. І в цей час вона мимоволі занурюється у "пустельність", щоб пересилити її. І тому вона покривається пітьмою та стає "чорним вогнем".

24) "І дух (руах) Всесильного (Елокім)"²⁹. "Дух" - це голос, який панує над хаотичністю, і наступає на неї та управляє нею у всьому, де це необхідно. Тому що виправлення екрану в другому скороченні називається "руах". Адже цей екран піднімає відбите світло та притягує ступень світла в десять сфірот на рівні "руах". І оскільки він походить від Біни, званої ім'ям Елокім, то і ступінь, що виходить на цей екран, називається "руах Елокім", бо він є духом святості, що виходить від Творця живого (Елокім Хаїм), Біни. Цей ступінь руах вважається світлом Зеїр Анпіну, тому що руах - це Зеїр Анпін, і він називається "голос".

"Дух" - це голос, який панує над хаотичністю. Оскільки тут розбирається друге скорочення, що зветься "пітьмою", та екран, званий "руах", а перше скорочення, котре зветься "пустельністю", та екран, званий "хаотичністю" знаходиться вище. Тому друге скорочення, зване "пітьмою", панує над "пустельністю", наступає на неї та підпорядковує її. А екран другого скорочення, званий "руах (дух)", панує над екраном першого скорочення,

³⁵ Тора, Берешит, 27:1.

"хаотичністю", і наступає на нього, щоб включити його до себе аби він зміг притягнути дух Творця живого (Елокім Хаїм) з Біни.

І тому дух (руах) - це голос, ступінь Зеїр Анпіну, що виходить від Творця живого (Елокім Хаїм), званий "голосом, що панує над хаотичністю", - тобто знаходиться над екраном першого скорочення, який зветься "хаотичність". І цей дух (руах) нападає на неї та володарює над нею аби управляти нею в усьому, де це необхідно. Іншими словами, щоби він зміг притягнути до себе всі необхідні мохін, спочатку він притягує до себе дух життя від Біни, а потім ГАР від Біни, у реченні "Нехай буде світло!"¹⁰, як вже пояснювалося вище.

І до тих пір, поки сила екрану хаотичності панує, він не зможе притягнути від Біни нічого, тому що будь-яку властивість отримує лише від властивості, що відповідна їй, але анітрохи не вище від своєї властивості. І тому, доки сила цього екрану хаотичності панує над Малхут, коли вона є (лише) власною властивістю, Малхут нічого не зможе отримати від Біни. Однак, після того, як досягла вона сили екрану другого скорочення, званого "руах (дух)", що приходить від Малхут, яка включилася в саму Біну та завдяки цьому стала подібною до суті Біни, вона вже може отримувати від Біни, бо тим самим вона стала в точності відповідати властивості, яка протистоїть їй. Тому екран властивості "руах (дух)" панує над екраном хаотичності і "наступає на нього", щоб скасувати його. І тоді він зможе притягнути все необхідне для Малхут, - тобто ВАК та мохін від Біни, тому що виправлення Малхут здійснюється лише за допомогою мохін, одержуваних від Біни.

Камені занурені у безодні, і з них витікають води. Тому вони називаються поверхнею вод. Пояснення. Виправлення екрану в Малхут називається "камені", тому що Малхут в результаті нього кам'яніє, щоб не приймати в себе вище світло, і завдяки цьому на неї здійснюється зівуґ де-акаа (ударне з'єднання). І оскільки цей екран занурений у безодні Малхут і встановлюється там, то в результаті цього зівуґу де-акаа (ударного з'єднання) звідти витікають води. Тому сказано: "І дух Всесильного витав над поверхнею вод"²⁹, бо ці камені, що являють собою екран, називаються "поверхнею вод", - адже внаслідок їхнього зівуґу витікають води, тобто мохін.

В екрані першого скорочення, званого "хаотичність", камені, що занурені в печаті пустельності, виходять з цієї печаті, в яку вони занурені. А тут, в екрані властивості руах (дух), камені занурені у безодні, і з них витікають води. І треба зрозуміти відмінність між печаттю пустельності та зануреністю у безодні. Перше скорочення називається пустельністю, а не безоднями. Однак друге скорочення називається безоднею, як сказано: "І тьма була над безоднею"²⁹, що означає лише витік вод. Тому що властивість пустельності в ньому вже пом'якшена підйомом його в Біну. І залишився від нього тільки лише витік вод.

Дух - це голос, який панує над хаотичністю. Адже сказано: "Голос Творця над водами"³⁶, і також сказано: "І дух Всесильного витав над поверхнею вод"²⁹. І це дає нам зрозуміти, що в екрані другого скорочення, званому "дух Всесильного", немає нічого від печаті пустельності, - як в екрані хаотичності, - бо він воцаряється над хаотичністю і нападає на неї та володарює над нею, щоби управляти нею. І тому в ньому є лише властивості від другого скорочення, званого безоднею й витоком вод, - тобто витоком мохін, - тому що сила суду пустельності припинилася і зникла звідти.

Тому вона називається водами, як сказано в уривку: "І дух Всесильного витав над поверхнею вод". Адже камені занурені у безодні, і води виходять з них. Оскільки Малхут скам'яніла, не бажаючи отримувати світло, - не через сили судів печаті пустельності, але скам'яніла вона, не бажаючи отримувати світло та відштовхуючи його в ударному поєднанні (зівузі де-акаа), лише з тим, щоб здобути води і притягнути ступень світла згори униз, та вдягнути його у своє відбите світло знизу нагору. І тому вона називається поверхнею вод, бо скорочення називається поверхнею безодні, як сказано: "І тьма над поверхнею безодні"²⁹.

Властивість екрану носить назву "поверхня вод". Тому що як скорочення, так і екран не з'явилися тут через суд, але з метою отримати воду. Адже дух (руах) управляв й наступав на

³⁶ Писання, Псалми, 29:3.

цю поверхню, яка називається поверхнею безодні. Ступінь руах (дух), що вийшов на цей екран, управляв та підтримував цю поверхню, яка називається поверхнею безодні, а також наступав на цю поверхню безодні. Тому що спочатку управляв та підтримував поверхню безодні, щоб витягти води в ударному поєднанні (зівузі де-акаа), а потім став наступати на неї, аби скасувати остаточно, доки в цій скверні не буде більше жодної скверни. І це відбувається в той момент, коли він бажає притягнути мохін де-ГАР, як сказано: "Нехай буде світло!"¹⁰.

Дух (руах) управляв та наступав на цю поверхню, яка називається поверхнею безодні, - і те й інше, відповідно до того, наскільки це необхідно йому. Бо в той час, коли він потребує ступеню хасадім від Біни, званої "вода", він управляє та підтримує поверхню безодні, а в той час, коли потребує притягання мохін де-ГАР, він скасовує її для того, щоб була можливість притягнути мохін де-ГАР від Біни.

25) Над пустельністю царить ім'я Шадай, що означає межу й закінчення розповсюдження світла. "Коли сказав Він світу: "Досить, більше не розповсюджуйся". І оскільки "земля", тобто Малхут, перебуває у властивості "пустельність", воцаряється над нею це ім'я Шадай як межа й закінчення світла. Тому що це світло не могло б в ній розповсюдитися через силу скорочення, яка панує над нею. Таким чином, світло завершилося над нею, а вона утворює закінчення на нього, і це називається встановленням імені Шадай.

Над хаотичністю перебуває ім'я Цваот. Закінчення кожного парцуфа в екрані Ёсоду зветься Цваот, як сказано: "Знамення Він для воїнств (цваот) Його", - тому що вказує на зівуґ, який відбувається лише на цей екран. І від нього народжуються та виходять усі воїнства небесні (цваот) Творця. Та оскільки хаотичність - це встановлення екрану в зівузі, виходить, що Малхут набула Ёсоду, званого Цваот.

Над пільмою царює ім'я Елокім, бо тьма - це друге скорочення, підйом Малхут у місце Біни, а Біна називається іменем Елокім. Таким чином, "земля", Малхут, яка включилася у пільму, набула завдяки цьому ім'я Елокім від Біни.

Над духом (руах) панує ім'я АВАЯ, тому що руах - це встановлення екрану другого скорочення в Малхут, яка притягнула ступінь Зеір Анпіну, званий "голос", від Біни. Дух (руах) - це "голос", що воцаряється над хаотичністю та управляє нею у всьому, що є необхідним для неї.

Зі сторони екрану у властивості хаотичності Малхут ще не була придатною для мохін де-ГАР, котрі носять ім'я АВАЯ, оскільки сила суду печаті пустельності панувала над нею. Однак після того, як вона досягла екрану Біни у властивості "камені, що занурені в безодні, і з яких витікає вода", у цьому екрані немає ніякого суду, але він скам'янів, щоб затримувати вище світло та здійснювати зівуґ де-акаа (ударне з'єднання), притягаючи ступінь хасадім від Біни. І тепер Малхут вже може отримати також мохін де-ГАР, звані АВАЯ. І про них сказано: "Нехай буде світло"¹⁰, - тобто ім'я АВАЯ. Тому мовиться про те, що "над духом (руах) царить ім'я АВАЯ".

26) Сказано: "Сильний і могутній вітер, який розбиває гори... не в вітрі (руах) Творець (АВАЯ)"³¹ - в руасі не знаходиться ім'я АВАЯ, тому що "могутній вітер" виходить з властивості пустельності, а над пустельністю царить тільки ім'я Шадай. І також про грім, який виходить з хаотичності, сказано: "Не в грімі Творець"³¹, - тільки ім'я Цваот царить над ним. І також про вогонь, що виходить з пільми, сказано: "Не у вогні Творець"³¹, - бо тільки ім'я Елокім царить над ним. Однак про голос тонкої тиші³², який виходить від духу Всесильного, над яким царить ім'я АВАЯ, сказано: "І було, - коли почув це Еліягу, прикрив він лице своє плащем і вийшов, вставши біля входу в печеру, і пролунав голос, звернений до нього: "Що потрібно тобі тут, Еліягу?"³⁷. Таким чином, через перші три властивості він не вийшов з печери, але тільки в той момент, коли почув голос тонкої тиші³², - відразу ж вийшов з печери та удостоївся лику Творця, оскільки тут міститься ім'я АВАЯ, і знав він, що Творець (АВАЯ) говорить з ним.

³⁷ Пророки, Мелакім 1, 19:13.

27) В імені АВАЯ є чотири частини, чотири літери, які опосередковано вказують на частини тіла людини та його органи, і їх, відповідно, чотири та дванадцять. І тут з'ясовується дванадцятибуквене ім'я, яке було повідомлене Еліягу в печері, - тобто три імені АВАЯ, в кожному з яких чотири літери, разом - дванадцять. І так само - дванадцятибуквене ім'я, яке символізує тіло людини. Бо є в ньому три імені АВАЯ:

1. в його рош, званому ХАБАД;
2. в його гуф, до табуру, званому ХАґАТ;
3. (в гуф) від його табуру й нижче, званому НЕГІ.

І вони в ньому знаходяться у вигляді огласування "сеґоль": Хохма й Біна - у правій та лівій сторонах, і Даат посередині, Хесед і Ґвур - у правій та лівій сторонах, і Тіферет посередині, Нецах й Год, - права та ліва сторони, і Єсод посередині.

Кожна з трьох середніх сферот, Даат, Тіферет, Єсод, визначається як дві властивості - захар і нуква. І в тілі людини є три частини: рош (голова), гуф (тіло) та раглаїм (ноги). І в кожній частині - чотири органи. Чотири органи рош (голови) - це ХАБАД (Хохма-Біна-Даат), де ХУБ (Хохма й Біна) - це "йуд-гей", а Даат - це "вав-гей". І так само - в частині, що зветься гуф (тіло), є чотири органи, де ХУґ (Хесед і Ґвур) - це "йуд-гей", а Тіферет - це "вав-гей". І так само - в частині, що зветься раглаїм (ноги), є чотири органи, - де Нецах і Год - це "йуд-гей", а Єсод й атара (вінець) - це "вав-гей". І це є дванадцятибуквеним ім'ям, яке символізує тіло людини.

Нехай буде світло

28) "І сказав Всесильний: "Нехай буде світло!"¹⁰. Починаючи з речення "Нехай буде світло!"¹⁰ розкриваються таємниці створення світу в окремому вигляді. До сих пір йшлося про створення світу в загальному виді, тобто у вислові "Спочатку створив Всесильний..."⁶, а потім загальне знову стає загальним й окремим, та загальним.

Пояснення. Спочатку мовиться про створення світу в загальному, - в першому реченні "Спочатку створив Всесильний небо і землю"⁶, - і не згадані ніякі деталі, - як небо і земля, що створені. Але потім згадані всі деталі дії початку творення, від першого вислову "Нехай буде світло!"¹⁰, до слів "І побачив Всесильний все створене Ним, і ось - добре дуже"³⁸. "І завершені були небо й земля"³⁹. Таким чином, стало тепер загальне, - тобто перше речення, - загальним й окремим, та загальним. Тому що "Спочатку..."⁶ є першим реченням у загальному виді, а починаючи з вислову "Нехай буде світло!"¹⁰ і далі, - це окреме. І сказане "І побачив"³⁸ є останнім уривком у загальному вигляді.

29) До цих пір все знаходилося в повітрі, яке передавався від Нескінченності. Тому не представляє труднощі питання, - адже вже сказано: "І земля була пустинною й хаотичною"²⁹, - однак це відноситься до окремих деталей творення, а не до його загального виду. Тому мовиться про те, що "до цих пір все знаходилося в повітрі". Іншими словами, - не знаходилося в світі, тобто в Зеір Анпіні, а було лише ступенем "повітря (авір)" - світлом нефеш-руах в келім Кетер-Хохма. Як сказано: "І дух Всесильного витав над поверхнею вод"²⁹. І тому це ще не вважається створенням світу в окремих його деталях, тому що відсутні ГАР, і вважається, що це створіння ще включене до Нескінченності, - тобто ще не відбулося розкриття.

Коли ця сила поширилася у вищому чертозі, званому Елокім, написано про неї: "І сказав Всесильний (Елокім)"¹⁰. Вищий чертог - це парцуф ІШСУТ, який є другим чертогом Аріх Анпіну. І спочатку вийшов цей чертог з рош Аріх Анпіну, і це "ашер שר", - "рош שרא", який вийшов з "решит (רשית початку)"; а ІШСУТ - це ім'я Елокім (אֱלֹהִים), п'ять букв якого - це КАХАБ ТУМ (Кетер-Хохма-Біна-Тіферет-Малхут). І коли він вийшов з рош Аріх Анпіну, в ньому залишилися тільки дві літери מל (מל) від Елокім (אֱלֹהִים), - ступінь "повітря (авір)" в келім Кетер-Хохма, званих מל. І тоді перестало світити в чертозі ім'я Елокім, оскільки йому бракувало букв ЕЛЄ (אֱלֹהִים) імені Елокім (אֱלֹהִים). А потім, за допомогою вищого світіння були повернуті парцуфу ІШСУТ три букви ЕЛЄ (אֱלֹהִים), і знову сповнилося ім'я Елокім (אֱלֹהִים) та почало світити у чертозі, і вийшов в ньому ступінь ГАР.

І тому сказано тут: "Оскільки ця сила поширилася у вищому чертозі", - тобто повернулися три букви ЕЛЄ в чертог, "званий Елокім", і це є доповненням п'яти букв Елокім (אֱלֹהִים); "написано про нього речення", - тобто про нього написано "І сказав", що означає зівуг' для передачі ГАР. І це є першою окремою особливістю створення світу, адже до цього не було написано слово: "І сказав", яке є окремою особливістю. І хоча "Берешит (спочатку)"⁶ теж є реченням, яке разом з іншими складає десять речень початку творення, але не написано в ньому: "І сказав", оскільки воно відноситься до властивості загального, а "І сказав" - це окреме. Таким чином, речення: "І сказав Всесильний: "Нехай буде світло!"¹⁰ починає говорити про окремі особливості створення світу.

30) "І сказав"¹⁰ вказує (на те), що він піднімається, - як з питанням, так і до пізнання. Тому що "і сказав (ва-йомер וַיֹּאמֶר)" складається з букв "хто світло (мі ор רח מ)", які вказують, що він піднімається з питанням. І це парцуф ІШСУТ, тобто מל, які піднімаються з питанням⁴⁰. І вони відрізняються від вищих Аба ве-Іми, з яких ці мохін не притягаються, тому що вони не піднімаються з питанням, будучи властивістю "непізнаване повітря".

"І сказав" - вказує на силу, що здійснює вознесіння, і це вознесіння відбувається в тиші. Пояснення. "І сказав" - це Аба, "Всесильний (Елокім)" - це Іма, тобто нижні Аба ве-Іма, звані

³⁸ Тора, Берешит, 1:31.

³⁹ Тора, Берешит, 2:1.

⁴⁰ Див. "Передмову книги Зоар", стаття "Хто створив їх", п.8.

ІШСУТ. І вже з'ясовувалося, що народження мохін великого стану (ґадлут) відбувається завдяки поверненню букв ЕЛЄ Біни з місця ЗОН у Біну для доповнення імені Елокім. "І сказав" - вказує на силу, що здійснює вознесення, - тобто яка підносить букви ЕЛЄ з місця ЗОН у місце Біни, оскільки це вознесення відбувається за допомогою світіння Аби, на якого вказує речення "і сказав". І вознесення, що здійснюється світінням Аби, здійснюється ним в тиші, нечутно. Іншими словами, світіння Хохми не досягається поза нею, і це світло вкрите на своєму місці через відсутність світла хасадім, бо Хохма не світить без облачення світлом хасадім.

Світло сходить з Нескінченності в початок (рош) думки, - тобто в сутність Біни, в її ґАР, звані початком (рош) думки, але не в сім нижніх сферот цієї думки. Тому що ґАР можуть отримати світло Хохми без облачення хасадім, і тому світло поширюється в них, незважаючи на те, що хасадім там відсутні. Однак сім нижніх сферот не можуть отримати світло Хохми без облачення в світло хасадім. Тому, через відсутність там світла хасадім, не може розповсюдитися в них світло Хохми.

"І сказав Всесильний (Елокім)"¹⁰ - означає, що тепер цей чертог породив сім'я святості, тому що вона зародила. Чертог - це Біна, звана ІШСУТ. Сім'я святості - це ЗОН. І мовиться, що зараз, після того, як Аба, на якого вказує слово "і сказав", підніс букви ЕЛЄ (להא) та повернув їх до Іми, званої MI (מי), і сповнилися в ній букви Елокім (מילהא), - породив цей чертог, тобто Іма, ЗОН (Зеір Анпіна й Нукву), котрі злиті з буквами ЕЛЄ, і яких вона зародила.

Пояснення. В результаті того, що букви ЕЛЄ знаходилися в падінні на ступені ЗОН протягом часу виходу Біни з рош, вони стали одним ступенем із ЗОН. Бо таке правило: вищий, що опускається до нижнього, стає як він. І також нижній, який піднімається до вищого, - стає як і він. І тому в той момент, коли світіння Аби піднесло букви ЕЛЄ в місце Біни, піднялися разом з ними і ЗОН, що злиті з ними як один ступінь, і ЗОН теж з'єдналися з Біною. І це означає, що Біна завагітніла цими ЗОН, тому що ЗОН злилися з нею та стали по відношенню до неї святою насіниною. Адже коли вони злиті з нею, вони отримують мохін святості від Аби, як і сама Біна. І це означає, що "зародок живиться тим, чим годується його мати"⁴¹.

Біна породила ЗОН у тиші, а той, хто народжений, - чутний зовні. На перший погляд здається дивним: адже "породила" - є одним поняттям із народженим. І якщо вона народила в тиші, ясно, що народжений не чутний зовні. Однак тут відбувається два народження:

1. народження мохін для ЗОН, коли вони ще знаходяться всередині Біни;
2. народження ЗОН, щоб вивести їх з місця Біни на власний ступінь.

У цьому народженні мохін, здійснюваних завдяки вознесенню букв ЕЛЄ в місце Біни, при якому Біна повертається в рош Аріх Анпіну, мохін називаються світінням в тиші, без розповсюдження назовні, через нестачу хасадім. І сказане "породила в тиші" вказує на народження мохін. Однак народження самих ЗОН і вихід їх з місця Біни на власне місце сталося внаслідок зівугу Біни на екран де-ЗОН, що вивів ступінь хасадім аби вдягнути світло Хохми в хасадім. І тоді вона породжує ЗОН та опускає їх на власне місце. І тепер, після того як Хохма вдягнулася у хасадім, мохін чутні зовні, - тобто відбувається їх розповсюдження.

І той, хто породив парцуф ЗОН, породив його в тиші, - тобто він (ЗОН) взагалі не був чутним. А це вказує на народження мохін для ЗОН, коли вони ще знаходяться всередині Біни, і тоді вони не чутні. Після виходу ЗОН з Біни з'явився голос, який чути зовні. Це вказує на вихід ЗОН з Біни на своє власне місце. Відбувається це після виходу ступеню хасадім на екран ЗОН, і тоді вдягається Хохма в хасадім та відбувається її розповсюдження назовні для того, щоб світити нижнім.

Необхідно знати, що вся причина народження Зеір Анпіна й виведення його з Біни - це зівуг' на екран Зеір Анпіну з метою притягти ступінь хасадім таким чином, що облачення Хохми в хасадім та народження Зеір Анпіна приходять як одне ціле. Тому що за допомогою

⁴¹ Вавилонський Талмуд, трактат Ніда, арк. 30:2.

цього зівугу проявляється, що ступінь Зеір Анпіну не відноситься до Біни, і ця зміна форми називається народженням.

31) "Нехай буде світло!"¹⁰. Все, що виходить і створюється в світах, виходить у реченні "Нехай буде світло!". Тобто шляхи дії цього зівугу, котрі з'ясовуються у реченні "Нехай буде світло!", мають місце при народженні мохін всіх ступенів.

Слово "буде" вказує на Аба ве-Іму, тобто - літери "йуд-гей ה" слова "буде (йуд-гей-йуд יה)". "Йуд י" вказує на Абу, "гей ה" вказує на Іму, - тобто нижні Аба ве-Іму, звані ІШСУТ. А після букв "йуд-гей ה" в слові "буде (йуд-гей-йуд יה)" знову повертається у початкову точку, - тобто повертається і записує точку, тобто букву "йуд י", - таку ж, як перша "йуд י". І пишеться "йуд-гей-йуд יה", оскільки вона почала поширюватися в іншому. Пояснення. Тому що "йуд י", яка ставиться в кінці слова "буде (йуд-гей-йуд יה)", - після Аба ве-Іми, тобто "йуд-гей ה", - вказує на те, що ця "йуд י" увійшла в світло (ор רוק) Аба ве-Іми, і вони стали ступенем "повітря (авір רוק)", оскільки літери ЕЛЄ (לה) імені Елокім (מלהים) впали з них і опустилися на місце ЗОН, а залишилися в них тільки букви מל (מי) імені Елокім (מלהים), ступінь руах.

І тому скоротилися Аба ве-Іма та прийняли "йуд י" у свою властивість "світло (ор רוק)". І виникла завдяки цьому основа для розповсюдження мохін в інший парцуф, - ЗОН. Бо внаслідок їхнього скорочення, літери ЕЛЄ (לה) опустилися в ЗОН. А потім, коли вони повертають до себе букви ЕЛЄ (לה), повертаються разом з ними також і ЗОН, отримуючи від них мохін. Таким чином, внаслідок входження "йуд י" до світла (ор רוק) "йуд-гей ה", що стало повітрям (авір רוק), виникає початок розповсюдження мохін для ЗОН, про який сказано: "Нехай буде світло!"¹⁰.

32) Слова "світло", "нехай буде світло!"¹⁰ не говорять про оновлення світла, а про те, що повернулося світло, яке вже було в Аба ве-Імі. Тому що "йуд י", яка скоротила властивість "світло (ор רוק)" Аба ве-Іми до властивості "повітря (авір רוק)", знову вийшла звідти, - і повернулося світло (ор רוק) до Аба ве-Іми, так само як і було в них до скорочення.

Розповсюдження світла, про яке мовиться в реченні "Нехай буде світло!"¹⁰, - це розповсюдження, що відбулося й розділилося у вкритті недоступного вищого повітря, тобто Аріх Анпіна. Таким чином, немає тут насправді ніякого оновлення АВАЯ. Але знову розкрилася та досконалість, яка була до поділу.

Спочатку розділила десять сфірот Аба ве-Іми й здобула з утаєного в ній одну приховану точку. Адже Нескінченність розділила десять сфірот Аби ве-Іми зі своєї осібної властивості "повітря", та розкрила цю точку "йуд י". Тобто, - "йуд י", що включилася в світло (ор רוק) Аба ве-Іми, зробивши їх властивістю "повітря (авір רוק)". Пояснення. Це світло є не світлом Хохми Аріх Анпіну, а світлом Біни Аріх Анпіну, оскільки під час її перебування в рош Аріх Анпіну Біна теж є властивістю Хохми. А після того, як Хохма Аріх Анпіну вивела її з рош до гуф його, вона стала властивістю ВАК, якому бракує ГАР, Хохми.

І тоді вважається, що десять сфірот Біни розділилися, оскільки ГАР її світел вийшли з її НАРАНХАЙ, і також нижні келім Біна-Тіферет-Малхут відділилися від ступеню та опустилися у властивість ЗОН. І залишилися в ній лише келім Кетера й Хохми зі світлами нефеш-руах. І це називається розділенням щодо келім, та властивістю "повітря" - щодо світла, яке було в ній. І ця Біна Аріх Анпіну вдягнена в Аба ве-Іму, які позначаються буквами "йуд-гей ה" сполучення "йуд-гей-йуд יה". Таким чином все, що Аріх Анпін бажає передати Аба ве-Імі, він спочатку здійснює у своїй Біні, а те, що передається до його Біни, - передається Аба ве-Імі.

І тому спочатку вона (Нескінченність) розділила десять сфірот келім, які були у Біни під час перебування в рош Аріх Анпіну, - тобто вона підняла екран в клі Хохми та здійснила там зівуг, внаслідок чого відокремилися і опустилися з Біни три клі Біна-Тіферет-Малхут у місце ЗОН, - та видобула з себе одну вкриту точку. І завдяки цьому здобула в Біні вкритую точку, - тобто "йуд י", яка увійшла в "світло (ор רוק)", яке було в ній. І стало її "світло (ор רוק)" властивістю "повітря (авір רוק)", тому що ГАР, - нешама-хaya-східа, - вийшли з неї, і вона залишилася тільки зі ступенем нефеш-руах, званим "повітря". "З утаєного в ній" - зі своєї

властивості ВАК. Бо "утаєне" - це властивість ахораїм (зворотна сторона) світла Хохми, тобто ВАК, якому бракує ГАР.

Таким чином, Нескінченність відокремила (יח) від свого власного "повітря", тому що Аріх Анпін спочатку здійснює зівуг' на екран, що знаходиться під його власною Хохмою, внаслідок чого він виводить Біну за межі рош, у властивість ВАК. І відокремилися від неї три клі Біна, Тіферет й Малхут, - літери ЕЛЄ (אלה) імені Елокім (אלהים), - і залишилися в ній лише келім Кетер й Хохма, - літери מל (מ) імені Елокім (אלהים). І вона розкрила точку "йуд" в світлі, який був у неї, і перетворилося це "світло" на властивість "повітря". Ця дія в Аріх Анпіну називається виведенням шовку⁴². І Аріх Анпін називається Нескінченністю, тому що той, хто породжує, називається Нескінченністю, оскільки породжує він тільки лише завдяки світлу Нескінченності в ньому.

Після того, як ця "йуд" вийшла з "повітря", від слова "повітря (авір אור)" залишилося слово "світло (ор אור)", - тому що потім Аріх Анпін знову опустив екран, що перебував під його Хохмою, в місце Малхут, і повернулися завдяки цьому три клі Біна-Тіферет-Малхут на ступінь Біни, а також - повне світло, що складається з світел НАРАНХАЙ. І тоді "йуд" усунулася та вийшла з її властивості "повітря". Бо після того, як вийшла "йуд" з властивості "вкрите повітря", знову "повітря" стало "світлом", що означає повне світло, яке складається з НАРАНХАЙ (нефеш-руах-нешама-Хая-східа), - світло Хохми. Таким чином, в той час, коли Аріх Анпін хоче передати Аба ве-Імі катнут, він заводить "йуд" до властивості "світло (ор אור)" і воно стає властивістю "повітря (авір אור)". А в той час, коли він хоче їм передати мохін стану Гадлут, він знову опускає "йуд" з властивості "повітря (авір אור)", яке стає властивістю "світло (ор אור)".

33) Коли від Аріх Анпіну є перша точка, "йуд", його "світло (ор אור)" розкривається над нею у властивості "досягає й не досягає". Після того, як усувається ця точка, розкривається світло, що залишилося від властивості "повітря (авір אור)". Після того, як з'ясувалися шляхи виходу мохін стану катнут і Гадлут в Біні самого Аріх Анпіну, тут з'ясовується порядок передачі мохін до парцуфу Аба ве-Іма. І вони діляться на три властивості, - тобто три точки холам-шурук-хірік.

1. Холам. Коли від Аріх Анпіну є перша точка, "йуд", - до того, як "йуд" вийшла з "повітря" і розкривається його "світло" над нею у властивості "досягає й не досягає", - Аріх Анпін світить Біні в точці холам, яка знаходиться над буквами, тобто келім Біни. І тому світло приходить в Біну у властивості "досягає й не досягає". "Досягає" світла хасадім, а "не досягає" - світла Хохма. Тому що світло Хохма залишається в рош Аріх Анпіну та не приходить у Біну, яка вийшла в гуф Аріх Анпіну, у ВАК.

2. Шурук. Після того, як усунулася точка, "йуд", і вийшла з "повітря", вийшло світло Хохма. І це - слово "світло (ор אור)", яке залишилося після виходу "йуд" зі слова "повітря (авір אור)". Це світло, яке було спочатку в Біні, коли вона перебувала в рош Аріх Анпіну, а потім зникло з виходом її з рош, і тепер - повернулося до неї та знаходиться в ній. Про це говорять слова: "Нехай буде світло!"¹⁰, котрі вказують на те, що немає тут в дійсності нічого нового, і це світло, яке вже було в Біні.

Це світло вийшло та видалилося і вкрилося. У той час, коли вийшло це світло з поверненням Біни в рош Аріх Анпіну, після того, як зівуг' опустився до екрану, що знаходиться в місці Малхут, і Біна підняла три букви ЕЛЄ разом із ЗОН, що злиті з ними, на свій ступень, - зникло світло Хохми та не вдягнулося ні в букви ЕЛЄ, ані в ЗОН, що злиті з ними при своєму зародженні, бо відсутнє облачення хасадім. І воно вкрилося в точці шурук, бо світло Хохми вийшло з них лише тому, що вони не могли отримати його, - хоча воно й було вдягнене в їхні келім, - оскільки їм бракувало світного облачення величі. Тому вважається, що це світло світить в прихованні. І тому в Біні залишилася одна точка, в якій Хохма завжди приходить в їхні келім, - тобто точка шурук, в яку Хохма приходить завжди шляхом укриття.

⁴² Див. Вище, стаття "Сяйво небозводу", п.4.

3. Хірік. "Досягає й не досягає". "Досягає" - світла хасадім, а "не досягає" - світла Хохма. Воно світить в ній, як і в світінні початкової точки, яка вийшла з нього, - тобто за допомогою зівуґу, вчиненого на точку хірік, отриману від ЗОН, котрі є злитими з буквами ЕЛЄ. І ця точка хірік світить в ньому, подібно до світіння початкової точки, що вийшла з нього, та притягує ступінь ВАК в Біні так само, як світив їй Аріх Анпін в той час, коли вона була точкою "йуд" в її властивості "повітря", - світлі хасадім.

"І тоді вони утримуються один в одному" - світло Хохми від точки шурук вдягається у світло хасадім від точки хірік і вони світять разом. "І світить від одного та від другого", - виходить, що ІШСУТ світить двома цими світлами разом, - як світлом Хохми, так і світлом хасадім. І доповнюються ІШСУТ завершеними мохін чотирьох кольорів ХУБ (Хохма й Біна) ХУґ (Хесед і Ґвур): від рош Аріх Анпіну вони отримують ХУБ (Хохму й Біну), а внаслідок зівуґу на точку хірік отримують ХУґ (Хесед і Ґвур).

34) У той час, коли парцуф Аба ве-Іма піднімається в рош Аріх Анпіну і отримує там мохін трьох цих точок, всі вони піднімаються та з'єднуються з ним. І також ЗОН, які злиті з буквами ЕЛЄ парцуфа Аба ве-Іми, піднімаються з Аба ве-Іму та отримують від них ці мохін. Тут Зоґар з'ясовує виправлення ліній в келім ЗОН, бо після того, як він з'ясував порядок розповсюдження мохін щодо світел, в трьох виправленнях холам-шурук-хірік, він підходить до з'ясування порядку розповсюдження мохін щодо келім, званих "три лінії" - права, ліва й середня, яка узгоджує між ними.

Є багато назв десяти сфірот в залежності від того, в якому зв'язку вони розглядаються. З точки зору облачення світел в келім, десять сфірот називаються КАХАБ ТУМ, або ХАґАТ НЕГІМ. А якщо вони розглядаються щодо келім, то десять сфірот називаються двадцятьма двома буквами. Але тоді повинно було бути п'ять букв, подібно до КАХАБ ТУМ, або сім букв, подібно до ХАґАТ НЕГІМ, - чому ж є двадцять дві букви? Але справа в тому, що букви походять від семи сфірот ХАґАТ НЕГІМ парцуфа Аба ве-Іма. І оскільки є три властивості в їхніх мохін, звані холам-шурук-хірік, - від них виходить також і три види поширення семи келім. Сім келім, які виходять з точки холам, називаються правої лінією. Сім келім, які виходять з точки шурук, зветься лівої лінією. Сім келім, які виходять з точки хірік, називаються середньою лінією. І їх разом - двадцять одне клі.

Однак в точці хірік є додаткова властивість по відношенню до семи сфірот Аби ве-Іми, - властивість екрану ЗОН, - і ця додаткова властивість теж вважається клі. І тому є двадцять два клі, і вони називаються "двадцять дві букви". Таким чином, двадцять дві букви є одним поняттям із сімома нижніми сфірот, проте відносно келім самих по собі носять ці сфірот назву "букви", і число їх - двадцять дві, в силу виправлення трьох ліній, наявного в них.

У той час, коли парцуф Аба ве-Іма піднімається в рош Аріх Анпіну, всі піднімаються та з'єднуються з ним. І тоді він є властивістю "досягає", тобто ҐАР. І він укривається в місці Нескінченності, тобто в Аріх Анпіні, і все стає одним цілим. Пояснення. Після того, як парцуф Аба ве-Іма піднявся в Аріх Анпін, він став властивістю "досягає" світла Хохма, як і Аріх Анпін. Однак це світло не розповсюджується вниз, а вкривається в місці Аріх Анпіну, через відсутність облачення хасадім. І це - точка шурук.

І стали всі три точки одним цілим. І також дві точки холам і хірік, які спочатку були у властивості "досягає й не досягає", тобто ВАК, стали тепер властивістю ҐАР завдяки поєднанню їх в одне ціле з точкою шурук. Тому точка, яка була в "світлі" та зробила його "повітрям", тобто точка холам, стала тепер повністю "світлом". Тобто, стала властивістю ҐАР внаслідок поєднання її з точкою шурук.

І розповсюдилося світло семи нижніх сфірот ХАґАТ НЕГІМ парцуфа Аба ве-Іма від точки холам. І світять завдяки цьому розповсюдженню сім букв алфавіту. Тому що букви - це келім, і поширюються сім сфірот ХАґАТ НЕГІМ парцуфа Аба ве-Іма зі сторони точки холам та виправляються сім келім у правій лінії ЗОН, званих сім букв; і вважається правою лінією, бо точка холам знаходиться завжди у властивості світла, бо по суті своїй вона є світлом хасадім, і будь-яке світло вважається правою лінією.

Келім ще не набули твердості та були ще вологими. Волога речовина вказує на те, що немає в ній стійкої межі. Тому що коли два вологих об'єкта стикаються, то кожен з них входить в межі іншого та змішується з ним. Але коли волога речовина загусає і стає твердою, її межа стає стійкою та захищеною, і якщо вона зіткнеться з іншим твердим об'єктом, то навіть у малій мірі не увійде в межі його, і також, - той до неї. І тому сказано, що ці келім ще не набули твердості та були вологими, - тобто вони не зберігали своєї межі, межі правої лінії, а змішувалися ще з іншими лініями.

Потім вийшла тьма та вийшли в ній сім інших букв алфавіту. Розповсюдження світіння семи нижніх сфірот Аби ве-Іми з точки шурук вважається виходом пільми, оскільки Хохма знаходиться в ній без хасадім та не світить. А після поширення семи сфірот, - тобто семи літер, внаслідок світіння точки холам правої лінії Зеір Анпіну, - вийшла тьма, тобто поширення семи сфірот від точки шурук; і вийшли в цьому поширенні пільми сім інших букв, тобто сім келім, і стали лівою лінією Зеір Анпіну.

Потім вийшов небозвід та припинив суперечність двох сторін. Пояснення. Після того, як вийшли і простяглися дві лінії Зеір Анпіну, права й ліва, кожна з яких складається з семи літер, виникла суперечність між ними, оскільки кожна з них хотіла встановити свою владу в Зеір Анпіні та усунути владу іншої. І це відбувається тому, що у кожній з них є своя перевага, якої немає в іншій. У правої лінії є перевага в тому, що вона повністю є світлом, який світить від безперервного зівуґу вищих Аби ве-Іми, і вона хотіла скасувати ліву лінію, пільму. А у лівої лінії є перевага в тому, що вона є світлом Хохма, який є набагато вищим за світло хасадім правої лінії, і вона хотіла скасувати світіння правої. І ці букви весь час переходили від милосердя до суду, а від суду - до милосердя. І бувало, що брала гору ліва лінія, і всі букви ставали властивістю суду, пільмою. А бувало, що перемагала права, і всі вони ставали властивістю милосердя, світлом. Вони ще не набули твердості й були вологими, - тобто кожна входила до меж іншої, і вони постійно перебували в суперечності.

Ця суперечність тривала до тих пір, поки не поширилося світіння точки хірік від семи нижніх сфірот Аби ве-Іми. І це поширення називається небозводом, - тобто ступенем світла хасадім, що вийшов внаслідок зівуґу на екран ЗОН, які злиті з буквами ЕЛЄ. І він припинив суперечність двох сторін, - тобто ступінь небозводу узгодив між двома лініями, правою й лівою. Тому що спочатку він, приєднавшись, додався до світла хасадім правої лінії, привівши до згоди ліву лінію, а потім притягнув також і світіння лівої лінії, облачивши її в праву, і тоді встановилося світіння їх обох та була усунута суперечність. Тому вважається це поширення властивістю середньої лінії, оскільки вона є узгоджувальною між двома лініями, правою й лівою.

І вийшли в ній вісім інших букв, і тоді число всіх букв разом - двадцять дві. Тобто, чотирнадцять букв двох ліній, правої та лівої, і вісім букв середньої лінії, званої небозводом, всього - двадцять дві. Оскільки це поширення, зване небозводом, виходить також від семи сфірот мохін Аба ве-Іми, від властивості точки хірік в них. І тому є тут сім букв від їхніх ХАґАТ НЕґІМ, і є тут ще додаткова властивість по відношенню до ХАґАТ НЕґІМ Аби ве-Іми від авіюту Зеір Анпіна. Тому що точка хірік є екраном Зеір Анпіну, а цей авіют є восьмою буквою. І тому є тут, на небозводі, вісім букв: сім - від Аби ве-Іми та одна - від ЗОН.

Сім літер правої сторони і сім літер лівої сторони скочили на небозвід, і всі вони відбилися на цьому небозводі. Пояснення. До виходу восьми букв середньої лінії, званої небозвід, не могли встановитися чотирнадцять букв двох ліній, правої й лівої, оскільки через розбіжності вони переходили від суду до милосердя та від милосердя до суду. Тому завдяки появі небозводу, середньої лінії, в якій є можливість встановлення світіння їх обох в усій досконалості, перемістилися чотирнадцять букв двох ліній, правої й лівої, скочивши на середню лінію для того, щоб встановитися з її допомогою.

Таким чином, середня лінія включила до себе три лінії і всі двадцять дві букви. І тому всі вони закарбувалися в цьому небозводі, - тобто всі двадцять дві букви встановилися в небозводі. Вісім букв, які є в ньому самому, та чотирнадцять букв - від двох ліній, правої й лівої.

І ці букви були вологими. Став твердим небозвід, і стали твердими разом з ним ці літери. І закарбувалися та набули тих обрисів, які повинні бути. Оскільки справжня сила затвердіння приходить від лівої лінії, від точки шурук. Але в такому разі, - вона розкрилася перед появою небозводу, проте літери тоді ще були вологими, тобто не отримали достатньої твердості, щоб бути твердими, з усталеною межею, до тих пір, поки не вийшов небозвід і не став твердим, - і після цього лише букви придбали остаточну твердість? Справа в тому, що остаточна твердість залежить тільки від сили екрану, наявного в Нукві Зеір Анпіну, яка є властивістю суду, тобто - від восьмої літери небозводу. Тому до тих пір, поки ще не розкрилися вісім букв цього небозводу, не могли літери отримати остаточної твердості і жорсткості у сталих межах.

І тоді відбилась там Тора, Зеір Анпін, щоби світити поза його межами. Тобто після того, як стали твердими межі букв, що являють собою келім у всіх його трьох лініях, і кожна лінія отримала сполучення своїх букв у належному вигляді, встановився парцуф Зеір Анпін, званий Торою, щоби світити нижнім.

35) Речення "Нехай буде світло!"¹⁰ вказує на ім'я "великий Володар"⁴³, що виходить з першої властивості "повітря" в той час, коли Аба ве-Іма ще були у стані ВАК, перш ніж вийшла "йуд" з "повітря". Після того, як Зогар з'ясував всі зміни мохін від стану катнут до ґадлуту в трьох точках і трьох лініях, і яким чином вони вказані в реченні "Нехай буде світло!", він з'ясовує, - яким чином в кожній зміні цих станів вони залишаються у своїй формі також і після ґадлуту, і яким чином вказує на них слово "світло", котре п'ять разів згадується у реченнях.

Вислів "Нехай буде світло!"¹⁰ вказує на ім'я "великий Володар"⁴³ тому, що уривок "Нехай буде світло!"¹⁰ стосується сфери Хесед Зеір Анпіну, правої лінії, що сходить від точки холам Аби ве-Іми, званої "великий Володар (Ель ґадоль)"⁴³. Хесед стану ВАК називається Ель, а Хесед стану ҒАР називається Ель ґадоль. І називається Ель тому, що це Хесед, який вийшов з колишнього "повітря" Аби ве-Іми, - тобто з часу катнуту ще до того, як вийшла "йуд" з повітря Аби ве-Іми. І називається "великий (ґадоль)", оскільки тепер вже вийшла "йуд" з повітря Аби ве-Іми, і вони повернулися до світла стану ґадлут, і ЗОН вже отримали від них мохін ґадлуту.

"І з'явилося"¹⁰ - це п'ятма, звана Елокім. "І з'явилося" - вказує на сферу Ґвурі Зеір Анпіну в той час, коли вона виходить тільки від лівої лінії, точки шурук. І тоді - це тьма, будучи Хохмою без хасадім. І називається іменем Елокім, яке вкрите⁴⁴. І називається світлом після того, як включилася ліва лінія у праву, оскільки тепер, коли завдяки ступеню хірік включилися права й ліва лінії одна в одну, простягається світло Хесед правої лінії до сфери Ґвурі лівої, і сфера Ґвурі тепер теж називається світло. Бо тоді з імені Ель, Хеседа, виходить ім'я Елокім. І стає тоді ім'я Елокім теж світлом Хесед.

І включилися права лінія в ліву, а ліва - в праву. Тобто права лінія включила до себе Хохму, яка знаходиться в лівій, тому називається права "Ель ґадоль"⁴³. І також ліва, котра перебувала у п'ятмі через відсутність хасадім, включила тепер до себе світло Хесед правої, і стала також сфера Ґвурі світлом. І сказане "і з'явилося світло"¹⁰ означає - в Ґвурі Зеір Анпіну.

36) "І побачив Всесильний (Елокім) світло, що воно хороше"⁴⁵ - вказує на середній стовп, наявний у Зеір Анпіні, - сферу Тіферет в ньому. Бо Тіферет - це середня лінія, що погоджує між двома лініями Зеір Анпіну, Хеседом і Ґвурою, тому вона називається "середній стовп".

"Що воно хороше" - сказано про Тіферет, та вказує на те, що вона світила нагорі і внизу, та у всіх інших сторонах. "Світила нагорі", - тобто узгодила мохін Аби ве-Іми за допомогою ступеню хірік. "Світила внизу", - тобто погодила між сферот правої й лівої ліній самого Зеір Анпіну. "І у всіх інших сторонах", - тобто (світила) сферот НЕГІМ, що знаходяться від його хази й нижче. Тіферет Зеір Анпіну - це ім'я АВАЯ, що включає всі сторони: праву й ліву, панім

⁴³ Писання, Псалми, 95:3.

⁴⁴ Див. вище, п. 7.

⁴⁵ Тора, Берешит, 1:4.

та ахор (лицьову й зворотну), верх і низ. І з'ясувалося, - яким чином під сказаним "і побачив Всесильний (Елокім) світло, що воно хороше"⁴⁵ мається на увазі Тіферет Зеір Анпін.

"І відділив Всесильний (Елокім) світло від пітьми"⁴⁵, - це означає, що усунув розбіжність між правою й лівою для того, щоб все перебувало у досконалості. Пояснення. Після того, як світло й пітьма, що знаходяться від хазе Зеір Анпіну й вище, - тобто Хесед та Гвура, - включилися одне до одного, і тьма Гвури знову стала світлом, Він зробив новий поділ між правою та лівою лініями, - тобто світлом і пітьмою від хази й нижче, званими Нецах і Год. Світло - це сфера Нецах, а тьма - це сфера Год.

37) "І назвав Всесильний (Елокім) світло днем"⁴⁶. "І назвав" – означає: назвав і викликав аби здобути з досконалого світла, котре встановилося посередині, з Тіферет, одне світло, яке є основою світу, на якому стоять світи, і від нього народжуються душі і всі світи, і це - "день" від правої сторони. "І назвав" - вказує на підготовку, котра є необхідною для створення сфери Ёсод Зеір Анпіну від його сфери Тіферет. "І назвав Всесильний (Елокім) світло", - Тіферет, з якої створив сферу Ёсод, звану "днем", оскільки вона відноситься до властивості світла хасадім правої сторони.

"А пітьму назвав ніччю"⁴⁶, - назвав і викликав, та здобув з лівої сторони, званої тьмою, одну Нукву, звану місяцем, яка панує вночі. І тому називається вона ніччю, - тобто за її властивість володарювати. І це ім'я Адні та ім'я "Владика (Адон) всієї землі"⁴⁷. Всіма цими іменами називається Нуква. "А пітьму назвав ніччю", - тобто викликав, щоб здобути з пітьми, з лівої лінії, властивість ночі для Нукви, сфери Малхут, званої Адні.

Отже з'ясувалося, - яким саме чином під сказаним про перший день початку творення розуміються сім сфінот ХАГ'АТ НЕГІМ (Хесед-Гвура-Тіферет Нецах-Год-Ёсод-Малхут). А далі з'ясовується порядок створення сфінот Ёсода та Малхут.

Сім днів початку творення - це Зеір Анпін і його Нуква. Шість днів - це шість сфінот ХАГ'АТ НЕГІ (Хесед-Гвура-Тіферет Нецах-Год-Ёсод) Зеір Анпіну: перший день - Хесед, другий день - Гвура, і т.п. А суботній день - це Малхут. Але оскільки ці сфінот включають одна одну, то виходить, що всі сім сфінот ХАГ'АТ НЕГІМ включені до Хеседу, і так - в кожній сфері. І це пояснює нам Зогар, що сім сфінот ХАГ'АТ НЕГІМ включені до першого дня початку творення, що означає - ХАГ'АТ НЕГІМ Хеседу.

38) Входить права лінія у досконалий стовп, що розташований посередині, коли вона включає властивість лівої лінії. Тобто сфера Хесед Зеір Анпіну, яка включає також і його Гвуру, входить в середню лінію його, в його Тіферет. І Зеір Анпін піднімається нагору, до початкової точки - Аріх Анпіну.

Пояснення. Так само, як і початок створення в Зеір Анпіні стався завдяки його підйому в рош Аріх Анпіну разом з літерами ЕЛЄ Іми, з якими він злитий, і Іма передає йому там мохін у вигляді трьох точок холам-шурук-хірік, - так само він повинен піднятися в Аріх Анпін для кожної нової властивості, котра виходить в ньому, або - коли хоче створити Нукву. І там він знову отримує мохін для тієї властивості, яку хоче створити. Тому, коли він хоче створити Ёсод власного стану ґадлут, чи Нукву його, він знову піднімається з парцуфом Аба ве-Іма в рош Аріх Анпіну, щоб отримати для них мохін. Тобто він піднімається нагору, до початкової точки, Аріх Анпіну.

Різниця між порядком підйому в Аріх Анпін з метою створення Ёсоду і порядком підйому в Аріх Анпін з метою створення Нукви, полягає в тому, що при створенні Ёсоду переважає, в основному, права лінія Зеір Анпіну, Хесед, яка цілком є світлом, а інші дві лінії включені до неї та підпорядковуються їй. І протилежним цьому є підйом для створення Нукви, що відбувається у переважанні лівої лінії, а дві лінії, - права й середня, - підкоряються лівій.

Тому порядок підйому з метою створення Ёсоду такий, що права лінія, яка включає до себе ліву, входить у середній стовп і піднімається разом з лівою та середньою в Аріх Анпін,

⁴⁶ Тора, Берешит, 1:5.

⁴⁷ Пророки, Ёшоуа, 3:11. "Ось ковчег союзу Владики всієї землі переходить перед вами через Ярдєн".

званий початковою точкою. Таким чином, права є переважаючою, а решта ліній підпорядковуються їй, і вона піднімається в Аріх Анпін, щоб отримати там мохін від властивості, яка є відповідною їй в цих мохін, оскільки Єсод утворюється в основному з правої лінії.

І отримує та набуває там, в Аріх Анпіні, мохін, що представляють собою три точки холам-шурук-хірік, звані святою насіниною¹⁷. Іншими словами, за допомогою трьох посівів, званих холам-хірік-шурук, розкриваються мохін Хохми, звані святістю, і тому три ці посіви йменуються святою насіниною¹⁷.

Таким чином, не можна посіяти сім'я для створення мохін, але тільки за допомогою трьох посівів холам-шурук-хірік. Тобто всі мохін, що породжуються в світах, виходять тільки лише у вищевказаній послідовності трьох точок, з яких простягаються три лінії. Тому, хоча цей підйом і відбувається з переважанням правої лінії, що простягається тільки від точки холам, - проте необхідне отримання від усіх трьох точок.

І поєдналося все, тобто світіння всіх трьох точок, в середньому стовпі, Тіферет. І створив Він основу (єсод) світу, тобто сферу Єсод стану ґадлут, здатну породжувати душі. Тому вона є основою (Єсод) всього світу. І хоча Єсод, в основному, створює права лінія Зеір Анпіну, сфера Хесед, все ж не може відбутися жодного виникнення і народження від закінчень, а тільки від середньої лінії, що узгоджує між цими закінченнями, - тобто від Тіферет, що здійснює узгодження над сфінот Хесед і Ґвур. Однак Тіферет породжує Єсод від мохін правої лінії, - тобто отримавши Хесед від властивості, що є відповідною їй, у мохін Аба ве-Іми.

Таким чином, вважається, що Єсод створений у переважанні правої лінії, проте він включає всі три лінії. І тому Єсод називається іменем "все", оскільки він набуває всього: світіння всіх трьох ліній в світлі цього прагнення; тобто в силу прагнення лівої лінії до світла правої Єсод узгоджує їх та доповнює ліву лінію правою, поєднуючи їх разом. Іншими словами, ліва лінія, Хохма без хасадім, отримує хасадім і сповнюється. А права, хасадім, отримує Хохму від лівої та доповнюється.

І оскільки все це відбувається за допомогою середньої лінії, то завдяки цьому середня лінія набуває їх обидві та передає Єсоду. Тому вважається, що Єсод набуває все, - як світло хасадім, так і світло хохма. Отже, з'ясувався порядок підйому й отримання мохін з метою створення Єсоду Зеір Анпіна.

39) Ліва лінія запалюється силою Ґвури та випускає пахощі на всіх ступенях. І внаслідок загоряння цього вогню, Він створив Нукву, звану "місяць". Зогар з'ясовує порядок отримання мохін з метою створення Нукви і каже, що це відбувається в переважанні лівої лінії, тобто ліва лінія Зеір Анпіну піднімається, а дві лінії включені до неї та підпорядковуються їй. І вона отримує там від властивості, яка відповідає їй в мохін Аба ве-Іми, - тобто від точки шурук, а дві точки, холам і хірік, підпорядковуються їй.

Відомо, що ліва лінія світить у властивості мохін лише знизу вгору. Завдяки цьому вона може з'єднатися з правою, хасадім, котра світить згори вниз. І це світіння знизу нагору називається пахощами. І ці пахощі зазвичай приходять до людини, котра чує їх, знизу догори.

Спочатку, коли ліва лінія, точка шурук, світила сама, без облачення в праву, вона світила також згори униз. Однак тоді світло було приховане в ній, і були в силі Ґвур і загоряння, тому що Хохма не могла розповсюдитися в ній через відсутність хасадім, і тому вона скасувала її світіння згори вниз та отримувала лише світіння від цих пахощів, щоби Хохма світила в ній лише знизу нагору.

Тому ліва лінія Зеір Анпіну, яка піднялася отримати мохін, отримала там від властивості, що відповідає їй, - тобто ліву лінію мохін, звану там шурук. І тоді запалилася вона в силу Ґвурот, бо сталося в ній загоряння в момент, коли вона хотіла розповсюдитися згори униз. І тому сказано, що вона випускає пахощі, оскільки отримує світло лише в якості пахощів, - тільки у вигляді знизу догори, званому "пахощі". І на всіх ступенях вона випускала пахощі,

тобто не вдягалася в хасадім, щоб не світити також згори униз, але отримувала властивість Хохми на всіх цих ступенях, і світила завдяки силі загоряння вогню Ґвурот тільки в якості пахоців.

І з цієї властивості загоряння вогню Він створив Нукву, місяць, - тобто з властивості переважання лівої лінії, коли дві інші лінії підкоряються їй. І це загоряння вважається тьмою, оскільки походить від пільми. Тобто, хоча згадане загоряння не є тьмою, бо отримує світло тільки знизу догори, і це - світло, а не пільма, оскільки лише те, що прийняте згори униз є справжньою пільмою, - все ж через те, що вона (ця лінія) не може притягнути світло згори униз через страх перед пільмою, - воно теж вважається темрявою.

І ці дві сторони, права й ліва, вивели ці два ступеня - захара та некеву. Як ми вже з'ясували, що з властивості переважання правої лінії Зеір Анпіну був створений Ёсод, захар, а з властивості переважання лівої лінії Зеір Анпіну, була створена Нуква.

40) Цей Ёсод утримується в середньому стовпі та отримує від додаткового світла, яке було в ньому. Зараз з'ясовується відмінність між захаром та нуквою. Тому що середній стовп, який піднявся в ІШСУТ і в Аріх Анпін та включився там в них, отримав від них хасадім і Хохму. І відомо, що Зеір Анпін отримує лише вкриті хасадім, оскільки йому невласне отримання Хохми, як і ступеню ҐАР Біні. І властивість Хохми, яку він отримав від Аріх Анпіна, оцінюється у нього лише як додаткове світло, котре є більшим, ніж міра його отримання. Тому приймається це додаткове світло в його Ёсод, який здатен отримати його, бо знаходиться нижче від його хазе. І цей Ёсод утримується в середньому стовпі, Зеір Анпіні, в додатковому світлі, який був в ньому, - в світлі Хохми, що вважається в ньому додатковим.

Зеір Анпін остаточно доповнюється як властивістю Хохми, так і хасадім, оскільки він встановив мир у всіх сторонах - в ІШСУТі та в Аріх Анпіні. Бо завдяки зівуґу, який здійснений на екран точки хірік в ньому, поєдналися MI (י'מ) з ЕЛЄ (ל'ח) і сповнилося ім'я Елокім (י'ח'ל'ק). А всі мохін, які нижній викликає у вищому, передаються як в кількісному, так і в якісному відношенні також і нижньому, котрий став їхньою причиною. Тому в цей час він досяг мохін згори, від Аріх Анпіну, властивості Хохми. І від усіх сторін, - тобто від правої та лівої ліній парцуфа ІШСУТ. У середній лінії його самого він досягнув хасадім і Ґвурот, і в ньому розкривається радість усіх світів, - тобто світіння Хохми, що знищує всіх кліпот.

Завдяки цій додатковій радості виходить основа (ёсод) світу, тому що світло Хохми називається додатковою радістю, оскільки він (світ) не користується ними (цими мохін). І тому Він створив з цієї додаткової радості основу (ёсод), здатну використовувати ці мохін. І він називається доповненням тому, що він - добавка у Зеір Анпіні, звана Ёсодом (основою), який отримує цю добавку, котра зветься "мусаф (доповнення)".

Від цього Ёсоду створюються всі мохін внизу, в трьох світах БСА, а також дух (рухот) і душі (нешамот) праведників у вигляді святих імен Повелитель воїнств (АВАЯ Цваот), бо Він є знаменням у всіх Його воїнствах. І називається Всесильний Сотворитель духу (рухот), тому що Ним створюються всі види духу (рухот), і всі душі (нешамот) праведників.

41) Властивість "ніч" - це ім'я "Владика (Адон) всієї землі"⁴⁷, Нуква. Вона створюється від лівої сторони, від цієї пільми. "І оскільки всі бажання цієї тьми включитися в праву лінію, щоб отримати світло, і слабшає могутність її", - тобто вона не може отримати Хохму від Аріх Анпіна через відсутність хасадім, і тому слабшає її могутність і вона стає пільмою, - тому "від лівої лінії поширилася і створилася Нуква, звана "ніч". І ніч означає - тьма без світла, подібно до її кореню, лівої лінії Зеір Анпіну. І з'ясувалося сказане, що Нуква є властивістю ночі, пільмою.

Коли ніч почала поширюватися від лівої лінії, перш ніж завершилася її будова, увійшла тьма, ліва лінія, та включилася у праву лінію, і права набула її. І залишилася ніч з нестачею в закінченні своєму, бо корінь її, ліва лінія, тимчасово зник у правій та не завершив її. І розкривається, що крім нестачі світла Нукви, пов'язаного з її побудовою від лівої лінії, додається до неї другий недолік, пов'язаний з припиненням її побудови, оскільки ліва лінія не встигла довершити її будову. Таким чином, з'ясувалося два недоліки в Нукві:

1. те, що вона - "ніч", тобто п'ятьма, яка не містить світла;
2. й те, що вона в нестачі, бо ліва лінія не завершила її будови.

42) Так само, як ліва лінія, п'ятьма, бажає включитися в світло правої лінії, - так само і Нуква, ніч, бажає включитися в день. Тобто, оскільки Нуква будується від лівої лінії, яка прагне до світла правої лінії, Нуква знаходиться також і у властивості "ніч", яка прагне до світла Ёсоду, званого "день". І це - перший недолік.

П'ятьма, ліва лінія, усунула світло її, тобто не встигла завершити будову Нукви через тимчасове включення в праву лінію, і це додатковий недолік по відношенню до першого. І тому Він вивів ступінь Нукви, в якій відсутня будова та немає світла, тобто в двох недоліках, як ми вже з'ясували. Тому Нуква потребує двох виправлень:

1. світити їй з п'ятьми її;
2. завершити її будову.

Тьма, ліва лінія, світить лише коли включається до світла правої. І також ніч, яка утворилася і вийшла з неї, світить лише коли вона включається в день, тобто в Ёсод. Інакше кажучи, перше виправлення Нукви таке ж, як і у її кореня, лівої лінії Зеір Анпін. І так само, як виправленням лівої лінії є включення до правої лінії, світла хасадім, - так само і виправленням Нукви є включення до світла хасадім Ёсоду Зеір Анпіна, званого "день".

Недолік будови ночі сповнюється лише за допомогою доповнення, тобто додаткового світла, отриманого Ёсодом від середнього стовпа. Іншими словами, - це світіння Хохми, що є надлишковим в Зеір Анпіні, званому "середній стовп", і тому воно передається в його Ёсод. І світло цієї добавки в Ёсоді доповнює будову Нукви, що є її другим виправленням.

Те, що додається в одному, віднімається від іншого. Те, що додається в Ёсоді Зеір Анпіну завдяки середньому стовпу, зменшує ліву лінію Зеір Анпіна у Нукви, оскільки ліва лінія Зеір Анпіну не завершила її будови. І тому вона скоротилася і нездатна отримувати Хохму лівої лінії навіть після того, як буде у неї облачення хасадім. І цю міру додала середня лінія Зеір Анпіна його Ёсодові в цьому додатковому світлі, і тоді Ёсод завершує сповнення цього недоліку своїм додатковим світлом.

43) У цьому доповненні, званому Ёсод Зеір Анпіну, міститься вища точка, Аріх Анпін, а також середній стовп, що здійснює узгодження у всіх сторонах, - тобто Тіферет Зеір Анпіну. Тому що в Ёсоді міститься світіння Хохми від Аріх Анпіну, яке він отримав в цьому додатковому світлі. І також є в ньому світло хасадім, яке він отримав від Тіферет Зеір Анпіну. І тому додалися в цьому Ёсоді дві букви "вав-йуд 'і", що відносяться до уривку "і назвав (אָרְיָ) Всесильний світло днем"⁴⁶, в якому йдеться про створення сфери Ёсод, де "вав і" вказує на світло хасадім, яке він отримав від середньої лінії, а "йуд 'і" вказує на світіння Хохми, котре він отримав від Аріх Анпіну.

При створенні Нукви, ночі, їй бракує цих двох букв. І сказано про неї: "назвав (кара אָרְיָ)", - і їй бракує двох букв "вав-йуд 'і". Про Ёсод, який є днем, сказано: "і назвав (ва-ікра אָרְיָ)". І Він відняв від слова "і назвав (ва-ікра אָרְיָ)" букви "вав-йуд 'і" у Нукви. І сказано про неї тільки: "Назвав (кара אָרְיָ) ніччю"⁴⁶, тому що є два недоліки в Нукві:

1. нестача світла хасадім;
2. нестача будови.

І на них вказує відсутність двох букв "вав-йуд 'і" в слові "назвав (кара אָרְיָ)". Відсутність "вав і" вказує на брак світла хасадім, а відсутність "йуд 'і" вказує на брак її будови. Дві ці літери є додатковими в Ёсоді, на що вказують літери "вав-йуд 'і" уривка "і назвав (ва-ікра אָרְיָ) Творець світло днем"⁴⁶. І він сповнює два недоліки Нукви. Тут криється таємниця літер сімдесятидвохбуквенного імені, відбитих у вищому Кетері, на який вказують дві букви "вав-йуд 'і".

Нехай буде звід

44) "І сказав Всесильний: "Нехай буде звід посеред вод, і буде він відокремлювати води від вод"⁸. Це окреме виправлення, - щоб відокремити вищі води від нижніх за допомогою лівої лінії, - і це друга окрема особливість створення світу. Тут відбулося розділення за допомогою лівої лінії, адже до цих пір, в перший день, панувала права лінія, але тут, у другий день, влада перейшла до лівої. Тому в другий день раптово виявилася сильна розбіжність між цією стороною і правою, оскільки ліва лінія бажала повністю скасувати владу правої, а права бажала повністю скасувати владу лівої.

Права лінія, сфера Хесед, котра є першим днем, називається довершеністю всього. Тому все, що сказано про перший день, являє собою опис правої лінії. Тобто всі сім днів ХАГАТ НЕГІМ вийшли в цей день та побічно вказані в ньому, тому що від правої лінії залежить уся досконалість. Адже всі сфирот отримують свою досконалість від першої сфери, Хеседу, яка є першим днем дії початку творення. Тому всі сфирот вийшли в перший день і побічно вказані в написаному про нього.

Коли прокинулася влада лівої лінії, виникла між нею та правої лінією розбіжність, через яку розгорівся вогонь гніву, і від цього розділення започатковується та зароджується пекло. І це пекло бере початок від лівої лінії, породжується нею та приліплюється до неї. І ми вже говорили, що в сказаному про перший день початку творення з'ясовується порядок створення Хеседу, правої лінії Зеір Анпіну, і спочатку вона була створена в стані катнут. На це вказує слово "буде (йуд-гей-йуд 'יה')", де "йуд-гей ה" - це Аба ве-Іма, а остання "йуд י" вказує на вхід "йуд י" до світла (ор ריח) Аба ве-Іми, в результаті чого вони скорочуються і стають властивістю "повітря (авір ריח)". І тоді був створений Зеір Анпін у стані ВАК, тобто у властивості ступеню руах.

А з тим, з реченням "Нехай буде світло!"¹⁰ виходить ґадлут правої лінії. І таким же чином тут, - при створенні другого дня, сфери Ґвура і лівої лінії Зеір Анпіну, - спочатку утворюється стан катнут, з реченням "нехай буде", в результаті чого Аба ве-Іма скорочуються, щоб створити Зеір Анпін у властивості ступеню руах, - тобто увели "йуд י" до своєї властивості "світло (ор ריח)", що і означає сказане: "Нехай буде звід"⁸. А потім виходить стан ґадлуту лівої лінії, ҒАР, про який сказано: "І створив Творець небозвід"⁴⁸.

І саме тут, - при виході стану катнут з реченням "Нехай буде звід"⁸, що означає, що Аба ве-Іма підняли Малхут в місце зівуґу, яке знаходиться під їхньою Хохмою, - в місце Біни, - та опустили свої Біну, Тіферет і Малхут за межі свого ступеню, в місце ЗОН, а самі залишилися в стані ВАК без ҒАР, тільки на рівні руах, - і відбувається створення пекла в результаті цього скорочення. Тобто створюються сили суду для покарання грішників.

Справа в тому, що є два види підйому Малхут в місце Біни.

1. Підйом, в якому немає ніякої вади, і він викликаний необхідністю створити мохін для нижнього, при цьому три сфери Біна-Тіферет-Малхут опускаються на ступень святості, що знаходиться під ними, а світло ҒАР йде до їхнього вищого, у вигляді точки холам.

2. Підйом, викликаний вадою від гріхів нижніх, коли Малхут піднімається в Біну, щоби приховати світло ҒАР від нижніх, які не є гідними їм користуватися. І тоді три клі Біна-Тіферет-Малхут не опускаються на ступень, що розташований під ними у святості, а опускаються в сили суду, які захоплюють ці келім до будови своїх парцуфів та набувають сили за допомогою них заподіювати шкоду і карати грішників.

І відразу після виходу стану ґадлут першого дня, правої лінії, разом з нею і ліва лінія неминуче досягає усієї своєї величини. І відомо, що ліва лінія простягається з точки шурук, властивості Хохми. Тому ліва лінія бажала володарювати за допомогою наявного у неї світла Хохми та скасувати світло хасадім, що міститься в правій лінії. І виникає розбіжність між ними.

⁴⁸ Тора, Берешит, 1:7.

І ця розбіжність викликає вогонь гніву, - тобто через нестачу хасадім пітьма точки шурук розповсюджується настільки, що Малхут в кінці кінців знову піднімається в місце Біни, як і під час катнута, коли повністю виходить світло ҐАР, і тоді три клі Біни, Тіферет та Малхут падають в сили суду, адже підйом Малхут був викликаний вадою. І пекло, що утворилася з їхніх іскор, приліплюється до лівої лінії. Це означає, що якщо хтось забажає збільшити силу лівої лінії, він потрапляє під суд пекла, яке приліпилося до лівої лінії.

А права лінія є довершеністю усього, тому що всі сфірот отримують від неї життєві сили. І тому в правій лінії, тобто в першому дні, описані всі виправлення стану катнут і ґадлут, на які вказують слова "Нехай буде світло!"¹⁰, "І з'явилося світло!"¹⁰. Бо від неї залежить досконалість всіх сфірот. Тому із завершенням правої лінії завершуються всі вони. І також ліва лінія отримує свою досконалість від неї, і в ній пробуджується бажання володарювати.

І коли в лівій лінії пробуджується бажання панувати і відчуття своєї досконалості, відразу ж виявляється розбіжність з правою лінією, оскільки вона бажає скасувати світло правої лінії та встановити владу лише свого світла. І ця розбіжність призводить до збільшення вогню гніву, - тобто пітьми точки шурук, змушуючи Малхут знову піднятися в місце Біни. І своїм підйомом вона викликає падіння келім Біни, Тіферет і Малхут в сили суду, звані пеклом. І це пекло започатковується від лівої лінії, породжується нею і приліплюється до неї. Це означає, що якщо хтось забажає збільшити силу лівої лінії, він потрапляє під суд пекла, що приліпилося до лівої лінії.

45) Моше споглядав це в мудрості своїй, і бачив дію початку творення. В дії початку творення була розбіжність між правою і лівою лініями. І в результаті цієї розбіжності, викликаній лівою лінією, утворилася пекло та приліпилося до лівої лінії. Середній стовп, Тіферет, увійшов між ними і, усунувши цю суперечність, привів обидві сторони до згоди. І тоді пекло відокремилася від лівої лінії та опустилося вниз, а ліва лінія включилася до правої, і встановився мир в усьому.

Ступінь хасадім, що вийшла на середню лінію, Тіферет, увійшла між правою та лівою лінією і за допомогою своїх хасадім змусила ліву лінію вдягтися у праву та усунула розбіжність. І тоді опустилося пекло, відокремившись від лівої лінії. Іншими словами, келім Біни і ЗОН вийшли звідти та повернулися на свій степінь, що визначається як опускання пекла та відокремлення його від цих келім.

І ліва лінія знову досягла своїх ҐАР, - тобто після того, як світло Хохма точки шурук, лівої лінії, вбралося у хасадім та включилося в праву лінію, вона доповнюється у своєму світінні властивістю ҐАР. Таким чином, середня лінія призвела до згоди, аби підтримувати світіння двох цих ліній, - тобто після того, як вдягнула їх одну в одну. І вона привела обидві ці сторони до згоди, - тобто підтримувала світіння їх обох, однак розділила їхнє світіння так, щоби права світила згори униз, а ліва світила від низу догори, і завдяки цьому встановився мир.

46) І подібним до цього була суперечність між Корахом та Аароном, - ліва лінія виступила проти правої. У Древі душ Аарон вважається правою лінією і властивістю хасадім, тому що він - коен. А Корах вважається лівою лінією і властивістю Ґвура, тому що він - левіт. І оскільки Корах виступав проти впливу коенів, це є подібним до незгоди лівої лінії з правою, яке виникло на початку творення, у другий день.

І Моше, споглядаючи дію початку творення, сказав: "Мені слід усунути суперечність між правою й лівою лініями". Пояснення. Так само, як Аарон і Корах - це Хесед і Ґвура, права і ліва лінії душ, так само Моше - це Тіферет душ і властивість середньої лінії. І тому, вивчаючи дію початку творення, і побачивши там як середній стовп усунув незгоду лівої лінії з правою, він сказав, що і йому належить усунути суперечність між правою та лівою сторонами в Древі душ, оскільки він є властивістю Тіферет душ. Намагався Моше встановити згоду між ними, але ліва лінія цього не бажала, і Корах виступив проти Аарона на всю свою силу (Ґвура).

47) Сказав Моше: "Безсумнівно, що до сили (Ґвура) розбрату лівої лінії повинне приліпитися пекло", - тобто як це було в дії початку творення. Корах не схотів приставати до

вищого, тобто до виправлення святістю, і бути включеним в праву лінію так само, як вища ліва лінія. Звичайно ж, він опуститься вниз, у пекло, через гнів, що розгорівся в ньому. Тобто так само, як це було на початку дії творення, під час розбіжності лівої лінії, коли з'явилося пекло і приліпилося до лівої лінії, - так само знав Моше, що в силу своєї розбіжності опуститься Корах в пекло і пристане до нього.

48) Тому не хотів Корах, щоб розбіжність вирішилося за допомогою Моше, - адже сама розбіжність виникла не в ім'я небес. Пояснення. Зеїр Анпін зветься "небеса", а його Нуква називається "ім'я небес". І мовиться, що він не прийняв рішення Моше тому, що його розбіжність не була спрямована на єдність Зеїр Анпіна з Нуквою. Корах не турбувала велич вищого, тобто Шхіни, і він виступив проти дії початку творення. Тобто він відкинув виправлення узгодження середньої лінії, що відбулося в дії початку творення, тому що прагнув лише до влади лівої сторони. І коли зрозумів Моше, що той виступає проти дії початку творення і відступився від святості, сказано: "І це дуже обурило Моше"⁴⁹.

49) "І це дуже обурило Моше"⁴⁹, - тому що Корах зі своєю громадою перечили йому, тобто не давали йому можливості вирішити цей спір. І сказано: "І це дуже обурило Моше", - бо вони перешкоджали дії початку творення, тобто він порушив вище узгодження середньої лінії над правою і лівою лініями Зеїр Анпіну, яке було встановлено в дії початку творення. І про це сказано: "Дуже". Корах відкидав все - як нагорі, в Зеїр Анпіні, так і внизу, в душах, як сказано: "У бунті своєму проти Творця"⁵⁰ - Зеїр Анпіна. Звідси видно, що його порушення торкнулося як вищого рівня, Зеїр Анпіна, так і нижнього, - Моше. І тому приліпився Корах до пекла, як і належить йому. І сказано: "І зійшли вони з усім, що було у них, живими в пекло"⁵¹.

50) Суперечність, яка була виправлена відповідно до вищої подоби, - це те, що піднімається і опускається, та вчиняється прямим шляхом, і це - розбіжність у думках Шамає і Гілеля. Пояснення. Середня лінія усуває вищу суперечність та підтримує дві лінії, вдягаючи їх одну в одну. Вона розділяє їхнє світіння так, щоби ліва світила знизу догори, а права світила згори униз, і взаємне їхнє існування забезпечується лише таким шляхом, та й ніяким іншим.

І тому сказано: "Суперечність, яка була виправлена відповідно до вищої подоби, - це те, що піднімається й опускається" означає, що світіння лівої буде світити знизу догори, а не згори униз. І тоді світіння лівої "вчиняється прямим шляхом", що не скасовує світіння правої, і обидві вони будуть світити.

"І це - розбіжність у думках Шамає і Гілеля". Шамає представляв собою вищу ліву лінію. Говориться про нього, що всі свої дні він куштував їжу в ім'я суботи, - тобто куштував їжу в будні і світлом буднів наповнював суботу, шляхом знизу нагору. Однак Гігель говорив: "Благословен Творець кожен день!"⁵², - тобто проводив (світло) згори униз до того дня, в якому він перебував, як це властиво вищій правій лінії.

Творець розділяв між ними та приводив їх згоди. Іншими словами, розбіжність й розділення, яке існувало між Шамаєм та Гілелем, сходили до них від вищої середньої лінії, тобто від властивостей Творця. Завдяки цьому поділу, - коли ліва світить знизу догори, а права - згори униз, вона підтримує світіння їх обох і облачає їх одну в одну. І тоді Творець передає Нукві світіння їх обох у зівузі.

Це - розбіжність в ім'я небес. Іншими словами, цей поділ між правою й лівою в способі їхнього світіння призводить до зіву'гу (поєднання) імені, тобто Нукви, з небесами, Зеїр Анпіним. І властивість "небеса", Зеїр Анпін, розмежовує їх та розділяє за допомогою цієї розбіжності, аби забезпечити існування обох. Тому їхнє світіння може існувати, і ця розбіжність в напрямку їхнього світіння є подібною до дії початку творення, і той же шлях пройшла середня лінія з метою виправлення дії початку творення.

⁴⁹ Тора, Бемідбар, 16:15.

⁵⁰ Тора, Бемідбар, 26: 9.

⁵¹ Тора, Бемідбар, 16:33.

⁵² Вавилонський Талмуд, трактат Бейца, арк. 16:1.

А Корах відкидав всі виправлення початку творіння, і розділення було проти Зеїр Анпіна, званого "небеса", проти узгоджувальної лінії. І він хотів відкинути виправлення, що встановлені в Торі, Зеїр Анпіні. І цілком очевидно, що причиною розбрату є сила суду пекла, яка пристала до Кораха, і тому приліпився до неї Корах, тобто опустився в пекло.

51) У книзі Адама Рісона сказано, що коли п'ятьма захотіла влади, вона кинулася до неї з величезною силою, і виникло пекло, злившись із нею в цій розбіжності. А після того, як затих гнів і протидія сил, розбіжність прокинулося в іншому вигляді, - у вигляді різних сторін любові, різних за способом їхнього світіння, коли ліва буде світити знизу нагору, а права - згори униз, тому що обидві вони погодилися на це в силу своєї любові одна до одної. Оскільки ліва прагнула до хасадім правої, а права - до світіння Хохми в лівій. І завдяки тому, що вони розділилися в способі світіння їхнього, вони вдяглися одна в одну, і права сповнюється від лівої, а ліва - від правої.

52) Сталося два види розділення. Одне - на початку, а інше - в кінці. І це шляхи праведників⁵³, - спочатку тяжкі, повні страждань, але в кінці їх - безтурботність. Корах був властивістю лівої лінії, що вийшла на початку розбіжності правої та лівої, і вона перебуває в стані гніву й протидії сил, - тобто кожна з них прагне скасувати світіння іншої. І в результаті цього виникає пекло, і він приліплюється до нього.

Шамай був властивістю лівої лінії, що вийшла в кінці розбіжності правої і лівої, коли вже вщухли гнів і лютя, і тоді необхідно пробудити різні сторони любові, - різні за способом їхнього світіння, щоб прийняти згоду і підтримку від небес, лінії, що узгоджує, яка вдягне їх одну в одну.

53) "Нехай буде звід посеред вод, і буде він відокремлювати води від вод"⁸ - це перша розбіжність, пробудження гніву і сили, де кожен отримує сили для того, щоб скасувати світіння іншого. Захотів Творець усунути цю суперечність, і прокинулася пекло, доки ці гнів і сила не охололи. І внаслідок шкоди від цієї розбіжності, що перекрыла світла, знову піднялася Малхут нагору, в місце Біни, змусивши зникнути ГАР. А Біна, Тіферет і Малхут впали у властивість суду, звану пекло; і тоді припинилися розбіжності, бо разом з підйомом Малхут скасувалася влада лівої лінії, оскільки вона повернулася до стану катнута.

Тоді сказано: "І створив Творець небозвід, та відділив води, що залишилися під небозводом, від вод над ним"⁴⁸, - цей поділ є пробудженням різних сторін любові і прихильності та становленням світу, тобто поділом в способі світіння. І різні сторони любові - це і є поділ між Шамаєм та Гілеєм.

Розділення, що відноситься до речення: "І створив Творець небозвід" - є кінцем розбіжності. Однак Корах перебував у суперечності гніву, і це - розділення, що відноситься до вислову: "Нехай буде звід посеред вод"⁸, - тобто початок розбіжності. Однак розділення Шамая і Гілея, що є кінцем розбіжності, відноситься до властивості любові, і воно - в ім'я небес. Усна Тора, тобто Нуква, звана "ім'я", увійшла з любов'ю в письмову Тору, Зеїр Анпін, званий "небеса", і вони перебували у довершеному злитті (зівузі), тому що вона отримала від Зеїр Анпіна довершені мохін.

54) Розділення відбувається тільки в лівій лінії, оскільки про другий день, котрий є лівою лінією, сказано: "І буде він відокремлювати води від вод"⁸. А про Кораха сказано: "Мало вам того, що виділив вас Всесильний Ізраеля з товариства Ізраеля?"⁵⁴. І також про левітів сказано: "В той час відділив Творець коліно Леві"⁵⁵. Звідси видно, що поділ відбувається лише в другій властивості, в місці лівої лінії.

55) Якщо розділення відбувається тільки в другій властивості, чому розділення стосується коліна Леві, адже він був третім сином у Якова? Хіба розділення не повинно було відноситися до Шимона, - адже він другий син у Якова? Хоча Леві був третім сином, все ж, на думку Якова, він другий, тому що Реувен не рахується першим серед синів Леї,

⁵³ Писання, Притчі, 2:20.

⁵⁴ Тора, Бемідбар, 16:9.

⁵⁵ Тора, Дварім, 10:8.

адже Яков думав тоді, що це Рахель. Завжди розділення буває лише в другому, і тоді, після того як відбувається розділення в другому, все відбувається прямим шляхом, досконалим шляхом, як личить. Бо завдяки розділенню, світла вдягаються одне в одне та доповнюються одне від іншого.

56) Розділення (авдала), яке ми здійснюємо під кінець суботи, є необхідним, аби відокремити сили, що панують в будні дні, від сил святості, які володарюють в суботу. І на виході суботи піднімається одна зі сторін пекла, що відноситься до властивості "лихе око", яка бажає панувати у світі в той момент, коли Ізраель промовляють: "І справу рук наших затверди"⁵⁶.

Пояснення сказаного. У властивості "лихе око", що є джерелом всієї ситри ахра, є дві сторони - права й ліва, як сказано: "Впаде зліва від тебе тисяча, і десять тисяч, праворуч від тебе, до тебе не підступляться"⁵⁷. Права сторона злої основи - це число "тисяча", ліва - "десять тисяч". І коли вони стикаються в людині, їхня ліва сторона знаходиться проти правого боку людини, а права - проти лівого боку людини. Сказано про це: "Лише очима своїми споглядати будеш, і відплату нечестивим побачиш"⁵⁸, - якщо будеш дивитися добрим поглядом та будеш відрізняти добро від зла, то "і відплату нечестивим побачиш".

А під кінець суботи сили суду починають панувати в світі, і підноситься ліва сторона властивості "лихе око", звана "десять тисяч", яка бажає панувати в світі в той момент, коли Ізраель промовляють: "І справу рук наших затверди"⁵⁶. Тому що "справа рук наших" - це святий союз. Тому в час, коли Ізраель вимовляють: "І справу рук наших затверди над нами"⁵⁶, - коли союзу святості дотримуються у досконалості, - пробуджується ліва сторона властивості "лихе око", щоб причепитися до союзу святості та зіпсувати його. І виходить вона (ця сторона пекла) від ступеню сітри ахра, яка називається лівою, тобто зі сторони числа "десять тисяч", і прагне змішатися з сіменем Ізраеля, причепившись до союзу святості, та, пануючи над Ізраелем, карати їх.

57) Цю заповідь Ізраель виконують за допомогою мирту й вина, і коли вони промовляють "авдалу"⁵⁹, сітра ахра відділяється від них, бо за допомогою дії та слів цієї заповіді пробуджується намір серця пізнати всю ту відразу й шкоду, котрі виникають через порушення, а також - всі життєві сили і благо, які сходять до виконуючих волю Його. І це називається розділенням (авдала) тому, що тоді вони обов'язково відокремлюються від сітри ахра та приліплюються до святості.

І сітра ахра відокремлюється від Ізраеля, бо в тій мірі, в якій людина пізнала шкоду від шляху зла, також і зло віддаляється від неї. І припинюється ця сторона, і приходить на місце своє в пеклі, в місце, де знаходяться Корах та його поплічники. Тобто вона поринула в своє першоджерело, і не розповсюджується в світі. Але оскільки це ліва сторона, її неможливо усунути остаточно до завершення виправлення. Тому про праву сторону сказано: "Впаде зліва від тебе тисяча"⁵⁷, однак про ліву не сказано "впаде", а мовиться: "І десять тисяч, що праворуч від тебе, до тебе не підступляться"⁵⁷, бо вони не зможуть лише підступитися, однак не викориняться остаточно до завершення виправлення.

І так само тут, - сітра ахра опускається на своє місце в пекло, але остаточно не усувається. Як сказано: "І зійшли вони з усім, що було у них, живими в пекло". І Корах з його посібниками не опустилися в пекло, перш ніж Ізраель відокремилися від них, як звелів їм Моше: "Відділіться від цієї громади"⁶⁰. Так само і тут, - сітра ахра не опускається в пекло на виході суботи, перш ніж Ізраель здійснюють "авдалу (поділ)" за допомогою вина й мирта, та відокремлюються від сітри ахра. Таким чином, з'ясувалося, що також і відокремлення на виході суботи схоже на відокремлення від Кораха.

⁵⁶ Писання, Псалми, 90:17.

⁵⁷ Писання, Псалми, 91:7.

⁵⁸ Писання, Псалми, 91:8.

⁵⁹ Благословення, що промовляється над чашею вина під кінець суботи.

⁶⁰ Тора, Бемідбар, 16:23.

58) І завжди поділ відбувається у другій властивості, - тобто в лівій лінії, - і навіть розділення (авдала) на виході суботи відбувається для відокремлення сітри ахра, котра походить від лівої лінії. На початку розбіжності, коли сила і гнів лівої лінії породжують суперечність, перш ніж вона повернеться до тиші і спокою, утворюється в ній пекло, - тоді створюються всі ті ангели, які скаржаться Володарю їхньому нагорі, - тобто Творцеві, властивості середньої лінії.

І вони виступають проти її узгодження та схиляються до влади лівої лінії, і тому вогонь спалює їх, та вони згоряють. І так само - інші ангели, - всі ті, які скасовуються та немає у них існування, згоряють у вогні. Всі вони були породжені вогнем суперечності, яке було на початку, тобто у другий день. І Корах внизу теж впав і згорів у пеклі, подібно до ангелів, що згоряють у вогні ріки Дімур⁶¹. Все це трапляється з тими, хто походить від початку розділення, який виник у вогні цього гніву.

59) "І сказав Творець: "Нехай буде звід"⁸, - означає, що відбулося розповсюдження одного з іншого. Тобто завдяки небозводу, нижні води розповсюдилися, відокремившись від вищих вод, а вищі води поширилися, відокремившись від нижніх вод.

Біна називається "води", а КАХАБ ТУМ (Кетер-Хохма-Біна-Тіферет-Малхут), що відносяться до сукупності вод Біни, - це п'ять букв Елокім (אֱלֹהִים). "Нехай буде звід"⁸ - означає, що небозвід пройде посередині цих вод, тобто посередині п'яти букв Елокім (אֱלֹהִים), під двома літерами "алеф-ламед (ель אֱל)" , і дві букви "алеф-ламед (ель אֱל)" імені Елокім (אֱלֹהִים), якими є Кетер та Хохма, поширилися від небокряу й вище, у властивості "вищі води", - тобто милосердя (хасадім). А три букви "гей-йуд-мем (אֱלֹהִים)" імені Елокім (אֱלֹהִים), які є Біною, Тіферет і Малхут, розповсюдилися нижче від небосхилу, у властивості "нижні води".

Дві букви "алеф-ламед (ель אֱל)" імені Елокім (אֱלֹהִים) від небокряу й вище, - це права частина, тобто "Ель (אֱל)", - завжди вказують на властивість Хесед, що знаходиться праворуч. Ім'я "великий Володар (Ель)"⁴³ розповсюдилося, відокремившись від вод Біни. Тобто, внаслідок появи цього небозводу, розповсюдилося ім'я "великий Володар (Ель)"⁴³ від небокряу й вище та відокремилася від інших вод, від трьох букв "гей-йуд-мем (אֱלֹהִים)", для того, щоби доповнити це ім'я "Ель (אֱל)" , і щоб включилися вищі та нижні води одні в інші в результаті цього поширення.

Іншими словами, розділилися літери: "алеф-ламед (ель אֱל)" - від небозводу й вище, а літери "гей-йуд-мем (אֱלֹהִים)" - від небозводу й нижче, аби ім'я Ель (אֱל), тобто Хесед, набуло більшої досконалості. І тоді вони знову поєднуються одні з одними, - букви "алеф-ламед (ель אֱל)" з буквами "гей-йуд-мем (אֱלֹהִים)", - включившись до єдиного імені Елокім (אֱלֹהִים). І дві букви "алеф-ламед (ель אֱל)" від Елокім (אֱלֹהִים) носять ім'я "великий Володар (Ель)"⁴³, тому що вони відносяться до Біни, яка завжди є властивістю ГАР, що і розуміється під ім'ям "великий". І також три букви "гей-йуд-мем (אֱלֹהִים)" імені Елокім (אֱלֹהִים) Зогар називає "великим морем (га-ям אֱלֹהִים)"⁶² з тієї ж причини.

Розповсюдилося ім'я Ель (אֱל) від Елокім (אֱלֹהִים) та залишилися три букви "гей-йуд-мем אֱלֹהִים". Ці літери "гей-йуд-мем אֱלֹהִים" розповсюдилися нижче від небосхилу та перетворилися на нижні води "йуд-мем-гей אֱלֹהִים". Іншими словами, літери "гей-йуд-мем אֱלֹהִים" імені Елокім (אֱלֹהִים), які раніше були поєднані з властивістю "великий Володар (Ель Гадоль)" в Біні та були вищими водами, тепер, через небозвід, що пройшов посеред вод, ці "гей-йуд-мем אֱלֹהִים" виявилися витиснутими та розповсюдилися на ступеню, що знаходиться під ними, ЗОН, і стали там нижніми водами, як і ступінь ЗОН. І тоді втратили сполучення букв "гей-йуд-мем אֱלֹהִים" і перетворилися на сполучення "йуд-мем-гей אֱלֹהִים". І це - поширення, котре відбулося в другій властивості, тобто зі сполучення "гей-йуд-мем אֱלֹהִים" вони розповсюдилися у сполучення "йуд-мем-гей אֱלֹהִים".

Вищі води - це "гей-йуд-мем אֱלֹהִים", як сказано: "Ось велике море (га-ям אֱלֹהִים)". Таким чином, "гей-йуд-мем אֱלֹהִים" - це вищі води, бо "велике" вказує на Біну, яка завжди є властивістю ГАР. А

⁶¹ Писання, Даніель, 7:10.

⁶² Писання, Псалми, 104: 25.

якщо букви "гей-йуд-мем םה" слідує у зміненому порядку, "йуд-мем-гей ימה", то вони є властивістю "нижні води". Після того, як букви "йуд-мем-гей ימה" виправляються, тобто знову піднімаються вище від небозводу та з'єднуються з ім'ям "великий Володар (Ель Гадоль)" і повертаються до словосполучення "велике море (га-ям םה)", тоді стає все, тобто Ель (ל) і "море (га-ям םה)", одним цілим, - тобто одним ім'ям Елокім (אלהים). І розповсюдилося це ім'я Елокім у поєднанні трьох місць за допомогою трьох точок холам-хірік-шурук⁶³.

60) Вищі води являють собою властивість захар, а нижні - властивість некева. Спочатку, перш ніж відбулося їхнє виправлення, вищі й нижні води були змішані разом, до тих пір, поки не виправилися, відокремившись одні від інших, - для того щоб розрізнити між ними: що одні є вищими водами, а інші - нижніми. І також розрізнити, що одне ім'я - це ім'я Елокім, Біна, а інше - ім'я Адні, Малхут. Одна властивість - це перша "гей ה" імені АВАЯ (הויה), Біна, а інша - остання "гей ה" імені АВАЯ (הויה), Малхут.

Пояснення. "Води" - це десять сфірот Біни, бо десять сфірот Хохми називаються світлами, а десять сфірот Біни називаються водами. І в момент речення: "Нехай буде звід посеред вод"⁸ з'являється цей небозвід та проходить посеред цих вод, під літерами "алеф-ламед (ель ל)" імені Елокім (אלהים), тобто Кетером і Хохмою. І внаслідок цього три букви "гей-йуд-мем םה" імені Елокім (אלהים), тобто Біна, Тіферет і Малхут, падають на ступінь під Біною, в ЗОН. І змішуються літери "гей-йуд-мем םה" Біни з Нуквою Зеір Анпіну та стають нижніми водами, "йуд-мем-гей ימה", як і Нуква Зеір Анпіну, звана "йуд-мем-гей ימה".

"Спочатку були змішані вищі й нижні води разом", - тобто до виправлення були літери "гей-йуд-мем םה" імені Елокім (אלהים), тобто вищі води, котрі є властивістю захар, змішаними з Нуквою Зеір Анпіну, буквами "йуд-мем-гей ימה", нижніми водами, властивістю некева. А потім вони знову виправилися, - тобто літери "гей-йуд-мем םה" знову відокремилися від Зеір Анпіна і піднялися вище від небозводу, об'єднавшись з буквами "алеф-ламед (ель ל)" імені Елокім (אלהים), та включилися до одного ім'я Елокім (אלהים). І тоді відокремилися вищі води, "гей-йуд-мем םה", від нижніх вод, "йуд-мем-гей ימה". І тоді стало помітно, що "гей-йуд-мем םה" відноситься до імені Елокім (אלהים), а Нуква Зеір Анпіну - це ім'я Адні. І також стало видимим, що букви "гей-йуд-мем םה" відносяться до першої "гей ה", Біни, а Нуква Зеір Анпін - це нижня "гей ה", Малхут.

Тоді сказано про них: "І створив Всесильний (Елокім) небозвід"⁴⁸, - тобто, це розповсюдження набуло імені Елокім. Іншими словами, уривок "і створив Всесильний (Елокім)" вказує, що це розповсюдження букв "гей-йуд-мем (םה)" повернулося до букв "алеф-ламед (ель ל)", утворивши разом ім'я Елокім (אלהים) та властивість "вищі води". Тому що Елокім (אלהים) - це властивість "вищі води", а ім'я Адні, Нуква Зеір Анпіну, - це властивість "нижні води".

"І створив" вказує на виправлення й завершення роботи. Бо тепер знову виправлене скорочення, яке відбулося з реченням "Нехай буде звід"⁸. І також уривок "нехай буде звід посеред вод"⁸ вказує на початок суперечності, під час якої впали літери "гей-йуд-мем םה" Біни у ЗОН, і стали "нижніми водами", буквами "йуд-мем-гей ימה". А уривок "і створив Всесильний (Елокім) небозвід" каже про кінець розбіжності в момент виправлення, коли літери "гей-йуд-мем םה" повернулися на свій ступінь, з'єднавшись з ім'ям "великий Володар (Ель ל)" в Біні та стали ім'ям Елокім (אלהים).

Стали помітними літери "гей-йуд-мем םה", котрі є властивістю "вищі води", і лише ім'я Адні, тобто Нуква, залишилося у властивості "нижні води". Але разом з тим, оскільки води з властивостями "захар", літери "гей-йуд-мем םה", доповнюються лише за допомогою вод із властивостями "некева", Нукви Зеір Анпіну, то й ім'я Елокім Біни поширилося також і до вод з властивостями "некева", і ЗОН теж отримали ці мохін імені Елокім.

61) І хоча Він здійснив поділ між вищими й нижніми водами у другий день, як сказано: "І створив Всесильний (Елокім) небозвід, та відділив води, які під небозводом від вод над ним"⁴⁸, все одно розбіжність між правою і лівою лініями, тобто буквами "алеф-ламед (ель ל)"

⁶³ Див. вище, п.12.

та "гей-йуд-мем םיה", не скасувалася до третього дня, - сфери Тіферет. А третій день вирішив суперечку правої та лівої лінії за допомогою ступеню хасадім, що вийшов на екран Тіферет і Малхут, які є властивостями третього дня. І тоді вдяглися дві лінії "алеф-ламед (ель לך)" та "гей-йуд-мем םיה" одна в одну, і встановилися обидві вони належним чином⁶⁴.

Таким чином, вищі води, тобто літери "гей-йуд-мем םיה" імені Елокім (להלך), хоча і повернулися до властивості "вищі води" ще у другий день, все ж розбіжність між "гей-йуд-мем םיה" та "алеф-ламед (ель לך)" виправляється лише за допомогою третього дня, сфирот Тіферет і Малхут, тобто властивостей "нижні води". І тільки за допомогою їхнього ступеню хасадім об'єднуються букви "алеф-ламед (ель לך)" та "гей-йуд-мем םיה" в єдине ім'я Елокім (להלך). І тому ім'я Елокім розповсюджується також і у властивість "нижні води", сфирот Тіферет й Малхут, і вони теж отримують ці мохін імені Елокім. Тому що будь-який нижній, котрий сприяє виправленню у вищому, теж удостоюється всієї величини мохін, яка викликана виправленням вищого.

Хоча і відбулося становлення світу, все ж через цю суперечність не сказано в другий день: "І ось - добре"⁶⁵, бо робота ще не була завершена в цей день. Пояснення. Через цю розбіжність, яка проявилася з реченням: "Нехай буде звід посеред вод, і буде він відокремлювати води від вод"⁸, літери "гей-йуд-мем םיה" імені Елокім (להלך) впали у ЗОН та стали нижніми водами, буквами "йуд-мем-гей ימה". І хоча завдяки цьому відбулося становлення світу, адже якби вони не впали до місця ЗОН, то взагалі неможливо уявити, що були б мохін у ЗОН та у душ праведників, - все ж, оскільки сповнилося їхнє виправлення лише у третій день, не сказано: "І ось - добре"⁶⁵ в другий день, бо неможна сказати: "І ось - добре" про незавершене виправлення.

Вищі і нижні води були змішані разом, і не було породжень в світі, доки не відділилися одні від інших, і стали видимими окремо вищі води і та окремо нижні, і тоді стали творити породження.

62) І хоча поділ між вищими та нижніми водами стався вже в другий день, ще залишалася розбіжність між буквами "алеф-ламед (ель לך)", правою лінією, і буквами "гей-йуд-мем םיה", лівої лінією. І лише третій день погодив і порівняв все, з'єднавши їх в одне ім'я Елокім. Третій день, тобто Зеір Анпін, - це ім'я, позначене печаттю "гей-вав-гей הוה", щоб урівняти "вищі води", Біну, й "нижні води", Малхут, тому що "гей-вав-гей הוה" - це дві літери "гей ה" і "вав ו" посередині. Перша "гей ה" - це Біна, нижня "гей ה" - Малхут, "вав ו" посередині - Зеір Анпін, який покликаний доповнити дві сторони і світити їм нагорі, в Біні, та внизу, в Малхут.

Пояснення. Завдяки тому, що властивість "вав ו" погодила за допомогою свого ступеню хасадім дві сторони Біни "алеф-ламед (ель לך)" та "гей-йуд-мем םיה", сама властивість "вав ו" теж удостоюється цих мохін та передає їх Нукві, і сама ця властивість - це Тіферет, і тоді Нуква зрівнюється з першою "гей ה". І ознакою цього є перетин вод Ярдена, коли вищі води Ярдена "стали суцільною стіною"⁶⁵ і не опускалися вниз, в Мертве море (Ям га-Мелак), і вони є властивістю першої "гей ה" імені АВАЯ (היה), Біною. А нижні води Ярдена, від Ізраеля й нижче, опустилися в Мертве море (Ям га-Мелак), і вони є властивістю нижньої "гей ה" імені АВАЯ (היה), Малхут. А Ізраель, що є властивістю "вав ו" імені АВАЯ (היה), пройшли посередині між вищими водами Ярдена і нижніми його водами. Таким чином, Ізраель, властивість "вав ו" імені АВАЯ (היה), отримує від першої "гей ה" та передає нижній "гей ה".

63) "П'ять небозводів згадані тут", - тобто п'ять разів згадане слово "небозвід" у другий день, "і Оживляючий світи", - Ёсод Зеір Анпіну, - "переміщується за допомогою них та управляє за допомогою них світами". Пояснення. Небозвід - це закінчення, яке утворилося посеред кожного ступеня в силу другого скорочення, і під час катнута він закінчує цей ступінь під Хохмою, виводячи Біну, Тіферет і Малхут за межі ступені, а під час гадлуту знову опускає це закінчення, яке перебуває під Хохмою, в місце Малхут, повертаючи Біну, Тіферет і Малхут на цей ступінь.

⁶⁴ Див. вище, п.34, зі слів: "Ця суперечність тривала до тих пір".

⁶⁵ Пророки, Ёшоуа, 3:16.

Тому сказано: "І Оживляючий світи", - Єсод Зеір Анпіну, в якому знаходиться сила його закінчення, тобто екран, - "переміщається за допомогою них", - за допомогою цього екрану, що знаходиться в його Єсоді, піднімаючись вгору, під Хохму, та закінчуючи там цей ступінь у вигляді "небозвід, що відокремлює води"⁶⁶, - Кетер і Хохму, - "від вод", - Біни, Тіферет і Малхут. "І управляє за допомогою них", - під час ґадлуту, коли знову опускає завершувальний екран, тобто його Єсод, званий "небозвід", в місце Малхут, та повертає Біну, Тіферет і Малхут на свій ступінь. І тоді він управляє світами і дає їм мохін.

І мовиться, що "п'ять небозводів згадані тут", оскільки все, що є в загальному, міститься також і в його деталях. І тому, якщо є небозвід, що розділяє посередині ступінь Зеір Анпіну, є також небозвід в кожній з п'яти його сфінот ХАґАТ Нецах Год. Однак кожна сфера включає десять сфінот, і в такому випадкові є між ними небозвід, що розділяє між їхніми Кетером-Хохмою та Біною-Тіферет-Малхут в усій сукупності Зеір Анпіну, і тому є п'ять небозводів. І ми вже знаємо, що основою десяти сфінот є п'ять, - КАХАБ (Кетер-Хохма-Біна) ТУМ (Тіферет і Малхут), які в ЗОН називаються ХАґАТ (Хесед-Ґвура-Тіферет) Нецах і Год.

І всі вони включені один до одного, але якби не владналася ця розбіжність за допомогою середньої лінії, то вони не включилися й не встановилися б один в одному. Пояснення. Хоча в кожній сфері Зеір Анпіну є окремий небозвід, все ж усі п'ять небозводів включені один до одного. І це тому, що досконалість мохін може бути отримана лише за допомогою середньої лінії, бо в правій лінії відсутня Хохма, а в лівій лінії, в якій є Хохма, відсутня властивість хасадім, і тому вона є п'тьмою, - адже Хохма теж не може світити, оскільки Хохма не може світити без хасадім. І лише через середню лінію ці лінії включаються одна до одної і доповнюються в своєму світінні одна від одної.

І завдяки цьому поєднуються всі п'ять сфінот Зеір Анпіну і п'ять небозводів в них в одне ціле, тому що Тіферет, яка є середньою лінією, об'єднує разом з собою Хесед і Ґвуру в одне ціле, і в міру цього передає Єсоду. І він об'єднує дві лінії, Нецах і Год, в одне ціле таким способом, що всі вони світять тільки в силу об'єднання їх в середній лінії.

П'ятсот років - це п'ять небозводів, з якими пов'язане Древо життя, Зеір Анпін, щоби продукувати плоди і породження для світу. Древо життя - це Зеір Анпін, період п'ятсот років - це п'ять небозводів, які Зеір Анпін переймає від Біни, а сфінот Біни обчислюються в сотнях, і тому п'ять небозводів вважаються як п'ятсот років. За допомогою цих п'яти небозводів, які Зеір Анпін отримує в силу свого узгодження в Біні, він передає світам плоди й породження, тобто мохін і душі. І всі води початку творення, тобто всі види мохін, які виникають і виходять з "берешит (початку творення)", тобто з Аріх Анпіна, - за його допомоги розподіляються під ним.

Пояснення. Так само, як сам Зеір Анпін отримує мохін від Біни тільки в п'яти небозводах, котрі розділяють у ньому всі ступені, ділячи їх на дві, - на вищі та нижні води, - так само коли Зеір Анпін передає мохін і душі світам, вони теж діляться і виправляються за допомогою небозводу, що розділяє верхні та нижні води, як і сам Зеір Анпін. Тому сказано: "Вони діляться під ним з його допомогою", - тобто вони теж діляться на вищі й нижні води, як і він.

І цар Давид, тобто властивість Нуква, отримує все від Зеір Анпіна, і сам потім розподіляє нижнім світам БСА. Інакше кажучи, Нуква Зеір Анпіну отримує все від Зеір Анпіна, - як вищі води, так і нижні. Вищі води вона бере собі, а нижні води розподіляє нижнім, що знаходяться в світах БСА, на які вказують уривки "і роздав він всьому народу, усьому загалові"⁶⁶, "зберуть вони передане їм"⁶⁷, "встає вона ще вночі, роздає їжу в домі своєму"⁶⁸.

64) В час, коли виникла суперечність через ліву лінію, збільшилась і посилилась вогненна імла. П'тьма і вогонь породжуються та множаться в суперечці двох ліній, правої та лівої. І з цієї імли народилися духи та відразу ж згустилися, втративши свою вологість. Пояснення. Хасадім називаються "води". І оскільки духи народжуються з імли, що з'являється внаслідок

⁶⁶ Пророки, Шмуель 2, 6:18.

⁶⁷ Писання, Псалми, 104: 28.

⁶⁸ Писання, Притчі, 31:15.

суперечки лівої лінії з правою, котра є властивістю хасадім, то зрозуміло, що духи народжуються в абсолютній сухості, без будь-якої вологи хасадім.

І ці духи були захаром і некевою, і від них народжуються та відокремлюються всілякі шкідники. І тут відбувається посилення духу скверни у всіх цих злобливих духів, і вони є кліпою крайньої плоти. Справа в тому, що перші захар і некева, які виникли і народилися з імлі, не були настільки порочними, і скверна ще не проявилася в них в силу того, що вони близькі до святості. Але у тих духів і шкідників, які народилися від цих захара і некеви, вже посилюється дух скверни.

Ці духи зміцнилися у скверні за допомоги злобливих шкідників. Один з них називається ефою, а інший - змієм. І два цих види стали одним. Ефа народжує в сімдесят років, а змій - у сім років⁶⁹. Однак коли вони з'єднуються один з одним, все повертається до семи років змія. Тобто тоді і ефа народжує в сім років, як і змій, і вони стають як один вид; тобто скверна вийшла зі святості не відразу, а шляхом послідовного розповсюдження ступенів. І вони відповідають трьом ступеням - Зеір Анпіну, Ёсоду та Малхут святості, тому що в перших властивостях захара і некеви, що вийшли з імлі святості, скверна ще була невиразною зовсім, і вони були відповідними Зеір Анпіну святості.

А породження цих захара і некеви, - тобто ефи і змія, - вже є закінченими шкідниками. Ефа протистоїть Ёсоду Зеір Анпіна, властивості захар; його сім сфірот обчислюються в десятках, і тому він породжує в сімдесят років, відповідно до семи сфірот, що включені до Ёсоду. А змій протистоїть Малхут, і сім його сфірот обчислюються в одиницях, і тому породжує в сім років, що відповідає семи сфірот, котрі включені до Малхут. І вже говорилося, що сфірот Нукви обчислюються в одиницях, сфірот Зеір Анпіна - в десятках, а сфірот Біни - в сотнях. І врешті-решт опускається ефа на ступінь змія, тому що у кліпот нуква переважає над захаром. І повертається ефа до числа сім років, що відповідає сімом сфірот Малхут.

65) Це є причиною того, що пекло називається сім'ю іменами, і також зла основа зветься сім'ю іменами. Число сім вказує на Малхут. І оскільки посилюється Малхут кліпот, і все повернулося до семи років змія, тому пекло теж повернулося до властивості семи імен, і також зла основа відповідає семи сфірот цієї Малхут. Тому що вона посилюється над усіма.

Звідси скверна розповсюджується у світ за численними сходами. І все виходить від лівої сторони, що є властивістю добра і зла, і вона називається "заселенням світу". Пояснення. Через те, що ефа опустилася на ступінь змія, примножилися ступені скверни в світі. Адже насправді кліпа може протистояти тільки Малхут, тому що скорочення було здійснене на неї, а не на Ёсод Зеір Анпіну, який відноситься до дев'яти перших сфірот. І кліпа, що протистоїть Малхут, називається змієм. Однак в результаті другого скорочення, при якому Малхут піднялася в місце Біни, відбувається приєднання кліпот також і на рівні Ёсоду Зеір Анпіна.

Тоді з'єдналися разом ефа і змій, і повернулася ефа до семи років змія, тобто скверна змія запанувала також і над ефою, яка в корені своєму протистоїть Ёсоду Зеір Анпіна, на рівні якого немає ніякого приєднання у кліпот. А тепер запанувала ця скверна також і над ефою.

Однак все виходить від лівої лінії, яка є властивістю добра і зла, - тобто від Малхут, лівої лінії, що містить в собі добро і зло. Це означає, що скверна, яка збільшилась також і на рівні Ёсоду Зеір Анпіна, не відноситься до Ёсоду, а тільки до Малхут. І вона домішалася до нього лише через підйом Малхут у Біну, при якому суди, що діють в Малхут, поширилися також на половину Біни та Зеір Анпін, що розташовані під нею. І це називається "заселення світу". Тобто поширення судів Малхут в Зеір Анпін, котре відбулося внаслідок підйому Малхут в Біну, було виправленням для заселення світу. Тому що без цього підйому Малхут жодні мохін не могли б бути прийняті в ЗОН, і світ не був би придатним для заселення людьми.

Тут святе ім'я, що закарбоване у вісімнадцяти буквах, править благодатними дощами, милостинею, благословенням і заселенням світу. Пояснення. Тому що у букв "йуд-гей-вав

⁶⁹ Вавилонський Талмуд, трактат Бехорот, арк. 8:1.

"יהו" імені АВАЯ (הויה), в якому відсутня нижня "гей ה", є шість сполучень: "йуд-гей-вав יהו", "гей-йуд-вав יהו", "вав-йуд-гей ויה", "вав-гей-йуд ויה", "гей-вав-йуд ויה", "йуд-вав-гей ויה". В них міститься вісімнадцять букв. Це ім'я вказує на підйом Малхут, нижньої "гей ה", у верхню "гей ה", Біну, де вона зникає. І залишається ім'я АВАЯ (הויה) тільки з трьома буквами "йуд-гей-вав יהו" і бракує нижньої "гей ה". А в сполученні це ім'я називається вісімнадцятибуквеним ім'ям. І якби не підйом Малхут в Біну, - не було б ніякої можливості поселення людей в світі. Тому сказано, що це вісімнадцятибуквене ім'я править благодатними дощами, милостиною, благословенням і заселенням світу.

Нехай зберуться води

66) "І сказав Всесильний (Елокім): "Нехай зберуться води під небесами в єдине місце"⁷⁰. "Зберуться" означає, що мохін, звані водами, розповсюджуються в точності по лінії таким чином, що будуть вибудовуватися по прямій і не відхиляться ні в праву сторону, ані в ліву.

"З властивості початкової точки", - тобто з Аріх Анпіну, - "все виходить у прихованні". Мовиться про послідовність виходу мохін. Спочатку світло вкривається в Аріх Анпіні, бо він піднімає свою Малхут під Хохму і виводить Біну за межі ступеню рош. І це - точка холам⁷¹. "До того часу, коли світло досягає вищого чертогу і збирається в ньому". "Досягає" – означає, що досягає властивості Хохми за допомогою точки шурук⁷². "Збирається" - означає, що Хохма збирається та вдягається у світло хасадім за допомогою точки хірік⁷². "Вищого чертогу", - тобто парцуфу ІШСУТ, який є другим чертогом, наступним за Аріх Анпіним⁷³.

А з парцуфа ІШСУТ наповнення розповсюджується по прямій лінії, яка включає праву й ліву, до парцуфу Зеір Анпін, поки не досягає місця, яке збирає все у вигляді "захара" і "некеви". І це - Оживляючий світи, Ёсод Зеір Анпіну, властивість "захар", який об'єднується з Малхут, властивістю "некева". Таким чином, він складається з властивостей "захар" і "некева".

Пояснення сказаного. Сім днів початку творення - це сфірот ХАґАТ (Хесед-Г'вур-Тіферет) НЕГІМ (Нецах-Год-Ёсод-Малхут), і кожен з них складається з усіх семи днів таким чином, що є в кожному з днів сім сфірот ХАґАТ НЕГІМ. І разом з тим, є велика різниця між одним днем та іншим, адже хоча перший день, тобто властивість Хесед й права лінія, і складається з усіх семи сфірот та наявних в них деталей, - всі вони в ньому є світлом Хесед⁷⁴. І відносно цієї властивості здійснюються всі з'ясування Зогару, які стосуються першого дня.

І так само, - другий день, який є Г'вурою і лівою лінією, хоча і складається з усіх семи сфірот ХАґАТ НЕГІМ та усіх наявних у них деталей, однак всі вони в ньому є властивістю Г'вурі і суперечністю лівої лінії з правою. І щодо них здійснюються всі з'ясування Зогару, котрі стосуються другого дня.

І так само - в третій день, який є властивістю Тіферет і середньою лінією, яка узгоджує та об'єднує дві лінії, праву й ліву, одну з одною, - хоча і містяться в ньому всі сім сфірот ХАґАТ НЕГІМ та всі наявні в них деталі, проте вони знаходяться в ньому лише в єдності правої і лівої ліній. І тому все з'ясування Зогару тут здійснюються тільки щодо цієї єдності.

Тому сказано: "Нехай зберуться води"⁷⁰, - тобто будуть розповсюджуватися точно по лінії так, що вишикуються по прямій, яка об'єднає дві лінії і не відхилиться ні вправо, ні вліво. А з парцуфу ІШСУТ вона розповсюджується у своїй єдності до решти ступенів, щоб утворити єдність між правою і лівою лініями властивостей рош-тох-соф Зеір Анпіну, доки не досягає місця, що збирає все у вигляді "захара" і "некеви".

Адже довершеність єдності правої та лівої ліній досягається лише після того, як вони поділяються на два парцуфа, один з яких - повністю права лінія, а інший - повністю ліва, і вони є властивістю "захар" і "некева". Захар, Ёсод, повністю будується від правої лінії, а некева, Малхут, повністю будується від лівої. І в їхньому поєднанні (зівузі) довершується єдність правої та лівої ліній бажаною досконалістю.

Але до цього єдність правої і лівої ліній повинна створюватися за допомогою середньої лінії в одному парцуфі, і тому сказано: "До того часу, коли світло досягає вищого чертогу та збирається в ньому", - тобто збирається в ІШСУТі, і також - в рош-тох-соф самого Зеір Анпіна. Тому сказано: "А з парцуфа ІШСУТ наповнення розповсюджується по прямій лінії до парцуфа Зеір Анпін". А потім вже може відбуватися з'єднання (зівуг') правої та лівої ліній в

⁷⁰ Тора, Берешит, 1:9.

⁷¹ Див. вище, п.9, а також п.38.

⁷² Див. п.33.

⁷³ Див. п.4, зі слів: "І створив для себе".

⁷⁴ Див. п.37.

двох окремих парцуфах. "Доки не досягає місця, що збирає все у вигляді захара і некеви", - Ёсода, який об'єднується з Малхут, що є єдністю в двох парцуфах.

67) Води виходять зверху, з першої "гей н" імені АВАЯ (ה'ה), тобто з парцуфу ІШСУТ. "Під небесами"⁷⁰ - це "вав зеіра", мала літера "вав", Ёсод Зеір Анпіну. Тому що Зеір Анпін називається великою літерою "вав", а його Ёсод - малою. Тому при проголошенні букви "вав і" чутні дві букви "вав і", де перша - це "небеса", Зеір Анпін, а друга - "під небесами", Ёсод Зеір Анпіну. Тоді сказано: "І з'явиться суша"⁷⁰, - це нижня "гей н", яка відкрилася, а всі інші ступені, окрім неї, зникли.

Після того, як мохін опускаються з першої "гей н", Біни, "під небеса"⁷⁰, до Ёсоду Зеір Анпіна, сказано: "І з'явиться суша"⁷⁰, - нижня "гей н", Малхут, Нуква Зеір Анпіну. Тому що тільки вона розкрилася тут у вигляді суші, а всі інші ступені, крім неї, вкрилися та зникли.

"Розкриття" означає - світіння Хохми. "Вкриття" означає - зникнення світіння Хохми. І тільки Малхут розкрилася в цьому світінні Хохми, але інші ступені, що розташовані вище від неї, зникли, і немає в них світіння Хохми. І від цього останнього ступеню, тобто останньої "гей н", Малхут, чується і розкривається це світло, що вкрилося. Хоча з реченням "і з'явиться суша" розкрилася нижня "гей н", а всі інші ступені, крім неї, зникли, пояснюється повторно: це не означає, що всі ступені, котрі передували "суші", залишаються в стані вкриття та зникнення, адже потім вони знову приходять до стану розкриття, завдяки цій "суші", тобто Малхут.

68) "В єдине місце"⁷⁰ - так називається Ёсод, оскільки він є зв'язком єдності вищого світу. Адже в сказаному: "Творець єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵ зазначені два види єдності:

1. вищий світ, який утворює єдність за допомогою своїх ступенів, званий "Творець єдиний"⁷⁵;
2. нижній світ, який утворює єдність за допомогою своїх ступенів, званий "та ім'я Його єдине"⁷⁵.

Зв'язок єдності вищого світу, що зветься "Творець єдиний"⁷⁵, досягає Ёсоду, "Оживляючого світи", який отримав там підсолодження в Біні. І тоді вищий світ зв'язується у своїй єдності. Тому називається він "єдине місце"⁷⁰, оскільки всі ступені та усі частини парцуфа Зеір Анпін збираються там, і всі вони стають в ньому одним цілим, без будь-якого поділу.

В єдності Зеір Анпіну є дві переваги у вищому світі, йменованому Лея, котра розташована вище від його хазе, - у порівнянні з його єдністю в нижньому світі, йменованому Рахель, яка розташована від його хазе й нижче.

1. Вище від хазе - це властивість ГАР Зеір Анпіну, і ГАР можуть в будь-якому місці отримати Хохму без облачення світла хасадім. Тому єдність точки шурук, котра означає, що Хохма не може вдягтися там через відсутність облачення хасадім, абсолютно не стосується зівугу (з'єднання) Зеір Анпіну з вищим світом, оскільки, будучи властивістю ГАР, вони зовсім не потребують облачення хасадім, і Хохма вдягається в них без хасадім.

2. Вище від свого хазе Зеір Анпін не приймає Хохму для себе, оскільки там він встановився у властивості "чисте повітря (авіра дахья)" вищих Аба ве-Іми, тобто у властивості хасадім, укритих від Хохми. І його отримання там Хохми необхідне тільки лише для нижнього світу, Рахель, яка розташована від його хазе й нижче. Тому не припиняється світло хасадім у вищому світі навіть під час єдності точки шурук, бо сам він не потребує світіння його.

Таким чином, у вищому світі є дві переваги:

1. його властивості можуть отримувати Хохму навіть без хасадім;
2. і також, не може в них виникнути стан нестачі хасадім.

⁷⁵ Пророки, Зехарія, 14:9.

Але, в той же час, нижній світ, Рахель, що розташований від його хазе й нижче у властивості семи нижніх сферот (ЗАТ) Зеір Анпіну та позбавлений цих двох переваг:

1. не може отримати Хохму без облачення в хасадім;
2. навіть під час стану єдності точки шурук вона (Рахель) залишається порожньою без світла хасадім, оскільки потребує його світіння, бо від хазе Зеір Анпіну й нижче, досконалість взагалі не може проявитися інакше, як за допомогою світіння Хохми.

Тому зівуґ (з'єднання) Зеір Анпіну з вищим світом називається "єдине місце", оскільки всі ці ступені та всі їхні частини збираються там. "Усі ступені" означає - як ступені Хохми, так і хасадім, оскільки вони не зменшуються у властивості хасадім через світіння точки шурук, і також можуть отримати Хохму без хасадім. А "всі частини" - означає сферот.

Тому що завдяки світінню точки шурук піднімаються три сфери Біна, Тіферет і Малхут зі свого падіння та повертаються на свій ступень. І всі світла та келім стають у них одним цілим, без будь-якого поділу взагалі. І немає там, крім цього, іншого ступеню, що здатен об'єднатися у світінні точки шурук, котра є світінням Хохми, у повній єдності, - тобто в єдності Зеір Анпіну, - зі ступенем вищого світу, оскільки вищий світ може отримувати Хохму без облачення хасадім. І в ньому вкриваються всі світла, перебуваючи в прихованому вигляді, і є тільки єдине устремління за світлом хасадім. Тому що від хазе й вище знаходиться властивість "чисте повітря (авіра дахья)", і там світла вкриті та утаєні від Хохми. "У прихованому вигляді", - оскільки вони приховані від отримання Хохми та отримують Хохму лише для нижнього світу. Тому ця єдність є досконалою з усіх сторін.

До цього місця, тобто до слів "і з'явиться суша"⁷⁰, відкритий світ, Рахель, знаходиться в єдності зі вкритим світом, Леєю. Тому що нижній світ, Рахель, включається до вищого зівуґу (з'єднання) Зеір Анпіну і Леї від хазе і вище. І сказано про Рахель, включену до них: "І з'явиться суша"⁷⁰, - бо внаслідок того, що Рахель є властивістю ЗАТ і нездатна отримати Хохму без облачення хасадім, вона стає там властивістю "суша", - зсушеною та позбавленою хасадім і Хохми.

69) Розкритий світ, Рахель, Нуква Зеір Анпіну, що розташована від його хазе і нижче, з'єднується також і внизу. Бо крім того, що розкритий світ, Рахель, включається до зівуґу (з'єднання) вищого світу в Лею, що розташована від хазе Зеір Анпіну й вище, - у неї самої теж є такий зівуґ від хазе Зеір Анпіну й нижче.

І розкритий світ - це нижній світ, Рахель, яка є нижньою Нуквою Зеір Анпіну, розташованою від його хазе й нижче. І мовиться про неї, як про властивість "бачення", - як сказано: "І побачив я (ет) Творця, який сидить на піднесеному престолі"⁷⁶. "І побачили вони (ет) Всесильного Творця Ізраеля"⁷⁷. І також сказано: "І велич Творця з'являлася в шатрі зібрання"⁷⁸. "І з'являлася велич Творця"⁷⁹. "Як вид райдуги, так і вид цього саява навколо - це вид образу величі Творця"⁸⁰. І наводяться два уривки зі словом "ет", і три уривки з виразом "велич Творця". Відомо, що нижня Нуква, Рахель, називається ім'ям "ет" або "величчю Творця". Звідси випливає, що тільки нижній світ є розкритим світом, до якого належить "бачення".

У той же час вищий світ, Лея, вища Нуква Зеір Анпіну, називається укритим світом, тому що вона вкривається й не є видимою. Як сказано: "І з'явиться суша"⁷⁰, - що вказує на Рахель, розкритий світ, яка включена до вищого зівуґу від хазе й вище, у вищий світ. І саме тому в зв'язку з нею згадується властивість "бачення": "І з'явиться (стане видимою) суша". А якби цей уривок описував тільки зівуґ Зеір Анпіна та Леї, що відбувається вище від хазе і зветься вищою єдністю, то не було б сказано: "І з'явиться", - тому що по відношенню до вищого світу не говориться про бачення.

⁷⁶ Пророки, Єшаягу, 6:1.

⁷⁷ Тора, Шмот, 24:10.

⁷⁸ Тора, Бемідбар, 14:10.

⁷⁹ Тора, Бемідбар, 16:19.

⁸⁰ Пророки, Єхезкель, 1:28. "Як вид райдуги, що з'являється в хмарах в день дощу, так і вид цього саява навколо - це вид образу величі Творця. І побачив я і впав на обличчя своє, і почув: голос говорить".

70) "Як вид райдуги"⁸⁰, який описується в колісниці (меркава) Єхезкелю, означає - "Оживляючий світи", тобто Єсод Зеір Анпіну. І як сказано в главі Ноах: "Райдугу Мою помістив Я в хмарі"⁸¹, - і там теж це означає Єсод Зеір Анпіну, званий "Оживляючий світи". "В хмарі"⁸¹, - тобто в Малхут, нижній Нукві Зеір Анпіну, яка є розкритим світом і зветься Рахель. "Помістив Я в хмарі", - оскільки вже від дня створення світу він помістив цю райдугу в хмарі. "У хмарний день"⁸⁰, як сказано: "І буде, коли наведу Я хмару"⁸¹, - щоб показати, що тільки тоді є райдуга як "вид образу величі Творця"⁸⁰, а не в інший час.

Справа в тому, що при виникненні в лівій лінії бажання переважати, тобто в той час, коли Зеір Анпін і Рахель включаються до ІШСУТ, в точці шурук, властивості лівої лінії, оскільки (вона) є Хохмою без хасадім, Рахель залишається позбавленою навіть світла Хохми, і нездатна витерпіти цю втрату. Тоді виходить Рахель за межі ІШСУТ, у свою власну властивість, щоби притягнути ступінь хасадім на власний екран з метою вдягнути Хохму. І це називається єдністю точки хірік. "І тяжкі були пологи її"⁸², - оскільки вважається, що Рахель відчуває тяжкість під час народження мохін. Адже вихід її з вищого чертогу ІШСУТ у власну властивість є для неї вадою і тяжкістю. Як сказано: "І тяжкі були пологи її", - тому що ці мохін сповнюються і народжуються тільки лише при виході її в стан точки хірік.

Ця райдуга видна лише "у хмарний день"⁸⁰, тому що немає досконалості мохін в одній лише точці холам, у правій лінії, але вона потребує єдності точки шурук і точки хірік, котрі є властивістю судів, і вони називаються хмарним днем.

І під час народження цих мохін з'являються їй три ангели: Міхаель справа, Рефаель посередині та Ґавріель зліва, - тобто вона отримує від них силу для народження мохін. Тому що Міхаель сходить до неї від точки холам, правої лінії. Ґавріель сходить до неї з точки шурук, лівої лінії. А Рефаель сходить до неї з точки хірік, середньої лінії. І три ці властивості - це кольори, котрі виявляються при спогляданні цієї райдуги, тобто червоний, білий і зелений.

Права лінія, яка виходить від точки холам, - це прояв білого кольору райдуги. Ліва, що виходить від точки шурук, - це прояв червоного кольору райдуги. Середня лінія, яка виходить від точки хірік, - це прояв зеленого кольору райдуги. Тому що три цих кольори включені до розкритого світу, Рахель, і до них відноситься властивість "бачення". Тому про нього каже уривок: "Як вид цієї райдуги"⁸⁰, - властивість "бачення".

71) "Так і вид цього саява навколо"⁸⁰ - світіння, яке сховалося і нерозрізниме в очній зіниці, котра має властивість бачення. Чотири кольори містить око, яке бачить. Основний колір - білий, а в ньому - червоні прожилки, червоний колір. У центрі його - зелений колір, в котрому знаходиться зіниця, що має чорний колір. Однак властивістю бачення в оці володіє лише зіниця, що має чорний колір. І вважається, що три кольори білий-червоний-зелений, які містить око, приховані й непомітні в процесі бачення ока через переважання чорного кольору в зіниці.

Адже сила бачення знаходиться лише в чорному кольорі. І це вказує на вищу єдність, яка є протилежною виду райдуги, котра означає нижню єдність. Вид райдуги - це видимі кольори, а вид саява - це світіння, яке приховане й непомітне в зіниці, котра володіє властивістю бачення в оці. І три ці кольори білий-червоний-зелений, що ховаються у сприйнятті саява, проявлені у вигляді райдуги.

Сказане "Це вид образу величі Творця"⁸⁰ вказує на кольори, які проявляються у "вигляді райдуги", але не у "вигляді саява". Тому що нижня єдність трьох кольорів райдуги уподібнюється тій єдності, яка встановлюється у вищому. Тому сказано: "Це вид образу величі Творця". І не можна сказати, що цей уривок вказує на вид саява, оскільки воно є світінням, котре вкрилося, і кольори не проявляються там, і нерозрізнені в очній зіниці, що має властивість бачення.

⁸¹ Тора, Берешит, 9:13.

⁸² Тора, Берешит, 35:16.

Згідно з цим сказане "як вид райдуги, що з'являється у хмарах в день дощу"⁸⁰ вказує на нижню єдність, Рахель, і це - три проявлені кольори білий-червоний-зелений. "Так і вид цього саява навколо"⁸⁰ - вказує на вищу єдність. Тому що "вид цього саява" означає світіння, яке вкрилося, і укрите кольори не є видними. І цей уривок порівнює нижню єдність, звану "вид райдуги", з вищою єдністю, званою "вид саява", показуючи, що всі світла, які були притягнуті до вищої єдності у прихованні, притягуються в нижню єдність відкрито. І ті три кольори, які неможливо розрізнити в очній зіниці, що володіє властивістю бачення, самі розкриваються у "вигляді райдуги, котра з'являється в хмарах в день дощу"⁸⁰. Тому "вид райдуги" - "це вид образу величі Творця"⁸⁰, оскільки вони виходять від великої й досконалої вищої єдності.

72) Три імені "Творець (АВАЯ) - Всесильний наш (Елокейну), Творець (АВАЯ)"⁸³ в уривку "Шма Ізраель"⁸³ вказують на три кольори білий-червоний-зелений в той час, коли вони зникли і не є видними. І зв'язуються "в одному місці" - це перша єдність у вищому світі, звана "одне місце". І на цю єдність вказує уривок з "меркави (будови) Єхезкеля": "Так і вид цього саява навколо"⁸⁰.

І є тони райдуги в єдності внизу, щоби з їхньою допомогою з'єднатися, і це білий-червоний-зелений, що відповідають трьом прихованим кольорам, котрі містяться у вищій єдності "Творець (АВАЯ) - Всесильний наш (Елокейну), Творець (АВАЯ)"⁸³. Ці кольори райдуги є іншою єдністю, про яку сказано: "Та ім'я Його єдине"⁷⁵, - нижньою єдністю. І це слова: "Благословенне ім'я величі царства Його вовіки", - які ми вимовляємо після "Шма (слухай) Ізраель"⁸³, що означають нижню єдність.

Вища єдність "Слухай (Шма), Ізраель, Творець - Всесильний наш, Творець єдиний"⁸³ відповідає нижній єдності "Благословенне ім'я величі царства Його вовіки". В "Шма Ізраель" є шість слів, і також в "Благословенне ім'я величі царства Його вовіки" є шість слів. І ці шість слів, що наявні в цих двох видах єдності, вказують на єдність шести закінчень (ВАК) стану ґадлут.

73) "Нехай зберуться води"⁷⁰ означає вимірювання за допомогою лінії та міри. Міра з'являється в силу твердої іскри, наявної в Біні, як сказано: "Хто (МІ) відміряв жменею води"⁸⁴. МІ - це Біна. Пояснення. У той час, коли Біна підняла до себе Малхут завдяки участі міри милосердя в суді, Біна не називається іменем Елокім, а тільки лише ім'ям МІ (מי). Тому що букви ЕЛЄ (להל) імені Елокім (מ'להל) падають у цей час в ЗОН. І тоді виходить, що сама Біна скорочується до властивості ВАК без рош, і вона відміряє за допомогою цієї міри також мохін Зеір Анпіну й Нукви (ЗОН). І це означає сказане: "Хто (МІ)", - тобто, Біна в той час, коли вона піднімає до себе Малхут, - "відміряв жменею" - відміряє під час цього підйому, - "води" - мохін Зеір Анпіну й Нукви (ЗОН).

Тому сказано: "Зберуться води"⁷⁰. Бо завдяки тому, що Біна відміряє мохін стану катнут де-ЗОН, є у неї можливість передати потім також і мохін стану ґадлут. "Зберуться води" - це величина всіх мохін "Створюючого світи", Зеір Анпіну, які мають на увазі в АВАЯ (היה) з наповненням "алеф х": "йуд-вав-далет ті" "гей-алеф х" "вав-алеф-вав іхі" "гей-алеф х" . Пояснення. Вся величина мохін Зеір Анпіну має на увазі в АВАЯ з наповненням "алеф", і їхня величина залежить від сказаного: "Зберуться води", що означає вимірювання лінією міри Біни, котра знаходиться у властивості МІ. І якби не це вимірювання, то не було б можливим отримання Зеір Анпіним мохін стану ґадлут, бо завдяки тому, що вони (ЗОН) отримали стан катнут від Біни, вони здатні також отримати від неї мохін стану ґадлут. І це означає: "Зберуться води в єдине місце"⁷⁰, - тобто, вимірювання величини катнуту і ґадлуту від Біни до ЗОН.

74) "Свят, свят, свят Повелитель воїнств, наповнена вся земля величчю Його!"⁸⁵ Тричі сказане "святий" в уривку - це три мохін Біни, що відносяться до вислову: "Зберуться води"⁷⁰. Це води, які виходять згори, від першої "гей". "Повелитель воїнств", про якого сказано: "В єдине місце"⁷⁰, - це Єсод Зеір Анпіну, званий "Оживляючий світи", тому що до нього сходять

⁸³ Тора, Дварім, 6:4. "Слухай (Шма), Ізраель, Творець - Всесильний наш, Творець єдиний".

⁸⁴ Пророки, Єшаягу, 40:12.

⁸⁵ Пророки, Єшаягу, 6:3.

мохін від Біни. "Наповнена вся земля величчю Його"⁸⁵ відноситься до вислову: "І з'явиться суша"⁷⁰, і це - нижня "гей", що зветься розкритим світом в той час, коли вона включається в єдність вищого світу, - накресленого імені єдності "КОЗО (каф-вав-зайн-вав וָזו) БАМОКСАЗ (бет-мем-вав-каф-самех-зайн תִּזְמַב) КОЗО (каф-вав-зайн-вав וָזו)", і це літери, які сліднують за буквами імені "АВАЯ (йуд-гей-вав-гей יְהוּה) Елокейну (алеф-ламед-гей-йуд-нун-вав וְהָיָה) АВАЯ (йуд-гей-вав-гей יְהוּה)". Букви, що сліднують за буквами імені АВАЯ (йуд-гей-вав-гей יְהוּה) - це КОЗО (каф-вав-зайн-вав וָזו), а наступні, - за ім'ям Елокейну (алеф-ламед-гей-йуд-нун-вав וְהָיָה), - це БАМОКСАЗ (бет-мем-вав-каф-самех-зайн תִּזְמַב).

Сказане: "І з'явиться суша"⁷⁰ - це накреслене ім'я єдності "КОЗО (каф-вав-зайн-вав וָזו) БАМОКСАЗ (бет-мем-вав-каф-самех-зайн תִּזְמַב) КОЗО (каф-вав-зайн-вав וָזו)". Тому що ця "суша", тобто розкритий світ, включається в єдність вищого світу, яка міститься в імені "Творець (АВАЯ), Всесильний наш (Елокейну), Творець (АВАЯ)"⁸³.

Нуква Зеір Анпіну, котра зветься "розкритий світ", мається на увазі в сказаному "наповнена вся земля величчю Його" тільки в той час, коли вона називається іменем "КОЗО БАМОКСАЗ КОЗО", - якщо вони не включені до єдності вищого світу "АВАЯ Елокейну АВАЯ"⁸³. На противагу цьому, коли Нуква опускається звідти на власне місце, включаючись до нижньої єдності, - вона не є властивістю "наповнена вся земля величчю Його", тому що тоді вона світить тільки зі сторони БСА в ній, що розташовані від її хази й нижче.

Нехай зростить земля зелень

75) "Нехай зростить земля зелень"⁸⁶ - це вища єдність, тому що тепер вона розкриває силу свою, що міститься у тих водах, котрі зібралися "в єдине місце"⁷⁰. Вся сила, тобто мохін, які Нуква Зеір Анпіну отримала у вищій єдності в той час, коли вона була включена туди у вигляді "і з'явиться суша"⁷⁰, вона виводить їх тепер, після того, як опустилася звідти на власне місце, від хазе Зеір Анпіну й нижче, - в нижню єдність. І тепер, - у порівнянні з тим, коли вона була сушею, - вона стала землею, що продукує плоди і породження. Адже коли вона була включена до вищої єдності у вигляді "і з'явиться суша", вона була зсушеною і безводною, і не була здатною доставляти світло для заселення світу.

В той же час, у властивості нижньої єдності вона стала землею, що продукує плоди і породження, як і личить поселенню світу. І це означає: "Нехай зростить земля зелень, - траву сім'яносну"⁸⁶. І ці мохін сходять до неї шляхом таємним і прихованим. Та з'являються, народжуючись в ній, вищі вкриті душі та святі воїнства. І всі ці праведники, що досягають віру, виправляють та притягують їх в установленні віри, у водах Нукв (МАН), в роботі Творця.

Пояснення. Два види мохін сходять у нижню єдність, в Нукву, завдяки включенню її до вищої єдності:

- перший - шляхом таємним і прихованим, коли ці мохін зовсім не розкриваються нижнім;
- другий - це розкриті мохін, коли з'являються та народжуються від неї душі й ангели в світах.

76) І в цьому сенс сказаного: «Зрощує Він траву для тварини і рослинність для праці людської»⁸⁷. Це тварина, яка лежить на тисячі гір, і кожен день вирощує для неї цю траву. "Твариною" називається Малхут в той час, коли їй бракує мохін де-ґАР. "Лежить" - вказує на те, що їй бракує трьох келім НЕГІ, званих "ноги", подібно до квочки, яка сидить, в котрій не видно ніг, а тільки лише тіло. Так само і Малхут, - в той час, коли є у неї всього лише шість келім ХАБАД ХАґАТ, і бракує трьох нижніх, - НЕГІ, - називається "лежить", бо її НЕГІ приховані.

Число "тисяча (елеф)" вказує на мохін Хохми, сфірот якої обчислюються в тисячах, як сказано: "І навчу (аалеф) тебе мудрості"⁸⁸. Горами називаються три сфіри ХАґАТ, як ми вивчаємо, що "гори" - це не що інше, як праотці, тобто ХАґАТ. НЕГІ називаються синами і також називаються пагорками. Травою називаються ангели, що народжуються від мохін її ґАР, які праведники притягують до неї кожен день завдяки водам Нукв (МАН), котрі вони піднімають до неї за допомогою своїх добрих справ.

Пояснення сказаного. Одним з початкових виправлень в світі виправлення після розбиття келім було приховання внутрішніх Аба ве-Іми, які діяли в світі Некудім, адже в результаті їхнього великого світіння, відмінилася парса, що розташована під Ацилутот, і келім, які впали в БЄА, розбилися та померли. А завдяки прихованню зівугу внутрішніх Аба ве-Іми немає більше світіння ґАР парцуфа АБ в мохін світів АБЄА, а тільки мохін властивості ВАК парцуфа АБ, які виходять від зовнішніх Аба ве-Іми парцуфа АБ. Мохін парцуфа АБ - це мохін парцуфа Хохми. ґАР цих мохін називаються "внутрішні Аба ве-Іма", або ґАР парцуфа АБ, а ВАК цих мохін називаються "зовнішні Аба ве-Іма", або ВАК парцуфа АБ.

І з цієї причини знаходяться сфірот ХАґАТ (Хесед-ґвур-Тіферет) кожного парцуфа у властивості "укриті хасадім"; тобто немає в них світла Хохми, бо три сфіри ХАґАТ до хазе - це ґАР властивості гуф, а сфірот ТАґІМ (Тіферет-Нецах-Год-Єсод-Малхут), від хазе й нижче, - ВАК властивості гуф. І оскільки мохін де-ґАР парцуфа АБ залишають усі парцуфи та не світять, то виявляються ґАР властивості гуф, тобто ХАґАТ, позбавленими Хохми, і вони знаходяться лише у властивості "укриті хасадім". І оскільки мохін ВАК парцуфа АБ

⁸⁶ Тора, Берешит, 1:11. "Нехай зростить земля зелень, - траву сім'яносну, плодове дерево, що породжує плід по виду його, насінина якого в ньому, на землі".

⁸⁷ Писання, Псалми, 104:14.

⁸⁸ Писання, Йов, 33:33.

одягаються та світять в парцуфі, келім ВАК властивості гуф, тобто ТАНГІМ, що розташовані від хази й нижче, світяться світінням Хохми, тобто відкритими хасадім.

Про ці мохін парцуфа АБ сказано: "Переступає через гори, скаче по пагорках"⁸⁹. Тому, що "гори" - це ХАГ'АТ (Хесед-Г'вур-Тіферет), і через них переступають мохін парцуфа АБ, тобто переступають через них та не вдягаються в них. Тому що вони (ХАГ'АТ) потребують Г'АР парцуфа АБ, а ті зникли в кожного парцуфа; однак мохін парцуфа АБ скачуть і ступають по пагорбах, - тобто ТАНГІМ (Тіферет-Нецах-Год-Єсод-Малхут), які розташовані від хази й нижче. І оскільки вони (ТАНГІМ) являють собою келім де-ВАК, у них є ці мохін. Тому що ВАК парцуфа АБ залишаються і світять. Таким чином, він переступає і пересягає через гори, а скаче саме по пагорбах, - тобто ТАНГІМ.

Але не мається на увазі, що мохін виходять у зівузі ВАК без Г'АР, тому що в мохін парцуфа АБ не може вийти ВАК без Г'АР. І на початку зівугу сходять в кожен парцуф повний ступінь парцуфа АБ - Г'АР і ВАК. Однак, мохін Г'АР парцуфа АБ знову виходять з парцуфа, і залишаються вдягненими у парцуф тільки мохін ВАК де-АБ. І від кожного зівугу виходять породження, - навіть від мохін Г'АР де-АБ, що сходять тільки на початку зівугу, і негайно зникають. Відповідно до цього є два види породжень від зівугу ЗОН для (отримання) мохін де-АБ:

1. ті, що виходять на початку зівугу від Г'АР парцуфа АБ; вони називаються травою, - тобто це ангели, які панують короткий час, тому що змушені негайно усунутися разом зі зникненням мохін Г'АР парцуфа АБ, якими вони породжені;

2. мохін ВАК де-АБ, що залишаються в кожному парцуфі, і звані "трава сім'яносна"⁸⁶.

Тому сказано: "Тварина, яка лежить на тисячі гір". "Тварина" - це Нуква Зеір Анпіну, котра відноситься до властивості "тисяча", що означає мохін Хохми; вона "лежить на горах", тобто ХАГ'АТ, оскільки у неї відсутній Г'АР, як сказано: "Переступає через гори"⁸⁹. Разом з тим, ростять для неї ту ж траву, а "трава" - це ангели, які панують лише короткий час. Тому що праведники піднімають МАН кожен день, щоб ЗОН зробили зівуг для отримання мохін АБ, і це означає, що вони кожен день вирощують для неї ту ж саму траву. Адже на початку зівугу обов'язково виходять також і Г'АР парцуфа АБ, породження яких називаються "травою", що означає - ангели, які панують на короткий час.

Але вони змушені негайно зникнути тому, що Г'АР де-АБ видаляються за межі парцуфа, оскільки влада їхня походить від лівої лінії, котра була створена у другий день, і владою своєю вони хочуть скасувати праву лінію, - так само як і ліва лінія, яка створена у другий день⁹⁰. І вони надаються в їжу цієї тварині, тому що нижнім нічого не дістається від їхнього світіння, але сама Нуква насолоджується ними під час їхньої влади. Однак потім вона спалює їх та скасовує їх, оскільки є властивістю "вогонь, що пожирає вогонь"⁹¹. Влада лівої лінії називається вогонь, і це - вищевказані ангели. І також Нуква в світінні своєї лівої лінії називається вогнем. А в той момент, коли вона скасовує ангелів, вона називається "вогонь, що пожирає вогонь".

77) "І рослинність для праці людської"⁸⁷ - вказує на офанім (образи), хайот (істоти) та крувім (херувимів). Офанім (образи) - це ангели, які діють в світі Асія, хайот (істоти) - ангели в світі Єцира, крувім (херувими) - ангели в світі Брія. І всі ці ангели сходять від мохін ВАК парцуфа АБ. Тому вони можуть існувати, на відміну від ангелів, що називаються "трава" і сходять від Г'АР парцуфа АБ, котрі панують лише короткий час і негайно згорають.

Всі вони, - офанім (образи), хайот (істоти) й крувім (херувими), - виправлені та вдягнені у свої виправлення, котрі походять зі сторони самого Сотворителя, і вони знаходяться в очікуванні ще більшого виправлення в час, коли люди входять до роботи їхнього Господаря через жертвоприношення й молитви. Тому що це є роботою людини. А "рослинність" з

⁸⁹ Писання, Пісня пісень, 2:8.

⁹⁰ Див. п.44.

⁹¹ Вавилонський Талмуд, трактат Хаг'іа, Тосфот, арк. 27:1.

самого початку призначена та вготована для роботи людини, щоб пройти виправлення людини як личить.

78) І коли вони виправляються в цій роботі людини, виходять від них потім живлення та їжа світові, як сказано: "Щоби зростити хліб із землі"⁸⁷. І сказано: "Рослинисть, що несе насіння"⁸⁷, - мохін ВАК де-АБ, - яка не є травою, тобто ГАР де-АБ, - адже трава не несе насіння, а призначена для пожирання святим вогнем Нукви. Однак рослинисть призначена для виправлення світу, тому що вона несе насіння.

79) І все це для того, щоб "зростити хліб із землі"⁸⁷. Тому що всі виправлення, які дані людям, потрібні тільки щоби виправити цю рослинисть, котра росте з землі, - тобто з Нукви. І робота людей для їхнього Господаря полягає у вирощуванні своїми руками їжі й харчування від землі для цього світу, і також - щоб люди отримали вищі благословення.

Пояснення. Хоча мохін властивості "трава" відносяться до ГАР де-АБ, а мохін властивості "рослинисть" - до ВАК де-АБ, все ж робота людини в жертвоприношеннях і в молитві, аби притягти мохін і наповнення, здійснюється лише над мохін властивості "рослинисть", а зовсім не над мохін властивості "трава". Тому що мохін властивості "трава" зовсім не передаються світам, але вживаються для живлення Нукви, а все, що передається світам, - це всього лише мохін властивості "рослинисть", так що будь-яка робота людини з підйому МАН та притягання наповнення з висі призначена тільки для притягання мохін властивості "рослинисть", тобто ВАК парцуфа АБ, а не для мохін властивості "трава", - ГАР парцуфа АБ.

Про це сказано в уривку: «Зрощує Він траву для тварини»⁸⁷, - тобто властивість "трава" служить для наповнення самої Нукви, званої "тварина". І це - АВАЯ (ה'ח) з наповненням "гей", яка в числовому значенні дорівнює слову "беема (тварина)", тобто БОН (52). "І рослинисть для праці людської"⁸⁷, - тому що тільки рослинисть дана для роботи людини, щоби вирощувати хліб із землі.

80) "Плодове дерево, яке породжує плід"⁸⁶ - це два ступеня: захар і некева. "Плодове дерево" - це Нуква Зеір Анпіну; "яке породжує плід" - Єсод Зеір Анпіну, захар. І він називається таким, що породжує плід, тому, що всі ті плоди, які породжує Нуква, приходять до неї від властивості "захар". Виходить, що саме захар породжує плоди в Нукві, і тому він називається таким, що "породжує плід".

Так само, як "плодове дерево", Нуква, використовує сили, які отримала від "дерева, що породжує плід", захара, - так само вона використовує власні сили. Пояснення. Є особливі породження "плодового дерева", Нукви, яких немає у того, хто "породжує плід", захара. Від власних сил Нукви походять херувими і тімрот (стовпи), які походять від її власних властивостей. І що таке - тімрот (клуби)? Це ті (сили), які піднімаються в димі жертвоприношень та виправляються разом із жертвою, і називаються "клуби диму", як сказано: "Хто вона, котра підіймається з пустелі, як клуби диму?"⁹². Херувими відповідають властивості "рослинисть", яку вона отримала від захара. А "клуби диму" відповідають властивості "трава", що отримана нею від захара.

Весь той час, коли Ізраель були праведниками, херувими були злиті один з одним у стані "панім бе-панім". І дим жертвоприношення в той час, коли Ізраель були праведниками, піднімався прямо вгору, тобто не відхилявся ні вправо, ні вліво. І сказано тут, що херувими відносяться до властивості "панім бе-панім", яка зветься "великий лик", і також - до властивості "дим жертвоприношень", що піднімається в цей час прямо вгору. Вони виходять від сили самої Нукви, нижньої "гей ה" імені АВАЯ (ה'ח), званої "лик людини", а не від сили захара, імені "йуд-гей-вав ה'ח", званого "лик лева". І всі вони, - херувими і клуби (диму), - встановлюються у своїх виправлення для роботи людини.

Але трава в такому вигляді не встановлюється, тому що вона призначається в їжу. Пояснення. Бо існують відмінності між поняттями "запах" та "їжа". "Запах" піднімається знизу нагору і не опускається вниз. А їжа опускається згори вниз. Це означає, що хоча "клуби диму"

⁹² Писання, Пісня пісень, 3:6.

- це мохін, які виходять від властивості ҐАР парцуфа АБ так само, як "трава", все ж вони залишаються встановленими та існуючими завдяки їхньому виправленню для роботи людини. І вони не відміняються, тобто вони виправляються за допомогою роботи жертвоприношень, коли жертва спалюється у вогні, підіймаючи дим для приємних пахоців знизу нагору, і від них не дістається нижнім, та завдяки цьому вони існують і не скасовуються.

Тоді як мохін властивості "трава" призначені для їжі, тобто для розповсюдження згори вниз, як у випадку їжі, і тому вони скасовуються та не існують. Тому що ці мохін непридатні для розповсюдження вниз, до нижніх⁹³.

81) "Плодове дерево, яке продукує плід"⁸⁶ - вказує на види захара й нукви, образи яких є "ликом людини". "Плодове дерево" - це Нуква Зеір Анпіну; "яке породжує плід" - Єсод Зеір Анпіну, тобто захар, що продукує в ній плоди. Ці захар і нуква не такі, як херувими, на яких вказують слова: "Трава сім'яносна"⁸⁶. І вони є властивістю "великий лик", який обрамлений бородою. А херувими є властивістю "малий лик", який подібний до лику немовлят. "Лик" означає ҐАР, мохін. "Великий лик" - це мохін стану ґадлут, одержувані від тринадцяти властивостей милосердя Аріх Анпіну, звані "дікна (борода) Аріх Анпіну". Тому сказано: "Який обрамлений бородою". І називається також "удача (мазаль)". А "малий лик" - це мохін стану катнут.

В лику людини містяться всі форми, - лев, бик, орел, - оскільки він є великим ликом. Бо великий лик, мохін стану ґадлут і ҐАР, не може бути отриманий Нуквою в той час, коли є у неї тільки шість сфірот ХАБАД (Хохма-Біна-Даат) ХАґАТ (Хесед-Ґвур-Тіферет), і бракує чотирьох сфірот НЕГІМ (Нецах-Год-Єсод-Малхут). Але після того, як вона піднімає свої НЕГІМ зі світів БСА (Брія-Єцира-Асія) і доповнюється в десяти сфірот келім, вона здійснює зівуг' із Зеір Анпіним та отримує від нього мохін стану ґадлут. І є два підйоми:

1. спочатку вона піднімає НЕГІ (Нецах-Год-Єсод) без Малхут, і тоді є у неї тільки ВАК де-ҐАР, тобто мохін стану катнут;

2. а потім, коли вона піднімає також і Малхут, звану "лик людини", вона досягає мохін стану ґадлут.

І ці НЕГІМ, які вона піднімає з БСА, називаються "чотири істоти, які підносять престол" - до Зеір Анпіна для зівугу. Тому що без них престолу, тобто Нукві Зеір Анпіну, бракує сповнення десяти сфірот келім, і вона не є готовою до зівугу. Сфера Нецах - це лик лева, Год - лик бика, Єсод - лик орла, Малхут - лик людини.

У лику людини містяться всі форми, тому що лик людини - це великий лик. В ньому вимальовуються накреслені форми, - як накреслення "проявленого імені (шем га-мефораш)" в чотирьох сторонах світла. За допомогою лику людини набувають також і три цих істоти великих ликів, тобто ХУБ (Хохма і Біна) ТУМ (Тіферет й Малхут) від мохін великого стану (ґадлут), на які вказують чотири літери імені АВАЯ (יהוה): "йуд" - Хохма і південна сторона, "гей" - Біна і північна сторона, "вав" - Зеір Анпін і східна сторона, остання "гей" - Малхут і західна сторона. І тому вважається, що всі ці види, лев-орел-бик, тобто НЕГІ, котрі включені до лику людини, Малхут, оскільки без лику людини, - тобто при підйомі НЕГІ без Малхут, - вони ще знаходяться в стані малого лику, в стані мохін де-ВАК.

82) "Міхаель вчинив запис у південній стороні, і всі три лики - лик лева, лик бика, лик орла, споглядають лик людини". "Вчинив запис" означає - обмежує місце зівугу. "Південна сторона" - права, для притягання світла прихованих хасадім. "Споглядати" означає: отримують наповнення за допомогою свого споглядання.

Під час ґадлуту, коли Нуква Зеір Анпіну піднімає до себе Малхут зі світів БСА, яка називається "лик людини", відбувається зівуг ЗОН на цю Малхут з правої, південної сторони, і сходиться до неї ступінь мохін стану ґадлут. І тоді всі три лики лев-бик-орел отримують мохін стану ґадлут від цієї Малхут, званої "лик людини". Виходить, що "всі три лики споглядають

⁹³ Див. п.76, зі слів "Пояснення сказаного".

лик людини", - тобто отримують від цього лику. А Міхаель - це один з чотирьох ангелів, що служить Нукві Зеір Анпіну. Тому він здійснює запис та готує місце зівугу, і він - ангел милосердя (хесед). Тому він робить запис у південній стороні, правій, - у властивості Хесед.

Адам (людина) - це властивості "захар" та "некева", і без них він би не називався Адам. Малхут сама по собі, коли вона не перебуває у зівузі з Зеір Анпіним, не називається ім'ям Адам, бо їй бракує властивості "захар". Але тільки в той час, коли вона здійснює зівуг' із Зеір Анпіним, обидва вони зветься ім'ям Адам. Сказано: "Чоловіком (захар) і жінкою (некева) створив Він їх, і благословив Він їх, і дав їм ім'я Адам (людина) в день створення їх"⁹⁴. Таким чином, обидва вони разом були названі Адам. Однак кожен сам по собі - немов половина тіла, і не називається Адам.

І від нього, від лику людини, що знаходиться у зівузі в південній стороні, створилися образи, як сказано: "Колісниці Творця - це безліч тисяч ШНАН^{95,96}, і це - нижня будова (меркава), звана "колісницею Творця". "Образи" - означає рівні ступеню, що народжуються від зівугу. Тому що в кожного ступеня є окремий образ, який відповідає характеру зівугу де-акаа (ударного з'єднання)⁹⁷.

Пояснення сказаного. Чотири цих істоти, - людина-лев-бик-орел, - називаються будовою (меркава), оскільки це чотири сфери НЕГІМ (Нецах-Год-Єсод-Малхут), що піднімаються з БЄА (Брія-Єцира-Асія) та приєднуються до Нукви Зеір Анпіну з метою доповнити її десять сферот, аби вона була готова до зівугу. І оскільки без них вона не була готова до зівугу, то вважається, що Нуква сидить на цих чотирьох істотах, і вони стають будовою (меркава) для неї, бо вони підносять її до зівугу. Але є дві будови (меркава), - тобто для двох зівугів (з'єднань), - звані вища будова і нижня будова. Існує велика різниця між ними. Тому що у вищій будові є чотири істоти людина-лев-бик-орел, а в нижній будові - лише три: бик-орел-лев, а в кожному з них окремо немає людини, але тільки - завдяки включенню.

Необхідно зрозуміти: чому розділилися ці істоти, щоб стати двома будовами для двох зівугів (з'єднань), чому недостатньо одного зівугу, а також, - чому бракує свого лику людини в нижній будові? Але справа в тому, що в парцуфі Аріх Анпін світу Ацилут, як відомо, є лише дев'ять сферот, і те ж саме - після нього, - у всіх парцуфах світів АБЄА, через відсутність Малхут, оскільки вона була вкрита в рош парцуфа Атік і не розповсюдилася в Аріх Анпін. І це є одним з перших виправлень, зроблених в світі виправлення. Однак це не означає, що відсутні всі десять сферот Малхут, тому що зівуг' може бути проведений тільки на екран, наявний в самій Малхут. Тому в сфері Малхут бракує лише самої властивості Малхут, але дев'ять перших сферот Малхут залишилися в парцуфах.

Тому, коли вона виявилася, і до Нукви піднялася з БЄА її Малхут, звана лик людини, піднялися до неї лише дев'ять перших сферот самої Малхут, бо бракує Малхут властивості самої Малхут. Таким чином, дев'ять перших сферот кожного парцуфа знаходяться вище від його хазе, а місце від хазе й нижче вважається властивістю Малхут цього парцуфа. Отже, з'ясувалося, що немає лику людини, тобто властивості Малхут, що піднімається з БЄА, але тільки від хазе й вище, - лише дев'ять перших сферот Малхут, що закінчуються в місці хазе. Однак від хазе і нижче, де знаходиться Малхут де-Малхут, немає лику людини, тому що Малхут де-Малхут була прихована в рош парцуфа Атік і не розкривається в світах.

Ми знаємо, що кожна властивість піднімається до відповідної їй властивості у вищому. Тому піднялася властивість "від хазе і вище" лику людини до властивості "від хазе і вище" ЗОН, і стався у них повний зівуг' лику людини тільки в їхньому місці від хазе і вище. І тому Міхаель робить запис в південній стороні, а всі три лики споглядають лик людини. Тому що зівуг' в місці від хазе й вище зветься південною стороною, тобто правою стороною, світлом укритих хасадім.

⁹⁴ Тора, Берешит, 5:2.

⁹⁵ Слово ШНАН - аббревіатура, що включає початкові літери слів "шор (бик)", "нешер (орел)", "ар'є (лев)", а "нун" означає "людина" (див. Зогар, глава "Екев", п.68).

⁹⁶ Писання, Псалми, 68:18.

⁹⁷ Див. "Вступ до науки Кабала", п.п.18-23.

Міхаель записує місце зівуґу тільки від хазе і вище тому, що від лику людини, тобто Малхут, піднялися лише дев'ять перших сфірот, які відносяться тільки до місця від хазе й вище, але не від хазе і нижче. І тут, у властивості "від хазе і вище", відбувається повний зівуґ у всіх чотирьох істот НЕГІМ (Нецах-Год-Єсод-Малхут), званих: лик людини, лик лева, лик бика, лик орла. І вони називаються вищою будовою, оскільки вони підносять Нукву до вищого зівуґу - від хазе й вище, і також тому, що всі вони відносяться до властивості "від хазе і вище" кожної з цих чотирьох істот.

Однак три світи БЄА (Брія-Єцира-Асія), а також НАРАН (світла нефеш-руах-нешама), що приходять до людей, не можуть отримати своє наповнення від зівуґу, здійсненого від хазе і вище, тому що вони відносяться до сфірот від хазе ЗОН і нижче. Тому, після того, як відбувається повний зівуґ ЗОН у властивості "від хазе і вище" у вищій будові, піднімається потім також і властивість "від хазе й нижче" трьох істот лев-бик-орел. Вони включаються до вищого зівуґу, який здійснюється від хазе ЗОН і вище, та отримують наповнення від лику людини, що знаходиться там. І тоді вони опускаються і передають тим, хто перебуває в трьох світах БЄА. І три ці істоти називаються нижньою будовою (меркава), оскільки вони розташовані від хазе й нижче.

Тому сказано, що від нього утворилися обриси, описувані в уривку: "Колісниця Творця - це безліч тисяч ШНАН"⁹⁸. Тому що від вищого зівуґу, який відбувається у південній стороні, утворилися і вийшли істоти нижньої будови, про які сказано: "Колісниця Творця - це безліч тисяч ШНАН", бо істоти нижньої будови називаються ШНАН.

83) Ім'я ШНАН включає всі образи, тобто усіх істот, і це – бик (**шор**), орел (**нешер**), лев (**ар'є**), - початкові літери ШНА імені ШНАН. А кінцева літера "**нун**" імені ШНАН вказує на лик людини, що включений до них. Ця "нун" є поширенням властивостей "захар" і "некева", які об'єдналися як одне ціле. Адже їм самим бракує лику людини, оскільки вони відносяться до властивості від хазе й нижче, де відсутня Малхут. Але завдяки тому, що піднявшись, вони включаються до вищого зівуґу від хазе і вище, вони отримують звідти лик людини. Тому він позначається кінцевою буквою "нун", а не початковими літерами, як інші три істоти, бо немає у них свого лику людини, а лише сходження до них лику людини, що знаходиться вище від хазе, та включення їх до нього.

Всі вони, тобто все, що знаходиться в світах БЄА, походять від цих істот, яких називають ШНАН, і від них же народжуються та відокремлюються всі форми, наявні в БЄА, і кожен виходить у властивості, що йому відповідає. Бо три світи БЄА, і все, що знаходиться в них, відноситься до властивості ЗОН від хазе й нижче, і тому вони не можуть отримати від вищої будови (меркава), яка розташована від хазе ЗОН і вище, але зобов'язані отримувати від істот, що знаходяться в нижній будові, - тобто ШНАН, котрі відносяться до їхньої властивості, бо вони належать до властивості ЗОН від хазе й нижче.

84) І ці істоти поєднані одна з одною та включені одна до одної так, щоби кожна з них була включена в іншу. Тобто ці чотири істоти, - бик-орел-лев-людина (ШНАН), - поєднані одна з одною так, що лик бика складається з чотирьох цих істот, і лик орла складається з чотирьох цих істот, і лик лева складається з чотирьох цих істот. І у кожного з них є чотири лики: бик-орел-лев-людина (ШНАН), усього - дванадцять ликів. Але не шістнадцять, бо в кожному з них немає свого лику людини, оскільки він в них знаходиться лише завдяки включенню, - у тій мірі, наскільки він включений до цих трьох істот та суміщений з ними. Тому всього їх - дванадцять ликів.

Істоти бик-орел-лев-людина (ШНАН) поводяться відповідно до чотирьох накреслених імен - "Володар (Ель), Великий, Сильний і Жахливий"⁹⁸. І вони піднімаються до них, щоб перейняти образ дій та споглядати (їх). "Перейняти образ дій" - означає мохін де-ВАК. "Споглядати" - означає мохін де-ГАР. Пояснення. Ці чотири імені відображені в чотирьох істотах вищої будови, що розташована вище від хазе ЗОН. А істоти нижньої будови, що розташована нижче від хазе, у яких немає зівуґу на своєму місці, оскільки бракує їм лику

⁹⁸ Тора, Дварім, 10:17.

людини, повинні піднятися до чотирьох вищих імен, і тоді вони отримують мохін ВАК і ҐАР від вищого зівуґу, що відбувається там.

85) Бик піднімається до лику людини, щоб перейняти образ дій та споглядати, піднімається одне ім'я, прикрашається і закарбовується в двох кольорах, і це - ім'я "Володар (Ель)". Тому що у тих істот, які внизу, немає зівуґу на їхньому місці, оскільки бракує в них лику людини, але вони повинні піднятися нагору до вищої будови аби отримати від зівуґу властивості "лик людини", наявного там, мохін ҐАР і ВАК.

Зогар з'ясовує тут підйом кожної істоти до лику людини, який знаходиться у вищій будові, та єдність її з іменами, що розкриваються там. І мовиться, що коли піднімається "бик", котрий є лівою стороною цих істот, до вищого зівуґу, здійснюваного у вищій будові, щоб отримати ВАК і ҐАР від наявного там лику людини, він не піднімається до імені "Сильний (ґібор)" там, тобто до лівої лінії, а піднімається до імені "Володар (Ель)" там, яке розкривається в правій лінії, тому що виправлення лівої може бути тільки за допомогою хасадім правої. Таким чином, ім'я "Володар (ель)" прикрашається і закарбовується в двох кольорах. І це - білий колір, що відноситься до його власної властивості, та червоний колір, що відноситься до властивості "бика", включеного до нього.

І тоді, після того як "бик" включився в ім'я "Володар (Ель)", він повертається назад, тобто залишається тільки в мохін де-ВАК, званих "мохін зворотної сторони (ахор)". І престол, тобто Нуква Зеір Анпіну, закарбовує та формує його, і він записується ним (престолом), щоб перейняти образ дій в імені Ель. Тобто, хоча "бик" є лівою лінією, і йому властиві суди і сила (ґвурот), все ж він записується, щоб перейняти образ дій хасадім, що міститься в імені "Володар (Ель)", тому що вже пом'якшала вся міра суду, яка виявляється в ньому.

86) "Орел" піднімається до лику людини, щоб перейняти образ дій та споглядати, піднімається інше ім'я, прикрашається й закарбовує в собі два лики і два кольори - лик людини і лик орла, колір правої лінії, білий, і колір орла, зелений, - аби перейняти образ дій та споглядати вищу прикрасу за допомогою підйому. І це - ім'я "Великий". "Прикрашається" означає мохін де-ҐАР. "Закарбовується" - мохін де-ВАК. І також "перейняти образ дій та споглядати", - означає мохін де-ҐАР і мохін де-ВАК.

Пояснення. Коли піднявся "орел", властивість середньої лінії істот, які знаходяться внизу, до вищого зівуґу, здійснюваного у вищій будові, щоб отримати звідти мохін де-ВАК і мохін де-ҐАР, звані "образ дій і споглядання", піднімається, відповідно до нього, ім'я "Великий", що розкривається там, і цей орел включається до нього та отримує від нього мохін ВАК і ҐАР. Ім'я "Великий" - це ступінь ґадлут, який розкривається у вищій будові і який встановлюється там в правій стороні⁹⁹. І хоча Хохма, ҐАР, сходить та встановлюється в лівій лінії, в точці шурук, однак дві лінії, права і ліва, включаються одна до одної в зівуґ, що здійснюється середньою лінією, котра узгоджує і підтримує світіння їх обох так, щоби хасадім у правій лінії світили згори вниз, а світіння Хохми лівої здійснювалося знизу нагору.

І тоді включаються дві лінії одна в одну, тому що права включається в світіння Хохми лівої, і набуває властивостей імені "Великий", і також ліва лінія включається у світіння хасадім правої, і Хохма вдягається в хасадім. Тому, хоча основа стану ґадлут знаходиться в лівій лінії, все ж, ґадлут сходить тільки від правої лінії, оскільки вона світить згори вниз і приходить до нижнього, а не від лівої, бо вона світить знизу нагору, і світіння її не розповсюджується до нижніх.

Тому "бик" включається лише в ім'я "Володар (Ель)" і не включається в ім'я "Великий", оскільки сам він є лівою лінією, і мохін його поширюються лише знизу нагору. Однак "орел", середня лінія, яка здатна світити згори вниз, піднялася і включилася у праву та отримала там стан ґадлуту, що розкривається в імені "Великий (ґадоль)", тому що воно може світити нижнім. І це означає сказане: "Щоб перейняти образ дій і споглядати вищу прикрасу за допомогою підйому".

⁹⁹ Див. п.59.

Зогар пояснює, яким чином орел отримує ґадлут від лівої лінії через праву лінію, і каже, що "він піднімається, щоб перейняти образ дій та споглядати вищу прикрасу за допомогою підйому", тому що Хохма, котра притягується за допомогою лівої лінії, - це "вища прикраса (атара)". Бо "атара" означає мохін де-ґАР, як сказано: "Вийдіть і подивіться, дочки Циона на царя Шломо у вінці (атара), яким прикрасила його мати"¹⁴. І вона (атара) світить у лівій лінії лише під час підйому знизу нагору.

Коли він "переймає образ дій та споглядає цю прикрасу (атара)", що світить під час підйому в лівій лінії, тоді включається права в ліву і отримує світіння "атара", наявне там, та набуває тоді властивості імені "Великий (ґадоль)". Тоді він повертається назад, і престол формує та закарбовує його, і воно записується ним, щоб перейняти образ дій в імені Ель. Тоді, після вищезгаданого включення, повертається "орел" до мохін де-ВАК, мохін зворотного боку, і престол, тобто Нуква, закарбовує та формує його. Тоді "орел" записується, щоб перейняти образ дій у цього імені, - тобто щоби властивості "орла" були такими ж, як властивості імені "Великий (ґадоль)", правої лінії і хасадім.

87) "Лев" піднімається до вищого лику людини, щоб перейняти образ дій та споглядати і, відповідно до нього, піднімається інше ім'я, прикрашається та закарбовує в собі два лики і два кольори, щоби зміцнитися та з'єднатися за допомогою сили (ґвур). І це - ім'я "Сильний (ґібор)". І тоді, після цього включення, він повертається назад, до мохін де-ВАК, і престол, Нуква Зеір Анпіну, закарбовує та формує його. Він записується, аби перейняти образ дій в імені "Сильний (ґібор)", щоби були властивості "лева", правої лінії, такими ж, як властивості імені "Сильний (ґібор)", і образ дій його був у відповідності до властивості ґвур.

Пояснення. Коли піднявся "лев", властивість правої лінії і хасадім, з нижнього розташування до вищого зівугу, здійснюваного у вищій будові, тобто від хази ЗОН і вище, щоб отримати звідти мохін ВАК і ґАР, звані "образ дій та споглядання", піднімається, відповідно до нього, ім'я "Сильний (ґібор)", - ліва лінія, яка перебуває там. І "лев" включається до нього та отримує за допомогою нього мохін ВАК і ґАР.

Однак "бик" і "орел" не могли включитися до лівої лінії, оскільки вони самі теж належать до властивостей лівої лінії, як сказано: "А лик бика - зліва у кожного з чотирьох"¹⁰⁰. І так само у "орла", середньої лінії, є права й ліва, і якби він був включений до вищої лівої лінії, то властивість лівої запанувала б над ним. І тільки "лев", який повністю складається з властивостей правої лінії, може піднятися до вищої лівої лінії, де є світіння Хохми, і тоді він отримує її властивості, та повертає їх до своєї правої лінії.

88) Лик людини споглядає всі істоти, і всі вони піднімаються та споглядають його. Тому що всі вони піднялися до вищого лику людини, наявного у вищій будові, оскільки внизу не знаходиться в них лик людини¹⁰¹, і тоді всі вони сформувалися в своїх обрисах у цьому образі в одному імені "Жахливий". "Образ" означає - величина ступеню. "Обриси" - келім. "Сформуватися" означає - вихід рівня ступеню за допомогою відповідного до нього зівугу де-акаа (ударного з'єднання).

У той час, коли ці істоти піднімаються до лику людини, - тобто Малхут вищої будови, - і отримують звідти ступінь ґадлуту завдяки їхньому спогляданню одна одної, тоді вони отримують звідти ім'я "Жахливий", тому що Малхут зветься "жах", а її захар називається "Жахливий", як сказано: "І Творець (Елокім) зробив так, щоби боялися Його"³⁴.

Тоді сказано: "І образ ликів їх - лик людини"¹⁰⁰. Тому що всі ці істоти, - бик-орел-лев, - включаються до образу людини, і цей образ включає їх, як сказано: "Образ людини в цій стороні, і чотири лики у кожного"¹⁰². Бо три ці істоти включають одна одну, і також включили до себе вищий лик людини. І таким чином є у кожної істоти чотири лики, - бик-орел-лев-людина. Всього дванадцять ликів.

¹⁰⁰ Пророки, Єхезкель, 1:10.

¹⁰¹ Див. п.82, зі слів: "І від нього...".

¹⁰² Пророки, Єхезкель, 1:5.

89) Тому Творець зветься "Володар Великий, Сильний та Жахливий"⁹⁸. Бо ці імена закарбувалися нагорі, у вищій будові. Вони включені до чотирьох літер імені АВАЯ, - до імені, яке включає всі імена. Включення нижньої властивості "бик" до вищої властивості "лев" - це буква "йуд י" імені АВАЯ (הויה), що відповідає імені "Володар (Ель)". А включення нижньої властивості "лев" до вищої властивості "бик" - це "гей ה" імені АВАЯ (הויה), що відповідає імені "Сильний (Гібор)". Включення нижньої властивості "орел" до вищої властивості "лев" - це "вав ו" імені АВАЯ (הויה), що відповідає імені "Великий (Гадоль)". А вищий лик людини, який включений до всіх нижніх істот, котрі піднялися до нього, - це нижня "гей ה" імені АВАЯ (הויה), що відповідає імені "Жахливий".

Істоти нижньої будови слідує в порядку, відмінному від істот вищої будови, тому що у вищій будові вони слідує в порядку людина-лев-бик-орел, а в нижній будові - в порядку бик-орел-лев-людина, як і початкові літери імені ШНАН. У правій стороні, в якій розкривається ім'я АВАЯ, ці істоти йдуть в порядку людина-лев-орел-бик, де "бик", властивість Г'вур, - останній. А істоти іншої сторони, види вад лівої лінії, слідує у порядку - бик-орел-лев-людина, в порядку ШНАН.

І сказано: "Колісниця Творця - безліч тисяч ШНАН"⁹⁶, - тобто бик (шор), орел (нешер), лев (ар'є), людина. Вища будова (меркава) - це права лінія, нижня будова - ліва лінія. Відмінність їхня полягає в тому, що у нижніх істот не відбувається зіву'гу на їхньому місці, але вони отримують від вищого зіву'гу. Тому, перш ніж властивість "бик" пом'якшиться внаслідок свого підйому в праву лінію, жодна істота не може піднятися туди, бо численні суди властивості "бик" перешкоджають їм. Тому спочатку піднімається бик, а потім орел, середня лінія, в якому теж міститься ліва, котра вимагає спочатку пом'якшення. А в кінці піднімається лев у вищу ліву лінію, і тоді всі вони включаються до вищого лику людини. Тому змінюється порядок на ШНАН.

Ці форми ШНАН закарбовані та накреслені на престолі, Нукві Зеір Анпіну, а престол закарбовується і прикрашається ними. Тому що поєднання імен та рівнів ступеню один з іншим, зветься "вишивкою". Подібно до вишивання двох зображень на обох сторонах полотна, які є відмінними одне від іншого: з одного боку - лев, з іншого боку - бик, і т.п. І оскільки ці імена та істоти виходять в цьому престолі одночасно в двох ликах і двох кольорах, це називається "вишивкою", - коли престол прикрашається ними.

І вималювалися вони, один - в правій стороні, інший - в лівій, один - з лицьової, інший - зі зворотної. І були записані в чотирьох сторонах світу: лик лева записувався в правій, південній стороні, лик бика - в лівій, північній стороні, лик орла - з лицьової, східної сторони, лик людини - зі зворотної, західної сторони. І це - чотири літери АВАЯ (הויה), тому що "йуд-гей ה" - це південна і північна сторона, а також - права й ліва, а "вав-гей ו" - східна та західна, а також - лицьова і зворотна.

90) У той час, коли престол, Нуква Зеір Анпіну, піднімається до зіву'гу з Зеір Анпіним, він записується в чотирьох видах ШНАН, тобто ці чотири вищих імені підносять цей престол до зіву'гу із Зеір Анпіним. І ці чотири істоти, які об'єднуються з чотирма іменами "Володар Великий, Сильний і Жахливий"⁹⁸, є властивостями НЕГІМ (Нецах-Год-Єсод-Малхут) Нукви, які виявилися та піднялися з БСА, і, приєднавшись до неї, доповнили десять її сфірот, щоби Нуква була готовою до зіву'гу з Зеір Анпіним, адже коли їй бракує сфірот НЕГІМ, вона не готова до зіву'гу. І саме тому кажуть, що ці чотири істоти, чотири сфіри НЕГІМ, підносять престол, і вони також називаються "будовою (меркава)" Нукви.

І сказано, що ці чотири вищих імені підносять престол до зіву'гу із Зеір Анпіним, тому що без них Нукві, званій престол, бракує її сфірот НЕГІ (Нецах-Год-Єсод). І коли вони піднімаються до неї та з'єднуються з нею, вони підносять її до зіву'гу (з'єднання). І престол, Нуква, включає до себе їх під час зіву'гу, тобто сповнюється цими іменами. Таким чином, вони, властивості НЕГІМ, доповнюють десять її сфірот так, що цей престол отримує і збирає у зівузі Зеір Анпіна душі та прекрасні насолоди. Після того, як вона отримала і зібрала всю цю відряду й насолоди, вона опускається наповненою, подібно до дерева, котре розкинуло гілки на всі боки, і повне плодів.

91) Після того, як опускається престол з місця зівугу на власне місце, тобто у властивість "від хази й нижче", і виходять ці чотири образи, тобто чотири істоти ШНАН, кожен проявляється у своєму вигляді: накреслені, світні, іскристі та полуменючі. І вони породжують сім'я в світі.

Накреслені - означає рівні келім для місця отримання.

Світні - рівні ступенів прямого світла.

Іскристі - рівні ступенів відбитого світла.

Полуменючі - означає світіння знизу нагору, подібно до вогню, полум'я якого піднімається знизу вгору, і це - світіння лівої лінії.

"І вони породжують сім'я в світі", - тобто через них передаються всі породження, які виходять в трьох світах БЄА. І тоді ці чотири істоти ШНАН називаються "рослинність, що несе насінину"⁸⁶. "Рослинність" - означає істоти, які породжують сім'я в світі.

92) Коли виходить образ "людина", котрий включає всі образи, мовиться про нього: "Плодове дерево, яке породжує плід"⁸⁶. Тому що "людина" - це захар і некева¹⁰³. І "плодове дерево" - це некева, а "яке породжує плід" - це захар. І сказано: "Сім'я, якого в ньому, на землі"⁸⁶, - тобто він не здобуває сім'я інакше, як на благо землі. "Сім'я, якого в ньому"⁸⁶ - вказує на те, що для людини існує заборона марного виливу сімені.

93) "Зелень", про яку сказано в уривку "Нехай зростить земля"⁸⁶, не несе насіння. Тому вона анулюється і не може існувати, подібно до інших видів. Тому що трава - це ангели, котрі панують короткий час, та які були створені у другій день, і вони призначені в їжу тварині¹⁰⁴. А "зелень" і "трава" - це одне й те саме. І у зелені немає образу, щоби закарбуватися та проявитися хоча б в якомусь образі та вигляді, і вони - то є видимими, то ні.

Тому що образ і вигляд приходять зі сторони келім, бо світлам не властиві ніякі зміни від початку лінії і до кінця світу Асія. І всі зміни та форми приходять лише зі сторони келім, і ці світла, звані "трава", або "зелень", відносяться до ГАР парцуфа АБ. І немає у них келім в світах АБЄА. Тому що їхнє клі розкривається лише у внутрішніх Аба ве-Іма світу Некудім. І ми вже знаємо, що ці Аба ве-Іма були вкриті і більше не розкриваються у світах АБЄА. Тому у ГАР де-АБ немає ніякого клі.

І тому "вони то є видимими, то ні", оскільки вони зобов'язані проявитися для того, щоб розкрилися мохін ВАК де-АБ, мохін де-хaya, бо неможливе розкриття ВАК без ГАР. Але потім, коли розкрилися ці мохін, вони негайно виходять, і відразу ж не видні, тому що у них немає келім, в які вони можуть облачитися¹⁰⁴. І таке правило: всі ті властивості, які не сформувалися в образі й подобі, тобто, в келім, "не можуть існувати", але вони створюються і встановлюються на короткий час, і відразу ж з'їдаються властивістю "вогонь, що пожирає вогонь"⁹¹. І вони знову створюються та негайно з'їдаються властивістю "вогонь, який пожирає вогонь", як і раніше. І так - знову і знову, і так - кожен день.

94) У людини внизу, в цьому світі, є подоба й образ, і все ж вона не існує вічно, як вищі ангели. Звідси начебто випливає, що існування взагалі не залежить від подоби та образу. Однак те, що стосується образу і подоби вищих ангелів, - вони проявляються в своїх образах такими, якими вони є, без прояву через інше облачення, і тому вони живуть та існують вічно. А те, що стосується образу людини внизу, в цьому світі, його НАРАН, проявляється в своїх образах тільки через облачення, і ніяк інакше. І тому вони існують лише певний термін і лише у відведений час.

Пояснення. Ангели походять від зівугу Аба ве-Іми. І так само, як Аба ве-Іма отримують свої світла у свої власні келім, без іншого облачення, - так само й ангели, які походять від них, можуть отримувати світла в свої келім, і не потребують підтримки з боку іншого облачення. Однак душі людей походять від зівугу ЗОН світу Ацилут. І відомо, що ЗОН не

¹⁰³ Див. п.82.

¹⁰⁴ Див. п.76.

можуть отримати свої світла інакше, як за допомогою облачення, яке вони отримують від НЕГІ Аба ве-Іми, тому що їхні келім непридатні для отримання прямого світла, а тільки для отримання відбитого світла.

І тим паче, - люди, котрі народжуються від них, нездатні отримувати світла в свої власні келім, але лише за допомогою облачення зі сторони ЗОН. І тому вони не існують вічно. "Бо немає на землі такого праведника, який творив би благо і не прогрішив"¹⁰⁵. І в той час, коли вони псують вище облачення настільки, що воно вже є непридатним для свого призначення, відразу ж видаляються їхні НАРАН, і вони вмирають.

95) І щоночі, в той час, коли людина спить, звільняється дух людини від цього облачення, та підноситься вгору, піднімаючи МАН в ЗОН. І тоді "вогонь, який пожирає вогонь"⁹¹, тобто Нуква Зеір Анпіну, пожирає і спалює цей дух (руах), а потім відроджується дух людей до життя, як і спочатку, і з'являється у своїх вбраннях. І тому дух цей не може існувати, подібно до вищих образів, тобто ангелів, які відносяться до властивості "рослинність", і він згоряє і знову оновлюється. І про це сказано: "Відроджуються вони щоранку – великою є віра в Тебе"¹⁰⁶, - тобто, йдеться про дух людей, який оновлюється щодня, оскільки під час сну дух людей піднімається нагору, згоряє та знову оновлюється. І це тому, що "великою є віра в Тебе", - тобто вона "велична", - є великою вірою, а не малою.

Ми вже з'ясували, що від зівуґу ЗОН походять два види ангелів:

1. ангели, звані "зелень", що походять від ГАР де-АБ, - котрі виходять на короткий час і відразу ж згоряють в Нукві;
2. ангели, звані "рослинність", що походять від ВАК де-АБ, - які можуть існувати.

І зівуґ в ЗОН відбувається лише внаслідок піднятого людьми МАНу. І тоді, під час сну, праведники підносять дух свій, піднімаючи МАН, щоб здійснився зівуґ в ЗОН, як сказано: "Вручаю Тобі на зберігання дух мій - Ти врятував мене, Творець, який володіє істиною"¹⁰⁷. І відповідно до цього повинні були вийти завдяки цьому МАН два види духу:

1. які не можуть існувати і відразу ж згоряють, як і ангели, котрі відносяться до властивості "зелень";
2. які можуть існувати, як і ангели, що відносяться до властивості "рослинність".

Однак, це не так, адже до них виходить тільки один вид духу, який згоряє спочатку, а потім оновлюється та існує.

Справа в тому, що два ці види мохін, - ГАР де-АБ і ВАК де-АБ, - як дві протилежності, які не можуть перебувати одночасно в одному об'єкті. І тому в ангелів, які знаходяться вище від часу, і неможливо, щоб вони увійшли в них в два різних часи, - вони входять в них у два об'єкти, тобто у два види ангелів. Однак у людей, які є підвладними часу, вони можуть увійти в один об'єкт, але тільки в два різних часи. Спочатку, коли вони отримують від ГАР де-АБ, - вони згорають, як і ангели, які відносяться до властивості "зелень" і "трава", але потім, коли вони отримують від властивості ВАК де-АБ, вони повертаються у первинний стан та існують. І це означає: "Відроджуються вони щоранку"¹⁰⁶, - бо внаслідок того, що вони згорають до цього, вони вважаються такими, що немов оновлюються щоранку.

Тому сказано, що "великою є віра в Тебе"¹⁰⁶, а не малою. Нуква Зеір Анпіну називається вірою. І внаслідок того, що Нуква повинна спочатку бути великою аби отримати ГАР де-АБ, а не малою, - оскільки вона не зможе отримати ВАК, перш ніж отримає ГАР, - з цієї причини душі повинні спочатку згоріти, коли світять в ній мохін ГАР де-АБ, а при світінні ВАК де-АБ вони знову оновлюються, як сказано: "Оновлюються вони щоранку"¹⁰⁶. Тому що "великою є віра в Тебе"¹⁰⁶, - тобто Нуква повинна бути великою, а не малою.

96) Звичайно ж, віра, тобто Нуква, "є великою", адже вона може прийняти всі душі світу та включити їх до себе, - вищі душі й нижні душі, - а також ГАР душ, що згорають у ній, і також

¹⁰⁵ Писання, Коелет, 7:20. "Бо немає на землі такого праведника, який творив би благо і не прогрішив".

¹⁰⁶ Писання, Ейха, 3:23.

¹⁰⁷ Писання, Псалми, 31:6.

ВАК душ, які виходять від неї в світ. Нуква є місцем величним та великим, що включає все і не наповнюється. Як сказано: "Всі річки стікають в море, а море не наповнюється"¹⁰⁸. Нуква називається "море", а "річки" означає - "душі".

Всі душі стікаються до Нукви, а вона не наповнюється, тому що ці душі стікають в море, і море приймає їх та спалює їх в собі, і тому не наповнюється ними - адже вони згорають, і їх немає. А потім виводить море ці душі, як і спочатку, і вони безперервно прибувають у світ. І тому сказано: "великою є віра в Тебе"¹⁰⁶.

97) У третій день двічі сказано: "І ось - добре"¹⁰⁹, тому що цей день проявляється в двох сторонах, - у правій лінії та в лівій. І повідомляє одній стороні: "І ось - добре"¹¹⁰, та іншій стороні: "І ось - добре"¹¹¹, і узгоджує між ними. І тому в ньому двічі зустрічаються слова "і сказав"¹¹². Тому що третій день дії початку творення, Тіферет, здійснює узгодження над двома лініями, які заперечують одна одну. І це - Хесед і Г'вур, які перебували в суперечності, і тому тут двічі написано: "І сказав"¹¹², і двічі: "І ось - добре"¹⁰⁹. Бо Тіферет повідомляє правій лінії, властивості Хесед: "І ось - добре", і також повідомляє лівій лінії, Г'вурі: "І ось - добре", та реалізує світіння їх обох.

Тут чотирьохбуквене ім'я "йуд-гей-вав-гей הוה", яке проявляється та встановлюється, котре підіймається до дванадцяти літер, - в чотирьох формах у чотирьох сторонах, - записується на престолі святості, Нукві Зеір Анпіну. Пояснення. Слова: "Рослинність, що несе сім'я"⁸⁶ вказують на вихід ангелів, про яких йдеться в уривку: "Колісниця Творця (Елокім) - безліч тисяч ШНАН"⁹⁶. І у них самих є лише три лики бик-орел-лев, та відсутній в них лик людини. Тому в них самих не відбувається зівугу, але вони повинні піднятися до зівугу, що відбувається у властивості "від хази й вище", в якому є лик людини, тобто всі чотири лики. І мовиться, що "Міхаель здійснив запис у південній стороні, і всі три лики, тобто лик лева, лик бика, лик орла, споглядають лик людини".

І вважається, що кожна істота з "колісниці Всесильного (Елокім)"⁹⁶, що піднялася до вищого зівугу, отримала там всі чотири лики - лик лева, лик бика, лик орла, лик людини, і це - чотирьохбуквене ім'я "йуд-гей-вав-гей הוה". І бик включає в себе чотири лики, і також орел - чотири лики, і також лев, - чотири лики. І як наслідок, закарбовується дванадцятибуквене ім'я в трьох істотах бик-орел-лев, в чотирьох образах, оскільки кожна з них отримала чотири образи, - лев-бик-орел-людина, - під час їхнього підйому до вищого зівугу в чотирьох сторонах, наявних там. Лик лева - в правій, південній стороні, лик бика - в лівій, північній, лик орла - посередині, в східній, лик людини - в західній. І вони були записані на святому престолі.

¹⁰⁸ Писання, Коелет, 1:7.

¹⁰⁹ Тора, Берешит, 1:10; 1:12.

¹¹⁰ Тора, Берешит, 1:10.

¹¹¹ Тора, Берешит, 1:12.

¹¹² Тора, Берешит, 1:9; 1:11.

Нехай будуть світила

98) "І сказав Творець (Елокім): "Нехай будуть світила (меорот לַמָּא)"¹¹³. Слово "світила (меорот לַמָּא)" тут написано без букви "вав і". Цим вказується, що виникла дитяча хвороба дифтерія, тому що "світила (меорот לַמָּא)" без букви "вав і", - означають прокляття, як сказано: "прокляття (меєрат לַמָּא) Творця на домі нечестивого"¹¹⁴. бо після того, як зникло світіння першого світла, утворилася оболонка (кліпа) мозку.

До цих пір були з'ясовані перші три дні, тобто три сфери ХАГАТ Зеір Анпіну. А зараз роз'яснюється четвертий день, Нецах Зеір Анпіну, з яким встановилася також і Нуква Зеір Анпіну. У три перших дні, - там, де сказано: "нехай буде", це означає скорочення. "Нехай буде світло"¹⁰ - вказує на те, що увійшла "йуд і" в "світло (ор רִיח)" і воно стало "повітрям (авір רִיח)", і ГАР видалилися. "Нехай буде звід"⁸ - вказує на утворення небозводу під двома літерами "алеф-ламед (Ель לָא)" імені Елокім, а літери "гей-йуд-мем מִיָּה" імені Елокім опустилися вниз, на ступінь ЗОН, і стали сполученням "йуд-мем-гей מִיָּה"¹¹⁵.

В результаті всіх цих скорочень не вийшли кліпот, але три сфери Біна, Тіферет і Малхут впали на ступінь, що знаходиться під ними. Однак тут мовиться про Нукву Зеір Анпіну, тобто Малхут, що знаходиться в закінченні світу Ацилут, під якою немає жодної сфери святості. З тих сферот, які впали з неї, утворилися кліпот, тому що вони вийшли з рівня світу Ацилут святості і прийшли в БСА, де знаходиться місце кліпот. Бо для будь-якого світла падіння з Ацилуту в БСА вважається смертю і падінням в кліпот. Тому в результаті будь-якого скорочення, що відбувається в четвертий день початку творення, в Нукві Зеір Анпіну, утворюється кліпа.

І тому слово "світила (меорот לַמָּא)" написано без букви "вав і", оскільки речення "нехай будуть (йуд-гей-йуд יְהִי)" вказує на скорочення і видалення. Але в Нукві внаслідок цього скорочення утворилася кліпа, і тому слово "світила (меорот לַמָּא)" пишеться без літери "вав і", що означає - прокляття. Адже внаслідок цього скорочення утворилася кліпа, звана дифтерією, яка через гріхи батьків вбиває дітей, котрі ще не скуштували смаку гріха.

А тепер з'ясовується порядок сходження кліпот, що вийшли внаслідок скорочень в Нукві. Після того, як було приховане перше світло, за допомогою якого Адам (людина) бачив світ від краю до краю, і в результаті цього скоротилася Малхут, - утворилася, тобто вийшла кліпа, яка протистойть Малхут. Іншими словами, ця кліпа передує мозку, тобто ця кліпа є підготовкою для виходу мохін. Подібно до шкірки (кліпи) плоду, що сприяє дозріванню плоду. Ця кліпа називається "первородна Ліліт", і вона є коренем кліпот. І немає для неї іншої можливості закріпитися, окрім як протистояти самій Малхут, але зовсім не дев'яти першим сферот.

Ця кліпа розповсюдилася та створила іншу кліпу в момент, коли сказано: "Нехай будуть світила"¹¹³. Речення "нехай будуть (йуд-гей-йуд יְהִי)" вказує на повернення Біни до стану ВАК, який позначається буквами MI, тому що екран з цією Малхут піднявся під дві букви "алеф-ламед (Ель לָא)" імені Елокім (מִיָּה), а три букви "гей-йуд-мем מִיָּה" впали вниз і стали нижніми водами, - сполученням "йуд-мем-гей מִיָּה". І тоді збільшилась і піднялася діюча в Малхут сила скорочення також і до вищих вод, літер "гей-йуд-мем מִיָּה", тобто до Біни, Тіферет і Малхут. Таким чином, вони стали властивістю "нижні води", як і сама Малхут. І тоді ця кліпа розповсюдилася і створила іншу кліпу, оскільки вона поширилася та закріпилася також і у вищих водах, буквах "гей-йуд-мем מִיָּה" в той час, коли вони змішалися з нижніми водами, ставши сполученням "йуд-мем-гей מִיָּה".

Коли з'явилася ця кліпа, вона піднялася і опустилася. У той момент, коли вона з'явилася, вона піднялася і зміцнилася у вищих водах. А затим, коли опустився екран, який перебував під літерами "алеф-ламед (Ель לָא)", на своє місце та повернув літери "гей-йуд-мем מִיָּה" на свою ступінь, кліпа опустилася з них, та прийшла до панім (лицьової сторони) стану катнут, -

¹¹³ Тора, Берешит, 1:14.

¹¹⁴ Писання, Притчі, 3:33.

¹¹⁵ Див. п.59.

тобто до ЗОН, - у той час, коли є у них мохін стану катнут. І вона хотіла пристати до них, замаскувавшись всередині них, в жодному разі не бажаючи відділятися від них. Тому що в той час, коли є у ЗОН тільки мохін стану катнут, кліпа здатна утримуватися в них.

У той момент, коли Творець створив Адама Рішона, Він відділив її звідти, і тоді опустилася вона вниз, тобто опустилася, щоб протистояти лише Малхут, як і перша кліпа, тобто первородна Ліліт, - для того, щоб виправити її в цьому світі тільки у протистоянні Малхут, і в жодному разі не вище від неї.

99) "І коли кліпа побачила, що Хава приліпилася до сторони Адама, який являє собою вищу красу, та побачила в них довершеність форми", - тобто досконалість мохін стану катнут, - "вона здійнялася зі свого місця", - після того, як вже опустилася вниз, встановившись проти Малхут, - "і бажала пристати, як і спочатку, до мохін стану катнут", - Адама і Хави. Тобто, так само, як спочатку вона хотіла пристати до мохін стану катнут де-ЗОН, так само вона хотіла приліпитися зараз до мохін стану катнут Адама і Хави.

"Стражі вищих воріт не дозволили кліпі приліпитися до них. Розгнівався на неї Творець та скинув її в безодні моря"¹¹⁶. Пояснення. Творець дав Адаму Рішону мохін стану ґадлут, і ці мохін звергають цю кліпу та проганяють її в безодні моря, де знаходиться місце первородної Ліліт. Таким чином, скасувалася завдяки цьому вся сила кліпи, яка утримувалася у вищих водах, та залишилися лише первородна кліпа.

100) І перебувала кліпа там, в пучині моря¹¹⁶, до того моменту, коли прогрішили Адам і дружина його, і тоді вивів її Творець з глибин моря, і вона панує над усіма цими немовлятами, тобто над малим ликом людей, які заслужили покарання через проґріхи їхнього праотця.

Пояснення. Після гріху Адама Рішона, коли змії привніс нечистоту в Хаву, а мохін Хави відносилися до властивості "вищі води", - вищим водам була знову завдана шкода, тобто тим сфірот, які знаходяться вище від Малхут. Таким чином, ця кліпа знову піднялася з глибин моря¹¹⁶, тобто з нижніх вод та зміцнилася у вищих водах, як це було перед досягненням Адамом і Хавою мохін стану ґадлут, коли вони (кліпот¹¹⁷) утримувалися в мохін їхнього стану катнут. Тому вона знову панує над усіма цими немовлятами, тобто над малим ликом людей, так само, як вона панувала раніше над усіма цими немовлятами, тобто над малим ликом Адама і Хави.

І вони караються за гріхи праотця свого, бо батьки і діти душ людей є подібними до властивостей Аба ве-Іми і ЗОН світу Ацилут, - так само, як катнут і ґадлут ЗОН приходять від Аба ве-Іми. І в той час, коли Іма скорочується до властивості Мі, опускаючи букви ЕЛЄ в ЗОН, ЗОН знаходяться в катнуті. І всі їхні мохін - тільки букви ЕЛЄ де-Іма, що вдягнені в них, і немає у них власних мохін. А під час ґадлуту Іма повертає свої літери ЕЛЄ до себе та передає їм мохін стану ґадлут. І тоді є у ЗОН власні мохін. І так само відбувається у властивості "батьки і сини" душ. Оскільки до тринадцяти років сини не несуть відповідальності за самих себе. І вважається, що вони ще не скуштували смак гріха. Бо за всі їхні недоліки покладена відповідальність на батьків, - подібно до ЗОН у стані катнут. Адже якщо кліпот утримуються в них, вони утримуються тільки в буквах ЕЛЄ, вдягнених у них. І вони тоді є всіма мохін в них. І ці букви ЕЛЄ в дійсності належать Аба ве-Імі. Таким чином, від утримання кліпот страждають Аба ве-Іма, а не ЗОН.

І тому, якщо кліпот утримуються також і в мохін властивості "сини" душ, викликаючи їхню смерть, то це - вада батьків, а не синів, тому що "сини" ще не несуть за себе ніякої відповідальності. Але в той момент, коли приходять мохін в стані ґадлут до "синів" у віці тринадцяти років, Аба ве-Іма звільняються від відповідальності за них, тому що сини осягають тоді свої власні мохін, як у випадку із ЗОН, в яких мохін стану ґадлут вважаються їхніми власними мохін. І тоді, якщо кліпот зміцнюються в них, Аба ве-Іма більше не несуть відповідальності за них.

¹¹⁶ Пророки, Міха, 7:19.

¹¹⁷ Див. вище, п.99.

І ця кліпа відправляється блукати по світу та наближається до воріт Еденського саду землі, і бачить херувимів, які охороняють ворота Еденського саду, і оселяється там, поруч з "полум'ям меча"¹¹⁸, оскільки вона походить від сторони цього полум'я. Інакше кажучи, кліпа ця направляється до воріт Еденського саду та оселяється поряд із "полум'ям обертового меча"¹¹⁸ саме тому, що сила її походить від полум'я цього меча, і вона оселяється там, щоб отримати силу його.

101) В час, коли це "полум'я меча"¹¹⁸ перетворюється на суд, кліпа тікає і блукає по світу та знаходить немовлят, які заслуговують на покарання. І називається "полум'ям обертового меча"¹¹⁸, оскільки обертається з милосердя на суд, і з суду на милосердя. Вона глузує з них та вбиває їх. І робить вона це під час місяця на ущербі, коли зменшується світло його. І слово "світила (меорот לרמח)" написано без "вав", що означає - прокляття.

У момент, коли народився Каїн, кліпа не могла пристати до нього, проте потім вона наблизилася до нього і, з'єднавшись з ним, народила від нього духів та літаючих духів. Пояснення. У момент, коли народився Каїн, зло в ньому було зовсім непомітним, як сказала про нього Хава: "Набула я людини від Творця"⁵. І тому не могла ніяка кліпа приліпитися до нього. Але через те, що вже була нечистота змія в Хаві внаслідок порушення заборони Древа пізнання, також і до Каїна домішалася ця нечистота змія, - настільки, що "повстав він на Евеля, брата свого, та вбив його"¹¹⁹. І з того часу він був вигнаний з лиця землі в Арку (землю поневір'яння), і тоді приліпилася до нього кліпа.

102) Адам Рішон сто тридцять років парувався з жіночими духами, доки не з'явилася Наама. І через її красу плуталися з нею ангели Всесильного - Аза і Азаель. І вона породила від них всілякі нові додаткові кліпот, і від неї розповсюдилися злі духи і демони в світі, які відправляються мандрувати вночі та з'являються в світ і, насміхаючись над людьми, викликають у них на вилив сімені. У будь-якому місці, де вони знаходять людей, сплячих вдома поодинокі, вони перебувають над ними, і вселяються в них та приліплюються до них, викликаючи в них пристрасне жадання, і народжують від них.

Пояснення сказаного. Перш ніж з'явилася Наама було тільки дві кліпи.

1. Первородна Ліліт, котра утворилася в силу приховання первісного світла, і яка є властивістю тільки нижніх вод та протистоїть одній лише Малхут. І вона відноситься до властивості цього світу, тому що цей світ - це властивість Малхут.

2. Кліпа, яка виникла та утворилася в той час, коли три букви "гей-йуд-мем מ'ה" впали у нижні води і стали сполученням "йуд-мем-гей ה'מ"¹²⁰. І тоді вона зміцнилася в цих вищих водах "йуд-мем-гей ה'מ". Але після того, як вийшли мохін стану ґадлут де-ЗОН, вона відокремилася від вищих вод і опустилася в цей світ, в нижні води, як і первородна Ліліт. Однак під час гріхопадіння Адама Рішона вона знову закріпилася у вищих водах. Таким чином, у цієї другої кліпи є можливість утримуватися як у нижніх водах, - з часу падіння її в цей світ, - так і у вищих водах, - через гріхопадіння Адама Рішона.

Адам Рішон сто тридцять років парувався з двома жіночими духами, - тобто з двома цими кліпот, - тому що в світі ще були всього лише ці дві кліпи, доки не з'явилася Наама, і від неї поширилися злі духи і демони в світі. Тобто від неї народилася нова кліпа, - в силу тієї шкоди, яка проявилася в Азі та Азаелі. І вона утримується тільки у вищих водах, тому що Аза і Азаель є властивістю "вищі води, що впали в цей світ". І ці духи й демони, які народилися від Наама, знаходяться в "повітрі", котре є властивістю "вищі води", і у них немає нічого від "землі". І тепер є три види кліпот:

- перша - всі її властивості від "землі";
- друга - є в ній властивості і від "землі", і від "повітря";
- третя - всі її властивості від "повітря".

¹¹⁸ Тора, Берешит, 3:24.

¹¹⁹ Тора, Берешит, 4:8.

¹²⁰ Див. п.98.

І крім того, ці кліпот завдають шкоди у вигляді хвороб, і людина не знає, звідки прийшла до неї хвороба. І все це трапляється під час місяця на ущербі.

Пояснення. Від трьох вищевказаних видів кліпот відбуваються:

1. смерть, яка походить від першої кліпи, оскільки всі її властивості - від "землі", як сказано: "З праху ти і до праху повернешся"¹²¹;

2. смерть, що приходить до немовлят, які ще не скуштували смак гріха, яка походить від другої кліпи, половина якої відноситься до вищих властивостей, а половина - до нижніх; бо в силу того, що вона включає в себе також властивості "землі", вона може позбавляти їх життя;

3. однак третій кліпі, всі властивості якої походять від "повітря", тобто від "вищих вод", не властиво вбивати, позбавляючи життя людей, а лише оскверняти їх нечистотою виливу сімені; але оскільки Наама відноситься до дочок "землі", і її частина теж примішана до цих духів і демонів, у них є сила наводити погані хвороби на людину, однак не позбавляти людей життя.

З'ясувалося, що перша кліпа спрямована тільки на позбавлення життя людей. Друга кліпа, в якій замішані також і вищі властивості, володіє силою оскверняти нечистотою виливу сімені і також позбавляти життя немовлят. А третя кліпа володіє лише силою оскверняти нечистотою виливу сімені, але не позбавляти життя. Однак вона також може наводити хвороби на людей. І ще властиво цим кліпот з'єднуватися однією з іншою.

103) Слово "світила" означає тут прокляття. І коли виправився місяць, літери слова "світила (меорот לַמָּוֶת)" перетворилися на літери "речення (імрат לַמָּוֶת)", як сказано: "Речення Творця є чистими, щит Він для тих, хто сподівається на Нього"¹²². "Щит Він" від всіх цих злих духів і обвинувачів, які літають над світом під час місяця на ущербі, для всіх тих, хто зміцнюється у вірі Творця. "Утворилася оболонка (кліпа) мозку" - тобто, ця кліпа передусь мозку (моах), будучи причиною для розкриття мохів (розуму). Тому що кліпа, котра зветься "прокляття (меєрат לַמָּוֶת)" до виправлення Нукви Зеір Анпіну, званої місяць*, сама стає щитом над людьми після виправлення Нукви. І букви (слова) "світила (меорот לַמָּוֶת)" перетворилися на літери (слова) "речення (імрат לַמָּוֶת)", і вона стала щитом.

104) Коли цар Шломо опустився вглиб властивості горіх, як сказано: "До саду горіхового спустився я"¹²³, він узяв шкаралупу (кліпу) горіху і споглядав всі ті кліпот, які знаходяться в ньому, і знав, що вся основа насолод тих духів, які знаходяться в кліпот горіха, - не більше, ніж приліпитися до людей та оскверняти їх. І сказане: "І втіхи синів людських - чарівницю і чарівниць"¹²⁴ означає, що насолоджуються ці демони лише синами людськими, - тобто тут перевертається сенс сказаного, і пояснюється, що усолодами "чарівниці й чарівниць" є сини людські.

105) І також від насолод людей, одержуваних під час нічного сну, виходять і народжуються "чарівниця й чарівниці"¹²⁴. І все це повинен був створити Творець в цьому світі, - всі ці кліпот, - та виправити за допомогою них світ. І все це - як горіх, в якому ядро (моах) знаходиться всередині, та багато оболонок (кліпот) оточують це ядро, і всі світи влаштовані таким же чином, як горіх, - ядро (моах) всередині, і багато оболонок оточують його зверху і знизу, - як у вищих світах, так і в цьому світі.

¹²¹ Тора, Берешит, 3:19.

¹²² Писання, Псалми, 18:31.

* В івриті слово "левана", - "місяць", як і в російській мові "луна", - має жіночий рід. Кабала використовує цей образ як визначення жіночої основи створіння, Нукви Зеір Анпіну, зокрема і в концепції взаємодії "двох великих світил", - чоловічої та жіночої основ створіння. Нажаль, немає адекватного українського перекладу цього образу, а російське слово "луна" не може бути використане, оскільки в українській мові має зовсім інше значення. Тому при читанні тексту, де зустрічаються образи "місяця" й "сонця" в контексті їхньої "взаємодії" треба враховувати цю обставину. (Примітка перекладача тексту українською мовою)

¹²³ Писання, Пісня пісень, 6:11.

¹²⁴ Писання, Коелет, 2:8. "Зібрав я собі і срібла, і золота, і скарбів царів та держав; завів я собі співаків та співачок, і втіхи синів людських - чарівницю та чарівниць".

106) Від початку, тобто від вищої точки, парцуфа Аріх Анпін, і до кінця всіх ступенів, всі вони знаходяться один в другому, і другий в третьому, поки не з'ясується, що цей є кліпою (оболонкою) для цього, а цей - для цього. Кліпа означає - зовнішня суть і облачення, подібно до кліпи (шкірки), що облачає плід.

Пояснення. Внаслідок підйому Малхут і подслащення її в місці Біни, всі ступені розділилися на дві так, що Кетер і Хохма залишилися на ступеню, а Біна, Тіферет і Малхут впали на ступінь нижче та вдяглися в нього. І це облачення залишилося також і під час ґадлуту. І тому нижній піднімається в місце вищого, оскільки облачає Біну, Тіферет і Малхут вищого¹²⁵. Таким чином, Біна, Тіферет і Малхут кожного ступеня вдягаються у ступінь під ним, і кожен нижній стає властивістю кліпи, зовнішньою стороною по відношенню до Біни, Тіферет і Малхут вищого.

"Всі вони перебувають один в другому, і другий в третьому, поки не з'ясується, що цей є кліпою (оболонкою) для цього, а цей - для цього". Цей підйом Малхут, який розділяє всі ступені, починається з Аріх Анпіна, званого "найвища точка". І тому сказано: "Від початку, тобто від вищої точки", - але не над найвищою точкою, тому що Атік перебуває також у властивості "нерозділений". І тим більше, в п'яти парцуфах АК, - немає там ніякої властивості розділення.

107) Початкова точка, Аріх Анпін, - це внутрішнє світло, в якого немає міри, аби зрозуміти й осягнути прозорість, тонкість і чистоту його. Бо Аріх Анпін тому і називається властивістю "прихована Хохма", що вона вкрилася й зникла від всіх ступенів, які перебувають під ним, - навіть від парцуфів Ацилуту, - доки не відбулося її розповсюдження з Аріх Анпіну, званого "точкою".

І розповсюдження цієї точки утворює один чертог, званий "парцуф вищі Аба ве-Іма", який облачає Аріх Анпін від його пе до хазе¹²⁶, тобто оточує його немов чертог. І утворюється чертог для облачення цієї точки, котра є незбагненим світлом внаслідок великої чистоти в ній. Бо чертог - це парцуф вищі Аба ве-Іма, що оточують та облачають парцуф Аріх Анпін від пе до хазе, де знаходяться Біна, Тіферет і Малхут Аріх Анпіну, які вийшли з рош Аріх Анпіну в його гуф та вдяглися у парцуф Аба ве-Іма. Таким чином, Аріх Анпін вдягається в свою нижню властивість, Аба ве-Іму, а Аба ве-Іма стають зовнішньою властивістю відносно нього.

108) Цей чертог, Аба ве-Іма, що являє собою облачення для вкритої точки, тобто Аріх Анпіна, є світлом, в якого немає міри. Тобто також і світло чертога, - Аба ве-Іми, - є непізнаним та незбагненим і, разом з тим, він не є настільки тонким й чистим, як світло першої точки, тобто Аріх Анпіна, який є вкритим та захованим.

Цей чертог здійснив розповсюдження першого світла. Пояснення. Від цього чертогу, Аба ве-Іми, поширився і утворився парцуф ІШСУТ, в якому розкрилося перше світло, що з'ясоване в уривку: "І сказав Всесильний (Елокім): "Нехай буде світло!", - і з'явилося світло"¹²⁷. Бо "йуд (י)" вийшла з його властивості "повітря (авір ריח)", та залишилося "світло (ор אור)"¹²⁷. Розповсюдження парцуфа ІШСУТ - це облачення тонкого і чистого чертога, вищих Аби ве-Іми, який є більш внутрішньою властивістю, ніж ІШСУТ. Тобто Біна, Тіферет і Малхут парцуфа Аба ве-Іма опустилися та вдяглися в ІШСУТ. Таким чином, також Аба ве-Іма вдягаються у свій нижній парцуф, а цей нижній стає зовнішньою властивістю відносно нього.

109) Від ІШСУТ і далі розповсюдився один в іншому та облачився один в інший. Маються на увазі Зеір Анпін і його Нуква, оскільки Біна, Тіферет і Малхут парцуфа ІШСУТ опустилися і вдяглися в ЗОН, і ЗОН стали зовнішньою властивістю парцуфа ІШСУТ. Доки все ступені не встановляться так, що один є облаченням для іншого, а той - ще для одного, один - мозок (моах), а другий - оболонка (кліпа). Тобто один - внутрішній, котрий зветься мозок (моах), а інший - зовнішній, званий оболонкою (кліпою) відносно до нього. І хоча він є облаченням для свого вищого, все ж він став мозком (моах) для іншого ступеню, нижнього по відношенню до

¹²⁵ Див. п.9.

¹²⁶ Див. п.3, абзац "Повітря парцуфа Атік", зі слів: "І після того, як Аріх Анпін...".

¹²⁷ Див. п.32, зі слів: "Після того, як ...".

нього. Тому що Аба ве-Іма, які вважаються облаченням для Аріх Анпіна, стали мозком (моах) і внутрішньою властивістю для парцуфа ІШСУТ. І також ІШСУТ, що є облаченням для Аба ве-Іми, стали мозком (моах) для Зеір Анпіна. І також Зеір Анпін, який є облаченням для ІШСУТ, став мозком (моах) для своєї Нукви.

Точно таким же чином відбувається все і внизу, в нижніх світах БЄА. Тому що Нуква світу Ацилут вбралася у світ Брія, а Брія - в світ Єцира, і Єцира - в світ Асія. І також нешама (душа) Адама вдягається в руах (дух), а руах (дух) - в нефеш (оживляючу силу) і в гуф (тіло). До тих пір, поки у подібності до цього не встановлюється людина в цьому світі - мозок (моах) і оболонка (кліпа), тобто дух (руах) і тіло (гуф). І все це необхідно для виправлення світу.

Все облачення ступенів один в одного, коли зовнішня властивість вищого стає внутрішньою для нижнього, є необхідним для виправлення світу. Бо без цього взагалі було б неможливим, щоб ЗОН, і тим більше, - люди, могли досягнути вищі мохін¹²⁸.

110) Коли місяць був разом із сонцем в єдиному злитті, місяць перебував у своєму світлі. Тобто спочатку були Зеір Анпін та його Нуква, звані "сонце" і "місяць", на рівному ступені, і були злиті один з одним. Як сказано: "Два великих світила"¹²⁹. Бо у Нукви, званої "місяць", було тоді все її світло, і вона нічого не мала отримувати від Зеір Анпіна, званого "сонце". Однак Нуква не могла тоді залишатися в цьому стані, та, скоротивши своє світло, опустила в світ Брія. І стала там "головою для лисиць"¹³⁰, і це - сфірот світу Брія.

Коли місяць відокремився від сонця, тобто опустився в світ Брія і був призначений главою (рош) над воїнствами світу Брія, він скоротив себе, і скоротив світло в собі; та утворилися кліпот за кліпот - численні кліпот, одні над іншими, - для того, щоб приховати мозок (моах). Тобто внаслідок кожного скорочення, що сталося в світлі Нукви, утворювалася кліпа¹³¹. І ці кліпот, - вони немов оболонка (кліпа), що передуює мозку (моах), для того, щоб приховати мозок. Тобто ці кліпот приховують світло мохін.

Все це відбувається для виправлення світла мохін. Тому що без цієї кліпи не міг би розкритися плід. І тому написано: "Нехай будуть світила (меорот לראות)"¹³² без букви "вав і", що означає "прокляття (меєрат לראות)". Тому що це - кліпот, котрі вийшли з причини скорочення місяця, Нукви. І все це відбувається для виправлення світу, і тому сказано: "Щоб світити над землею"¹³². Бо ці кліпот вийшли у властивості "шкірка (кліпа), що передуює плоду".

¹²⁸ Див. п.3, зі слів: "Властивість суду...".

¹²⁹ Тора, Берешит, 1:16. "І створив Творець два світила великих: світило велике для правління днем та світило мале для правління вночі, і зірки".

¹³⁰ Мішна, трактат Авот, гл.4, мішна 15.

¹³¹ Див. п.65.

¹³² Тора, Берешит, 1:15.

Два великих світила

111) "І створив Всесильний (Елокім) два великих світила"¹²⁹. "І створив" означає ґадлут і встановлення всього, як личить¹³³. "Нехай будуть (ехі 'הי)" - вказує на катнут, тому що майбутній час вказує на підготовку і готовність, оскільки катнут є підготовкою ґадлуту. Однак "і появилися (ва-ехі 'הי)" або "і створив (ва-яас שחי)" вказує на закінчення дії і ґадлут. І також з'ясовується тут, що речення "Нехай будуть світила"¹¹³ вказує на скорочення та вихід кліпот, а сказане "і створив" вказує на довершення і встановлення стану ґадлут.

Сказане: "Два світила" - вказує на те, що спочатку були два світила, Зеір Анпін і Нуква його, у повному єднанні, тобто на рівному ступені, і не потребували один одного. Це стан, коли повне ім'я "АВАЯ Елокім" немов одне ціле, - хоча і не знаходиться в розкритті, а ще є прихованим. Бо ці імена "АВАЯ Елокім" вказують на Зеір Анпіна та його Нукву, котрі знаходяться на рівному ступені у стані "панім бе-панім", у властивості мохін де-ґадлут. Однак в цьому уривку йдеться про стан, коли Зеір Анпін і Нуква знаходяться на рівному ступені у властивості "ахораїм", і є у них мохін де-Хохма, однак вони не світять в Нукві через відсутність облачення хасадім.

І тому, з одного боку, вони (ЗОН) вважаються властивістю "АВАЯ Елокім", тобто повним ім'ям, оскільки є у них мохін де-Хохма, бо уся досконалість приходить зі світлом Хохми. А з іншого боку, вважається, що вони знаходяться в стані приховання мохін, тому що Хохма не може світити без облачення хасадім. "Два світила", тобто ЗОН, знаходяться в стані повного імені АВАЯ Елокім, однак ім'я Елокім не світить відкрито, а лише у вкритому вигляді, тому що Хохма не світить в імені Елокім, тобто в Нукві, через відсутність облачення хасадім.

112) Слово "великі" вказує на те, що ЗОН возвеличилися в імені, один в одному, - тобто знаходяться на рівному ступені, щоб називатися ім'ям, котре об'єднує все, - МАЦПАЦ МАЦПАЦ, - тобто, щоби вони отримали наповнення від цих імен МАЦПАЦ, коли Зеір Анпін отримає наповнення від імені МАЦПАЦ правої лінії, а Нуква - від імені МАЦПАЦ лівої лінії. І тоді вони називаються "два великих світила"¹²⁹.

Пояснення. Ім'я АВАЯ при алфавітній заміні букв "алеф - тав", "бет - шин", "гімел - рейш", "далет - куф", "гей - цаді", "вав - пей", "зайн - айн", "хет - самех", "тет - нун", "йуд - мем", "каф - ламед" стає ім'ям МАЦПАЦ. Тому що "йуд" замінюється на "мем", "гей" на "цаді", "вав" на "пей", і також остання "гей" - на "цаді"; і таким чином утворюється МАЦПАЦ. І вони називаються "дві пеа (пейси)" рош Аріх Анпіну, - права й ліва. Тому що тринадцять властивостей милосердя, наведені в Торі, тобто - "Творець Милосердний і Милостивий..."¹³⁴, - називаються тринадцятьма виправленнями "сеарот дікна" (досл. волосся бороди) Аріх Анпіну. А до тринадцяти властивостей милосердя написано в Торі два імені АВАЯ АВАЯ, які при перестановці "алеф - тав", "бет - шин", стають іменами МАЦПАЦ МАЦПАЦ. І мовиться, що це - вищі імена, і вони передують тринадцяти властивостями милосердя, подібно до того, як у властивості рош (голова) "волосся пеот (пейсів)" знаходяться вище від "волосся" тринадцяти виправлень "дікни (бороди)".

Ці імена МАЦПАЦ називаються великими тому, що вони возвеличилися і піднялися нагору, бо є вищими властивостями, що відносяться до вищого (парцуфу). Пояснення. "Великі" означає, що Він зробив їх великими тепер, а до цього вони були малими. Корінь цієї величчї піднімається до двох імен МАЦПАЦ, які належать до властивості "сеарот дікна (волосся бороди)", що відокремилися й вийшли з властивості "сеарот рош (волосся голови)" у зв'язку з тим, що Малхут десяти сфірот властивості "сеарот" піднялася в місце біни десяти сфірот властивості "сеарот". Тому Біна, Тіферет і Малхут властивості "сеарот" вийшли та відокремилися, ставши властивістю гуф Аріх Анпіну, і це називається станом катнут десяти сфірот властивості "сеарот". А потім, під час стану ґадлут, коли Аріх Анпін знову опустил Малхут з Біни властивості "сеарот" на її місце у закінченні (парцуфа), властивість "сеарот дікна" знову піднімається в рош і встановлюється у вигляді МАЦПАЦ МАЦПАЦ. І вважається,

¹³³ Див. вище, стаття "Нехай буде звід", п.60.

¹³⁴ Тора, Шмот, 34:6.

таким чином, що тепер вони возвеличилися, завдяки поверненню їх в рош Аріх Анпіну. Тому ці імена і називаються великими, оскільки зараз вони возвеличилися, тоді як раніше вони були малими.

Вони "називаються великими тому, що вони возвеличилися і піднялися нагору". Оскільки до цього, коли "сеарот дікна" перебували в гуф, вони були малими. Адже навіть у тих "сеарот", які залишилися в рош Аріх Анпіну, було всього лише два світла - руах і нефеш, в двох келім - Кетер і Хохма. Але тепер, коли піднялися "сеарот дікна" і з'єдналися із "сеарот рош", вони набули повного ступеню десяти сфірот КАХАБ ТУМ і обидва (імені) стали називатися "великими". Таким чином, імена МАЦПАЦ вказують на "малі" властивості, які возвеличилися, піднявшись вгору в рош Аріх Анпіну, "оскільки є вищими властивостями, що відносяться до вищого (парцуфу)".

Тому могли "сеарот дікна" піднятися та поєднатися із "сеарот рош", оскільки вони насправді походять від вищого, від рош Аріх Анпіну, але тільки скоротилися спочатку через підйом Малхут в місце Біни, і тому вийшли з рош. І тому вони можуть тепер, після повернення Малхут на своє місце, знову піднятися на свій колишній ступінь, на якому вони вже були.

І вони - на благо світу, тому що світи існують завдяки їм. Оскільки підйом властивості "сеарот дікна" в рош Аріх Анпін - на благо ЗОН, які зветься "світ". Тому що завдяки підйому "сеарот дікна" існують світи, тобто ЗОН. Адже, без цього виправлення падіння та піднесення, що сталося завдяки підйому Малхут в місце Біни, ЗОН не були би здатними отримати мохін, котрі є сенсом усього їхнього існування¹³⁵.

У такому ж стані, як два імені МАЦПАЦ, були також "два світила"¹²⁹ в реченні, які означають ЗОН, котрі разом, як одне ціле, піднялися в єдиній величч. Пояснення. Це речення говорить про час, коли Зеір Анпін повертає свої Біну і ТУМ, що впали в місце Нукви, піднімаючи їх знову на свій ступінь, та стає великим, у десять повних сфірот, і тоді також і Нуква, яка облачала Біну і ТУМ Зеір Анпіна, що впали, піднялася разом з ними на ступінь Зеір Анпіну. І тоді вони отримують від імен МАЦПАЦ МАЦПАЦ. Зеір Анпін отримує від імені МАЦПАЦ правої лінії, оскільки він відповідає властивості "сеарот рош", а Нуква отримує від МАЦПАЦ лівої лінії, оскільки відповідає властивості "сеарот дікна".

І тоді стали парцуфи Зеір Анпін і Нуква єдиним ступенем, один - права лінія, інший - ліва, так само, як з'ясувалося у випадку з двома іменами МАЦПАЦ. Тому мовиться в цьому уривку: "І створив Всесильний (Елокім) два великих світила"¹²⁹, - тобто Він створив їх великими (гдолім), на рівному ступені. І ця велич (гдлут) вважається лише мохін де-ВАК, оскільки Хохма в них - без облачення хасадім. І тому вони називаються ім'ям МАЦПАЦ, бо воно замінює ім'я АВАЯ, яке весь час скорочується. І так само - всі тринадцять властивостей милосердя.

Однак потім, завдяки новому підйому МАН, притягається облачення хасадім, і тоді повертаються імена МАЦПАЦ до імен АВАЯ. І так всі вони стають властивостями милосердя. І тоді ЗОН отримують від них мохін де-ГАР в стані "панім бе-панім (лицем до лица)". Але вони вже не на рівному ступені, тому що тепер Нуква повинна отримувати від Зеір Анпіна. Однак тепер ЗОН називаються повним ім'ям АВАЯ Елокім.

113) Не міг заспокоїтися місяць* поруч із сонцем, тому що відчував сором перед ним. Сказав місяць сонцеві: "Де пасти ти будеш стада свої, де ляжеш на відпочинок у полудень?"¹³⁶, - тобто як мала свіча зможе світити опівдні? "Чому я повинен ховатися поруч зі стадами товаришів твоїх?"¹³⁶, - як мені винести цю ганьбу? Тоді він зменшив себе, щоб бути початком (рош) для нижніх, як сказано: "Іди слідами стада і паси своїх козенят поруч із наметами пастушими"¹³⁷. Сказав йому Творець: "Іди та зменш себе!"¹³⁸.

¹³⁵ Див. п.3, зі слів: "У властивості суду ...".

* Див. пояснення щодо слова "місяць" у посиланні до п.103. (Примітка перекладача тексту українською мовою)

¹³⁶ Писання, Пісня пісень, 1:7.

¹³⁷ Писання, Пісня пісень, 1:8.

"Пасовище", чи "випас" - означають світло хасадім, що приймається від неї нижче, якому бракує світла рош. "Лежбище" означає ВАК де-келім, яким бракує НЕГІ. "Полудень" - назва світла Хохма, яке є подібним до полуденного світла сонця, що стоїть над головою будь-якої людини та не відкидає тіні. Тому що світло Хохма світить на всі сторони і розганяє усі тіні.

У стані "два великих світила"¹²⁹, тобто в той час, коли Нуква була на рівному ступені із Зеір Анпіним, вона перебувала у властивості "ахораїм (зворотна сторона)", оскільки, хоча і була такою ж великою, як і Зеір Анпін, - тобто було в неї світло Хохма, - все ж Хохма не світить в ній через відсутність світла хасадім. Тому "не міг заспокоїтися місяць поруч із сонцем", тому що не могла Нуква винести цього стану. І вимагала, щоб Зеір Анпін притягнув до неї світло хасадім. Як сказано: "Де пасти ти будеш стада свої, де ляжеш на відпочинок у полудень?"¹³⁶, що означає - де ти притягнеш світло хасадім, зване "пасовище" й "лежбище". "Опівдні", - в той час, коли світить світло Хохма, тому що хотіла отримати Хохму і хасадім разом.

І сказано: "Чому я повинен ховатися поруч зі стадами товаришів твоїх?"¹³⁶, що означає: як мені винести цю ганьбу? Тому що соромилася (Нуква) знаходиться в такому стані. Тоді вона зменшила себе, щоб бути початком (рош) для нижніх. Тоді сказав їй Творець: "Іди і зменш себе!"¹³⁸. І вона зменшила себе і вийшла за межі світу Ацилут, ставши початком (рош) для нижніх світів, БСА. А її внутрішні властивості піднялися в МАН і в нове переродження до парцуфа Аба ве-Іма. І вона отримала нову будову, щоб бути гідною отримання мохін стану ґадлут від Зеір Анпіна, чоловіка її.

І тоді прохання її, з одного боку, була виконана, оскільки вона досягнула Хохму та хасадім разом, - як вона і хотіла. Однак з іншого боку, вона багато в чому зменшила себе, оскільки в силу цієї нової будови немає в неї більше жодних своїх світел, і повинна вона все отримувати тепер від Зеір Анпіна, чоловіка свого.

114) Звідти й далі немає у неї власного світла, а лише те, що отримується нею від сонця. Тому що спочатку вони були злиті як одне ціле на рівному ступені, а потім вона позбавила себе всіх своїх ступенів, - тобто залишила всі свої ступені та вийшла за межі світу Ацилут. І хоча вона являє собою рош над нижніми світами БСА, все ж вважається, що залишила всі свої ступені, бо немає для жінки нічого важливішого, ніж перебувати разом зі своїм чоловіком.

Інакше кажучи, оскільки Нуква відокремилася від Зеір Анпіна, чоловіка свого, та вийшла зі світу Ацилут у світ Брія, це вважається втратою всіх її ступенів, і те, що вона стала рош в світі Брія, є абсолютно неважливим для неї, оскільки там вона відокремлена від Зеір Анпіна, чоловіка свого, котрий знаходиться в світі Ацилут.

Сказано: "Велике світило для правління днем та мале світило для правління вночі"¹²⁹. "Велике світило"¹²⁹ - це Зеір Анпін, званий ім'ям АВАЯ. "Мале світило"¹²⁹ - Нуква, яка називається тепер Елокім, тому що вона стала завершенням всіх ступенів, кінцем думки - закінченням світу Ацилут, званого "думка". Тобто, хоча Зеір Анпін і Нуква його були спочатку на рівному ступені, - "два великих світила"¹²⁹, - однак тепер, після цього скорочення, Зеір Анпін став ім'ям АВАЯ, а Нуква скоротилася і стала закінченням світу Ацилут, - тобто вона називається точкою під Єсодом Зеір Анпіну, котра знаходиться в закінченні Ацилуту. І вона називається тепер ім'ям Елокім, що означає суд.

Спочатку Нуква була записана нагорі, в Зеір Анпіні, в буквах святого імені АВАЯ, - четвертою буквою цього імені; тобто Нуква була нижньою "гей ה" імені АВАЯ (הויה) в той час, коли була на одному ступені із Зеір Анпіним, а потім вона зменшила себе, щоби називатися ім'ям Елокім.

115) В той же час, Нуква світить від всіх сторін. Світить з висі, до скорочення, коли вона ще була нижньою "гей ה", яка відноситься до сполучення букв святого імені АВАЯ (הויה), а потім, коли вона скоротилася, розповсюдилися ці ступені від однієї та від іншої сторони.

¹³⁸ Вавилонський Талмуд, трактат Хулін, арк. 60:2.

Тобто, вона світить від тієї сторони, де вона раніше була нижньої "гей н" імені АВАЯ (ה'יה), і світить від тієї сторони, де вона є зараз ім'ям Елокім. Ступені, які розповсюдилися від тієї сторони, де вона була нагорі, - тобто нижньої "гей" імені АВАЯ, - називаються "правління днем"¹²⁹. А ступені, що розповсюдилися від тієї сторони, де вона тепер внизу та є ім'ям Елокім, називаються "правління вночі"¹²⁹.

116) Сказано: "І зірки"¹²⁹, - це вказує на інші воїнства і стани ангелів, яким немає числа. І всі вони, - як ті, у яких є число, так і ті, в яких немає числа, - залежать від "зводу небесного" - Єсоду Зеір Анпіна, званого "Оживляючий світи". Як сказано: "І помістив їх Всесильний на зводі небесному, щоб світити над землею"¹³⁹.

117) Малхут (правління) дому Давида встановилася в четвертий день, який є властивістю "четверте підніжжя" та властивістю "четверта основа" престолу, і тоді встановилися букви та зміцнилися на своїх місцях, як личить. Пояснення. Чотири сфери НЕГІМ виявляються і піднімаються для того, щоб сповнити десять сфирот Малхут в момент її ґадлуту, і це - чотири істоти, що підносять престол, бо вони доповнюють десять сфирот цього престолу, тобто Малхут, та піднімають її до зівугу із Зеір Анпіним. Тому вони називаються також "чотири підніжжя престолу". Нецах - це лик лева. Год - лик бика. Єсод - лик орла. Малхут - лик людини. Лик людини є досконалим в Малхут лише від хазе Малхут й вище, проте від хазе Малхут і нижче - немає лику людини¹⁴⁰.

І це дві властивості в Малхут - Малхут дому Давида, що є четвертим днем, та Малхут дому Йосефа, що є сьомим днем. І це дві властивості Малхут, яка є четвертою по відношенню до праотців, тобто до ХАґАТ, і сьомою по відношенню до синів, ТАґПІ, - яка знаходиться в кінці всіх сфирот. Дім Давида - властивість "четвертого дня", дім Йосефа - властивість "сьомого дня". Тому що властивість "від хазе і вище" в ній, де лик людини знаходиться у досконалості, називається Малхут дому Давида і четвертим днем, а властивість "від хазе й нижче" в ній, де відсутній лик людини, вважається властивістю Малхут дому Йосефа та сьомим днем.

У четвертий день дії початку творення встановилася тільки Малхут дому Давида, від хазе Малхут і вище, де лик людини знаходиться в усій досконалості; проте Малхут Йосефа ще не встановилася, і тому вважається Малхут Давида четвертим підніжжям та четвертою основою престолу, бо лик людини - це четверте підніжжя престолу, що є загальним для всіх їх, і без нього немає зівугу стану ґадлут в ЗОН.

Тому встановилися літери, тобто перше виправлення Малхут, в стані "два великих світила"¹²⁹, і тоді сказано їй: "Іди та зменш себе!"¹³⁸, а після цього зменшення вона отримує від Зеір Анпіна мохін стану ґадлут, і повертаються літери її в стан прямого алфавітного порядку, - тобто вона отримала мохін від АВАЯ безпосередньо. І все це встановилося лише для Малхут Давида.

Але разом з тим, до шостого дня, коли відбулося повне виправлення образу лику людини як личить, Малхут ще не встановилася на своєму місці. І тоді у шостий день виправляється вищий престол та нижній престол, і всі світи встановлюються на своїх місцях. І всі букви слідує в їхньому порядку, коли спрощується складна форма зв'язку між буквами, яка була раніше.

Пояснення. Хоча основа досконалості закладена в Малхут Давида, оскільки він перебуває у досконалості, у властивості "лик людини", званій четвертим підніжжям та виправленням четвертого дня, все ж ця досконалисть не досягає повної міри, перш ніж включається в Малхут дому Йосефа, звану сьомим днем. Тобто Малхут дому Давида називається четвертим днем дії початку творення, а Йосефа - сьомим днем. Однак, коли Малхут дому Давида включається до Йосефа, і Йосеф дає їй додаткову насолоду від царського дому, називається також Малхут дому Давида сьомим днем.

¹³⁹ Тора, Берешит, 1:17.

¹⁴⁰ Див. вище, п.82.

Бо основа виправлення і досконалості Малхут закладена у досконалості нижніх, які знаходяться в трьох світах БСА. І нижні отримують свою основу в її властивості від хази й нижче. Тому вони не можуть отримати наповнення від властивості хази Малхут і вище, оскільки немає у них кореня там, але лише від хази Малхут і нижче, де знаходиться їхній корінь. І тому, перш ніж Малхут дому Давида, що відноситься до властивості від хази і вище, включиться в дім Йосефа, - властивість від хази й нижче, - вона не може сповнити нижніх; і це включення відбувається у шостий день, коли сповнюється Малхут дому Давида всім необхідним.

У шостий день з'єдналася Малхут Давида, що розташована від хази і вище, з Малхут Йосефа, яка знаходиться від хази й нижче, і тоді вийшов з Малхут образ нижньої людини, тобто його НАРАН де-Ацилут, у належному вигляді. І тоді встановилися два престоли Малхут: вищий престол, що розташований від її хази і вище, та нижній престол - від її хази й нижче. Бо вони включилися один до одного, і всі світи встановлюються на своєму місці. Три нижніх світи БСА піднялися та вдягнули три парцуфи Ацилуту, де знаходиться їхнє справжнє місце, і всі букви слідує у своєму порядку та сполученнях, коли спрощується складна форма зв'язку між буквами, яка була раніше.

Бо весь той час, поки суди були пов'язані з буквами та замішані в них, в буквах не було порядку, і вони йшли у зворотному порядку; і ім'я АВАЯ світило тільки у властивості МАЦПАЦ. Однак після того, як були усунуті суди з них, літери встановилися в своєму порядку, - тобто почали світити букви імені АВАЯ в своєму прямому порядку, і також - усі літери в ній. І це визначається як усунення заплутаності в них.

118) Четвертий день, Малхут Давида, - це день, який став огидним "будівникам", як сказано: "Камінь, що відкинутий будівниками"¹⁴¹, і також сказано: "Сини матері моєї розгнівалися на мене"¹⁴². "Каменем" називається Малхут у стані катнут. "Будівники" - це праведники, що виправляють Малхут та будують її парцуф, щоби вона була гідною зівугу із Зеір Анпіним. Спочатку Малхут Давида вселяла огиду будівникам, оскільки це світило, Малхут, зменшило себе та своє світло, і замість них встановилися кліпот. І внаслідок того, що було надане місце для появи кліпот та влади їхньої, вона спочатку була огидною в очах праведників, які будують її.

Однак, після того, як вона встановилася в будові "панім бе-панім (лицем до лица)" із Зеір Анпіним, сказано про неї: "Ліг (цей камінь) в основу будівлі"¹⁴¹. Всі ті світила, які світять впродовж шести тисяч років, залежать від цього "зводу небесного", аби виправити за їхньою допомогою престол Давида, тобто Малхут Давида. Пояснення. Тому що "звід небесний" - це нове закінчення, яке утворилося під час другого скорочення¹⁴³, і завдяки цьому сходять всі мохін ґадлуту, котрі виходять протягом шести тисяч років. Бо в силу цього закінчення впали букви ЕЛЄ з ІШСУТ до ЗОН, а в ґадлуті підіймаються разом з ними і ЗОН в місце Біни та отримують свої мохін від місця Біни. І без цього у ЗОН не було б жодної можливості отримати мохін стану ґадлут¹⁴⁴.

Таким чином, всі мохін, які вийшли на екран другого скорочення, званий "звід небесний", потрібні були тільки для того, щоб виправити Малхут. Бо сфірот, котрі знаходяться над Малхут, можуть отримати всі світла також і від першого скорочення, і не потребують "зводу небесного". Це означає сказане: "Всі ті світила, які світять впродовж шести тисяч років, залежать від цього "зводу небесного" аби виправити за їхньою допомогою престол Давида". Тому що сфірот, котрі знаходяться вище від Малхут, зовсім не потребують "зводу небесного".

119) Світла Малхут Давида створюють образ ступенів, що знаходяться від хази Малхут і нижче, в яких немає лику людини. Тобто ці ступені від хази й нижче піднімаються та

¹⁴¹ Писання, Псалми, 118:22. "Камінь, відкинутий будівельниками, ліг в основу будівлі".

¹⁴² Писання, Пісня пісень, 1:6.

¹⁴³ Див. п.63.

¹⁴⁴ Див. п.3, зі слів: "У властивості суду...".

включаються в Малхут Давида, звану "лик людини" та розташовану від хазе і вище¹⁴⁵. "Образ" означає величину рівня будь-якого ступеню. "Створюють" - немов здійснюють зівуг', оскільки завдяки зівугу виходять ступені у своєму справжньому образі, згідно властивостей цього зівугу, аби виправити образ всіх тих, хто включається в лик людини за допомогою внутрішнього образу.

Будь-який внутрішній образ називається ликом людини. "Внутрішній" означає - що виходить від зівугу вище від хазе, де знаходиться Малхут Давида, звана "лик людини". Однак завдяки підйому ступенів, що знаходяться нижче від хазе, до Малхут Давида, три лики бик-орел-лев включаються у внутрішній образ, в лик людини, котрий розкривається у вищому зівузі від хазе і вище, і це включення до лику людини символізується розпрямленою (кінцевою) буквою "нун (י)" в імені ШНАН¹⁴⁶.

Розпрямлена (кінцева) буква "нун (י)" - це включення трьох цих ликів до лику людини, але не справжній лик людини. Це виправлення відбувається завдяки їхньому єднанню з внутрішнім образом, з ликом людини, котрий розкривається у внутрішньому зівузі з Малхут Давида. І звідси випливає, що будь-який з образів, який включається в це розповсюдження розпрямленої (кінцевої) букви "нун (י)", називається іменем "людина", хоча і немає в них справжнього лику людини.

Як сказано: "Ви - людина"¹⁴⁷, - не дивлячись на те, що душі людей походять від властивості нижче від хазе Малхут, в якому немає "лику людини", все ж, оскільки властивості, які знаходяться нижче від хазе, піднімаються та включаються до лику людини, що знаходиться вище від хазе, в розпрямлену (кінцеву) букву "нун", - називаються також і душі ім'ям "людина (адам)". Як ми вивчаємо: "Ви називаєтесь" людина (адам)", але ідоловірці не називаються "людина"¹⁴⁸, - і це відбувається тільки в силу включення.

120) І будь-який дух (руах) називається іменем "людина (адам)". Інакше кажучи, тільки світло руах, що вдягнене у гуф, називається іменем "людина (адам)". Гуф властивості руах, що знаходиться на стороні святості, є тільки лише облаченням. Тобто дух (руах) - це суть людини, а тіло (гуф) другорядне по відношенню до нього, - всього лише його облачення. Однак у сітри ахра - навпаки. Тому про святість сказано: "Шкірою та плоттю Ти огорнув мене"¹⁴⁹, - звідси ясно, що плоть людини є лише облаченням для його суті, тобто духу. Скрізь, де сказано: "Плоть людини", мається на увазі, що суть людини міститься всередині неї. Однак сама плоть є всього лише вбранням суті людини, і є тілом (гуф) по відношенню до суті людини, а суть людини - це дух в ній.

121) Властивості, що знаходяться в місці від хазе Малхут і нижче, виділилися внаслідок розплавлення з цього духу. Тобто від лику людини були створені образи, інакше кажучи, - утворилися і народилися міри ступенів духу, які вдягнулися в інші облачення, але не в облачення людини. Образи чистих тварин: "Бик, агнець, козеня, баран, олень, яхмур, і козерог, і лань, і зубр, і газель"¹⁵⁰ - ці властивості повинні були включитися в облачення лику людини, і не включилися до нього, та стали іншими облаченнями - ликів бика-орла-лева.

Пояснення сказаного. Людина називається малим світом, тому що всі елементи світу включені до неї. Таким чином, взаємозв'язок душі людини з усіма видами тварин такий же, як і взаємозв'язок загального з усіма його елементами. Тобто душі людей виходять від трьох ликів, що знаходяться нижче від хазе, проте вони досягли включення лику людини у вигляді розпрямленої літери "нун" після того, як піднялися три лики бик-орел-лев в місце вище від хазе Нукви та включилися до лику людини, що розкривається там.

¹⁴⁵ Див. п.82, зі слів: "Однак три світи БЕА ...".

¹⁴⁶ Див. п. 83.

¹⁴⁷ Пророки, Єхезкель, 34:31.

¹⁴⁸ Вавилонський Талмуд, трактат "Бава мація", частина 9, арк. 109:1.

¹⁴⁹ Писання, Йов, 10:11.

¹⁵⁰ Тора, Дварім, 14:4,5. "Ось тварини, яких можете їсти: бик, агнець, козеня, баран, олень, яхмур, і козерог, і лань, і зубр, і газель".

Однак до того, як піднялися три лики бик-орел-лев, щоби включитися в лик людини від хази і вище, вони теж здійснили породження в БСА наступним чином: від світінь, які виходили від лику бика, походять всі тварини; від світінь, що виходили від лику орла, походять всі птахи; а від світінь, котрі виходять від лику лева, походять всі звірі. Однак під час підйомів трьох ликів бика-орла-лева до вищого зівугу в лик людини, піднялися і включилися у вищий зівуг всі тварини, птахи і звірі, які вже постали від них. І всі вони включилися до лику людини, що знаходиться вище від хази, та від спільності їхньої народилася душа Адама Рішона.

Таким чином, душа Адама включає всі види живих істот, які утворилися від трьох ликів бик-орел-лев, бо вона є їхньою спільністю. Тому лик людини включає всі форми. І оскільки не буває зникнення в духовному об'єкті, і будь-яка зміна в духовному є лише доповненням до початкової форми, то і після того, як вийшла душа Адама завдяки спільності всіх видів, наявних у трьох ликах бик-орел-лев (**шор-нешер-арье ШНА**), тобто коли вже включилися всі ці форми до лику людини, знову повернулася сила лівої лінії і світлом своїм знову розділила все на ті ж види живих істот, в якому кожен з них був створений по роду своєму від трьох ликів бик-орел-лев (**шор-нешер-арье ШНА**) до зівугу.

І кожен з них опустився на своє місце. Таким чином, після підйому трьох ликів бик-орел-лев (**шор-нешер-арье ШНА**) у зівуг вище від хази, народилася від них єдина спільність - душа Адама, а потім знову відродилися всі елементи в тому ж вигляді, в якому вони були до зівугу, - тобто всі види живих істот. Однак, оскільки вони вже були одного разу включені до святої душі Адама, то вважаються чистими видами, незважаючи на те, що вони знову розділилися.

Властивості, що знаходяться в місці від хази Малхут і нижче, які виділилися внаслідок розплавлення з цього духу, є усіма видами живих істот, які походять від трьох ликів бик-орел-лев (**шор-нешер-арье ШНА**), котрі знаходяться в місці від хази й нижче, до їхнього підйому до зівугу. А після того, як піднялися три лики бик-орел-лев (**шор-нешер-арье ШНА**) до вищого зівугу та включилися до лику людини і породили зі своєї спільності дух Адама, повернулася сила лівої лінії, тобто вогню, і розпавила дух Адама, і знову виділила з нього всі елементи, тобто всіх живих істот по роду своєму, в тому ж вигляді, в якому вони вийшли від трьох ликів бик-орел-лев (**шор-нешер-арье ШНА**) до включення у вищий зівуг. Це порівнюється зі сплавом металу, що включає в себе кілька основ, та єдина сила робить їх усіх єдиною спільністю у вигляді сплаву металу. А потім, коли цей метал піддають вогню, він втрачає зв'язувальну силу в ньому і розплавляється, набуваючи рідкої форми, в якій кожна основа відокремилася сама по собі і не зв'язується більше з іншою основою.

І так само діє сила лівої лінії на дух Адама, що включає всі живі істоти, - тобто розплавляє його до стану, коли кожен з елементів, включених у нього, приходить до того, що відділяється сам по собі, як це було до включення його в дух Адама. Бо вони втратили силу, що зв'язувала їх, - тобто взаємозв'язок з ликом людини, який є там, що з'єднував їх усіх в єдину спільність. І сказано: "Виділилися внаслідок розплавлення з цього духу", - оскільки під впливом сили лівої лінії розплавляється дух Адама та розділяється на всі елементи бик-орел-лев (ШНА), які були включені до нього.

Однак обидва вони залишаються: залишається і загальне, як сказано: "Дух синів людських, який підноситься увись"¹⁵¹, і окреме, як сказано: "Дух тварини, який сходить вниз, у землю"¹⁵¹, - оскільки немає зникнення в духовному. Тому сказано, що вони повинні були включитися в облачення духу Адама і тоді перебували би в його властивості, однак під впливом сили лівої лінії вони втратили включення людини, яке є зв'язувальною силою в них. І тому виплавилися з нього, розділившись по своїх видах "бик, агнець, козеня, баран, олень, яхмур, і козерог, і лань, і зубр, і газель", - так само, як вони були до свого підйому у вищий зівуг для народження душі Адама.

¹⁵¹ Писання, Коелет, 3:21.

Внутрішній дух властивостей "бик, вівця ..." називається тим же ім'ям, що і тіло, в якому знаходиться цей дух. Бо тіло є облаченням для цього імені, а не володарем самого імені. Тіло - це плоть "бика", а "бик" - внутрішній дух цього тіла, плоть якого є його облаченням. І так само у всіх живих істот тіло називається ім'ям внутрішнього духу, що вдягнений в кожне з них.

122) І таким же чином, як з'ясувалося з духом святості людини і чистими видами тварин, відбувається в іншій стороні, яка не є святістю. Дух, що поширюється в інших народах-ідолівірцях, виходить зі сторони, що не є святою і не є властивістю "людина". Тому він не називається людина. Тому що лик людини не знаходиться в місці нижче від хазе Малхут, з якого народжується дух людей, але для народження святої душі піднімаються три лики бик-орел-лев (шор-нешер-арье ШНА), котрі знаходяться нижче від хазе, та включаються у вищий зівуґ в місці від хазе і вище, - в лик людини, що розкривається там.

Але коли Адам Рішон порушив заборону Древа пізнання, поширилася нечистота змія в світ, і звідти виходить будова скверни, звана "людина негідна"¹⁵², яка не бажає підніматися до лику людини, котрий знаходиться вище від хазе Малхут, оскільки "негідний (בל'על) - це букви слова "даремний (баль яаль בל'על)"; однак він бажає притягнути зівуґ від Малхут в місце нижче від хазе, що і є нечистотою змія. І це - гріх первородного змія, який вчинив з'єднання в місці нижче від хазе Малхут та здійснив роз'єднання з ликом людини, що знаходиться вище від хазе. І від якості "людина негідна"¹⁵² постають духи ідолівірців, нечисті духи людей, що походять від нечистоти змія.

Цей дух називається нечистим і не називається "людина (адам)", тому що походить від людини даремної¹⁵², яка не бажає підніматися до вищого лику людини, і тому немає у неї ніякої частини в ньому. Її тіло є облаченням нечистого духа і це - нечиста плоть. Нечистий дух - внутрішня суть, а ця плоть - облачення його. Тому до тих пір, поки цей дух перебуває в тілі, воно називається нечистим. Якщо ж цей дух вийшов зі свого вбрання, з тіла, воно більше не називається нечистим. І облачення більше не називається нечистим, бо нечистота, тобто дух, вже усунулася, вийшовши з нього.

123) З нижніх властивостей, тобто тварин, звірів і птахів, які внаслідок розплавлення відокремилися від цього духу, створилися образи, окремі духи, які вдяглися в інше облачення - в образи нечистих тварин. Як сказано: "А це буде нечистим для вас"¹⁵³, і це - свиня, птахи і тварини сітри ахра. Цей дух називається нечистим, а тіло - вбранням його. І це тіло називається свинячою плоттю, бо свиня знаходиться у внутрішній суті його, тобто в дусі, а плоть - це облачення духу, званого свинею.

Пояснення. Як вже з'ясувалося щодо людини святості - там усі окремі види, що відносяться до властивостей бик-орел-лев (шор-нешер-арье ШНА), передують загальному, тобто духу людини. А після того, як з'явився дух людини, включилися до нього усі живі істоти. Але потім вони знову відокремилися за своїми видами, як і на початку. І завдяки тому, що включилися в лик людини, що розкривається в цьому святому зівузі, досягли завдяки цьому властивості чистоти й після того, як відокремилися. І вони називаються чистими тваринами.

І точно також після того, як дух людини опоганився нечистотою змія внаслідок того, що притягнув вищий зівуґ в місце нижче від хазе, - коли потім проходить сила лівої лінії над цим нечистим духом людини і відокремлює всі види в ньому, повертаючи їх до тих форм, в яких вони вийшли до включення їхнього в зівуґ, всі вони стають духом нечистих тварин. І це тому, що вони є елементами розплавлення нечистого духа.

І тому ці дві сторони відокремлюються одна від одної та протистоять одна одній: ті, що належать одній стороні, включилися до лику людини, а ті, що належать до іншої, - включилися в нечистоту. Зі сторони святості знаходиться дух людини як загальна властивість, а дух чистих тварин, звірів і птахів - як елементи, що відокремилися від нього. І також зі сторони "людини даремної"¹⁵² знаходиться дух "людини даремної"¹⁵² як загальна

¹⁵² Писання, Притчі, 6:12. "Людина негідна, людина брехлива ходить зі збоченими устами..."

¹⁵³ Тора, Ваікра, 11:29.

властивість, а дух нечистих тварин, звірів і птахів - як елементи, що відокремилися від нього. І це два порядки, які розташовані один проти одного. Кожна із живих істот розташована відповідно до свого виду і не змішується з протилежною їй стороною. І навіть якщо трапиться так, що змішається, то, врешті-решт, повернеться до свого виду. Це відноситься як до сторони святості, так і до сторони нечистоти.

124) Всі вищі світла, які світять, світять в цьому "зводі небесному" для того, щоб створилися внизу образи, як личить. "Образи" - це величина ступенів сфирот БЄА, а також НАРАН людей і ангелів. Сказано: "І помістив їх Всесильний (Елокім) на зводі небесному, щоб світити над землею і правити днем та вночі"¹⁵⁴, і - щоби ці образи створилися як личить, бо правління двох світил - це таке правління, яким йому належить бути.

125) "Велике світило"¹²⁹, тобто Зеір Анпін, називається "правління днем"¹²⁹, а "мале світило"¹²⁹, його Нуква, називається "правління вночі"¹²⁹. Влада захара здійснюється днем, щоб наповнити дім всім необхідним та дати йому їжу та живлення. Коли настає ніч і всім заволодіває Нуква, немає іншої влади в домі, окрім влади Нукви. І тоді настає її правління, як сказано: "Встає вона ще вночі, роздає їжу в домі своєму"⁶⁸. "Вона, а не він", - тобто Нуква роздає тоді, а не Зеір Анпін, тому що "правління днем"¹²⁹ - це правління захара, Зеір Анпіна, а "правління вночі"¹²⁹ - Нукви, а не Зеір Анпіна.

126) "Велике світило"¹²⁹ - це сонце. У нього є дванадцять входів і дванадцять годин, і сонце панує над днем. "Мале світило"¹²⁹ має дванадцять входів, і це - місяць, Нуква Зеір Анпіну, яка панує над ніччю, і є в ночі дванадцять годин. І тому сказано: "В той день буде Творець (АВАЯ) єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵. Слово "єдиний" сказано двічі: одне - це ім'я АВАЯ, Зеір Анпін, "велике світило"¹²⁹, а інше - "ім'я Його", Нуква, "мале світило"¹²⁹.

Сонце і дванадцять входів в ньому утворюють тринадцять властивостей милосердя. Ніч, тобто місяць, і дванадцять входів в ньому утворюють також тринадцять. І стають сонце єдиним і місяць єдиним. І тоді сказано: "В той день буде Творець (АВАЯ) єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵, - тому що слово "один (ехад тпх)" має числове значення тринадцять. І оскільки є в АВАЯ, тобто в сонці, тринадцять, тому сказано: "Творець (АВАЯ) єдиний"⁷⁵. І також про тринадцять Нукви, тобто місяця, званої "ім'я Його", сказано: "Та ім'я Його єдине"⁷⁵.

І стають сонце і місяць єдиними. І також день і ніч стають єдиними. І сказано: "І був вечір, і був ранок - день один"⁴⁶. І ця єдність утворилося лише нагорі, тобто вище від хазе Нукви, де розкривається ця довершена єдність, а не від хазе й нижче.

Зоар з'ясовує сказане: "І був вечір, і був ранок - день один (ехад)"⁴⁶, що означає, що також і "вечір" повертається до того, щоб бути днем. І також - відмінність єдності в уривку "і був вечір"⁴⁶, що наводиться тут, від єдності в уривку: "В той день буде Творець (АВАЯ) єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵, яка полягає в тому, що слово "єдиний (ехад)" сказано в ньому двічі. "Єдиний" означає великі мохін світіння Хохми, при світінні яких в світах розкривається єдність Творця в світі. І тому слово "один (ехад тпх)" має числове значення тринадцять, яке вказує на тринадцять властивостей милосердя. Бо число тринадцять, яке утворилося в десяти сфирот, вказує, що вони притягують світіння Хохми від тринадцяти властивостей милосердя, що розкриваються в Аріх Анпіні.

І "правління днем"¹²⁹ сходить від наявних в сонці дванадцяти входів на дванадцять годину в цей день. Разом із сутністю самого сонця, що світить з цих дванадцяти входів, вони утворюють число тринадцять, що означає стан "Творець (АВАЯ) єдиний"⁷⁵. Бо сонце, Зеір Анпін, притягує від тринадцяти властивостей милосердя великі мохін світіння Хохми, і тоді Творець (АВАЯ) називається "єдиним". І таким же чином встановилися дванадцять входів в місяці, Нукві, коли разом із самою сутністю місяця, в якій ці входи відкриті, щоби приймати від сонця, вони складають числове значення слова "єдиний (ехад)", тобто тринадцять, що означає стан "та ім'я Його єдине"⁷⁵.

¹⁵⁴ Тора, Берешит, 1:17, 18.

Однак це станеться в кінці виправлення, коли світло місяця стане як світло сонця. Як сказано: "В той день буде Творець (АВАЯ) єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵. Однак протягом шести тисяч років, після того, як зменшився місяць, суть місяця не розкривається для того, щоб сповнити число слова "єдиний (ехад)". Адже він не світить зі сторони своєї суті, а тільки від того, що отримує від сонця. І тому не сказано тут: "І був один вечір і був один ранок", але обидва вони включаються в один день. Бо властивість "один (ехад)" не розкривається інакше, як в правлінні їх обох як одного цілого. І тоді ніч, поєднавшись, входить до правління дня. Тому сказано: "І був вечір, і був ранок - день один (ехад)"⁴⁶.

127) Коли Нуква приєдналася до дому та увійшла до чоловіка свого, - немає іншого правління в домі, окрім правління служниць, які залишилися в домі. Служниці, що прислужують Нукві, називаються "зірками", як сказано: "І зірки"¹²⁹. Нуква передає їм управління її домом в той момент, коли вона входить в зівуґ (з'єднання) із Зеір Анпіним, перед ранковою зорею, бо це - час правління служниць, званих "зірками", що є слабким управлінням, і тому збільшується тоді тьма в світі, як сказано: "І урок служницям своїм"⁶⁸. Однак, це є підготовкою до зівуґу, щоб зробити все виправлення в домі, - тобто підготувати її до зівуґу з сонцем для встановлення світла дня. А після зівуґу, здійснюваного перед ранковою зорею, повертається дім до правління захара днем. І все відбувається так, як і повинно бути. Тобто Нуква включається під управління захара внаслідок цього зівуґу. І тоді вона наповнює ранковим світлом світ, як і повинно бути.

Сяючі світила і вогняні світила

128) "І створив Всесильний (Елокім) два світила"¹²⁹. Одне називається "світилом", і так само - друге. Тобто, сонце є світилом, і також місяць, сам по собі, є світилом. Тому ті світла, які піднімаються вгору, називаються "сяючі світила", а ті світла, які опускаються вниз, називаються "вогняними світилами". Бо ці "вогняні світила" є нижніми ступенями та володарюють в усі будні дні.

Пояснення. Після того, як з'ясовуються катнут та ґадлут, і те, що місяць не може перебувати на рівному ступені у стані "два великих світила"¹²⁹, що позначається іменами МАЦПАЦ МАЦПАЦ, - він скоротив себе і повернувся до стану ібур, та досягнув мохін "панім бе-панім". Згідно з цим, можна подумати, що стан "два великих світила"¹²⁹ остаточно скасувався після зменшення місяця. І якраз це з'ясовується в уривку, що знаходиться перед нами. Бо також залишився і стан, коли "два великих світила"¹²⁹ продовжують світити в світах, - проте як "вогняні світила". І це тому, що зміна в духовному не означає, що зникає перший стан, а наступний займає його місце, між тим, будь-яка зміна в духовному означає тільки доповнення до попереднього стану, але попередній стан теж не зникає. Тому також і після того, як зменшився місяць, не зник його попередній стан, в якому він був на рівному ступені із Зеір Анпіним, та який позначається (іменем) МАЦПАЦ МАЦПАЦ.

"Два великих світила"¹²⁹ означають, що сонце було світилом і місяць був світилом. Тобто - не так, як після зменшення, коли сам місяць взагалі не є світилом, а тільки отримує світло від сонця. Але тоді був також і сам місяць сутністю, що світить сама, як і сонце. Тому ті світла, які піднімаються вгору, називаються "сяючі світила". Та оскільки місяць був одного разу в стані світної сутності, у нього цей стан не зник і після скорочення, - однак також і в цій властивості існує велика різниця між ними, тому що світло сонця - це властивість "сяючі світила", а світло місяця - "вогняні світила".

Ми вже з'ясували¹⁵⁵, що вся сила підйому Нукви до Зеір Анпіна на рівний ступінь виникає внаслідок того, що під час катнуту були три його сфери, Біна, Тіферет і Малхут, - в стані падіння на ступінь Нукви і стали разом з нею одним ступенем. Тому, коли Зеір Анпін знову підняв з місця Нукви свої Біну, Тіферет і Малхут, які впали, та повернув їх на свій ступінь, - також і Нуква піднялася разом з ними, оскільки вважається з ними одним ступенем. І тому стала Нуква як сутність ступеню Зеір Анпіна, тобто, - як його Біна, Тіферет і Малхут.

Однак вони вважаються тоді правою й лівою лініями одного ступеню, - так, що келім Кетер і Хохма Зеір Анпіну, які ніколи не були у нього в стані падіння, залишилися тепер властивістю правої лінії та називаються "сяючі світила", а Біна, Тіферет і Малхут, які впали в Нукву, а зараз повернулися до нього, стали властивістю лівої лінії і називаються "вогняними світилами". І тому світла, що піднімаються вгору, називаються "сяючими світилами", - тобто це світла, що світять нагорі, в Кетері й Хохмі до хази, у яких ніколи не було падіння з рівня Зеір Анпіну. І вони стали правою лінією, властивістю "світло сонця", та називаються "сяючі світила". А ті світла, які опускалися вниз, тобто його Біна, Тіферет і Малхут, які опускалися у властивість Нукви, а тепер Зеір Анпін їх підняв назад до себе разом із Нуквою, звуться "вогняні світила", тому що вони знаходяться в ньому у "лівій лінії", в якій діє сила вогню. І це ступені, що розташовані нижче від хази та звані "келім де-ахораїм (зворотної сторони)", які панують у будні дні.

Це не означає, що Зеір Анпін залишився тільки зі сферот Кетер і Хохма, а Нуква - тільки з його Біною, Тіферет і Малхут, але вони включають до себе один одного, і є КАХАБ (Кетер-Хохма-Біна) ТУМ (Тіферет і Малхут) у Зеір Анпіна, та КАХАБ ТУМ у Нукви. Однак всі п'ять сферот Зеір Анпіну вважаються, в основі своїй, його Кетером і Хохмою, і вони мають перевагу в ньому. А всі п'ять сферот Нукви вважаються в основі своїй Біною, Тіферет та Малхут Зеір Анпіну, оскільки вони мають перевагу в ній.

І тому під кінець суботнього дня вимовляють благословення на свічу, оскільки в цей час "вогняним світилам" надано право панувати. Тому що в суботній день ЗОН знаходяться у

¹⁵⁵ Див. п.112, зі слів: "У такому ж стані...".

зівузі стану ґадлут "панім бе-панім (лицем до лица)", і тоді Нуква є залежною від Зеір Анпіна, і немає у неї нічого свого, а лише те, що дає їй Зеір Анпін, чоловік її. Таким чином, немає тоді права в Нукви розкрити це світіння в ній, зване "вогняні світила", оскільки в цей час вона повинна знаходитися у скороченні, щоб розкрити світла стану ґадлут у зівузі "панім бе-панім", які можуть світити в ній тільки при скороченні. Однак під кінець суботи, після того, як вже припинився великий зівуг' ЗОН (Зеір Анпіна і Нукви) "панім бе-панім", тоді є право у Нукви розкрити своє світіння, зване "вогняні світила".

129) Пальці людини є прихованими властивостями ступенів і є вищими властивостями. І є в них "панім (лицьова сторона) та ахораїм (зворотна сторона)". Руки - це Хесед і Ґвура Зеір Анпіну, і під час ґадлуту вони стають Хохмою й Біною, тому що під час ґадлуту, коли він піднімає НЕГІМ (Нецах-Год-Єсод-Малхут) та доповнює свої десять сфірот, ХАґАТ (Хесед-Ґвура-Тіферет) піднімаються до властивості ХАБАД (Хохма-Біна-Даат), а НЕГІ (Нецах-Год-Єсод) - до властивості ХАґАТ. І тоді вважаються три частини правої руки властивостями ХАБАД Хохми, а три частини лівої руки - властивостями ХАБАД Біни.

При проголошенні слів: "Підніміть руки до святини"¹⁵⁶, коли він піднімає руки до властивості рош, тобто коли ХАґАТ стають ХАБАД, вважається частина руки разом із пальцями першою частиною, тобто Хохмою, тому що при підйомі рук вгору пальці знаходяться у верхній частині, а решта частин руки знаходяться під ними. А другою частиною є передпліччя, що вважається Біною. А третьою частиною - плече, що поєднане із плечовим суглобом, котре вважається властивістю Даат.

Таким чином, пальці - це властивість Хохма сфірот Хохма і Біна Зеір Анпіну, тому що пальці правої - це Хохма сфіри Хохма, а пальці лівої - це Хохма сфіри Біна. І звідси можна зрозуміти сказане мудрецьми: "В майбутньому Творець збере в коло праведників, і Він перебуває серед них в Еденському саді, і кожен з них вказує пальцем своїм та каже: "Це наш Творець"^{157,158}. Тому що пальці - це мохін Хохми, а мохін Хохми - це "бачення" і "світло очей". Тому кажуть: "Вказує пальцем своїм"¹⁵⁸.

"Пальці людини є прихованими властивостями ступенів і є вищими властивостями". Тому що людина повинна бути будовою для Зеір Анпіну, як вчать нас мудреці, - що праотці і є цією будовою. І також вчать тому, що людина повинна сказати: "Коли мої дії досягнуть діянь отців моїх". І тоді властивість "пальці людини" стає властивістю Хохма Хохми в правій стороні та Хохма Біни - в лівій, котрі є найбільш вкритими мохін з усіх ступенів й вищих властивостей.

Немає такого ступеня, у якому не було б "панім та ахораїм (лицьової і зворотної сторони)"¹⁵⁹. Бо у кожного ступеня є десять сфірот КАХАБ ТУМ, і Кетер та Хохма в ньому вважаються келім де-панім, а Біна і ТУМ - келім де-ахораїм. Таким чином, у ступеня, званого "пальці", тобто у властивостей Хохми, сфірот Кетер і Хохма - це келім де-панім (лицьової сторони) цих "пальців", а Біна і ТУМ - це келім де-ахораїм (зворотної сторони) "пальців".

Властивості "ахораїм (зворотної сторони)" "пальців" - це їхня зовнішня сторона, і вони вказують на "нігті" "пальців". Пояснення. Між келім де-панім та келім де-ахораїм проходить парса, звана "небозвід, що розділяє між вищими водами", - тобто Кетером та Хохмою, "та нижніми водами", - тобто Біною і ТУМ. І це має місце як в загальному, тобто в парсі між світами Ацилут та БСА, так і на кожному окремому ступені. Тобто немає такого ступеня, в якому не було б десяти сфірот КАХАБ ТУМ. І між сфірот Кетер і Хохма в ній, та сфірот Біна, Тіферет і Малхут, пролягає парса.

"Нігті" символізують окрему парсу ступеню Хохма парцуфа "пальці", що розділяє між келім де-панім, Кетер і Хохмою в ньому, та келім де-ахораїм, Біною і ТУМ в ньому, - таким чином, що внутрішня частина парцуфа "пальці" - це сфірот Кетер і Хохма властивості Хохма,

¹⁵⁶ Писання, Псалми, 134:2.

¹⁵⁷ Пророки, Єшаягу, 25:9.

¹⁵⁸ Вавилонський Талмуд, трактат Тааніт, арк. 31:1.

¹⁵⁹ Див. "Вступ до науки Кабала", п.77.

"нігті пальців" - це парса, що знаходиться під ними, а сфірот Біна і ТУМ властивості Хохма включені до "нігтів", тому що парса включає все, що знаходиться нижче від неї.

І тому людині можна під кінець суботи дивитися на нігті, бо вони тоді світяться від цієї свічі та від цього вогню, - щоб мати силу в будні дні. Пояснення. Стан Нукви та її велич, які були до її скорочення, не відмінюються навіть після того, як вона скоротилася, щоб досягти мохін "панім бе-панім". Однак немає у неї права користуватися ними, оскільки вона повинна скасувати себе по відношенню до Зеір Анпіну, бо світять вони лише тоді, коли вона підпорядковується йому. Однак після того, як йдуть від Нукви мохін "панім де-панім", - тобто під кінець суботи, - є право у Нукви знову світити у свій властивості "вогняні світила" так само, як це було в стані "два великих світила".

У стані "два великих світила" Нуква вважається властивостями Біна і ТУМ Зеір Анпіну, тобто його келім де-ахораїм. Таким чином, на виході суботи починають світити келім де-ахораїм парцуфа "пальці", і це - властивість "нігті (ципорнаїм)", оскільки вони отримують від "вогнених світил" Нукви, що є властивістю "ахораїм" Зеір Анпіну, які набувають сили в цей момент. Адже вони світять тоді від цієї свічі, - тобто "нігті (ципорнаїм)" світять від того, що вони отримують від Нукви, від стану до її скорочення, коли вона називається "вогняні світила", тобто свіча.

130) "Нігті" видні, однак не дозволяється бачити внутрішню сторону "пальців" в світлі цієї свічі, тому що внутрішня сторона "пальців" - це келім де-панім, Кетер і Хохма, і вони не можуть отримувати від Нукви Зеір Анпіну, оскільки у неї взагалі немає келім де-панім, Кетеру і Хохми. І таке правило, що будь-яка властивість має отримувати від відповідної їй властивості у вищому.

І тому вони повинні отримувати лише від Зеір Анпіна, в якого є келім Кетер і Хохма. Тому властивості внутрішньої сторони "пальців" взагалі не світять від "вогняних світил", та можуть світити тільки від "сяючих світил", тобто від Зеір Анпіна, в якого є келім Кетер і Хохма, адже вони світять тільки від вищих властивостей, - від келім де-панім, що вважаються властивістю від хаза й вище, - наявних тільки у Зеір Анпіна.

Внутрішні властивості "пальців" називаються "внутрішнім ликом", оскільки це келім де-панім (лицьової частини), Кетер і Хохма, як сказано: "І побачиш ти Мене ззаду, але лик Мій на буде видимим"¹⁶⁰. Тобто людині не можна дивитися на внутрішню частину "пальців", коли під кінець суботи вона вимовляє благословення: "Створює вогняні світила"¹⁶¹. Тому що вони вважаються "внутрішнім ликом", і про них сказано: "Але лик Мій на буде видимим"¹⁶⁰. А сказане: "І побачиш ти Мене ззаду"¹⁶⁰ означає "зовнішній лик" парцуфа "пальці", тобто властивість "нігті", які світять на виході суботи. "Але лик Мій на буде видний" - це властивість "внутрішній лик" парцуфа "пальці", який не може отримати від "вогняних світил".

Внутрішні властивості "пальців" набувають сили в суботу, бо тоді вони отримують від властивості в Зеір Анпіні, що відповідає їм. А зовнішні властивості "пальців" набувають сили в будні, коли вони отримують від відповідної їм властивості в Нукві.

131) А в суботу Творець є єдиним володарем у цьому "внутрішньому лику" на престолі величі Своєї. І всі вони включаються до Нього, і це - Його правління. Пояснення. У суботній день Нуква відмінює себе по відношенню до Зеір Анпіну, перебуваючи в стані "мале світило". Бо тому вона і скоротила себе, аби бути здатною отримати мохін стану "панім бе-панім (лицем до лица)", які світять в суботу. Таким чином, Зеір Анпін володарює один. І тоді світять його келім де-панім, Кетер і Хохма.

Творець є єдиним володарем у цьому "внутрішньому лику" на престолі величі Своєї. Тому що Нуква знаходиться у властивості "престол" і цих келім де-панім, і вона скасовує себе по відношенню до них, і всі властивості, що знаходяться нижче від Зеір Анпіну,

¹⁶⁰ Тора, Шмот, 33:23.

¹⁶¹ Вечірня молитва під кінець суботи (аравіт). "Благословен Ти, Творець Всесильний наш, Цар Всесвіту, що створює вогняні світила".

включаються до Зеїр Анпіна, і це - Його правління. І тому Творець дарує спокій всім світам, і святий народ, котрий є народом єдиним на землі, переймають спадок цього дня.

У суботній день править один лише Творець, і тому повністю відсутні суди та звинувачення в цей день, і Він дарує спокій всім світам, і сини Ізраелю, що є народом єдиним на землі, можуть перейняти ці піднесені мохін суботнього дня від Зеїр Анпіна. Тому що немає страху проникнення кліпот. І великі мохін суботи називаються спадком тому, що отримання Ізраелем всіх мохін від їхнього Отця, який перебуває в небесних висях, відбувається через пробудження згори. Як сказано: "Доклав зусилля і знайшов - вір!"¹⁶².

Це подібно до того, як люди роблять придбання в цьому світі. І найбільше придбання вимагає, відповідно, й найбільших зусиль за нього. Однак світла суботи не вимагають жодних зусиль після себе, і ніяке пробудження знизу нічого не додає до них, але наповнення приходить до Ізраеля тільки в силу вищого правління. І тому називається суботне наповнення спадком, тому що синові даруються скарби Отця, який перебуває в небесних висях, і він удостоюється їх без усякого зусилля зі свого боку.

Але, насправді, "той, хто не працював напередодні суботи, - чим буде харчуватися в суботу?"¹⁶³. Тому що і суботні світла вимагають докладання зусиль напередодні суботи. Однак мається на увазі пробудження знизу, яке необхідне в час отримання наповнення, - тобто безпосередньо в суботній день, в час, коли отримують ці великі світла, і тоді вже не відбувається в них ніякого пробудження знизу, але це приходить до них, як спадок. "Сяючі світила" приходять з правої сторони, і це - перше світло, яке було в перший день семи днів початку творення, тобто світло, про яке сказано в перший день: "Нехай буде світло!"¹⁰. Тому що в суботній день світять тільки ці "сяючі світила", і вони панують, а від них отримують і світять все світи, що знаходяться нижче від Ацилуту.

132) Під кінець суботи ховаються "сяючі світила", щоб не розкривалися, а "вогняні світила" панують в світах, кожне - на своєму місці. Тобто в суботній день надається місце для володарювання "сяючих світил", а в будні дні - місце для панування "вогнених світил", час влади яких від виходу суботи до передодня суботи. І тому вони повинні отримувати своє світіння від тієї самої свічі на виході суботи.

133) "І тварини ці зникають та з'являються"¹⁶⁴. Око не встигає вловити їх, тому що вони "зникають та з'являються". І це - тварини, що розкриваються, тобто нижні тварини, про які сказано: "І побачиш Мене ззаду"¹⁶⁰, і хоча вони - тварини, що розкриваються, все ж, вони "зникають та з'являються".

Цей офан (образ) знаходиться всередині них, і це - Матат, що включає цих нижніх тварин. Коли він зникає, - називається Нуріель, а коли з'являється, - називається Матат. І він є більшим та важливішим, ніж інші ці тварини, і вищим за них на п'ятсот парсаот.

Бо Матат - це лик людини, який сходить до нижніх тварин внаслідок їхнього включення до вищого зівуґу, що здійснюється над хазе, і це - кінцева "нун" слова ШНАН, тому що Матат - це малий Адам, оскільки "лик людини (адам)" знаходиться вище від хазе, і до нижніх тварин приходить від нього лише включення згори. І тому він називається малий Адам. І оскільки "лик людини" включає всі образи, то Матат включає всіх тварин нижньої будови (меркава), бо є "ликом людини", що належить до них. І оскільки він походить від включення "лику людини" вище від хазе, вважається, що він є вищим за цих тварин на п'ятсот парсаот.

Тому що від хазе і вище світять мохін Біни, сфїрот якої обчислюються в сотнях. І п'ять сфїрот КАХАБ (Кетер-Хохма-Біна) ТУМ (Тіферет і Малхут) в ній - це п'ятсот. І оскільки Матат приймає їх тільки від парси, що розташована в місці хазе, але не вище від хазе, - бо там місце зівуґу і включення, - називаються ці мохін "парсаот", бо приймаються від парси. І сказано, що "він є вищим на п'ятсот парсаот", - тобто він отримує мохін КАХАБ (Кетер-Хохма-

¹⁶² Вавилонський Талмуд, трактат Мегіла, арк. 6:2.

¹⁶³ Вавилонський Талмуд, трактат Авода Зара, арк. 3:1.

¹⁶⁴ Пророки, Єхезкель, 1:14.

Біна) ЗОН (Зеір Анпін і Нуква) від парси, що розташована в хазе, а у інших тварин немає частки там, адже вони - лише лев-бик-орел, що знаходяться нижче від хазе.

134) Вкриті тварини знаходяться під укритими вищими буквами "йуд-гей ה" імені АВАЯ (היא), які панують над "вав-гей ה" імені АВАЯ. Вкриті тварини знаходяться в місці від хазе ЗОН і вище, в якому знаходиться властивість ГАР, що позначається двома буквами "йуд-гей ה", про які сказано: "Вкриті - Творцю Всесильному нашому"¹⁶⁵, і неможливо досягнути їх. Тому і тварини, що знаходяться там, також приховані та зникають, і неможливо досягнути їх. А щодо тварин, які перебувають нижче від хазе, про літери "вав-гей ה" імені АВАЯ (ה), мовиться: "А відкриті - наше та наших синів"¹⁶⁵, - оскільки там місце розкритих хасадім, і там відбувається "бачення" й "осягнення", як сказано: "І побачиш Мене ззаду"¹⁶⁰.

Ці літери "вав-гей ה" є будовою (меркава) для букв "йуд-гей ה", тобто вони розкривають їхнє світіння, подібно до вершника, що показався на своїй колісниці (меркава). І також нижні тварини є будовою (меркава) для вищих тварин, тобто вони розкривають їхнє світіння. А найбільш вкрита з усього вкритого, яка взагалі непізнана, тобто Нескінченність, що позначається кінчиком літери "йуд ה" імені АВАЯ (היא), панує над усіма і здійснюється над усіма. Тобто, всі ці ступені розкривають її владу в світах.

Нижні тварини, що розкриваються, знаходяться під цими вкритими тваринами, отримують від них своє світіння та підносяться завдяки їхній силі. Іншими словами, у нижніх тварин немає ніяких власних сил та дій, але тільки те, що вони отримують від вищих тварин.

135) Всі вищі вкриті тварини включені до "зводу небесного". Про них сказано: "Щоб були світила на зводі небесному"¹¹³, і це говорить про те, що всі світила висять на "зводі небесному". Про небозвід, що знаходиться над цими тваринами, сказано: "А над головами цих живих істот - образ небозводу на зразок страшного льоду"²⁷, і це - перший небозвід.

Пояснення. Загалом, є два небозводи, як сказано: "Від краю неба до краю неба"²¹. "Небо" означає закінчення другого скорочення, яке вивело Біну, Тіферет і Малхут кожного ступеня на ступінь під ним. І воно називається парсою, що стоїть в місці хазе кожного парцуфа. І початок його розкриття - в середині парцуфа Біни світу Ацилут, званого ІШСУТ. Тобто, між ГАР ІШСУТ, які знаходяться вище від хазе Аріх Анпіну, та між їхніми ЗАТ, тобто Біною, Тіферет і Малхут, що знаходяться нижче від хазе Аріх Анпіну.

Тому називається цей "небозвід", що знаходиться в Біні, першим "небозводом", і також називається вищим "краєм неба"²¹. Тому що цей "небозвід" опускає край парцуфа Біни, - її сфірот Біна, Тіферет і Малхут, - в "небо", в Зеір Анпін. І є другий "небозвід", що стоїть в хазе Зеір Анпіну, який опускає край парцуфа Зеір Анпіну, - його сфірот Біна, Тіферет і Малхут, - в Нукву, якою закінчуються світ Ацилут. І тому називається цей небокрай нижнім "краєм неба".

Всі вищі тварини, що знаходяться вище від хазе ЗОН, включені до першого небозводу, котрий знаходиться в місці хазе парцуфа Біна, - на відміну від нижніх тварин, що знаходяться під хазе ЗОН, які не включені до цього першого небозводу, тому що всі ахораїм вищого, які знаходяться нижче від його хазе, вдягнені в келім де-панім нижнього, в його келім Кетер і Хохма, котрі знаходяться вище від (його) хазе. Однак ахораїм вищого ніколи не вдягаються в келім де-ахораїм нижнього, які знаходяться під його хазе, оскільки причиною цього облачення є підйом Малхут в Біну, що відбувається під час стану катнут парцуфів¹⁶⁶.

І тоді, в силу цього підйому, в кожному парцуфі абсолютно відсутні його келім від хазе й нижче, - і як же можуть ахораїм вищого вдягтися в ахораїм нижнього в той час, коли їх бракує йому? Таким чином, у нижніх тварин де-ЗОН, що знаходяться від його хазе і нижче, немає ніякого зв'язку з вищим небозводом, та включення до нього, оскільки це - ахораїм Біни, і вони ніколи не вдягнуться в них¹⁶⁷.

¹⁶⁵ Тора, Дварім, 29:28. "Вкриті - Творцю Всесильному нашому, а відкриті - наше та наших синів навічно, щоб виконувати всі слова закону цього".

¹⁶⁶ Див. "Вступ до науки Кабала", п.77.

¹⁶⁷ Див. вище, п.16.

136) Починаючи від цього місця першого "небозводу" і вище, немає того, хто б міг осягнути та пізнати його, оскільки воно приховано в думці, бо вище від першого небозводу, вище від хази парцуфа Біни світу Ацилут, знаходяться ГАР цієї Біни, звані "думкою", а ГАР абсолютно неможливо осягнути. Немає нікого в світі, хто б міг осягнути й пізнати думку людини і, тим більше, немає того, хто міг би осягнути речі, що залежать від вищої думки. А саму думку, - вже тим більше неможливо осягнути.

Пояснення. Сфера Біна - це властивість ГАР і "думка", однак вона складається з десяти сферот. І ГАР в ній - це її власна властивість, а сім нижніх сферот (ЗАТ) в ній не є її власною властивістю, а властивістю ЗОН, що включені до неї. Навіть ЗАТ Біни, які лише включені та залежать від "думки", тобто Біни, недоступні для осягнення на своєму власному місці, а лише в місці ЗОН. І тим більше, - ГАР Біни, котрі є сутністю Біни, абсолютно недоступні для осягнення. Ще більш внутрішня суть, ніж думка, тобто Біна, - хто приводить там в дію якусь ідею, - ми ж навіть не знаємо, як запитати про це, та, вже тим більше, - дізнатися. Вище від Біни знаходиться Аріх Анпін, який є Кетером для всіх парцуфів Ацилуту, і він є властивістю Нескінченності, яка є абсолютно недоступною для розуміння.

Три світла

137) По відношенню до Нескінченності немає взагалі жодного відчуття для сприйняття її, і не можна задати про неї жодного питання, чи пов'язати з нею будь-яку ідею, аби подумки уявити її. Від самого вкритого з усіх вкритих, на початку сходження Нескінченності з метою розкриття, почав світити тонкий незбагнений світ, й прихований у відчутті настільки тонкому, як отвір вушка голки. Тобто відкривається лише дуже вузький отвір, недостатній для його сприйняття. І це поняття - "прихована думка", тобто ГАР парцуфа Біни, який називається самою "думкою". Пояснення. По відношенню до Нескінченності, тобто до Аріх Анпіну, немає взагалі ніякого відчуття для сприйняття його. І на початку сходження Нескінченності з метою досягти місця розкриття, - тобто ГАР парцуфа Біни, званого вищими Аба ве-Іма світу Ацилут, - вона закарбувалася у вигляді тонкого відчуття, поки ще недостатнього для сприйняття.

І вона була незбагненою до тих пір, поки не розповсюдилося світіння від неї в те місце, де є записи букв, - тобто в парцуф ЗАТ Біни, званий ІШСУТ світу Ацилут. Тому що ЗОН світу Ацилут зветься буквами, а ЗАТ Біни не є сутністю самої Біни, а тільки властивістю включення ЗОН. І тому вони визначаються як запис букв, тобто ЗОН. І оскільки вони є близькими до властивості ЗОН, тому від них починається осягнення й розкриття. І всі вони вийшли звідти, - тобто всі мохін стану ґадлут парцуфа ЗОН і світів БСА виходять звідти, від ЗАТ парцуфа Біни, та називаються ІШСУТ.

138) На початку всього вийшов запис букви "алеф", що є початком (рош) та кінцем (соф) всіх ступенів. І це запис (решимо), в якому були записані всі ступені. І називається вона (буква) "один", - тобто "алеф" в числовому значенні "один". Це означає, що хоча вона має багато форм, оскільки включена до всіх ступенів, все ж називається тільки "один", - тобто що всі ступені стають в ній одним цілим.

Звичайно ж, "алеф" - це буква, від якої залежать вищі й нижні. Тому що форма букви "алеф х" вказує на друге скорочення, тобто на підйом Малхут в місце Біни. І нове закінчення - це лінія посередині букви "алеф х". Верхня "йуд '" - це Кетер і Хохма, які залишилися на ступеню. Нижня "йуд '" - це Біна і ТУМ, які вийшли з цього ступеню та впали на ступінь, що знаходиться під ним. І також це вказує на стан ґадлут, коли вони знову піднялися на один ступінь із верхньою "йуд '" за допомогою середньої лінії букви "алеф х". І тоді розкрилися від неї всі мохін парцуфів АБСА.

Після першого скорочення немає жодної можливості розкриття мохін прямого світла навіть для вищих ЗОН і, тим більше, - для НАРАН праведників. Тому Зоґар називає перше скорочення "вкритим у відчутті настільки тонкому, як отвір вушка голки". І це відчуття залишається прихованим, подібно до отвору, утвореному у вушку голки, коли неможливо розрізнити форму цього отвору, і цей отвір непридатний для розкриття мохін. І цей запис (решимо) першого скорочення є властивістю Малхут вищих Аба ве-Іма, які є властивістю ГАР Біни. І запис форми букви "алеф х", тобто другого скорочення, починає розкриватися тільки в парцуфі ЗАТ Біни, званому ІШСУТ.

Таким чином, форма букви "алеф х" включена до всіх ступенів світу Ацилут, тому що форма вищої "йуд '" , котра передує діагональній лінії, вказує на вищі Аба ве-Іму світу Ацилут, а кінчик вищої "йуд '" - це Аріх Анпін світу Ацилут, і в них ще світить перше скорочення. І вони зветься "вищими водами" перш ніж розкривається діагональна лінія букви "алеф", звана "небозвід", - тобто нове закінчення, утворене другим скороченням. А сама діагональна лінія, що є "небосхилом", який завершує парцуфи Аба ве-Іма та Аріх Анпін, - це парцуф ЗАТ Біни, званий ІШСУТ. І нижня "йуд '" - це ЗОН, що злиті зі сфірот Біна, Тіферет і Малхут, котрі впали з рівня ІШСУТ, - як в стані катнут, так і в ґадлут.

І тому "від самого вкритого з усіх вкритих, на початку сходження Нескінченності з метою розкриття, почав світити тонкий незбагнений світ, й прихований у відчутті настільки тонкому, як отвір вушка голки", - тобто на початку розкриття світіння Нескінченності він світив світлом тонким, як отвір вушка голки, - і це перше скорочення, яке ЗОН та світи БСА не могли отримати через цей отвір взагалі. І він сховався до Малхут парцуфа вищої Аба ве-Іма, яка

розташована в місці хазе Аріх Анпіну, до тих пір, поки не розповсюдилося це світіння від нього до місця, в якому є запис букв, до ЗАТ Біни, званих ІШСУТ, що стоять нижче від хазе Аріх Анпіну, в яких знаходиться решимо букв, тобто ЗОН.

Формою записи букв, яка вийшла на початку всього, була форма букви "алеф х", тобто другого скорочення. І в ньому початок (рош) та кінець (соф) всіх ступенів. Рош - це вища "йуд" букви "алеф х", що означає парцуфи Аріх Анпін та вищі Аба ве-Іма, котрі являють собою рош (початок) всіх ступенів. Соф - це нижня "йуд" букви "алеф х", яка означає ЗОН, котрі є кінцем всіх ступенів.

І буква "алеф х"- це запис (решимо), якою були записані всі ступені, - тобто діагональна лінія, що є розділювальним "небосхилом", самим закінченням другого скорочення, парцуфом ІШСУТ. Тобто цим записом розділювального "небосхилу" були записані абсолютно всі ступені парцуфів ЗОН і БЕА. "І називається вона "один", - бо цей небосхил, ІШСУТ, робить всі парцуфи Ацилуту одним цілим, оскільки в стані ґадлут він поширюється до закінчення світу Ацилут та, завдяки цьому, піднімається разом із ЗОН в рош Аріх Анпіну, і стають там всі парцуфи одним цілим.

139) Рош букви "алеф х", тобто верхня "йуд ' в ній, - це приховання вищої думки, що вказує на підйом Малхут в місце Біни де-Аба ве-Іма, званих вищою думкою, внаслідок якого опустилися сфірот Біна, Тіферет і Малхут парцуфа Аба ве-Іма вниз, в ІШСУТ. І залишилося в Аба ве-Імі лише два клі - Кетер і Хохма. Таким чином, верхня "йуд ' букви "алеф х" вказує на Аба ве-Іму в той час, коли у них є лише Кетер і Хохма, - тобто під час приховання вищої думки .

І це поширення вищого небозводу, - тобто розповсюдження часу ґадлут, коли вищий небозвід розповсюджується в місце Малхут та знову піднімає Біну, Тіферет і Малхут, поки він ще повністю прихований в цьому рош букви "алеф х", в її верхній "йуд ' , - аби в момент появи форми букви "алеф х" з цього небозводу, тобто мохін стану ґадлут, вона з'явилася у вигляді початку (рош) думки.

Верхня "йуд ' букви "алеф х" вказує на парцуфи Аріх Анпін та Аба ве-Іма. І ця "йуд ' вказує на катнут, що створився в парцуфах Аріх Анпін та Аба ве-Іма через підйом Малхут, і у них залишилися на ступеню лише сфірот Кетер і Хохма, а Біна і ТУМ Аріх Анпіну опустилися в Аба ве-Іму, а також Біна і ТУМ Аба ве-Іми опустилися в ІШСУТ. І сенс того, що Аріх Анпін та Аба ве-Іма прийняли в себе друге скорочення та катнут, який походить від нього, полягає в тому, щоби відбулося потім поширення небозводу під час ґадлуту в формі букви "алеф х", і світла тоді вийдуть у вигляді початку (рош) думки, - тобто розкриються світла Аріх Анпіна, званого рош (початком), Аба ве-Імі, тобто думці.

Бо ці Біна і ТУМ Аріх Анпіну, які впали через друге скорочення та об'єдналися з парцуфом Аба ве-Іма, викликають розкриття його мохін. Тому що під час ґадлуту, коли цей "небозвід" поширюється вниз і знову піднімає Біну, Тіферет та Малхут в його рош, піднімається разом з ними в рош Аріх Анпіну також і парцуф Аба ве-Іма, що злитий з ними. І також Біна й ТУМ парцуфа Аба ве-Іма піднімають разом з собою ІШСУТ в рош Аріх Анпіну, а Біна і ТУМ парцуфа ІШСУТ піднімають разом з собою також і ЗОН в рош Аріх Анпіну. Таким чином, всі вони виходять у вигляді початку (рош) думки, тобто Аріх Анпіну, і завдяки йому всі вони світять світінням Хохми. Однак, якби Аріх Анпін та Аба ве-Іма не прийняли на себе зменшення другого скорочення і не опустили б їхні сфірот Біну і ТУМ в ІШСУТ, у мохін Аріх Анпіну не було б жодної реальної можливості розкритися в світах¹⁶⁸.

До середньої лінії букви "алеф х" включені шість ступенів ХАґ'АТ НЕґІ, тому що вони є властивістю ВАК парцуфа Біна, званою ІШСУТ. До цього "небозводу", що знаходиться всередині букви "алеф х", включені всі вкриті вищі тварини, котрі поєднані з цієї "думкою", тобто Біною.

¹⁶⁸ Див. п.3, зі слів: "Властивість суду...".

Пояснення. Після того, як Зогар з'ясував верхню "йуд" букви "алеф х", що означає вищі Аба ве-Іму, та лінію посередині її, яка означає ІШСУТ, він з'ясовує тепер нижню "йуд" букви "алеф х", і каже, що це - властивість "тварин", тобто ЗОН, "що з'єднані з небозводом" так само, як нижня "йуд" поєднана з діагональною лінією букви "алеф х". Однак він уточнює, що лише "вкриті вищі тварини", тобто ХАГАТ, які знаходяться вище від хази парцуфа ЗОН, об'єднані з цією "думкою", - з цією лінією, що є властивістю ВАК "думки". І це не відноситься до "нижніх розкритих тварин", тобто до властивостей НЕГІ, котрі знаходяться нижче від хази ЗОН, що пов'язані з цією "думкою", тобто "небозводом" всередині букви "алеф х".

І ми вже з'ясували¹⁶⁹, що ахораїм вищого вдягаються тільки в келім де-панім нижнього, до хази, але зовсім не в келім де-ахораїм нижнього, котрі розташовані нижче від хази. Тому вищі тварини, тобто келім де-панім ЗОН, злиті та з'єднані зі сфірот Біни і ТУМ небозводу, званого ВАК "думки". Однак розкриті "тварини", що відносяться до властивості від хази і нижче, ніколи не зможуть з'єднатися з ними. Таким чином з'ясувалося, як форма букви "алеф х" включає повністю всі ступені, і в ній верхня "йуд" - це Аба ве-Іма та Аріх Анпін, "небосхил" посередині - це ІШСУТ, з якими злита та поєднана нижня "йуд", тобто ЗОН.

140) Одне світло, яке світило й зникло, це світло літери "бет ב" слова "берешит (ל'שחבא спочатку)". "Під палючою спекою дня"¹⁷⁰ Авраам "сидів біля входу в шатро"¹⁷⁰. Це вхід низу нагору; "палюча спека дня"¹⁷⁰, світить над цим входом і світить там.

Після того, як Зогар з'ясував початок (рош), середину й кінець (соф) форми букви "алеф х", та з'ясував, що кінець (соф) букви "алеф х", тобто нижня "йуд", що пов'язана з нею, - це властивість вкритих вищих "тварин", тобто сфірот ХАГАТ, які знаходяться вище від хази ЗОН, він повертається до з'ясування окремих властивостей трьох цих вкритих тварин і називає їх трьома світлами:

- одне світло - це Хесед, права лінія, властивість Авраама;
- друге світло - це Г'вур, ліва лінія, властивість Іцхака;
- третє світло - це Тіферет, середня лінія, властивість Якова.

Ці три лінії Зеїр Анпіну походять від трьох точок холам-шурук-хірік, що виходять в такому порядку в мохін парцуфа ІШСУТ. Тому що мохін Біни виходять лише у послідовності цих трьох точок. Спочатку, під час виходу Біни, тобто ІШСУТ, з рош Аріх Анпіну, внаслідок підйому Малхут в місце Біни, встановилася Біна в вигляді точки в її чертозі, тобто у вигляді мохін де-хасадім, де відсутній ГАР. Тому що точка, тобто Малхут, піднялася в чертог Аріх Анпіну, тобто в Біну, внаслідок чого сфірот Біна і ТУМ чертогу опустилися в ЗОН, що знаходяться під ними, і в чертозі залишилися тільки світла нефеш-руах в келім Кетер і Хохма. І тому називається це світло точкою в її чертозі.

І це - точка, яка знаходиться всередині букви "бет ב" слова "берешит (ל'שחבא спочатку)", і ця "бет ב" є Біною, званою "чертог", а точка всередині неї - це Малхут, яка піднялася в неї. І ця точка є точкою "холам", що розташована над буквами.

Тому "одне світло, яке світило і зникло, - це світло букви "бет ב" в слові "берешит (ל'שחבא спочатку)"⁶, - це перше світло, яке світило, а потім зникло, тобто Біна Аріх Анпіну, яка була спочатку в ГАР де-рош Аріх Анпіну, а потім піднялася до неї ця точка, тобто Малхут, і в силу цього вийшла Біна з ГАР де-рош Аріх Анпіну, і зникло світло ГАР з Біни та залишилася вона у властивості ВАК без ГАР. Таким чином, спочатку світло Біни світило у досконалої, а потім зникло. І це - світло, яке позначається буквою "бет ב" в слові "берешит (ל'שחבא спочатку)", - тобто точка в чертозі її.

І ця точка, яка піднялася в чертог і через яку чертог скоротився до властивості ВАК, називається "палючою спекою" і судами. І на неї вказує уривок: "Під палючою спекою дня"¹⁷⁰. "Під палючою спекою дня" Авраам "сидів біля входу в шатро"¹⁷⁰, - тобто ця точка називається

¹⁶⁹ Див. п.135.

¹⁷⁰ Тора, Берешит, 18:1.

"палючим спекою дня", і вона ж називається "входом до шатра". І про неї сказано, що Авраам "сидів біля входу в шатро під палючою спекою дня"¹⁷⁰.

"Це вхід знизу нагору", - тобто точка, Малхут, яка піднялася в чертог Біни, є входом знизу нагору. І за допомогою неї піднімаються нижні, тобто ЗОН, які знаходяться внизу, в Біну, що знаходиться нагорі, в той час, коли ця точка повертається на своє місце, а Біна й ТУМ, які впали в місце ЗОН, повертаються в Біну. І тоді ЗОН, що злиті з ними, теж піднімаються разом з ними в Біну.

Таким чином, ця точка є входом знизу нагору, коли ті, хто знаходяться внизу, піднімаються через неї нагору. І "палюча спека дня" світить над цим входом і світить там. "Палюча спека дня", котра є судами й екраном, що встановилися в точці з тим, щоб відштовхувати від неї вище світло, світить в цьому вході, званому точкою, знизу нагору, і звідти світить також вниз, завдяки зівуґу де-акаа з вищим світлом: тобто вона піднімає відбите світло і притягує пряме світло. І це - точка холам, звана світлом Хесед, правою лінією і властивістю Авраама. І звідси - лик лева, вкритих вищих "тварин", що знаходяться від хазе й вище, як сказано: "І лик лева - справа"¹⁰⁰.

141) Друге світло - це світло, яке все більш меркне при настанні вечора, і це - молитва Іцхака. Для того, щоб виправити цей ступінь, сказано: "І вийшов Іцхак при настанні вечора помолитися в поле"¹⁷¹, - вечірнє споглядання і всякого роду темрява були у нього в якості післяполудневої молитви (мінха). При настанні цього вечора Яков споглядав покровителя Есава, про якого сказано: "І боролася людина з ним"¹⁷².

Друге світло, - ліва лінія Зеір Анпіну вище від його хазе, що виходить від точки шурук Біни. Адже в той момент, коли ця точка, що опустилася з чертогу, з місця Біни, повернулася на своє місце, місце Малхут, і три клі, Біна й ТУМ, які впали з чертогу Біни в ЗОН, повернулися до неї, Біна, сповнившись десятима сфірот, повернулася на своє місце в рош Аріх Анпіну, і світло Аріх Анпіну повернулося в Біну, як і до її скорочення. І тоді визначається, що сім нижніх сфірот (ЗАТ) Біни померкли внаслідок цього підйому в рош Аріх Анпіну, тому що ЗАТ не можуть отримати світло Хохми, не отримавши облачення від світла хасадім. І оскільки рош Аріх Анпіну є повністю лише світлом Хохми, тільки ГАР Біни можуть отримати це світло, але ЗАТ Біни залишається у пільмі, - без світла хасадім та без світла хохма. І це - дія точки шурук.

Друге світло, ліва лінія, - це світло, яке все більш меркне при настанні вечора. Тому що внаслідок повернення Біни в рош Аріх Анпіну все більше тьмяніють ЗАТ Біни. Як сказано: "При настанні вечора"¹⁷¹. І молитва Іцхака потрібна для того, щоб виправити цей ступінь, бо за допомогою його молитви, на яку вказує уривок: "І вийшов Іцхак при настанні вечора помолитися в поле"¹⁷¹, він виправив і притягнув цей ступінь точки шурук та отримав звідти ліву лінію Зеір Анпіну, що сповнює тільки ГАР, а ЗАТ залишає у темряві.

Тому "вечірнє споглядання та всіляка тьма були в нього", - тобто завдяки післяполудневій молитві (мінха), він притягнув ліву лінію від точки шурук, що включає в себе всі види пільми у світі, та виправив їх належним чином. Тому це друге світло називається "пільмою Іцхака" і світлом Г'вури Зеір Анпіну. Звідси - "лик бика" у вищих вкритих тварин. І про це сказано: "Лик бика - зліва"¹⁰⁰.

142) Третє світло - це світло, що включає два цих світла правої та лівої ліній, - світло, яке приносить зцілення. Це світло є середньою лінією, що йде від точки хірік в Біні, - тобто новий ступінь хасадім, котрий отримала Біна внаслідок її облачення в екран де-ЗОН, які піднялися до неї. І це світло додається до хасадім правої лінії та стає облаченням хасадім для світла Хохми. І тоді включилися дві лінії одна в одну, - права лінія включила до себе світло Хохми, і є у неї Хохма та хасадім. А ліва лінія включила до себе хасадім, і є у неї Хохма й хасадім. Тому сказано про неї: "Світло, що включає два ці світла", - тому що це світло включає дві лінії, бо воно доповнює їх обидві.

¹⁷¹ Тора, Берешит, 24:63.

¹⁷² Тора, Берешит, 32:25.

Тому він сам теж удостоюється отримати світіння їх обох. Адже тієї міри, яку нижній доповнює у вищому, удостоюється також і нижній, оскільки він викликав її. І це - світло, яке приносить зцілення, тому що за допомогою його ступеня хасадім зцілюється ліва лінія, бо завдяки їй отримує світіння хасадім правої лінії.

І про це третє світло сказано в уривку про Якова: "І засяяло йому сонце"¹⁷³, - тобто після того, як включив до себе Яков "при настанні вечора"¹⁷¹ п'ятому лівій лінії та потребував лікування, сказано: "І засяяло йому сонце"¹⁷³, - щоби вилікувати його від п'ятими лівій лінії. І це третє світло зветься середньою лінією, котра встановлює злагоду над двома лініями, - правою та лівою. І це - світло Тіферет і властивість Якова. Звідси походить "лик орла" у вищих вкритих тварин, що розташовані від хазе й вище.

Звідси й далі, після того як Яков притягнув світло середньої лінії за допомогою екрану точки хірік, сказано про нього: "А він кульгає на стегно своє"¹⁷³. "Стегно своє" - означає сфера Нецах Зеір Анпіну, званого Ісраель. Тому що дві його сфери, Нецах і Год, називаються двома стегнами (єрехаїм). І пояснюється, що уривок: "І засяяло йому сонце, коли він проходив Пнуель, а він кульгає на стегно своє"¹⁷³ означає, що саяво сонця, третє світло, є прямою причиною того, що "він кульгає на стегно своє"¹⁷³.

І це відбувається тому, що екран точки хірік притягує ступінь першої стадії, тобто ВАК, яким бракує ГАР. І хоча він уже пізнав ГАР завдяки точці шурук, та притягнув цей ступінь хасадім тільки заради зцілення, все ж, ГАР його скоротилися в деякій мірі внаслідок цього зівугу на екран точки хірік. І нам вже відома зворотна залежність між келім та світлами, коли відсутність НЕГІ келім викликає відсутність ГАР світел, і навпаки, - при скороченні ГАР світел, що відбувається в силу екрану точки хірік, визначається, що келім "кульгають на стегна", а стегна - це Нецах і Год. Таким чином, "саяво сонця", котре є ступенем хасадім, який він притягнув в світлі, що приносить зцілення, є прямою причиною того, що "він кульгає на своє стегно", - тобто причиною скорочення ГАР.

143) "На стегно своє"¹⁷³ - сказано в однині, та не сказано у множині, - "На стегна свої", - що вказує на четвертий ступінь, Нецах. Жодна людина не удостоїлася отримання звідти ступеню пророцтва, доки не прийшов Шмуель, і про нього сказано: "І також Вічний (Нецах) Ісраеля не зрадить"¹⁷⁴, - тоді встановлюється Нецах, який був слабким з того часу, як Яков піддався небезпеці з боку ангела, покровителя Есава.

Стан "кульгає на стегно своє"¹⁷³ походить від скорочення ГАР. Однак це стосується двох стегон, тому слід було сказати: "кульгає на стегна свої", що означало б - Нецах і Год, звані два стегна (єрехаїм). Та мовиться про одне стегно, - Нецах, четвертий ступінь; проте він включає два стегна - Нецах і Год. Тому що до цього часу він здійснив виправлення ліній лише від хазе Зеір Анпіну і вище, в сферот ХАГАТ, але ще не було виправлене нічого від хазе й нижче, тобто НЕГІ, тому що йому бракувало там лику людини.

Тому вважається, що в них немає ще нічого від правої лінії. І Нецах та Год вважаються властивостями лівій лінії й одним ступенем. І тому не сказано: "І він кульгає на стегна свої", оскільки обидва вони є одним стегном і однією сферою. Це сфера Нецах, а не Год, з тієї причини, що верхні келім визначаються, як такі, що зростають першими. Тому весь той час, поки два стегна вважаються одним, вони називаються сферою Нецах, оскільки вона є вищою від сфери Год. І тому вона зростає і проявляється раніше за сферу Год.

Цей ступінь є четвертим тому, що там ще не розкрився п'ятий ступінь, Год. В такому випадкові зрозуміло, що це сфера Нецах. А виправлення властивостей від хазе й нижче полягає у підйомі та включенні до "лику людини", що розкривається у вищому зівузі, і це виправлення було здійснене в дні Шмуеля, тому сказано, що "жодна людина не удостоїлася отримання звідти ступеню пророцтва, доки не прийшов Шмуель". І про нього сказано: "І також Вічний (Нецах) Ісраеля не зрадить"¹⁷⁴, - тому що Нецах був виявлений як права лінія і

¹⁷³ Тора, Берешит, 32:32.

¹⁷⁴ Пророки, Шмуель 1, 15:29.

як четвертий ступінь, а Год - як ліва лінія і як ступінь, що відрізняється від Нецах, - п'ятий ступінь келім, Год.

144) "І торкнувся суглобу стегна його"¹⁷⁵ означає, що коли прийшов правитель Есава до Якова, зміцнився проти нього Яков при настанні вечора, і це - точка шурук і ліва лінія у виправленні Іцхака, коли діє сила суду. І Яков був включений до його лівої лінії, тому той не міг здолати його. "І побачив той, що не подужає його, і торкнувся суглобу стегна його"¹⁷⁵, - тоді отримав Яков зміцнення звідти. Тобто, коли ангел торкнувся суглобу стегна його у протиборстві його з Яковом з тим, щоб повалити його, Яков взяв силу і стійкість від цього стегна, щоб відігнати звідти ангела за допомогою сили суду, наявної в лівій лінії вище від хазе. Тому "і торкнувся суглобу стегна Якова"¹⁷⁵, - тобто ангел здолав його.

Справа в тому, що стегно знаходиться поза гуф (тулуба). Адже Яков - це сфера Тіферет, звана гуф, і гуф його включав два ступеня, - захара і нукву, званих людина. Тому що людина включає властивості захар і нуква, оскільки від хазе й вище "лик людини" знаходиться у досконалості, та ангел не може здолати його. Але оскільки Яков отримав підтримку у властивості від хазе і нижче, що знаходиться поза його гуфом, негайно: "І торкнувся суглобу стегна Якова"¹⁷⁵.

Пояснення. Ангел торкнувся властивості нижче хазе, оскільки не міг отримати виправлення у вищому зівузі, бо бракує йому лику людини, і все його виправлення було тоді, як сказано: "І всі їхні зворотні сторони звернені всередину"¹⁷⁶. Однак після того, як Яков захотів притягнути звідти сили проти ангела, відразу ж розкрилася нестача лику людини, наявна там, і в силу розкриття цього недоліку, вхопився за нього ангел, "і торкнувся суглобу стегна Якова"¹⁷⁵.

145) "І жодна людина не удостоїлася отримання звідти ступеню пророцтва, поки не прийшов Шмуель", і не виправив Нецах. Тому сказано про нього: "І також Вічний (Нецах) Ізраеля не зрадить, бо Він не людина"¹⁷⁴. Бо хоча Нецах знаходиться поза гуфом, нижче від хазе, де немає властивості "лик людини", і тому не виправила його людина до цього моменту, - в той же час, виправив його Шмуель завдяки тому, що підняв і включив його в "лик людини", котрий знаходиться вище від хазе. Тому: "Вічний (Нецах) Ізраеля не зрадить"¹⁷⁴. І сказано, що "не людина"¹⁷⁴, - тобто хоча він (Нецах) не такий, як "лик людини", все ж він виправив його.

Однак властивість Год залишається у слабкості своїй, тому що навіть Шмуель не може виправити його, і він буде виправлений в майбутньому, в кінці виправлення. І тому сказано далі про властивість Год, тобто лівої "гомілки": "А він кульгає на стегно своє"¹⁷³, - тобто навіть після того, як виправив Шмуель властивість Нецах та повернув його до правої, залишилася слабкість в лівій "гомілці", - сфері Год.

Єгошуа отримав пророцтво від величі (год) Моше, як сказано: "І дай йому від величі (год) твоєї"¹⁷⁷. Це означає, що Єгошуа був до приходу пророка Шмуеля, тому він не міг отримувати пророцтво до Нецах, через слабкість внаслідок дотику ангела. Тому сказано про нього: "І дай йому від величі своєї"¹⁷⁷. І звідси видно, що він отримав пророцтво від "величі (год) Моше"¹⁷⁷, і це - п'ятий ступінь, Год.

Пояснення. Тому що Моше відноситься до внутрішніх властивостей Зеір Анпіну, і він повністю знаходиться від хазе Зеір Анпіну і вище. Однак від хазе і вище є в ньому повний парцуф ХАГ'АТ НЕГІ. І ці Нецах та Год, що знаходяться від хазе і вище, відокремлені один від одного, тому є там п'ять ступенів ХАГ'АТ Нецах Год, які відповідають КАХАБ ТУМ, і Єгошуа отримав пророцтво від п'ятого ступеня. Тоді як у властивості від хазе Зеір Анпіну й нижче відсутній "лик людини", - сферот Малхут й Год, і там є тільки чотири ступеня - до сфери Нецах, а сфера Год відсутня. А після того, як Нецах послаблюється внаслідок торкання ангела, жодна людина не отримує звідти пророцтва.

¹⁷⁵ Тора, Берешит, 32:26.

¹⁷⁶ Пророки, Мелакім 1, 7:25.

¹⁷⁷ Тора, Бемідбар, 27:20.

Нецах - це ліве стегно Яакова, і тому прийшов Давид і включив його в праву лінію. Не сказано: "Блаженство правиці Твоїї навечно (Нецах)", а сказано: "Блаженство в правиці Твоїй навечно (Нецах)"¹⁷⁸, і це вказує на те, що до Давида Нецах не був у правій лінії, і лише Давид повернув його в праву лінію, - тобто з часу Яакова до Шмуеля і Давида Нецах вважався лівою лінією.

146) Що означає - ослабло стегно Яакова? В результаті того, що сторона скверни наблизилася до нього і взяла у нього стійкість, розкрилася нестача "лику людини". А в будь-якому місці, де є недолік в святості, утримується сітра ахра. І призупинилося виправлення до Шмуеля. І тому Шмуель приходить, аби нагадати, що ця властивість - "стегно (єрех)" Ізраеля, як сказано: "І також Вічний (Нецах) Ізраеля не зрадить"¹⁷⁴.

Пояснення. У Зеір Анпіна є два імені, - в стані катнут він називається Яаков, а в стані ґадлут - Ізраель. Сказано: "Торкнувся суглобу стегна Яакова"¹⁷⁵ - в той час, коли він називається Яаков, і тоді дві сфіри, Нецах і Год, - вони як одне "стегно", тому що є властивістю лівої лінії. Але коли Зеір Анпін називається іменем Ізраель, тобто під час ґадлуту, Нецах і Год вважаються двома ступенями, правим і лівим, і тому, коли Шмуель знову виправив Нецах, він згадав його ім'ям Ізраель, що вказує на ґадлут, і тоді Нецах відноситься до правої лінії, а Год - до лівої. І тоді сказано: "І також Вічний (Нецах) Ізраеля не зрадить"¹⁷⁴.

Тому всі слова Шмуеля були у властивості суду, - на початку і в кінці. Пояснення. Оскільки найважливішим для нього було очистити Нецах від слабкості, яку викликав в ньому покровитель Есава, пророцтво його було у властивостях ґвура (мужність) та дін (суд), тому що вони є необхідними для виправлень чистоти. І відразу ж на початку його пророцтва він провів суди дому Елі, і також в кінці - провів суди Шаулю.

147) І крім того, включив його Творець також і в сферу Год в той час, коли він здійснював помазання царів Шауля і Давида. Тому Шмуель так само є важливим, як Моше і Аарон. Так само, як Моше і Аарон були поділені на дві сторони, праву й ліву вище від хазе, так само Шмуель, - від хазе Зеір Анпіну й нижче, - був, як і вони, поділений на дві сторони, праву й ліву, Нецах та Год. І хоча вони були тут тільки лівою стороною, все ж, завдяки Шмуелю, розділилися на дві сторони, як Моше і Аарон, котрі відносяться до вищих властивостей. Тому, хоча Шмуель і відноситься до властивостей від хазе й нижче, він є так само важливим, як Моше і Аарон, що відносяться до властивостей від хазе і вище. Тому що Шмуель підняв НЕГІ, що розташовані нижче від хазе ЗОН, щоб включити їх в зівуг "лику людини", який розкривається в сфірот ХАґАТ де-ЗОН вище від хазе¹⁷⁹. І тоді відбувся поділ між Нецахом і Годом, що знаходяться нижче від хазе, і вони стали двома сторонами так само, як Хесед і ґвура, що розташовані вище хазе.

Завдяки Шмуелю всі ступені включилися один до одного, - адже тому він став таким саме важливим, як Моше і Аарон, як сказано: "Моше і Аарон - священики Його, а Шмуель серед тих, хто прикликає Ім'я Його"¹⁸⁰, оскільки шість закінчень (ВАК) включилися один до одного. Бо внаслідок виправлення, зробленого ним, коли він підняв сфірот НЕГІ, що розташовані нижче від хазе ЗОН та включив їх до ХАґАТ вище від хазе, тобто притягнув наповнення з точки холам до Нецаха, з точки шурук - до Года, а з точки хірік - до Єсода, - всі шість закінчень стають такими, що включені один в одного: Нецах з'єднався з Хеседом, Год - із ґвуру, а Єсод - з Тіферет. І всі вони знаходяться в "лику людини", тобто Малхут.

¹⁷⁸ Писання, Псалми, 16:11.

¹⁷⁹ Див. вище, п.82, зі слів: "Однак три світи БСА...".

¹⁸⁰ Писання, Псалми, 99:6.

Моше і Яков

148) Так само, як права й ліва лінія, що знаходяться вище від хазе, - Моше і Аарон, - пов'язані та об'єднуються з правою і лівою лініями нижче від хазе, Шмуелем, - так само пов'язані й об'єднуються вища середня лінія, Тіферет, тобто властивості Якова і Моше, із середньою лінією, що нижче від хазе, - Єсодом, властивістю Йосефа. Таким чином, всі шість сторін включилися та об'єдналися одна з одною. Чотири сторони - Моше, Аарона та Шмуеля, і дві сторони - Якова і Моше з Йосефом. Яков і Моше, - обидва є властивістю Тіферет Зеїр Анпіну; внутрішня частина Тіферет - це Моше, зовнішня частина Тіферет - Яков. Раніше сказано про те, що Моше і Аарон - це права і ліва лінія вищих властивостей, а тут сказано, що Моше - це Тіферет. Тому що є багато властивостей, які відносяться до Моше.

Яков був господарем дому. Коли помер Яков, Моше перейняв дім та керував ним протягом свого життя. Бо немає нічого, в чому не було б внутрішнього та зовнішнього зв'язку. Оскільки будь-який ступінь ділиться на келім властивості панім, - Кетер, Хохму і верхню третину Біни до хазе, де знаходиться парса, - та на келім властивості ахораїм і зовнішньої суті, - Біну, Тіферет і Малхут, що розташовані від парси й нижче¹⁸¹. Однак келім властивості панім та келім властивості ахораїм включені одні до одних. І навіть в келім лише властивості панім будь-якого ступеня необхідно розрізняти внутрішню і зовнішню суть, де внутрішня суть є основою їхнього ступеню, і це - келім де-панім, Кетер та Хохма, або ХАГ'АТ, а зовнішня їхня суть - це лише включення зі сторони келім де-ахораїм, - Біни, Тіферет і Малхут, або ТАНГ'ІМ.

І таким же чином в келім тільки властивості ахораїм: теж є внутрішня і зовнішня суть, де їхнє включення зі сторони вищих келім де-панім вважається їхньою внутрішньою суттю, - Кетером та Хохмою до хазе, а їхні власні якості, - Біна, Тіферет і Малхут, що знаходяться нижче від хазе, - це їх зовнішня суть. Таким же чином - на будь-якому рівні і в будь-який сфері.

Моше і Яков обидва є будовою (меркава) для Зеїр Анпіна світу Ацилут, тільки Моше - будова (меркава) для внутрішньої суті Зеїр Анпіну, келім де-панім, що розташовані від хазе Зеїр Анпіну і вище, а Яков - будова (меркава) для зовнішньої суті Зеїр Анпіну, келім де-панім, котрі включені в келім де-ахораїм Зеїр Анпіну, що розташовані від хазе і нижче.

Нуква Зеїр Анпіну повністю складається з ахораїм, що розташовані від хазе Зеїр Анпіну й нижче, та називається "домом". Таким чином, Моше, будова для внутрішньої суті Зеїр Анпіну від хазе і вище, не знаходиться в одній властивості з Нуквою Зеїр Анпіну, котра повністю перебуває нижче від хазе Зеїр Анпіну. Тому лише Яков, зовнішня суть Зеїр Анпіну, тобто келім де-панім, що включені у властивість Зеїр Анпіну від хазе й нижче, стоїть на одному рівні з Нуквою Зеїр Анпіну, з келім де-ахораїм від хазе і нижче. Тому господарем дому вважається Яков, а не Моше, оскільки він (Моше) є більш високим ступенем, ніж Нуква Зеїр Анпіну, а захар і нуква повинні належати до однієї властивості, тому що зівуґ' - означає зрівняння за формою.

Тому сказано, що господар дому - Яков, бо він є будовою для зовнішньої суті Зеїр Анпіну, у нього є зрівняння з Нуквою Зеїр Анпіну, званою "домом". І Яков називається її чоловіком. "Коли помер Яков, Моше перейняв дім", - Нукву Зеїр Анпіну, - "і керував ним протягом свого життя" - в цьому світі. Та хоча за духом своїм він є будовою для внутрішньої суті Зеїр Анпіну, і немає у нього зрівняння з Нуквою, все ж до тих пір, поки дух його був вдягнений у тіло в цьому світі, а все тіло його повністю складається з келім де-ахораїм, - було у нього зрівняння з Нуквою Зеїр Анпіну зі сторони його тіла, і він приводив до зівуґу Зеїр Анпіна з Нуквою протягом днів свого життя в цьому світі, після того, як помер Яков.

Йосеф був праведником завдяки Якову і завдяки Моше. Тому що Яков і Моше обидва були будовою (меркава) для келім де-панім Зеїр Анпіну, Кетера і Хохми, або ХАГ'АТ, - тільки один вище від хазе, а інший нижче від хазе. Відомо, що зівуґ' може здійснюватися лише за допомогою середньої лінії сфінот НЕГІ, тобто Єсода праведника. І тому Яков і Моше не могли самі привести до зівуґу Зеїр Анпіна з Нуквою, - але лише коли об'єднувалися у Йосефі,

¹⁸¹ Див. п.129, зі слів: "Немає такого ступеню, у якому...".

котрий є будовою (меркава) для Єсода Зеір Анпіну. І тоді вони могли привести до зівуґу ЗОН. Таким чином, Йосеф був Єсодом праведника як для Моше, так і для Якова.

149) Яков взяв дім, Нукву Зеір Анпіну, завдяки Йосефу. Як сказано: "Ось родовід Якова - Йосеф"¹⁸². Це вказує на те, що вони включені один до одного. І також Моше не міг привести до зівуґу з Нуквою до тих пір, поки не об'єднався з Йосефом. Бо в той час, коли Шхіна вийшла з Єгипетського вигнання, Моше, внутрішня суть Зеір Анпіну, не міг зробити зівуґу зі Шхіною, але тільки за допомогою Йосефа. Як сказано: "І взяв Моше кістки Йосефа з собою"¹⁸³. Сказано: "Взяв з собою", тому що гуф не здатний до зівуґу, але тільки, якщо гуф спочатку здійснює зівуґ (поєднання) із союзом, Єсодом.

Моше є будовою для гуф Зеір Анпіну від хазе й вище, і немає у нього зрівняння, званого зівуґом із Нуквою, і він спочатку повинен здійснити зівуґ (поєднання) з Йосефом, будовою (меркава) для Єсоду Зеір Анпіна, який зветься союз (бріт). І тому взяв Моше із собою Йосефа. Оскільки Йосеф був поєднаний з ним, Зеір Анпін здійснив злиття зі своєю Нуквою як личить. І тому вважається, що Яков, Моше, Йосеф є немов одним цілим. Тому що як Яков, так і Моше повинні об'єднатися з Йосефом.

150) Яков помер, і його тіло було винесено в святу землю. Йосеф помер, і його тіло не було поховане у святій землі, а лише тільки кістки. Моше - ні те, ані інше. Тому що як тіло його, так і кістки його були поховані за межами святої землі.

Яков був першим чоловіком Нукви. Тому що Яков є будовою (меркава) для зовнішньої сутності Зеір Анпіну, - келім де-панім його від хазе і нижче. І у нього є зрівняння з Нуквою, яка повністю належить до властивості Зеір Анпіну від хазе і нижче. І тому він є справжнім і першим чоловіком Нукви. Але після того, як помер Яков, Нуква вчинила зівуґ (поєднання) з внутрішньою суттю Зеір Анпіну - Моше. І весь той час, коли Моше був вдягнений у тіло (гуф) в цьому світі, і тому було у нього зрівняння з нею¹⁸⁴, він поєднувався з нею як годить, і він був другим чоловіком Нукви.

151) Тому Яков був перенесений в святу землю з усім тілом (гуф), адже він сам відноситься до властивості гуф. Оскільки він є будовою (меркава) для властивості гуф Зеір Анпіну, сфіри Тіферет, що включена до його властивості від хазе і нижче, оскільки є властивістю келім де-панім, які включені до келім де-ахораїм. У Йосефа тільки кістки його були перенесені в святу землю, але не тіло, тому що кістки його - це вищі воїнства і стани.

Немає нічого, в чому не було б внутрішньої і зовнішньої суті. І навіть властивість Йосефа, хоча і знаходиться повністю нижче від хазе Зеір Анпіну, є в ньому теж внутрішня і зовнішня суть. Включення до нього келім де-панім від хазе і вище - це його внутрішня суть, а його власна якість - зовнішня його суть. Десять сфірот КАХАБ ТУМ тіла називаються: мозок, кістки, жили, плоть і шкіра (моха, ацамот, гідім, басар, ор). Мозок (моха) і кістки (ацамот), - Кетер і Хохма, - це внутрішня суть тіла (гуф) Йосефа, - там де він включає властивості Зеір Анпіну від хазе і вище. Жили (гідім), плоть (басар) і шкіра (ор) - це зовнішня суть тіла (гуф) Йосефа, його власні якості, що відносяться до властивостей Зеір Анпіну від хазе і нижче.

До завершення виправлення є утримання кліпот в келім від хазе Зеір Анпіну й нижче. Разом з тим, в тих келім де-панім, які включені до келім де-ахораїм, немає цього утримання. Тому у Якова, який повністю є будовою для гуф Зеір Анпіну, тобто - келім де-панім, що включені до ахораїм, в ХАґАТ, котрі відносяться до місця від хазе Зеір Анпіну й нижче, - від самих ахораїм є у нього тільки включення. В усьому тілі (гуф) його немає ніякого утримання кліпот, і навіть - у включених до нього ахораїм, і все його тіло поховане в святій землі.

Тоді як Йосеф, що є будовою для Зеір Анпіну від хазе і нижче, тобто тільки для Єсоду, захищений від утримання (кліпот) лише в його внутрішніх келім - мозок (моах) і кістки (ацамот). Однак в зовнішніх його келім, - жили (гідім), плоть (басар) і шкіра (ор), - є утримання кліпот. Тому тільки кістки його були поховані в землі святості, бо вони захищені

¹⁸² Тора, Берешит, 37:2.

¹⁸³ Тора, Шмот, 13:19.

¹⁸⁴ Див. п.148, зі слів: "Тому сказано..."

від зміцнення в них нечистоти кліпот, але його жили, плоть і шкіра, не були поховані там, тому що є в них утримання нечистоти.

У Йосефа кістки були поховані в землі (святості), але не тіло тому, що його кістки є вищими воїнствами і станами, оскільки мозок (моах) і кістки (ацамот) відносяться до включення до келім Зеір Анпіну від хазе і вище, в яких немає ніякого утримання скверни. Тому вони були поховані в землі святості. Тоді як зовнішні властивості тіла, - жили (гідім), плоть (басар) і шкіра (ор), - в яких є утримання нечистоти, не могли бути там поховані.

Всі вони походять від цього праведника, тобто навіть властивості Зеір Анпіну від хазе і вище включаються та виходять з Йосефа, тобто Єсода праведника Зеір Анпіну. Йосеф-праведник називається "воїнства", тому що воїнства і стани розташовані вище від хазе Зеір Анпіну, виходять від нього. Таким чином, також і властивості вище від хазе включені в Йосефа. І вони називаються його властивостями мозок (моах) і кістки (ацамот). Тому кістки Йосефа, тобто воїнства від хазе і вище, були перенесені в землю святості, оскільки це - властивості мозок (моах) і кістки (ацамот), в яких немає утримання нечистоти. У той час, як жили (гідім), плоть (басар) і шкіра (ор), в яких є утримання нечистоти, не можуть бути поховані там.

152) Моше перебував за межами цієї землі, і до неї не увійшли ні тіло, ані кістки його. Однак Шхіна увійшла в цю землю після того, як помер Моше, і повернулася до свого першого чоловіка, Якова. Адже оскільки Моше відноситься до внутрішньої суті Зеір Анпіну, у нього було зрівняння з Нуквою тільки за життя його, але не після смерті. Звідси ясно, що якщо жінка в цьому світі була двічі заміжньою, вона повертається після своєї кончини першому чоловікові. Тому Моше був похований поза межами святої землі, бо перший її чоловік, Яков знаходився в цій землі, а Нуква відноситься лише до першого чоловіка.

153) Моше удостоївся в своєму житті того, чого Яков не заслужив за життя свого. Тому що Яков викликає зівуг' Зеір Анпіну з Нуквою у вищому світі лише після відходу з життя. Однак Моше викликає зівуг' Зеір Анпіну із Нуквою за життя в цьому світі, але не після відходу з нього. Чи було недоліком Моше те, що він не міг викликати зівуг' ЗОН після свого відходу? Але це не так, оскільки коли Ізраель вийшли з Єгипту, їхній порятунок був зі сторони ювілейного року (йовель), тобто Біни.

І всі ці шістсот тисяч, які належали до покоління пустелі, відносилися до вищого світу, Біни. І завдяки цій формі, завдяки Біні, вони йшли по пустелі. І жоден з цього покоління не увійшов до землі Ізраеля. Але тільки їхні сини, що народилися від них, увійшли в землю Ізраеля, оскільки вони знаходилися у виправленні місяця, Нукви. І всі, хто обробляє землю, здійснює оранку і посів, відносяться до виправлення місяця.

Пояснення. Душі Ізраеля походять зі сторони ЗОН, і завдяки тому, що Нуква Зеір Анпіну підсолонжена в Біні та вважається вищим світом, у душ Ізраеля є корінь також і там, в Біні. І для того, щоб вивести синів Ізраеля з країни Єгипту, котрі не були гідними визволення звичайним шляхом, - зі сторони ЗОН, - залучив Творець у все це покоління піднесені душі з вищого світу, лише з Біни. І завдяки їхньому високому кореню врятував їх Творець, як сказано: "І врятував його від руки того, хто сильніший за нього"¹⁸⁵. Тому що зі сторони безпосереднього кореня душ Ізраеля єгипетська скверна була сильнішою святості Ізраеля, однак світило їм світло піднесених душ з Біни та врятувало їх.

Тому, коли вийшли Ізраель з Єгипту, це сталося зі сторони світіння Біни, званої "йовель (ювілейний рік)". І всі ці шістсот тисяч Ізраеля, котрі належать до цього покоління, відносилися до вищого світу, Біни. І тому була у них сила здолати єгипетську скверну і врятуватися від них. І завдяки цій формі, завдяки світінню Біни, вони йшли по пустелі. І жоден з них не увійшов в землю Ізраеля, бо земля Ізраеля - це властивість Нукви Зеір Анпіну. І оскільки не було у них світіння нижньої Нукви, вони не могли увійти в цю землю.

¹⁸⁵ Пророки, Єрміягу, 31:10.

Але тільки сини покоління пустелі, що народилися від них, оскільки вони знаходилися у виправленні місяця, Нукви Зеір Анпіну, увійшли в землю Ізраеля і жили її урожаєм. І всі, хто обробляє землю відносяться до виправлення місяця. Тому що покоління пустелі, - ті, хто походять від вищого світу, - не були "обробниками землі", але отримували "живлення від небес"¹⁸⁶, проте сини їх, що походять від Нукви, займалися землеробськими роботами, тому що землеробські роботи - це виправлення Нукви Зеір Анпіну, до якої не належить покоління пустелі.

154) Моше продовжив зівуґ (з'єднання) Зеір Анпіну із місяцем, Нуквою, коли він перебував у тілі в цьому світі та поєднувався з нею за своїм бажанням, і тому називається чоловіком господині (матроніти). Однак коли він пішов з цього світу, його святий дух зробив вище сходження, і повернувся цей дух у вищий "йовель", Біну. І там, в світі Біни, Моше злився з шістьма сотнями тисяч душ покоління пустелі, які відносяться до нього, тобто до його властивості.

У Якова це відбувалося інакше. Він не піднявся після своєї кончини в Біну, в "йовель (п'ятдесяті рік)", як Моше, але дух його повернувся вниз, до Нукви Зеір Анпіну, до "шміти (сьомий рік)". І цього не було, коли він був живий. За життя свого він не був злитий з Нуквою Зеір Анпіну так, як після своєї кончини, тому що за його життя був у нього інший дім, тобто інша нуква. Інакше кажучи, у нього була дружина в цьому світі, за життя його, і тому не міг остаточно злитися з Нуквою Зеір Анпіну так, як після своєї смерті.

155) І земля святості, в її нижньому виправленні, була виправлена силою вищої Нукви. Тобто, вища Нуква, Іма, перебуває над землею святості, нижньою Нуквою, завдяки виправленням нижніх праведників, і тому всі вони не можуть перебувати разом, тобто не можуть властивості Моше та покоління пустелі перебувати разом із властивостями Якова й тих, хто вступає в цю землю. Тому що ті, хто походить від вищого світу, Біни, всі вони відносяться до властивості "дух (руах), який перебуває в єдності". А ті, хто походить від нижнього світу, Нукви Зеір Анпіну, всі вони відносяться до властивості "тіло (гуф), що перебуває в єдності".

Пояснення. Тому що Нуква у порівнянні з Біною - те саме, що і тіло у порівнянні з духом. І точно також - душі, що походять від них. І як одним, так й іншим не годить (разом) перебувати у властивості "місяць", тобто у властивості Нукви, але одним - у властивості Нукви, а іншим - поза нею, щоб отримувати світіння одного від іншого. Тобто, ті, хто походить від Нукви, повинні отримувати світіння від тих, хто походить від Біни так само, як тілу потрібно світіння духу. Тому ті, хто походить від Нукви, тобто Яков й ті, хто вступає в землю, - вони знаходяться в Нукві, тобто в землі святості. А ті, хто походять від Біни, тобто Моше і покоління пустелі, знаходяться поза землею святості і світять душам, котрі перебувають в землі святості.

156) І всі ті, хто вступив в землю святості, були лише подобою перших, покоління пустелі, але не були на вищому ступені, як вони. Оскільки не буде більше такого покоління, і також не було покоління до них, як ці перші, як покоління пустелі, яким відкрилося сяйво величі Володаря їхнього "лицем до лица (панім бе-панім)".

157) Яков вчинював злиття з дружинами своїми за життя, перебуваючи в тілі. А після його смерті піднявся дух його і злився з духом Нукви. Моше відокремився в цьому світі від своєї дружини, Ципори, і злився, перебуваючи в тілі, з цим духом святості - Нуквою Зеір Анпіну, а після його (Моше) смерті злився дух Моше з прихованим вищим духом, що перебуває нагорі, - з Біною.

І всі ступені зливалися разом, щоб світити як один, тобто вони світять один одному. Тобто ті, які походять від Біни і оцінюються як властивість "дух (руах)", (світять) тим, що походять від Нукви і оцінюються як властивість "тіло (гуф)". Дух (руах) Моше - від "п'ятдесятого року (йовель)", тобто Біни, а тіло (гуф) його - від "сьомого року (шміта)", Нукви. Дух Якова покликаний злитися із "сьомим роком (шміта)", тобто з Нуквою Зеір Анпіну, а тіло

¹⁸⁶ Тора, Шмот, 16:4.

(гуф) належало його дружинам в цьому світі. Тому за життя свого він не міг злитися з Нуквою Зеір Анпіну, а тільки після смерті. А Моше - навпаки, бо тіло його було на одному рівні з Нуквою Зеір Анпіну, тому він був злитий з Нуквою Зеір Анпіну за життя свого. Але не після смерті, тому що дух його злитий з Біною, і немає у нього ніякого порівняння з Нуквою Зеір Анпіну.

158) Всі ці вищі світла перебувають у формі своїй на землі, внизу, і всі вони прив'язані до зводу небесного, тобто за допомогою нього вони світять землі внизу, як сказано: "І помістив їх Всесильний на зводі небесному, щоб світити на землю"¹³⁹.

"Великі світила" - це стан, коли два імені з'єднані як одне ціле, а завершення їхнє - в трьох, і вони повертаються до одного, - одне відповідно до іншого. "Два імені з'єднані як одне ціле" - це МАЦПАЦ МАЦПАЦ, тому що ім'я Нукви приховане в той час, коли вона з'єднана із Зеір Анпіним на рівному ступені і не повинна отримувати свої світла від Зеір Анпіна. "А завершення їхнє - в трьох", - тому що вона не світить, коли знаходиться на рівному ступені із Зеір Анпіним, через відсутність облачення хасадім. Оскільки ще не розкрився зівуг' ступеню хасадім, здійснений на екран точки хірік, третьої лінії, що узгоджує над двома лініями, правою й лівою, та одягає їх одна в одну.

Таким чином, "завершення їхнє - в трьох", - в трьох лініях. А після того, як вони включилися у три лінії, обидві вони повертаються до одного, - одне відповідно до іншого, як сказано: "Творець єдиний (ехад) та Ім'я Його єдине(ехад)"⁷⁵. Оскільки тоді виходить сонце та дванадцять годин дня, що утворюють тринадцять властивостей милосердя і які означають перше слово "єдиний (ехад)", і також - місяць та дванадцять годин ночі, що утворюють тринадцять властивостей милосердя і які означають друге слово "єдиний (ехад)". І це ім'я накреслене й закарбоване, і вони включені до віри. Пояснення. Ім'я один (ехад) закарбувалось і включилося завдяки цим виправленням також і в Нукву, звану "віра". І це - лише підготовка до того, щоби в кінці виправлення ім'я "єдиний (ехад)" розкрилося також і в самій Нукві. Тому що протягом шести тисяч років це не розкривається ще в самій Нукві, а лише включене до неї, - тобто має розкритися в майбутньому, але поки ще не розкрилося.

Створімо людину

159) У реченні: "І сказав Всесильний (Елокім): "Створімо людину"¹⁸⁷ вміщена таємниця, яка не розкривається нікому, окрім тих, хто боїться Його. Заговорив найстаріший зі старців, сказавши: "Шимон, Шимон! Хто це говорить: "Створімо людину"? Написано про нього: "І сказав Всесильний (Елокім)". Хто тут під ім'ям Всесильний (Елокім)?" І як тільки почув рабі Шимон, що назвав Він його Шимон, а не рабі Шимон, сказав друзям своїм: "Звичайно ж, це Творець, про якого сказано: "І старець в роках (Атік Йомін) сидить". Адже нині прийшов час розкрити цю таємницю, бо прихована тут таємниця, яку не дозволено розкривати, а тепер, виходить, дозволено розкрити її".

Пояснення. Відомо, що таємниці розкривалися мудрецам Зогару завдяки осягненню світел вищих ступенів шляхом осяяння. І є в них "панім (лицьова сторона) та ахораїм (зворотна сторона)", що означає "вкриття й розкриття". І відповідно до величини рівня властивості "панім" ступеню, така ж і величина рівня властивості її "ахораїм". А осяяння "ахораїм" є відозвою і закликом до осяяння "панім". І тому вони знали, в залежності від міри вкриття "ахораїм", яку вони осягали, ту міру розкриття, яку їм належить осягнути.

"Як тільки почув рабі Шимон, що назвав Він його Шимон, а не рабі Шимон", - тобто осяяння "ахораїм", котре є зверненням, було настільки сильним, що він позбувся всіх ступенів і став простою людиною, - Шимоном з ринку. І дізнався завдяки цьому, що це - відозва і заклик до дуже піднесеного осягнення "панім".

Тому відразу ж сказав друзям своїм: "Звичайно ж, це Творець, про якого сказано: "І старець в роках (Атік Йомін) сидить"¹⁸⁸, - тобто немає ступеню вищого, ніж Він. І сказав: "А тепер, значить, дозволене розкриття", - тобто тепер, ймовірно, він досягнув права розкрити цю піднесену таємницю. Саме це мається на увазі в двох питаннях: хто сказав: "Створімо людину"¹⁸⁷, та про яке ім'я Елокім йдеться тут, – ім'я Елокім Біни чи ім'я Елокім Малхут?

160) Заговорив рабі Шимон, сказавши: "Так само, як цар, якому потрібно було побудувати багато будівель, і був у нього зодчий, і цей зодчий не робив нічого інакше, як з дозволу Царя. І про це сказано: "Була я у Нього вихованкою"¹⁸⁹. Цар - це, звичайно, вища Хохма, Аба. Середній стовп, тобто Зеір Анпін, - це Цар внизу. Ім'я Елокім, яким називають вищого зодчого, - це вища Іма. Ім'я Елокім, яким називають зодчого внизу, - це нижня Шхіна. Оскільки так само, як є дві властивості Царя, є дві властивості зодчого, - тобто імені Елокім. Тому що зодчий властивості Хохма, вищого Царя, - це Іма, звана Елокім, а зодчий властивості Тіферет, нижнього Царя, - це нижня Шхіна, Нуква, теж звана Елокім.

Необхідно як слід зрозуміти ці два питання. Перше питання було наступним: якщо у всіх висловах дії початку творення вислів: "І сказав Всесильний (Елокім)" вважається властивістю Аба ве-Іма, де Аба каже, а Іма виконує, то чому тут мовиться: "І сказав Всесильний (Елокім): "Створімо людину"¹⁸⁷? Адже виходить, що також і Аба, який говорить, брав участь у цьому створенні, а такого бути не може. Тому Він запитав його: "Хто це каже: "Створімо людину"? Тобто не можна сказати, що Аба теж говорить: "Створімо", - адже зі сторони Аби не здійснюється жодної дії, тому що Аба вважається потенційною силою, а Іма - перетворенням у дію.

Друге питання було таким: всі імена Елокім, що виречені в дії початку творення, означають властивість Іми. І відомо, що душі людей - це породження Зеір Анпіну й Нукви. І тому Він запитав: "Хто тут під ім'ям Елокім?" І оскільки ім'я Елокім тут згадується у створенні людини, - не можна сказати, що це Іма, тому що душа людини походить тільки від Нукви, а не від Іми.

І це те, що пояснює (рабі Шимон), кажучи: "Так само, як цар, якому потрібно було побудувати багато будівель, і був у нього зодчий". Тому що він уподібнює властивості Аби та Іми царю й архітекторів, від яких виходить вся дія початку творення. Однак так само, як Аба

¹⁸⁷ Тора, Берешит, 1:26. "І сказав Всесильний: "Створімо людину за образом Нашим і подобою Нашою".

¹⁸⁸ Писання, Даніель, 7:9.

¹⁸⁹ Писання, Притчі, 8:30.

ве-Іма уподібнюються царю і зодчому нагорі, - тобто по відношенню до всіх ступенів ЗОН світу Ацилут, - так само і Зеір Анпін з Нуквою уподібнюються царю та зодчому внизу, - по відношенню до НАРАН людей і до світів БСА.

Тому що Зеір Анпін і Нуква можуть створити душі людей тільки якщо вони піднімаються і вдягають властивості Аба ве-Іми. А нижній, що піднімається до вищого, стає таким саме, як і він. Таким чином, Нуква в момент створення душі Адама Рішона перебувала на ступеню Іми, тобто перебувала у властивості імені Елокім, і також Зеір Анпін - на ступеню Аба. І прояснюється друге поставлене ним запитання: "Хто тут під ім'ям Елокім?". Адже насправді, це Нуква Зеір Анпіну, але оскільки вона піднялася та облачила властивості Іми, вона стала як Іма. І далі він продовжує з'ясовувати перше питання.

161) Але у жінки немає права щось робити без дозволу чоловіка. І про всі будови, які зводяться через Ацилут, тобто в світі Ацилут, розповідав Аба, - тільки повідомляючи Імі, що одне буде в такому вигляді, а інше - в такому, і це негайно виконувалося Імою. Як ми бачимо у реченні: "І сказав Всесильний (Елокім): "Нехай буде світло!". І з'явилося світло"¹⁰. "І сказав", - тобто володар будови, Аба, сказав властивості Елокім: "Нехай буде світло". Володар будови, Аба, сказав, а зодчий-Іма відразу ж виконала. І так відбувалося з усіма будовами, тобто ступенями, які вийшли в світі Ацилут, - Аба говорив: "Нехай буде звід"⁸, "Нехай будуть світила"¹¹³, і все виконувалося відразу ж, без зволікання.

Пояснення. Тому що Аба - це думка, а Іма - дія. І в усьому світі Ацилут не існує жодної перешкоди. І повідомлення подібне до думки, - так само, як думка людини передається його органам: тільки-но вона вирішила діяти, органи діють. І тому сказано: "І все виконувалося відразу ж, без зволікання", - тобто немає завади між повідомленням і виконанням, яка здатна перешкодити якимось розділенням. У той же час, (при переході) зі світу Ацилут у світи БСА, існує затримка і перешкода між повідомленням та виконанням, - в залежності від товщини перепони (масаху), що відокремлює та розділяє між ними. І тут сказане насправді визначається як таке, що повідомляється, що означає зівуг' де-акаа (ударне з'єднання). Як повеління царя своїм слугам, - тобто два об'єкти, - бо є екран (масах), який розділяє між світом Ацилут і світом Брія, і зівуг' де-акаа (ударне з'єднання) на цей екран визначається як розмова, або повідомлення.

162) Коли він прийшов до ступенів світу розділення, - і це світ відокремлених, - щоби створити душу Адама, яка знаходиться в світі Брія, і цей світ вже відділений від приналежності до властивостей Творця, і там властивості келім вже не є властивостями Творця, - сказав архітектор володареві будови: "Створімо людину за образом і подобою нашою"¹⁸⁷. Тобто, на противагу всій дії початку творення до створення людини, де говорив володар будови, - тут вже сказав зодчий. Відповів володар будови: "Звичайно ж, добре створити людину, але в майбутньому вона згрішить перед тобою, тому що вона нерозумна". Як сказано: "Син мудрий порадує батька, а син нерозумний - прикрість матері його"¹⁹⁰. Тобто Аба сказав, що гріх людини стосується лише Іми, адже "син нерозумний - прикрість матері (імі) його"¹⁹⁰.

Пояснення сказаного. У світі Ацилут немає ніякого екрану, тому сам він, його світло і його екрани є одним цілим. І хоча ми бачимо, що зівуг'и на екрани відбуваються також і в світі Ацилут, однак з'ясовується, що є два види Малхут¹⁹¹:

1. Малхут десяти сфірот рош, що визначається як Малхут, яка здійснює з'єднання з вищим світлом у зівузі де-акаа, та визначається як творець цього парцуфа;
2. Малхут, яка завершує світіння, - Малхут десяти сфірот властивості гуф.

Під час другого скорочення, внаслідок підйому Малхут в місце Біни, утворилося нове закінчення посередині кожного ступеня, і Малхут, яка здійснює зівуг', піднялася у властивість "ніквей ейнаїм (досл. зіниці очей)", а завершальна Малхут - в місце хаза десяти сфірот гуф. І тоді немає в закінченні Малхут, що розташована в ніквей ейнаїм, ніякого суду та авіют, бо ця

¹⁹⁰ Писання, Притчі, 10:1.

¹⁹¹ Див. "Вступ до науки Кабала", п.59.

Малхут є такою, що здійснює зівуґ, і творцем. І лише завершальна Малхут, що встановилася в хазе, вважається закінченим екраном, тому що сила скорочення, наявна в точці цього світу, піднялася там у хазе та зупинила світло цього ступеню. І цей завершальний екран, який піднявся в хазе, є парсою між світом Ацилут та світом Брія, яка закінчує всі парцуфи в світі Ацилут¹⁹².

Таким чином, всі екрани, які знаходяться в світі Ацилут до парси, відносяться тільки до властивості Малхут, що здійснює зівуґ, котра зовсім не вважається екраном, а навпаки, - вона створює завдяки її зівуґу з вищим світлом ступінь, котрий знаходиться в ній. Тому в усьому світі Ацилут немає насправді жодного (розділювального) екрану, а тільки в парсі, що знаходиться під ним, і є властивістю Малхут, котра закінчує всі ступені світу Ацилут. І тому всі зівуґи де-акаа, здійснювані на екрани світу Ацилут, не є тією розмовою, яка відбувається між двома окремими об'єктами. І власне не є тим екраном, який може розділити між ними, але відноситься до властивості думка, оскільки розмова буває також і в думці, як сказано: "І сказав він в серці своєму"¹⁹³.

І тому Аба, який відноситься до властивості думки, мовить, а зодчий-Іма призводить цю думку до виконання відразу ж, без зволікання. Тому що захар і некева - як світло й клі, і Аба вважається властивістю вищого світла, а Іма вважається носієм екрану, на який вище світло здійснює зівуґ. І хоча Аба, тобто вище світло, здійснює співударяння з екраном Іми для того, щоб створити кожен зі ступенів світу Ацилут, все ж цей співудар не є співударянням, званим "проголошення вустами", що відбувається між двома окремими об'єктами, - але так само, як у випадку з думкою людини: як тільки вона вирішила діяти, органи діють. Бо немає такого екрану, який може роз'єднати ці ступені, розділивши їх на два об'єкти.

Тому "коли він прийшов до ступенів світу розділення, - і це світ відокремлених, - сказав зодчий володарю будови: "Створімо людину"¹⁸⁷". Тому що сказане Абою, тобто вищим світлом світу Ацилут, вже перервалося в завершальній парсі світу Ацилут, яка відділяє три світи БСА та робить їх об'єктами, відокремленими від світу Ацилут. Тому тут не може бути дієвою думка, що відноситься до сказаного Абою, а тільки властивість зівуґу де-акаа, який діє тут, та називається "промовлене Імою", - що відбувається між двома об'єктами, як при зіткненні двох губ, котре є справжнім реченням, відокремленим і чутним одним об'єктом від іншого.

Тому Іма сказала Абі: "Створімо людину"¹⁸⁷, оскільки світло Іми, що є світлом хасадім, може відділитися та увійти в світ відокремлених, тобто в душу Адама світу Брія, але не світло Аби, яке є світлом Хохми, що світить в одному тільки світі Ацилут, і світіння його припиняється над парсою. Але в такому разі, чому вона сказала Абі: "Створімо людину"¹⁸⁷, якщо його світло не передається в світ Брія? І відповідь: оскільки "у жінки немає права щось робити без дозволу чоловіка". Тому сказала Іма: "Створімо людину"¹⁸⁷, бо отримала дозвіл від Аби світити йому (Адамові) та підняти його з Брія у світ Ацилут.

І це те, що сказав володар будови: "Звичайно ж, добре створити людину, але в майбутньому вона згрішить перед тобою, тому що вона нерозумна". Бо Адам властивості "кліпа" зветься "нерозумним", і він спокусить Адама притягнути до себе світло Ацилуту в БСА, в кліпот, і тоді називається Адам "сином нерозумного", оскільки зв'язався з нерозумним. І необхідно знати, що вищі Аба ве-Іма обидва називаються Аба, а ІШСУТ (Ісраель Саба і Твуна) - обидва називаються Іма. Тому сказав Аба: "Він вчинить гріх перед тобою", - тому що у синів Адама немає ніякого кореня в Аба ве-Імі, а тільки лише в ІШСУТ, тобто в Імі. І тому гріхи людини зовсім не стосуються Аби, а тільки лише Іми.

163) Іма сказала: "Якщо прогріхи його залежать від Іми, а не від Аби, я хочу створити його за образом моїм". І про це сказано: "І створив Всесильний (Елокім) людину за образом Своїм"¹². Не сказано: "За образом Нашим", тому що Іма не хотіла залучати до нього Абу.

¹⁹² Див. "Вступ до науки Кабала", п.67.

¹⁹³ Тора, Берешит, 17:17.

Пояснення. Вищі Аба ве-Іма встановилися у властивості "манула", тобто в Малхут першого скорочення, на яку не відбувається зівуг'. А ІШСУТ встановилися у властивості "міфтех", - в Малхут, яка підсолоджена в Біні. Саме про це каже Іма: "Я хочу створити його за образом моїм" - у властивості "міфтех", і у нього не буде нічого від Малхут властивості суду, що відноситься до першого скорочення та є властивістю Аби. Адже в такому випадкові він буде абсолютно відділений від кліпот і не прогрішить. Тому сказано¹⁹⁴, що у Адама Рішона не було нічого від цього світу, оскільки він повністю відносився до властивості Іми, тобто Біни, а від Малхут першого скорочення, що є властивістю цього світу, котрий включений до Аби, не було у Адама Рішона нічого, тому що Іма не хотіла залучати властивість Малхут першого скорочення, наявну в Абі.

164) В час, коли згрішив Адам, сказано: "І за злочини ваші вигнана була мати ваша"¹⁹⁵. Сказав Цар, тобто Аба, Імі: "Хіба не говорив Я тобі, що він прогрішить в майбутньому? Навіщо ти створила його?". У цю ж мить вигнав Він його та вигнав матір його разом з ним. Тому сказано: "Син мудрий порадує батька, а син нерозумний - прикрість матері його"¹⁹⁰. "Син мудрий" - Адам світу Ацилут, тобто Зеїр Ангін, а "син нерозумний" - це Адам світу Брія, Адам Рішон, душа якого відноситься до світу Брія.

165) Встали всі товариші і з подивом звернулися до рабі Шимона: "Рабі, рабі! Хіба поділ між властивостями Аби та Іми настільки великий, що зі сторони Аби походить Адам світу Ацилут, а зі сторони Іми - Адам світу Брія? Адже Аба та Іма обидва є ступенем Біна світу Ацилут?".

Сказав їм рабі Шимон: "Друзі, друзі! Це пояснюється не так, адже Адам світу Ацилут є властивістю захар і некева зі сторони Аби та Іми, захар - зі сторони Аби, а Нуква - зі сторони Іми". Про це йдеться в реченні: "І сказав Всесильний (Елокім): "Нехай буде світло!" І з'явилося світло"¹⁰. "Нехай буде світло!" - сказане зі сторони Аби, "І з'явилося світло" - виконане зі сторони Іми. І Адам цей був створений у властивості двох парцуфів, коли обидва вони були злиті один з одним на одному ступені. Таким чином, захар і некева, що створені від Аби та Іми, обидва були рівнозначними, і це вказує на те, що Аба ве-Іма теж перебували на одному ступені.

166) Однак у Адама світу Брія немає образу й подоби від Аба ве-Іми, тому що він в корені своєму жодним чином не відноситься до Аба ве-Іми, щоби отримувати від них мохін (розум) образу і подоби. Але у вищій Іми була особлива назва, яка дорівнює у числовому значенні "пей-вав (86)", імені Елокім. І ця назва є світлом та пільмою.

Пояснення. Є власна назва, і це ім'я відноситься до суті даного ступеню. А є назва, яка означає, що це ім'я запозичене в іншого ступеня. І це означає сказане, що "у вищій Іми", тобто Біни, "була особлива назва". І це Малхут, яка за числовим значенням дорівнює імені Елокім, тобто вона піднялася в Біну і взяла у неї ім'я Елокім, оскільки Нуква за своєю суттю не має цього імені, але взяла його у Іми¹⁹⁶. І тому ім'я Елокім Нукви - це назва від Іми.

І в цій назві, тобто в Нукві, є світло й пільма. І через пільму, що міститься в цій назві, сказав Аба, що Адам світу Брія повинен згрішити. Адам світу Брія - це світло вищого облачення, тобто світло Адама походить від облачення, що знаходиться вище від нього, від Нукви, в якій є світло і тьма, і йому доведеться згрішити в майбутньому через пільму в ній.

Пояснення. Хоча Нуква отримала підсолодження в Іми, та пізнала ім'я Елокім, як і вона, - все ж, остаточно не зникла її власна якість, тобто властивість суду, але її власна якість вкрилася в її внутрішньої суті і не є видимою в ній, - а тільки лише властивість милосердя Іми. Таким чином, є у неї світло і пільма, і якщо він не удостоюється, то розкривається тьма. І з цієї причини сказав Аба, що "Адам повинен згрішити", тому що Адам створений силою світла вищого облачення. Бо келім Біни, Тіферет і Малхут Нукви, які опустилися під час катнута в душу Адама Рішона, стали облаченнями для Нукви під час її гадлуту, і душа Адама Рішона

¹⁹⁴ Зогар, глава Кдошим, п.62.

¹⁹⁵ Пророки, Єшаягу, 50:1. "Адже за гріхи ваші продані були ви, і та за злочини ваші вигнана була мати ваша".

¹⁹⁶ Див. "Передмову книги Зогар", стаття "Мати позичає свої шати дочці", п.17.

піднімається разом з ними та отримує мохін де-ґадлут за допомогою них. Тому він може оступитися через наявну в ній пітьму.

167) І світло, яке Адам отримує у вищому облаченні, це світло, котре Творець створив в перший день початку творення. І Адам бачив завдяки йому від краю світу і до краю. А потім Він приховав його для праведників, і сказано про нього: "Нехай буде світло!"¹⁰. А пітьма, яка вкрита в Нукві, - це тьма, яка створена в перший день для грішників. І про неї сказано: "А ті нечестиві у пітьмі загинуть". І через цю пітьму, яка в майбутньому призведе світло душі Адама до прогріху, Аба не хотів брати участь в ньому - в той момент, коли Іма сказала йому: "Створімо людину!"¹⁸⁷.

Тому сказала Іма: "Створімо людину за образом Нашим і подобою Нашою"¹⁸⁷. "За образом Нашим" - за допомогою Нашого світла. "І подобою Нашою" - за допомогою Нашої пітьми, яка є облаченням світла, на відміну від тієї пітьми, що була створена в перший день і про яку сказано: "А ті нечестиві у пітьмі загинуть"¹⁹⁷, тому що вона не є облаченням світла, та вводить у гріх Адама. А тьма Іми є облаченням світла так само, як тіло є облаченням душі. Як сказано: "Шкірою і плоттю Ти покрит мене"¹⁴⁹. Оскільки тьма Іми утворилася в силу підйому до неї Малхут з метою отримання властивості милосердя, що міститься в ній, і тоді опустилися Біна, Тіферет й Малхут Іми в ЗОН, та сховалася її властивість ґАР.

І це Іма зробила спеціально для того, щоб притягнути мохін і світло в ЗОН. Таким чином, ця тьма є підготовкою та облаченням для світла. Адже ці келім Біна, Тіферет і Малхут, які опустилися від Іми в ЗОН, стали облаченням для Іми потім, під час ґадлуту. І ЗОН є злитими з цим облаченням та отримують світло за допомогою його. Це означає сказане, що "пітьма Іми є облаченням для світла".

Зраділи всі, вигукнувши: "Благословенна наша доля, бо удостоїлися ми почути слова, які до цього дня ще не були почуті!".

І тепер прояснилося також і перше питання, яке він задав, - хто це сказав: "Створімо людину"¹⁸⁷? Бо всі речення: "І сказав", що наводяться в дії початку творення, відносяться до Аби, і в такому випадкові, - як може бути, щоб Аба сказав: "Створімо", адже сама дія відноситься лише до Іми? І відповів рабі Шимон, що це насправді відноситься до Іми, оскільки Іма сказала Абі: "Створімо".

¹⁹⁷ Пророки, Шмуель 1, 2:9.

Я - це Я

168) Хто сказав: "Дивіться ж нині, що Я - це Я, і немає Всесильного, крім Мене"¹⁹⁸? Той, хто сказав це, є причиною над усіма причинами, а той, хто називається "причиною причин", не знаходиться вище від усіх причин, але є причиною серед інших причин.

Пояснення. Ступені виходять один з одного у вигляді: "причина й наслідок", - так, що кожен нижній походить і виходить від свого вищого. Причина означає - діючий. Наслідок означає - той, хто приводиться у дію. Це говорить про те, що нижній взагалі не існує, але тільки в тій мірі, в якій отримує від свого вищого.

І товариші, які чули це, зрозуміли слова рабі Шимона так, що "причиною над усіма причинами" називає рабі Шимон парцуф Адам Кадмон (АК), що знаходиться вище від світів АБЕА, а "причиною причин" називає рабі Шимон парцуф Атік світу Ацилут, який є наслідком АК, і це - "причина всіх парцуфом АБЕА". Але рабі Шимон спростував їх, - що будь-яка з цих причин не зробить нічого, доки не отримає підтвердження від вищої причини, котра знаходиться над нею, - так само, як з'ясувалося в сказаному: "Створімо людину"¹⁸⁷, адже Іма не може зробити щось без дозволу зі сторони Аби. І так само - з будь-якими причиною та наслідком: немає у нижнього сили зробити що-небудь інакше, як через отримання сили від вищого.

169) Слова: "Створімо людину"¹⁸⁷, звичайно ж, вказують на двох, оскільки кожен нижній сказав вищому, який стоїть над ним: "Створімо людину"¹⁸⁷. І нижній не робить нічого без отримання дозволу та вказівки цього вищого парцуфа. І також вищий його не робить нічого без отримання поради від свого вищого парцуфа. Таким чином, кожен парцуф з парцуфів світу Ацилут сказав: "Створімо людину"¹⁸⁷ своєму вищому, а цей вищий - ще більш вищому. Оскільки будь-яке оновлення і творення походить від Нескінченності та проходить через ступені, доки не досягне свого місця. І дія сходження визначається тут як звернення нижнього до свого вищого: "Створімо людину"¹⁸⁷ в той час, коли отримує від нього душу Адама, щоб передати її нижчестоящим.

Однак парцуф, званий "причина над усіма причинами", подібного до якого немає ні нагорі, ані внизу, - як сказано: "Кому уподібните ви Мене, аби Я порівняний був з ним, каже Святий"¹⁹⁹, - вимовив слова: "Дивіться ж нині, що Я - це Я, і немає Всесильного, крім Мене"¹⁹⁸, - аби отримати пораду від нього так само, як сказав кожен нижній своєму вищому: "Створімо людину"¹⁸⁷.

170) Встали всі товариші і звернулися до рабі Шимона: "Рабі, дозволь нам сказати в цьому місці". Сказали йому: "Хіба ти не пояснив раніше, що Причина причин сказав Кетеру: "Створімо людину"¹⁸⁷?" Товариші зрозуміли зі сказаного рабі Шимоном, що "причина над усіма причинами" - це АК, і що він є Кетером над усіма світами, і немає жодного ступеню вище за нього, тому що він є першим ступенем, який створений Нескінченністю. І думали, що "причиною причин" називається Атік світу Ацилут. А після того, як сказав, що кожен зі ступенів сказав своєму вищому ступеню: "Створімо людину"¹⁸⁷, - виходить, що "причина причин", Атік, сказав парцуфу АК, Кетеру: "Створімо людину"¹⁸⁷.

І також знали товариші, що речення: "Дивіться ж нині, що Я - це Я"¹⁹⁸ відноситься до Атіка. І тому запитали: "Як же Атік сказав, що "немає Всесильного, крім Мене"¹⁹⁸ аби отримати пораду від нього, - адже він може отримати пораду від Кетера, тобто парцуфа АК? Так само, як сказав рабі Шимон, що кожний наслідок сказав своїй причині: "Створімо людину"¹⁸⁷. Сказав їм рабі Шимон: "Послухайте самі, що ви кажете. Адже тільки що говорив я вам, що є той, хто називається "причиною причин", і це не той, хто зветься "причина над усіма причинами", і у "причини над усіма причинами" немає іншого, щоб можна було взяти у нього пораду, тому що він єдиний, що передує всьому, і немає у нього спільної дії".

¹⁹⁸ Тора, Дварім, 32:39. "Дивіться ж нині, що Я - це Я, і немає Всесильного, крім Мене. Я умертвляю та оживляю, і немає рятівника від руки Моєї".

¹⁹⁹ Пророки, Єшаягу, 40:25.

171) І тому сказав: "Дивіться ж нині, що Я - це Я, і немає Всесильного, крім Мене"¹⁹⁸, аби отримати пораду від нього, тому що у нього немає іншого і немає спільної дії, і немає розрахунку. Адже є один у поєднанні, як наприклад, захар і некева, про яких сказано: "Бо його одного прикликав Я"²⁰⁰. Але Він - один, без розрахунку та без спільної дії, і тому сказано: "Немає Всесильного, крім Мене"¹⁹⁸.

Пояснення сказаного. Він навчив їх мудрості, щоб зрозуміти, що він говорить зі сторони першого, хто дає світам, вище за якого немає. І з цієї точки зору Атік є причиною над усіма причинами, тому що АК, що знаходиться вище від Атіка, не вважається таким, що дає, оскільки він встановився із Малхут першого скорочення, і ця Малхут прихована в рош Атіку, і на неї не відбувається ніякого зівугу, і світи нічого не отримують від неї до завершення виправлення. Тому Атік встановився у властивості "розділений та нерозділений", і він є таким, що зв'язує між АК та АБСА²⁰¹, тому Атік вважається першим, який дає світам, вище за якого немає, бо від АК світи не можуть отримати нічого.

Однак в кінці виправлення розкриється Малхут першого скорочення, яка прихована в рош Атіку, та отримає зівуг від Атіка, і зможе наповнювати світи АБСА. І тоді мовиться про неї: "Камінь, що відкинутий будівниками, ліг в основу кута"¹⁴¹, - бо Малхут називається "каменем" та її властивість вкрита в Атіку без зівугу, тому в будь-якому місці, де ця Малхут розкривається, виходять від неї суди і покарання, і тому відкинули її будівники. Однак в кінці виправлення, коли вона отримає зівуг з рош Атіку, розкриється і стане очевидним для всіх, що вона була "основою кута".

Тоді промовив Атік це речення: "Дивіться ж нині, що Я - це Я, і немає Всесильного, крім Мене"¹⁹⁸. І пояснив рабі Шимон: "І немає Всесильного, крім Мене" аби отримати пораду від Нього, бо немає у Нього іншого, і немає спільної дії, і немає розрахунку. Адже Аріх Анпін протягом шести тисяч років вважається Кетером світу Ацилут, а Атік абсолютно прихований через укриття Малхут першого скорочення, на яку не відбувається зівуг, і зівуг відбувається тільки у вигляді розділення, і це - Малхут, що суміщена із властивістю милосердя. І перший парцуф, який вийшов з цієї суміщеної Малхут, - це Аріх Анпін, в якому відсутня Малхут першого скорочення, і замість неї він отримав суміщену Малхут, і тому він є таким, що дає всім парцуфам світу Ацилут, - тобто отримує від Атіка та передає в Ацилут, а сам Атік є непізнаваним до остаточного виправлення.

А в кінці виправлення, коли розкриється сказане: "ліг в основу кута"¹⁴¹, тоді сказано: "Дивіться ж нині, що Я - це Я"¹⁹⁸. Малхут називається "Я". І після того, як Малхут першого скорочення отримає великий зівуг, розкриється в світі, що "Я", яка протягом шести тисяч років була суміщена із мірою милосердя, а її сутність була прихована, - "це Я", - тобто "Я" першого скорочення, що є розкриттям сутності Малхут. "І немає Всесильного, крім Мене"¹⁹⁸, - тому що немає у Нього іншого, аби отримати пораду від нього, оскільки "Я", котра розкрита протягом шести тисяч років, потребувала іншого ступеню, Біни, щоб отримати від неї пораду, - тобто виправлення.

Тоді як тепер "Я" не повинна отримувати порад від іншого, тому що "Я" сама сповнена всім необхідним. І "немає спільної дії", - тобто немає у мене спільної дії з властивістю милосердя, бо суд в мені - підсолоджений насолодою довершеності, "і немає розрахунку", - екрану, що поєднаний із властивістю милосердя Біни, званою "розрахунок", бо "розрахунок" пов'язаний із "думкою", - назвою Біни, яка підсолоджує екран. І вона каже, що з цього моменту не потребує більше цього "розрахунку", тобто підсолодженого екрану.

Тому сказано: "Адже є один в поєднанні, як наприклад, захар і некева, про які сказано: "Бо його одного прикликав Я"²⁰⁰. Тому що до виправлення Малхут була у поєднанні з властивістю милосердя, подібно до Зеір Анпіна і Нукви, званих сонце і місяць, які у поєднанні з властивістю милосердя отримували мохін тринадцяти властивостей милосердя, котрі звуться "єдиний (ехад)". І тоді сказано про ЗОН: "Бо його одного (ехад) прикликав Я"²⁰⁰, як

²⁰⁰ Пророки, Єшаягу, 51:2.

²⁰¹ Див. вище, п.2, зі слів: "Коли Малхут світу АК...".

сказано: "Він єдиний та ім'я Його єдине (ехад)"⁷⁵. "Але "Він єдиний" - без розрахунку і без суміщення". Та тепер Малхут сама є "єдиною", без "розрахунку" - підсолодженого екрану, "і без спільної дії", - з властивістю милосердя, - як сказано: "У цей день буде Творець єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵. Тому що місяць не повинен включатися до Зеір Анпіна в стані "Він та ім'я Його єдині", але місяць сам стане сутністю, що світить у властивості єдності. І тому "Він єдиний"⁷⁵ - це сонце, "та ім'я Його єдине"⁷⁵, - місяць. Тому що світло місяця стане таким саме, як світло сонця.

Встали всі товариші і схилилися перед ним, сказавши: "Щасливий муж, чий Господар погоджується з ним аби розкрити вкриті таємниці, які не були відкриті навіть святим ангелам!".

172) Сказав він їм: "Друзі! Ми повинні доповнити це речення, бо безліч прихованих таємниць є в цьому вислові: "Я вбиваю та оживляю"¹⁹⁸, - тобто за допомогою сфірот, коли від правої лінії виходить життя, а від лівої лінії виходить смерть. І якщо вони обидві не можуть дійти згоди в середній лінії, то суд не може здійснитися, доки всі три не зберуться разом. Тобто суд може здійснитися лише в той час, коли три лінії знаходяться разом.

Пояснення. Хоча від правої лінії виходить життя для праведників, а від лівої лінії виходить смерть для грішників, - тобто тільки після того, як приходить середня лінія і погодить між ними, вдягаючи ці лінії одна в одну, - все ж до узгодження середньої лінії не може бути ні життя, що виходить до праведників від правої лінії, ні смерті, що виходить до грішників від лівої лінії. І ці лінії знаходяться в суперечності, - іноді переважає ліва до суду, а іноді переважає права до милості (хесед), і немає ні сталості, ні втілення.

173) А іноді погоджуються всі три здійснити суд, і тоді буде простягнута десниця (яд), аби прийняти всіх тих, хто повертається. Ця правиця (яд т') - це чотирнадцять (йуд-далет т') букв. Чотири літери, які наявні в простому імені АВАЯ, і десять букв, що наявні в АВАЯ з наповненням. Чотири літери простого імені АВАЯ (יהוה) "йуд-гей-вав-гей הוה" вказують на сферу Кетер. Десять букв імені АВАЯ з наповненням, - "йуд-вав-далет ті" "гей-алеф хл" "вав-алеф-вав іхі" "гей-алеф хл", - вказують на сферу Хохма.

У стані катнут опускаються три сфери Біна, Тіферет і Малхут з Нукви у світи БСА та в кліпот, і вона залишається тільки лише з двома сфірот Кетер і Хохма де-келім, і тоді Нуква символізується ім'ям "йуд-далет (яд т')", що вказує на дві сфери Кетер і Хохма, в яких міститься чотирнадцять (йуд-далет т') букв: чотири - в Кетері, десять - в Хохмі. І тоді погоджуються всі троє здійснити суд так, що навіть права лінія погоджується на суд, оскільки в кожній лінії є тільки лише чотирнадцять букв від Кетера і Хохми, а Біна і ТУМ її впали у кліпот.

І тоді набувають кліпот двадцяти восьми (каф-хет пз) букв наповнення самого наповнення, які вказують на келім Біни і ТУМ, що включені до них, і це сила (коах пз), щоб уводити в гріх нижніх, і також - карати їх. І ці дві дії є одним, як кажуть мудреці: "Це - сатан, це - зле начало, це - ангел смерті, який вводить у гріх, і він же - піднімається та звинувачує, і він же - опускається та забирає душу людини"²⁰². Таким чином, гріх і покарання за нього є одним цілим.

А за допомогою МАН, повернення і добрих діянь Нуква знову піднімає її Біну і ТУМ з кліпот, і вони вдягнені в душі нижніх, які здійснили повернення. А потім вона опускає екран з "ніквей ейнаїм (досл. зіниць очей)" в "пе (вуста)", та піднімає Біну, Тіферет і Малхут в Ацилут разом з цими душами. І вона доповнюється в десяти сфірот та отримує мохін стану ґадлут для душ нижніх, які злиті з келім Біни і ТУМ, що піднялися до неї.

"І тоді буде простягнута десниця (яд), щоб прийняти всіх, хто повертається". І з'ясовується, що з самого початку Нуква зменшилася, залишившись з цими чотирнадцятьма буквами, тобто Кетером і Хохмою в кожній з її ліній лише для того, щоб прийняти потім тих,

²⁰² Вавилонський Талмуд, трактат Бава Батра, арк. 16:1.

хто здійснює повернення, та підняти їх в Ацилут. Оскільки в будь-якому випадкові, неможливо було передати мохін де-ґадлут нижнім²⁰³.

І це - Шхіна, яка називається "правою рукою" зі сторони лінії Хеседу, і зветься "лівою рукою" зі сторони лінії суду, та називається "рукою Творця" зі сторони середньої лінії, яка є лінією милосердя. Тобто залишилося в кожній з ліній Нукви під час катнута лише чотирнадцять букв, що становлять сфірот Кетер і Хохму кожної лінії, а Біна і ТУМ кожної з них впали до БЄА. А при здійсненні повернення ці чотирнадцять букв рятують її (людину) від суду. Тобто після того, як Нуква опускає екран, що знаходиться під Хохмою, на своє місце, як і спочатку, і знову піднімає Біну й ТУМ до себе, піднімаються разом з ними також і вони, зробивши повернення, та отримують мохін де-ґадлут, які є світлом милосердя.

Однак коли судить "причина над усіма причинами", рука не простягнена, щоби прийняти тих, хто повертаються, а навпаки, - як сказано: "І немає спасителя від руки Моєї"¹⁹⁸. Пояснення. Все це сказано про п'ятому Іми. Однак про п'ятому першого скорочення, що вкрита в Атіку, званому "причина над усіма причинами", сказано: "А ті нечестиві у тьмі загинуть"¹⁹⁷. І тоді "немає спасителя від руки Моєї"¹⁹⁸.

174) "Дивіться ж нині, що Я - це Я, і немає Всесильного, крім Мене, Я умертвляю та оживляю"¹⁹⁸. У цьому уривку тричі сказано "Я (יָא)", і є на початку цього слова тричі буква "алеф х", і три букви "йуд (י)" в кінці слова, тому що початок слова "Я (יָא)" - це "алеф х", а кінець слова - "йуд (י)". Три літери "йуд (י)" вказують на ім'я САГ, що є наповненням імені АВАЯ (הוּיָא) "йуд-вав-далет ті" "гей-йуд ה" "вав-алеф-вав іхі" "гей-йуд ה", яке в числовому значенні становить САГ (א"ו 63)". І є в ньому три букви "йуд י". А три букви "алеф х" вказують на наповнення імені АВАЯ з числом МА (מ"א 45), - "йуд-вав-далет ті" "гей-алеф х" "вав-алеф-вав іхі" "гей-алеф х", - що в числовому значенні становить МА, і є в ньому три букви "алеф х".

Бо треба ще з'ясувати сказане: "Дивіться же нині, що Я - це Я"¹⁹⁸, тому що в кінці виправлення ім'я БОН, Нуква, знову стане як ім'я САГ. Як сказано: "Дивіться ж нині, що Я" був включений та отримував до цих пір лише від імені АВАЯ з наповненням "алеф х", - "йуд-вав-далет ті" "гей-алеф х" "вав-алеф-вав іхі" "гей-алеф х", - в якому є три букви "алеф х", що вказують на Зеір Анпін. І ось тепер, в кінці виправлення - "це Я", з АВАЯ в наповненні САГ, в якому є тричі буква "йуд י", котра вказує на вищу Іму. І на це вказує тричі сказане "Я", в яких є наповнення двох імен АВАЯ. Три букви "йуд י" де-САГ і три букви "алеф х" де-МА, як сказано: "І буде світло місяця, як світло сонця"²⁰⁴.

В цьому уривку є також три букви "вав (ו)", - в словах "та оживляю (ва-ахайє הַחַיִּים)", "і Я (ва-ани הָאֲנִי)", "і немає (ве-ейн הֵינִי)", - які теж вказують на ці два імені: САГ, - "йуд-вав-далет" "гей-йуд" "вав-алеф-вав" "гей-йуд", - і МА, - "йуд-вав-далет" "гей-алеф" "вав-алеф-вав" "гей-алеф", - в кожному з яких є три букви "вав". "Вав" вказує на Зеір Анпін, і це вчить тому, що і він включений до тих підйомів, що символізуються цими двома іменами. Однак він піднімається до імені АВАЯ з наповненням АБ, - "йуд-вав-далет ті" "гей-йуд ה" "вав-йуд-вав ו" "гей-йуд ה", - що є властивістю "вищий Аба".

175) "Дивіться же нині, що Я - це Я (досл. "Я – Він")"¹⁹⁸ вказує на Творця і Шхіну, Зеір Анпіна та його Нукву. "Я" - це Шхіна, "Він" - це Творець, званий ім'ям "вав-гей-вав וְאֵל". І в майбутньому, в кінці виправлення, скаже Нуква: "Дивіться ж, що Я та ім'я "вав-гей-вав וְאֵל" - це одне ціле". Як сказано: "І буде світло місяця, як світло сонця"²⁰⁴, - тобто Нуква буде рівною Зеір Анпіну.

"І немає Всесильного, крім Мене"¹⁹⁸, - маються на увазі "інші божества", Сам і змій. Тому що розкриється тоді, що Сам і змій ніколи не роз'єднували Творця і Шхіну. Як сказано: "По слову двох свідків буде підданий смерті мертвий"²⁰⁵ - це Сам, який з перших днів своїх є мертвим, і був він всього лише рабом, який пришвидшує спокутування нашої душі.

²⁰³ Див. п.3, зі слів: "У властивості суду...".

²⁰⁴ Пророки, Єшаягу, 30:26.

²⁰⁵ Тора, Дварім, 17:6.

І це означає: "Я умертвляю та оживляю"¹⁹⁸, тобто "Я умертвляю" за допомогою Моєї Шхіни того, хто винен, і "Я оживляю" за допомогою Моєї Шхіни того, хто є гідним. Тобто відкриється управління Творця, від самого його початку, відразу в усьому світі. Тоді сказано: "Зникнуть грішники з усієї землі, і нечестивих не буде більше", - тобто у порівнянні з тим, що представляється нам протягом шести тисяч років, що є управління, яке протистоїть святості, і це - Сам та змій. Як сказано: "Коли панувала людина над людиною на зло їй". Але тоді розкриється на власні очі всім, що "Я умертвляю"¹⁹⁸ за допомогою Моєї Шхіни, "та оживляю"¹⁹⁸ за допомогою Моєї Шхіни, "і немає нікого крім Нього"²⁰⁶.

Сказане: "І немає спасителя від руки Моєї"¹⁹⁸ - це чотирнадцять (йуд-далет תי) букв імені АВАЯ: чотири літери, що наявні в простому імені АВАЯ (היה), і десять букв, що наявні в АВАЯ з наповненням "алеф х", - "йуд-вав-далет תי" "гей-алеф хה" "вав-алеф-вав וי" "гей-алеф хה", - та чотирнадцять букв "КОЗО (каф-вав-зайн-вав וזו) БАМОКСАЗ (бет-мем-вав-каф-самех-зайн תזמב) КОЗО (каф-вав-зайн-вав וזו)", - тобто три лінії, звані "три руки (ядаїм)", тому що є в кожній лінії чотирнадцять (йуд-далет "яд ת") букв імені. В правій лінії - чотирнадцять букв, - "АВАЯ Елокейну АВАЯ (היה אלקיני היה)", - в лівій лінії - чотирнадцять букв, - "КОЗО БАМОКСАЗ КОЗО (זזו תזמב וזו)", - в середній лінії - чотирнадцять букв, від простої АВАЯ та АВАЯ з наповненням.

Ці імена, "АВАЯ Елокейну АВАЯ (היה אלקיני היה)" та "КОЗО БАМОКСАЗ КОЗО (תזמב וזו וזו)", - це дві лінії, які виходять від (точок) холам й шурук, і це ГАР. Однак середня лінія, яка виходить від (точки) хірік, - це ВАК без рош, які виходять на екран першої стадії, і на них вказує ім'я з чотирнадцяти букв, - просте ім'я АВАЯ та ім'я АВАЯ з наповненням, - котре вказує на Кетер і Хохму келім та руах-нефеш світел. І відсутні Біна й ТУМ келім, що представляють собою двадцять вісім букв наповнення самого наповнення імені АВАЯ, - "йуд-вав-далет תי" "вав-алеф-вав וי" "далет-ламед-тав ללד", "гей-алеф хה" "алеф-ламед-фей ךלך", "вав-алеф-вав וי" "алеф-ламед-фей ךלך" "вав-алеф-вав וי", "гей-алеф хה" "алеф-ламед-фей ךלך".

Тому що наповнення із наповненням "йуд י" - це "йуд-вав-далет תי" "вав-алеф-вав וי" "далет-ламед-тав ללד", а наповнення з наповненням "гей ה" - це "гей-алеф хה" "алеф-ламед-фей ךלך". А наповнення з наповненням "вав ו" - це "вав-алеф-вав וי" "алеф-ламед-фей ךלך" "вав-алеф-вав וי", а нижня "гей ה" - це "гей-алеф хה" "алеф-ламед-фей ךלך". Як сказано: "Ось рука на престолі Творця, що війна у Творця проти Амалека з покоління в покоління"²⁰⁷. Бо в середній лінії є тільки лише чотирнадцять букв, і тому там є тільки "йуд-гей ה", і бракує "вав-гей ה", і це - двадцять вісім букв наповнення самого наповнення. І все це тому, що "війна у Творця проти Амалека"²⁰⁷. І про це молився Моше: "Нехай же тепер звеличиться сила (коах כז) Творця"²⁰⁸ - тобто, щоб притягнулися двадцять вісім (каф-хет כז) букв до чотирнадцяти букв, і тоді ім'я АВАЯ стане повним, в десять сфірот келім та НАРАНХАЙ світел.

"І немає спасителя від руки Моєї"¹⁹⁸ - це чотирнадцять букв імені АВАЯ, що вказують на дві руки (ядаїм): чотирнадцять (йуд-далет - "яд") букв, що наявні в середній лінії, якій бракує ГАР, і тому вона відплачує грішникам; і чотирнадцять букв у лівій лінії, "КОЗО БАМОКСАЗ КОЗО (זזו תזמב וזו)", теж є властивістю судів, і вона відплачує грішникам. І вони розкривають повну єдність. А в майбутньому побачать всі, що "немає спасителя від руки Моєї"¹⁹⁸, тому що вони призвели до завершення виправлення.

І все є істиною, - як перше пояснення, так і друге, і так само те, що сказали товариші у з'ясуванні сказаного. Однак нагорі сказано, що вища причина, "причина над усіма причинами", котра сказала: "Я - це Я"¹⁹⁸, - це Атік світу Ацилут у стані, коли відкриється зівуг' укритої Малхут, як "основа кута"¹⁴¹. І ця таємниця не передається всім мудрецам та пророкам, - тобто довіряється лише обраним серед них.

²⁰⁶ Тора, Дварім, 4:35.

²⁰⁷ Тора, Шмот, 17:16.

²⁰⁸ Тора, Бемідбар, 14:17.

176) Безліч причин, тобто ступенів, які вкриті й не пізнані, але вони вдягаються та складаються зі сфірот, і ці сфірот є будовами (меркавот) для них. Подібно до того, як колісниця (меркава) відкриває присутність вершника в ній, так само сфірот розкривають ступені, що вдягаються в них.

Ступені сходять, виходячи один з іншого, шляхом причина-наслідок, і кожна нижня приводиться в дію вищим по відношенню до неї ступенем та існує завдяки йому. Є причини, які приховані від нижніх, і це три перші парцуфи - Аріх Анпін та Аба ве-Іма. Оскільки початок розкриття відбувається, починаючи з парцуфа ІШСУТ і далі. А про ці три перших сказано: "Безліч причин, тобто ступенів, які вкриті й не пізнані". Однак вони вдягаються у сфірот, і це ІШСУТ та ЗОН, що стають будовою (меркава) по відношенню до них, і вони розкриваються в них, подібно до того, як вершник відкривається тільки в своїй колісниці (меркава).

Три ці перші ступені приховані від думок людей. Як сказано: "Над вищим знаходиться страж, а над ними - ті, хто вище за них"²⁰⁹, - одні світла чистотою своєї перевершують інші, і кожен, хто знаходиться вище від іншого, чистотою своєю перевершує його. І ті, які отримують, є темнішими від тих інших, що знаходяться над ними та від яких вони отримують. Інакше кажучи, той, хто знаходиться нижче від іншого, – є темнішим за нього. І хоча він по відношенню до нижнього вважається чистим світлом, - по відношенню до вищого він вважається немов п'ятьма. Тому що ступені весь час зменшуються одна щодо іншої. І немає світла, яке могло би протистояти Причині причин, оскільки всі світла у порівнянні Ним здаються темними і згаслими.

²⁰⁹ Писання, Коелет, 5:7.

Створімо людину

177) "Створімо людину за образом Нашим і подобою Нашою"¹⁸⁷. Товариші пояснили, що тут мовиться про ангелів-служителів, які звернулися з цими словами до Творця. Запитав їх рабі Шимон: "Якщо ці ангели знають, що станеться в сьогоднішні і майбутньому, та знали про майбутній гріх людини, - чому ж вони хотіли створити людину, адже вони сказали: "Створімо людину"¹⁸⁷?"

178) Мало того, ангели Аза і Азаель виступали проти створення людини. Адже коли Шхіна сказала Творцю: "Створімо людину"¹⁸⁷, вони заперечили: "Хто така людина, щоб Ти визнавав її?"²¹⁰, - навіщо Тобі створювати людину, якщо відомо, що згрішить вона перед Тобою із дружиною своєю, яка названа пільмою? Тому що світло - це захар (чоловіча частина), а тьма - це нуква (жіноча частина), котра походить від лівої лінії, званою пільмою створіння.

Після того, як ЗОН досягли великого стану (гадлут) в перші шість днів творення, піднявшись та облачивши вищі Аба ве-Іму, вони створили Адама Рішона (досл. першу людину). І вона створювалася в такому порядку: спочатку в малому стані (катнут), а потім у великому стані (гадлут), - таким же шляхом, яким була здійснена вся дія початку творення. В результаті речень "нехай буде світло"¹⁰, "нехай буде звід"⁸, "нехай будуть світила"¹¹³ відбулися скорочення, що принесли катнут, а з реченнями "і з'явилося світло"¹⁰, "і створив Всесильний (Елокім) небозвід"⁴⁸, "і створив Всесильний (Елокім) два світила"¹²⁹ приходить гадлут, і вони повертають букви ЕЛЄ. І таким же чином тут, - внаслідок речення: "Створімо людину"¹⁸⁷ відбулося скорочення, коли Нуква опустила свої літери ЕЛЄ у світи БСА, і зменшилася Нуква внаслідок цього до стану ВАК без рош. А разом з нею - й ангели, всі до одного, котрі є воїнствами її. А з реченням: "І створив Всесильний (Елокім) людину"¹² приходить гадлут.

Сказали товариші: "Закликав Він до Себе групи вищих ангелів по їхніх рангах, посадивши їх перед Собою, та сказав їм: "Я хочу створити людину". Це означає, що ЗОН зменшилися до стану ВАК і разом з ними, - всі вищі ангели в той момент, коли Він хотів створити людину. І вони натякнули на це словами: "Посадивши їх перед Собою". Тому що перебувати в стані "сидячи" означає зменшення величини ступеню. Оскільки ступінь досягає досконалості лише коли перебуває в стані "стоячи". Але у стані "сидячи" ступінь скорочується. Тобто всі ангели зменшилися до стану ВАК без рош.

Тому стривожилися всі ангели, намагаючись з'ясувати: "У чому достойність цієї людини, заради створення якої Ти зменшив нас?". Відповів Він їм: "Людина, яка створена за образом Нашим, досягне мудрості, що перевищує вашу мудрість". Це означає, що після того, як ЗОН повернуть букви ЕЛЄ на свій ступінь, піднімуться разом з ними також і світи БСА в Ацилут, і людина досягне НАРАН світу Ацилут, який є незрівнянно вищим від властивості ангелів. І тоді всі ангели завдяки йому піднімуться в Ацилут, як і сталося насправді в шостий день, перед прогіхом. Як тільки почули це ангели, відразу ж погодилися на створення її.

Тому сказали товариші, що ангели, погодившись, самі сказали слова "створімо людину"¹⁸⁷ в цьому реченні, оскільки Творець сказав їм, що з її допомогою всі вони досягнуть підйому в світ Ацилут. І про це запитав їх рабі Шимон: "Якщо ці ангели знають, що станеться в майбутньому, і знали про майбутній гріх людини, і про втрату нею усіх мохін Ацилуту, і про її падіння знову в БСА, - а разом з нею і всіх ангелів, - то чому ж вони хотіли створити людину, адже вони втратять більше за свій тимчасовий виграш?".

"Мало того, ангели Аза і Азаель виступали проти створення людини. Тобто ангели знали, що будуть введені в гріх, адже Аза і Азаель відразу ж виступили проти, повідомивши про те, що прогрішить людина, але, не дивлячись на це, всі ангели погодилися?". "У цей момент сказала їм Шхіна: "Через те, що ви виступили проти неї (людини), бути вам скинутими". Як

²¹⁰ Писання, Псалми, 144:3.

сказано: "І побачили ангели Всесильного дочок людських, що хороші вони, і брали собі жінок з тих, що обирали"²¹¹, і тоді Шхіна скинула їх з висоти їхньої святості.

Чому виступали проти і не погоджувалися Аза і Азаель зі створенням людини, як це зробили всі вищі ангели? Всі мохін стану ґадлут, що виходять протягом шести тисяч років, не належать до властивості ґАР де-АБ, а лише до властивості ВАК де-АБ. І треба знати, що ці ангели, Аза і Азаель, походять від ахораїм (зворотної сторони) внутрішніх Аба ве-Іми, які діяли в світі Некудім та відносяться до властивості ґАР де-АБ, і вони вкрилися та не розкриваються протягом шести тисяч років.

Таким чином ми бачимо, що відповідь, яка надана Творцем всім вищим ангелам, що "людина, яка створена за образом Нашим, осягне мудрість, яка перевищує вашу мудрість", і заради цього всі вони були згодні на скорочення під час виголошення: "Створімо людину"¹⁸⁷, - є відповіддю, котра абсолютно недостатня для Ази і Азаеля. Адже оскільки вони відносяться до властивості ґАР де-АБ, всі великі мохін Адама Рішона, і навіть мохін, котрі отримані перед самим гріхопадінням, жодним чином не відносяться до їхніх власних якостей, бо всі вони відносяться лише до властивості ВАК де-АБ. У такому випадкові, вони нічого не виграють від створення людини. Тому, на відміну від усіх ангелів, вони виступали проти створення людини, оскільки не хотіли скорочуватися через створення її.

Їхній опір ще більше посилювався після її (людини) прогріху. Після того, як Творець створив Адама і він прогрішив, з'явилися Аза та Азаель, звернувшись до Творця: "Ми зобов'язані повідомити Тобі про те, що людина, котра створена Тобою, вже прогрішила перед Тобою". І внаслідок їхньої скарги, Адам затримався у вчиненні повернення. Тому сказано: "Через те, що ви виступили проти нього, - бути вам скинутими", бо через їхній донос Адам був позбавлений можливості здійснити повернення відразу після прогріху, і вийшли дочки Адама невиправленими, і в результаті (Аза і Азаель) будуть змушені вдатися до розпусти з ними.

179) Сказали йому товариші: "Рабі! Адже врешті-решт, Аза і Азаель були щирі у своїх словах", - тобто Шхіна повинна була відповісти їм з розумінням на їхнє звинувачення, тому що насправді Адам повинен був згрішити через Нукву, як і сказали Аза та Азаель. І тому сказано: "Дружина, яку Ти мені призначив, дала мені від Древа того, і з'їв я"²¹².

Відповів він їм: "Шхіна сказала так: "Ви, Аза й Азаель, виступили переді мною з більшими звинуваченнями, ніж всі вищі воїнства. Якби ви в своїх діяннях були кращими від людини, - то були б правими, виступаючи проти неї. Однак людині (Адаму) належить згрішити тільки з однією жінкою, а вам - з багатьма. Таким чином, ваші гріхи є більш численними, ніж гріхи людські, як сказано: "І побачили ангели Всесильного дочок людських, що хороші вони"²¹¹, - не сказано: "дочку людську", а "дочок людських", - тобто багато дочок. І крім того, людині, яка прогрішила, я сама вготувала повернення, щоби виправити те, в чому вона прогрішила. Адже повернення було створене раніше, ніж світ. Але ангелам жодне повернення не допоможе".

Шхіна дає їм дві відповіді:

1. "Зовсім не вам виступати проти, тому що ви є гіршими від Адама";

2. "Якщо згрішить людина, то я вже заздалегідь підготувала для неї виправлення повернення, і вона виправить все, в чому прогрішила"²¹³.

180) Сказали йому товариші: "У такому випадкові, навіщо все це?". Інакше кажучи, якщо всі пояснення про необхідність створення людини полягає в тому, щоби вона могла зробити повернення та виправити все, що зіпсоване нею, то навіщо все це потрібно? Адже краще було не створювати п'їтму в Нукві, і тоді людина від початку не була б втягнута у гріх?

²¹¹ Тора, Берешит, 6:2.

²¹² Тора, Берешит, 3:12.

²¹³ Див. причину гріху ангелів Ази і Азаеля в "Передмові Книги Зоґар", стаття "Небо і земля", п.157, зі слів: "І необхідно зрозуміти...".

Відповів рабі Шимон товаришам: "Якби не було так, що Творець створив добру основу і злу основу, світло й п'тьму, то не було б заповідей і порушень в Адама світу Брія. Однак людина створена з них обох, зі світла й п'тьми. І тому сказано в Торі: "Дивись, надав Я тобі сьогодні життя й добро, та смерть і зло"²¹⁴. Тобто, людині тому і потрібні заповіді й порушення, та вготована для неї можливість вибору, щоб обирати між добром і злом.

Запитали вони у нього: "Навіщо все це? Хіба не краще було не створювати п'тьму, і тоді не було б у людини ні покарання, ані нагороди, - у порівнянні з тим, що створена та прогрішила і викликала всі ці численні зіпсованості своїм гріхом".

181) Відповів їм: "З'ясовується, що її необхідно було створити у властивостях світла й п'тьми, оскільки Тора створена для людини, і сказано про неї, що вона є покаранням для грішників та нагородою для праведників, а нагорода й покарання можливі лише для Адама світу Брія, який складається зі світла й п'тьми, як сказано: "Не пустинною створив Він її, але створив Він її аби населити"²¹⁵. Це означає, що світ створений не для того, щоби міг перебувати в пустельності, тобто бути тьмою для грішників, "але створив Він її (землю) аби населити"²¹⁵, - тобто дати хорошу нагороду праведникам".

"І цією нагородою є осягнення Тори, як сказано: "Бо сповниться земля знанням Творця"²¹⁶, тому що Тора і Творець єдині. А якби людина не була створена у властивостях світла й п'тьми, завдяки яким є можливість вибору між добром і злом, та є поняття "нагорода й покарання", то не було б можливості розкрити добру нагороду для праведників, що отримується у вигляді Тори, котра створена для неї (людини)".

Сказали товариші: "Безсумнівно, що ми почули зараз те, чого не чули до цього дня, і тепер ясно, що не створює Творець те, в чому не має потреби".

182) І крім того, Тора світу Брія, в якій є світло й п'тьма, нагорода і покарання, є облаченням Шхіни, і якби людині не треба було бути створеною, то Шхіна була б без облачення, як злидар, в якого немає одягу. Тому кожен, хто грішить, немов знімає облачення зі Шхіни, і це є покаранням людини, що згрішила.

183) А кожен, хто виконує заповіді Тори, - він немов облачає Шхіну в шати її, і тому говорить про нього уривок, сказаний про таліт і цицит: "Бо вона - покрив його, вона - одягання тіла його, в чому буде спочивати?"²¹⁷, - це вказує на вигнання, коли внаслідок прогріхів Ізраеля зняла Шхіна облачення свої, і сказано про неї: "В чому буде спочивати?"²¹⁷.

Тому що п'тьма світу Брія - це тьма Іми, тобто семи нижніх сферот (ЗАТ) Біни, які облачають Аріх Анпін від його хазе до табура. І вони називаються "нижні Аба ве-Іма", і сказано вище²¹⁸, що у вищій Іми була одна назва, котра дорівнює у числовому значенні "пей-вав (86)", - імені Елокім, і в цій назві міститься світло й п'тьма. Через цю тьму в назві сказав Аба, що Адам світу Брія повинен буде згрішити. Адам світу Брія - це світло облачення вищого.

П'тьма світу Брія, яка вводить в гріх Адама світу Брія, - це назва вищій Іми, а тьма Іми є облаченням на вище світло, бо ця тьма утворилася внаслідок підйому скороченої Малхут в місце Біни, в Іму, та опустилися букви ЕЛЄ (הלח), - Біна і ТУМ Іми, - в місце Нукви. І також Біна й ТУМ Нукви опускаються в НАРАН людей, і тоді залишається Іма з буквами МІ (ימ) імені Елокім (מ'הלח), Кетером і Хохмою де-келім та ВАК без рош світел. І також Нуква стала темною, - в стані ВАК без рош. І це тьма, котра була створена в цій назві Іми.

Однак Іма зробила це спеціально. Тому що за допомогою підйому МАН внаслідок занять Торою і добрих діянь нижніх Іма повертає потім свої літери ЕЛЄ, і сповнюється в ній ім'я Елокім. І також Нуква, яка облачає букви ЕЛЄ, піднімається разом з ними в Іму та повертає

²¹⁴ Тора, Дварім, 30:15.

²¹⁵ Пророки, Єшаягу, 45:18.

²¹⁶ Пророки, Єшаягу, 11:9.

²¹⁷ Тора, Шмот, 22:26.

²¹⁸ Див. п.166.

свої літери ЕЛЄ, і в ній теж сповнюється ім'я Елокім. І тоді піднімаються також НАРАН людей разом із літерами ЕЛЄ Нукви в місце Іми і отримують там мохін, що розкриваються в Імі.

Тому вважаються ці букви ЕЛЄ вищим облаченням, бо вони піднімаються з місця нижнього до вищого і знову вдягаються на вищого так само, як це було до їхнього падіння на місце нижнього. Тому мохін, які нижній отримує під час свого підйому разом з ними до вищого, називаються світлом облачення вищого, оскільки він отримує світло через ці букви ЕЛЄ, які знову стали облаченням для вищого.

Сказано вище²¹⁹, що люди не можуть отримати вище світло інакше, як через облачення. І сказано, що Адаму світу Брія належить прогрішити, бо він є світлом облачення вищого, - адже якщо нижні псують свої діяння, припиняється вищий зівуг і букви ЕЛЄ де-ЗОН знову падають у БЄА, в місце кліпот. І також букви ЕЛЄ Іми падають в місце ЗОН, і знову встановлюється тьма у вищих, оскільки вони повертаються до стану ВАК без рош. Таким чином, людина викликає скорочення і ваду в Адамі світу Брія, оскільки він отримує світло облачення вищого, а внаслідок прогріху це облачення, тобто літери ЕЛЄ, знову падають у кліпот.

Тора світу Брія - це облачення Шхіни, тому що Тора і добрі діяння, якими займається Адам світу Брія, викликають підйом букв ЕЛЄ Шхіни з БЄА в Ацилут, і вони стають облаченням її. І також Іма повертає свої літери ЕЛЄ разом із Нуквою та піднімає їх на своє місце, і тоді Нуква отримує великі мохін, що розкриваються в місці Іми. Таким чином, Тора світу Брія стає облаченням Шхіни.

І сказано²²⁰, що повернення створено раніше, ніж світ, оскільки світ мав бути створений у п'яті світу Брія. Тобто для того, щоб опустити букви ЕЛЄ зі ступенів, що викликає тьму в світі, і через цю тьму Адам вчиняє прогріх, і вготоване йому повернення, коли за допомогою цього повернення він повертає літери ЕЛЄ, і світло, котре є метою творіння, сходять у світи.

Якби людина не була створена і не стався би підйом букв ЕЛЄ з БЄА в Ацилут, то Шхіна перебувала би без шат, подібно до злидаря, - тобто без великих мохін Іми. Тому що в силу підйому її букв ЕЛЄ з БЄА вона може піднятися до Іми разом з літерами ЕЛЄ Іми та отримати від неї мохін. І якби не була створена людина (Адам), не було б у Нукви мохін, і вона була б подібною до жебрака. Адже все облачення Нукви вона отримує лише завдяки п'яті Іми, і це - тьма світу Брія.

Тьма - це чорний колір в Торі, чорнило в її буквах. Світло - це білий колір в Торі, пергамент, на якому написані літери. І коли світло вдягається у п'ятю, сказано про Тору: "Чорна я, але прекрасна"²²¹, а коли світло виходить звідти, - тобто білий колір в Торі, - то говорить Тора: "Не дивіться, що темна я"²²².

Пояснення. Зеір Анпін називається Торою, його мохін - світлом Тори, і це білий колір в ній. І облачення мохін, котрі є п'ятю Іми, - тобто літери ЕЛЄ Іми, - це чорний колір Тори. І в той час, коли мохін Іми вдягнені у п'ятю, тобто в букви ЕЛЄ в ній, то говорить Зеір Анпін: "Чорна я, але прекрасна"²²¹, - тому що ці облачення є причиною всіх його мохін. Однак, коли виходить світло з цих облачень, і вони знову падають з рівня Іми, і також облачення ЗОН, - їхні букви ЕЛЄ, - знову падають у БЄА, то каже Зеір Анпін, тобто Тора: "Не дивіться, що темна я"²²², тому що кліпот утримуються тоді в його чорному кольорі, оскільки він знаходиться в БЄА та є спустошеним від світла.

Удостоївся - стає вона для нього еліксиром життя, тому що всі мохін тих, хто займається Торою сходять до нього в чорному світлі Тори, і чорне світло стає облаченням на біле.

²¹⁹ Див. п.94.

²²⁰ Див. п.179.

²²¹ Писання, Пісня пісень, 1:5. "Чорна я, але прекрасна, дочки Єрушалаїму, немов намети Кедару, як завіси Шломо".

²²² Писання, Пісня пісень, 1:6. "Не дивіться, що темна я, сонце обпалило мене".

Не удостоївся - стає вона для нього смертельною отрутою, оскільки мохін тоді виходять зі своїх облачень, і ці облачення падають в кліпот, стаючи для нього смертельною отрутою.

Молитва для бідного²²³

184) Якщо молитва є недосконалою, - скільки ангелів-губителів переслідує її, як сказано: "Всі переслідувачі наздогнали її в біді"²²⁴. І тому проголошують молитву: "А Він, милостивий, прощає гріх і не губить, багаторазово відвертає гнів Свій та не пробуджує усієї лютості Своєї"²²⁵, яка спрямована проти чотирьох кліпот:

1. "Прощає гріх"²²⁵ - проти Сама, змія;
2. "І не губить"²²⁵ - проти кліпи, званої "губитель";
3. "Багаторазово відвертає гнів Свій"²²⁵ - проти кліпи, званої "гнів";
4. "І не пробуджує усієї лютості Своєї"²²⁵ - проти кліпи, званої "лють".

Ми просимо про те, щоб чотири ці кліпи не переслідували цю молитву. І безліч ангелів-губителів пов'язані з цими чотирма кліпот. Це сім правителів і сімдесят залежать від них. І ці сімдесят правителів проголошують звинувачення на кожному з небозводів, коли молитва проходить через нього, і тоді зв'язуються з ними сімдесят тисяч десятків тисяч (700 000 000) ангелів-губителів.

185) А якщо молитва підноситься у довершеності, коли вона вимовляється із талітом заповіді, з головними та ручними тфілін, то сказано про них: "І побачать усі народи землі, що ім'я Творця наречене над тобою"²²⁶. "Ім'я Творця" - це головні тфілін. І всякий, хто бачить ім'я АВАЯ на голові при вознесінні молитви, яке є ім'ям Адні, - відразу ж тікає. Як сказано: "Впаде зліва від тебе тисяча, і десять тисяч - праворуч від тебе"⁵⁷.

186) І оскільки Яаков, перебуваючи в душі святості, побачив утиски, які будуть в останньому вигнанні під кінець днів, сказано про нього: "І злякався Яаков дуже, і тяжко стало йому"²²⁷. І розділив Він святий народ у вигнанні за трьома ознаками, як сказано: "І поставив він рабинь та їхніх дітей першими"²²⁸, - тобто спочатку, в едомському вигнанні, - "а Лею та її дітей позаду, і Рахель з Йосефом позаду"²²⁸.

Пояснення сказаного. В парцуфі Нукви Зеїр Анпіну розрізняють три властивості:

1. ХАБАД ХАГАТ її, від хазе і вище, і це - Лея;
2. її ТАґІ, від хазе й нижче, і це - Рахель;
3. її Малхут, і це - властивість "рабині"; тому що Малхут Нукви зветься "кінцем днів", тобто закінченням сфірот, оскільки сфірот називаються "днями". І для того, щоб виправити її, Ізраель терплять страждання едомського вигнання.

І сини Ізраеля також діляться відповідно до трьох цих властивостей, наявних в Нукві: сини Леї, сини Рахель і сини рабинь. "І поставив він рабинь та їхніх дітей першими"²²⁸, - бо вони є першими в едомському вигнанні, тому що в них - основне утримання кліпот, оскільки вони відносяться до Малхут де-Малхут. Однак дві перших властивості, сини Леї та сини Рахель, самі по собі є виправленими, але терплять страждання через вади в третій властивості, в Малхут де-Малхут, бо всі три властивості є десятима сфірот одного парцуфа.

І ці три властивості є рівнозначними властивостям НАРАН (нефеш-руах-нешама). Тому що сини рабинь є властивістю нефеш. А сини Леї - це ХАБАД ХАГАТ де-келім з нефеш-руах світл, котрі є властивістю руах. І сини Рахель, - в тій мірі, в якій вони доповнюють десять сфірот в келім ТАґІ, від хазе і нижче, - є властивістю нешама.

І оскільки потім він бачив їхню бідність та утиски, він просив у молитві за них: "І повернуся з миром у дім батька мого"²²⁹, - тобто аби вони удостоїлися визволення і приходу в Храм. І

²²³ Писання, Псалми, 102:1.

²²⁴ Писання, Ейха, 1:3.

²²⁵ Писання, Псалми, 78:38.

²²⁶ Тора, Дварім, 28:10.

²²⁷ Тора, Берешит, 32:8.

²²⁸ Тора, Берешит, 33:2.

²²⁹ Тора, Берешит, 28:21.

він молився про них, щоб (Творець) дав їм "хліб для їжі та одяг для облачення"²³⁰, - тобто щоб не зміцнилися над ними кліпот і не припинили їхнє наповнення.

187) І говорячи про це вигнання, сказав Давид про Шхіну: "(Народ) голодний і втомлений, і змучений спрагою в пустелі"²³¹. Та оскільки він бачив її засушеною та безводною, він взяв участь у стражданнях Шхіни. І хоча властивість самого Давида відноситься до місця вище від хазе, бо він відноситься до нащадків Леї, а поняття едомського вигнання відноситься до Малхут де-Малхут, що розташована від хазе й нижче, - тобто, хоча вона і не належить до його властивості, він брав участь у стражданнях її та молився за неї.

Після того, як він побачив Ізраель, які здійснюють повернення в радості, він встановив десять видів псалмів і в останньому з них промовив: "Молитва Давидові. Нахили, Всесильний, вухо Своє, відповиси мені, бо нещасний я і бідний"²³². Він бачив, що всі молитви, які супроводжувалися мелодією, затримувалися і не могли постати перед Царем, і не входили до Нього до тих пір, поки не входила молитва бідного. І тому він упередив молитву бідного всім іншим молитвам.

Пояснення. Після того, як Ізраель здійснили повернення і підняли МАН завдяки вивченню Тори і добрим діянням, та повернули ЗОН до стану "панім бе-панім (лицем до лица)", оскільки сповнилася будова парцуфу Нукви, Давид встановив десять видів псалмів, які відповідають десяти сфірот Нукви.

Вже говорилося, що в десяти сфірот парцуфу Нукви є три властивості: Лея, Рахель та рабині. І протягом шести тисяч років тільки Лея і Рахель, що є її дев'ятьма першими сфірот, можуть виправитися повністю. Однак властивість "рабині", тобто її Малхут, може бути виправлена в усій своїй повноті тільки в кінці виправлення. І тому називається ця Малхут "кінцем днів". Таким чином, лише дев'ять видів псалмів, що відповідають Леї та Рахель, він встановив у належній досконалості, проте десятий вид, який відповідає Малхут, Давид не міг встановити як личить їй.

І тому він в кінці їх усіх сказав: "Молитва Давида ... бо нещасний я і бідний"²³². Тому що в кінці їх всіх, - у відповідності до Малхут, - він не міг виправити її та промовити псалми у супроводі мелодії як личить, і тому виголосив молитву без мелодії та сказав, що відносно неї він "нещасний і бідний"²³² та не може притягнути до неї ніякого наповнення. І це тому, що їй належить виправитися тільки в кінці виправлення, але не раніше.

Але разом з тим, є у неї виправлення в незначній мірі також і протягом шести тисяч років, до остаточного виправлення, завдяки облаченню заповіді. Але до того, як ця остання властивість отримає це виправлення першою, не відбудеться ніякого виправлення також і в дев'яти перших сфірот Малхут. І він бачив, що досконалі молитви, супроводжувані мелодією, тобто дев'ять видів псалмів, що відповідають двом першим властивостям Нукви, - Леї та Рахель, які гідні отримати всі виправлення також і протягом шести тисяч років, - разом з тим затримуються і не можуть увійти, поставши перед Царем; і не зможуть увійти, аби отримати своє виправлення до тих пір, поки третя, остання властивість, її Малхут, звана "молитвою для бідного"²²³, не увійде спочатку, аби отримати першою своє виправлення в облаченні заповіді.

І сказано: "Молитва для бідного, коли слабшає"²²³, - бо бідний слабшає і затримує всі попередні молитви до тих пір, поки не увійде його молитва, молитва бідного. "Слабшає" - означає "затримає", як сказано: "Слабкі - Лавану"²³³. І тому він упереджує молитву бідного всім іншим молитвам. Тому сказано: "Молитва для бідного, коли слабшає"²²³, - через те, що він повинен увійти першим, він послаблює інших.

188) "Молитва для бідного"²²³ - це вечірня молитва (аравіт), - тобто Нуква в той час, коли вона у своїй власній владі, бо тоді Нуква знаходиться без чоловіка. І оскільки вона - без

²³⁰ Тора, Берешит, 28:20.

²³¹ Пророки, Шмуель 2, 17:29.

²³² Писання, Псалми, 86:1.

²³³ Тора, Берешит, 30:42.

чоловіка, вона є бідною та висохлою, без наповнення, і вона знаходиться у розпорядженні кожної людини. Тобто кожен підкоряє її своїм шляхам та діям. І це - нащадки Якова, коли вони знаходяться під владою усіх народів світу, і всі народи підкоряють їх своїй владі. І це подібно до вечірньої молитви (аравіт), - тобто так само, як Нуква в стані молитви "аравіт" знаходиться у розпорядженні всякої людини, так само і нащадки Якова перебувають у вигнанні під владою народів світу.

Є три молитви: ранкова (шахаріт), післяполуднева (мінха) та вечірня (аравіт). Перші дві молитви виправляють дві перших властивості Нукви, тобто дев'ять її перших сферот, котрі можуть отримати свої повні виправлення, і тому вони є заповіддю, а вечірня молитва (аравіт) – є вільною дією, оскільки вона є виправленням третьої властивості Нукви, її Малхут, яка не може виправитися протягом шести тисяч років. Тому вважається, що вона - у своїй власній владі, без чоловіка, бо немає у неї зівугу (поєднання) з чоловіком її до кінця виправлення.

189) А суботня молитва - це подаяння бідному, як сказали мудреці: "Сонце в суботу - милість для бідних"²³⁴. Зеір Анпін називається "сонцем", і в суботу він робить зівуг з Нуквою "панім бе-панім" так само, як вищі Аба ве-Іма. І тоді третя властивість Нукви, тобто Малхут її, теж отримує наповнення. Але не тому, що вона стає досконалою у своїй власній якості, оскільки вона не отримує довершеності до остаточного виправлення, і тільки завдяки досконалим світлам вищих Аба ве-Іми, які світять в суботній день, приходить наповнення також і до її третьої властивості, хоча вона ще не є гідною.

Тому наповнення, яке вона отримує, називається "милістю", і це вказує на те, що сама по собі вона не варта наповнення, але отримує живлення від інших. І це означають слова: "Сонце в суботу - милість для бідних"²³⁴. І все, що третя властивість Нукви отримує в суботу від сонця, Зеір Анпіна, відноситься лише до поняття "милість". Бо до закінчення виправлення вона не є гідною отримати це велике наповнення.

Тому людина повинна визнати себе бідною у вратах Царя, в молитві "Аміда" всіх шести будніх днів, заради Шхіни, - беручи участь в стражданнях Шхіни так само, як Давид. І він закутується в облачення заповіді - в таліт з прикріпленими до нього цицит, подібно до бідного. І повинен покласти тфілін, немов злидар у вратах Царя, і вона (молитва) - це ім'я Адні (אדני), що дорівнює у числовому значенні слову "чертог (ейхаль לעיל)", тому що Адні в гематрії "самех-гей (65)", так само, як і "чертог (ейхаль)".

Нуква називається іменем Адні, і вона ділиться на три властивості. Зі сторони двох перших властивостей вона відноситься до чертогу Царя, оскільки Адні в гематрії - "чертог (ейхаль)". А третя властивість вважається "вратами Царя", оскільки неможливо увійти до чертогу Царя, Зеір Анпіна, інакше як через врата Царя. Також людина повинна вдягтися в цицит, подібно до бідного, та в тфілін, немов жебрак, для того, щоб перш за все викликати початок виправлення у третій властивості Нукви, званій молитвою бідного, яка послаблює всі молитви та всі виправлення.

І тому вона - як врата, що дозволяють увійти в чертог. Як сказано: "Господар (Адні), відкрий уста мої"²³⁵, - оскільки завдяки виправленню третьої властивості, відкриваються уста, і тоді можна підносити інші молитви, але не раніше. Потім він притягне до Нукви всі виправлення її, котрі є необхідними для перших двох її властивостей, що є сутністю цього храму.

190) І коли людина відкриває уста свої в будні дні у вечірній молитві (аравіт), опускається орел, аби прийняти на крила свої нічну молитву. І цей орел називається Нуріель. Тому що зі сторони Хеседа він називається Уріель, а зі сторони Гвури - Нуріель, бо він "вогнь палаючий", як сказано у Даніеля: "Ріка Дінуур (вогняна) протікає перед ним"⁶¹.

191) А під час ранкової молитви (шахаріт) опускається лев, щоб прийняти молитву в лапи свої і на крила свої. Тому що чотири крила є у кожній істоті. І це - ангел Міхаель. А під час

²³⁴ Вавилонський Талмуд, трактат Тааніт, арк. 8:2.

²³⁵ Писання, Псалми, 51:17.

післяполудневої молитви (мінха) опускається бик, щоб прийняти молитву на роги і крила свої, і це - ангел Гавріель.

Пояснення сказаного. Молитва - це Нуква, і завдяки нашим молитвам ми наближаємо її до зівуґу (поєднання) із Зеїр Анпіним, чоловіком її. І три цих молитви відповідають трьом її лініям: ранкова молитва (шахаріт) - правій лінії, Хеседу, післяполуднева молитва (мінха) - лівій лінії, Гвурі, вечірня молитва (аравіт) - середній лінії, Тіферет. Авраам встановив молитву шахаріт, Хесед; Іцхак - молитву мінха, Гвуру; Яков - молитву аравіт, Тіферет.

І ми вже з'ясували, що Нуква сама не піднімається до зівуґу, але є чотири істоти, що підносять престол, тобто Нукву, до зівуґу із Зеїр Анпіним: лев-бик-орел-людина. І це - вище від хазе ЗОН. А нижче від хазе ЗОН вони називаються ШНАН²³⁶. У трьох молитвах будніх днів є нижні істоти ШНАН, які підносять Нукву до зівуґу, а в суботній день вищі істоти, що знаходяться вище від хазе, підносять її до зівуґу. І ці три нижніх істоти, лев-бик-орел, називаються Міхаель, Гавріель, Уріель, Нуріель.

Під час ранкової молитви опускається лев, щоб прийняти молитву, і це - ангел Міхаель. Тому що під час ранкової молитви зівуґ відбувається в правій лінії, Хеседі. Тому опускається лев, щоб прийняти молитву та піднести її до зівуґу, бо лев - це властивість Хесед і ангел Міхаель. А в молитві мінха опускається бик, щоб прийняти молитву, і це - ангел Гавріель, тому що в молитві мінха зівуґ відбувається в лівій лінії, в Гвурі. Тому опускається бик, щоб прийняти молитву та піднести її до зівуґу, оскільки бик - це Гвура та ангел Гавріель.

Під час молитви аравіт зівуґ відбувається в середній лінії, Тіферет, - тобто тільки у властивості Гвури середньої лінії, званій Нуріель. І тому орел спускається, щоб прийняти молитву та піднести її до зівуґу. Оскільки він є середньою лінією, Тіферет, але тільки у властивості Нуріель, що наявна в цьому орлу, а не у властивості Уріель, яка присутня в цьому орлу, бо вночі настає час судів, котрі діють у властивості "орел", та обмежень (гвурот), які приходять в силу третьої властивості Нукви, званої молитвою для бідного, і вона знаходиться у своїй власній владі, без чоловіка. І ці обмеження (гвурот) підсолоджуються для того, аби вона була гідною зівуґу, тільки лише за допомогою вищих обмежень (гвурот), котрі виходять від точки хірік Біни, лівої сторони Тіферет, - тобто екрану точки хірік, на який виходить ступінь хасадім, що узгоджує між двома лініями, правою та лівою.

Від властивості ступеню хасадім в ньому виходить ангел Уріель, а від властивості сили суду в екрані виходить ангел Нуріель. І тому вечірня молитва (аравіт) підсолоджується аби вона була гідною зівуґу лише за допомогою ангела Нуріеля, оскільки його обмеження (гвурот) вже всолодилися в Біні, у властивості милосердя, і про нього сказано: "Як орел стереже гніздо своє"²³⁷.

192) І в суботу опускається Творець у властивість трьох праотців, ХАГАТ, що знаходяться від хазе ЗОН і вище, аби прийняти в них єдину доньку, - тобто молитву, Нукву. І в суботній день ці вищі істоти, ХАГАТ, що знаходяться вище від хазе, підносять Нукву до зівуґу, оскільки Творець, тобто Зеїр Анпін, приймає єдину доньку з трьома праотцями, тобто ХАГАТ, вищими істотами. І це - значення слова "шабат (לַבַּשׁ субота)", і це - початкові літери "шин (ש)" "бат (ב)" "дочка)". Три лінії в букві "шин (ש)" вказують на праотців, ХАГАТ, тому що у властивості трьох праотців приймає Творець молитву, тобто суботу (шабат), єдину Його доньку (бат לב). Тобто (приймає її) у властивості трьох вищих істот, від хазе і вище, званих "вища будова (меркава)".

В цей час вищі тварини, звані ім'ям АВАЯ, починають проголошувати: "Піднесіть врата, глави ваші! І увійде Цар слави"²³⁸. Третя властивість Нукви зветься "врата Царя", і вона отримує в суботній день всю свою досконалість²³⁹, як ми вивчали: "Сонце в суботу - милість для бідних"²³⁴. Тому тварини, які підносять престол до зівуґу, вимовляють в цей момент:

²³⁶ Див. вище, п.82, зі слів: "Пояснення сказаного".

²³⁷ Тора, Дварім, 32:11.

²³⁸ Писання, Псалми, 24:7.

²³⁹ Див. п.189.

"Піднесіть врата, глави ваші!"²³⁸, - тобто вони піднімаються завдяки досконалості третьої властивості, званої "врата", і світіння, котрі сходять від нього, називаються "врата".

193) В цей час розкриваються сім чертогів: перший чертог - це чертог любові; другий - чертог трепету; третій - чертог милосердя; четвертий - чертог пророцтва зі сторони "світнього дзеркала"; п'ятий - чертог пророцтва зі сторони "дзеркала, що не світить"; шостий - чертог справедливості; сьомий - чертог суду.

І вони відповідають сімом сфірот ХАГАТ НЕГІМ: чертог любові - Хеседу; трепету - Гвурі; милосердя - Тіферет; "світнього дзеркала" - Нецаху; "дзеркала, що не світить" - сфері Год; справедливості - Ёсоду; чертог суду - сфері Малхут.

Пояснення сказаного. У Нукви Зеір Анпіну є сім сфірот ХАГАТ НЕГІМ, кожна з них включає їх всі, і в кожній з них є ХАГАТ НЕГІМ. Сфера Малхут кожної з них зветься "чертогом", і тому у Нукви є сім чертогів. І тільки дві перші властивості Малхут називаються "чертогом", однак третя її властивість зветься вратами храму. Тому в будні, під час яких немає ніякого виправлення третьої властивості Малхут, в усіх семи чертогах врата закриті й замкнені, і лише в суботу, коли третя властивість теж досягає виправлення, виправляються всі врата, і чертоги відкриваються.

194) І про них сказано, що слово "берешит (לִשְׁכַּחַס спочатку)" складається зі слів "бара (אֵרָא створив)" "шит (לִשְׁ שість)", - тобто шість чертогів. "Всесильний (Елокім)" - це сьомий чертог. Пояснення. Оскільки будь-яке виправлення суботи відбувається внаслідок підйому Нукви в Біну, коли вона отримує її світла. І для виправлення семи чертогів Нукви Біна теж встановилася в чертогах, на які вказує уривок "спочатку створив Всесильний (берешит бара Елокім)"⁶, і в суботу вони світять сімом чертогам Нукви.

І це - сім чертогів від хазе й нижче, та сім чертогів від хазе і вище. Ці сім чертогів Біни, на які вказує уривок "спочатку створив Всесильний"⁶, встановилися в ній двічі, сім чертогів вище від хазе та сім чертогів нижче від хазе. І так - в кожному парцуфі. Ці сім подвійних чертогів перебувають у сукупності п'яти парцуфів Ацилуту - тобто в Аріх Анпіні, що включає їх так, що є сім чертогів вище від хазе Аріх Анпіну, тобто в Аба ве-Імі, які облачають його там, і також - сім чертогів від хазе Аріх Анпіну й нижче, тобто в ЗОН, котрі облачають його там. І все, що є в загальному, є також у всіх його окремих особливостях. І тому в кожному парцуфі є ці сім подвійних чертогів: сім - від хазе й вище, та сім - від хазе й нижче.

І їм відповідає слово "голос" (тобто - голос Творця), сім раз сказане у псалмі "Віддайте Творцеві, сини сильних"²⁴⁰, та вісімнадцять згадувань імені Творця, - тобто вісімнадцять імен АВАЯ, наявних в ньому, за допомогою яких Творець проходить по вісімнадцяти світах. Як сказано: "Колісниця Творця - це безліч тисяч ШНАН"⁹⁶. І це - вісімнадцять десятків тисяч світів. Пояснення. Відповідно до семи чертогів внизу і семи чертогів нагорі, які наявні в Біні, тобто у парцуфі вищі Аба ве-Іма, та на які вказує уривок "спочатку створив Всесильний"⁶, є відповідно до них також і в ЗОН, і на них вказують сім раз сказане слово "голос" та вісімнадцять згадувань імені Творця у псалмі "Віддайте Творцеві, сини сильних"²⁴⁰. Сім раз сказане слово "голос" вказує на сім чертогів від хазе ЗОН і вище, а ім'я Творця, згадане вісімнадцять разів, вказує на сім чертогів, що розташовані від хазе ЗОН і нижче.

Сфірот від хазе і вище називаються ХАГАТ, і основною в них є середня лінія, тобто сфера Тіферет. А сфірот від хазе і нижче називаються НЕГІ, і основною в них є середня лінія в них, тобто сфера Ёсод. Тому вважається, що сім чертогів від хазе і вище знаходяться в Тіферет, а сім чертогів від хазе й нижче знаходяться в Ёсоді, званому "Оживляючий (хай) світи". А слово "голос", сім раз згадане у псалмі "Віддайте Творцеві"²⁴⁰, вказує на сім чертогів, наявних нагорі, в Тіферет, тому що Тіферет називається "голос". А "вісімнадцять (хет-йуд, хай)" згадувань імені Творця вказують на Ёсод, званий "Оживляючий (хай) світи". Тому мовиться про те, що вісімнадцять (хай) згадувань імені Творця вказують на сім чертогів внизу, в Ёсоді, званому "Оживляючий (хай)".

²⁴⁰ Писання, Псалми, 29:1.

Тому сказано: "Вісімнадцять згадувань імені Творця, тобто вісімнадцять імен АВАЯ, наявних в ньому, за допомогою яких Творець проходить по вісімнадцяти світах", - тобто в сім чертогів, що розташовані нижче від хази, Зеір Анпін передає наповнення за допомогою свого Єсоду, званого "Оживляючий (хай) світи". Оскільки сім чертогів внизу знаходяться в Єсоді ЗОН. Тому про уривок: "Колісниця Творця - безліч тисяч ШНАН"⁹⁶ сказано, що це "вісімнадцять десятків тисяч світів". Оскільки всі властивості від хази й нижче є будовою (меркава) для властивостей від хази і вище²⁴¹. І тому називаються сім чертогів "колісницею Творця"⁹⁶, бо вони - будова (меркава) для Біни, званої Елокім, яка знаходиться в семи верхніх чертогах, "йуд-гей".

"Безліч тисяч ШНАН"⁹⁶ вказує на вісімнадцять тисяч, тому що "безліч (ріботаїм)" - це двадцять тисяч. "Тисяч (альфей)" - це дві тисячі (альпаїм). "ШНАН" - тобто, "що їх немає (шейнан)". Це означає - "двадцять тисяч без двох тисяч, яких немає", тобто вісімнадцять тисяч. Таким чином, "колісниця Творця"⁹⁶, що є сімома чертогами нижче від хази, - це вісімнадцять (хай) тисяч, тобто число, яке вказує на Єсод, званий "Оживляючий (хай) світи". І це - вісімнадцять десятків тисяч світів.

І численні стражі воріт знаходяться біля чертогів, і вони приймають молитву. І кожна молитва може увійти тільки відповідно до міри і ваги. "Міра" - це ВАК, світло хасадім у досконалості. "Вага (мішкаль)" - це ГАР, оскільки притягуються вони відповідно до "священного шекеля", і молитва приймається лише через притягання мохін в стані ВАК і ГАР. І якщо "міра" і "вага" не перебувають в усій досконалості, то молитва не приймається.

195) І немає того, хто б міг, стоячи перед вратами молитви, перешкодити їй бути прийнятою. І про нього сказано: "Не будуть зганьблені, бо знищать ворогів у вратах"²⁴². "У вратах" - у вратах Царя, вратах чертога. Тому що основне утримання кліпот - у вратах, тобто в третій властивості, і тому, якщо він притягує мохін "міри" й "ваги", тоді сказано про нього: "Впаде зліва від тебе тисяча, і десять тисяч праворуч від тебе - до тебе не підступляться"⁵⁷. Тобто всі кліпот й обвинувачі тікають та видаляються геть від воріт молитви. І тоді молитва приймається.

І праведник, що притягає ці мохін, називається воюючим із кліпот та таким, що проганяє їх геть від воріт Царя. І тому мовиться про нього в уривку: "Не будуть зганьблені, бо знищать ворогів у воротах"²⁴². Бо не можна допустити виникнення розриву між молитвою, що є заповіддю, тобто Шхіною, Нуквою Зеір Анпіну, і Торою, тобто Творцем, Зеір Анпіним. Тобто, треба прогнати кліпот, які призводять до розриву між Творцем і Шхіною, як сказано: "Той, хто ремствує, відторгає Господаря"²⁴³. І це відбувається за допомогою притягання мохін в "мірі" і "вазі".

Потрібно піднести Тору і заповідь за допомогою страху і любові, тому що всі виконавчі та заборонні заповіді пов'язані з ім'ям АВАЯ. Як пояснюють мудреці, слова "ім'я Моє (шмі)" - в числовому значенні триста п'ятдесят (шин-нун) разом з літерами "йуд-гей", числове значення яких п'ятнадцять (тет-вав), - складають в гематрії триста шістдесят п'ять (ШАСА, шин-самех-гей), і це - триста шістдесят п'ять заборонних заповідей. А слова "пам'ять про Мене (зіхрі)" - в числовому значенні двісті тридцять сім (рейш-ламед-зайн) разом з літерами "вав-гей", числове значення яких одинадцять (йуд-алеф), - складають в гематрії двісті сорок вісім (РАМАХ, рейш-мем-хет), і це - двісті сорок вісім виконавчих заповідей. Таким чином, в імені АВАЯ (йуд-гей-вав-гей) є ШАСА (365) і РАМАХ (248), ШАСА - в "йуд-гей", РАМАХ - в "вав-гей". І всі 613 (ТАР'ЯГ) заповідей пов'язані з ім'ям АВАЯ.

Пояснення сказаного. Вищі Аба ве-Іма, які є буквою "йуд" імені АВАЯ та властивістю ГАР Біни, називаються "страх". А ІШСУТ, що є буквою "гей" імені АВАЯ та властивістю ЗАТ Біни, називаються "любов"²⁴⁴. Тому в той час, коли мохін ЗОН приходять тільки від парцуфа ІШСУТ, літери "гей" імені АВАЯ, то визначається, що любов передує страху. А коли вони

²⁴¹ Див. вище, п.134.

²⁴² Писання, Псалми, 127:5.

²⁴³ Писання, Притчі, 16:28.

²⁴⁴ Див. "Передмову книги Зогар", п.198, статтю "Друга заповідь".

приходять також і від парцуфа вищі Аба ве-Іма, літери "йуд" імені АВАЯ, то визначається, що страх передує любові. Тому що "йуд" - це страх, а "гей" - це любов. Таким чином, страх передує любові.

Необхідно підняти Зеір Анпін, Тору, та Нукву, заповідь, в страсі й любові до вищих Аби ве-Іми, - коли страх передує любові, і тоді виконавчі та заборонні заповіді включаються в ім'я АВАЯ, як сказано: "Це ім'я Моє навіки, і це – пам'ять про Мене з покоління в покоління"²⁴⁵. "Ім'я Моє (шмі)" разом з "йуд-гей ה" - це триста шістдесят п'ять (ШАСА) заборонних заповідей, а "пам'ять про Мене" разом з "вав-гей ו" - це двісті сорок вісім (РАМАХ) виконавчих заповідей. Таким чином, під трьомастами шістдесятьма п'ятьма заборонними заповідями, що відносяться до страху, мається на увазі ГАР, "йуд-гей ה", а під двомастами сорока вісьмома виконавчими заповідями, що відносяться до любові, мається на увазі ВАК, "вав-гей ו".

Але якщо не підняти ЗОН в Аба ве-Іму, а лише в ІШСУТ, у властивість любові, то триста шістдесят п'ять заборонних заповідей ще не включені до ЗОН, оскільки вони знаходяться нагорі, у вищих Аба ве-Імі, і вони (ЗОН) включають в себе тільки лише двісті сорок вісім виконавчих заповідей. А коли триста шістдесят п'ять (ШАСА) і двісті сорок вісім (РАМАХ) піднімаються в Аба ве-Іму, то є у них всі шістсот тринадцять (ТАР'ЯГ): триста шістдесят п'ять (ШАСА) - від вищих Аба ве-Іми, двісті сорок вісім (РАМАХ) - від ІШСУТ.

196) В проголошенні "Шма" є двісті сорок вісім слів. І вони дані зі сторони любові та страху, наявних в букві "гей ה" імені АВАЯ (הויה). Це означає, що при проголошенні "Шма" ми притягуємо лише мохін де-ВАК, які походять тільки від ІШСУТ, що позначаються літерою "гей" імені АВАЯ, і в них любов передує страху. Тому там є всього двісті сорок вісім слів, що відповідають лише двомстам сорока восьми (РАМАХ) виконавчим заповідям, які належать до любові. А триста шістдесят п'ять (ШАСА) заборонних заповідей не світять в них, оскільки відносяться до букви "йуд י". Тому перед проголошенням "Шма" встановили благословення: "Той, хто обирає свій народ, Ізраель, з любов'ю", яке вказує, що ми притягуємо при проголошенні "Шма" одну лише властивість любові, до якої відносяться двісті сорок вісім виконавчих заповідей. Ці двісті сорок вісім виконавчих (РАМАХ) заповідей включені до Авраама, бо числове значення імені Авраам (אברהם) - РАМАХ (חמ 248), і йому властива любов, як сказано про нього: "Сім'я Авраама, який полюбив Мене"²⁴⁶.

197) Тфілін називаються "сила", тому що надані від властивості "страх", котра знаходиться в лівій стороні. І це - поняття "страх Іцхака"²⁴⁷. Тому що всі обвинувачі піднімаються туди, щоб зажадати всіх судів, які наявні в світах. Тому уривок "і м'язом сили Своєї"²⁴⁸ вказує на тфілін. Бо "йуд-гей ה" - це властивість страху, а "вав-гей ו" - любов. Сказано: "Любіть Творця, всі віддані Йому"²⁴⁹, - що означає притягання мохін де-ВАК, тобто "вав-гей ו".

Проголошення "Шма" відноситься до властивості любові і вказує на двісті сорок вісім виконавчих заповідей, котрі включені в літери "вав-гей ו", і також ім'я Авраам вказує на РАМАХ (248) заповідей, включених до літер "вав-гей ו". Однак тфілін - це властивість ГАР, - тобто трьохсот шістдесяти п'яти заборонних заповідей, що містяться в буквах "йуд-гей", тобто властивість страху, котра відноситься до букв "йуд-гей ה", - ліва лінія, звана "страх Іцхака"²⁴⁷. І у всіх обвинувачів і судів в світі є зміцнення тільки в лівій лінії.

Таким чином, властивість Авраама - це букви "вав-гей ו", а Іцхак - "йуд-гей ה". Однак Тіферет - це ім'я АВАЯ (הויה), що включає все, середня лінія, яка включає дві лінії, властивість Авраама, "вав-гей ו", та Іцхака, "йуд-гей ה". Тому сказано про Якова: "І ось, Творець стоїть над ним"²⁵⁰, і це не сказано про Авраама та Іцхака, оскільки Яков - це

²⁴⁵ Тора, Шмот, 3:15.

²⁴⁶ Пророки, Єшаягу, 41:8.

²⁴⁷ Тора, Берешит, 31:42.

²⁴⁸ Пророки, Єшаягу, 62:8.

²⁴⁹ Писання, Псалми, 31:24.

²⁵⁰ Тора, Берешит, 28:13.

властивість Тіферет, що включає все, бо він - середній стовп. І в той час, коли він називається Яков, він включає властивість Авраама, "вав-гей ו" та двісті сорок вісім виконавчих заповідей. А потім, коли він називається іменем Ізраель, яке вказує на те, що він піднявся й облачив також і букви "йуд-гей ה" та містить все ім'я АВАЯ, - ГАР і ВАК, - визначається тоді, що ім'я АВАЯ - з наповненням букви "алеф א". Оскільки, якби не було б в ньому наповнення букви "алеф א", - не міг би Ізраель облачити літери "йуд-гей ה".

Скрізь говориться в Зогарі, що права лінія походить від точки холам, від властивості букв MI (מ) імені Елокім (אלהים), тобто ГАР, а ліва лінія походить від точки шурук, від властивості букв ЕЛЄ (אלה) імені Елокім (אלהים), ВАК. А тут йдеться про те, що права лінія, Авраам, - це ВАК, тобто "вав-гей ו" імені АВАЯ (הויא), а ліва лінія, Іцхак, - це ГАР та "йуд-гей ה" імені АВАЯ (הויא). І справа в тому, що є велика різниця між тим, коли мохін знаходяться на своєму місці, і коли вони притягуються завдяки виконанню заповідей. Тому що тут йдеться лише про виконання шестисот тринадцяти заповідей для притягання довершених мохін в ЗОН, - ГАР і ВАК. І мовиться, що завдяки виконанню двохсот сорока восьми виконавчих заповідей ми притягуємо любов до милосердя (хесед) від правої лінії, і це - властивість Авраама. І є у них достоїнство, що ніякі суди не утримуються в них, і тому ми також можемо їх притягнути й до того, як вони доповняться трьомастами шістдесятьма п'ятьма заборонними заповідями.

І хоча ці мохін де-хасадім під час перебування хасадім в Біні є властивістю ГАР Біні, все ж, під час свого сходження вниз, до душ праведників, вся досконалість яких залежить від світіння Хохми, ці мохін хасадім вважаються по відношенню до них лише властивістю ВАК, буквами "вав-гей ו" імені АВАЯ (הויא) без рош, коли бракує їм "йуд-гей ה" імені АВАЯ (הויא).

Однак завдяки суворому дотриманню трьохсот шістдесяти п'яти заборонних заповідей, притягається світіння Хохми від лівої лінії, званої страх Іцхака²⁴⁷, яка походить від точки шурук, що підноситься до властивості ГАР і до букв "йуд-гей ה" імені АВАЯ (הויא). І ці мохін - це властивості тфілін, звані "сила", і про них сказано: "Могутня вежа - ім'я Творця (АВАЯ)"²⁵¹. І також: "І побачать усі народи землі, що ім'я Творця наречене на тобі, і устрашаться тебе"²²⁶.

І тепер сповнилися мохін для цих душ світінням Хохми, тобто властивістю ГАР. І разом з тим, не зможуть душі отримати ці мохін весь той час, поки вони знаходяться в правій та лівій лініях, тому що нижні отримують тільки від середньої лінії, Тіферет, властивості Яков в той час, коли є у нього тільки мохін де-ВАК; і він називається Ізраель в той час, коли осягає також і ГАР, і тоді сходять мохін від нього до душ праведників. І тільки про Якова сказано: "І ось, Творець стоїть над ним"²⁵⁰, - але не про Авраама та Іцхака.

Ім'я АВАЯ (הויא) з наповненням "алеф א", як сказано: "Ізраель піднявся в думку (махшава) аби бути створеним". Слово "махшава (השבה думка)" складається з слів хашав (שבח задумав) МА (מה), і числове значення МА (45) дорівнює числовому значенню імені АВАЯ (הויא) з наповненням "алеф א", (тобто) міститься в ньому святе ім'я. Пояснення. Біна називається думкою, і про неї сказано, що Ізраель, Зеір Анпін з мохін стану гадлут, піднявся в думку, Біну, щоби бути створеним, - тобто отримати свої мохін. І Біна називається "махшава (השבה думка)", оскільки вона складається зі слів хашав (שבח задумав) МА (מה), що вказують на ім'я АВАЯ (הויא) з наповненням "алеф א", яке становить в гематрії МА (מה 45). Наповнення "алеф א" вказує на виправлення, що зроблені в ЗОН у другому скороченні, завдяки яким Зеір Анпін може піднятися в Біну аби отримати її мохін. І без них він би не міг піднятися туди. Тому Біна отримала назву "думка (махшава)".

Про Якова, який в гадлуті зветься Ізраель, сказано: "І створив Всесильний людину за образом Своїм"¹². Тому що після того, як Зеір Анпін отримав мохін великого стану (гадлут) і став називатися Ізраель, - і ці мохін називаються "целем" (цаді-ламед-мем, "образ"), - про нього сказано: "І створив"¹². Адже оскільки він є середньою лінією, - від нього передаються мохін душам нижніх, бо від правої й лівої сторони, властивостей Авраам та Іцхак, вони не можуть отримати.

²⁵¹ Писання, Притчі, 18:10.

198) Сини, життя і живлення сходять до нижніх лише зі сторони середнього стовпа, званого "син Мій, первісток Мій - Ізраель"²⁵², який зветься Древом життя, і також Писання називає його деревом, "і їжа на ньому - для всіх"²⁵³. Та іменем Шхіни, котра знаходиться тільки серед нижніх, називаються Ізраель внизу "життям Шхіни"; Тора називається "живленням її", а молитва вважається жертвопринесенням та наближає Шхіну до зівугу із Зеір Анпіним, і сказано про Шхіну у вигнанні, що говорить вона до Зеір Анпіна, до чоловіка свого: "Дай мені дітей"²⁵⁴.

Тут з'ясовуються поняття "сини", "життя" і "живлення", які середній стовп, Ізраель, передає Шхіні для нижніх. І мовиться, що наповнення "життям" Шхіни залежить від синів Ізраеля, що знаходяться внизу і притягують життя своє від Шхіни. Наповнення таємницями Тори заради нижніх вважається "живленням" Шхіни. А молитва призводить її до зівугу із Зеір Анпіним та приносить "синів", - тобто душі для нижніх, - і про неї говориться в уривку: "І сказала Якову: "Дай мені дітей"²⁵⁴.

199) Шхіна є пожертвуванням Творцеві в той час, коли приймає її в правій і лівій, та в гуф. І його єдність з нею встановлюється за допомогою праведника, Єсода, званого "знак". і це знак тфілін і знак суботи й свята.

З'ясовуються два види зівугу Зеір Анпіна зі Шхіною для отримання синів, життя і прожитку: перший - для наповнення життям і живленням за допомогою правої й лівої, та гуф, тобто за допомогою трьох ліній ХАґ'АТ; другий - для породження синів, тобто душ нижніх, - це відбувається лише в єдності з нею завдяки Єсоду праведника, званому "знак".

Перший зівуг відбувається в той час, коли Зеір Анпіну бракує нових НЕГІ де-ґадлут, тому він вважається зівугом від сфірот ХАґ'АТ, і тоді він не може давати душі, але тільки життя і прожиток. Другий зівуг відбувається під час досягнення ним нових НЕГІ де-ґадлут, і тоді зівуг відбувається за допомогою сфірот НЕГІ, основною з яких вважається Єсод, і тоді він здатний породжувати синів, тобто давати душі.

І коли молитва, тобто Шхіна, піднімається до Зеір Анпіна, необхідно поєднати її з ним в усіх десяти сфірот, оскільки менше десяти - це не святість. І вона - його святість, благословення та єдність. Пояснення. Існує три зівуги Нукви із Зеір Анпіним:

1. зівуг НЕГІ, званий єдністю;
2. зівуг ХАґ'АТ, званий благословенням;
3. зівуг ХАБАД, званий святістю.

І коли він з'єднується з нею в трьох цих зівугах, вона отримує від всіх десяти сфірот, ХАБАД ХАґ'АТ НЕГІ Зеір Анпіну. І тому ми підносимо молитву Творцеві на численних ступенях і в безлічі сфірот, оскільки ми повинні з'єднати Шхіну в трьох видах зівугів, щоб вона отримала від кожної з десяти сфірот Зеір Анпіну.

Коли людина бажає піднести молитву нагору, вона повинна підносити її так, щоб з'єднати її в трьох цих зівугах, у всіх змінних станах, які є в таамім і некудот. Тому що букви (отійот) - це коні, огласування (некудот) - це вершники, що сидять на них, а тони (таамім) - це військова зброя. І якщо змії бажає виступити проти молитви, необхідно метнути в нього каменем з праці. І поняття тонів (таамім) зарка, макаф шофар, олах сеґ'ольта з'ясується в наступній статті рабі Шимона.

²⁵² Тора, Шмот, 4:22.

²⁵³ Писання, Даніель, 4:8-9. "Дерево це розрослося і зміцніло, і висота його досягла небес, і видним було воно до всіх країв землі. Листя його прекрасні, плоди рясні, і їжа на ньому - для всіх; в тіні його ховалися звірі польові, в гілках його жили птахи небесні, і від нього живилося все живе".

²⁵⁴ Тора, Берешит, 30:1.

Пращовий камінь

200) Проголосив рабі Шимон, сказавши: "Слухайте вищі, зберіться нижні, члени вищого і нижнього зібрання. Еліягу, я заклинаю тебе - отримай дозвіл Творця і спускайся сюди, бо чекає на тебе велика битва. Ханох Матат, спускайся сюди, ти і всі люди зібрання, що підпорядковуються тобі, бо не заради себе я роблю все це, а заради Шхіни".

Пояснення. Думки й промови цих праведників, авторів Зогару, і тим більше, рабі Шимона, відносилися до самої стадії дії, - тобто, відповідно до властивості оновлення Тори, яке вони розкривали, негайно ж, слідом за ними, встановлювалися саме так і всі вищі ступені. Іншими словами, праведники будують світи згідно з їхнім оновленням в Торі. Зважаючи на це, рабі Шимон підготував себе тут до того, щоб воювати з первородним змієм і підкорити його за допомогою єдності пращового каменю, з метою торувати шлях для тих, хто з'являється у світ, щоби вони теж знали, як підкорити первородного змія.

Відомо, що людина не може зробити виправлення в місці, в якому вона не перебуває. І рабі Шимон повинен був знаходитися в цей момент в місці перебування цього змія для того, щоб він зміг підкорити його. Але щоб бути впевненим, що не зазнає небезпеки під час перебування в цьому низькому місці, він попросив допомоги у Еліягу, у Матата і у членів вищого й нижнього зібрань.

201) Рабі Шимон почав пояснювати з тону (таам), званого "зарка". І сказав, що необхідно піднести молитву у відоме місце, боячись промахнутися, якщо не направити її в ціль, як при пострілі пращовим каменем, - точно також треба підносити думку й намір молитви у Кетер, і це камінь цілісний і прикрашений. Кетер означає "цілісний", і також прикраса - це Кетер. Маються на увазі два підйоми Нукви Зеір Анпіну, званої "камінь":

1. підйом на рівний ступінь із Кетером Зеір Анпіну, і в цьому відношенні вона називається цілісним каменем;

2. підйом у Нескінченність; і вона набуває завдяки цьому властивість "прикраса на голові праведника" та стає здатною отримати мохін стану "панім бе-панім"; і в цьому відношенні вона називається прикрашеним каменем.

Необхідно утримувати ці два наміри, на які вказує тон (таам) зарка. Тобто необхідно підняти думку і намір молитви в Кетер, званий "камінь цілісний і прикрашений", і сказано про нього, про Нукву: "Кожен, хто випрямляється, - випрямляється при проголошенні імені", - тобто необхідно підняти Нукву до того місця, звідки вона взята.

Спочатку Нуква була на рівному ступені із Зеір Анпіним, і ступінь її досягала Кетера Зеір Анпіну, і обидва вони користувалися одним Кетером, як сказано: "І створив Всесильний (Елокім) два світила великих"¹²⁹, і це - стан здвоєності парцуфів²⁵⁵. А потім, коли зменшився місяць, тобто Нуква, внаслідок скарги своєї: "Як два царя можуть користуватися однією короною?", - тоді вона повернулася до стану точки, що знаходиться під Ёсодом Зеір Анпіну, і піднялася для зародження (ібур) в Аба ве-Иму, і Аба ве-Іма збудували її заново в станах ібур, еніка, мохін (зародження, вигодовування, набуття розуму) де-панім (лицьової сторони), як сказано: "І взяв Він одну зі сторін його, ...і відбудував Творець Всесильний ту сторону, яку взяв у Адама"²⁵⁶.

І необхідно підняти Нукву до того місця, звідки вона взята, тому що після зменшення місяця її потрібно виправляти за допомогою молитви. І в першому її виправленні треба знову підняти її на рівний ступінь із Зеір Анпіним, щоб обидва вони користувалися одним Кетером, як це було, перш ніж взяли її Аба ве-Іма під час зменшення місяця, як сказано: "І взяв Він одну зі сторін його", тобто зробив її підпорядкованою Зеір Анпіну.

²⁵⁵ Див. п.112,

²⁵⁶ Тора, Берешит, 2: 21,22. "І навів Творець Всесильний дрімину на Адама, і він заснув. І взяв Він одну з його сторін, і закрив плоттю місце її. І відбудував Творець Всесильний ту сторону, яку взяв у Адама, щоб бути йому дружиною, і привів її до Адама".

Тому що кожен день в намірі молитви необхідно притягнути мохін і заново збудувати Нукву Зеір Анпіну, бо кожен день вона знову стає "незайманою, яку не пізнав чоловік", і порядок побудови такий, що необхідно притягнути до неї два види мохін: ібур-єніка-мохін де-ахор (зворотної сторони), та ібур-єніка-мохін де-панім (лицьової сторони). І спочатку необхідно притягнути до неї три стани ібур, єніка, мохін у властивості ахораїм Зеір Анпіну:

1. ібур означає мохін де-НЕГІ;
2. єніка - мохін де-ХАГАТ;
3. Мохін означає мохін де-ГАР на рівному ступені, що досягає Кетера Зеір Анпіну.

Потім потрібно притягнути до неї в намірі три стани ібур-єніка-мохін де-панім, що приходять до неї від будови Аба ве-Іми. І тому сказано, що треба підняти Нукву до того самого місця, звідки вона взята. Тобто притягнути до неї стани ібур-єніка-мохін де-ахораїм Зеір Анпіну, внаслідок чого ступінь її зростає до Кетера, якою була вона, перш ніж взяли її звідти Аба ве-Іма. І сказано про неї: "Кожен, хто випрямляється - випрямляється при проголошенні імені", оскільки Малхут досягає розпрямлення ступені, щоб бути рівною Зеір Анпіну, але лише в стані мохін властивості ахораїм (зворотної сторони) Зеір Анпіну до її зменшення. А потім за допомогою молитви, притягуються до неї ібур-єніка-мохін де-панім.

202) І в тому місці, де він підносить її (в молитві) до чоловіка її, на рівний ступінь із Кетером її чоловіка, "навіть якщо змії об'їв'є п'яту його, не припинить (молитву)"²⁵⁷. І хоча сказано про нього: "А ти будеш жалити його в п'яту"²⁵⁸, разом з тим, на цей камінь вказує буква "йуд" в слові Яаков, тому що Яаков (יַעֲקֹב) - це букви слів "йуд" "акев" (יָעַבְדָּ אֶת יְהוָה). І про цей камінь сказано: "Звідти оберігає камінь Ізраеля"²⁵⁹, - і завдяки силі його, не припинить він піднімати її до того місця, звідки вона взята.

Хоча у змія є утримання в Нукві, - що впливає зі слів: "А ти будеш жалити його в п'яту"²⁵⁸, сказаних Творцем змію, як сказано: "Яким ганьблять кроки (п'яти) помазанника Твого"²⁶⁰. І сказано: "Нечестя стоп моїх (акевай עַקְבֵּי)"²⁶¹, - літери слів "акев" (עַקְבֵּי) "йуд". Однак, праотець Яаков виправив її, тобто поклав її в місце свого узголів'я. Як сказано: "І взяв він з каміння цього місця"²⁶², - тобто "йуд", яка була в кінці слова "акев" (עַקְבֵּי), та "поклав його в узголів'я (мерашотав מְרַשֵּׁתוֹ)"²⁶². В рош (רֹאשׁ) акев (עַקְבֵּי), - тобто в Біну, яка є властивістю рош сфери Тіферет, званої Яаков, тому що ім'я Яаков (יַעֲקֹב) складається зі слів "йуд" "акев" (עַקְבֵּי). І за допомогою цього вона підсолодилася до властивості Нуква для Ізраеля (יִשְׂרָאֵל), що містить в собі букви слів "лі рош (רֹאשׁ לִי мені початок)". І сказано про неї: "Звідти оберігає камінь Ізраеля"²⁵⁹. І завдяки цьому підйому він став впевненим, що не припинить (молитви), якщо навіть змії обплутає його, і може підняти її до місця, звідки вона взята, - до Кетера Зеір Анпіну.

Після того, як він повернув її до ступеня Кетер Зеір Анпіну, до середнього стовпа, він повинен підняти її від середнього стовпа до Нескінченності. І коли він опускає її до себе з Нескінченності, сказано про Нукву: "Кожен, хто здійснює преклоніння, повинен схилитися при слові "благословенний". Коли підніс намір у молитві своїй притягнути до Нукви стан ібур-єніка-мохін де-ахораїм, і ступінь її став рівним Кетеру Зеір Анпіну, він повинен зосередитися на своєму намірі на те, щоби знову підняти її до ібуру та притягнути до неї стан ібур-єніка-мохін де-панім, аби підняти її до Нескінченності. І тоді вона вибудовується за допомогою парцуфа Аба ве-Іма, як сказано: "І перебудував Творець Всесильний ту сторону ...і привів її до Адама", до Зеір Анпіна.

Коли він опускає її до себе з Нескінченності, і вона повертається знову до Зеір Анпіна, як сказано: "І привів її до Адама", - сказано про Нукву: "Кожен, хто здійснює преклоніння,

²⁵⁷ Книга "Шульхан арух", розділ "Правила молитви", вказівка 104, "Як не переривати молитву", п.3.

²⁵⁸ Тора, Берешит, 3:15.

²⁵⁹ Тора, Берешит, 49:24.

²⁶⁰ Писання, Псалми, 89: 51, 52. "Згадай, Володарю мій, про наругу над слугами Твоїми, що зносимо ми від усіх народів численних, якою ганьблять вороги Твої, Творець, якою ганьблять шляхи помазанника Твого!"

²⁶¹ Писання, Псалми, 49:6. "Нечестя стоп моїх оточує мене".

²⁶² Тора, Берешит, 28:11.

повинен схилитися при слові "благословенний", - тобто ступінь її зменшується через те, що вона знову будується з Нескінченності, бо преклоніння вказує на схиляння голови і малий стан ступеню. Тому що зараз Нуква стала підпорядкованою Зеір Анпіну, і немає у неї нічого свого, а лише те, що їй дає чоловік її. Однак спочатку, коли вона була у стані мохін де-ахораїм, хоча вона і не потребувала Зеір Анпіна і була такою ж великою, як і він, все ж вона не могла перебувати в цьому стані через відсутність благословення, - світла хасадім, - і в цьому полягає сутність її скарги.

Однак тепер, після побудови її знову з Нескінченності, "перебудував Творець Всесильний ту сторону", хоча і зменшився її ступень у преклонінні, проте вона благословилася ступенем хасадім, в який облачилося також світло Хохма. І це означає: "Кожен, хто здійснює преклоніння". Тобто весь стан преклоніння Нукви викликаний тим, що він схиляється при слові "благословен", і завдяки цьому схилянню вона досягає благословення від вищого преклоніння. І завдяки цьому вона отримує мохін стану "панім бе-панім" і стає гідною зівугу із Зеір Анпіним "панім бе-панім (лицем до лица)".

Тому сказано, що необхідно підняти її до Нескінченності і до безмежності, та не відокремлювати її від Зеір Анпіна ні нагорі, ані внизу, і за допомогою притягання станів ібур-єніка-мохін де-ахор Нуква з'єднується із Зеір Анпіним внизу, а за допомогою притягання станів ібур-єніка-мохін де-панім вона з'єднується з ним нагорі.

203) Іноді він - чоловік її, що позначається буквою "вав", яка вказує на Єсод праведника, котрий включає шість частин двох "шокаїм (гомілок)", Нецах і Год, і тоді сходиться Нуква до нього для зівугу у властивості двох гомілок, Нецах і Год. Пояснення. Є три частини рош-тох-соф у сфері Нецах, правій гомілки, і три частини рош-тох-соф у сфері Год, і Єсод-праведник узгоджує над ними посередині та включає їх обидві. І називається "вав" з причини наявності в них шести частин.

Зогар з'ясовує тут послідовність станів ібур-єніка-мохін де-ахор, які необхідно притягнути, адже так вона (Нуква) весь час зростає, крок за кроком. І перший зівуг називається ступенем НЕГІ, ібур (зародженням). А іноді він - чоловік її, що позначається буквою "вав", яка вказує на Тіферет, котрий включає шість частин двох рук: рош-тох-соф сфери Хесед і рош-тох-соф сфери Г'вура. І тоді Нуква зростає та піднімається у властивість "дві руки", на ступінь єніка (вигодовування). А іноді Зеір Анпін - чоловік її в той час, коли він стоїть між Абою та Імою і називається тоді породженням (бен) "йуд-гей". І необхідно підняти туди Нукву для зівугу з ним, для отримання ступеню мохін від Зеір Анпіну. І тоді вона зростає і підноситься до його рош.

А іноді він - чоловік її на ступеню Кетер, у формі літери "алеф х", і вона - "вав і" між двома буквами "йуд і", тобто "вав і" посередині, "йуд і" нагорі та "йуд і" внизу. Тому що "алеф х" включає десять сферот: Кетер і Хохма - нагорі, Біна, Тіферет й Малхут - внизу²⁶³. І необхідно підняти Нукву до нього, і вона зростає разом з ним на абсолютно рівному ступені, до Кетера. І це є межею зростання Нукви, однак цей ступінь вона осягає лише у стані ахораїм. І коли Нуква підноситься та зростає до Кетера, сказано про неї: "Камінь, що відкинули будівники, ліг в основу кута"¹⁴¹. Бо вона досягла ступеню Кетер, званого "основа кута". Отже, з'ясувалася послідовність станів ібур-єніка-мохін де-ахораїм.

204) Коли вона піднімається нагору, в рош усіх рошім, звану РАДЛА, у властивість Нескінченності, ангели запитують про неї: "Де місце величі Його для звеличення Його?"²⁶⁴, - тобто її підйом від середнього стовпа до Нескінченності аби отримати ібур-єніка-мохін стану "панім бе-панім", як сказано: "І перебудував Творець Всесильний ту сторону".

Отже з'ясувалося два види ібур-єніка-мохін, які треба притягнути до Нукви під час молитви: ібур-єніка-мохін де-ахор та ібур-єніка-мохін де-панім. І коли Нуква піднімається до Зеір Анпіна, в той час, коли вона у формі букви "алеф х", вона стає там Кетером в рош букви "алеф х". А коли вона опускається звідти, то вона опускається в нього, тобто в букву "алеф

²⁶³ Див. вище, п. 138.

²⁶⁴ Кдуша (освячення) з молитви "Мусаф" в шабат.

х", і стає точкою під "вав і", яка знаходиться всередині "алеф х", у такому вигляді: **א**. Тому що "алеф х" включає десять сфірот: "вав і" посередині - це парса, верхня "йуд і" - Кетер і Хохма, нижня "йуд і" - Біна й ЗОН, що розташовані від хазе Зеір Анпіну й нижче, тобто НЕГІ²⁶³.

Коли вона піднімається в "алеф х" за допомогою мохін де-ахораїм, вона стає Кетером в рош "алеф х", оскільки піднімається до верхньої "йуд і", де знаходиться Кетер Зеір Анпіну. Коли вона опускається через ібур-єніка-мохін де-панім, стає **א**. А коли вона зменшується, - вона опускається в місце від хазе й нижче від Зеір Анпіну і не може більше піднятися вище від парси Зеір Анпіну та бути рівною з ним на ступеню Кетер. І це визначається як те, що вона опускається під "вав і", яка символізує парсу, та стає нижньої "йуд і", і все, що вона отримує, - отримує за допомогою Зеір Анпіна, чоловіка свого. Коли Нуква піднімається, вона називається Кетером в таамім, а коли опускається, - називається "точкою". А коли з'єднується із Зеір Анпіним, то позначається буквою "вав" з точкою - **א**, тобто шурук.

Зогар описує, як Нуква піднімається та опускається і з'єднується у вигляді букви "алеф х". Спочатку вона з'єднується з ним у вигляді "вав" з точкою - **א**, тобто шурук, і тоді отримує від нього ліву лінію - ібур-єніка-мохін де-ахораїм, тому що Нуква у власній якості вибудовується тільки від лівої лінії Зеір Анпіну²⁶⁵. І тоді вона росте і підноситься до ступеня Кетер, що знаходиться над Зеір Анпіним, і отримує там від властивості "таамім" Зеір Анпіну.

А потім вона отримує ібур-єніка-мохін де-панім від Нескінченності за допомогою будови Аба ве-Іми, і опускається у властивість "некудот" Зеір Анпіну, і тоді опускається під "вав і" букви "алеф х", оскільки вона стає тоді нижньою Хохмою. Тому що "таамім" - це Кетер, "некудот" - Хохма, а коли вона з'єднується з ним у вигляді "вав" із точкою, **א**, тобто шурук, то стає в ньому "вав і" у букві "алеф х", в такому вигляді - **א**. А в той час, коли вона піднімається до Кетера, стає вищою "йуд і" - **י**, а коли опускається, - стає нижньою "йуд і" - **א**. Мохін де-ахораїм називаються "таамім (тони)", а мохін де-панім називаються "некудот (огласування)". Тому що "таамім (тони)" називаються рухом щодо точки (некуда) єдності.

А коли вона - Кетер над рош Зеір Анпіну, вона називається буквою "зайн г", тому що форма букви "вав і" - це Зеір Анпін, а Нуква - це Кетер над його рош, буква "зайн г". А знак союзу, Ёсод Зеір Анпіну, включає в себе букву "зайн", тому що вона є сьомою за відношенню до всього, тобто в Ёсода Зеір Анпіну є теж "атара" над його рош, - так само, як буква "зайн" є прикрасою (атара) для голови (рош) праведника. І це - внаслідок включення його до Нукви з того часу, як вона піднялася в рош букви "алеф х", щоб бути ступенем Кетер Зеір Анпіну. І в цій властивості літери "зайн г" називається Малхут ім'ям "сьома", тобто суботнім днем. І так само вона є властивістю "зайн" для семи нижніх сфірот, оскільки є сьомою за відношенню до всіх, - як вище від хазе, у властивості Кетер для Зеір Анпіну, про якого сказано: "Дружина дбайлива - вінець чоловікові своєму"²⁶⁶, так і нижче від хазе, - у властивості "атара" Ёсоду.

205) Цей камінь, Малхут, Нуква, є будовою всіх світів, і тому сказано про неї: "Ваговий камінь повний і вірний нехай буде у тебе"²⁶⁷. І це - міра всередині кожної сфіри, і кожна сфера піднімається з нею, щоб стати десятьма сфірот, величина її - "вав".

Тому що світло сходить з Нескінченності тільки завдяки ударному з'єднанню (зівуг' де-акаа) зі сторони вищого світла, котре вчиняється на екран, наявний в клі Малхут. Тому Нуква називається "будовою всіх світів". Тому що без екрану, який встановлюється в ній, всі світи "пустинні та хаотичні"²⁶⁹. І вона - закінчення будь-якого світіння, бо після того, як світіння розповсюджується в десять сфірот згори вниз, до її властивості, яка скорочена від отримання світла, вона стає такою, що припиняє і закінчує це світіння. Таким чином Малхут стає мірою всередині кожної сфіри, оскільки вона закінчує світіння кожної сфіри і розділяє, таким чином, між однією сферою й іншою, і вона є десятою сферою, наявною в кожній сфері.

²⁶⁵ Див. вище, п.39.

²⁶⁶ Писання, Притчі, 12:4.

²⁶⁷ Тора, Дварім, 25:15.

Величина, яку Малхут відміряє в кожній сфері через зівуг' де-акаа, що здійснений на п'ять властивостей її екрану, - це "вав", - тобто вона притягує світло в міру літери "вав і" імені АВАЯ (הוי), яка символізує Зеір Анпін. Величина вказує на сутність вимірюваного світла. Міра - це тільки межа.

Завдяки Малхут кожен лікоть (ама) стає десятима ліктями довжини в кожній сфері, як сказано: "Десять ліктів - довжина бруса"²⁶⁸. І в цілому, вона створює сто сферот, десять - в кожній сфері, і десять раз по десять становить сто. Тому що немає ступеня, в якому би не було десяти сферот, і вони включені один до одного, і таким чином є в кожному ступені сто сферот. І кожна сфера відокремлюється від сусідньої в силу закінчення цієї Малхут. Таким чином, на кожному ступені обов'язково присутні сто властивостей Малхут. І якщо поміняти порядок букв в слові "сто (меа хм)", то букви утворюють слово "лікоть (ама хм)". І це вказує, що всі сто властивостей цих меж відносяться тільки до одного ліктя, - тобто Малхут.

206) Кожна з мір, що відмірюються Малхут, називається "світ" та означає - ступінь сам по собі, і кожен з них - це "йуд і" та "вав і", що вказують на величину й міру. "Вав і" - це вага світла, а "йуд і" - це міра світла. "Вав і" вказує на сутність світла, яке оцінюється або вимірюється за допомогою екрану, наявного в Малхут. "Йуд і" вказує тільки на межу цього світла, але не на сутність його. І величина цієї міри - це п'ять ліктів у довжину та п'ять ліктів завширшки, які відповідають величині кожного небозводу, що простягається на п'ятсот парсаот в довжину і п'ятсот парсаот в ширину.

Іншими словами, сферот включають до себе одна одну. І тому коли виходять десять сферот КАХАБ ТУМ в результаті зівугу де-акаа, вони включають до себе одна одну, і поширюються п'ятикратно КАХАБ ТУМ від однієї сторони до іншої, стаючи п'ятьма властивостями, що розповсюджуються в довжину, - тобто КАХАБ ТУМ згори вниз, - та п'ятьма властивостями, що поширюються в ширину, - тобто п'ять додаткових поширень властивостей КАХАБ ТУМ від однієї сторони до іншої в ширину. П'ять розповсюджуються в довжину, і п'ять - в ширину.

І вони відповідають небозводу, в якого точно з тієї ж причини є п'ятсот парсаот в довжину і п'ятсот парсаот в ширину. Тому що зі сторони Біни кожна властивість визначається як "сто", а п'ять властивостей - як "п'ятсот". І вони включають до себе один одного. І тому в ньому є п'ятсот парсаот в довжину і п'ятсот парсаот в ширину. І це - дві літери "гей н", що містяться в імені АВАЯ (הוי), в якому перша "гей н" вказує на ширину, а нижня "гей н" - на довжину.

207) Величина ступеню парцуфа Зеір Анпін з'ясовується за допомогою букв імені АВАЯ. "Вав і" імені АВАЯ (הוי) вказує на пишноту (тіферет) небес, тобто на сферу Тіферет Зеір Анпіну. П'ять його небозводів - це остання "гей н" імені АВАЯ (הוי), вони називаються словом "небеса (га-шамаїм הַשָּׁמַיִם)", яке має додаткову "гей н", що вказує на п'ять цих небозводів, включених до Зеір Анпіну, званого "небеса (шамаїм הַשָּׁמַיִם)". П'ять вищих небозводів називаються "небеса небес"²⁶⁹. Тобто є п'ять небозводів вище від хазе Зеір Анпіну, і п'ять небозводів нижче від його хазе. І це - дві літери "гей н", що містяться в імені АВАЯ (הוי). Перша "гей н" вказує на п'ять вищих небозводів, а остання "гей н" вказує на п'ять нижніх небозводів.

"Вав і" імені АВАЯ (הוי), сфера Тіферет, що включає п'ять небозводів, сама вважається по відношенню до них шостим небозводом - шостим по відношенню до п'яти небозводів вище від хазе і шостим по відношенню до п'яти небозводів нижче від хазе. Однак вище від хазе вона зветься Тіферет, а нижче від хазе - називається Єсод.

"Йуд і" імені АВАЯ (הוי) - це Малхут, яка стає сьомим небозводом по відношенню до них, Кетером над рош "вав і". І це - буква "зайн т", яка піднялася в Кетер на голові його, і стала "йуд і" над "вав і", тобто сьомим небозводом, - як для небозводів, що вище від хазе Зеір Анпіну, так і для небозводів, котрі нижче від його хазе. Однак нагорі - це Кетер на його голові (рош), "йуд і" імені АВАЯ, яка вказує на величину ступеню Зеір Анпіна. А внизу - це прикраса

²⁶⁸ Тора, Шмот, 36:21.

²⁶⁹ Писання, Псалми, 148:4.

(атара) на голові праведника. І це - сім в семи. Сім небозводів вище від хазе Зеір Анпіну, і сім небозводів - нижче від його хазе. І вони представляють собою чотирнадцять небозводів, які складають величину його ступеню.

І це - величина ступеню парцуфа Зеір Анпіну в чотирьох буквах імені АВАЯ (הויה). Тому що п'ять його сфiрот ХАГ'АТ, Нецах, Год - це п'ять небозводів. І його власна якість ділиться в хазе на два парцуфа. Таким чином, є у нього двічі по п'ять небозводів. П'ять небозводів вище від хазе - це перша "гей ה" імені АВАЯ (הויה). А сам Зеір Анпін, що включає їх - це шостий небозвід, "вав ו" імені АВАЯ (הויה). І Малхут, яка піднялася та стала вінцем (атара) на голові його, як сказано: "Дружина дбайлива - вінець чоловікові своєму"²⁶⁶, це - "йуд י" імені АВАЯ (הויה) та сьомий небозвід, що розташований вище від хазе.

П'ять небозводів нижче від хазе - це остання "гей ה" імені АВАЯ (הויה), а Ёсод, що включає їх, - це друга "вав ו", яка вказана в наповненні "вав-вав ו". І це - шостий небозвід, що знаходиться нижче від хазе. Та Малхут, яка знаходиться вище від хазе у вигляді сьомого небозводу і букви "йуд י" імені АВАЯ (הויה), стає також тут сьомим небозводом й "атарою" Ёсоду у властивості "прикраса (атара)" на голові праведника. І вона є властивістю "йуд י" на початку всього та властивістю "йуд י" в кінці всього. І це - дві літери "йуд י", що містяться у сполученні імен АВАЯДНІ (יהוהאדני). Сім небозводів нагорі та сім небозводів внизу, і кожен, хто знаходиться внизу, отримує від властивості, що є відповідною йому нагорі.

І це також землі. Сім земель над сімома землями, котрі знаходяться одна над іншою, подібно до лушпиння цибулі, шари якої з усіх боків охоплюють один одного. Пояснення. Зеір Анпін і Нуква його називаються небом та землею. І так само, як на рівні ступеню небес, тобто Зеір Анпіна, сім небозводів знаходяться над сімома іншими, - так і на рівні ступеню парцуфа Нукви, званої "земля", є у неї сім земель, які відповідають сімом небозводам Зеір Анпіну. І з тієї ж причини, яка з'ясувалася щодо Зеір Анпіна, вони знаходяться як вище від її хазе, так і нижче від її хазе. І ті сім, які знаходяться вище від її хазе, отримують від семи небозводів Зеір Анпіну, які знаходяться вище хазе. А ті сім, які знаходяться нижче від хазе, отримують від семи небозводів, що знаходяться нижче від хазе Зеір Анпіну.

І всі ці небозводи, - сім вище від хазе та сім нижче від хазе, вказують на властивості двох очей. Тому що три кольори, білий-червоний-зелений, що містяться в оці, - це три сфiри ХАГ'АТ. Білий колір - це сфiра Хесед. Червоний колір, тобто червоні прожилки в ньому, - це Г'вура. Зелений колір в ньому - це Тіферет. Дві повіки - це Нецах й Год, верхня повіка - Нецах, нижня - Год. А саме око, що включає їх, - це Ёсод. Чорна центральна точка в оці - це Малхут. І це - сім сфiрот ХАГ'АТ НЕГІМ, що містяться у властивості "око". Сім у властивості правого ока - це сім сфiрот, що знаходяться вище від хазе, а сім у властивості лівого - це сім сфiрот, що знаходяться нижче від хазе.

208) Буква "йуд י" імені АВАЯ (הויה), тобто Малхут, яка піднялася в Кетер над рош Зеір Анпіну, називається малим світом. Буква "вав ו" імені АВАЯ (הויה), Тіферет, називається довговічним світом, і кожен, хто хоче попросити бажане у довговічного світу, повинен продовжити свою молитву, а кожен, хто підносить свою молитву до недовговічного світу, повинен скорочувати свою молитву. Тому мовиться про те, що в тому місці, де слід скорочувати (молитву), людина не має права продовжувати її. Потрібно скорочувати молитву, як Моше, який підніс коротку молитву: "Творець, благаю, вилікуй же її"²⁷⁰, - тому що його молитва підносилася в точці "йуд י" імені АВАЯ (הויה), яка називається "недовговічним світом".

Пояснення. Тому що "йуд י" імені АВАЯ (הויה), тобто Малхут, яка піднялася в Кетер над його рош, повністю будується від лівої лінії Зеір Анпіну, точки шурук²⁷¹. І не може світло Хохма, що міститься в "йуд", світити в ній через відсутність можливості вдягтися в хасадім. Тому ця "йуд י" називається недовговічним світом, бо світло Хохма в ній занадто коротке для того, щоби розповсюдитися вниз. "Вав ו" імені АВАЯ (הויה), сфiра Тіферет - це лінія, що

²⁷⁰ Тора, Бемідбар, 12:13.

²⁷¹ Див. вище, п.39.

узгоджує між двома лініями, правою й лівою, облачає їх одну в одну та підтримує світіння їх обох. Права лінія світить згори вниз, а ліва лінія світить знизу нагору²⁷². Тому "вав і" вважається довговічним світом, оскільки світіння її розповсюджується до нижніх. Це мається на увазі, коли йдеться про те, що буква "йуд і" вкоротила ніжку, а ніжка букви "вав і" довга.

І наводиться підтвердження цьому в двох молитвах, піднесених Моше, одна з яких була дуже короткою: "Творець, благаю, вилікуй же її"²⁷⁰, а друга була дуже тривалою, і тривала вона сорок днів і сорок ночів²⁷³. Оскільки Моше скоротив свою молитву саме тому, що вона була в точці "йуд", - тобто Малхут була в стані Кетер над його рош, і це - ліва лінія перед узгодженням "вав", і тому Моше скоротив свою молитву, оскільки Хохма не розповсюджується в "йуд і", перш ніж включиться до "вав і" імені АВАЯ (הויה). І він подовжував (молитву) тільки в букві "вав" імені АВАЯ.

209) Місце, в якому мовиться про необхідність подовжувати (молитву) і в якому людина не має права скорочувати (її), - це буква "вав і". А молитва Моше була у властивості літери "пей օ", тобто сорок (мем) днів і сорок (мем) ночів²⁷³, що разом складають число вісімдесят (пей). І все знаходиться у властивості цих двох букв - "пей օ" і "вав і", що містяться в словах "і повалився (ва-етнопель ִלְפָנָי)" з уривка: "І повалився я перед Творцем, як раніше: сорок днів й сорок ночів"²⁷³. І все знаходиться у властивості двох "мем ם", одна з яких - проста, а інша - закрита. І точка "йуд" сходить посередині їх, та утворюється сполучення "маїм (םִי מֵי מַי)".

Після того, як Зогар з'ясував притягання мохін Нукви у властивості "ахораїм" й "панім" в загальному вигляді, він з'ясовує три лінії Нукви в чотирьох відносинах: щодо тонів (таамім), огласувань (некудот), букв (отійот) і часу (zman). Спочатку він з'ясовує їх відносно букв (отійот) та каже, що це властивості букв "пей օ" і "вав і", котрі містяться в словах "і повалився (ва-етнопель ִלְפָנָי)", і властивість літери "йуд і", котра знаходиться посеред двох букв "мем ם" слова "маїм (םִי מֵי מַי)".

Коли Нуква в своєму катнуті, без мохін, вона - називається буквою "бет ך", яка з північного боку відкрита, щоб вказати, що їй бракує мохін північної сторони, тобто Біни. І коли Зеїр Анпін починає будувати її, він спочатку притягує до неї мохін своєї лівої лінії, тобто мохін, які виходять від точки шурук. І тоді мовиться, що "вав і" виходить від лівої лінії Зеїр Анпіну до Нукви, яка знаходиться у формі букви "бет ך", і він захищає північну її сторону.

І тепер вона приймає форму літери "мем ם", закритої з усіх її сторін. Буква "бет ך" слова "берешит (спочатку)" - це точка в чертозі її, тобто Нуква Зеїр Анпіну²⁷⁴. Про неї сказано: "Замкнений сад - сестра моя, наречена, джерело замкнене, криниця запечатана"²⁷⁵. І запечатана вона літерою "вав і". Коли ця "вав і" сходить до Нукви, букви "бет ך", то вона перетворюється з літери "бет ך", якою була раніше, у закриту букву "мем ם", і це - властивість "вино, що витримане у виноградинах".

Притягнення мохін лівої лінії Зеїр Анпіну позначається буквою "вав і", що закриває відкриту північну сторону букви "бет ך", яка стає закритою "мем ם". Оскільки ці мохін сходять від точки шурук, котра представляє собою вкрите світло, перш ніж отримує світне облачення величі²⁷⁶. Тому закривається Нуква і не може більше світити нижнім. Але оскільки немає зникнення в духовному, вважається, що і колишня форма Нукви, буква "бет ך", залишається також і тепер, після того, як вона стала закритою "мем ם", і вона стає правою лінією в ній, тому що через неї сходять хасадім від правої лінії Зеїр Анпіну. Однак в силу мохін лівої лінії, що мають форму "мем ם", отримала буква "бет ך" у правій лінії форму літери "мем ן", але не закритої (літери "мем ם"), а лише форму відкритої "мем ן".

²⁷² Див. вище, п.50.

²⁷³ Тора, Дварім, 9:18.

²⁷⁴ Див. вище, п.4, зі слів: "І створюю...".

²⁷⁵ Писання, Пісня пісень, 4:12.

²⁷⁶ Див. вище, п.33.

Таким чином, у неї тепер є дві лінії. Права лінія - це "мем н", що відкрита завдяки властивості хасадім. Ліва лінія - це "мем п" закрита й така, що не світить. Права лінія, відкрита "мем н", означає "сорок днів"²⁷³, а ліва лінія, закрита "мем п", - "сорок ночів"²⁷³. І доки ці лінії не об'єднуються разом, вважається, що в них обох відсутня досконалість, що зветься падінням²⁷⁷. Тому в той час, коли Моше притягнув ці дві лінії, праву й ліву, до Нукви, він сказав про них: "І повалився я перед Творцем, як раніше: сорок днів й сорок ночів"²⁷³. І оскільки в них відсутня досконалість, він сказав про них: "І повалився"²⁷³, що означає "падіння".

І "падіння" - в букві "пей", тобто в двох буквах "мем", відкритій та закритій, які в числовому значенні складають "пей (80)", і в них - "падіння". І все знаходиться у властивості цих двох букв - "пей 9" і "вав і", які вжив Моше в словах "і повалився (ва-етнапель 792лх)". Адже дві лінії, які є буквою "вав і" лівої лінії Зеір Анпіну, що утворюють дві букви "мем", "сорок (мем н) днів"²⁷³ і "сорок (мем п) ночів"²⁷³, - разом - вісімдесят (пей 9), - знаходяться ще у властивості "падіння", тому що їм бракує єдності правої та лівої ліній. "Мем н" і "мем п" з "йуд і", - точкою посередині, - утворюють слово "маїм (п'м води)". Тому посеред двох букв "мем" необхідно протягнути точку "йуд і", тобто середню лінію, що виходить на екран точки хірік²⁷⁶.

І утворюється сволучення "маїм (п'м води)", яке вказує на світло хасадім, що розкриває мохін, аби вони світили нижнім згори вниз. І зі сторони Хеседу, для того щоб розкрилися світла хасадім в Нукві, необхідно продовжувати молитву "сорок днів і сорок ночів"²⁷³, а потім притягти "йуд і" посередині між ними. І тоді світять і розкриваються хасадім в правій лінії Нукви. Таким чином, з'ясувалися три лінії Нукви у властивості букв, оскільки відкрита "мем н" - це права лінія, закрита "мем п" - ліва лінія, а буква "йуд і" посередині між ними - це середня лінія.

210) І в святе ім'я піднімається АВАЯ разом з тоном "ревії", що відносяться до таамім. І необхідне протягнення проголошення цього голосного звуку в "ревії", що знаходиться над ім'ям АВАЯ, і це називається "ткія (протяжний звук шофара)". А місце для скорочення – зі сторони Гвури при звуці "шварім (короткий звук)", і там виголошується звук "твір", котрий відноситься до таамім. Середній звук, який не продовжують і не скорочують, це "труа", і це середній стовп, середня лінія, виголошення звуку "шальшелет", який відноситься до таамім.

Пояснення. Пояснюються три лінії Нукви, - яким чином вони виражаються в таамім, і мовиться, що "ревії" в таамім - це права лінія, світло хасадім. І тому необхідно вимовляти ім'я АВАЯ, що огласоване цим знаком, тривало. А при сурмлінні в шофар "ткія" вказує на праву лінію, хасадім, тому що світло хасадім - це те місце, яке вимагає тривалості. А "твір" в таамім - це ліва лінія, тобто Гвура, і тому необхідно вимовляти його коротко. А в сурмлінні в шофар "шварім" вказують на Гвуру.

А "шальшелет" в таамім - це середня лінія, що погоджує та об'єднує дві лінії, праву й ліву, - тобто довгу і коротку, - одну з одною. І тому вони стають середньою, яка включає їх обидві. Тому вона не довга і не коротка. І це - середній стовп, тобто середня лінія. А при сурмлінні в шофар - це "труа", яка вказує на середню лінію, знак "шальшелет" в таамім. Тому називається середня лінія "шальшелет (досл. ланцюжок)", бо вона немов охоплює їх обидві, праву й ліву лінії. Оскільки пов'язує їх та об'єднує їх у властивості "священний шекель".

211) Знаку "ревії" в таамім, тон якого зростає, відповідає точка "холам" в некудот (огласуваннях), оскільки вона є властивістю Хесед. А "шварім", - знаку "твір" в таамім, - відповідає огласування "шва" в некудот. В "ревії" необхідно піднести голос, а у "твір" слід знизити голос, оскільки він є властивістю Гвура. "Твір" арамейською мовою і мовою святості називається "шварім". Оскільки необхідно знизити голос, то вважається, немов голос "ламається", і називається це "шварім" або "твір".

"Труа" - це середня лінія, звана "шальшелет", і це буква "йуд і", яка сходиться між двома буквами "мем (40)", між "сорока днями"²⁷³ і "сорока ночами"²⁷³. І це - знак "се'гольта" в таамім.

²⁷⁷ Див. "Передмову книги Зогар", п. 14, зі слів: "Сказано, що воно "стоїть і не стоїть"..."

І завдяки середній лінії, тобто "труа" і "шальшелет" та "йуд ", розкривається права лінія в усій досконалості, і в таамім вона називається "сеґольта".

213)²⁷⁸ Зарка, макаф шофар, олах сеґольта. Зарка означає, що Нукву кидають (зоркім) в теж же місце, звідки вона взята, і це - ібур-єніка-мохін де-ахораїм, перш ніж Аба ве-Іма побудували її. Макаф шофар - притягання ібур-єніка-мохін де-панім через те, що її піднімають в Іму, звану "шофар". Тому що макаф (сполучна риска) означає "сполучення". Властивість "шофар" - це Іма. Олах сеґольта - розкриття світла хасадім в правій лінії Нукви, бо мохін властивості "панім" спрямовані на розкриття знака "сеґольта" в таамім в усій його досконалості. Цей зівуг властивості "олах сеґольта" здійснюється у прихованні²⁷⁹, коли про нижню Шхіну сказано: "І голос її не чутний"²⁸⁰.

Точка правої лінії, тобто точка холам і лінія Хесед - це "Творець (АВАЯ) - Цар"²⁸¹. Точка лівої лінії, тобто шурук, або шва і лінія Ґвури - це "Творець (АВАЯ) царював"²⁸². Точка середньої лінії, тобто точка "хірік" і узгоджувальна лінія - це "Творець царюватиме"²⁸³.

З'ясовуються три лінії щодо часу - минулого, майбутнього і теперішнього.

Права лінія в словах "Творець - Цар (мелех ָלְמָ)", зі знаком "сеґоль", означає теперішній час. Тому що світіння правої лінії - це те місце, про яке сказано, що "його необхідно продовжувати". Тобто притягувати вниз, в цей світ. І тому на нього вказує слово "Цар (мелех ָלְמָ)" зі знаком "сеґоль", яке означає теперішній час. Тому що матеріальні створіння не стикаються ні з минулим, ані з майбутнім, а тільки лише з теперішньою миттю.

Ліва лінія, про яку сказано, що її необхідно скорочувати, бо світіння її закриті і не приходять вниз, в цей світ, символізується словом "царював (малах ָלְמָ)" зі знаком "камац", яке означає, що "царював" в минулому, а нижні не можуть торкатися минулого, і тому необхідно її скорочувати.

Точка середньої лінії, тобто узгоджувальної лінії, означає, що "буде царювати" в майбутньому, і це середня тривалість, і обіцяно, що вона досягне цього світу в кінці виправлення.

При проголошенні знака "ревії" в таамім необхідно піднести голос.

При проголошенні знака "твір" в таамім необхідно знизити голос.

Знак "шальшелет" в таамім охоплює дві лінії, немов ланцюгом (шальшелет), та об'єднує їх одну з одною. І тоді вона притягує їхнє світіння вниз так само, як знак "ревії" в таамім, за допомогою якого продовжують звучання слова. І це одна точка, як і "холам". Тобто оскільки "шальшелет" об'єднує дві лінії одну з одною, вона притягує згори вниз в цей світ світіння знака "ревії", що відноситься до таамім, - тобто розкриття світіння хасадім в правій лінії.

Немає такого знака в огласуваннях (некудот), у якого не було б знака, що відповідає йому в тонах (таамім): знаку "сеґоль" в огласуваннях (некудот) відповідає знак "сеґольта" в тонах (таамім), знаку "шва" відповідає знак "закеф ָגָדוֹל" в тонах (таамім)²⁸⁴. І кожен, хто осягає вкриті таємниці, виявить відповідність всіх знаків огласувань (некудот) знакам тонів (таамім). Звідси видно, що при порівнянні огласувань і тонів, вони співвідносяться між собою по-різному, тому не кожен зможе порівняти між ними, а тільки той, хто знає приховані таємниці.

²⁷⁸ Пункт 212 в коментарі "Сулам" не наводиться.

²⁷⁹ Див. "Передмову книги Зоґар", стаття "Хто вона", п.170.

²⁸⁰ Пророки, Шмуель 1, 1:13.

²⁸¹ Писання, Псалми, 10:16.

²⁸² Писання, Псалми, 93:1.

²⁸³ Тора, Шмот, 15:18.

²⁸⁴ Див. п.212.

Той, Хто створює світи та руйнує їх

214) "Ось породження неба і землі"²⁸⁵. "Ось (ЕЛЄ)", сказане в будь-якому місці, скасовує те, що передує йому. "Ось (ЕЛЄ)", сказане тут, скасовує породжене "пустельністю", тобто властивістю Малхут міри суду, званої "пустинність (тоу)", на яку вказують слова: "Земля ж була пустинною"²⁸⁹. І про ці породження пустельності сказано, що Творець створює світи та руйнує їх. І тому сказано, що "земля була пустинною і хаотичною"²⁹, - тобто була пустинною через те, що Він зруйнував їх, - проте породження ЕЛЄ, котрі є властивостями Малхут, що підсолоджена мірою милосердя, змогли утвердитися.

215) Навіщо Творець з самого початку створив світи з тим, щоб зруйнувати їх? Адже краще було б не створювати їх? Але звичайно ж, в цьому полягає глибокий сенс. Що може означати "зруйнував" - не губить же Творець діяння рук Своїх? Але мало того, сказано ще про ці небеса: "Небеса, як дим, розсіються"²⁸⁶. Але в такому разі виходить, що Творець робить, а потім перекреслює створене Ним, - таке можна сказати лише про людей, але не про Творця.

216) Але справа в тому, що Творець створив світ, і створив його за допомогою Тори. І "берешит (спочатку)" - це Тора, про яку сказано: "Творець створив мене на початку (решит) шляху Свого"²⁸⁷. Таким чином, Тора називає себе "початком (решит)". І за допомогою цього "початку (решит)", тобто Тори, Він "створив небо і землю" - вищі небо й землю, і це вищі шість закінчень (ВАК), що розташовані в Біні, і на них вказує слово "берешит (ל'ש ששת спочатку)", котре складається зі слів "бара (חבר створив) шит (ל'ש шість)".

І Він поставив їх поруч в Торі. Адже про "берешит" сказано, що це союз, бо в слові "берешит (ל'ש ששת спочатку)" - ті ж букви, що і в словах "брїт еш (שח בר'ית союз вогню)". І про неї сказано: "Якби не Мій союз вдень і вночі, законів неба і землі не встановив би Я"²⁸⁸. Таким чином, небо і земля створюються завдяки Торі, бо небо і земля залежать від дотримання союзу (брїт), укритого в "берешит", тобто в Торі.

І про ці небеса, які створені та встановилися завдяки Торі, сказано: "Небеса - небеса Творцю"²⁸⁹. А "земля", яка створена і встановилася завдяки Торі, називається землею життя. І вона складається з семи земель, про які сказав цар Давид: "І буду ходити я перед Творцем в землях життя"²⁹⁰. І вони називаються землями життя, щоб вказати на їхню приналежність до Біни, званої "Творець (Елокім) життя", оскільки ці небо і земля походять від Біни.

217) А після них Він створив небо і землю за допомогою "пустинності (тоу)", - немає там основи, званої "союз", щоби встановити їх на ній. І це - нижні небо і земля, тобто ЗОН, бо перш ніж Малхут підсолодилася в Біні, Нуква перебувала в стані "пустельності". І саме про неї сказано, що "земля була пустинною"²⁹. І тому Творець хотів дати Тору народам світу, тобто встановити на ділі "союз обрізання (брїт міла)", - іншими словами, за допомогою виправлення "брїт міла" підсолодили би Малхут в Біні, і тоді розкрилися б їм мохін, звані Торою. Однак народи не бажали приймати її, і земля залишилася засушеною і безводною.

218) Сказано: "Нехай зберуться води під небесами в єдине місце"⁷⁰. "Нехай зберуться води" - це Тора, звана водами, "в єдине місце" - це Ізраель, оскільки душі Ізраеля походять від цього місця. І сказано про нього: "Благословенна велич Творця з місця Його"²⁹¹. "Велич Творця" означає - нижня Шхіна, Малхут. "З місця Його" означає - вища Шхіна, Біна. Таким чином, Біна називається "місце". І оскільки їхні душі походять від Біни, званої місцем, то звичайно ж перебуває над ними ім'я АВАЯ, і сказано про них: "Бо уділ Творця - народ Його". І про це сказано в уривку: "Нехай зберуться води під небесами в єдине місце"²⁹, де "води" - це

²⁸⁵ Тора, Берешит, 2:4.

²⁸⁶ Пророки, Єшаяу, 51:6.

²⁸⁷ Писання, Притчі, 8:22.

²⁸⁸ Пророки, Єрміягу, 33:25.

²⁸⁹ Писання, Псалми, 115:16.

²⁹⁰ Писання, Псалми, 116:9.

²⁹¹ Пророки, Єхезкель, 3:12.

Тора, "єдине місце" - це Ізраель, які беруть Тору. І відрізняються від них народи світу, які не схотіли прийняти Тору, і тому земля залишилася засушеною і безводною.

219) Тора - це поселення світу, бо нею він створений і завдяки їй існує. А властивості "народи світу", які не отримали її, залишилися висушеними і безводними. І це означає, що Творець створює світи й руйнує їх. Через тих, хто не дотримувався заповідей Тори і не підносив Малхут, щоб підсолонити її у властивості милосердя Біни, світ був зруйнований. І не тому, що Творець знищив й згубив діяння рук Своїх, небо і землю і все, що знаходиться в них, як думають люди, пояснюючи собі значення сказаного: "Творець створює світи та руйнує їх". Так навіщо ж Творцеві знищувати синів Своїх, Ізраель, про які сказано: "При створенні їх (бе-ібарам בְּהַבְרָא)", що означає - за допомогою "гей ה" створив їх (бе-гей барам בְּהַבְרָא), за допомогою Малхут, що виправлена у властивості милосердя, в Біні? Адже якщо вони виправлені в Біні, то вони відповідають бажанням Творця, - навіщо ж Йому знищувати їх?

220) І через тих, які перейшли від народів світу, падає "мала гей" імені Авраам в п'ятому тисячолітті, на яке вказує буква "гей (5)". Тобто п'яте тисячоліття висушене й безводне, як сказано: "Ріка сходить та висихає"²⁹². "Висушене" - це руйнування першого Храму. "І безводне" - руйнування другого Храму.

Малхут, що підсолонена мірою милосердя, Біною, зветься "мала гей". І корінь її - це Малхут де-АК, тобто десять сфірот від табура АК і нижче. І ці десять сфірот простягалися до точки цього світу, а потім, для того, щоб отримати підсолонення у властивості милосердя, піднялася Малхут де-Малхут, точка цього світу, котра є завершальною, в місце Біни де-Малхут, утворивши там закінчення парцуфа Малхут світу АК. І в ній залишилися тільки дві сфіри, Кетер і Хохма, а також половина Біни. А під ними простяглася парса. І ця парса утворила закінчення світу Ацилут²⁹³. Таким чином, через підсолонення Малхут де-АК в Біні скоротилися її десять сфірот до двох з половиною сфірот, - тобто вона стала "малою гей". І з цієї причини Малхут, яка підсолонена в Біні, в будь-якому місці, де б вона не знаходилася, називається "малою гей". І це "мала гей" в слові Авраам (אַבְרָם), - та "гей", яку додав Творець до імені Аврам (אַבְרָם).

І в цьому - вся відмінність між душами Ізраеля й народами світу. Душі Ізраеля походять від цієї "малої гей", і вже говорилося, що душі Ізраеля походять від того місця, про яке сказано: "Благословенна велич Творця з місця Його"²⁹¹. Однак народи світу походять зі сторони Малхут властивості суду, яка не підсолонилася у властивості милосердя, тому сказано: "І через тих, які перейшли від народів світу, падає" мала гей "імені Авраам". І це означає сказане, що прибульці, джерело яких походить від Малхут властивості суду, призводять до падіння Малхут з місця Біни, тобто до падіння "малої гей" в слові Авраам, оскільки вони пробуджують властивість суду в ній, і з цієї причини були зруйновані два Храми. Тому сказано: "Тяжкі прибульці Ізраелю, немов лишай"²⁹⁴.

221) І оскільки Моше хотів ввести цих прибульців під крила Шхіни, думаючи, що вони теж походять від Малхут, яка підсолонена у властивості милосердя, від "малої гей", та притягнув для них мохін "малої гей" властивості Авраам, ці прибульці привели його до падіння, як сказано: "Вирушай вниз, бо розбестився народ твій"²⁹⁵. Тобто вони викликали в Ізраелі прогріх литого теляти, і тому сказав Творець Моше: "Вирушай вниз"²⁹⁵. І оскільки вони не прийняли мохін "малої гей" у властивості страху букви "йуд י" імені АВАЯ (הויה) та у властивості любові літери "гей ה" імені, Моше опустився зі свого ступеню - "вав ו" імені АВАЯ.

Моше - чоловік Матроніти, "вав ו" імені АВАЯ (הויה), який підняв "гей ה" імені АВАЯ (הויה), тобто "малу гей", в місце Біни, першої "гей ה" імені АВАЯ. А "вав ו" піднялася в місце Хохми - в "йуд י" імені АВАЯ. І тоді опустилися мохін букви "йуд י", властивості страху, і мохін літери "гей ה", властивості любові, до нижньої "гей ה" імені АВАЯ, яка встановлюється і облачає першу "гей ה" імені АВАЯ (הויה). Однак прибульці, джерело яких походить від Малхут

²⁹² Писання, Йов, 14:11.

²⁹³ Див. "Вступ до науки Кабала", п.67.

²⁹⁴ Вавилонський Талмуд, трактат Явамот, арк. 47:2.

²⁹⁵ Тора, Шмот, 32:7.

властивості суду, котра не підсолоджена в Біні, не могли отримати мохін нижньої "гей", оскільки вона перебувала нагорі, в місці "йуд-гей ה" імені АВАЯ (הויה), у властивості страху і любові. І тоді вони притягли її вниз, і розкрилася властивість суду в ній, і всі світла вийшли з неї.

Адже Малхут гідна отримувати світла тільки, якщо вона облачає місце Біни, першу "гей ה" імені АВАЯ (הויה). І слова: "Вирушай вниз"²⁹⁵, які сказані Моше, тобто букві "вав", вийшли з вуст першої "гей", Біни, тому що під час прогріху, коли вони бажали притягти світла вниз, негайно відокремилися літери "йуд-гей" імені АВАЯ, щоб припинити наповнення нижньої "гей", і тоді Біна, перша "гей", опустила вниз три своїх букви ЕЛЄ, залишившись у властивості ВАК без рош. І це неминуче призвело до того, що також і Моше, "вав" імені АВАЯ, Тіферет, скоротився до властивості ВАК без рош, тобто опустив вниз свої літери ЕЛЄ. Бо після того, як скорочується вищий, змушені скоротитися разом з ним всі ті, хто є нижчими від нього.

222) А буква "вав" імені АВАЯ опустилася разом з Моше з метою оберігати його, щоб він не загубився серед них, тому що на Моше чекає кругооборот, де він повинен буде змішатися з великим збродом, душі яких походять зі сторони тих, про кого сказано: "Небеса, як дим, розсіюються"²⁸⁶. Це ті, до яких Ноах не просив проявляти милосердя. Сказано про них: "І були стерті з лиця землі"²⁹⁶, тому що вони відносилися до тих, про яких сказано: "Зітри пам'ять про Амалека"²⁹⁷. А Моше не оберігся їх, і привів до падіння малої "гей" в їхнє середовище. І тому не зможе увійти в землю Ізраелю, доки не поверне "гей" на своє місце. Тому опустився Моше зі свого ступеню, і разом з ним опустилася "вав" імені АВАЯ.

Тому "гей" впала, а "вав" відновить її, тобто "вав" Моше. Пояснення. Ступінь Моше - це "вав" імені АВАЯ. Внаслідок гріха виготовлення золотого теля опустилися букви ЕЛЄ Біни, і через них опустилися також букви ЕЛЄ властивості "вав" імені АВАЯ в нижню "гей". А букви ЕЛЄ нижньої "гей" опустилися в кліпот. Тому було прийняте рішення, що Моше не увійде в землю Ізраелю до тих пір, поки не поверне нижню "гей" на своє місце в "йуд-гей", як вона була до прогріху теляти. Тому опустилися "вав" імені АВАЯ та Моше зі свого ступеню з тим, щоби "вав" підняла "гей" зі свого падіння. Бо внаслідок того, що букви ЕЛЄ властивості "вав" імені АВАЯ, тобто Зеір Анпін, опустившись, впали в нижню "гей", - під час виправлення знову поверне Зеір Анпін, "вав", свої літери ЕЛЄ на його ступінь. І підніметься на ступінь "вав" разом з ними також і нижня "гей", яка злилася з ними.

І також Біна, перша "гей", поверне на її ступінь свої літери ЕЛЄ, що впали в місце "вав". І тоді "вав-гей", що злилися з ними, піднімуться разом з ними в Біну, в першу "гей". Таким чином "вав-гей" повертаються до "йуд-гей", як і до прогріху. І ясно, що без опускання букв ЕЛЄ властивості "вав" в місце нижньої "гей" не могла б "вав" підняти нижню "гей". Тобто завдяки опусканню "вав", може властивість "вав" потім підняти нижню "гей" та повернути її на своє місце в першій "гей" через повернення її букв ЕЛЄ на своє місце.

223) За допомогою малої "гей", "гей ה" імені Авраам (אברהם), - і це буква "гей" в словах: "При створенні їх (бе-ібарам בהבארם)", яка сприяла Моше, і сказано про нього: "Направляв Він правицю Моше прославленим м'язом Своім"²⁹⁸. І він витягнув її з кліпот за допомогою "вав" та привів її з собою. Адже завдяки тому, що властивість "вав і" повернула свої літери ЕЛЄ разом з Нуквою, що злилася з ними, на свій ступінь, він, користуючись сприянням Нукви, піднявся та облачив "йуд" імені АВАЯ (הויה), і привів Нукву разом з собою нагору, і тоді вона облачила першу "гей ה" імені АВАЯ (הויה).

І тоді над нижньою "гей ה" відразу ж воцаряється ім'я "йуд-гей ה", оскільки вона знаходиться в першій "гей ה", нагорі, разом із "вав і". І тоді виконується клятва, про яку сказано: "Ось рука (букв. клятва) на престолі (кес оз) Творця (йуд-гей ה), що війна у Творця проти Амалека з покоління в покоління"²⁹⁷. А до цього ім'я є неповним, оскільки йому бракує "вав-гей ה". І також престол (кісе хос) не є повним, тому що бракує йому букви "алеф х". Але

²⁹⁶ Тора, Берешит, 7:23.

²⁹⁷ Тора, Дварім, 25:19.

²⁹⁸ Пророки, Єшаягу, 63:12.

зараз ім'я (йуд-гей ה') сповнилося літерами "вав-гей וי", а престол (кес оо) сповнився літерою "алеф א".

Що значить "з покоління в покоління"²⁰⁷? Це Моше, про якого сказано: "Покоління уходить і покоління приходить"²⁹⁹, - тобто немає покоління менш ніж шістдесят десятків тисяч (600 000). І це Моше, про якого сказано, що одна жінка народила в Єгипті шістдесят десятків тисяч єдиноутробних.

"З покоління в покоління"²⁰⁷ - це Моше, про якого сказано: "Покоління йде і покоління приходить"²⁹⁹. Це означає, що кругооборот Моше відбувається в кожному поколінні, і приходить та йде в кожному поколінні. Тому що величина душі Моше дорівнює шістдесяти десяткам тисяч, адже Моше удостоївся Бини, тобто мохін Аба ве-Іми, які облачають ВАК Аріх Анпіну, сфірот якого обчислюються в десятках тисяч. Бо сфірот Нукви обчислюються в одиницях, Зеір Анпіну - в десятках, ІШСУТ - в сотнях, Аба ве-Іми - в тисячах, Аріх Анпіну - в десятках тисяч. Таким чином, його ВАК, сфірот ХАГАТ НЕГІ, складають в числовому значенні шість десятків тисяч. А коли кожна з них складається з десяти, - то їх шістдесят десятків тисяч.

Тому сказано, що одна жінка народила в Єгипті шістдесят десятків тисяч єдиноутробних. Мається на увазі Моше, який оцінюється як шістдесят десятків тисяч. І звідси зрозуміло, що немає покоління, в якому не було б світіння властивості мохін шістдесяти десятків тисяч, тобто кругообороту Моше. І сказано: "Війна у Творця проти Амалека з покоління в покоління"²⁰⁷, оскільки властивість мохін шістдесяти десятків тисяч не живе постійно, а втілюється в кожному поколінні, через те, що "війна у Творця проти Амалека"²⁰⁷.

²⁹⁹ Писання, Коелет, 1:4.

П'ять видів "великого наброду"

224) Є п'ять видів великого наброду: нефілім (гіганти), гіборім (могутні), анакім (велетні), рефаїм (примари), амалекім (амалекітяни). Через них "мала гей" впала зі свого місця, тобто з Біни. Сказано: "Одне проти іншого створив Творець"³⁰⁰, і так само, як в святості є п'ять властивостей КАХАБ ТУМ, - є протилежність їхня в кліпот. І це п'ять перерахованих видів великого наброду, початкові літери яких утворюють вираз НЕГ'А РА (згубна виразка) або ОНЕГ' РА (згубна насолода). Тому що внаслідок згубності перетворюється насолода на виразку, а виразка - у насолоду. П'ять цих видів великого наброду змішані з Ізраель і втягують їх у гріх. І тому "мала гей" падає зі свого місця, тобто з місця свого підсолодження в Біні.

Білам і Балак були зі сторони Амалека. Оскільки, якщо взяти букви "айн-мем ду" від імені Білам (בלם) і букви "ламед-куф лך" від імені Балак (בלך), залишаться літери "бет-бет-ламед (בלל Бавель)", тобто "бет-ламед בל" від Білам, "бет ב" від Балак. І виявляється, що два види кліпот, - Амалек і Вавилон (Бавель), - побічно вказані в іменах Білам і Балак. Звідси випливає, що Амалек є властивістю рош кліпот і Кетером, як і кліпа Вавилону, про яку сказано: "Голова її - з чистого золота"³⁰¹. Адже, якби не були вони обидва в однакових властивостях, вони б не могли зв'язатися в одне ціле в Біламі й Балаку.

225) Це ті, що вціліли під час потопу, про який сказано: "І стер Він все суще"²⁹⁶. А ті, хто залишилися від кліпи Амалека в четвертому вигнанні, тобто едомському вигнанні, панують в цьому світі силою могутності. Тому що ця кліпа є чільною властивістю (рош) і Кетером кліпот. І вони стають руйнівними келім для Ізраель. Про них сказано в описі потопу що "переповнилася земля злодіянством"²⁹⁶. І це амалекітяни. Отже з'ясувався перший з п'яти видів великого наброду - амалекітяни, і це - Кетер кліпот.

226) Нефілім (гіганти) великого наброду. Сказано про них: "І побачили ангели Всесильного дочок людських, що хороші вони"²¹¹. Це - другий вид великого наброду, який є Хохмою кліпот. Вони походять від вищих нефілім (гігантів), тобто від Ази й Азаеля, які були вищими ангелами. Творець скинув їх з небес, і тому вони називаються "нефілім (досл. занепаді)", а нефілім властивості "великий набрід" походять від них.

Коли побажав Творець створити людину, сказавши ангелам: "Створімо людину за образом Нашим"¹⁸⁷, Він бажав зробити її главою над усіма вищими ангелами, - щоб вона стала правителем над усіма ангелами, а вони стали розпорядниками під її владою, як сказано про Йосефа: "Призначить він розпорядників над землею"³⁰².

227) Тому ангели хотіли виступити проти людини і сказали Творцеві: "Що являє собою людина, щоб Ти пам'ятав про неї?"³⁰³, - тобто їй же доведеться згрішити перед Тобою, чому ж Ти принижуєш нас перед нею? Відповів їм Творець: "Якби ви знаходилися внизу, на землі, як людина, то грішили би більше за неї". Відразу ж: "І побачили ангели Всесильного дочок людських, що хороші вони"²¹¹, - загорілися до них пристрастю. І Творець скинув їх вниз, закутих у ланцюги³⁰⁴.

228) "Ангели Всесильного"²¹¹ - це Аза й Азаель. Від них походять душі другого виду великого наброду, і вони "нефілім" (досл. занепаді), бо самі впали з рівня святості, аби тягнутися за жінками, оскільки "хороші вони". Тому Творець і скинув цей "великий набрід" з майбутнього світу, щоби не було у них там спадку, і дав їм їхню нагороду в цьому світі, як сказано: "І Той, Хто віддає Своїм ненависникам: в обличчя йому, аби погубити його"³⁰⁵, - щоб винищити їх з майбутнього світу. Це другий вид великого наброду, нефілім, які являють собою Хохму кліпот.

³⁰⁰ Писання, Коелет, 7:14.

³⁰¹ Писання, Даніель, 2:32.

³⁰² Тора, Берешит, 41:34.

³⁰³ Писання, Псалми, 8:5.

³⁰⁴ Див. "Передмову книги Зогар", стаття "Небо і земля", п.156, зі слів: "Що зробив Творець?".

³⁰⁵ Тора, Дварім, 7:10.

229) Гіборім (могутні) - це третій вид великого наброду, які змішалися з Ізраєлем. Сказано про них: "Це люди могутні, що здавна володіють ім'ям"³⁰⁶. Вони походять зі сторони тих, про кого сказано: "Давайте побудуємо собі місто і вежу вершиною до небес, і створимо собі ім'я"³⁰⁷, - тобто зі сторони "покоління розбрату".

Ті, хто відносяться до цього виду великого наброду будують місця молитовних зібрань і місця навчання, ставлять в них книгу Тори, вінчаючи її зверху прикрасами, - словом, в точності, як сказано: "Місто і вежу вершиною до небес"³⁰⁷. Будують місця молитовних зібрань і місця навчання, - відповідає "місту", ставлять в них книгу Тори, - відповідає "вежі", вінчаючи її зверху прикрасами - "вершиною до небес"³⁰⁷. І не мають наміру робити це в ім'я Творця, але - щоби створити собі ім'я, - точно як сказано: "Створимо собі ім'я"³⁰⁷.

І породження ситри ахра стають численнішими за Ізраеля, які отримали благословення бути "як прах земний"³⁰⁸, та грабують їх. І тоді робота зривається і розвалюється, тобто - місця молитовних зібрань і місця навчання, які вони спорудили. Про них сказано: "І води міцніли все більше й більше на землі"³⁰⁹. Інакше кажучи, кліпот і сітра ахра, які називаються "води", зруйнували землю своєю зростаючою могутністю. Отже з'ясувався третій вид "великого наброду" - гіборім (могутні), що відповідають Біні кліпи.

230) Рефаїм (примари) - це четвертий вид великого наброду, який змішався з Ізраєлем. Якщо вони дізнаються про наближення біди до Ізраеля, то залишають їх одних, відокремлюючись від них. І навіть якщо є у них сили врятувати їх, - не бажають рятувати. Вони відокремлюються від Тори, відсторонившись від неї та від усіх, хто займається нею, заради надання послуг ідоловірцям. Іншими словами, віддаляються від Тори і від Ізраеля заради благополуччя ідолопоклонників.

І про них сказано: "примари (рефаїм) не встануть"³¹⁰, - тобто вони не повстануть при відродженні з мертвих. У той момент, коли буде повеління Ізраєлю і вони будуть врятовані від лих своїх, - про цих сказано: "І знищив всяку згадку про них"³¹⁰. Бо будучи породженням п'їми, вони неминуче зникають з появою світла в Ізраелі. Таким чином, з'ясувався четвертий вид великого наброду - рефаїм (примари), які є відповідними Зеїр Анпіну кліпи.

231) Анакім (велетні) - це п'ятий вид великого наброду. Вони зневажливо ставляться до тих, про кого сказано: "Прикраса вона (Тора) для шиї твоєї"³¹¹, тобто до Ізраеля, які виконують Тору. І про них сказано: "Рефаїм вважалися теж велетнями"³¹², тому що рефаїм та анакім варті одні одних, - що ті, що ці. Це вони знову штовхають світ у пустельність і хаотичність. Вони викликали руйнування Храму, і про нього (руйнування) сказано: "Земля ж була пустинна та хаотична"²⁹, оскільки Храм є основою та обителлю світу. Тому вважається, - немов вся земля "була пустинна та хаотична".

Ці два види великого наброду, що змішалися з Ізраєлем, призводять до руйнування Храму. І як тільки буде світло в Ізраеля, - тобто Творець, - будуть стерті вони з лиця землі і зникнуть. Але визволення Ізраеля не залежить від їхнього знищення, а лише від знищення Амалека, - до тих пір, поки Творець не знищить його, як сказано в клятві про нього: "Ось рука (букв. клятва) на престолі Творця, що війна у Творця проти Амалека з покоління в покоління"²⁰⁷.

³⁰⁶ Тора, Берешит, 6:4.

³⁰⁷ Тора, Берешит, 11:4. "І сказали вони: "Давайте побудуємо собі місто і вежу вершиною до небес; і створимо собі ім'я, щоб ми не розпорошилися по поверхні всієї землі".

³⁰⁸ Тора, Берешит, 28:14. "І буде потомство твоє як прах земний, і поширишся ти на захід і на схід, на північ і на південь, і благословлятися будуть тобою все сімейства землі, і потомством твоїм".

³⁰⁹ Тора, Берешит, 7:19.

³¹⁰ Пророки, Єшайа, 26:14.

³¹¹ Писання, Притчі, 1: 9. "Тому що це хороший вінок для твоєї голови, і прикраса на шию твою".

³¹² Тора, Дварім, 2:11.

Моше і два Машиахи

232) "Ось породження неба і землі"²⁸⁵. "Ось (еле)" скасовує попередні, ті, про які сказано: "Ось божества твої, Ізраель"²²⁷, - тобто гріх виготовлення золотого теля. А в той день, коли Творець зітре гріх теляти, Він немов створить небо і землю, як сказано: "У день творення Творцем Всесильним землі і неба"²⁸⁵. Тому що в цей момент буде знаходитися Творець у поєднанні (зівузі) зі Шхіною Своєю, і світ оновиться, як сказано: "Оскільки так само, як нові небеса і нову землю, що утворю, зміцнені будуть переді Мною, так зміцнене буде сім'я ваше"³¹³. І це - "в день творення"²⁸⁵, в день, коли оновиться світ.

233) У цей час сказано: "І зростить Творець Всесильний із землі кожне дерево, чарівне на вигляд"³¹⁴. Однак до цього, перш ніж буде стертий гріх теляти, не опуститься дощ Тори, Зеїр Анпін, щоб посіяти душі Ізраеля. І Ізраель, які є подібними до польової трави й дерев, не ростуть. Як сказано: "Ніякого чагарнику польового ще не було на землі, і ніяка польова трава не росла"³¹⁵, оскільки "не було людини, щоб працювати на землі"³¹⁵. "Людина" - це Ізраель, "земля" - це Храм, "працювати" - це робота жертвоприношень.

234) "Ніякого чагарнику польового"³¹⁵ - вказує на першого Машиаха, Машиах бен Давида, - "ще не було на землі"³¹⁵. "І ніяка польова трава"³¹⁵ - вказує на другого Машиаха, Машиах бен Йосефа. Чому не було Машиахів на землі? Оскільки немає з ними Моше, про якого сказано: "Не було людини, щоби працювати на землі"³¹⁵. "Не відійде берло від Єгуди"³¹⁶ - це Машиах бен Давид, "і законодавець з середовища нащадків його"³¹⁶ - це Машиах бен Йосеф, "доки не прийде в Шило"³¹⁶ - це Моше, тому що Моше (משה) в гематрії Шило (שילה). "І йому - зібрання (ве-ло ік'ат לה'ו) народів"³¹⁶ - це букви імен Леві, Кеат (לה'ו). Тобто, - що дійде виправлення від Моше до Кеата і Леві, які є праотцями його.

Що означають "два Машиахи" і яка відмінність між ними? І чому вони не можуть розкритися інакше, як після явлення душі Моше? Оскільки завдяки взаємодії властивості милосердя з судом, внаслідок чого Малхут включилася в Біну, бракує суті Малхут, і в ній є всього лише дев'ять перших сфірот самої Малхут, - тобто включення Малхут в них, - проте її особиста властивість вкрита в рош Атіку. І з цієї причини Малхут Зеїр Анпіну розділилася на два правління. Від хазе і вище - це шатро Леї, "вкритий світ", і звідти походить Машиах бен Давид, нащадок Леї. А від хазе і нижче - шатро Рахель, "відкритий світ", і звідти походить Машиах бен Йосеф, нащадок Рахель.

Таким чином, в Малхут, що розташована від хазе й вище, є повні десять сфірот, проте в Малхут, яка розташована від хазе і нижче, бракує її сфіри Малхут, і вона закінчується на сфері Єсод. Тому є розбіжності між Машиахом бен Давидом та Машиахом бен Йосефом, щодо мети кінцевого виправлення. Тому що Машиах бен Давид хоче царювати, тобто управляти Ізраєлем, у своїй властивості, з Малхут, що знаходиться вище від хазе, де відбувається повний зівуг від властивості "лик людини", і тому світіння його повне. Однак Машиах бен Йосеф незадоволений управлінням Машиаха бен Давида, бо той відноситься до властивості вкритого світу, і світіння його - знизу нагору. Оскільки все, що сходить у властивості від хазе й вище, світить не згори вниз, а лише знизу догори.

І тому він бажає царювати і управляти Ізраєлем, щоб світити їм зі своєї властивості, від Малхут, що нижче від хазе, яка світить згори униз у відкритому управлінні, бо вона є властивістю "відкритого світу". І в цьому полягає суперечність, яка була між Шаулем й Давидом, бо Шауль відносився до нащадків Рахель, тобто до Машиаха бен Йосефа, а Давид відносився до нащадків Леї, тобто до Машиаха бен Давида. І так само, - розбіжність між

³¹³ Пророки, Єшаяу, 66:22.

³¹⁴ Тора, Берешит, 2:9. "І зростить Творець Всесильний із землі кожне дерево, чарівне на вигляд і приємне на смак, і Древо життя посеред саду, та Древо пізнання добра і зла".

³¹⁵ Тора, Берешит, 2:5. "Ніякого ж чагарнику польового ще не було на землі, і ніяка трава польова не росла, бо дощу не посилав Творець Всесильний на землю, і не було людини, щоби порати землю".

³¹⁶ Тора, Берешит, 49:10. "Не відійде берло від Єгуди і законодавець з середовища нащадків його, доки не прийде в Шило. І йому - зібрання народів".

Рехавамом та Яровамом. І так - в кожному поколінні знаходяться обидва вони, виступаючи один проти одного.

І це - те, що сказав Йонатан, син Шауля, Давиду: "А я випущу три стріли в ту сторону. Якщо скажу я, кажучи юнакові так: "Ось бачиш стріли перед тобою, візьми їх", - тоді приходь, бо мир тобі"³¹⁷, "а якщо я скажу юнакові: "Ось стріли позаду тебе"- то йди, бо відсилає тебе Творець"³¹⁸.

І необхідно зрозуміти, чому Йонатан вибрав саме ці знаки. Тому, що три стріли є трьома гілками літери "шин ש", і це - три сфери ХАГ'АТ, що вказують на три основи престолу, і Давид по відношенню до них є четвертою основою. І вони також вказують на три гілки нижньої "шин ש", тобто - три сфери НЕГІ, і Малхут (правління) дому Йосефа є по відношенню до них четвертою, та по відношенню до синів, - сьомою. Тому називаються вони "стріли" (хецим), оскільки були роз'єднані (ніхцу) й поділені три ці гілки між Машиахом бен Давидом та Машиахом бен Йосефом. Три, що знаходяться вище від хазе, відносяться до Машиаха бен Давида, а три, що нижче від хазе - до Машиаха бен Йосефа.

Це означає сказане: "Якщо скажу я, кажучи юнакові так: "Ось бачиш стріли перед тобою"³¹⁷, - тобто знизу нагору, що властиво світінню трьох гілок вище від хазе, котрі відносяться до Машиаха бен Давида, і тоді тобі буде ясно, що "мир тобі"³¹⁷. І це знак того, що батько мій, Шауль, тобто Машиах бен Йосеф, визнає твоє правління і не задумав вбити тебе. Але "якщо я скажу юнакові: "Ось стріли позаду тебе"³¹⁸, що означає "згори вниз", у розкритті, - так само, як і три гілки, що знаходяться нижче від хазе, - і це властивість Машиах бен Йосеф, - то "йди, бо відсилає тебе Творець"³¹⁸, бо це ознака того, що він заздрить тобі і бажає, вбивши тебе, усунути твоє правління для того, щоб управляти Ізраєлем через світіння Машиаха бен Йосефа, тобто "згори вниз", відкрито.

Таким чином, з'ясувалося, що розподіл Малхут на два правління, Лею і Рахель, від яких походять два Машиаха, Машиах бен Давид і Машиах бен Йосеф, відбувається через нестачу Малхут де-Малхут, яка не може бути включена до кінця виправлення. І тому, принаймні, встановилася повна Малхут вище від хазе, - Лея, - і завдяки їй Рахель, хоча їй і бракує Малхут де-Малхут, теж отримує своє виправлення за допомогою свого підйому та включення у Лею.

Необхідно знати, що ця Малхут де-Малхут є буквою "гей ה" в імені Моше (השמ). І це - п'ятдесяті врата, звані "стежка, що невідома яструбу"³¹⁹. "Яструб" - це Моше. Адже в Малхут містяться сфирот КАХАБ ТУМ, кожна з яких складається з десяти, і вони являють собою п'ятдесят воріт. І оскільки бракує Малхут де-Малхут, в ній міститься тільки сорок дев'ять воріт, бо зі сторони келім бракує Малхут де-Малхут, а зі сторони світел бракує Кетера, оскільки є зворотне взаємовідношення келім і світел³²⁰. Бо буква "гей ה" в імені Моше (השמ) - це Малхут, якої бракує, п'ятдесяті врата, і вона є причиною розділення Машиаха бен Давида та Машиаха бен Йосефа.

І немає сили у двох цих Машиахів принести визволення Ізраєлю, а тільки - у Моше. І через нього вони затримуються і не приносять визволення Ізраєлю. Тобто доки не встановилася "гей ה" імені Моше (השמ), повинні бути дві Малхут з тим, щоби, принаймні, одна з них перебувала у повній досконалості, - та, що розташована від хазе й вище, - а друга отримувала свою досконалість за допомогою першої. І тому також і Машиахи, що походять від них, не перебувають у досконалості, оскільки світіння Машиаха бен Давида є неповним, тому що являє собою вкриті хасадім, а нижнім потрібні розкриті хасадім. І світіння Машиаха бен Йосефа, що походить від Рахель, є неповним, оскільки все виправлення Рахель залежить від Леї. Тому зменшується її світіння, оскільки вона може світити своїми відкритими хасадім лише знизу вгору, як Лея.

³¹⁷ Пророки, Шмуель 1, 20:20-21.

³¹⁸ Пророки, Шмуель 1, 20:22.

³¹⁹ Писання, Йов, 28:7.

³²⁰ Див. "Вступ до науки Кабала", п.24.

Тому у Машиах бен Йосефа є розбіжність з Машиахом бен Давидом, і вона (Лея) бажає виправити Рахель, щоб та не повинна була отримувати від Леї, і тоді Рахель теж буде світити згори вниз. Таким чином, обидві вони є недосконалими, і тому сказано, що немає сили у двох Машиахів визволити Ізраїль, перш ніж буде виправлена "гей н" імені Моше (משה) і розкриються п'ятдесяті врата. І через неї вони затримуються, - через "гей н" імені Моше (משה), яка не отримує повного виправлення.

"Гей н" імені Моше (משה) знаходиться в заставі у Авраама, і від "гей н" імені Авраама (אברהם), - оскільки завдяки їй ім'я його стало вічним, - сповнилося ім'я Моше (משה). Тому що "гей н" імені Авраама (אברהם) - це "гей н", яка підсолоджена у властивості милосердя, мала "гей" імені Авраам, та "гей" в словах "при створенні їх (бе-ібарам בהבארם)". І без цього підсолодження не було б ніяких мохін у ЗОН та у нижніх. І ці мохін є розкриттям Його святих імен, заради яких Творець створив світ. Таким чином, доки "гей н" імені Авраам (אברהם) не розкрила всі ці мохін, - до повного розкриття всіх Його святих імен, - неможливо скасувати підсолодження Малхут в Біні та, отже, не зможе розкритися "гей н" імені Моше (משה).

Однак після того, як підсолоджена "гей н", - "гей н" імені Авраам (אברהם), - розкриє всі Його святі імена, тоді скасується взаємодія властивості милосердя із судом, тобто з "гей" імені Авраам (אברהם). І розкриється "гей н" імені Моше (משה) в усій своїй повноті, адже "гей н" імені Моше (משה) знаходиться в заставі у Авраама, тобто у "гей н" імені Авраам (אברהם). І доки "гей н" імені Авраам (אברהם) ще не розкрила всі необхідні мохін, вона затримує розкриття "гей н" імені Моше (משה).

Тому в кінці розкриття всіх Його святих імен скасується взаємодія з Біною і розкриється "гей н" імені Моше (משה), яка укрита в рош Атіку. Про це говорить речення: "Камінь, що відкинули будівники, ліг в основу кута"¹⁴¹. І тоді дві Малхут, Лея і Рахель, знову стануть одним повним парцуфом, і тоді Машиах бен Давид і Машиах бен Йосеф знову стануть одним цілим у повній довершеності та принесуть визволення Ізраїлю.

235) "Ніякого ж чагарнику польового"³¹⁵ - це душі праведників, які походять від Єсода Зеїр Анпіну, званого "праведник", "оживляючий світи". Тому що слово "чагарник (сіах п'ш)" складається з букв "шин ш" і "хет-йуд 'н (хай, оживляючий)", де просто "шин ш" вказує на три гілки дерева, трьох праотців, ХАґАТ Зеїр Анпіну, званого "деревом". Однак "шин ш" слова "чагарник (сіах п'ш)" - не від Зеїр Анпіну, а від "оживляючого світи", тобто Єсода Зеїр Анпіну. Тому є в слові "чагарник (сіах п'ш)" букви "хет-йуд 'н (хай, оживляючий)", що вказують, що ця "шин ш" - від "оживляючого", Єсода Зеїр Анпіну. І тому "ніякого ж чагарнику польового"³¹⁵ - вказує на душі праведників, що походять від Єсода Зеїр Анпіну, котрий міститься в слові "чагарник (сіах п'ш)".

236) "Ніяка польова трава"³¹⁵. Слово "трава (есев шш)" складається з букв АБ (айн-бет עב) "шин ш". "Шин ш" вказує на "три листа", і це - ім'я АВАЯАДНІ, тобто сполучення АВАЯ та Адні, яке вказує на поєднання (зівуґ) імені АВАЯ, - тобто Зеїр Анпіна, з ім'ям Адні, Нуквою. І вони - АБ, тобто АВАЯ з наповненням літери "йуд 'н", в гематрії "айн-бет עב (72)", мохін світіння Хохми, що розкривається у поєднанні (зівузі) двох імен АВАЯАДНІ. Пояснення. В ЗОН відбуваються три види зівуґу:

1. зівуґ де-ґАР - це сполучення АВАЯ Еке;
2. зівуґ сфірот ХАґАТ - це сполучення АВАЯ Елокім;
3. зівуґ сфірот НЕҒІ - сполучення АВАЯ Адні.

Мохін парцуфа АБ, що є властивістю мохін де-хая, не опускаються, доки не сповниться зівуґ також і в третьому сполученні, АВАЯАДНІ, і тоді народжуються душі праведників від третього зівуґу АВАЯАДНІ, що вказує на зівуґ сфірот НЕҒІ парцуфа ЗОН. Однак від двох перших поєднань не народжуються душі праведників, тому що вони сходять тільки від мохін парцуфа АБ, що представляє собою світіння Хохми, яке не розкривається ні в ХАБАД, ні в ХАґАТ, а тільки лише в НЕҒІ, в зівузі імен АВАЯАДНІ.

І на ці НЕҒІ вказує буква "шин ш" слова "трава (есев шш)", де три лінії букви "шин ш" - це три сфіри НЕҒІ, і вони називаються "трьома листами", а не "трьома гілками", як ХАґАТ. І вони

називаються "листя" з метою показати, що вони "висять" на трьох гілках ХАГ'АТ та отримують своє наповнення від них. А на мохін душ праведників, що народжуються від них, вказують літери "айн-бет ׁב" слова "трава (есев ׁשׁוּ)", тобто АВАЯ з наповненням "йуд", що становить в гематрії ім'я АБ (ׁב), яке вказує на ці мохін.

А гілки, тобто ХАГ'АТ, на яких висять "три листа", - всі вони в обчисленні - АБ, бо кожна з трьох гілок ХАГ'АТ дорівнює в числовому значенні імені АБ. Тому що у них в Хеседі є ім'я АБ, а також в Г'вурі, і також - в Тіферет, на що вказують три уривки: "І рушив"³²¹, "І ввійшов"³²², "І простяг"³²³.

Мохін імені АБ не з'єднувалися з Шхіною до тих пір, поки не з'явиться Адам, тобто АВАЯ з наповненням "алеф ׁא" - "йуд-вав-далет תי" "гей-алеф ׁה" "вав-алеф-вав יכי" "гей-алеф ׁה", і це - Моше. Сказано: "Як ім'я його, і як ім'я сина його"³²⁴, бо він виправив Шхіну та притягнув досконалу єдність АВАЯДНІ. І сказано: "Не було людини (адам), щоб працювати на землі"³¹⁵, - мається на увазі Моше, який ще не виправив Шхіну, як личить.

237) Тому сказано про Моше: "Будь-яка трава польова не росла"³¹⁵, - тобто ще не виріс праведник, Моше, завдяки якому здійсниться речення: "Істина з землі проросте"³²⁵. І тому сказано про істину: "Істина буде скинута на землю"³²⁶, - маються на увазі учні мудреців, котрі як рослини, що ростуть на землі, - не ростуть і не з'являються зі Шхіни під час вигнання, аж доки не збудеться речення: "Істина з землі проросте"³²⁵. І істина - це Моше, про якого сказано: "Тора істинна була в устах його"³²⁷, - і не було того, хто домагався Шхіни, подібно до нього. Тому сказано про нього: "І не було людини, щоб працювати на землі"³¹⁵. "Людина" - це Моше, "земля" - це Шхіна, і перш ніж з'явився Моше, не було того, хто виправив би Шхіну належним чином.

238) І відразу ж, як прийшов Моше, здійснилося речення: "І пара підіймалася від землі"³²⁸. Букви "алеф-далет תא (ед - пара)" імені Адні (ׁתא) піднімає до себе "вав ו", і завдяки їй, стає Господарем (Адон ׁתא) всієї землі. Зеір Анпін - це "вав ו", і коли прийде Моше, Зеір Анпін піднімається та об'єднується зі Шхіною, званою Адні (ׁתא), і тоді Шхіна стає Господарем (Адон ׁתא) усієї землі.

"І пара підіймалася від землі"³²⁸ - від Шхіни, званої Адні. Адні (ׁתא) - це ім'я некеви, і тому піднімаються лише дві літери від цього імені, тобто "алеф-далет תא (ед - пар)", і тоді піднімається Зеір Анпін, тобто "вав ו", та з'єднується з нею. І тоді вона отримує від нього повні мохін і стає Господарем (Адон ׁתא) всієї землі. Тобто, замість того, щоб називатися Адні (ׁתא), ім'ям некеви, називається тепер Адон (ׁתא Господар), ім'ям захара.

Відразу ж сказано: "І зрошувала всю поверхню землі"³²⁸, - це означає, що Ізраель внизу наповняється цілющою вологою і отримують від Шхіни мохін де-Г'АР, звані "сімдесят ликів Тори". Тому що "панім (лик)" - це властивість Г'АР, як сказано: "Мудрість людини осяє лик її"³²⁹, а "сімдесят" - це сім сфірот ХАГ'АТ НЕГІ, кожна з яких містить в собі десять. А тридцять верхніх - непізнавані.

239) Інше пояснення уривка "І пара підіймалася від землі"³²⁸ відповідає його тлумаченню "І хмара підіймалася з землі", - тобто від Шхіни, про яку сказано: "Була хмара Творця над Скінією"³³⁰. Тому що під час завершення, коли з'явиться Моше, підніметься Шхіна, і учні мудреців на землі наповняються цілющою вологою та отримують від неї мохін.

³²¹ Тора, Шмот, 14:5.

³²² Тора, Шмот, 14:20.

³²³ Тора, Шмот, 14:21.

³²⁴ Писання, Притчі, 30:4.

³²⁵ Писання, Псалми, 85:12.

³²⁶ Писання, Даніель, 8:12.

³²⁷ Пророки, Малахі, 2:6.

³²⁸ Тора, Берешит, 2:6. "І пара підіймалася від землі, і зрошувала всю поверхню землі".

³²⁹ Писання, Коелет, 8:1.

³³⁰ Тора, Шмот, 40:38.

240) В цей час сказано: "І створив Творець Всесильний Адама"³³¹, - тобто Ізраель, яких Творець створив в образах цього світу і світу майбутнього. "Образи" означають величину ступенів мохін, тобто Творець тоді наповнить їх, - як мохін Малхут, званої "цей світ", так і Біни, званої "майбутній світ".

"І створив (ва-їцер וַיַּעַשׂ)", що написано з двома буквами "йуд י", вказує, що в цей час Творець вносить Ізраель до імені Свого в образі двох букв "йуд י", між якими знаходиться буква "вав ו", котрі складають в гематрії ім'я АВАЯ, "каф-вав (26)". І дві букви "йуд י" будуть відображені в лику Його і в лику Ізраеля, в двох "тапугей га-панім (вилицях обличчя)" їхніх, а в "хотем (носі)" їхньому буде відображена буква "вав".

У словах "і створив (ва-їцер וַיַּעַשׂ)" йде спочатку буква "вав ו", а потім дві букви "йуд י". Це вказує на мохін, що сходять від єдності імен АВАЯ (הוּיָא) та Адні (אֲדָנִי) - АВАЯАДНІ (הוּיָאֲדָנִי), у якого на початку є "йуд י", котра вказує на вищу Хохму, і "йуд י" в кінці, яка вказує на нижню Хохму. Шість букв "Аадона (הוּיָאֲדָנִי)" між двома буквами "йуд י" - це Зеїр Анпін, який одержує від вищої Хохми, що наявна в Біні, в майбутньому світі, і яка передає нижній Хохмі, Малхут, "цьому світові", і яка також передає їх Ізраелю. І ці мохін проявляються в Ізраелі у властивості двох "панім" з "хотем", як сказано: "Мудрість (хохма) людини осяє лик (панім) її"³²⁹. Тому що мохін де-ГАР називаються "панім", і дві властивості "панім" - це дві лінії, права й ліва, а "хотем" - це лінія, що узгоджує між ними.

241) Тому сказано: "З вершини скель бачу я його"³³². Слово "скелі (цурім צֻרִים)" вказує на ці "образи (циюрім צִיּוּרִים)" святого імені, які проявляються у властивостях їхніх "панім", в двох величних скрижалях, і це "йуд-йуд יי", на яких викарбувана "вав ו". Пояснення. "З вершини" - це мохін де-ГАР, "скелі" - величини ступеню мохін, званих "образи", тобто наповнення мохін де-Хохма, зване "бачення". І ці мохін будуть проявлені на двох "тапугей га-панім (вилицях обличчя)", які символізують дві скрижалі, праву й ліву, тобто дві літери "йуд י" єдності АВАЯАДНІ (הוּיָאֲדָנִי), і шість букв "Аадона (הוּיָאֲדָנִי)", висічених на них, й тих, що відносяться до властивості "хотем".

242) І ще - "сформував Він для них в усі покоління за допомогою Його вищої дружини" "йуд-гей ה", і це "вав ו", що є єдністю їх обох. Пояснення. Насправді існує передача мохін, що відбувається з реченням: "І створив (ва-їцер וַיַּעַשׂ)"³³¹, також і в усіх поколіннях, а не обов'язково під час завершення. І мовиться, що Творець формує та передає мохін Ізраелю в усіх поколіннях за допомогою Його вищої дружини, Біни, і це - "йуд-гей", які з'єднуються в "вав ו". Тому Біна (בִּינָה) складається з букв "бен (בן син)" "йуд-гей ה", що вказує на сина, Зеїр Анпіна, котрий об'єднує "йуд-гей ה".

Творець формує й передає Ізраелю (мохін) за допомогою цих вищих образів. Тому що Зеїр Анпін, званий Ізраель, - середній стовп, який включає вищу й нижню Шхіну разом. І це проголошення "Шма" вечірньої молитви (аравіт) та проголошення "Шма" ранкової молитви (шахаріт). Сказано про них: "Суть від суті моєї (досл. кістка від кісток моїх) і плоть від плоти моєї"³³³. У той час, коли ЗОН досягають мохін де-хaya, стають дві його Нукви, Лея і Рахель, одним парцуфом. І він називається тоді по імені Ізраель (יִשְׂרָאֵל), що складається з букв "лі рош (לִי ראש)" - мені початок (основа).

"Творець формує та передає Ізраелю за допомогою вищих образів" мохін де-хaya, і тоді називається Зеїр Анпін ім'ям Ізраель, - середній стовп, що включає разом вищу й нижню Шхіну, Лею і Рахель, які стають одним парцуфом, і Ізраель включає їх разом. Вища Шхіна - це проголошення "Шма" ранкової молитви (шахаріт), а нижня Шхіна - проголошення "Шма" вечірньої молитви (аравіт). І це означає "суть від суті моєї і плоть від плоти моєї", тому що вища Шхіна, Лея, називається "суттю", а нижня Шхіна, Рахель, називається "плоттю". І

³³¹ Тора, Берешит, 2:7. "І створив Творець Всесильний людину з праху земного, і вдихнув в ніздрі її дихання життя, і стала людина істотою живою".

³³² Тора, Бемідбар, 23:9.

³³³ Тора, Берешит, 2:23. "Ця цього разу - кістка від кісток моїх і плоть від плоти моєї. Ця названа буде дружиною, бо від чоловіка взята вона".

оскільки вони є будовою Аба ве-Іми, обидві вони стають одним парцуфом. Тому сказано про неї: "Суть від суті моєї і плоть від плоті моєї".

243) Відразу ж в цей час, коли розкриється Моше в кінці днів, - помістить Ізраель у святому Еденському саді. Тобто Лея і Рахель стали одним парцуфом, званим "Еденський сад", а Зеір Анпін включає їх обох, і Ізраель вважаються такими, що знаходяться в Еденському саді. Тому що "Еден" - це вища Шхіна, а "сад" - це нижня Шхіна, і коли вони об'єднуються один з одним, то називаються Еденським садом. Пояснення. В усіх поколіннях Творець наповнює Ізраель властивістю мохін від Еденського саду, але вони не перебувають постійно, оскільки самі Ізраель знаходяться поза межами Еденського саду. А в кінці днів Творець підніме Ізраель в Еденський сад, як і Адама Рішона до прогріху. І тоді ці мохін встановляться у сталості навіки.

Тому сказано: "І посадив Творець Всесильний (АВАЯ Елокім) сад в Едені"³³⁴ - це Аба ве-Іма, що будують Нукву. "Сад" - це нижня Шхіна, "Еден" - це вища Іма. "І помістив Він там Адама, якого створив"³³⁴. "Адама" - це середній стовп, званий Ізраель. І тоді, коли вони обидві стануть одним парцуфом, званим Еденський сад, Шхіна буде насадженням Його, дружиною Його, і не відійде від нього ніколи, і стане раєм (еден) його назавжди. І Творець посадив Ізраель насадженням святості в світі. Це означає, що коли Ізраель отримують ці мохін, вони стають святим насадженням в світі. Як сказано: "Віта насадження Мого, справа рук Моїх для прославлення"³³⁵.

244) І тоді сказано: "І зростить Творець Всесильний (АВАЯ Елокім)"³¹⁴, - Аба ве-Іма, - "всьяке дерево, чарівне на вигляд"³¹⁴, - це праведник, Ёсод Зеір Анпіну, званий "дерево". І воно "чарівне на вигляд та приємне на смак"³¹⁴, - це Зеір Анпін, званий "серединний стовп", в якому міститься їжа і живлення для всього. Тобто Він дає мохін всім нижнім, оскільки все міститься в ньому, в Зеір Анпіні. І праведник, Ёсод Зеір Анпіну, живиться лише від Нього, від Зеір Анпіна, а Шхіна - від праведника. І вони не потребують нижніх, тобто не потребують того, щоби нижні піднімали МАН, але нижні живляться завдяки вищому Ёсоду і Шхіні без необхідності піднімати МАН.

Тому що у вигнанні не було їжі у Шхіні та Оживляючого світи - Ёсода Зеір Анпіну, який дає Шхіні, - але тільки лише завдяки підйому МАН за допомогою вісімнадцяти благословень молитви. Але в момент завершення, Ёсод стане таким, що наповнює їжею всіх - Шхіну й нижніх, без необхідності будь-якого пробудження збоку нижнього.

245) Дерево життя, Зеір Анпін, буде поміщений в саді, Шхіні, і тоді сказано про нього: "І візьме також від Древа життя і покуштує, і буде жити вічно"³³⁶. Тому що під час вигнання Зеір Анпін не був посаджений в Шхіні через те, що зівуґ його був не постійним, а випадковим. Тоді як по завершенні днів, буде Зеір Анпін посаджений в саді навіки в безперервному зівузі (поєднанні), що і означає: "І покуштує, і буде жити вічно"³³⁶, - завжди.

І над Шхіною більше не буде панувати древо ситри ахра (іншої сторони), - тобто "великий набрід", що відноситься до властивості "Древо пізнання добра і зла". І вона більше не прийме до себе нечистоту, тобто не буде насичувати скверну. Тому усунеться скверна зі світу. І сказано про цей час: "Один тільки Творець поведе його, і не буде з ним божества чужого"³³⁷, - тому що будуть викоренені усе зло і вся скверна в світі. Тому не приймають чужинців в дні Машиаха, і Шхіна буде подібною до виноградної лози, яка не сприймає сполучення з іншим видом.

³³⁴ Тора, Берешит, 2:8.

³³⁵ Пророки, Ёшаягу, 60:21. "І народ твій, всі праведники, віта насадження Мого, справа рук Моїх для прославлення, навіки успадкують землю".

³³⁶ Тора, Берешит, 3:22.

³³⁷ Тора, Дварім, 32:12.

246) І будуть Ізраель у властивості "всьяке дерево, чарівне на вигляд"³¹⁴, і знову досягнуть тієї пишноти, яку втратили із руйнуванням другого Храму, про яке сказано: "З неба на землю скинув красу Ізраеля"³³⁸.

Древо пізнання добра і зла буде відокремлене від Ізраеля та відкинуте ними, і вони більше не будуть припадати до них та змішуватися з ними. Адже тоді буде сказано Ізраелю: "А від Древа пізнання добра і зла не можна тобі їсти"³³⁹, - бо це "великий набрид". І тоді розкриє Творець Ізраелю, що в день, коли вони скуштували від Древа пізнання, викликали тим самим дві втрати - руйнування першого і другого Храмів. Як сказано: "У день, коли ти скуштуєш від нього, повинен будеш померти (досл. вмираючи помреш)"³³⁹. Смерть згадана двічі, відповідно до двох Храмів. І відкриття, яке робить Творець в цей час Ізраелєві, вважається, немов Він каже їм не їсти від Древа пізнання, - так само, як сказав Він Адаму Рішону.

І порушенням заборони Древа пізнання вони призвели до того, що праведник, який наповнює Шхіну, "висушений та зневоднений" в першому Храмі, у вищій Шхіні, і в другому Храмі, в нижній Шхіні. І сказано: "Ріка висušена та зневоднена"³⁴⁰. "Ріка" - Зеїр Анпін, "висušена" - в нижній "гей", тобто в його Нукві, тому що вийшло з Зеїр Анпіна джерело "йуд", яке наповнює першу "гей" властивістю Нескінченності.

247) І як тільки вийшли Ізраель з вигнання, відокремившись самі по собі як святий народ, - тобто коли великий набрид відокремилися від них, - то відразу ж сказано про річку, яка була "висušеною та зневодненою"³⁴⁰ під час вигнання: "Ріка витікає з Едену"³⁴¹, - тобто "вав і" імені АВАЯ (והיא), "щоб зрошувати сад" - нижню "гей ה". "Ріка" - середній стовп, Зеїр Анпін, "витікає з Едену"³⁴¹, - з вищої Іми, від якої Зеїр Анпін отримує наповнення, "щоб зрошувати сад"³⁴¹, - нижню Шхіну, звану "сад".

248) В цей момент було сказано Моше та Ізраелю: "Тоді насолоджуватися будеш у Творці"³⁴². Слово "насолота (о́неґ ַגּוּ)" складається з початкових літер слів Еден (יְדֵן), річка (нахар נַחַר), сад (גַּן גַּן), тому що буква "айн ו" слова "насолота (о́неґ ַגּוּ)" - це Еден (יְדֵן), буква "нун נ" - річка (нахар נַחַר), буква "гімель ג" - сад (גַּן גַּן). Це означає, що вони будуть насолоджуватися тоді цими мохін, які сходять до них за трьома ступенями: Еден (יְדֵן), річка (нахар נַחַר), сад (גַּן גַּן). І це мохін вищої Хохми, тому що Біна зветься Еден тільки коли отримує наповнення від Хохми.

В цей час збудеться сказане: "Тоді заспіває Моше"³⁴³. І не сказано: "Тоді заспівав Моше", а "заспіває" - в майбутньому часі. Це вказує на вихід синів Ізраеля з вигнання, і заспіває тоді Моше нову пісню. А для великого наброду і народів світу, які поклоняються ідолам, перетвориться насолота (о́неґ ַגּוּ) на виразку (נֶפֶס וָגַם) подібно до того, як були покарані Фараон і єгиптяни, у яких розквітла гнійна виразка. І лише для Ізраеля це тепер стане насолодою (о́неґ ַגּוּ), тобто ті ж самі мохін, що відносяться до властивостей Еден (יְדֵן), річка (нахар נַחַר), сад (גַּן גַּן), які стануть насолодою (о́неґ ַגּוּ) для Ізраеля, покарають великий набрид та ідолівців жакливими виразками.

249) "Ріка витікає з Едену, щоб зрошувати сад, а звідти розділяється і утворює чотири русла (досл. основи)"³⁴¹, - чотири сфери: Хесед, Гвура, Нецах, Год, які відповідатимуть чотирьом прапорам колін. Чотири стани Шхіни - це "чотири основи": Міхаель, Гавріель, Нуріель, Рефаель. І в кожному таборі є три властивості відповідно до чотирьох прапорів, разом - дванадцять, і ще - сам сад, тобто Шхіна, що доповнює їх до тринадцяти.

³³⁸ Писання, Ейха, 2:1.

³³⁹ Тора, Берешит, 2:17.

³⁴⁰ Пророки, Єшаягу, 19:5.

³⁴¹ Тора, Берешит, 2:10. "Ріка витікає з Едену, щоби зрошувати сад, і звідти розділяється та утворює чотири головних річки".

³⁴² Пророки, Єшаягу, 58:14.

³⁴³ Тора, Шмот, 15:1.

Хесед - це права рука (зроа), і в цей час здійсниться сказане: "Той, хто бажає знайти мудрість, звернеться до південної сторони"³⁴⁴, - тобто кожен, хто бажає знайти мудрість, повинен звернути намір молитви до Хеседа, південної сторони, і притягнути Хохму, і тоді матиме мудрість. І стан ангела Міхаеля буде насичений живлющою вологою та отримає своє наповнення від цієї властивості Хесед, і разом з ним, - стан Єгуди і два коліна.

Ґвура - це ліва рука (зроа), і в цей час здійсниться сказане: "Той, хто бажає знайти багатство, звернеться до північної сторони"³⁴⁴. Тому що кожен, хто бажає знайти багатство, повинен звернути намір молитви до Ґвури, північної сторони. І стан ангела Ґавріеля отримує від Ґвури, а разом з ним, - стан Дана і два коліна.

Сфіра Нецах - це права нога (шок), і від неї отримує стан Нуріеля, а з ним - стан Реувена і два коліна, що знаходяться разом з ним.

Год - це ліва нога (шок), і про неї згадується в сказаному про Якова: "А він кульгає на стегно своє"¹⁷³. Від нього отримує стан Рефаеля, що відповідає за зцілення у вигнанні, і разом з ним - стан Ефраїма і два коліна.

Отже, з'ясувалося, що "чотири основи" - це дванадцять, так само, як чотири прапора - це дванадцять колін, які сад доповнює до тринадцяти. Тому сказано, що тільки в Ізраеля буде тоді насолода, і тому сказано, що "ріка витікає"³⁴¹, тому що тільки властивість "тринадцять" є насолодою.

250) Інше пояснення сказаного: "А звідти розділяється та утворює чотири основи"³⁴¹. Це - четверо, котрі увійшли до Пардесу, чотири мудреця - Бен Азай, Бен Зома, Ахер і рабі Аківа. Слово Пардес (פֶּרֶדֶס) складається з початкових літер слів пшат (פֶּשַׁת - просте тлумачення), ремез (רֵמֶז - натяк), друш (דְּרוֹשׁ - іносказання) і сод (סוּד - таємниця), "а звідти розділяється (іперед פֶּרֶדֶס)"³⁴¹ - початкові літери властивостей пшат (פֶּשַׁת - просте тлумачення), ремез (רֵמֶז - натяк), друш (דְּרוֹשׁ - іносказання), до котрих проникли Бен Азай, Бен Зома і Ахер, є властивостями кліпот (ликів) Тори по відношенню до властивості сод (тію таємниця), що є внутрішньою суттю, до якої проник рабі Аківа. І мовиться, що лише рабі Аківа, який проник в "моха (розум)", властивість сод (тію таємниця), внутрішню суть Тори, увійшов з миром та вийшов з миром. Однак троє інших, що увійшли до **Перед** (розділення), постраждали.

Один з чотирьох мудреців увійшов в ріку Пішон, - мається на увазі частина пшат (просте тлумачення) Тори, яка світить в Пардесі, тому що назва Пішон складається зі слів "пі шоне алахот (досл. уста, які вивчають закони)", тобто - просте тлумачення Тори.

Другий з них увійшов в ріку Ґіхон, а там похований той, про якого сказано: "Все, що плазує на череві (ґахон חֲסִידִים)"³⁴⁵, - тобто Моше, на якого вказує буква "вав і" слова "череве (ґахон חֲסִידִים)"³⁴⁵, котра є великою літерою, і вона знаходиться посередині всіх букв Тори, і вона є властивістю Ґавріель (גַּבְרִיֵּל), ім'я якого складається з букв "ґавар ель (לֵךְ רַבִּי - досл. Творець взяв верх)", тобто Ґвура (сила) Творця (Ель). Пояснення. Тому що поховання потрібно для усунення шкоди, як сказано: "спокутує Він Свою землю, народ Свій"³⁴⁶, і після того, як буде спокута вада його, він повстане до оживлення з мертвих навічно.

І сказано, що поховання Моше не відноситься до властивості недоліку Моше, а до властивості Ґавріелю, вищої Ґвури (сили), який взяв гору над ним, не дозволивши йому зробити виправлення і розкрити досконалість за життя, хоча сам по собі міг розкрити всю довершеність. Про нього сказано: "Чоловік (ґевер), чий шлях був вкритим, бо Творець створив перешкоду для нього"³⁴⁷, тобто шлях його був вкритий, і він не розкрив своєї досконалості, тому що "Творець створив перешкоду для нього"³⁴⁷, - але не через слабкість Моше.

³⁴⁴ Вавилонський Талмуд, Бава Батра, арк. 25: 2.

³⁴⁵ Тора, Ваікра, 11:42.

³⁴⁶ Тора, Дварім, 32:43.

³⁴⁷ Писання, Йов, 3:23.

Тому сказано: "І ніхто не знає місця поховання його аж до цього дня"³⁴⁸, яке відкрилося там. Адже місце поховання - це місце вади, а оскільки в ньому не було вади, "ніхто не знає місця поховання його"³⁴⁸. Однак, в кінці виправлення, після того, як розкриється довершеність Моше, вже проявиться недолік внаслідок досконалості, що розкрилася, який і називається місцем поховання його. Це відноситься до тієї частини Тори, яка зветься "натяк", адже мудрого повідомляють за допомогою натяку.

251) Третій з чотирьох мудреців увійшов в Гідекель (גִּדְקֵל)³⁴⁹. Ця назва складається з літер слів гад (תג відточений), каль (גל легкий), що вказує на відточеність, в якій немає недоліку, на легкість в поясненні. Відточений означає загострений, як сказано: "І навчи (досл. загостри увагу) сина свого"³⁵⁰.

Четвертий з чотирьох мудреців, увійшов у Прат³⁵¹, і це розум (מוח), який "плодиться і множить"³⁵², тому що початок сімені походить від розуму (מוח).

Пояснення сказаного. Мохін, що передаються нижнім, зазвичай діляться на три види:

1. світіння ВАК без рош, властивість світу Єцира; ці мохін називаються "натяк (ремез)", і розуміння їх так само обмежене, як і розуміння натяків взагалі;
2. мохін де-ГАР властивості хасадім, які походять від світу Брія та відносяться до "іносказання (друш)", тому що вони притягують людське серце;
3. мохін де-ГАР властивості Хохма, які походять від світу Ацилут та відносяться до "таємниці (сод)".

А властивості келім походять від світу Асія (досл. дія) і називаються "простим тлумаченням (пшат)", і вони відносяться до частини, що пов'язана із дією.

Софрім, які підраховували букви в Торі, говорили, що буквою "вав" слова "гахон (גִּחְוֹן)"³⁴⁵ діляться навпіл всі букви в книзі Торі. Словами "дрош дарах (דְּרוֹשׁ דָּרָאֵךְ)"³⁵³ діляться навпіл всі слова в Торі. Словами "ве-іт'галеах (וְעִיטְגָּלְעָאֵךְ)"³⁵⁴ діляться навпіл всі уривки в Торі. Пояснення. У світі виправлення ступені за допомогою парси розділилися на дві частини, і тоді половина, що знаходиться вище від парси, вважається властивістю "панім (лицьової сторони)" ступеню, а половина, що нижче від парси - властивістю "ахор (зворотної сторони)" ступеню. І якби не виправлення цих парсаот, нижні не змогли б отримати жодних мохін. Тому що всі мохін приходять завдяки опусканню та підйому цих парсаот. Як правило, в світах АБЕА розглядаються чотири парси, тому що зазвичай вони діляться на два парцуфа, - коли всі парцуфи Ацилуту вважаються одним парцуфом, і також, три світи БЕА вважаються одним парцуфом.

Дві парси є в світі Ацилут: в середині Ацилуту, яка розташована в місці хазе Аріх Анпіну та розділяє між "панім (лицьовою стороною)" і "ахор (зворотною стороною)", і в закінченні Ацилуту, котра розділяє між світами Ацилут та Брія. І дві парси є в парцуфі БЕА: в середині БЕА, яка розташована в місці хазе світу Єцира і розділяє між "панім (лицьовою стороною)" та "ахор (зворотною стороною)", і в закінченні парцуфа БЕА, котра розташована в Біні сфери Малхут світу Асія. І від цих чотирьох парсаот передаються всі мохін нижнім:

1. від нижньої парси, що розташована в світі Асія, передаються келім для мохін, звані "пшат (просте тлумачення)";
2. від парси, яка розташована в середині БЕА, передаються ВАК без рош, звані "ремез (натяк)";
3. від парси, що розташована між світами Ацилут і Брія, передаються ГАР властивості хасадім, звані "друш (іносказання)";

³⁴⁸ Тора, Дварім, 34:6.

³⁴⁹ Річка Тигр.

³⁵⁰ Тора, Дварім, 6:7.

³⁵¹ Річка Євфрат.

³⁵² Тора, Берешит, 1:22.

³⁵³ Тора, Ваікра, 10:16.

³⁵⁴ Тора, Ваікра, 13:33.

4. від парси, котра розташована в середині Ацилуту, передаються ҐАР де-Хохма, звані "сод (таємниця)".

Три ці види мохін є буквами, словами й уривками, що містяться в книзі Тори:

1. стан ВАК без рош є літерами - ще до того, як вони утворили слова, - коли ще не розкрилося їх розуміння, і це - "ремез (натяк)";

2. коли вони утворили слова, - розкрилося в незначній мірі розуміння їх; і це - властивість ҐАР де-хасадім, звана "друш (іносказання)";

3. коли слова поєдналися, утворивши цілі речення в уривках, їхнє розуміння стає повним; і це - властивість ҐАР Хохми, звана "сод (таємниця)".

Буквою "вав" слова "ґахон (ינא черев)"³⁴⁵ діляться навпіл букви книги Тори. І це - парса, що розташована в хазе світу Єцира та розділяє світи БЄА на дві частини. Від цієї парси передаються мохін стану "ремез (натяк)", в якому букви Тори ще не утворили своїх сполучень. А оскільки друга частина, яка розташована від хазе світу Єцира і нижче, стала місцем кліпот, сказано про неї: "Все, що плазує на череві"³⁴⁵, і називається вона нечистим змієм, місце якого - від цієї "вав" і нижче.

Словами "дрош дарах (דַרְש דַרְש намагався знайти)"³⁵³ діляться навпіл слова (Тори). І це парса, що розташована в закінченні світу Ацилут та розділяє між світами Ацилут і БЄА, і від неї передаються мохін ҐАР властивості хасадім, звані "друш (іносказання)". Тому сказано про неї "дрош дарах (דַרְש דַרְש намагався знайти)"³⁴⁵, що вказує на "друш (іносказання)".

Словами "ве-ітґалеах (וְהִלָּחַל повинен поголити себе)"³⁵⁴ діляться навпіл уривки. І це парса, яка розташована в самому світі Ацилут, в місці хазе Аріх Анпіну, і від неї передаються мохін ҐАР світіння Хохми, званого "сод (таємниця)". Тому сказано про нього: "Повинен поголити себе (ве-ітґалеах וְהִלָּחַל)"³⁵⁴, - бо волосся символізують суди, а завдяки мохін світіння Хохми, що передані від цієї парси, ці суди усуваються, подібно до зголювання волосся, і немає судів там. Тому рабі Аківа зветься безволосим, оскільки проник в моах (розум), званий "сод (таємниця)", і парса цього місця визначається за властивістю "ве-ітґалеах (וְהִלָּחַל повинен поголити себе)"³⁵⁴, і тому зникли волосся його, тобто суди.

І це - "ріка витікає з Едену"³⁴¹, тобто Біна, яка вийшла з причини парси, що утворилася в хазе Аріх Анпіну, за межі Хохми, званої Еден. І зробила вона це з метою "зросити сад"³⁴¹, тобто передати мохін Нукві Зеір Анпіну, званий садом. "А звідти розділяється і утворює чотири русла (досл. основи)"³⁴¹. І внаслідок цієї парси, що вивела Біну з Едену, відокремилися ступені й стали чотирма основами, тобто чотирма річками, чотирма видами світіння, що сходять від чотирьох парсаот, званих Пардес. Тому що ріка означає "світіння".

Ці чотири мудреця, що увійшли до Пардесу, увійшли в ці чотири ріки, які походять від чотирьох парсаот. Від парси світу Асія виходить ріка Пішон, що представляє собою частину, яка називається "пшат (просте тлумачення)".

Від парси світу Єцира, тобто "вав і" слова "ґахон (ינא черев)"³⁴⁵, виходить річка Ґіхон, що є частиною, званою "ремез (натяк)", і ҐАР, які відсутні в місці "вав і" слова "ґахон (ינא черев)"³⁴⁵, - це ҐАР властивості Хохма. Сказано, що "мудрого повідомляють за допомогою натяку", і натяком називається ВАК без ҐАР, - тобто лише мудрого, котрий потребує мохін світіння Хохми. Однак щодо мохін де-хасадім, - там присутні ҐАР так само, як і в світі Брія. Однак світу Єцира потрібне якраз світіння Хохми, і ҐАР де-хасадім є недостатніми для нього.

І ці ҐАР світіння Хохми, котрі відсутні в місці "вав і" слова "ґахон (ינא черев)"³⁴⁵, є довершеністю душі Моше, яка відкриється лише в кінці виправлення, в той час, коли Моше підніметься до відродження з мертвих. І досконалість душі Моше похована й вкрита в місці "вав і" слова "ґахон (ינא черев)"³⁴⁵, і може розкритися лише внаслідок відродження мертвих, і тоді повернеться Моше до Ізраелю. І разом з ним - два Машиаха, - тобто розкриються ҐАР в світі Єцира, тому що скасуються тоді всі парсаот, і знову стануть три світи БЄА світом Ацилут. І ҐАР де-Хохма будуть світити в світі Єцира так само, як в Ацилуті, що означає "розкриття душі Моше".

Камені чистого мармуру

252) Сказав рабі Ельзар: "Одного разу запитали товариші: "Що означає сказане рабі Аківою своїм учням: "Коли досягнете ви каменів чистого мармуру, не кажіть: "Води, води", наражаючи себе на небезпеку, оскільки сказано: "Той, хто вирікає брехню, не затвердиться перед очима Моїми"³⁵⁵.

Тим часом спустився туди найстаріший зі старців. Хохма і Біна називаються старцями, а Кетер, що знаходиться вище від Хохми й Біни, називається "найстарішим із старців", і це - розкриття душі рівня ехіда, якій належить розкритися в світі при завершенні виправлення.

Сказав їм: "Чим ви займаєтесь?". Відповіли йому, що займаються тим, що сказав рабі Аківа своїм учням, коли вони прийдуть до каменів чистого мармуру. Сказав він їм: "Ясно, що тут міститься найвища таємниця, однак у вищому зібранні її розкрили. І для того, щоб ви не помилялися в цій таємниці, спустився я до вас пояснити її, оскільки вам вже розкрилася ця таємниця. І таємниця ця прихована від усього покоління", - тобто оскільки ви між собою вже розкрили в загальному вигляді цю таємницю, приховану від усіх людей вашого покоління, - можна розкрити її вам у всій повноті.

253) Безсумнівно, що це ті камені чистого мармуру, з яких виходять "чисті води"³⁵⁶. І на них вказують дві літери "йуд" в букві "алеф х", - на початку її та в кінці. А "вав і" в букві "алеф х", що проходить між двома буквами "йуд", це Древо життя, і всякий, хто покуштував від нього, буде жити вічно. І ці дві букви "йуд" в букві "алеф х" вказані у словах "і створив (ва-їцер חיי)"³⁵⁷, в яких є дві букви "йуд". І це - два види створення, - утворення вищих та створення нижніх. І це - дві літери "йуд", що стоять на початку і в кінці імені АВАЯДНІ (ה'י'ד'ה'), які означають Хохму на початку цього імені та Хохму в кінці цього імені. І вони називаються "таємниці мудрості"³⁵⁷, тому що їм невідома вища Хохма, що розташована під вищим Кетером.

Кетер Аріх Анпіну називається вищим Кетером, а під ним - Хохма Аріх Анпіну, - одне всередині іншого. І вона називається вкритою Хохмою (Хохма стімаа), тому що була прихована і не наповнює парцуфи Ацилуту. І Хохма, яка передається в світі Ацилут, - тільки від Біни, що стає Хохмою внаслідок свого підйому в рош Аріх Анпіну. Ця Біна називається вищою Хохмою. І коли Зеір Анпін отримує від неї та передає Нукві, Нуква називається нижньою Хохмою. Ці дві Хохми називаються "таємницями мудрості"³⁵⁷, оскільки їм невідома Хохма, - у порівнянні з вищою Хохмою Аріх Анпіну, що розташована під його Кетером і звана "вкрита Хохма (Хохма стімаа)", - бо нічого не можуть отримати від неї.

Ці дві Хохми символізуються двома буквами "йуд", на початку і в кінці імені АВАЯДНІ (ה'י'ד'ה'). І це - дві літери "йуд" слів "і створив (ва-їцер חיי)"³⁵⁷:

1. створення вищих, - властивості майбутнього світу, - які походять від вищої Хохми, тобто Біни;

2. створення нижніх, що знаходяться у "цьому світі", які походять від нижньої Хохми, тобто Малхут, Нукви Зеір Анпіну.

І це - дві літери "йуд" в букві "алеф х". Верхня "йуд" - це вища Хохма, нижня "йуд" - це нижня Хохма, а лінія, що проходить між ними, - це Зеір Анпін, званий "вав і", якого ще називають Древом життя, котрий отримує від вищої Хохми, від верхньої "йуд", що знаходиться над ним, та передає нижній Хохмі, нижній "йуд", котра знаходиться під ним. І це - каміння чистого мармуру: Біна, звана вищою Хохмою, та Малхут, звана нижньою Хохмою.

254) І вони відповідають двом "очам (ейнаїм)", з яких падають дві сльози у велике море. Тому що Хохма називається "ейнаїм (очі)". Праве "око" відповідає вищій Хохмі, а ліве "око" - нижній Хохмі. І падають ці сльози тому, що Моше опустив Тору Ізраелю за допомогою двох цих скрижалей, Біни й Малхут, - права скрижаль - це Біна, ліва - це Малхут, - і вони

³⁵⁵ Писання, Псалми, 101:7.

³⁵⁶ Пророки, Єхезкель, 36:25.

³⁵⁷ Писання, Йов, 11:6.

відповідають двом "очам (ейнаїм)". І не удостоїлися їх Ізраель, оскільки вони розбилися і впали внаслідок прогріху литого теляти, як сказано: "І розбив їх у підніжжя гори"³⁵⁸. І це викликало руйнування першого й другого Храмів, бо вони теж походять від двох скрижалів: перший Храм - від правої скрижалі, вищої Хохми, тобто Біни, а другий Храм - від лівої скрижалі, нижньої Хохми, Малхут. І тому шкода, що викликана розбиттям скрижалей, призвела до їхнього руйнування.

І тому у велике море впали дві сльози, які вказують на руйнування, котрі сталися внаслідок розбиття перших скрижалей. І ці скрижалі впали та розбилися тому, що відсторонилися від них "вав і", і це - "вав і" слів "і створив (ва-їцер רָצַו)"³³¹. Тому що дві букви "йуд" в словах "і створив (ва-їцер רָצַו)"³³¹ - це дві літери "йуд" в букві "алеф х", і це дві скрижалі. І ця "вав і" слів "і створив (ва-їцер רָצַו)"³³¹ є лінією, що проходить між ними і зветься Древо життя. А після того, як Ізраель виправили гріх Древа пізнання і перестала діяти в них нечистота змія, вони удостоїлися скрижалів, тобто двох букв "йуд", вищої й нижньої Хохми, та удостоїлися Древа життя, тобто лінії, що проходить між ними і званої свободою від ангела смерті.

Однак прогріхом золотого теля вони зіпсували своє виправлення, і тому віддалилося від них Древо життя, тому що вада від Древа пізнання знову повернулася до них, і вони знову опинилися під гнітом ангела смерті. А ті скрижалі, які містили в собі Древо життя, розбилися і впали. І дав Він їм дві інші скрижалі, - зі сторони Древа пізнання добра і зла, від яких дарована їм Тора у вигляді заборон та дозволів, і від правої виходить життя, а від лівої - смерть, як сказали мудреці: "Для тих, хто дотримується правої сторони в ній - це еліксир життя, а для тих, хто дотримується лівої - смертельна отрута"³⁵⁹.

255) І тому застеріг рабі Аківа своїх учнів: "Коли ви досягнете каменів чистого мармуру, не кажіть: "Води, води", наражаючи себе на небезпеку", - тобто не порівнюйте камені чистого мармуру з іншими каменями, які є життям і смертю, і звідти сказано: "Серце мудрого тягне його вправо, а серце дурня - вліво"³⁶⁰. І крім того, ви ще наразите себе на небезпеку тому, що ці камені Древа пізнання добра і зла перебувають у розділенні, а камені чистого мармуру перебувають у єдності, без усякого поділу.

І якщо ви скажете, що позаяк Древо життя відсторонилася від них в час, коли був здійснений гріх золотого теля, і вони впали та розбилися, і тому є розділення між ними, - то "той, хто проголошує брехню, не утвердиться перед очима Моїми"³⁵⁵, адже нагорі між ними немає поділу. Бо ті, які розбилися, відносилися до каменів чистого мармуру, і в такому випадкові немає в них розділення, як і властиво каменям чистого мармуру, і тому вважається, ніби вони ніколи не розбивалися.

Пояснення сказаного. Тора називається "водами", як сказали мудреці: "Немає інших вод, крім Тори"³⁶¹. А джерело Тори - це дві скрижалі свідоцтва, Біна й Малхут. І називаються вони двома кам'яними скрижалями тому, що від них виходить вода, звана Торою. Перші скрижалі Ізраель отримали у довершеності, якими вони будуть в кінці виправлення. Як сказано: "висічено на скрижалях"³⁶², - читай не «висічено (харут)», а "свобода (херут)", оскільки вони були свободою від ангела смерті так само, як це буде в кінці виправлення. Однак прогріхом золотого теляти вони зіпсували це виправлення, і знову ангел смерті став володарювати над ними, і розбилися скрижалі. І були дані їм другі скрижалі, - зі сторони життя і смерті.

І все виправлення полягає лише в притягненні світла Тори. Адже за допомогою МАН, який Ізраель піднімають завдяки виконанню заповідей і добрих діянь, вони викликають вищі зіву'ї (з'єднання), що поступово розкривають світло Тори Ізраєлеві, доки не удостоюються, внаслідок цього, кінця виправлення. І відкриваються тоді дві кам'яні скрижалі, два камені чистого мармуру. І немає там більше одних вод та інших у розділенні, - тобто води праворуч

³⁵⁸ Тора, Шмот, 32:19.

³⁵⁹ Вавилонський Талмуд, трактат Шабат, арк. 88:2.

³⁶⁰ Писання, Коелет, 10:2.

³⁶¹ Вавилонський Талмуд, трактат Бава Кама, лист 17:1.

³⁶² Тора, Шмот, 32:16.

- життя, а зліва - смерть, - бо "знищить Він смерть навіки"³⁶³, і всі вони - чисті, і всі вони - життя. Таким чином, камені чистого мармуру є наслідком і породженням всієї Тори, і вони розкриваються за допомогою других скрижалей як два види вод.

І тому застеріг рабі Аківа своїх учнів: "Коли ви досягнете каменів чистого мармуру, не кажіть: "Води, води", - тобто він побоювався, щоб не помилилися, думаючи, що камені чистого мармуру є результатом Тори, яка розкрилася у властивості "води-води" в розділенні, зі сторони других скрижалей, оскільки принизять тоді достойність каменів чистого мармуру. І хоча самі по собі вони є "чистими водами"³⁵⁶, але оскільки вийшли з властивості "води-води", - "достатньо бути підданим суду, щоби думали, ніби ти засуджений". І тому сказав: "Не порівнюйте камені чистого мармуру з іншими каменями, які є життям і смертю". Бо якщо ви будете думати, що камені чистого мармуру є породженням і наслідком других скрижалей, в яких міститься життя і смерть, то значить, ви порівнюєте їх, адже "достатньо бути підданим суду, щоби думали, ніби ти засуджений", і ви, тим самим, зневажливо ставитеся до каменів чистого мармуру.

Та окрім зневаги, ви обманюєте самих себе. Тому що до виправлення, коли Тора походила від других скрижалей, у властивості Древа пізнання добра і зла, панувала тоді сила розділення. А зараз, коли відкрилися камені чистого мармуру, розкрилася єдність без усякого розділення, тобто розкрилося, що з самого початку не було ніякого роз'єднання в світі. І як же думали, що розбилися перші скрижалі, та відсторонилася Древо життя від них, - адже це повна брехня, оскільки тепер відкрилося, що немає нагорі ніякого розділення в перших скрижалях, тому що ті скрижалі, які розбилися, були насправді камінням чистого мармуру, які розкрилися зараз. І вся влада, яка тимчасово була у Древа пізнання добра і зла зі сторони роз'єднання, "зникла, не залишивши сліду"³⁶⁴, і здається, ніби її ніколи й не було в світі.

Таким чином, перші скрижалі зовсім не були розбиті, і вся Тора, яка розкрилася та призвела до остаточного виправлення, виходила саме від перших скрижалей, і не були домішані до неї добро і зло, та життя і смерть в накресленнях других скрижалей, як уявлялося вам до виправлення. Тобто в кінці виправлення, коли буде викоренений Сам, розкриється всім, що Сам ніколи й не жив, але завжди правила лише єдність, як сказано: "Немає нікого окрім Нього"²⁰⁶.

³⁶³ Пророки, Єшаягу, 25:8.

³⁶⁴ Писання, Пісня пісень, 2:11.

І ріка витікає з Едену

256) "І ріка витікає з Едену"³⁴¹. Звичайно ж, у вищому Древі життя, в Зеір Анпіні Ацилуту, немає чужих кліпот, як сказано про нього: "Не встановиться у тебе зло"³⁶⁵, тому що кліпот починаються в світі Брія, розташованому під Ацилутом. Однак в Древі, що знаходиться внизу, тобто в світі Брія, є чужі кліпот. І це Древо посаджено в Еденському саді, Зеір Анпіні, що знаходиться внизу, - тобто Зеір Анпіні світу Брія. І Древо там називається Ханох або Матат.

Адже у вищому Еденському саді Творця, тобто в Еденському саді світу Ацилут, немає кліпот, аби там могло виникнути "викривлення і збочення"³⁶⁶. І тому сказано про нього: "І ріка витікає з Едену"³⁴¹. "Ріка" - це Матат, "витікає з Едену"³⁴¹ - виходить з його блаженства, і це - мохін Іми. Тому що Біна називається Еден. "Щоби зросити сад"³⁴¹, - сад Матата, його Пардес, тобто Малхут світу Брія. І туди увійшли Бен Азай, Бен Зума та Еліша. І кліпот Матата - це добро з одного боку і зло з іншого. І тому є в Торі заборонене і дозволене, придатне і непридатне, нечисте й чисте.

"Ріка" - це Зеір Анпін світу Ацилут, Еден - вища Іма. В такому випадку, чому сказано: "Витікає з Едену"³⁴¹, що означає - виходить від мохін вищої Іми? Адже в Ацилуті немає кліпот, що перешкоджають там світінню мохін настільки, що можна було б сказати про Зеір Анпіна, як про такого, що виходить і відокремлюється від вищої Іми? Тому пояснив рабі Шимон, що "ріка" - це Матат, котрий знаходиться нижче від парси світу Ацилут, і в якому можуть бути вже кліпот, щоб відокремити його від Ацилуту, і він знаходиться в Еденському саді світу Брія аби зрошувати його. І тому сказано: "І ріка", - тобто Матат, - "витікає з Едену"³⁴¹ - з вищого Еденського саду, Малхут світу Ацилут. Бо ця ріка вийшла і відокремилася від неї і прийшла в світ Брія для того, щоб зрошувати сад, і це - Еденський сад світу Брія, Малхут світу Брія, звана Пардес, в який увійшли Бен Азай, Бен Зума та Еліша.

257) Піднявся один старець, звернувшись до рабі Шимона: "Рабі, рабі! Правильно, звичайно, що немає кліпот в світі Ацилут, а тільки в світі Брія, але Матат не називається Деревом життя". Тобто він засумнівався в сказаному ним, адже якщо тлумачити, що сад в уривку - це Еденський сад світу Брія, то як в такому випадку тлумачиться уривок: "І Древо життя посеред саду"³¹⁴? Адже в саді світу Брія немає Древа життя, і Матат не є Деревом життя, оскільки є в ньому добро і зло.

Але сенс полягає в наступному. Слова "І створив (ва-їцер רָצַו)"³³¹, що написані з двома буквами "йуд", вказують на два утворення, - утворення добра та створення зла, і це - Древо пізнання добра і зла, в якому знаходяться ці два утворення. Древо пізнання - це мала людина в той час, коли є у неї мохін де-катнут. І тоді від неї походять сторона смерті і сторона життя, заборонене й дозволене. Тобто заборонене приносить смерть, а дозволене є життям, оскільки обидва вони походять від мохін де-катнут людини, і це - два утворення в ній. І тому називається Деревом пізнання добра та зла, і тому сказано про нього: "І створив (ва-їцер רָצַו)"³³¹, з двома літерами "йуд". І про цю людину в стані катнут сказано: "І створив Творець Всесильний людину з праху земного"³³¹.

258) "І вдихнув у ніздрі її дихання життя"³³¹ - від вищої Шхіни, званої Еден і званої "повернення". У цьому уривку наводяться два стани:

1. стан мохін де-катнут, про який сказано: "І створив Творець Всесильний людину з праху земного"³³¹, і це - властивість Древа пізнання добра і зла, тому що "І створив (ва-їцер רָצַו)"³³¹ вказує на два утворення - добра і зла;

2. стан мохін де-гадлут, про який сказано: "І вдихнув у ніздрі її дихання життя"³³¹, бо світло Біни, яка є вищою Шхіною, називається "диханням життя"³³¹, а світло Біни - це мохін де-гадлут, і воно називається Еден; і тому про людину, що отримала мохін де-гадлут, сказано: "І Древо життя посеред саду"³¹⁴, бо в га́длуті вона зветься Деревом життя, і вона

³⁶⁵ Писання, Псалми, 5:5.

³⁶⁶ Писання, Притчі, 8:8.

відноситься до властивості "середній стовп", тобто до Зеір Анпіну світу Ацилут; а "сад" - це нижня Шхіна.

Таким чином, у людини є три зв'язки, звані нешама, руах, нефеш:

1. від вищої Шхіни є у неї нешама;
2. від Зеір Анпіна світу Ацилут є у неї руах;
3. від саду, тобто Малхут, нижньої Шхіни, є у нього нефеш.

І за допомогою них, - тобто разом з нешама, руах, нефеш, - "стала людина істотою живою"³³¹. І це називається "з самих уст Його" по відношенню до Шхіни, званої "диханням (несама) життя"³³¹. Тобто тепер може сказане: "І вдихнув у ніздрі його"³³¹ означати, що Творець вдихнув своїми вустами в ніздрі Адама Рішона. Тому що дихання (несама) життя - це світло вищої Шхіни, і це наповнення вищої Шхіни теж сходить з вуст (пе) Зеір Анпіну. Тобто мохін де-Г'АР завжди передаються від пе властивості рош, тобто Малхут де-рош. І тому сказано: "І вдихнув"³³¹, тобто через уста (пе).

І цим пояснюється питання рабі Шимона, який запитав: "Як може бути сказано про Зеір Анпін світу Ацилут "і ріка витікає з Едену, і звідти розділяється"³⁴¹, після того, як немає ніяких кліпот в світі Ацилут, які могли б відокремити Зеір Анпіна від Біни, як сказано в уривку "і звідти розділяється"³⁴¹. І тому сказав старець, що уривок вказує на Адама Рішона, у якого є два стани, катнут і г'адлут. В катнуті сказано про нього: "І створив"³³¹, і це два утворення - добра і зла. І тоді знаходиться Адам в світах Б'СА серед кліпот, і називається Древом пізнання добра і зла. І на цей стан вказує уривок: "І ріка витікає з Едену"³⁴¹. Оскільки в цей час виходить ріка, тобто Адам, з Ацилуту, званого Еден, в світі розділення - в Б'СА.

А сказане: "І Дерево життя посеред саду"³¹⁴ вказує на стан г'адлуту Адама (людини), який набуває нешама, руах, нефеш від світу Ацилут, тому що в цей час він піднімається в Ацилут і обкладає Зеір Анпін, званий Древом життя, і тоді Адам теж називається Древом життя, як і він. Тому що нижній, який обкладає вищого, стає, як і він. І в той час знаходився Адам в Еденському саді світу Ацилут.

Як тільки вимовив старець ці слова, вознісся нагору. Сказав рабі Шимон: "Зрозуміло, що це був ангел. І все ж, є у нас підтвердження сказаного". Пояснення. Рабі Шимон тлумачив сказане: "І Дерево життя посеред саду"³¹⁴ по відношенню до кінця виправлення. Тому старець не повинен був заперечувати йому, що Матат не називається Древом життя. Тому що уривок "і ріка витікає з Едену"³⁴¹ відноситься до періоду шість тисяч років, коли Матат знаходиться у властивості добра і зла. А уривок "і Дерево життя посеред саду"³¹⁴ відноситься до кінця виправлення, коли Б'СА і Матат знову стануть світом Ацилут. Тоді Матат буде у властивості Дерево життя.

Оскільки рабі Шимон побачив, що старець не зрозумів цього, стало зрозуміло йому, що це ангел. Бо в ангелів немає осягнення того, що станеться в майбутньому, в кінці виправлення. Як сказано: "У цей час буде сказано Якову та Ізраелю, що зробив Творець"³⁶⁷. Тобто під час остаточного виправлення осягнення Ізраеля перевищить осягнення ангелів, і ангели будуть питати в Ізраеля: "Що зробив Творець?"³⁶⁷. Тому що Творець виправив чотири світи АБ'СА в усьому необхідному, щоб Ізраель могли завершити це виправлення.

Однак щодо самого кінця виправлення Він нічого не зробив, як сказано: "Разом з ким ви дієте?". "Я почав створювати світи, а ви завершуєте їх". І тому також і в ангелів немає нічого від властивості кінця виправлення, і вони не осягають з цього нічого, і щодо цього змушені питати Ізраель: "Що зробив Творець?"³⁶⁷. І рабі Шимон, побачивши, що той не знав як витлумачити речення про Дерево життя щодо кінця виправлення, зрозумів, що це - ангел, котрий не осягає того, що відбувається там.

Та разом з тим, сказав, що старець не тільки не суперечив його словами, але крім того, в словах його є підтвердження сказаного рабі Шимоном. Бо за словами старця, "і ріка витікає з Едену"³⁴¹ вказує на час катнуту, а сказане "і Дерево життя посеред саду"³¹⁴ - на час г'адлуту, і

³⁶⁷ Тора, Бемідбар, 23:23.

це відповідає словами рабі Шимона, який витлумачив, що "і ріка витікає з Едену"³⁴¹ вказує на шість тисяч років, протягом яких світи БЄА знаходяться в катнуті та відокремлені від Ацилуту, а сказане "і Древо життя посеред саду"³¹⁴ - на стан кінця виправлення, коли світи БЄА повернуться у світ Ацилут і в стан ґадлуту. Таким чином, слова старця схожі на слова рабі Шимона і є в них підтвердження сказаного ним.

І помістив її в Еденському саді

259) Після того, як старець витлумачив, що "ріка витікає з Едену"³⁴¹ і "Древо життя посеред саду"³¹⁴ вказують на катнут та ґадлут Адама Рішона, рабі Шимон витлумачив також, що сказане "і взяв Творець всесильний людину (адама)"³⁶⁸ вказує на катнут і ґадлут Адама Рішона. І він запитує: "Звідки Він взяв людину? Де вона була до того, як Творець помістив її в Еденському саді?". Взяв Він її від цих чотирьох основ розділення, про які говорить уривок "а звідти розділяється та утворює чотири русла (досл. основи)"³⁴¹, який вказує на чотири основи. І Творець відділив людину від цих чотирьох основ розділення та "помістив її в Еденському саді"³⁶⁸ світу Ацилут.

Пояснення. Старець витлумачив, що сказане "і ріка витікає з Едену"³⁴¹ вказує на Адама Рішона в стані катнут, коли він вийшов зі світу Ацилут, тобто Едену, та прийшов в світи БЄА розділення. А потім, у ґадлуті, піднявся в Еденський сад світу Ацилут і отримав там три зв'язки: нешама, руах, нефеш, звані Еден, ріка, сад, де Еден - це світло Біни, зване нешама, сад - це світло Малхут світу Ацилут, зване нефеш, а сама людина стала властивістю "річка, що зрошує сад", тобто світлом руах. І таким же шляхом рабі Шимон роз'яснив сказане "і взяв Творець Всесильний людину та помістив її в Еденському саді"³⁶⁸, оскільки до цього він перебував у БЄА розділення, і тіло його складалося з чотирьох основ розділення. А під час ґадлуту відділив його Творець від чотирьох основ розділення та підняв його в Еденський сад світу Ацилут, і він став властивістю "ріка світу Ацилут, яка отримує від Едену і наповнює сад".

260) І так само, як вчинив Він з Адамом Рішоном під час його ґадлуту, піднявши його зі світів БЄА розділення до Еденського саду світу Ацилут, - так само вчинить Творець і з людиною, яка здійснює повернення й займається Торою. Тоді Творець бере того, хто здійснив повернення з БЄА розділення, і про чотири основи розділення сказано: "А звідти розділяється"³⁴¹, оскільки Він відділив його від їхніх бажань та "помістив його в Своєму саді"³⁶⁸, тобто в Шхіні, Малхут, щоби служити Шхіні за допомогою виконавчих заповідей, та оберігати Шхіну за допомогою заборонних заповідей, як сказано: "Щоб обробляти (сад) і оберігати його"³⁶⁸, що означає - займатися виконавчими заповідями та дотримуватися заборонних заповідей.

Якщо удостоївся оберігати Шхіну, - він стане головою (рош) над чотирма основами його тіла (гуф), і стане рікою, і вони будуть зрошуватися нею, а не іншою стороною, тобто сітрою ахра. І будуть знати, що він - Господар, який царює над ними, адже оскільки він знаходиться в Еденському саді та виконує заповіді, щоб оберігати сад, тобто Шхіну, включаються чотири основи його тіла (гуф) в цей сад. Тому що сад - це його душа (нефеш), а тіло й душа завжди включені одне до одної. І оскільки сама людина, набуваючи там властивості цієї ріки, отримує наповнення від Едену та зрошує сад, вона, таким чином, зрошує чотири основи свого тіла (гуф). І тоді вона царює над ними, щоб вони не бажали нічого для себе, і де тільки можна доставляли радість Творцеві.

261) А якщо вона порушила заповіді Тори, будуть зрошуватися чотири основи її тіла (гуф) гіркотою Древа зла, тобто злої основи, і про всі її органи, що походять від чотирьох основ в ній, сказано: "І робили гірким життя їх"³⁶⁹. "І робили гірким"³⁶⁹ - гіркотою жовчі, бо три шкідника є в кліпот, що відповідають НАРАН Адама, звані "печінка", "селезінка" і "жовч". Печінка протистоїть нефеш, селезінка - руах, жовч - нешама. Як сказали мудреці: "І крапля жовчі висить на вістрі меча ангела смерті"³⁷⁰. І це він має на увазі, кажучи тут: "І робили гірким життя їх"³⁶⁹, - гіркотою жовчі, яка є найбільшим шкідником, що протистоїть нешама. І щодо органів святості тіла (гуф), які походять від сторони добра, сказано тоді: "І прийшли в Мару (досл. гірка) і не могли пити воду з-за гіркоти"³⁷¹.

³⁶⁸ Тора, Берешит, 2:15. "І взяв Творець Всесильний людину і помістив її в Еденському саді, обробляти та оберігати його".

³⁶⁹ Тора, Шмот, 1:14.

³⁷⁰ Вавилонський Талмуд, трактат Авода зара, арк. 20: 2.

³⁷¹ Тора, Шмот, 15:23.

"І робили гірким життя їх тяжкою працею"³⁶⁹ - ставлячи важкі питання, "над глиною (досл. матеріалом)"³⁶⁹, - змушуючи їх переходити від легких висновків до тяжких, - "цеглою"³⁶⁹, - з'ясуванням законів, - "і всілякою працею в полі"³⁶⁹, - у Брайті, - "будь-якою роботою"³⁶⁹ - Мішною. Тому що прогріхами своїми вони призвели до того, що зміцнилася сітра ахра в усіх частинах їхньої Тори. І це означає висловлювання: "А якщо не удостоївся, - стає для нього Тора смертельною отрутою"³⁷².

262) Але, якщо здійснюють повернення, то сказано про них: "І вказав йому Творець дерево"³⁷³, - Дерево життя, завдяки якому "і всолодилися води"³⁷³. Тому що гіркота і смертельна отрута усуваються тоді від Тори, і розкривається йому насолода, що міститься в ній, - еліксир життя.

Дерево життя - це Моше Машиах, тобто душа Моше, яка розкриється з приходом Машиаха. І сказано про нього до приходу Машиаха: "І посох Всесильного в руці його"³⁷⁴. "Посох Всесильного"³⁷⁴ - це Матат, від однієї сторони якого виходить життя, а від іншої - смерть, який перетворюється зі змія на посох, а з посоха на змія. І коли він перетворювався на посох, то допомагав Моше зі сторони добра, і від нього виходило життя. А коли перетворювався на змія, - то протистояв Моше, бо тоді діяв зі сторони смерті, - відразу ж: "І втік Моше від нього"³⁷⁵.

263) Творець віддав Матата під владу Моше, щоб він користувався ним, як посохом (мате) Творця. Тому що в руках Моше - це посох, і він стає змієм лише коли не перебуває в руках Моше. І Матат - це усна Тора, в якій є заборонене й дозволене, сторона добра і сторона зла, як і в Мататі, що є властивістю Тори світу Брія. Однак в Ацилуті, - як сказано: "Не вселиться до тебе зло"³⁶⁵, і вся Тора - це імена Творця.

Пояснення сказаного. Так само, як є захар і нуква в світі Ацилут, звані Зеір Анпін і Нуква, - так само є захар і нуква в самій Нукві, тому що вона складається з десяти сфирот. Захар в ній, який світить знизу догори, - це її власна якість. Однак захар в ній, який світить від неї та й нижче, - в світі БЄА розділення, - називається Матат. І дві точки з'єдналися в екрані Нукви - властивість суду та властивість милосердя³⁷⁶. Коли нижні удостоюються, точка суду знаходиться у прихованні та не пізнається, і вона діє з точки властивості милосердя. І в цей час виходить від неї лише життя і добро. А якщо нижні вчинюють прогріхи, вони розкривають в результаті прогріхів точку властивості суду в Нукві, а точка властивості милосердя ховається, і тоді виходить від неї смерть та зло.

І відомо, що суди в екрані не діють знизу нагору, а тільки згори вниз. Тому ангел Матат, властивість "захар" в ній, що розташована від її екрану й нижче, називається посохом (мате נחם), бо складається з цих двох точок, наявних в Малхут. І коли нижні удостоюються, він схиляється (мате נחם) до милості. А коли не удостоюються, то схиляється (мате נחם) до покарання. І також вважається, що він перетворюється зі змія на посох, коли нижні удостоюються. А коли не удостоюються, - то перетворюється з посоха на змія.

Це значення слів "посох (мате) Всесильного"³⁷⁴. Тому що Моше користувався ним, Мататом, для знамень і чудес, які робив. І сказано, що Нуква - це усна Тора, і в ній містяться дві точки, від яких походять заборонене й дозволене, і також Матат походить з цих двох точок. А після того, як ударив ним по скелі, взяв Творець посох в Свою руку. І сказано про це: "І накинуся на нього з палицею"³⁷⁷, щоб вдарити його нею. "Палка" - це зла основа, змії, і всі біди у вигнанні трапляються через нього, оскільки воно є джерелом усіх страждань і покарань, що воцаряються у вигнанні.

264) "І звідти розділяється"³⁴¹. Коли Творець забирає людину, яка займається Торою, з цього тіла, з чотирьох основ розділення в ньому, тоді вона відділяється від них і стає рош

³⁷² Вавилонський Талмуд, трактат Йома, арк. 72:2.

³⁷³ Тора, Шмот, 15:25.

³⁷⁴ Тора, Шмот, 17: 9.

³⁷⁵ Тора, Шмот, 4: 3.

³⁷⁶ Див. "Передмову книги Зоар", стаття "Дві точки", п.122.

³⁷⁷ Пророки, Шмуель 2, 23:21.

(главою) у чотирьох істот будови (меркава). Сказано про них: "На руках вони понесуть тебе"³⁷⁸. І замість стану, в якому людина була занурена у чотири основи розділювального тіла, вона удостоюється завдяки заняттям Торою того, що Творець відокремлює її від жаг основ її тіла, та піднімає її нагору, головою (рош) над чотирма істотами будови (меркава). І ці істоти підносять її, як сказано: "На руках вони понесуть тебе, щоб не спіткнулася об камінь нога твоя"³⁷⁸.

³⁷⁸ Писання, Псалми, 91:12.

Ідоловірство, кровопролиття і кровозмішення

265) "І повелів Творець Всесильний людині, сказавши: "Від усілякого дерева саду можеш їсти, але від Древа пізнання добра і зла - не їж"³⁷⁹. "І повелів" - вказує на заборону ідолопоклонства, яке включене до Древа пізнання, як сказано: "Повеління стосується лише ідолопоклонства"³⁸⁰, оскільки від Древа пізнання походять чужі божества. Тому що три порушення включені до Древа пізнання - ідоловірство, кровозмішення і кровопролиття.

Кліпа ідолопоклонства перебуває в печінці та через неї стає обтяжливою робота, яка називається ідолопоклонством. Печінка гнівається на ідоловірство, однак внаслідок гніву печінка віддається для перебування там кліпи ідолопоклонства. Сказано: "Всякий, хто гнівається, - немов поклоняється чужим божествам"³⁸¹. І також сказане "і повелів" вказує на порушення заборони ідолопоклонства, включеного до Древа пізнання.

266) Слово "людині" вказує на заборону кровопролиття, яке включене до Древа пізнання, як сказано: "Хто проллє кров людську, людиною кров його пролита буде"³⁸². І тут, й у випадку кровопролиття йдеться про людину. Там говориться про кровопролиття, і також тут мовиться про кровопролиття. Кліпот, що проливають кров, живуть у жовчі. І це - меч ангела смерті, яким він вбиває людей. Сказано: "І крапля жовчі висить на вістрі меча ангела смерті, і від неї людина вмирає"³⁸³. Також сказано: "Наслідки від неї є гіркими, мов полин, гострими, як меч двосічний"³⁸⁴.

"Сказав"³⁷⁹ - це кровозмішення. Вказує на заборону кровозмішення, яке включене до Древа пізнання. І кліпа кровозмішення перебуває в селезінці. Про неї сказано: "Поїла, витерла уста (пе) свої і каже: "Не зробила я поганого"³⁸⁵. Тому що в селезінці немає увідного отвору (пе) і протоків, щоби годуватися за допомогою них, і вона вбирає чорну кров від печінки, хоча у неї самої немає увідного отвору (пе).

Усі, хто проливає кров, походять від кліпи, яка знаходиться в жовчі. Тому кров артерій серця, бачачи краплю жовчі, відразу ж тікає від неї. Як сказано: "В печінці пробуджується гнів, і жовч впускає до неї краплю"³⁸⁶, - оскільки тікає тоді кров, що наявна в печінці, і гнів її остигає. І ця втеча відбувається через те, що кліпа тих, хто проливає кров людини, перебуває в жовчі, тому кров боїться і тікає від неї.

267) Всім тим, хто порушує заборону кровозмішення властиво ховатися в темряві, як сказано: "Око перелюбника чекає темряви, бо думає він: "Не побачить мене жодне око!"³⁸⁷. І чорна кров в селезінці вказує на те, що кліпа кровозмішення присутня в цій чорній крові, що є подібною до темряви.

У того, хто порушив заборону кровопролиття, ідолопоклонства і кровозмішення душа перевтілюється під впливом сил трьох кліпот: печінки, жовчі та селезінки. І судять таких в пеклі три поставлених там над ними повелителя: згуба, гнів і лют.

268) П'ятнадцять заборон кровозмішення відповідають числовим значенням "йуд-гей ה' (15)" імені АВАЯ (הויה). Інші шість заборон кровозмішення, другого виду, відповідають числовим значенням "вав ו (6)" імені АВАЯ. Ще до того, як Ізраель опинилися у вигнанні, і Шхіна ще перебувала з ними, наказав Творець Ізраелю: "Нагоди матері своєї не відкривай"³⁸⁸, - з тим, щоб не заподіяли шкоди Шхіні, матері народу Ізраелю. Це вигнання називається відкриттям нагоди Шхіни. За порушення заборони кровозмішення були вигнані Ізраель, і Шхіна знаходиться у вигнанні. І це - відкриття нагоди Шхіни. Тому що перебування

³⁷⁹ Тора, Берешит, 2:16,17.

³⁸⁰ Вавилонський Талмуд, трактат Сангедрін, арк. 56:2.

³⁸¹ Вавилонський Талмуд, трактат Недарім, арк. 22:1.

³⁸² Тора, Берешит, 9:6.

³⁸³ Вавилонський Талмуд, трактат Авода зара, арк. 20:2.

³⁸⁴ Писання, Притчі, 5:4.

³⁸⁵ Писання, Притчі, 30:20.

³⁸⁶ Мішна, Трактат Авот, глава 1.

³⁸⁷ Писання, Йов, 24:15.

³⁸⁸ Тора, Ваікра, 18:7.

Шхіни у вигнанні вважається наготою її, як сказано: "Всі, хто почитав її, - зневажають її, бо побачили ганьбу її"³⁸⁹.

Цією ганьбою Шхіни є Ліліт, прародителька великого наброду, і вважається ганьбою тому, що правління Шхіни і достаток її, праматері Ісраеля, перейшло до Ліліт, праматері великого наброду. І великий набрід, що приходить до влади під час вигнання, вважається ганьбою Шхіни і ганьбою вищого Ісраеля, Зеїр Анпіну, чоловіка Шхіни. Про вищого Ісраеля сказано: "Нагоди батька свого не відкривай"³⁸⁸. Бо коли Шхіна знаходиться у вигнанні, Ліліт і великий набрід отримують його достаток, який він повинен був передати Шхіні. Тому вигнання вважається ганьбою для вищого Ісраеля.

269) Ті, хто порушує заборону кровозмішення розділяють першу "гей ה" імені АВАЯ (הויה) та його нижню "гей ה", і "вав ו" імені АВАЯ не може перебувати між ними. Як сказано: "Нагоди жінки й дочки її не відкривай"³⁹⁰. Тому що перша "гей ה" - це мати, а нижня "гей ה" - донька її. І оскільки "вав ו" імені АВАЯ (הויה), Зеїр Анпін, не знаходиться між ними, щоб отримувати від матері та передавати дочці її, то завдається шкода "жінці і дочці її"³⁹⁰, бо перешкоджання наповненню першої "гей ה" вважається теж ганьбою для неї. "Жінка і дочка її"³⁹⁰ - це вища Шхіна, мати, та нижня Шхіна, дочка її.

У вигнанні не дають пройти букві "вав ו" між буквами "гей ה" з тієї причини, що під час вигнання, коли великий набрід, що є п'ятьма видами злого недугу, можуть прийти до отримання наповнення від "вав ו", що знаходиться між двома "гей ה", і тоді не може Творець, тобто "вав ו", входити між ними. Тому сказано: "Ріка висушена та зневоднена"³⁴⁰, тому що висушене наповнення першої "гей ה", званої "ріка", і зневоднена нижня "гей ה" через відсутність її наповнення, - для того, щоби не годувався великий набрід від "вав ו", Древа життя. Тому "вав ו" не може увійти між першою "гей ה" і нижньою "гей ה" в той час, коли великий набрід знаходиться між ними, тобто під час вигнання, коли вони можуть прийти і живитися від них.

270) І немає права у літери "йуд י" імені АВАЯ (היה) наближатися до нижньої "гей ה" через великий набрід, щоби вони не годувалися достатком нижньої "гей ה". Як сказано: "Нагоди невістки своєї не відкривай"³⁹¹. Тому що нижня "гей ה" називається невісткою "йуд י", тобто батька, парцуфа вищі Аба ве-Іма, "гей ה" - це мати, ІШСУТ, "вав ו" - син "йуд י", тобто парцуфа Аба ве-Іма, а нижня "гей ה" - донька першої "гей ה", тобто ІШСУТ. Таким чином, нижня "гей ה" - це донька першої "гей ה", і вона - невістка "йуд י", тому що є дружиною "вав ו", сина "йуд י". І якщо "йуд י" дасть своє наповнення невістці, нижній "гей ה", під час вигнання, то великий набрід отримає це наповнення, і в результаті цього відкриється нагота невістки. Це є сенсом сказаного: "Нагоди невістки своєї не відкривай"³⁹¹.

І вони розділяють між "вав ו" і першою "гей ה". Як сказано: "Нагоди дружини батька твого не відкривай"³⁹². Тому що "йуд י" - це батько, "гей ה" - мати, "вав ו" - син, нижня "гей ה" - донька. І тому по відношенню до першої "гей ה" заповідано йому: "Нагоди дружини батька твого не відкривай"³⁹². Бо перша "гей ה" - це дружина батька його. Оскільки, якщо наблизиться "вав ו", щоб отримати від неї наповнення під час вигнання, великий набрід буде годуватися цим наповненням, і відкриється в результаті цього нагота дружини батька його, оскільки це її наповнення.

"Наготу сестри своєї, доньки батька твого"³⁹³ - це нижня "гей ה". "Доньку сина її або доньку її доньки не бери, щоби відкрити наготу її"³⁹⁰. "Доньку сина її або доньку її доньки"³⁹⁰ - це дві літери "гей ה", що породжені нижньою "гей ה". Пояснення. Сестрою називається Хохма, як написано: "Скажи мудрості (хохма): "Ти сестра моя"³⁹⁴. А в той час, коли нижня "гей ה" отримує Хохму, вона називається "сестра твоя, донька батька твого", тому що тоді вона

³⁸⁹ Писання, Ейха, 1:8.

³⁹⁰ Тора, Ваїкра, 18:17.

³⁹¹ Тора, Ваїкра, 18:15.

³⁹² Тора, Ваїкра, 18:8.

³⁹³ Тора, Ваїкра, 18:9.

³⁹⁴ Писання, Притчі, 7:4.

відноситься до Аби, і Аба називається вищою Хохмою, а Нуква - нижньою Хохмою. І тоді вона породжує душі Ісраеля, в яких теж є повна АВАЯ, тобто НАРАНХАЙ, і світло душ називається світлом породження, оскільки вони не належать до самого світла світу Ацилут з тієї причини, що проходять через екран Малхут.

Тому "донька сина її і донька дочки її"³⁹⁰ - це дві букви "гей ה", породження нижньої "гей ה", - перша "гей ה" і нижня "гей ה" світла душ, які є породженнями нижньої "гей ה", Нукви світу Ацилут. Перша "гей ה" душ називається "донька сина її"³⁹⁰, бо вона походить від властивості "захар" нижньої "гей ה", оскільки Біна є властивістю "захар". А нижня "гей ה" душ зветься "дочка доньки її"³⁹⁰, бо вона походить від властивості "нуква" нижньої "гей ה". І якщо Зеїр Анпін дасть наповнення першій "гей ה" і нижній "гей ה" душ під час вигнання, це наповнення прийде до великого наброду, і в результаті цього відкриється її нагота.

"Наготи брата батька твого"³⁹⁵ - вказує на "йуд י", - тобто, що є породженням літери "йуд י", братом літери "вав ו". Це - буква "йуд י" душ, Хохма в них, що є світлом породження, яке походить від "йуд י" імені АВАЯ (היה), - тобто Аби. Тому що душі отримують Хохму лише коли вони включені до Зеїр Анпіну в той час, коли Зеїр Анпін одягає Абу, букву "йуд י" імені АВАЯ.

Ця "йуд י" є породженням "йуд י" імені АВАЯ (היה), братом літери "вав ו", тому що властивість "йуд י" душ і "вав ו" імені АВАЯ (היה), тобто Зеїр Анпіну, - обидва одягають Абу і вважаються братами один одному. Оскільки дві властивості, що знаходяться на одному ступеню, називаються братами. І заборонено Ісраелю під час вигнання притягувати наповнення до властивості "йуд י" їхніх душ, тобто до брата Зеїр Анпіну, батька властивості Ісраель, тому що наповнення прийде до великого наброду, і відкриється тоді, в результаті цього, нагота його.

271) Але в той час, коли великий набрід перемішані з Ісраелєм, - принаймні немає зближення і єдності з буквами імені АВАЯ. І як тільки буде викоренений великий набрід зі світу, "в той день буде Творець єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵. І тому коли великий набрід не перемішані з Ізраїлем, - тобто людиною, яка здобула властивість Ісраель, - є у них (Ісраеля) єдність в Торі, про яку мовлено: "Древо життя вона для тих, хто тримається її"³⁹⁶. Ця Тора зветься господинею (Матронітою) і називається царицею (Малхут). І з її сторони називаються Ісраель нащадками царів. І називається вона Торою світу Ацилут, тому що вся вона - імена Творця.

272) Тому сказав Творець: "Недобре чоловікові бути одному, створю для нього підмогу, що домірна йому"³⁹⁷, - другу після господині (Матроніти), - і це дружина "юнака", Матата. Іншими словами, "недобре чоловікові бути"³⁹⁷ з Торою світу Ацилут, "створю для нього підмогу, що домірна йому (досл. проти нього)"³⁹⁷ - за допомогою Тори світу Брія, дружини Матата, яка не знаходиться у властивості "господиня". Але вона називається "така, що супутня Торі"³⁹⁸, оскільки слідує за Торою світу Ацилут, званою "господиня (Матроніта)". І вона - служниця Шхіни. І вона, іноді, - помічниця Шхіни, а іноді - противниця її.

Якщо удостоїлися Ісраель, то вона - допомога, в якості "дозволене, чисте, придатне" в Торі, а якщо не удостоїлися, - то вона проти Шхіни, в якості "нечисте, непридатне, заборонене" в Торі. Частина цієї Тори "дозволене, чисте, придатне", відноситься до сторони доброї основи, а частина "нечисте, непридатне, заборонене" - до сторони злої основи. І якби не було злої основи в світі, то не було б цієї частини в Торі. І сенс сказаного Творцем про Тору світу Ацилут: "Недобре чоловікові бути одному"³⁹⁷, - настільки, що повинен був дати йому Тору світу Брія, дружину Матата, як "допомогу", чи як "проти нього"³⁹⁹.

273) Жінка, в якій є чиста і нечиста кров, від другої сторони дана йому, і вона не є його дружиною, і не є його єдністю. Бо весь той час, поки Малхут, дружина Зеїр Анпіна, потребує

³⁹⁵ Тора, Ваїкра, 18:14.

³⁹⁶ Писання, Притчі, 3:18.

³⁹⁷ Тора, Берешит, 2:18.

³⁹⁸ Пророки, Єгошуа, 8:32.

³⁹⁹ Див. в п.181.

підсолонження Біни, і є у неї дві точки, і з однієї виходить чиста кров, а з іншої - нечиста, то зівуг' не є постійним. Якщо не удостоїлися, то виходить нечиста кров, і зівуг' (з'єднання) ЗОН припиняється. Таким чином, нечиста кров дана Нукві Зеір Анпіну через другу, тобто дружину Матата, що походить від неї. І тому ця Нуква не є постійною дружиною Зеір Анпіну і не є його повною єдністю, оскільки немає повної єдності, перш ніж буде викоренений великий набрід зі світу.

Через великий набрід похований Моше за межами святої землі. І місце поховання його знаходиться у властивості "друга", як сказано: "І ніхто не знає місця поховання його аж до цього дня"⁴⁰⁰. "Поховання" означає - вкриття. А "відродження з мертвих" - розкриття. І вкриття Моше та його поховання поза межами святої землі відбулося внаслідок влади властивості "другої" у світі. Тому "ніхто не знає місця поховання його аж до цього дня"⁴⁰⁰, - до кінця виправлення, коли з відродженням мертвих розкриється Моше з двома Машиахами.

Його поховання, тобто вкриття душі Моше, приходить в силу властивості "другої", яка панує над господинею (Матронітою), званою "віддана Моше", тобто Малхут. І господиня (Матроніта) відокремлена була від чоловіка свого, тому сказано: "Під трьома гнівається земля"⁴⁰⁰, тобто Малхут, Нуква Зеір Анпіну, звана землею. "Під рабом, який править"⁴⁰¹ - тобто, Мататом. "І служницею"⁴⁰² - властивістю другої. І сказане: "Служниця, що спадкує господині своїй"⁴⁰² вказує на другу, дружину Матата. "І негідник, який досита їсть хліб"⁴⁰¹ - це великий набрід, "народ підлий і нерозумний"⁴⁰³. Тобто уривок "і негідник, який досита їсть хліб"⁴⁰¹ вказує на великий набрід, званий "народом підлим і нерозумним"⁴⁰³.

⁴⁰⁰ Писання, Притчі, 30:21. "Під трьома гнівається земля, чотирьох не може вона виносити".

⁴⁰¹ Писання, Притчі, 30:22. "Під рабом, який править, і негідником, який досита їсть хліб".

⁴⁰² Писання, Притчі, 30:23. "Під ненависної жінкою, яка вийшла заміж, і служницею, що спадкує господині своїй".

⁴⁰³ Тора, Дварім, 32:6.

І створив Творець Всесильний усякого звіря польового

274) "І створив Творець Всесильний із землі усякого звіря польового та всіляку пташину небесну"⁴⁰⁴. Горе тим, хто мешкає на землі, бо жорстокосерді вони й сліпі, оскільки не вдивляються в таємниці Тори та не знають, що під звіром польовим і птахом небесним маються на увазі народи землі. Навіть ті, які удостоїлися властивості "жива душа (нефеш хая)", але ще не удостоїлися властивості "живий дух (руах хая)", - немає у Шхіни підтримки в них під час вигнання, бо немає підтримки від них Моше, який знаходиться зі Шхіною, тому що весь час вигнання Шхіни не відходив Моше від неї.

275) Сказав рабі Ельазар: "Хто може діяння Адама переносити на Ізраель і Моше? Адже ці уривки говорять про Адама, - як же можна брати дії Адама Рішона й переносити їх на Моше та Ізраель?". Відповів йому рабі Шимон: "Сину мій, чи це ти кажеш таке?! Хіба не вивчав ти сказане: "Прорікаю від початку кінець"⁴⁰⁵, - що дії початку творення вказують на дії в кінці днів, тобто в кінці виправлення".

276) І тому Моше не помер, бо він знаходиться разом зі Шхіною у вигнанні, і він називається Адам. І про нього сказано в останньому вигнанні: "А для чоловіка не знайшов він підтримки"⁴⁰⁶, - але всі вони "проти нього"⁴⁰⁶. "А для чоловіка не знайшов він підтримки проти нього"⁴⁰⁶ - це сказано про середній стовп, Зеїр Анпіна, якого не було кому підтримати, щоби вивести Шхіну з вигнання. Як сказано: "І роздивився він на всі боки і побачив, що немає нікого"⁴⁰⁷. І Моше знаходиться саме в його властивості, тобто як середній стовп, і сказано про нього: "А для людини не знайшов він підтримки проти неї", і про середній стовп сказано те ж саме.

277) В той час, коли Він не знайшов "підтримки проти нього", сказано: "І навів Творець Всесильний міцний сон на Адама, і заснув він". "Творець Всесильний (АБАЯ Елокім)" - це Аба ве-Іма. "Міцний сон" - це вигнання. Як сказано про вигнання: "І напав міцний сон на Аврама"⁴⁰⁸. "Нагнав міцний сон на Моше, і заснув він", і немає іншого сну, окрім вигнання. Тому що під час сну виходять мохін (розум), і так само у вигнанні, - виходить знання (даат) з Ізраеля. Тому немає іншого сну, крім вигнання. "І взяв одну зі сторін його". "Взяв одну зі сторін" - чию? Одну зі служниць господіні (Матроніти) взяли Аба ве-Іма, і вона являє собою властивість "білий колір (лаван)". І сказано про неї: "Прекрасна як місяць (левана)"⁴⁰⁹.

Пояснення сказаного. Малхут зі своєї сторони не є гідною отримання мохін, бо тому вона і скоротила себе під час першого скорочення, щоб не отримувати до себе жодного прямого світла, а все її виправлення відбувається через її підйом та включення до властивості милосердя, тобто в Біну, звану Аба ве-Іма. Однак в майбутньому, при завершенні виправлення, під час виправлення Моше і двох Машиахів, вона виправиться сама і буде гідною отримання прямого світла, не потребуючи підсолодження Біною. Тому є два види побудови Шхіни:

1. до кінця виправлення, через підсолодження при підйомі в Абу ве-Іму, і воно - для середнього стовпа, для Зеїр Анпіна;

2. в кінці виправлення - у своїй особистій властивості, для виправлення Моше.

І про неї сказано в останньому вигнанні: "А для чоловіка не знайшов підтримки"⁴⁰⁶, - для виправлення Моше і двох Машиахів. Оскільки навіть після її включення до Біни, вона отримує від неї лише дев'ять перших сфірот, проте її особиста властивість, - Малхут її, - залишається без виправлення. І вона є властивістю останнього вигнання. Тому сказано про неї: "А для чоловіка не знайшов підтримки"⁴⁰⁶, але всі вони "проти нього"⁴⁰⁶. І сказано про цей час: "І навів Творець Всесильний (АБАЯ Елокім) міцний сон", і немає іншого сну, окрім

⁴⁰⁴ Тора, Берешит, 2:19.

⁴⁰⁵ Пророки, Єшайагу, 46:10.

⁴⁰⁶ Пророки, Єшайагу, 46:10.

⁴⁰⁷ Тора, Шмот, 2:12.

⁴⁰⁸ Тора, Берешит, 15:12.

⁴⁰⁹ Писання, Пісня пісень, 6:10.

вигнання, адже через те, що Він не знайшов підтримки для виправлення його (вигнання), останнє вигнання приховане в ній, і виправлення його здійснюється Моше.

А до кінця виправлення, яке здійснюється виправленням на Малхут, виправлення вчинюється за допомогою середнього стовпа. І не знайшлося того, хто б допоміг середньому стовпу, Зеїр Анпіну, вивести Шхіну з вигнання, - тобто з трьох перших вигнань, що відбуваються перед останнім вигнанням, тому що це виправлення здійснюється за допомогою середнього стовпа.

Зогар розглядає тут два виправлення: виправлення середнього стовпа і виправлення Моше. Як сказано: "І взяв одну з його сторін", тому що сім сфирот Малхут, які вона отримала від парцуфа Аба ве-Іма під час свого катнуту, називаються служницями. І сказано, що Аба ве-Іма взяли одну з них, яка зветься Хесед, тому що Хесед вважається властивістю "білий колір (лавана)". І сказано про неї: "Прекрасна, як місяць (левана)"⁴⁰⁹, тобто завдяки будові гадлуту Аби ве-Іми, які доповнюють нею відсутню Малхут де-Малхут, вона стає "прекрасною, як місяць (левана)"⁴⁰⁹.

"І закрив плоттю місце її", - плоттю Моше, про якого сказано: "Тому що він (беша'ам דאש) - плоть". Оскільки "беша'ам (דאש 345)" в гематрії - Моше (מש 345). І тому також плоть, про яку сказано тут, - це плоть Моше, яка є властивістю Г'вури. І Малхут, завдяки йому, доповнилася у своїй лівій лінії. Властивість "плоть" Моше - червоного кольору, і про нього сказано: "Лик Моше - як лик сонця"⁴¹⁰. Тобто, так само як колір сонця є близьким до червоного, так само і плоть Моше - червона, і це властивість вищої Г'вури Іми. Тому що Г'вурот Іми визначаються як властивість "червоний колір". І тому сказано: "Прекрасна, як місяць (левана)"⁴⁰⁹, тому що її права лінія зі сторони утаєння знаходиться у властивості "білий колір (лавана)". І сказано: "Ясна як сонце"⁴⁰⁹, - тобто це її ліва лінія, що відноситься до сторони "червона плоть" Моше.

278) "І закрив плоттю", - тобто Він тим самим хотів захистити її від зовнішніх. Тому що "і закрив" вказує на захист, оскільки за допомогою Г'вури святості, що відноситься до властивості "червона плоть" Моше, проганяють зовнішніх.

Інше пояснення сказаного "і закрив": це "закривання", тобто утворилася закрита форма, завдяки властивості "червона плоть" Моше, в якій господиня (Матроніта), Малхут, "закрита шість днів діяння"⁴¹¹, і лише "в суботній день відкривається".

⁴¹⁰ Вавилонський Талмуд, трактат Бава Батра, арк. 75:1.

⁴¹¹ Пророки, Єхезкель, 46:1.

І відбудував Творець Всесильний ту сторону

279) "І відбудував Творець Всесильний ту сторону" - вказує на поняття "левіратного шлюбу", про який мовлено, що "якщо він не відбудує, то більше не відбудується"⁴¹². Як сказано: "Який не відбудує дім брата свого"⁴¹³, і це означає, що "якщо він не відбудує, то більше не відбудується"⁴¹². Однак Творець, хоча і не відбудовує Шхіну в час вигнання, все ж може вивести її звідти. Тому що сказано про Нього: "І відбудував Творець Всесильний (АБАЯ Елокім)", - тобто Аба ве-Іма відбудували Шхіну для нього. І оскільки він сам не відбудував її, - не відноситься до нього сказане: "Якщо він не відбудує, то більше не відбудується"⁴¹².

Як сказано: "Творець (АБАЯ) відбудовує Єрушалаїм"⁴¹⁴. З чотирьох букв АБАЯ (ה'י'א) відбудовується Шхіна, звана Єрушалаїм. Тому що "вав і" імені АБАЯ, Зеір Анпін, є сином "йуд-гей ה'" імені АБАЯ, тобто Аба ве-Іми. І про них сказано: "І відбудував Творець Всесильний (АБАЯ Елокім) ту сторону, яку взяв у чоловіка", - середню лінію Зеір Анпіну, - "і привів її до чоловіка", - тобто привів його до сторони, яку взяв у нижньої "гей ה'" імені АБАЯ, коханої його, у Малхут самого Зеір Анпіну, а не у Малхут де-Малхут. Таким чином, Єрушалаїм відбудовується за допомогою чотирьох букв АБАЯ (ה'י'א), і основні будівники - це "йуд-гей ה'", Аба ве-Іма. А відбудована сторона - це нижня "гей ה'", Малхут властивості "вав і" імені АБАЯ, тобто Зеір Анпіну, (що відбудована) для "вав і".

280) І про цю Малхут де-Малхут, яка не входить до будови Єрушалаїму, сказано: "А Я буду йому стіною вогненною навколо"⁴¹⁵, - тобто вона стає "стіною вогненною навколо" Єрушалаїму, для того, щоби захистити його від великого наброду. А в кінці виправлення опустить її згори Творець відбудованою, як сказано: "Відбудований Єрушалаїм"⁴¹⁶. І тому на цій горі, на Малхут де-Малхут, коли Творцем буде відбудований на ній Храм, він буде стояти в усі покоління навечно. І про нього сказано: "Велич цього останнього Храму перевершить велич першого"⁴¹⁷. Тому що перший Храм відбудований людиною, Шломо, а останній Храм відбудовується Творцем. Тому сказано: "Якщо Творець не відбудує Храм, марним є труд тих, хто будував його"⁴¹⁸. Тому що перший і другий Храми, що відбудовані не Творцем, не змогли існувати, і "марним є труд тих, хто будував його".

Внутрішній зміст сказаного. Відомо, що Творець почав творіння і влаштував його таким чином, щоби сини Ізраеля змогли закінчити його. Як сказали мудреці: "З ким ви у співпраці? Я почав творіння, а ви довершуєте його". Тому що Творець виправив Малхут тільки в дев'яти її перших сфірот, а виправлення Малхут де-Малхут передав Ізраелю, щоб вони виправили її через роботу та зберігання дев'яти перших сфірот. І тому вся робота Ізраеля до завершення виправлення відноситься лише до дев'яти перших сфірот Малхут та визначається як з'ясування двохсот вісімдесяти восьми (РАПАХ) іскор, які були виправлені Творцем.

І з цієї сторони були відбудовані два Храми нагорі, - перша "гей" та нижня "гей", - і також внизу. І тому вважається, що вони збудовані людьми, внаслідок роботи людей, на яких покладене завершення творіння. І оскільки тридцять дві (ламед-бет) останні іскри, що відносяться до Малхут де-Малхут, ще не виправлені, - від них походять сітра ахра та великий набрід, які вводять у гріх Ізраель. І тому були зруйновані два Храми.

Однак після того, як сини Ізраелю виявлять всі двісті вісімдесят вісім (РАПАХ) іскор, що наявні внаслідок розбиття келім, тоді Творець сам виявить тридцять дві (ламед-бет) останні іскри, які відносяться до Малхут де-Малхут і звані "кам'яним серцем (лев⁴¹⁹ га-евен)". Як

⁴¹² Вавилонський Талмуд, трактат Явамот, арк. 10:2.

⁴¹³ Тора, Дварім, 25:8,9. "І покличуть його старійшини міста, і будуть говорити йому, і встане він, і скаже: "Не бажаю брати її". Тоді приступить його невістка до нього на очах у старійшин і зніме черевик з його ноги, і плюне перед ним, і проголосить та скаже: "Так вчинять із людиною, яка не відбудує дім брату своєму".

⁴¹⁴ Писання, Псалми, 147:2.

⁴¹⁵ Пророки, Зехарія, 2:9.

⁴¹⁶ Писання, Псалми, 122:3.

⁴¹⁷ Пророки, Хагай, 2:9.

⁴¹⁸ Писання, Псалми, 127:1.

⁴¹⁹ Слово "лев (серце)" складається з букв "ламед-бет" та має числове значення тридцять два.

сказано: "І видалю Я з вашої плоті серце кам'яне"⁴²⁰. І тоді здійсниться виправлення Малхут де-Малхут, зване "останнім Храмом". Як сказано: "Якщо Творець не відбудує Храм"⁴¹⁸, - тобто до кінця виправлення, коли робота передана людям та їхньою працею були відбудовані два Храми, - "марним є труд тих, хто будував його"⁴¹⁸, оскільки вони були зруйновані. Однак після того, як завершать люди покладене на них виправлення, тоді Творець опустить згори "відбудований Єрушалаїм"⁴¹⁶, тобто Малхут де-Малхут, і відбудований Храм, тобто внутрішнє наповнення Малхут де-Малхут. І тоді це стане будовою на віки вічні.

281) І про виправлення, яке повинні зробити Моше і два Машиаха, сказано: "І відбудував Творець Всесильний ту сторону". І подібно до цього сказано: "І для другої сторони Скінії"⁴²¹. Бо дві сторони є основними в Скінії, тобто в Малхут, які походять від двох точок в ній: одна сторона - від властивості милосердя, а інша сторона - від властивості суду. "І відбудував Творець Всесильний ту сторону" - сказано про виправлення Моше, тобто про іншу сторону Скінії, котра походить від точки властивості суду і є її власною якістю - Малхут де-Малхут. Однак сторона, про яку йдеться у виправленні середнього стовпа - це сторона, яка походить від точки властивості милосердя, що включає дев'ять перших її сферот. Ця сторона походить від притягання Хеседа і є властивістю "білий колір (лаван)", і тому вона називається "місяць (левана)", - тобто по імені світла Хесед в ній, і колір її - білий (лавана). "І закрив плоттю місце її" - плоттю червоного кольору, тобто світлом Г'вури, тому що вищій Г'вурі Біни властивий "червоний колір". А Нуква складається з двох цих кольорів, білого і червоного, тобто Хеседа і Г'вури. В цей час сказано про Малхут: "Ліва рука у мене під головою"⁴²², тобто "червона плоть", сфера Г'вура, "а права обіймає мене"⁴²², світло Хеседу, білий колір, званий "стороною".

282) "І сказав чоловік: "Ця цього разу - кістка від кісток моїх і плоть від плоті моєї"⁴²³ - це сказано про Шхіну, яка була дівчиною, що заручена із середньою лінією, Зеїр Анпіним, і сказано про неї: "Ця цього разу", - знаю я, що вона - "кістка від кісток моїх і плоть від плоті моєї". Пояснення. Шхіна, перш ніж вона є готовою до зівуґу із Зеїр Анпіним, називається "зарученою дівчиною", а після того, як стає готовою до зівуґу, називається "дружиною". Тому після того, як відбудована за допомогою Аба ве-Іми і стає готовою до зівуґу, сказав він: "Ця цього разу". "Ця наречена буде дружиною"⁴²³, тому що відбудовується з вищої сторони, зі сторони Іми, першої "гей" імені АВАЯ, "бо від чоловіка взята вона"⁴²³, зі сторони Аби, "йуд" імені АВАЯ.

Це пояснення відповідає виправленню Нукви за допомогою середнього стовпа до завершення виправлення, і це відбувається за допомогою будови Аби ве-Іми. І також з'ясовуються уривки по відношенню до виправлення Моше, що здійснюється в вигляді середнього стовпа властивості душ, які знаходяться внизу, в БСА.

283) У цей час кожен з Ізраеля удостоїться дружини. Як сказано: "І дам Я вам нове серце і дух новий"⁴²⁰, тому що насправді Ізраель походять від Малхут, але оскільки світ не міг існувати, Він поєднав з нею властивість милосердя, тобто Біну. І тому виходить, що всі нукви душ Ізраелю походять зі сторони Біни, властивості милосердя, бо Малхут властивості суду була прихована. Таким чином, немає в Ізраеля істинної дружини, проте в кінці виправлення, коли сама Малхут буде виправлена і не буде більше потребувати взаємодії з Біною, будуть нукви душ Ізраеля від самої Малхут, тобто від їхньої істинної дружини.

Сказано: "І будуть пророкувати сини ваші і дочки ваші"⁴²⁴ - це нові душі, які в майбутньому з'являться в Ізраелі. Як сказано: "Машиах бен Давид не з'явиться доти, поки не відійдуть усі душі, що знаходилися в тілі (гуф)"⁴²⁵, тобто колишні душі, і тоді з'являться нові душі. Тому що

⁴²⁰ Пророки, Єхезкель, 36:26.

⁴²¹ Тора, Шмот, 36:25.

⁴²² Писання, Пісня пісень, 2:6.

⁴²³ Тора, Берешит, 2:23. "Ця цього разу - кістка від кісток моїх і плоть від плоті моєї. Ця наречена буде дружиною, бо від чоловіка взята вона".

⁴²⁴ Пророки, Йоель, 3:1.

⁴²⁵ Вавилонський Талмуд, трактат Явамот, 63:2.

всі душі, що наявні в світі, були включені до душі Адама Рішона, як сказано: "Де твоя (душа) в Адамі Рішоні?", "Де була вона?"⁴²⁶. І після того, як він вчинив прогріх щодо Древа пізнання, постраждали всі душі та весь час перевтілюються у всіх поколіннях, доки не отримають свого виправлення. І станеться завершення виправлення, і тоді Ізраель притягнуть нові душі, які ще не були включені до гуфу Адама Рішона. І про ці нові душі сказано: "І будуть пророкувати сини ваші і дочки ваші"⁴²⁴.

284) В цей час буде викоренений великий набрід зі світу. І тоді мовиться про Ізраель і про Моше, що у кожного буде дружина: "І були вони обидва нагими, - Адам і дружина його, - та не соромилися"⁴²⁷, тобто вони не потребуватимуть облачення, щоби прикрити наготу, тому що буде усунена зі світу нагота, - великий набрід, що викликав вигнання в світі.

⁴²⁶ Мідраш Танхума, глава "Кі тіса", розділ 12.

⁴²⁷ Тора, Берешит, 2:25.

Евель - Моше

285) Про великий набрі́д сказано: "Змі́й же був хитрі́ший"⁴²⁸, тому що змі́й був хитрим аби завдавати шкоди більш, ніж всі істоти, - тобто народи світу, ідолопоклонники. А великий набрі́д є нащадками первородного змія, який спокусив Хаву Древом пізнання. І великий набрі́д був тією скверною, яку привніс змі́й в Хаву, - тобто великий набрі́д, що перемішався із душами, породженими Хавою, вважається скверною по відношенню до душ. І від цієї скверни, властивості великий набрі́д, створився Каї́н. І тому він убив Евеля, що пас стадо, про якого сказано: "Адже, до того ж, (бешаґам ׀לשׁב) він - плоть"⁴²⁹. "Бешаґам (׀לשׁב)" - це Евель. "Бешаґам (׀לשׁב)", він, звичайно ж, - Моше. І вбив його.

Тобто "бешаґам (׀לשׁב)" дорівнює в гематрії Моше (משה), а Моше - це кругооборот душі Евеля. Таким чином, "бешаґам (׀לשׁב)" вказує на Евеля і Моше. Тому Евель був пастухом, так само, як і Моше. А Каї́н, який вбив його, - виходить, що вбив Моше. І зробив це через великий набрі́д, який був підмішаний в душу його, і він був первістком Адама. Тому скверна домішалася до душі Каї́на, а не до душі Евеля, бо Каї́н був первістком, тобто тим, хто вийшов першим після проґріху Древа пізнання, і тому проявилася в ньому вся скверна змія.

286) Але разом з тим, оскільки Моше хотів прикрити наготу батька свого, він узяв собі в дружини дочку Ітро. І сказано про нього: "І сини Кейні, тестя Моше"⁴³⁰. Ітро називається Кейні, тому що він відокремився від Каї́на. Як сказано: "А Хевер Кейні відокремився від Каї́на"⁴³¹. І незважаючи на те, що Каї́н убив Евеля, тобто Моше, все ж повернувся Моше, щоби виправити Каї́на, до якого через проґріх Древа пізнання приліпився великий набрі́д, - тобто нагота Адама Рішона. Моше хотів усунути цю скверну, тобто наготу свого прабатька, Адама Рішона. Тому він узяв в дружини дочку Ітро, адже Ітро був кругооборотом Каї́на, і тому називався Кейні. І завдяки тому, що взяв дочку його, виправив його і усунув від нього скверну, тобто великий набрі́д.

А після того, як відділив великий набрі́д від душі Каї́на, він хотів привести їх до повернення аби вкрити наготу батька свого, Адама Рішона. Тому що Творець приєднує добру думку до дії, і Він сказав Моше: "Стережися їх, цього злого племені. А твою добру думку, що хотів ти привести їх до повернення, Я приєднаю до дії". Цей великий набрі́д є силами розділення, які були в Дереві пізнання, через які застеріг його Творець: "А від Древа пізнання добра і зла не можна тобі їсти!"⁴³². І це ті ж самі сили розділення, що були в проґріхах Моше та Ізраеля.

287) Через великий набрі́д Ізраель опинилися у вигнанні та були вигнані зі своєї землі. Як сказано: "І вигнав Він Адама"⁴³³. Адам вказує на Ізраель. І Моше був вигнаний з місця свого через великий набрі́д, тому що не остерігся їх, як попереджав його Творець, а хотів наблизити їх до святості. І тому він не удостоївся увійти в землю Ізраеля і був похований поза межами цієї землі. Тому що через них він порушив вказівку Творця і зробив проґріх у випадку зі скелею, вдаривши по ній. Адже Творець сказав йому: "І скажіть скелі"⁴³⁴, а він вдарив по скелі. І спонукав його до цього великий набрі́д.

Але, незважаючи на це, Творець приєднує добру думку до дії. Адже Моше не приймав великий набрі́д з тим, щоб позначити їх знаком союзу, а для того, щоб укрити наготу батька свого. І тому Творець приєднав його добру думку до дії. І в нагороду за це сказав йому Творець: "І зроблю тебе народом численнішим і більш могутнім, ніж він"⁴³⁵. І це втілюлося через Моше, як сказано: "А сини Рехавії примножилися вельми"⁴³⁶ - тобто, примножилися, і їх було більше, ніж шістдесят десятків тисяч (рібо).

⁴²⁸ Тора, Берешит, 3:1. "Змі́й же був хитрі́ший за усіх звірів польових, яких створив Творець Всесильний, і сказав він жінці: "Хоча і сказав Всесильний: не їжте від жодного дерева цього саду..."".

⁴²⁹ Тора, Берешит, 6:3.

⁴³⁰ Пророки, Шофтім, 1:16.

⁴³¹ Пророки, Шофтім, 4:11.

⁴³² Тора, Бемідбар, 20:8.

⁴³³ Тора, Бемідбар, 14:12.

⁴³⁴ Писання, Діврей га-ямім 1, 23:17.

А про великий набрід сказав Творець: "Того, хто згрішив переді Мною, зітру Я з книги Своєї"⁴³⁵, тому що вони відносяться до сімені Амалека, про якого сказано: "Зітри пам'ять про Амалека"²⁹⁷. І великий набрід привів також до того, що Ізраель згрішили, зробивши золотого теля, і були розбиті дві перші скрижалі свідoctва.

288) Сказане: "І розкрилися очі в обох них, і пізнали, що нагими є вони"⁴³⁶ теж вказує на Ізраель, тому що в єгипетському поневоленні Ізраель дізналися, що нагими є вони, - тобто були там без Тори. І про них також сказано в останньому вигнанні: "А ти нагою є і непокритою"⁴³⁷. Адже завдяки Торі і заповідям удостоюються Ізраель шат для душ своїх. А коли вони знаходяться в єгипетському вигнанні, а також - в останньому вигнанні, без Тори, їхні душі мимоволі виявляються голими, без шат.

Слово "нагий", що двічі сказане Йовом, відноситься до двох вигнань - "нагий вийшов я з утроби матері своєї, і нагий повернувся туди"⁴³⁸. Тому що "нагий вийшов я"⁴³⁸ вказує на єгипетське вигнання, "і нагий повернувся туди"⁴³⁸ вказує на останнє вигнання. І ім'я Моше (מש), яке було у нього, перетворилося в очах великого наброду "на залякування (шама מש) і повчання"⁴³⁹. І тому сказав Йов: "Повернувся туди (шама מש)"⁴³⁸. Тут міститься натяк на те, що в майбутньому, під час останнього вигнання, має змінитися серед великого наброду ім'я Моше (מש) на "Шама (מש залякування). Тобто, він йде серед них для залякування (шама מש). І про це сказав Йов: "Творець дав"⁴³⁸, - тобто дав Тору, "і Творець узяв"⁴³⁸, - тобто знову забрав її в останньому вигнанні, і вона стала прихованою для Ізраеля, "хай буде ім'я Творця благословенне"⁴³⁸.

289) А в час, коли були розбиті дві скрижалі Тори, і була прихована усна Тора, сказано про Ізраель: "і зшили листя смоківниці"⁴³⁶, тобто прикрилися численними кліпот великого наброду, тому що стали голими без Тори і прикрилися, щоб не відкривалася їхня нагота, що є місцем утримання кліпот. А їхнім прикриттям є краї цицит.

Про ремінь тфілін сказано: "І зробив Творець Адаму і дружині його облачення нашікірні, та одягнув їх"⁴⁴⁰. Однак про цицит сказано: "і зшили листя смоківниці". Оскільки сказано про два види покриву, аби укрити їхню наготу, яка проявилася у них через Дерево пізнання:

1. покрив, який вони зробили самі, і це - "листя смоківниці"⁴³⁶;
2. покрив, котрий зробив їм Творець, і це - "облачення нашікірні"⁴⁴⁰.

Тому, коли ці уривки вказують на Ізраель після розбиття скрижалів, говорить Зоґар, що покрив "листів смоківниці"⁴³⁶ вказує на краї цицит, котрі відносяться до предметів заповіді, які викидаються після виконання заповіді. Тому що в них самих немає ніякої святості. Але покрив "шат нашікірних"⁴⁴⁰ вказує на ремінь тфілін, які відносяться до предметів святості і віддаються на зберігання, оскільки залишається в них певна святість навіть після виконання пов'язаних з ними заповідей.

"І поробили собі оперезання"⁴³⁶, як сказано: "Перепережи стегно мечем своїм, сміливець"⁴⁴¹, і це - проголошення "Шма". Бо проголошення "Шма" - немов меч по відношенню до зовнішніх, який підперізують на стегно. І сказано про проголошення "Шма": "Велич Творця вимовляють уста, а меч двосічний в руці їх"⁴⁴², - тобто відозва "Шма", яку проголошують вустами, є подібною до меча. І тому сказано про неї: "І поробили собі оперезання"⁴³⁶.

⁴³⁵ Тора, Шмот, 32:33.

⁴³⁶ Тора, Берешит, 3:7.

⁴³⁷ Пророки, Єхезкель, 16:7.

⁴³⁸ Писання, Йов, 1:21. "Нагий вийшов я з утроби матері своєї, і нагий повернувся туди. Творець дав, Творець взяв. Хай буде ім'я Творця благословенне!".

⁴³⁹ Тора, Дварім, 28:37.

⁴⁴⁰ Тора, Берешит, 3:21.

⁴⁴¹ Писання, Псалми, 45:4.

⁴⁴² Писання, Псалми, 149:6.

Погані змішання

290) "І почули голос Творця Всесильного, який розходиться по саду"⁴⁴³. Це вказує на Ізраель, коли вони наблизилися до отримання Тори на горі Синай. Як сказано: "Чув народ голос Всесильного, що доноситься з вогню, як чув ти, і залишився в живих"⁴⁴⁴. Однак великий набрид не могли чути голос Всесильного і загинули, а ті, які залишилися від великого наброду і не померли, сказали потім Моше: "Нехай не говорить з нами Всесильний, щоби не померти нам"⁴⁴⁵. І вони призвели до забуття Тори тим, що ввели Ізраель в гріх золотого теля. І цей великий набрид є тими народами землі, про які сказано: "Проклятий той, хто лягає з будь-якою худобою!"⁴⁴⁶, - тому що вони відносяться до сторони змія, про якого сказано: "Проклятий ти більше за всяку худобу!"⁴⁴⁷

291) Отже, є кілька поганих змішань в Ізраелі, званих тварини й звірі, проте є змішання зі сторони змія, а є змішання зі сторони народів-ідолопоклонників, які подібні до звірів і польових тварин. А є велике змішання (набрід) зі сторони шкідників, і це душі лиходіїв, тому що душі лиходіїв - це найбільш злісні шкідники світу. І є велике змішання (набрід) зі сторони демонів, духів і дияволиць.

Всі вони змішані з Ізраєлем. І немає серед них більш проклятого, ніж Амалек, що зветься "змій зла" і "чуже божество". Він породжує все кровозмішення в світі, тобто він корінь кліпи, що несе кровозмішення світу, він - той вбивця, від якого відбуваються всі вбивства в світі. А дружина його - це отрута смерті ідоловірства. І три найстрашніших злочини: кровозмішення, кровопролиття та ідолопоклонство - походять від кліпи Амалека, званого змієм і чужим божеством. І всі вони є властивостями Сама. У Сама є безліч властивостей, і всі вони розрізняються. Але той Сам, який походить зі сторони змія, - проклятий більш всіх.

292) "І звернувся Творець Всесильний до людини і сказав їй: "Де ти?"⁴⁴⁸. В уривку "і сказав йому: "Де ти (айєка ה'יך)?"⁴⁴⁸ Творець натякнув Адаму Рішону, що Храм буде зруйнований, і будуть оплакувати його, вимовляючи: "Як же (ейха ה'יך)", як сказано: "Як же самотньо сидить!"⁴⁴⁹ Тому що слово "ейха (ה'יך як же)" складається з букв "алеф-йуд 'ח" "каф-гей ה'". "Каф-гей (ה' Ко)" - це ім'я Шхіни, яка царювала в Храмі, "алеф-йуд 'ח" означає "де (айє ה'יך)", як у сказаному: "Де (ей 'ח) Евель, брат твій?"⁴⁵⁰. І тому після руйнування Храму сказано про Шхіну: "Де (ей 'ח) каф-гей (ה' Ко)?" , тобто - де тепер Шхіна, звана "каф-гей (ה' Ко)?"

А в прийдешньому майбутньому Творець повинен викоринити всі види зла в світі, як сказано: "Знищить Він смерть навіки"³⁶³, тому що смерть є коренем усього зла, і коли зникне смерть, - зникне все зло. Тоді все повернеться на своє місце, як це було до прогріху Древа пізнання, від якого походила смерть і всі види зла. Як сказано: "У цей день буде Творець єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵.

⁴⁴³ Тора, Берешит, 3:8.

⁴⁴⁴ Тора, Дварім, 4:33.

⁴⁴⁵ Тора, Шмот, 20:16.

⁴⁴⁶ Тора, Дварім, 27:21.

⁴⁴⁷ Тора, Берешит, 3:14.

⁴⁴⁸ Тора, Берешит, 3:9.

⁴⁴⁹ Писання, Ейха, 1:1.

⁴⁵⁰ Тора, Берешит, 4:9.

Виправлення нижнього світу здійснюється вищим світом

293) Скрізь, де згадано ім'я Шломо в Пісні пісень, воно означає "цар, що несе мир (шалом)", - тобто Зеір Анпін. А якщо сказано просто "цар", а не "цар Шломо", то йдеться про Нукву Зеір Анпіну, Малхут. Нижній цар включений до вищого царя. Справа в тому, що нижній успадковує вищому, і обидва вони стають як одне ціле. Відмінною особливістю "царя, який несе мир", у порівнянні з Нуквою, просто "царем", є те, що становлення Нукви, нижнього царя, відбувається лише через підйом до вищого царя, Біни, тому що Нуква зі своєї сторони не може отримувати мохін⁴⁵¹.

Але завдяки підйому Нукви в Біну нижній, Нуква, успадковує вищому, Біні. Тому що "мати (іма) позичає свої шати дочці та вінчає її своїми прикрасами". Тому називаються Біна, а також Зеір Анпін, що походить від Біни, по імені "цар, що несе мир". Адже все встановлення світу в Нукві, її келім і мохін, походять зі сторони Біни і Зеір Анпіна. Оскільки завдяки підйому Нукви в Біну стали Біна і Нуква як одне ціле, і Нуква може отримувати ті ж мохін, що і Біна.

І тоді Нуква називається Храмом, бо завдяки тому, що вона успадковує мохін світіння Хохми від Біни, вона називається Храмом. Як сказано: "Мудрістю влаштовується Храм"¹⁶, і це вказує на те, що Нуква називається Храмом тільки в той час, коли є у неї Хохма (мудрість). І сказано: "Апіріон (паланкін) зробив собі цар Шломо"⁴⁵². Апіріон - отримання виправлення нижнього світу, Нукви, від вищого світу, - Біни. Тобто, коли йдеться про виправлення Нукви за допомогою Біни, її називають "Апіріон".

294) До створення Творцем світу було ім'я Його вкрите в Ньому, і був Він та ім'я Його, що вкрите всередині Нього, єдиними. "Ім'я Його" - це Малхут, яка до дії творення була включена до Нескінченності та прихована в ній без будь-якого розкриття і прояву, і був тоді Він та ім'я Його, що вкрите в Ньому, єдиними. І не розкривалося нічого до тих пір, доки не піднявся Він у бажанні Своему створити світ. І Він записував і будував світи, але вони не могли існувати і руйнувалися. Тобто - ті світи, які вийшли з Малхут під час першого скорочення, звані "світами пустельності (тоу)", в яких відбулося розбиття келім, що принесли руйнування цим світам. Сказали про них мудреці, що "спочатку світ був створений у властивості суду"⁴⁵³, - в Малхут першого скорочення, званій властивістю суду, - "побачив Він, що світ не може існувати"⁴⁵³, - тобто що вони прийшли до руйнування, "приєднав до нього властивість милосердя"⁴⁵³. І тоді одягнувся Творець, Біна, в одне з облачень світла, і створив світ, тобто підняв до себе Малхут, і внаслідок цього світло її скоротилося до ВАК, і називається світлом облачення, і тоді поєдналася властивість суду, Малхут, із властивістю милосердя, Біною, і завдяки цьому зміг існувати світ.

295) І здобув Він з цього світла облачення вищі величезні кедри з цього вищого саява. А потім знову притягнув ГАР до згаданого світла облачення, і встановив Свою будову (меркава) на двадцяти двох записаних буквах, тобто ЗОН. Тому що букви ЕЛЄ Біни, які опускаються з неї до ЗОН під час катнута, - а під час гадлуту Біна повертає їх собі, - вважаються немов "колісниця (меркава)", що переміщається з одного місця до іншого. "І встановив Свою будову (меркава) на двадцяти двох буквах" - на ЗОН в катнуті. А потім, в гадлуті, ЗОН отримали свої обриси завдяки десяти реченням, які представляють собою мохін де-ГАР. І тоді вони встановилися, - тобто прийшли до бажаного виправлення.

І сказано: "Апіріон (паланкін) зробив собі цар Шломо"⁴⁵² - з кедрів Леванону (Ливану). Сказано: "Кедри Леванону, які насадив Він"⁴⁵⁴. Тому що Хохма називається "лаван (білий)", а Біна називається "Леванон". І "Апіріон", який зробив Шломо, - Нукву, - він зробив собі з келім Біни, званої Леванон, і також сфірот її називаються "кедри Леванону"⁴⁵⁴. І з цих кедрів будується Нуква.

⁴⁵¹ Див. вище, п.3, зі слів: "У властивості суду".

⁴⁵² Писання, Пісня пісень, 3:9.

⁴⁵³ Див. Берешит Раба, глава 12, п.15.

⁴⁵⁴ Писання, Псалми, 104:16.

296) "Зробив собі цар Шломо"⁴⁵². Слово "собі" є зайвим. І в Зогар пояснюється, що "собі" означає - "для себе самого", що цар Шломо, тобто Зеір Анпін, із мохін Біни, зробив цей "Апіріон" для себе, для виправлення себе. Тому що він виправив себе спочатку за допомогою "Апіріону"; "собі" - вказує на вищу його велич, тобто щоб передати свої мохін, отримані від вищої величі, Біни, "Апіріону", Малхут. "Для себе", - щоб повідомити, що "Він єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵, - тобто привести до кінця виправлення, як сказано: "У цей день буде Творець єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵. І про цей час сказано: "І дізнаються, що тільки Твоє ім'я - Творець"⁴⁵⁵.

297) При досягненні зівугу де-акаа у властивості Малхут Біни осягаються чертоги, тобто мохін. "Капає в ту сторону, що нагорі", - капає в праву сторону. "Схиляється до лівої" - опускається вниз. Коли він притягує мохін знизу догори, - це права сторона, Нецах. А коли схиляється до лівої, Год, опускається світіння мохін згори униз. Однак, з Нецаху їхнє світіння не опускається вниз. Так він притягує мохін в чотирьох напрямках, і всього їх - дванадцять. Тому що всі напрямки включають три властивості. Малхут Біни простягається вгору, вниз і в чотири сторони, щоб стати єдиною вищою рікою.

Тобто Малхут Біни передає всі ті мохін, які вийшли в Біні, Зеір Анпіну, і завдяки ним стає Зеір Анпін єдиною вищою рікою. Як сказано: "І ріка", - Зеір Анпін, - "витікає з Едену"³⁴¹ - Біни. Ці мохін представляють собою двадцять чотири властивості, тому що дванадцять властивостей містяться в чотирьох сторонах, тобто в ХУБ ТУМ, зі сторони Нецаху, тобто дванадцять властивостей знизу нагору. І є ХУБ ТУМ зі сторони Году, - тобто дванадцять властивостей згори вниз. Всього - двадцять чотири властивості. І всі вони стають єдиною вищою рікою, тобто мохін для Зеір Анпіна, про якого сказано: "Ріка витікає з Едену"³⁴¹.

298) Зеір Анпін, що відноситься до властивості вищої ріки, опускається та передає мохін вниз, в Малхут, і робить її великим морем. Як сказано: "Всі річки стікаються в море"¹⁰⁸. Тому що Малхут збирає все, і вбирає їх в себе. Бо ці мохін, що є двадцятьма чотирма властивостями, виходять всередині Біни, званої "ріка", як сказано: "З річки в дорозі пити буде"⁴⁵⁶, - тобто Зеір Анпін, - тому "підніме голову", - ГАР, звані "рош". І тому називаються двадцять чотири властивості мохін річками. І ці річки вбере до себе Зеір Анпін і передасть їх Малхут, як сказано: "Всі річки стікаються в море"³⁴¹, тому що Малхут стає великим морем завдяки річкам, одержуваним від Зеір Анпіна.

Сказано: "Я - нарцис Шарона"⁴⁵⁷. А Шароном називається лише місце, яке прилягає до великого моря, і воно вбирає до себе всі води світу. Пояснення. Шарон - від виразу "дивиться (яшор) на людей"⁴⁵⁸, - тобто "бачення", мохін Хохми. Тому, коли є у Малхут мохін Хохми, вона називається "нарцисом Шарона"⁴⁵⁷. Тобто Малхут називається "Шарон" лише в той час, коли вона прилягає до великого моря, коли є у неї "річки Біни", тобто мохін Хохми, бо тоді вона вбирає в себе всі води Біни, званої "світ", і це - всі двадцять чотири ріки, котрі виводить назовні і вбирає в себе. І вони світять одна в одній відомими шляхами.

Пояснення. Тут мовиться про порядок виходу мохін в трьох точках: холам, шурук, хірік⁴⁵⁹. "Виводить назовні" - це точка холам, тобто в цей час виводить Аріх Анпін Біну за межі рош. І також Зеір Анпін виводить Малхут за межі Ацилут, і вона стає властивістю ВАК без рош, правою лінією. "І вбирає в себе" - це точка шурук, і тоді Біна повертається в рош Аріх Анпіну, і також Малхут повертається в Ацилут та отримує мохін Хохми, ліву лінію. І отримання цих мохін називається всмоктуванням.

"І вони світять одна в одній відомими шляхами" - це точка хірік, вихід ступеню хасадім, що облучає дві лінії, праву й ліву, одна в одну, тобто середня лінія, і тоді вони світять одна в одній. Права лінія, яка виходить з точки холам, отримує властивість ГАР від лівої лінії, що

⁴⁵⁵ Писання, Псалми, 83:19.

⁴⁵⁶ Писання, Псалми, 110:7.

⁴⁵⁷ Писання, Пісня пісень, 2:1.

⁴⁵⁸ Писання, Йов, 33:27.

⁴⁵⁹ Див. вище, п.9.

виходить із точки шурук, і також ліва лінія отримує хасадім від правої лінії. І є Хохма і хасадім в правій лінії, і також Хохма й хасадім в лівій лінії, і внаслідок цього сповнюються мохін.

І тоді сказано про них: "Мудрістю буде влаштовуватися Храм"¹⁶. На це вказує буква "бет ב" в слові "берешит (לְבַרְכָּךָ спочатку)". Бо після того, як Хохма облачилася в хасадім, Біна називається Храмом. І також Малхут називається Храмом, і на них вказує буква "бет ב" в слові "берешит (לְבַרְכָּךָ спочатку)", тому що "бет ב" називається Храмом (байт). Вищий Храм, Біна, влаштовується Хохмою (мудрістю). І також нижній Храм, Малхут, влаштовується Хохмою (мудрістю). Однак великий вищий Храм, Біна, є заселенням світу, - тобто мохін в ній не для себе самої, а для заселення ЗОН, званих світ. А нижній Храм - це просто цар, Малхут.

299) "А цар"⁴⁶⁰, - тобто Малхут, - "зрадіє Творцеві"⁴⁶⁰, - вищому, Біні, щоб утримуватися в ньому під Його головою (рош) та наблизити Його в радості аби стали вони обидва одним цілим. Як сказано: "Його ліва рука у мене під головою, а права обіймає мене"⁴²². Мовиться про мохін Біни, які Малхут отримує за допомогою Зеір Анпіна. І тим самим з'ясовується, що уривок "а цар зрадіє Творцеві"⁴⁶⁰ означає: Малхут зрадіє Біні, вищій властивості Елокім, щоб бути пов'язаною з нею під її рош, - тобто вона дає їй мохін, які стають для Малхут властивістю рош, і також дає їй хасадім, щоби наблизити її до себе та з'єднатися з нею в одне ціле. Тому що тоді Малхут піднімається й облачає Біну, і стають вони обидві як одне ціле.

"А цар зрадіє Творцеві"⁴⁶⁰ означає - радіти світлу, яке Він вивів. Тут з'ясовується порядок виходу мохін в трьох точках: холам, шурук, хірік. І ця радість є радістю від світла, яке Він вивів назовні в точці холам. І хоча через цей вихід вона стає лише ВАК без рош, все ж, завдяки цьому виходу Біни, Малхут стає здатною отримати всі мохін Біни. І якби не цей вихід, Малхут не була б гідною отримання мохін. Тому тут йдеться саме про цей вихід: "А цар зрадіє Творцеві"⁴⁶⁰, оскільки радість виникає внаслідок того, що він вийшов шляхом однієї вкритої та захищеної стежки, до якої включив дві стежки, - дві, що є однією.

Пояснення. Коли Малхут включилася у Біну і підсолодилася в ній, вона встановилася в двох точках, - у власній точці та зі сторони точки Біни, які називаються "манула (замок)" та "міфтеха (ключ)". Однак її особиста властивість, - "манула (замок)", в якій немає зівугу, - приховалася і є зовсім невиразною в ній. І лише точка Біни, "міфтеха (ключ)", на яку виходять всі мохін, розкрита в ній, і тому є гідною отримання мохін. І це означає, що "він вийшов шляхом однієї стежки", - тобто за допомогою властивості "міфтеха (ключ)".

Тому що Він включив до неї дві стежки: стежку властивості "міфтеха (ключ)" і стежку властивості "манула (замок)"; однак вони встановилися як дві, що є однією, тому що можна розрізнити лише одну - "міфтеха (ключ)". І тому встановився мир, Малхут, у досконалих мохін, бо на властивість "міфтеха (ключ)", що походить з Біни, виходять потім всі мохін стану ґадлут. А якби була помітна в ній друга стежка, звана "манула (замок)", то вона не могла б отримати жодних мохін. Саме тому про вихід шляхом стежки властивості "міфтеха (ключ)" сказано: "А цар зрадіє Творцеві"⁴⁶⁰.

300) "А цар зрадіє Творцеві"⁴⁶⁰, - тобто нижній світ буде радіти вищому вкритому світові, тому світу, який дає життя всьому, і називається життям царя. Пояснення. Коли Біна повертається в рош Аріх Анпіну, де вона вважається точкою шурук і стає в ньому властивістю Хохми, називаючись тоді ім'ям Елокім, - глибоким та укритим в імені, - це світло Хохма називається світлом "хая", як сказано: "І мудрість наповнить життям тих, хто володіє нею"⁴⁶¹. "А цар зрадіє Творцеві"⁴⁶⁰ - означає, що нижній світ буде радіти вищому вкритому світові. Тобто в той час, коли Біна називається світом глибоким й прихованим, під час її підйому в рош Аріх Анпіну, і стає Хохмою в точці шурук, Біна посиляє життя, тобто мохін Хохми, всім ступеням. І ці мохін називаються життям царя.

І це не означає, що вона дає тепер життя всьому, бо тепер їй бракує хасадім, і нижні не можуть від неї нічого отримати без облачення хасадім, і тому вона називається тепер

⁴⁶⁰ Писання, Псалми, 63:12.

⁴⁶¹ Писання, Коелет, 7:12.

укритим світом. Але це означає, що потім вона облачає це світло Хохма світлом хасадім у вигляді точки хірік, і тоді вона звідси передає всім ступеням Хохму, звану життя.

Ці мохін точки шурук є основою Храму, тому що Малхут називається Храмом тільки завдяки мохін Хохми, як сказано: "Мудрістю (хохма) буде відбудований Храм"¹⁶. Тому мохін точки шурук, властивість Хохми, є основою Храму. Однак поки що ці мохін приховані через відсутність хасадім. І вважається тому, що ще немає перебування в Храмі, але разом з тим, вона - основа Храму, тому що потім звідси буде притягнуто світіння Хохми, котре є основою Храму.

Цей Храм будує Храм світу, тобто ЗОН, і будує світ, тобто ЗОН. Пояснення. Точка хірік - це ступінь хасадім, в якій вдягається Хохма з тим, щоби вони могли вдягатися в нижніх, тобто в ЗОН, звані світ. І цей Храм, основа Храму властивості точки шурук, влаштовує Храм світу, що вдягається у хасадім та вважається будовою Храму в місці поселення, - для світу, званого ЗОН. Тому що в будь-якому місці, де згадується про будову, мається на увазі світло хасадім, які виходять від ГАР Біни і знаходяться у властивості "бо бажає милості (хафец хесед) Він"⁴⁶².

І мовиться, що основа Храму, властивість Хохма, вдягається у хасадім точки хірік, і завдяки цьому будує Храм для ЗОН щоб перебувати в ньому, тобто Хохма облачається властивістю хасадім, а потім вона передає їх ЗОН, коли вони вдягнені один в одного. І тоді відбудовуються ЗОН, звані світ, у властивості "перебування у Храмі", і мохін сповнюються в усій їхній повноті.

І це означає: "Спочатку (берешит) створив (бара) Всесильний (Елокім)"⁶. Букви слова "спочатку (берешит לְבַרְאשִׁית)" складають слова "Храм початку (бейт решит לְבֵית רֵאשִׁית)". "Початок (решит לְרֵאשִׁית)" - це Хохма. Тобто, коли Малхут збирає в собі всі ці мохін та стає "великим морем", щоб увібрати всі мохін, - тобто у властивості точки шурук, - тоді називається ця Малхут початком (решит). А коли початок (решит), тобто Хохма, вдягається у хасадім, вона називається Храмом початку (бейт решит). Бо тепер вона є Храмом для перебування. І це означає слово "спочатку (берешит)" в уривку "спочатку (берешит) створив (бара) Всесильний (Елокім)"⁶.

301) Води "застиглого моря", тобто Малхут, вбирають всі води світу та збирають їх у собі, і ці води весь час переміщуються в ньому в різних напрямках і втягуються в нього. І це відбувається і утворюється в Малхут від вищої властивості, тобто Біни. Як сказано: "З черева кого (мі) вийшов лід?"⁴⁶³, - тобто з Біни, званої "Мі", вийшов лід у Малхут, і вона стала "застиглим морем", води якого застигають в ньому з тим, щоб увібрати інші води. Тобто для застиглих вод характерне утворення численних порожніх отворів, і тому, якщо виливають на них воду, лід поглинає і приймає її в себе, і таким чином завдяки застиганню стають води ємністю для отримання інших вод.

Пояснення. Зогар з'ясовує необхідність облачення Хохми в хасадім. І тут йдеться про "застигле море", води якого вбирають усі води світу, збираючи їх у собі. І ці води весь час переміщуються в ньому в різних напрямках та вбираються ним. Тому що в той час, коли Малхут отримує Хохму у властивості точки шурук і називається "морем", вона стає тоді "застиглим морем". Тобто світла застигають й затримуються в ній та не передаються від неї назовні. І відбувається в ній це виправлення весь той час, коли Хохма ще без хасадім, і вона заподіює шкоду нижнім. І тому світла застигли в ній і не передаються нижнім.

Малхут стає "застиглим морем" коли світла її вбирають всі світла вищого світу, Біни, і збирають їх в ній в той час, коли Біна повертається в рош Аріх Анпіну та стає Хохмою. "Ці води весь час переміщуються в ньому в різних напрямках та вбираються ним", - оскільки вони не передаються за межі її; ці води переміщуються весь час в ній в різних напрямках і завдяки цьому вони вбираються нею.

⁴⁶² Пророки, Міха, 7:18.

⁴⁶³ Писання, Йов, 38:29.

Пояснення. Далі пояснюється, що завдяки силі південного вітру, тобто хасадім, що виходить в силу точки хірік, тане лід в ній, і вона знову перетворюється на воду і наповнює нижніх. І ось тоді, після того, як вона опиняється під владою південного вітру, Малхут вже більше не може отримувати Хохму, і те світло Хохми, яке вона отримала раніше, в той час, коли була застиглою, вдягається тепер у світло хасадім, яке вона отримує від південної сторони. І тому мовиться, що світло Хохми ніби рухається в різних напрямках. Тобто спочатку воно спрямовується і приходить у Малхут, а потім, завдяки південному вітру, знову виходить з неї і повертається до свого кореня. Однак Малхут тим часом вбирає світло Хохми, що проходить через неї.

І води Хохми переміщуються в різних напрямках. Тому що спочатку вони приходять до неї і застигають в ній, а потім знову виходять з неї завдяки південному вітру, але тим часом всмоктуються нею. Тому що всмоктується нею світло Хохми, яке вона приймає в себе, і воно залишається в ній назавжди з того часу, як вона застигла разом з ним.

Сказано: "І це відбувається та утворюється в Малхут від вищої властивості", - властивості застигання і льоду сходять до Малхут від вищої властивості, від Біни. І це означає сказане: "З черева кого (мі)"⁴⁶³ - тобто, з Біни, званої "МІ", - "вийшов лід?"⁴⁶³.

302) Від цього льоду застиглого моря можуть текти води лише в час, коли сила південної сторони, тобто правої, приходить до нього і бере його з собою. Тоді води, які застигли внаслідок дії північної сторони, тобто лівої, тануть і сходять завдяки південній стороні, та передаються нижнім. Сила південної сторони - це точка хірік, тобто ступінь хасадім, що виходить на екран першої стадії. І внаслідок того, що вона погоджує хасадім правої лінії, тобто південної сторони, і ставить її панувати над лівою лінією, північною стороною, тому вважається силою південної сторони. І тоді сила південної сторони досягає цього льоду, який походить від північної сторони, від лівої лінії, та бере його з собою, тобто включає його в себе. І оскільки ліва лінія включилася в праву, відразу ж тане цей лід, і світла сходять до нижніх.

Від властивості північної сторони, від лівої лінії, застигають води, а від властивості південної сторони, правої лінії, вони тануть і починають текти до нижніх для того, щоб напоїти всіх звірів польових, - тобто ті ступені, які знаходяться поза межами світу Ацилут, в світах БСА. І ті, що знаходяться в світах БСА, називаються "горами розлучення"⁴⁶⁴, тобто горами розділення, бо про світи БСА сказано: "І звідти розділяється"³⁴¹. Тобто, всі вони будуть напоєні в час, коли південна сторона починає з'єднуватися з ним. І тоді води сходять, і завдяки тій вищій силі, що надходить від південної сторони, всі вони будуть перебувати в пишноті і в радості.

303) Коли думка підіймається і входить до бажання від самого вкритого з усіх вкритих, Аріх Анпіна, то виходить з цієї думки одна річка. Біна називається думкою, Малхут називається бажанням. Річка, яка бере початок і виходить з думки - це три літери ЕЛЄ, які вийшли за межі думки, званої Елокім.

Коли Біна Аріх Анпіну, звана "думка", прийняла до себе Малхут Аріх Анпіну, звану "бажання", і включилася до неї, вийшла і відокремилася від цієї Біни одна річка, - тобто три букви ЕЛЄ (להל) імені Елокім (להל) відокремилися від Біни і вийшли, опустившись в місце ЗОН. І в Біні залишилися тільки дві літери МІ (מי) від імені Елокім (להל) в ній⁴⁶⁵.

І коли вони зближуються одне з одним, тобто ця річка, літери ЕЛЄ (להל), знову зближується з буквами МІ (מי), що залишилися в думці, то вона знову сповнюється в імені Елокім (להל) за допомогою однієї стежки, що є невідомою нагорі та внизу, і стає тут початком (решит) всього. Пояснення. Під час ґадлуту, коли світіння АБ САГ де-АК знову опускає Малхут з думки на своє місце, тоді повертаються букви ЕЛЄ до думки, і сповнюється в ній ім'я Елокім, як і раніше⁴⁶⁶.

⁴⁶⁴ Писання, Пісня пісень, 2:17.

⁴⁶⁵ Див. "Передмову книги Зоґар", п. 13.

⁴⁶⁶ Див. "Передмову книги Зоґар", п. 14.

Слово "берешит (בראשית спочатку)" складається з букв "бет ב" і "решит (רשית початок)", де "бет ב" вказує на "просто царя", Малхут, яка встановилася і отримала досконалість від "початку (решит רשית)", тобто від Біни, званої "думка", і ці Малхут та Біна подібні одна до одної, і тому знаходяться разом в слові "спочатку (берешит בראשית)", де "бет ב" - це Малхут, а "початок (решит רשית)" - це Біна.

304) "Створив Всесильний небо"⁶ - означає, що здобув з себе голос. Інакше кажучи, "Всесильний (Елокім)", Біна, створив і зробив "небо", тобто Зеір Анпін, званий "голос". І він називається звуком шофара⁴⁶⁷. Небо, Зеір Анпін, панує над землею завдяки силі мохін, званих "життя вищого Царя". Світло Хохма називається життям. "Вищий Цар" - це Біна, яка створила небо. І тому називаються ці мохін життям вищого Царя. Як сказано: "Поки син Ішая живий на землі"⁴⁶⁸. Тому що світіння Хохми, зване життям, залежить від сина Ішая, тобто від Малхут Давида, і завдяки їй він був правителем над усім. А земля, Малхут, отримує від неба, як сказано: "Створив Всесильний небо і землю"⁶.

Пояснення. У Зеір Анпіна є дві властивості Малхут:

1. Малхут від хазе Зеір Анпіну й вище, Малхут Давида;
2. Малхут від хазе й нижче, звана Рахель і звана "земля".

І ці мохін Хохми, звані "життя вищого Царя", Зеір Анпін, який зветься "небо", передає "землі", тобто Нукві від хазе й нижче, однак вони залежать від Малхут Давида, тобто від Малхут, що знаходиться від хазе і вище. Тому що зівуґ Зеір Анпіну для отримання мохін відбувається з Малхут Давида, а після того, як вони отримані в Малхут Давида, він передає їх "землі" - нижній Нукві.

Життя залежить від сина Ішая, від Малхут Давида, бо в ній здійснюється зівуґ для отримання цих мохін від Біни. А потім він передає їх землі, і про це сказано в уривку: "Поки син Ішая живий на землі"⁴⁶⁸. Це вказує, що життя, котре отримується землею, нижньою Нуквою Зеір Анпіну, приходить від сина Ішая, тобто - Нукви від хазе і вище. А "вав і", що додана до слова "ет лх", як сказано: "І (ве-ет лхі) землю"⁶, потрібна для того, щоб правити і передавати живлення землі, нижній Нукві. Тому що ця "вав і" в словах "і (ве-ет лхі) землю"⁶ є властивістю захар в Нукві, і наповнення живлення вона отримує від цієї властивості захар.

305) Сказано: "(Ет лх) небо"⁶. І це загальна сила двадцяти двох букв, на які вказує слово "ет лх", - тобто від "алеф х" до "тав л", - яку створив Всесильний (Елокім), Біна, і передав небу, Зеір Анпіну. Пояснення. "Ет лх" вказує на Нукву, тому що "ет лх" означає сукупність двадцяти двох букв від "алеф х" до "тав л". А букви - це келім, що залежать лише від Нукви, тому що властивості захара - це світло, а властивості нукви - це келім.

"(Ет лх) небо"⁶ - це Нуква, що розташована в гуф Зеір Анпіну від його хазе й вище, і Біна створила її разом із Зеір Анпіним. Як сказано: "У вінці (атара), яким прикрасила його мати (іма)"¹⁴. І ця Нуква називається "вінцем (атара)", яким прикрасила його Іма, тобто Біна. "(Ет лх) небо"⁶ - це захар і нуква, щоби включити їх один до одного та з'єднати їх одного з одним, щоб вони існували разом в цих мохін, званих "життя царя". А "просто цар", тобто Нуква, буде отримувати живлення від Зеір Анпіна, званого "небо".

"І (ве-ет лхі) землю"⁶ - вказує на поєднання захара і нукви, які утвердилися в записаних буквах, тому що Нуква, що розташована від хазе і вище, на яку вказують слова "(ет лх) небо"⁶, є тільки загальною силою двадцяти двох букв, які ще не є діючими буквами, оскільки знаходяться вище від хазе. Однак Нуква, на яку вказують слова "і (ве-ет лхі) землю"⁶, - це властивість двадцяти двох букв, записаних безпосередньо в дії, оскільки вони знаходяться від хазе й нижче. Тому сказано, що вони "утвердилися в записаних буквах", - тобто безпосередньо в дії.

"Життя царя" - це мохін світіння Хохми, які виходять з неба, Зеір Анпіна. Однак небо притягує його лише для того, щоби дати життя землі та всій її безлічі. Іншими словами, Зеір

⁴⁶⁷ Див. "Передмову книги Зоґар", п.239, зі слів: "Тому сказано".

⁴⁶⁸ Пророки, Шмуель 1, 20:31.

Анпін притягує ці мохін не для себе, оскільки він виправлений зі сторони мохін де-хасадім властивості "чисте повітря" вищих Аба ве-Іми, але він притягує їх лише для Нукви від хазе і нижче, та для всіх душ, що походять від неї.

306) Вище ім'я Елокім, Біна, створило небо і землю за допомогою мохін існування, які є життям царя, і вивело їх за допомогою сили, що наявна нагорі, - ГАР Біни, тобто вищих Аба ве-Іми, званих "початком усього". Іншими словами, ГАР Біни, вищі Аба ве-Іма, створили вищі небо і землю, - великі ЗОН, тобто властивість ЗОН від хазе і вище. І таким же чином опустили властивості вищого, тобто Біни, вниз, до її ЗАТ, ІШСУТ, коли вона створювала нижні небо і землю - малі ЗОН, тобто властивість ЗОН від хазе і нижче.

307) І все це вміщене в букві "бет ב" слова "берешит (לְבַרְכָּתָא спочатку)", яка вказує на Біну. І називається "бет (два)", тому що два світи є в Біні - вищі Аба ве-Іма, звані вищим світом, та ІШСУТ, звані нижнім світом. І вони створили світи, - вищий світ Біни створив вищий світ де-ЗОН, а нижній світ Біни створив нижній світ. "Один схожий на іншого". "Один" - Аба ве-Іма, "схожий на іншого" - ІШСУТ. "Один", парцуф Аба ве-Іма, створив "небо і землю" - великі ЗОН. Та "інший", парцуф ІШСУТ, створив "небо і землю" - малі ЗОН.

Тому буква "бет" вказує на те, що два світи є в Біні, - Аба ве-Іма та ІШСУТ. Один створив два світи - великі ЗОН, та інший створив два світи - малі ЗОН. І всі вони вийшли завдяки вищому початку (решит), тобто завдяки Біні, що повернулася в рош Аріх Анпіну, звану вищим початком (решит).

308) Тепер з'ясовується відмінність між зівугом вищого світу Біни та зівугом нижнього світу Біни. І мовиться, що вищий світ опускається в нижній світ, щоб створити нижній світ де-ЗОН - малі ЗОН. І він наповнюється за допомогою зівугу вищого світу шляхом одного ступеню, який царює над ним, подібно до вищої стежки, вкритої, утаєної та захищеної.

Пояснення. Дві Малхут називаються "манула" і "міфтеха". У вищих Аба ве-Іми використовується Малхут властивості "манула (замок)", тобто вона закриває там зівуг світіння Хохми так, щоби "йуд י" не виходила з властивості "повітря (авір אֵוֶר)" Аби ве-Іми, і тому залишаються Аба ве-Іма у властивості "чисте повітря", званому вкритими хасадім. І тому ця "манула" називається "стежкою вкритою, утаєною й захищеною".

А в ІШСУТ використовується властивість "міфтеха (ключ)", оскільки вона відкриває в них мохін світіння Хохми, і тоді "йуд י" виходить з їхньої властивості "повітря (авір אֵוֶר)" та стає властивістю "світло (ор אֵוֶר)"⁴⁶⁹. І тому називається Малхут парцуфа ІШСУТ "шлях" або "дорога", тому що всі мохін світіння Хохми розкриваються в ній. І сказано: "Він (нижній світ) наповнюється за допомогою зівугу вищого світу, шляхом одного ступеню" - ступеню "міфтеха", який царює над нижнім світом, тобто ІШСУТ. Тобто вона панує в парцуфі ІШСУТ, "подібно до вищої стежки, вкритої, утаєної та захищеної", що знаходиться в Аба ве-Імі.

Але лише один з цих ступенів є тонкою стежкою в парцуфі Аба ве-Іма, а інший - шляхом в парцуфі ІШСУТ. Та, що внизу, називається "шлях", як сказано: "Шлях праведних - як світило світосайне, що світить все сильніше, до повного дня"⁴⁷⁰. Ступінь, який відноситься до вищих властивостей, до Аба ве-Іми, називається тонкою стежкою, як сказано: "Стежка, що є невідомою яструбу"⁴⁷¹, - тобто там не відбувається зівугу, званого "знання". Тому сказано: "Стежка, що є невідомою яструбу"⁴⁷¹, - бо вона є невідомою⁴⁷².

Сказано: "Той, хто дає в морі шлях"⁴⁷² - це ІШСУТ, які встановилися в Малхут властивості міфтеха (ключ), званій "шлях", "і в могутніх водах - стежку"⁴⁷², - тобто парцуф Аба ве-Іма, в якому встановилася Малхут властивості манула (замок), звана стежкою або доріжкою. Тому що властивість захар манули називається стежкою, а властивість некева - доріжкою. І

⁴⁶⁹ Див. "Передмову книги Зоар", статтю "Манула і міфтеха", п.41, там ця тема докладно розглядається (прим. Бааль Сулама).

⁴⁷⁰ Писання, Притчі, 4:18.

⁴⁷¹ Прочитай уважно статтю "Манула і міфтеха" (прим. Бааль Сулама).

⁴⁷² Пророки, Єшаяу, 43:16.

сказано: "У морі шлях Твій"⁴⁷³ - це ІШСУТ, виправлення яких здійснюється в Малхут, що відноситься до властивості "шлях". "І стежка Твоя у водах великих"⁴⁷³ - це Аба ве-Іма, виправлення яких здійснюється в Малхут, котра відноситься до властивості "тонка стежка". І в той час, коли вищий світ Біни включився до нижнього світу і створив нижній світ ЗОН, малі ЗОН, вони створюються у властивості "міфтеха (ключ)", званій шляхом або дорогою. І тому вони теж отримують світіння Хохми так само, як і нижній світ Біни.

Коли вищий світ Біни, тобто Аба ве-Іма, що відносяться до Малхут властивості манула (замок), званої стежкою або доріжкою, наповнюється від зівугу вищого світла, що здійснюється на їхню Малхут, то вони вагітніють від світла так само, як нуква вагітніє від захара, і створюють та породжують двох дітей як одне ціле, - захара і некеву, тобто ЗОН. І вони називаються "небом і землею", подібно до вищого світу Біни, парцуфу Аба ве-Іма. Тому що і вони (ЗОН) теж встановилися у властивості Малхут де-манула, як Аба ве-Іма. І тому вони теж перебувають у властивості "вкриті хасадім".

Отже, з'ясувалася відмінність між вищими небом і землею, що вийшли від вищого світу Біни, і нижніми небом та землею, які вийшли від нижнього світу Біни. Вищі (небо і земля) знаходяться тільки у властивості "укриті хасадім", тому що вони встановилися в Малхут властивості манула (замка), яка є невідомою, а нижні - у властивості "відкриті хасадім зі світінням Хохми", тому що встановилися в Малхут властивості міфтеха (ключа), яка є відомою і називається "шлях". І про неї сказано: "Шлях праведних - як світило світосяйне, що світить все сильніше, до повного дня"⁴⁷⁰.

309) Від небесних вод живиться земля, і ці води входять до неї. Тобто, як живлення для існування землі, Нукви, так і чоловічі води для породження душ, які входять до неї у властивості "сім'я, що вистрілює як стріла, породжує", вона отримує від неба, Зеір Анпіна, але тільки захар - вищий, а нуква - нижня. Однак вищі води, що наявні в землі, - ті, які вона отримала від небес, - є властивостями зхарім (чоловічими), а нижні води, що знаходяться в ній самій, є властивостями некевот (жіночими).

Нижні води живляться від вод зхарім (чоловічих), тобто вищих вод, які вона отримала від неба. А нижні води, що знаходяться в землі, волають до вищих вод в небі, щоби ті наповнили їх усім необхідним. Це подібно до жінки (некева), яка є відкритою для отримання від чоловіка і спрямовує нижні води у відповідності до вищих вод, чоловічих (зхарім), для того, щоб породити душі. І нуква отримує також годування від захара, тому що у некеви немає нічого свого, і як годування, тобто наповнення для свого існування, так і породження душ вона отримує від захара.

І тому сказано: "І (ве-ет лхі) землю"⁶, з додатковою "вав і" до слова "ет (лх)", що вказує на властивість захар, наявну в землі. Є властивості "захар" і "некева" у неба, котрі вважаються вищими небом та землею, і також властивості "захар" і "некева" у землі, які вважаються нижніми небом й землею.

310) Сказано: "Піднесіть вгору очі, та гляньте, хто (MI) створив їх (ЕЛЄ)"⁴⁷⁴. В усій дії початку творення закарбувалися літери, - як в дії вищого, Біни, так і в дії нижнього, Малхут. А потім були записані і завершені ці літери. Біна називається Елокім (אֱלֹכִים), і п'ять букв цього імені - це сфірот КАХАБ ТУМ. А коли Малхут піднімається в Біну Біни, під Хохму в ній, виходять Біна і ТУМ в ній за її межі, опускаючись в ЗОН. І залишаються в Біні дві сфіри, Кетер і Хохма, тобто дві літери MI (י) імені Елокім (אֱלֹכִים). А три її сфіри, Біна і ТУМ, які опустилися з неї, - це три літери ЕЛЄ (לֵא) імені Елокім (אֱלֹכִים). І це означають слова: "Хто (MI) створив їх (ЕЛЄ)"⁴⁷⁴. Тому що "створив (бара)" – означає: вивів назовні. І властивість MI вивела букви ЕЛЄ за межі Біни. І це виведення назовні вважається утворенням букв, тобто келім.

⁴⁷³ Писання, Псалми, 77:20. "У морі шлях Твій, і стежка Твоя в численних водах, а сліди Твої залишилися невідомими".

⁴⁷⁴ Пророки, Єшаягу, 40:26.

А потім Біна опустила Малхут на її місце, як і спочатку, і повернула букви ЕЛЄ (לה) на свій ступінь, і вони знову з'єдналися з буквами МІ (י) в ній, і знову доповнилося святе ім'я Елокім (יְהוָה). І повернення букв ЕЛЄ до імені Елокім вважається записом букв, тобто завершенням їхньої форми. Тому що зараз вони стали придатними для отримання всіх мохін, оскільки завдяки підйому Малхут в Біну опустилися букви ЕЛЄ, вийшовши за межі Біни, що вважається утворенням букв.

Це утворення відбувається як в Біні, так і в Малхут. Оскільки так само, як букви ЕЛЄ опустилися з Біни, вони опустилися з усіх ступенів, що знаходяться нижче від Біни⁴⁷⁵. А потім були записані і завершені ці літери. А потім, коли повернула Біна букви ЕЛЄ, і доповнилося ім'я Елокім, були записані і завершені ці літери, тобто келім. І це називається записом, бо розкриття теперішніх мохін відбувається за допомогою їхнього накреслення, яке сталося до цього. Тому вважається, - немов форма букв була накреслена спочатку, а потім відбувся запис всередині накреслень цих записів, і вони виконали своє призначення.

І відбулося накреслення літер у вислові: "Спочатку створив (берешит бара)"⁶. Тобто в буквах "бет ב" слова "берешит (יְהוָה спочатку)" і слова "бара (בָּרָא створив)". І ці дві букви "бет ב" вказують на час катнут і на те, що це накреслення відбулося в Біні. Буква "алеф א" на початку слова Елокім (אֱלֹהִים) і слова "ет לך" є записом і завершенням цих букв.

"Бе-решит (יְהוָה)", "бет ב" слова "берешит (יְהוָה спочатку)" створила, звичайно ж, - тобто вивела назовні. "Бет ב" вивела букви ЕЛЄ назовні за допомогою вищого світу, Біни, званої Елокім, залишивши в ній букви МІ, а букви ЕЛЄ, що в ній, вивела назовні. Буква "бет ב" - це некева, а буква "алеф א" - захар. Інакше кажучи, буква "бет ב" вказує на катнут, стан ВАК без рош, який вважається некевою. А буква "алеф א" вказує на ґадлут, на осягнення ґАР, котре вважається властивістю захар, тому що захар вказує на досконалість, а некева - на відсутність досконалості. І буква "бет ב" на початку слів "берешит (יְהוָה спочатку)" і "бара (בָּרָא створив)" вказує на накреслення літер, а буква "алеф א" на початку слів Елокім (אֱלֹהִים) та "ет לך" - вказує на запис і завершення цих букв.

Так само, як буква "бет ב" слова "берешит (יְהוָה спочатку)" вивела назовні за допомогою вищого ступеня, тобто ступеня Біни, яка залишилася в стані ВАК без рош через те, що вивела букви ЕЛЄ назовні, - також і "алеф א" імені Елокім (אֱלֹהִים) створила букви "алеф-тав לך (ет)", що представляють собою сукупність двадцяти двох букв на ступеню Біна, бо в слові "ет לך" є букви "алеф-тав", які вказують на двадцять дві букви від "алеф א" до "тав ת". Пояснення. Тому що буква "бет ב" на початку слів "берешит (יְהוָה спочатку)" і "бара (בָּרָא створив)" вказує на накреслення літер, тобто на опускання букв ЕЛЄ за межі, і тому вона залишилася тільки з двома буквами МІ, і це ВАК. "Алеф א" вказує на завершення букв, - на повернення букв ЕЛЄ на ступінь.

І вони приєдналися до букв МІ, і сповнилося ім'я Елокім. І слова: "Елокім ет" означають, що після того, як доповнилося ім'я Елокім, воно створило сукупність двадцяти двох букв, на які вказує слово "ет לך", тобто літери від "алеф א" до "тав ת". І вони означають келім і мохін де-ґАР, - так само, як двадцять дві букви, котрі представляють собою келім, що є достатніми для з'ясування за їхньою допомогою сповнення Хохми. І мовиться, що ці мохін, які створила завершена Біна, звана Елокім, називаються сукупністю двадцяти двох букв. І вони створені всередині самої Біни, бо так само, як Брія, - тобто накреслення, - була в Біні, званій "решит (початок)", так само і завершення, на яке вказує "алеф א", теж відбулося в Біні.

Слово "небо (га-шамаїм שָׁמַיִם)" з буквою "гей ה" вказує, що "гей ה", тобто Біна, яка завершилася, створила Зеїр Анпін, званий "небо", щоби наповнити його життям і зробити його коренем. "Життя" означає мохін світіння Хохми, тому що світло Хохми називається світлом життя. "І зробити його коренем" - означає, що сам Зеїр Анпін не потребує світіння Хохми, бо він виправлений властивістю "вкриті хасадім", але ті мохін, які вкорінені в ньому, потрібні для передачі їх Нукві. Тому сказано: "І зробити його коренем", - тобто зробити його коренем для Нукви.

⁴⁷⁵ Див. "Передмову книги Зоар", п. 13, зі слів: "Підйом точки...".

311) "І (ве-ет лхі) землю"⁶. "Вав і" слів "і (ве-ет лхі) землю"⁶, парцуф Зеір Анпін, створив землю, тобто Нукву, щоб давати їй живлення і виправити її, та дати їй все необхідне, як і личить їй. "Живлення" - означає наповнення для існування її. "Виправити її" - це виправлення її парцуфа, щоби вона перебувала з ним "панім бе-панім". "І дати їй все необхідне, як і личить їй", - тобто світіння Хохми.

"Вав і" слів "і (ве-ет лхі) землю"⁶ вказує, що буква "вав і", тобто Зеір Анпін, взяла слово "ет лх", що означає сукупність всіх двадцяти двох букв, від "алеф х" до "тав л", та віддала їх землі, Нукві. Тобто всю сукупність двадцяти двох букв, яку Зеір Анпін отримав від Біни, як сказано: "(Ет лх) небо"⁶, він передав Нукві, землі. І ця земля, Нуква, включила їх до себе, як сказано: "Всі потоки стікаються в море"¹⁰⁸. Тому сказано: "І (ве-ет лхі) землю"⁶, тому що земля зібрала всередині себе все, і земля отримала їх.

Слово "ет лх" вказує на мохін, які Зеір Анпін, "небо", отримав від Біни, і вони називаються річками. Як сказано: "З ріки на шляху пити буде, тому підніме голову"⁴⁵⁶. Це означає, що Зеір Анпін "п'є" від Єсода Біни, званого "ріка", ці мохін, і тому він "піднімає голову", тобто досягає ГАР. І тому ці мохін називаються річками. І сказано, що "все річки"¹⁰⁸, тобто мохін, на які вказує слово "ет лх", "стікаються в море"¹⁰⁸, - в Нукву. Тому що Зеір Анпін із самого початку отримав їх лише для того, щоб передати Нукві. І сказано, що "гей" створила небо, щоб наповнити його (Зеір Анпін) життям та зробити його коренем", - щоб він став коренем для Нукви, але не для себе самого.

Тому сказано: "І (ве-ет лхі) землю"⁶, тому що можна було сказати: "і землю", без "ет лх", і тоді на захара вказувала б буква "вав і", а на нукву – слово "земля", без слова "ет лх". Тому сказано, що "земля зібрала всередині себе все, і земля отримала їх". Тому що слово "ет лх" вказує на сукупність всіх мохін від "алеф х" до "тав л". А слова "і (ве-ет лхі) землю"⁶ вказують, що земля зібрала в собі і прийняла до себе всі мохін, на які вказує слово "ет лх", - тобто небо і землю разом. І також слова "(ет лх) небо"⁶ вказують на небо і землю разом.

ЗОН діляться в місці хазе. Від хазе і вище - це великі ЗОН, а від хазе і нижче - це малі ЗОН. І також основа Зеір Анпіну знаходиться в місці від хазе і вище. Проте місце від хазе і нижче вважається його Нуквою. Таким чином, ЗОН від хазе і вище обидва вважаються самим Зеір Анпіним, а ЗОН від хазе і нижче обидва вважаються самою Нуквою. "І (ве-ет лхі) землю"⁶ вказує тільки на Нукву, звану землею, і в ній самій є Зеір Анпін і Нуква, звані "небо і земля", малі ЗОН, що розташовані від хазе і нижче. І також слова "(ет лх) небо"⁶ вказують на Зеір Анпін, властивість "небо", і в ньому самому є Зеір Анпін і Нуква, звані "небо і земля", великі ЗОН, які розташовані від хазе і вище.

312) І земля отримала "ве-ет лхі" для того, щоб отримувати живлення від них, і тому у неї обов'язково є захар і нуква, де "вав і" слова "ве-ет лхі" - це захар, тому що досягнення отримання відбувається за допомогою співударянь захарів. Покрив диму знаходиться на землі, Нукві. Коли палаючий вогонь⁴⁷⁶ сходить і пробуджується від лівої лінії, він утримується в Нукві, і вона піднімає дим. Як сказано: "А гора Синай диміла вся від того, що зійшов на неї Творець у вогні"⁴⁷⁷. Одне називається вогнем, інше - димом: якщо опускається згори, називається вогнем, а нижній, який одержує його, стає димом.

Сказано: "І (ве-ет лхі) гору, що димить"⁴⁷⁸, тому що коли вогонь опускається вниз, дим і вогонь утримуються один в одному. І тоді все перебуває під владою лівої сторони. Як сказано: "І рука Моя заснувала землю, а правиця Моя простягнула небеса"⁴⁷⁹. "І рука Моя"⁴⁷⁹ - це ліва рука, властивість "вогонь і дим", "заснувала землю" - Нукву. "А правиця Моя простягнула небеса"⁴⁷⁹, - а права рука, хасадім, відміряла і створила "небеса", Зеір Анпін, силою правої лінії вищого, тобто Біни. Тому що Зеір Анпін, небеса, отримує хасадім від Біни. І подібно до цього, були створені небеса, властивість захар, Зеір Анпін, від правої лінії Біни, а нуква утворилася від лівої лінії Біни.

⁴⁷⁶ Писання, Псалми, 104:4.

⁴⁷⁷ Тора, Шмот, 19:18.

⁴⁷⁸ Тора, Шмот, 20:15.

⁴⁷⁹ Пророки, Єшаягу, 48:13.

Тому нуква не може бути без захара, оскільки вона є властивістю "вогонь і дим", що належать до лівої сторони, і потребує милосердя (хасадім) захара. І тому вона вважається властивістю захар і нуква разом, на що вказують слова "і (ве-ет лхи) землю"⁶. А в той час, коли нуква без захара, від неї виходять усі види покарань в світі, оскільки вона є властивістю "вогонь і дим", що належать до лівої сторони. І все її виправлення полягає в тому, щоби вона була з'єднана як одне ціле із захаром, який належить до властивості правої лінії. І тоді сходять від неї все благо світів.

313) "Піднесіть вгору очі ваші"⁴⁷⁴. Біна називається виссю, тому що до Біни піднімаються ці слова таким чином, що там немає питання. "Питання" - означає підйом МАН для зівугу, подібно до того, як просять про дощі. І це починається від Біни, бо вона відноситься до властивості "пізнаваний", проте вище за неї, - в Хохмі, - властивість "непізнаваний", тому що Хохма отримала досконалість від Кетера, званого "айн (невідомий)", і тому вона не встановлюється для питання, як і він, оскільки він недоступний і глибокий, і немає того, хто б стояв над ним, аби досягнути його.

Справа в тому, що мохін походять від зівугу на Малхут властивості "міфтех (ключ)", яка виправлена в Біні, в її ЗАТ, званих ІШСУТ. І тому звідти починається питання, тобто підйом МАН, для зівугу. І тоді виходить "йуд" з їхньої властивості "авір (р'х повітря)", та залишається "ор (р'х світло)". Однак вище за них, в Аба ве-Імі, що звуться Хохма, - і є так само, як і Кетер, властивістю ГАР, - немає питання, оскільки вони встановлені у властивості Малхут де-манула (замок), на яку не здійснюється зівуг⁴⁸⁰. І тому вони відносяться до властивості "непізнавані", - так само, як і Кетер Аріх Анпіну, званий "айн (невідомий)", від якого отримують Аба ве-Іма. І це властивість "чистого повітря", тому що "йуд" не виходить з їхньої властивості "авір (р'х повітря)"⁴⁸¹.

І Кетер Аріх Анпіну називається "айн (невідомий)" тому, що він злитий із рош Атіку. Бо є три рош, котрі знаходяться один вище за іншого та один всередині іншого. "Один вище за іншого" - це рош Атіку. "Один всередині іншого" - Хохма стімаа (вкрита Хохма) Аріх Анпіну, що знаходиться всередині його Кетеру. Таким чином, вони являють собою три рош, що знаходяться один під іншим:

- перший рош - рош Атіку;
- другий - рош Кетеру Аріх Анпіна, званий "айн (невідомий)", що знаходиться посередині між рош Атіку і Хохма стімаа;
- третій рош - Хохма стімаа Аріх Анпіну, звана просто Аріх Анпін.

Після того, як розповсюдилося глибоке світло, тобто Біна, про яке сказано: "Глибоко, глибоко - хто знайде його!"⁴⁸², світло її встановлюється для питання, тому що воно відноситься до властивості "пізнаваний", хоча вона ще залишається вкритою більше за всіх нижніх, які розташовані під нею. І через це питання вона називається МІ (хто), як сказано: "Хто (МІ) створив (бара) їх (ЕЛЕ)"⁴⁷⁴.

314) І сказано: "З черева кого (МІ) вийшов лід?"⁴⁶³. "З черева кого (МІ)"⁴⁶³ - це Біна, яка встановлюється для питання. І це виходить та утворюється в Малхут від вищого, - від Біни. Тобто "застигле море" виходить з вищого. Як сказано: "З черева кого (МІ) вийшов лід?"⁴⁶³, - мається на увазі ЗАТ Біни, ІШСУТ, звані МІ в той час, коли вони передають Хохму без хасадім, коли воно (це ім'я) - у властивості точки шурук. І через відсутність хасадім застигають і замерзають нижні. Тому, хоча літери ЕЛЕ (לה) вже піднялися нагору, в Біну, все ж через те, що це наповнення замерзло, вони не приєднуються для розкриття імені Елокім (לה) в Біні, і вона поки що називається МІ (י).

Однак після того, як виходять хасадім та вдягають Хохму, літери МІ (י) з'єднуються із буквами ЕЛЕ (לה) та сповнюється ім'я Елокім (לה). І вона більше не називається МІ. І слова "з черева кого (МІ) вийшов лід?"⁴⁶³ вказують на те, що лише в той час, коли вона

⁴⁸⁰ Див. "Передмову книги Зоар", стаття "Манула і міфтех (замок і ключ)", п.п. 41-44.

⁴⁸¹ Див. вище, п.4, зі слів: "І так "початок (решит)" створив...", а також п.2, зі слів: "І тоді внаслідок...".

⁴⁸² Писання, Коелет, 7:24.

передає Хохму без хасадім у властивості точки шурук, вона називається MI (י'מ), а не під час досконалості, коли вона отримує точку хірік і Хохма вдягається у хасадім. Оскільки тоді вона називається Елокім (אלהים), а не MI (י'מ).

І невірно питати: що знаходиться нагорі, а що внизу, - але треба запитати про місце, в якому вони виходять, аби знати (його). Пояснення. Розглядаються три точки при виході мохін від Біни: холам, шурук, хірік. У точках холам та хірік немає питання, - тобто заборонено в них піднімати МАН, щоби притягувати Хохму, але тільки в точці шурук, де знаходиться місце виходу Хохми. "І невірно питати, що знаходиться нагорі" - в точці холам, "а що внизу" - в точці хірік. "Але треба запитати про місце, в якому вони виходять" - в точці шурук. Бо тоді Біна знаходиться в рош Аріх Анпіну та передає Хохму і вважається місцем виходу Хохми.

Не мається на увазі притягання Хохми в точці шурук, адже вони не можуть притягнути її. Бо все застигає, перетворюючись на лід. Адже вона при цьому встановлюється для питання, а не для пізнання. І тоді, в точці шурук, настає час підняти МАН і запитати про світіння Хохми. Однак в цей час неможливо нічого отримати через замерзання. Але потім, в точці хірік, коли Хохма вдягається у хасадім точки хірік, настає час отримання світіння Хохми. Таким чином, момент питання - в точці шурук, а момент отримання - в точці хірік.

315) "Берешит (בראשית спочатку)" складається з "бет ב" - "решит (ראשית початок)". І питається: в слові "берешит (בראשית спочатку)" реченням вважається "решит (початок ראשית)" без "бет ב", або реченням вважається "берешит (בראשית спочатку)" з "бет ב"? Однак, перш ніж Малхут вийшла з Біни, і сила її розповсюдилася, і все поки що приховане в Біні, - це стан "берешит (בראשית спочатку)", і він являє собою речення. Тому що "бет ב" слова "берешит (בראשית спочатку)" - це Малхут, яка піднялася в Біну, і говорилося також, що "бет ב" слова "берешит (בראשית спочатку)" є властивістю точки в Його чертозі.

"Бет ב" слова "берешит (בראשית спочатку)" вказує на підйом Малхут в Біну, при якому "йуд י" входить до "світла (אור)" Біни, і воно стає "повітрям (אוויר)". А "решит (початок ראשית)" вказує на Біну. І до виходу "йуд", Малхут, зі світла Біни, обидві вони називаються "берешит (בראשית спочатку)", і обидві разом є реченням. "Берешит (בראשית спочатку)" разом із "бет ב" - речення, тому що речення означає - ступінь, що виходить на зівуг' де-акаа, коли губи співударяються. І оскільки зівуг' де-акаа (ударне з'єднання) відбувається на "бет ב" слова "берешит (בראשית спочатку)", на Малхут, - не можна сказати, що тільки "решит (початок ראשית)", - тобто лише Біна, - є реченням. Адже зівуг' де-акаа не був здійснений на екран Біни.

А після того, як вийшла "йуд י", Малхут, з властивості "повітря (אוויר)" Біни, і поширилися сили Біни, Біна називається "решит (початок ראשית)". І вона сама по собі є реченням, без "бет ב", тобто Малхут, оскільки та вже вийшла з неї. І тепер вона називається MI, яка встановилася для питання, - та, яка створила ЕЛЄ. Мовиться про світіння точки шурук, яка ще не називається Елокім, а тільки MI. Тому що букви ЕЛЄ, хоча і піднялися в Біну, все ж залишаються прихованими. І вважається, немов вони знаходяться поза Біною. І "створив" означає "приховання"⁴⁸³, - тобто Біна в той час, коли називається MI, приховує букви ЕЛЄ через відсутність хасадім.

Потім, коли Біна поширюється і досягає досконалості, вона стає морем. Інакше кажучи, після того, як вона вдягалася у хасадім точки хірік, в результаті чого з'єднуються букви ЕЛЄ (אלה) з MI (י'מ) і доповнюється ім'я Елокім (אלהים), то букви MI (י'מ), після того, як вони входять до імені Елокім (אלהים), стають там буквами "йуд-мем י" (ям море)". І тоді Біна творить внизу, тобто в Нукві, і робить в ній все в точності таким же чином, як і нагорі.

Тобто так само, як послідовність виходу мохін нагорі була в трьох місцях, в трьох точках холам-шурук-хірік, - так само зробила Біна мохін в Нукві згідно з порядком цих трьох точок, у відповідності одного до одного і в подібності одного до одного. І на них обох вказує буква "бет ב" в слові "берешит (בראשית спочатку)". "У відповідності одного до одного", - тобто кожна властивість в Нукві отримала від властивості, що є відповідною їй в Біні. "В подібності одного до одного", тобто мохін, - на всю ту величину, на яку вийшли в Біні, - вийшли також і в Нукві. І

⁴⁸³ Див. "Передмову книги Зогар", п.45.

також під час перебування в катнуті на них обох вказує буква "бет ז" слова "берешит (ל'שנה ב'ספ'ת)", - точка в чертозі Його.

316) "Коли цар в оточенні своєму, мій нард випускав аромат"⁴⁸⁴. "В оточенні своєму"⁴⁸⁴ - означає: перебувати в нижній Малхут. "Цар", ІШСУТ, "в оточенні своєму"⁴⁸⁴, - в той час, коли вдягається у Малхут і передає їй від поєднання і насолоди дружньої любові, що наявна у вищому Едені, - у вищих Аба ве-Імі. І вони отримують від вищих Аба ве-Імі за допомогою вкритої та захованої й невідомої стежки, як сказано: "Стежка, що є невідомою яструбу"³¹⁹, і наповнюються від них. І наповнення приходить через відомі потоки ІШСУТ, звані "шлях" або "дорога".

І тоді "мій нард випускав аромат"⁴⁸⁴, - тобто нижня Малхут. Тому що Він створив світ внизу, тобто Малхут, що є подібним до вищого світу, світу Біни, тобто ІШСУТ, в усьому, що отримали від вищого Едену, і піднімаються вищі приємні пахощі від нижнього світу, щоб правити і діяти. І Малхут набуває сил, править і світить вищим світлом.

317) У двох властивостях створив світ, тобто ЗОН, - у правій та лівій лініях шести вищих днів, ХАГАТ НЕГІ Іми. Шість днів, ХАГАТ НЕГІ Іми, були створені, щоб світити в ЗОН, в правій їх лінії, як сказано: "Бо шість днів"⁴⁸⁵, - ХАГАТ НЕГІ Іми, - "створював Творець небо і землю"⁴⁸⁵, - ЗОН. І завдяки цьому отримали ЗОН праву лінію, котра наявна в них.

Ці шість вищих днів прорили шляхи і створили шістдесят отворів у великій безодні, тобто в Єсоді Іми. Тобто, - властивість лівої лінії шести днів Іми, кожна з яких складається з десяти, і тому вони прорили шістдесят отворів, і всі вони будуть включені до Єсоду Іми. І ці шістдесят отворів потрібні для того, щоб увести води річок в безодню, тобто в Єсод Нукви Зеір Анпіну, званий просто "безоднею". І як наслідок, отримують ЗОН властивість лівої лінії від шести днів Іми, звану водами річок, як сказано: "З ріки в дорозі пити буде, тому підніме голову"⁴⁸⁶.

Внаслідок того, що світ, тобто ЗОН, п'ють з вищого потоку, - лівої лінії Іми, - через ці шістдесят отворів в її Єсоді, званому великою безоднею, тому "підніме голову (рош)"⁴⁸⁶, тобто досягне ГАР Іми, звані рош. Тому що ліва лінія Іми є тими келім, котрі досягаються ЗОН. І в цих келім вони отримують світла ГАР від Іми. А якби не було у них келім Іми, світ залишався б у стані ВАК без рош. Тому сказано, що "шістдесят отворів безодні створені від шести днів початку творення", від шести вищих днів Іми, і вони створили світ в світі. Тобто завдяки ним вони отримали мохін де-ГАР від Іми, звані світом в світі.

⁴⁸⁴ Писання, Пісня пісень, 1:12.

⁴⁸⁵ Тора, Шмот, 20:11.

А земля була пустинна

318) "А земля була пустинна і хаотична"⁴⁸⁶, - тому що гіркота й негідне у недостижних на дереві плодах, які закопують, виходять з них тільки при годящому для них всмоктуванні землею⁴⁸⁶. І так само тут, - гіркота і суворість судів Малхут виходять з неї тільки завдяки всмоктуванню Біною. І властивість суду в ній усмоктується властивістю милосердя Біни та підсолоджується.

Земля була спочатку і не могла існувати, але "була пустинна і хаотична". Тому сказано "була", і це вказує на те, що вона вже була до поєднання Малхут з Біною. А потім Малхут, звана світ, змогла існувати, тому що світ утворився за допомогою печаті сорока двох (мем-бет) букв і зміг існувати. І всі ці сорок дві печатки потрібні для прикрашання святого імені, щоби притягувати до них вищі мохін де-Г'АР Іми, звані "атарот (вінці)". Як сказано: "Вийдіть і подивіться, дочки Ціона, на царя Шломо у вінці (атара), яким прикрасила його мати"¹⁴.

Пояснення. Основа сорокадвохбуквеного імені - це Г'АР, що знаходяться від хазе Аріх Анпіну і вище, і це:

- чотири літери простого імені АВАЯ - Кетер,
- десять букв імені АВАЯ з наповненням - Хохма,
- двадцять вісім букв АВАЯ із наповненням наповнення - Біна.

Разом сорок дві (мем-бет) літери, що включають три парцуфи - Атік, Аріх Анпін, Аба ве-Іма, котрі розташовані від хазе Аріх Анпіну й вище. Однак від хазе Аріх Анпіну і нижче немає цієї властивості "мем-бет (42)", тому що там знаходяться ВАК, а не Г'АР. Однак є в них сорокадвохбуквене ім'я дії початку творення, до числа якого входять тридцять два (ламед-бет) імені Елокім і десять речень, які складають у гематрії "мем-бет (42)". І воно знаходиться в ЗОН, що розташовані від хазе Аріх Анпіну і нижче, в яких сорокадвохбуквене ім'я відбилося внаслідок взаємодії Малхут з Біною. І тоді букви ЕЛЄ опустилися з Біни у ЗОН, тобто стали готовими завдяки цьому отримати мохін сорокадвохбуквеного імені від Біни, тобто від Аба ве-Іми, і ця готовність називається печаткою⁴⁸⁷.

"Світ утворився за допомогою печаті сорока двох (мем-бет) букв і зміг існувати". "Світ" - це Нуква, звана "земля", яка до взаємодії із властивістю милосердя "була пустинною і хаотичною"²⁹. А потім була здійснена взаємодія з властивістю милосердя, і Малхут піднялася в Біну, завдяки чому відбилися сорок дві букви, що розташовані від хазе Аріх Анпіну і вище, в ЗОН, - хоча самі вони знаходяться нижче від хазе, - і тоді світ зміг існувати. Тому що також і Малхут вже готова отримувати властивість Г'АР, і всі сорок дві букви, що відбилися в Малхут в силу цієї взаємодії, вже можуть стати вінцями (атарот) для святого імені, Малхут. Бо після того, як букви ЕЛЄ, які впали у ЗОН, повертаються у Біну, вони піднімають з собою також і ЗОН в Біну, і ЗОН отримують Г'АР Біни, що і означає сказане: "Вінець (атара), яким прикрасила його мати"¹⁴.

319) Коли сорок дві літери, які відбилися в Малхут, з'єднуються, щоб стати іменами, тобто отримують Г'АР, тоді ці букви піднімаються нагору, в ім'я "мем-бет (42)", що наявне в Біні, і звідти букви опускаються вниз, в Нукву, звану "світ". Коли вони прикрашаються вінцями (атарот) в чотирьох сторонах світу, тобто в сфірот ХУБ ТУМ, наявних в Малхут, то Нуква, звана "світ", може існувати. Інакше кажучи, коли вона досягає отримання від Біни цих вінців (атарот), тобто Г'АР, вона за допомогою них підтримує існування жителів світу так, щоби вони стали гідними свого призначення. І ті мохін, які Малхут отримує, існують в ній завдяки добрим діям жителів світу.

Відбиток і форма сприйняття тих мохін, які отримала Малхут, - немов відбиток персня, коли відбиток отримує ту ж форму, яка є в печатці, що її створює, і нема нестачі ні в чому. Подібно до того, як зариті в землю (плоди) стають придатними в їжу лише після вбирання (їхньої гіркоти) землею. І також земля, тобто Малхут, виконує своє призначення, - давати

⁴⁸⁶ Мішна, розділ Зраїм (посіви), трактат Маасрот, глава 4, мішна (закон) 1.

⁴⁸⁷ Див. "Передмову книги Зогар", статтю "Огляд Сулам", п.4.

живлення жителям світу лише після того, як піднімається в Біну і включається до неї. І включення Малхут у Біну нагадує печатку та її відбиток, - коли відбиток досягає повної відповідності формі печатки.

Тут необхідно розрізняти три особливості:

1. утворення форми печаті, коли вона ще не проявилася в матерії;
2. утворення форми, коли вона проявилася в матерії печаті;
3. віск, що одержує відбиток печатки, коли форма печатки передається йому.

І необхідно знати, що є три види сорокадвохбуквеного імені.

1. Перший вид сорокадвохбуквеного імені - це Аба ве-Іма, котрі розташовані від хазе Аріх Анпіну й вище та які є основною формою сорокадвохбуквеного імені. І це - три АВАЯ, тобто Кетер, Хохма, Біна, в яких є сорок дві букви, але там немає жодної матерії, здатної залишити відбиток. І вони називаються Ацилут де-Ацилут.

2. Другий вид сорокадвохбуквеного імені - це ІШСУТ, які розташовані від хазе Аріх Анпіну і нижче, до його табура, і вони являють собою матерію, яка є носієм форми. І це Біна, яка вийшла за межі Аріх Анпіну та скоротилася через падіння її букв ЕЛЄ в ЗОН. А під час гадлуту вона повертає свої літери ЕЛЄ до себе разом із ЗОН, а сама знову піднімається в рош Аріх Анпіну і отримує там Хохму та відбиває у ЗОН свої мохін.

Тому вважаються ІШСУТ, ЗАТ Біни, матерією і формою печатки, тому що саме вони залишають відбиток у ЗОН. Але вищі Аба ве-Іма, що є першим видом сорокадвохбуквеного імені, не скорочуються через вихід Біни з рош Аріх Анпіну і не стають більшими внаслідок повернення Біни в рош Аріх Анпіну. І вважається, немов вони завжди знаходяться в рош Аріх Анпіну та вдягають п'ять сфирот Аріх Анпіну. Тому вони вважаються абстрактною формою без матерії. А потім ІШСУТ приймають абстрактну форму Аби ве-Іми, які одягаються в їхню матерію. І вони називаються Брія де-Ацилут.

3. Третій вид сорокадвохбуквеного імені - це ЗОН, що знаходяться нижче від табура Аріх Анпіну, і на них закарбовується форма печатки, тобто ІШСУТ. І вони є подібними до воску, котрий отримує відбиток печатки, і називаються Єцира де-Ацилут.

Є сорокадвохбуквене ім'я у вигляді печатки із записом, залишеним на воску. І є сорокадвохбуквене ім'я з образом царя, що вирізаний на печаті. А є сорокадвохбуквене ім'я, що є істинною формою, тобто у вигляді абстрагованому, без матерії. Сорокадвохбуквене ім'я із формою без матерії - це чотири букви простого імені АВАЯ "йуд-гей" "вав-гей". І десять букв імені АВАЯ з наповненням: "йуд-вав-далет" "гей-алеф" "вав-алеф-вав" "гей-алеф". І двадцять вісім букв імені АВАЯ наповнення із наповненням: "йуд-вав-далет" "вав-алеф-вав" "далет-ламед-тав"; "гей-алеф" "алеф-ламед-фей"; "вав-алеф-вав" "алеф-ламед-фей" "вав-алеф-вав"; "гей-алеф" "алеф-ламед-фей". Разом - сорок дві букви. І це - перший вид сорокадвохбуквеного імені, тобто Аба ве-Іма, що розташовані від хазе Аріх Анпіну і вище, властивість Ацилут світу Ацилут.

Сорокадвохбуквене ім'я у вигляді форми, яка вирізана на матерії печатки, - "Еке Ашер Еке (Я буду таким, як Я буду)"⁴⁸⁸, і два імені Еке (ה'ה) - в гематрії "мем-бет (42)". І це другий вид сорокадвохбуквеного імені, - ІШСУТ, що розташовані від хазе Аріх Анпіну до його табуру, властивість Брія світу Ацилут.

Форма "мем-бет", котра відбита на воску, - це сім імен, що складаються з початкових букв молитви "Ана бе-хоах"⁴⁸⁹: "Молимо: силою (ана бе-хоах כח'ה) могутньої правиці Своєї розв'яжи пута"; і в кожному з імен міститься шість букв, і це - сорок дві літери, "алеф-бет-гімель-йуд-тав-цаді", "куф-рейш-айн-шин-тет-нун", і т.п.. Сорокадвохбуквене ім'я молитви "Ана бе-хоах" - це сорокадвохбуквене ім'я дії початку творення, до якого входять тридцять

⁴⁸⁸ Тора, Шмот, 3:14.

⁴⁸⁹ Молитва, що відноситься до порядку щоденних жертвоприношень.

два (ламед-бет) імені Елокім і десять речень. І це третій вид сорокадвохбуквеного імені, - великі ЗОН, які є властивістю Єцира світу Ацилут.

Увійшла і вийшла кожна з сорока двох букв, і світ був створений. Тому що спочатку Біна була цілком в рош Аріх Анпіну, і була повністю в сорока двох буквах. А коли Малхут увійшла до рош Аріх Анпіну замість Біни, а Біна вийшла з рош Аріх Анпіну, то ЗАТ Біни, ІШСУТ, що розташовані від хазе Аріх Анпіну до його табура, та їхні букви ЕЛЄ впали у ЗОН, і Біна залишилася в стані ВАК без рош. І тоді вважається, що кожна буква з сорока двох букв, які були в Біни і були властивістю ГАР, вийшли тепер з неї та відбилися у ЗОН. Тому що ЗОН, які взяли букви ЕЛЄ Біни, взяли також ці сорок дві букви, і завдяки ним Малхут стала здатною прийняти ГАР. І це вважається створенням світу таким чином, щоби він міг існувати. І хоча у неї ще немає мохін, все ж, оскільки вона прийняла букви ЕЛЄ, - у неї є келім для мохін де-ГАР.

Увійшли букви сорокадвохбуквеного імені в печатку, тобто в Біну, і букви поєдналися, щоб стати святими іменами, тобто отримали мохін. І тоді отримує їх також і Малхут. І тоді Малхут, звана світ, може існувати. Пояснення. Під час гадлуту Біна повертає свої літери ЕЛЄ з рівня ЗОН на свій ступінь. І також ЗОН, що злиті з ними, піднімаються разом з ними. А сама Біна піднімається в рош Аріх Анпіну і знову стає печаткою сорокадвохбуквеного імені, тобто сорокадвохбуквеним ім'ям другого виду, в якому ім'я Еке повторюється двічі, складаючи в гематрії "мем-бет (42)".

А потім вона позначає цієї печаткою Малхут, яка піднялася разом з нею. І тоді Малхут стає сорокадвохбуквеним ім'ям третього виду, до якого входять тридцять два (ламед-бет) імені Елокім і десять речень. І тоді може існувати світ, тому що вона досягнула мохін де-ГАР, які є живленням світу.

320) Був нанесений удар посохом великого чудовиська, і сорок дві букви увійшли на тисячу п'ятсот ліктів під Нукву властивості прах. Тому що спочатку, під час першого скорочення, утримання кліпот було тільки в Малхут, але не вище від Малхут. Однак коли Малхут піднялася в Біну, і половина ступеню, тобто літери ЕЛЄ, - сфірот Біна і ТУМ, - опустилися під Малхут, сила скорочення в Малхут стає пануючою також над Біною і ТУМ, що знаходяться під нею.

Таким чином, сорок дві літери є трьома першими сфірот Кетер-Хохма-Біна, що сходять від Аба ве-Іми, які знаходяться вище від хазе. А сфірот Аба ве-Іми обчислюються в тисячах, і тому ці сорок дві букви мають числове значення "три тисячі". Тому вважається, що під час підйому Малхут в Біну та відокремлення половини ступеню й виходу його вниз, половина ступеню "мем-бет" опустилася вниз, під Малхут, котра піднялася. І це - п'ятнадцять сотень (1500). Таким чином, п'ятнадцять сотень залишилися нагорі, у властивості букв МІ, а п'ятнадцять сотень опустилися під Малхут, у властивості букв ЕЛЄ.

Посохом великого чудовиська був здійснений удар по сорока двох буквах, - тобто в силу підйому Малхут в Біну, коли половина ступеню вийшла під Малхут. І увійшли ці сорок дві літери на тисячу п'ятсот ліктів під Нукву властивості прах, і тому утримується в них кліпа великого чудовиська, бо через те, що половина ступеню "мем-бет", тобто тисяча п'ятсот ліктів, опустилися під Нукву властивості прах, тобто Малхут, яка піднялася вище від них, сила кліпи, яка утримується з самого початку тільки в Малхут, тепер утримується в цих тисячі п'ятсот ліктях під Малхут.

А потім у великій безодні почала підніматися тьма, і ця тьма покрила все. Скорочення, що відбулося в половині ступеню Біни через те, що вона опустилася під Малхут, називається великої безоднею. А під час гадлуту, коли Біна повертається в рош Аріх Анпіну, і повертає літери ЕЛЄ на свій ступінь, велика безодня в них піднімається і підсолоджується в Біні. І виходить з них сила скорочення, проте утворюється в них тьма через відсутність хасадім в рош Аріх Анпіну, який повністю є властивістю Хохма. А ЗАТ не можуть отримати Хохму без облачення хасадім. І тому, хоча літери ЕЛЄ піднялися на ступінь Біни, вони там залишилися без світла, і тьма покрила все.

Іншими словами, утворилася п'ятма як зі сторони хасадім, так і зі сторони Хохми. Тому що навіть ту Хохму, яка знаходиться в Аріх Анпіні, вони не можуть отримати, оскільки це Хохма без хасадім. І це світіння називається точкою шурук. Поки не виходить світло, розсікаючи темряву, і з'являється та світить у досконалості. Як сказано: "Розкриває вкрите з п'ятми"⁴⁹⁰. Пояснення. Відбувається зівуг' на екран точки хірік, екран першої стадії, рівень якого ВАК. Таким чином, цей зівуг' знову розділяє ступінь надвоє, і тому сказано: "Розсікає п'ятму". Однак, Хохма при цьому вдягається у хасадім, та виходить світло і світить у досконалості, але тільки у властивості ВАК де-Г'АР, тому що Г'АР де-Г'АР зникли внаслідок цього зівугу екрану точки хірік, оскільки це перша стадія екрану. Внаслідок цього виходить, що води, тобто мохін, які були притягнуті зараз, зважуються на вагах як величина "тисяча п'ятсот", - тільки ВАК де-Г'АР, половина ступеню, а не повний ступінь.

321) Пальцями покладаються три краплі на ваги. Половина з них - для існування, а половина - входять униз. Тому що в руці є три частини. Частина, що поєднана з плечем - це НЕГІ, передпліччя - ХАГ'АТ, пальці - ХАБАД. Дві частини, звані "рука (яд)", вважаються ВАК, а пальці - це Г'АР. І оскільки мова тут йде про сорокадвохбуквене ім'я, що являє собою три перші сфери (Г'АР), КАХАБ, тому мовиться, що вони покладаються пальцями, оскільки вони є властивістю Г'АР. І це - три тисячі.

Під час підйому Малхут в Біну, яка розділилася на дві половини МІ ЕЛЄ, половина з них, тобто МІ - для існування, залишилися на ступеню, а половина, ЕЛЄ, перейшли вниз, тобто вийшли і опустилися на ступінь ЗОН. Тому вважається, що вони немов покладені на дві шальки терезів, МІ - на праву чашу, ЕЛЄ - на ліву чашу. Одні піднімаються, інші опускаються. Потім, коли літери ЕЛЄ, що покладені на ліву чашу, піднімаються та з'єднуються з Біною у властивості точки шурук, літери МІ опускаються, - тобто зникає їх світло і настає п'ятма.

Після того, як букви ЕЛЄ піднімаються при вознесінні руки, ваги встановлюються прямо, коли букви МІ та букви ЕЛЄ, - і ті, й інші, - знаходяться нагорі та світять у досконалості. Вознесіння руки означає, - за допомогою точки хірік, що виходить на екран першої стадії і притягує ступінь ВАК, на яку вказують дві частини руки без пальців. І тоді вдягається Хохма в хасадім, і обидва вони світять у рівній мірі, і більше не протистоять одне одному.

І більше не відхиляється ні вправо, ні вліво, тому що в точці холам відхилявся вправо, до хасадім без Хохми, а в точці шурук відхилявся вліво, до Хохми без хасадім. Однак тепер, в точці хірік, права і ліва лінії вдягаються одна в одну, і вважається, що вона більше не відхиляється тільки до правої або до лівої лінії, як раніше, тому що вони складаються одна з одної.

Як сказано: "Хто (МІ) відміряв води жменею своєю?"⁸⁴. МІ - це Біна, "відміряв" - за допомогою зівугу, який здійснила Біна на екран точки хірік, - вона відміряла ВАК де-Г'АР, і приховала Г'АР де-Г'АР. І це вказує на води, - мохін, які були притягнуті зараз і зважені на терезах у мірі "тисяча п'ятсот", що є половиною ступеню.

322) Все було укрите в землі, і не розкривалося в ній нічого. І сила її та міць, і світла, звані "води", були застиглими в ній та не виливалися й не розповсюджувалися.

Пояснення. До цих пір пояснювався вихід мохін в Біні, а зараз вони з'ясовуються у Малхут, - в той час, коли вона отримала печатку Біни. І мовиться, що при виході мохін в точці шурук, перш ніж вони вдяглися у хасадім, були приховані всі світла в землі, Малхут, і застигли в ній, тобто не могли розповсюдитися в ній та світити.

Ще не простягнулося до неї світло з точки хірік, згори, з Біни. І світло здійснило удар по сприйняттю, і розкрилися сили її. Сприйняття - це мохін де-шурук, які вона отримує від Біни, і через них вона закрилася та застигла. І коли сходить до неї світло точки хірік, воно здійснює удар по цих мохін, тобто скасовує владу їхню, щоб вони не панували поодиночі, але тільки за допомогою облачення в хасадім.

⁴⁹⁰ Писання, Йов, 12:22.

І тоді розкриваються сили, що вміщені в Малхут, виходячи із застигання свого. Як сказано: "І сказав Всесильний: "Нехай буде світло!" І з'явилося світло"¹⁰. "Нехай буде" вказує на те, що завдяки світлу точки хірік знову почало світити в ній перше світло, яке було в ній до цього, тобто до застигання та приховання. Тому що світло Хохми знову стало світити в ній, і тепер воно не заморожує її, оскільки облачається в хасадім.

323) І звідси, від світла точки хірік, виходять та розкриваються всі сили і могутність (г'вурот) в Малхут. І земля, Малхут, отримує підсолодження, і проявляє потім, у третій день, свої сили. Після того, як світло почало світити в Малхут, і опустившись стало світити в світі, розповсюдилося світло Його від краю світу до краю. Коли подивився Творець на грішників світу, - що їм належить згрішити під впливом цього світла, - сховав Він це світло, і світло зникло та світить тільки шляхом прихованих стежок, які не розкриваються.

Три літери слова "тов (добре)"

324) "І побачив Всесильний (Елокім) світло, що воно добре"⁴⁵. Будь-який сон, котрий повинен вирішитися в вигляді "що він добрий", вказує, що "мир йому нагорі і внизу". Тобто, - у вищому світі, де немає нікого, хто б звинувачував його, та й в нижньому світі. Кожен бачить знаки уві сні своєму відповідно до шляхів і діянь своїх. Якщо він бачив "тет у" уві сні своєму, - то добре йому, і добре сну його, тому що в Торі починається написання букви "тет у" зі слів "що добре воно (кі тов לו יו)"⁴⁵, а до цього немає в Торі літери "тет у". І це вказує на світло, яке світило від краю світу і до краю його, тому "тет у" відноситься до властивості "добре (тов לו)", а "воно добре" означає - світіння, що світить у всій довершеності.

325) Буква "тет у" є дев'ятою по відношенню до всього, тобто Ёсодом, дев'ятим в десяти сфірот, і це - буква, що світить завдяки вищому, званому "початок (решит)". І вона включилася до нього, - до Аріх Анпіна, званого "решит", оскільки він є першим парцуфом, що несе в собі точку властивості "міфтеха (ключ)", і над цією точкою розкриваються всі мохін. І після того, як "тет" отримує від Аріх Анпіна, званого початком (решит), вона сама світить у точці властивості "міфтеха", і також - всі мохін, що розкриваються завдяки їй.

І в силу приховання, наявного у властивості "міфтеха", відбувається входження літери "йуд י" у "світло (ор רוק)", та утворюється властивість "повітря (авір ריח)", і це - одна точка. Тобто "йуд י", яка входить до "світла (ор רוק)" ІШСУТ, і вони стають властивістю "повітря (авір ריח)", утворилася з точки "міфтеха (ключ)". А друга точка, "манула (замок)", не розкрита в ній. Тому під час ґадлуту виходить "йуд י" з властивості "повітря (авір ריח)", та ІШСУТ знову стають "світлом (ор רוק)". Однак, якщо б і друга точка, "манула (замок)", була з'єднана з "йуд י", то "йуд י" не змогла б вийти з "повітря (авір ריח)", як це відбувається в Аба ве-Імі. І це - одна точка, бо не з'єдналася з нею друга точка, "манула".

"Вав ו", Зеір Анпін, вийшов завдяки "тет у". Поки завершується Зеір Анпін, званий "небо", він створюється у властивості однієї точки "манула (замок)", і вона прихована всередині нього. А потім почала світити в ньому друга точка, яка походить від "тет у" - "міфтеха". Пояснення. Зеір Анпін, званий "вав ו" імені АВАЯ (הויה) і званий "небо", вийшов завдяки "тет у", тобто з точки властивості "міфтеха (ключ)". Однак спочатку Зеір Анпін встановився в одній точці, яка називається "манула (замок)". А після того, як завершився, тобто в точці хазе Зеір Анпіну, де завершується парцуф великий Зеір Анпін, завдяки "тет у" ховається там ця точка властивості "манула (замок)", і вона сходить від хазе Зеір Анпіну і нижче у світінні другої точки - точки "міфтеха", - таким чином, що закінчення парцуфа Зеір Анпіну від хазе і вище знаходиться в точці "манула (замок)", а закінчення парцуфа Зеір Анпіну від хазе і нижче, - малого Зеір Анпіну, - знаходиться в точці "міфтеха (ключ)".

Від Зеір Анпіна походять дві Нукви, вища, - над хазе, і нижня, - під хазе. Вища вкрилася, оскільки вона походить від точки "манула (замок)", наявної в Зеір Анпіні, а нижня відкрилася в двох точках - "манула" і "міфтеха"; однак вона встановлюється лише в силу вищої точки, тобто властивості "міфтеха (ключ)", а точка властивості "манула (замок)" прихована в ній і не є видною, і тому розкриваються в ній мохін.

326) І це означає "тов (добре לו)", - тобто три букви "тет у" "вав ו" "бет ב". "Тет у" - це Ёсод ІШСУТу, "вав ו" - Зеір Анпін, "бет ב" - дві нукви, вища й нижня. Ці три літери слова "тов (добре לו)" включилися потім у "праведника - основу (есод) світу"⁴⁹¹, який включає все, як нагорі, так і внизу, - тобто Ёсод Зеір Анпіну, що включає три ці властивості. Як сказано: "Прославляйте праведника, бо робить добро (тов)"⁴⁹². Тому що праведник, Ёсод, називається так тому, що три властивості вищого світу, на які вказують літери "тет у" "вав ו" "бет ב", включені до нього.

Сказано: "Добрий Творець до всіх"⁴⁹³. Слова "до всіх (ле-коль)", які не пояснюють, до кого Він добрий, використовуються, щоб вказати на єдиний день, що світить усім, і це - Ёсод,

⁴⁹¹ Писання, Притчі, 10:25.

⁴⁹² Пророки, Єшаягу, 3:10.

⁴⁹³ Писання, Псалми, 145:9.

день шостий, оскільки він включає всі п'ять днів, і тому Єсод називається "усім" (коль), і сказано: "Добрий Творець до всіх (ле-коль)"⁴⁹³, тому що Добрий світить в Єсоді.

Виправлення ЗОН "панім бе-панім"

327) "Спочатку (берешит) створив (бара) Всесильний (Елокім)"⁶. "Спочатку (берешит)", як сказано: "Від початків (решит) тіста вашого"⁴⁹⁴, і це - вища Хохма, звана "решит (початок)". Так само, як "решит" в сказаному: "Від початків (решит) тіста вашого" є вищою Хохмою, так само і "решит" в сказаному тут є вищою Хохмою, і це - Біна, яка знову стала Хохмою.

"Бет ב" слова "берешит (לְבַרְכָּתְךָ סִפְרָתְךָ)" вказує на обитель світу, Нукву Зеір Анпіну, яка під час отримання мохін Хохми стає обителлю для поселення світу⁴⁹⁵. "Для зрошення її", - тобто вона отримує мохін від тієї ріки, що входить у неї. Як сказано: "Ріка витікає з Едену, щоби зрошувати сад"³⁴¹. "Ріка" - зібрання всього з глибин вищого, води якого ніколи не припиняються "щоби зрошувати сад".

"Ріка" - це ІШСУТ, "витікає з Едену"³⁴¹, - тобто Аріх Анпін, званий Еден, виводить її за межі свого рош, і робить це для того, "щоби зрошувати сад", - щоб ІШСУТ напувала цей сад, тобто Нукву Зеір Анпіну. Оскільки без виходу ІШСУТ у Нукви не було б жодних мохін, та ІШСУТ не отримують мохін безпосередньо від Аріх Анпіна, а лише через вищі Аба ве-Іму, звані "глибинами вищого", і зівуг' їхній ніколи не припиняється.

328) "Глибини вищого" - це перший Храм, Аба ве-Іма, і букви, тобто келім, закінчуються однією тонкою стежкою, яка укрита в них. Пояснення. Це два екрани - "манула (замок)" та "міфтеха (ключ)". Аба ве-Іма закінчуються екраном властивості "манула", і цей екран відноситься до властивості "непізнаваний". І тому Аба ве-Іма називаються "глибиною вищого". Однак ІШСУТ, ЗАТ Біни, закінчується екраном властивості "міфтеха", і тому відносяться до властивості "пізнаваний".

З цих глибин виходять дві сили - великі ЗОН та малі ЗОН. "(Ет) небо" - це великі ЗОН, що закінчуються властивістю "манула". "І (ве-ет) землю" - це малі ЗОН, що закінчуються властивістю "міфтеха". Сказано не просто "небо (шамаїм מִימְשָׁה)", а "небо (га-шамаїм מִימְשָׁה)" з "гей ה", і ця "гей ה" вказує, що "небо (га-шамаїм מִימְשָׁה)" виходить з цих глибин, прихованих від усього, з властивості "тонкої стежки" в Аба ве-Імі, званої "манула". Слова "і (ве-ет) землю" вказують, що ця річка, ІШСУТ, створила землю, малі ЗОН, тому що Аба ве-Іма створили "небо" - великі ЗОН, а ІШСУТ створили "землю" - малі ЗОН.

329) Однак спочатку земля була включена до неба. "І вийшли небо і земля, як одне ціле" - злиті одне з одним властивостями "ахораїм", "коли засяяв початок всього", - коли Нуква отримала мохін Хохми, звані "початок всього", "тоді небо" - Зеір Анпін, "взяло Нукву і повернуло її на своє місце".

Пояснення. На початку виходу Нукви вона була зливою із Зеір Анпіним, і вони обидва світили одним світлом хасадім. І оскільки вони збігалися за формою, без відмінності одного від іншого, вважаються злитими одне з одним. Тому що злиття духовних об'єктів - це збіжність за формою. І місце цього злиття знаходилося у властивості "ахор (зворотна сторона)" Зеір Анпіну, від хазе Зеір Анпін і нижче, де знаходяться його келім де-ахораїм (зворотної сторони). Тому що властивості від хазе кожного парцуфа і вище вважаються келім де-панім (лицьової сторони), а властивості від хазе і нижче кожного парцуфа вважаються келім де-ахораїм (зворотної сторони)⁴⁹⁶.

А потім, коли засяяв "початок всього", тобто коли Нуква отримала мохін Хохми, звані "початок всього", вважається тоді, що Нуква є відокремленою від Зеір Анпіна, тобто вони відокремилися один від іншого, тому що зараз є відмінність за формою між Зеір Анпіним і Нуквою, оскільки Зеір Анпін світить світлом хасадім, а Нуква світить світлом Хохма. Тому що поділом духовних об'єктів є не що інше, як відмінність за формою.

І тоді небо, Зеір Анпін, взяло Нукву і повернуло її на своє місце, бо вона відокремилася від нього, і дав їй Зеір Анпін своє власне місце. Як сказано: "І (ве-ет) землю". "Ве-ет лхі"

⁴⁹⁴ Тора, Бемідбар, 15:20. "Від початків тіста вашого підносять халу, - так само як приношення току підносять її".

⁴⁹⁵ Див. п.7, зі слова: "Пояснення".

⁴⁹⁶ Див. "Вступ до науки Кабала", п.76.

вказує на всі двадцять дві букви від "алеф х" до "тав л", які складають слово "ет лх". Це вказує на те, що вона відокремилася від Зеір Анпіна і сама досягла окремих своїх келім. Тому що всі двадцять дві букви є келім парцуфа, і вся Хохма з'ясовується згідно цих двадцяти двох букв, і не потрібно більше.

330) Коли земля повернулася до перебування на своєму місці та відокремилася від властивості ахораїм Зеір Анпіну, званого "небо", "земля була пустинною й хаотичною"²⁹, щоби повернутися до злиття з небом в єдине ціле, як і раніше. Тому що земля бачила, що небо світиться, а вона померкла. Пояснення. Коли вона відокремилася від Зеір Анпін через світло Хохми, яке отримала від ІШСУТ внаслідок того, що ІШСУТ піднялися в рош Аріх Анпіну і стали Хохмою, та передали її Нукві, Хохма у неї була без хасадім, тому що Аріх Анпін повністю є Хохмою, і ЗАТ не можуть отримати Хохму без хасадім. І тому померкла Нуква і бажала знову злитися із Зеір Анпіним в його властивості ахораїм, аби, незважаючи ні на що, світити у властивості хасадім, як і Зеір Анпін.

І тьма в Нукві тривала до тих пір, поки не з'явилося вище світло і не простягнулося до неї, осяявши її. І тоді вона повернулася до споглядання неба, Зеір Анпіна, "панім бе-панім (досл. лицем до лица)". І тоді виправляється земля, Нуква, і отримує підсолодження від судів, які були в ній, тобто знову піднімається в ібур (зародження) до Аба ве-Іми та осягає від них мохін де-панім⁴⁹⁷.

331) Тепер з'ясовується, як Нуква отримує вище світло, про яке згадувалося. І каже, що світло виходить в правій стороні, тому що воно приймається Зеір Анпіним, котрий є правою стороною. А тьма залишається в лівій стороні, в Нукві. І Зеір Анпін відокремлює потім тьму від світла, щоби вони включилися одне до одного. І тоді, в результаті цього відокремлення, Нуква отримує світло від Зеір Анпіна, як сказано: "І відділив Всесильний світло від тьми"⁴⁵. Тобто завдяки цьому відокремленню, "день" і "ніч" здійснили зівуг і стали єдиним днем, як сказано: "І назвав Всесильний світло днем і пільму назвав ніччю, і був вечір, і був ранок - день один"⁴⁶.

Сказане: "І відділив Всесильний світло від тьми"⁴⁵ не є справжнім відокремленням, - тобто поділом між світлом й пільмою, але це означає, що день походить зі сторони світла, тобто з правої, а ніч походить зі сторони пільми, з лівої. І коли вони вийшли і правили як одне ціле, розділив Він їх, і це відокремлення було зі сторони Зеір Анпіну для того, щоби прийти до споглядання "панім бе-панім (лицем до лица)" і злитися один з одним аби прийти до остаточної єдності. І це розділення в способі світіння є пробудженням різних сторін любові та прихильності й становленням світу, тому що сприяє вчиненню зівугу для становлення світу⁴⁹⁸.

332) Зеір Анпін називається днем, і тому сказано, що назвав Він світло днем. А Нукву назвав Він ніччю, як сказано: "І назвав Всесильний світло днем, а пільму назвав ніччю"⁴⁶. Що означає пільма в словах: "А пільму назвав ніччю"⁴⁶? І мовиться, що це тьма, яка утримується в ночі, у якій взагалі немає власного світла. Тобто ніч, Нуква, не має нічого свого, і навіть тьма, що утримується в ній, не є її власною, а пільмою, що виходить до неї від Іми, тобто від її лівої сторони, званої точкою шурук парцуфа ІШСУТ. І хоча ця тьма виходить від сторони вогню, що є пільмою, все ж вона не належить самій Нукві, тому що немає у неї нічого свого.

Однак пільма триває до тих пір, поки не почне світити зі сторони наповнення дня, - тобто доки не отримає хасадім від Зеір Анпіна, званого "день", і тоді світло Хохма вдягається у світло хасадім. Таким чином, день, Зеір Анпін, світить ночі, Нукві, але ніч не починає світити сама за допомогою наповнення дня до моменту остаточного виправлення, про який сказано: "І ніч буде світити як день"⁴⁹⁹.

⁴⁹⁷ Див. п.113, зі слів: "У стані "два великих світила"...".

⁴⁹⁸ Див. вище, п.53.

⁴⁹⁹ Писання, Псалми, 139:12.

Голос Творця - над водами

333) Рабі Ельазар поквалівся спочатку і пояснив сказане "Голос Творця - над водами"³⁶, - що "голос Творця"³⁶ - це вищий голос, призначений правити над водами. Пояснення. Зеїр Анпін зветься "голос", і коли він піднімається в Біну та за допомогою екрану точки хірік узгоджує там точку холам, праву лінію, і точку шурук, ліву, - то називається Зеїр Анпін вищим голосом. І він є володарем вод, - мохін, - тому що завдяки цьому узгодженню, яке він здійснює між правою і лівою лініями Біни, доповнюючи там ім'я Елокім, удостоюється також і він мохін цих трьох точок. І вони передаються звідти в його ХАГ'АТ, від ХАГ'АТ - у НЕГІ, а від НЕГІ - до Нукви. Тому вищий голос, наявний в Біні, називається поставленим над усіма мохін, - адже він є їхнім коренем.

Ці води, що являють собою мохін, - вони сходять від ступеня до ступеня: від ступеня Біни - до ступеня Зеїр Анпіну, від ступеня ХАГ'АТ Зеїр Анпіну - до ступеня його НЕГІ, доки ці мохін не збираються в одне місце, - його Ёсод, - в єдиному поєднанні. Тому що Ёсод включає до себе всі ці ступені, і тому називається "все (коль)". Цей вищий голос посиляє ці води своїм шляхом, - до кожної сфірі згідно її шляху, - подібно до садівника, відповідального за колодязь з водою, щоб посилати її в кожне місце, у відповідності до нього. Так само "голос Творця"³⁶ править "над водами"³⁶, - мохін.

334) Сказано: "Творець (Ель) величі прогрімів"³⁶. Адже Ель - це ім'я милосердя (хесед), а "прогрімів" - це діяння могутності (г'вур). Як таке може бути? Сказано: "Грім могутності Його хто осягне?"⁵⁰⁰, - це властивість, що розкривається внаслідок осягнення гromу могутності і є наслідком його, тобто "Творець (Ель) величі"³⁶ - це милосердя (хесед), яке розкривається завдяки могутності (г'вур), "як є перевага у світла, що розкривається з п'тьми"⁵⁰¹. І тому сказано: "Творець величі прогрімів"³⁶. Тому що Він розкрився внаслідок того, що прогрімів могутністю (г'вур).

Інше пояснення. "Творець (Ель) величі прогрімів"³⁶ - це права лінія, Хесед, з якої утворюється Г'вур. Тому що сфірот виходять та утворюються одна з іншої. І тоді "Творець (Ель) величі"³⁶ - це Хесед, "прогрімів"³⁶ - утворив властивість Г'вур (могутність), яке символізується громом.

"Творець - над водами великими"³⁶. "Творець" - це розкриття вищої Хохми, званої "йуд", тобто мохін вищих Аби ве-Іми. "Над водами великими"³⁶ - означає, що Він розкривається над тією вкритою глибиною, яка виходить з Нього, як сказано: "Стежка Твоя - в водах великих"⁴⁷³, і це властивість екрану точки "манула (замок)".

Пояснення сказаного. Є два види включення правої й лівої лінії однієї в іншу:

1. Після того, як середня лінія узгоджує їх на ступеню хасадім, що виходить на екран точки хірік, і вони включаються одна в іншу, - Хохма лівої лінії в хасадім правої, і також хасадім в Хохму, - посилюється права лінія, і залишаються мохін хасадім правої лінії;

2. Після того, як лінії включилися одна в іншу, залишається світіння їх обох, і тоді є хасадім і Хохма в правій лінії, і також хасадім та Хохма в лівій.

І знай, що включення першого виду - це мохін де-нешама, а включення другого виду - мохін де-хая.

І пояснення рабі Ельазара відноситься до включення першого виду. І сказане: "Творець (Ель) величі прогрімів"³⁶ - це властивість, що розкривається внаслідок осягнення гromу могутності та є наслідком його. Бо після того, як вони включилися одна до одної за допомогою вищого голосу, посилюється права лінія. І тому закінчує (своє пояснення) так: "Над водами великими" - означає, що Він розкривається над тією вкритою глибиною, яка виходить з Нього, як сказано: "Стежка Твоя - в водах великих"⁴⁷³.

⁵⁰⁰ Писання, Йов, 26:14.

⁵⁰¹ Писання, Коелет, 2:13.

Тому що ступінь хасадім, який походить від екрану точки хірік, котрий погоджує лінії та включає їх одну до одної, виходить на екран "тонкої стежки" в Зеір Анпіні, що сходить до нього з вищої Хохми, - тобто вищих Аби ве-Іми. Тому є сила в його світла хасадім подолати ліву лінію та залишитися парцуфом, в якому переважають тільки хасадім. Таким чином, це пояснення вказує на перший вид включення.

Тому сказано: "рабі Ельзар поквапився спочатку і пояснив". "Спочатку", - перш ніж удостоївся мохін де-хая, які є включенням другого виду. "Поквапився і пояснив" - витлумачив ці уривки лише з точки зору першого виду включення, що представляє собою мохін де-нешама. А далі наводиться пояснення рабі Шимона, вже з точки зору другого виду включення, яке являє собою мохін де-хая.

При обрамку

335) Рабі Шимон з'ясував включення двох ліній, правої та лівої, які перебували в суперечності, як сказано: "При обрамку мають бути кільця"⁵⁰². Обрамком - це закрите місце, що розкривається лише за допомогою однієї тонкої стежки, яка пізнається в ньому приховано, і завдяки її силі наповнюється світлом. І вказав строки запалювання свічок. І оскільки це місце таємне та вкрите, воно називається обрамком, і це - майбутній світ, тому що майбутній світ називається обрамком.

Вищі Аба ве-Іма називаються прийдешнім майбутнім, а ІШСУТ називаються майбутнім світом. А відносно мохін точки шурук, яка є світінням Хохми, ІШСУТ називаються обрамком, тому що тоді вкриваються світла і не світять в ньому. І це означають слова "закрите місце", - тобто під час світіння точки шурук, яка не може світити в світлі Хохма через відсутність хасадім, "що розкривається тільки за допомогою однієї тонкої стежки", - і світла її розкриваються тільки з виходом ступеню хасадім внаслідок зівуґу на екран точки хірік, тобто екран властивості "манула (замок)", званий тонкою стежкою.

Цей ступінь хасадім є узгоджувальною лінією, яка об'єднує дві лінії одну з іншою, і тоді Хохма вдягається у хасадім. Але оскільки ступінь хасадім виходить на цей екран тоненькою стежкою, це призводить до того, що світіння Хохми пізнається в них приховано, тобто знизу нагору, у властивості ВАК де-ґАР, а не згори вниз, у властивості ґАР де-ґАР. Тому ІШСУТ і після включення Хохми до хасадім, називаються обрамком, бо світла їх не світять так, як могли б світити.

336) "Мають бути кільця"⁵⁰². Це вищі кільця, ХАґАТ, що розташовані вище від хазе Зеір Анпіну, котрі включені одне до одного, - властивості вода, вогонь й повітря, і це - сфірот Хесед, Ґвур і Тіферет Зеір Анпіну. І коли вони отримують мохін, то включають до себе один одного. Вода, Хесед, включає до себе повітря, Тіферет. Повітря - вогонь, Ґвур. І вогонь - воду. І всі вони з'єднуються одне з одним та виходять одне з одного, подібно до кілець.

Пояснення. Мохін вищих Аба ве-Іми називаються чистим кільцем. І ХАґАТ Зеір Анпіну, оскільки вони з'єднані та виходять одне з одного, є подібними до кілець, властивості мохін Аба ве-Іми. Тобто, вони не розкриваються за допомогою включення одного до іншого, але після включення їх одного до іншого посилюється влада Хеседа над ними, і вони є подібними до кілець, - тобто до мохін Аба ве-Іми, що являють собою вкриті хасадім. Тому називаються також і ХАґАТ Зеір Анпіну кільцями. І слова "мають бути кільця"⁵⁰² вказують на ХАґАТ Зеір Анпіну.

І всі ці кільця звернуті до цього обрамку, тобто ІШСУТ, і там осягається вища по відношенню до них ріка, щоби зрошувати їх, - "ріка витікає з Едену"³⁴¹, тобто ІШСУТ. І вони включаються до неї. Пояснення. Коли ці кільця, ХАґАТ Зеір Анпіну, є самими по собі, вони звернуті до вищих Аба ве-Іми та отримують від них укриті хасадім, і тому вони називаються кільцями. Але в той час, коли ці кільця хочуть передати світіння Хохми властивостям НЕґІ, що знаходяться нижче від хазе, вони повернуті до обрамка, тобто до ІШСУТ, котрі включають властивість "ріка витікає з Едену"³⁴¹, яка передає світіння Хохми, і в них "йуд" виходить з властивості "повітря (авір רִיחַ)" та залишається "світло (ор אֵש)". І ця ріка зрошує їх світінням Хохми, а вони передають НЕґІ.

337) Сказано: "При обрамку мають бути кільця вмістилищем для жердин, на яких носять стіл"⁵⁰². Тому що ті вищі кільця, які знаходяться вище від хазе Зеір Анпіну, стають тепер вмістилищем і місцем для жердин, - тобто для НЕґІ, що розташовані нижче від хазе Зеір Анпіну. Тобто НЕґІ отримують від них мохін світіння Хохми, звані вмістилище (байт), як сказано: "Мудрістю влаштовується Храм (байт)"¹⁶. І вважається, що кільця стали вмістилищем для жердин, тобто для НЕґІ, які розташовані нижче від хазе, але не для самих себе, бо коли вони самі по собі, то не є властивістю вмістилище, а кільцями. Тобто вони знаходяться лише у властивості мохін прихованих хасадім, званих кільцями.

⁵⁰² Тора, Шмот, 25:27.

І сказано: "При обранку мають бути кільця вмістилищем для жердин"⁵⁰², - тобто в той час, коли кільця хочуть стати "вмістилищем для жердин", щоби передавати їм Хохму, "повинні бути кільця" "при обранку", щоби отримувати від ІШСУТ, званих "обранок", в яких міститься світіння Хохми. І тоді кільця перетворюються на вмістилища для жердин, НЕГІ.

Жердини - це нижня будова, оскільки вони виходять із вищої будови, ХАГ'АТ, званих вода, вогонь, повітря. Ліва лінія жердин, Год, виходить зі сторони вогню вищої будови - сфери Г'вура. Права лінія жердин, Нецах, виходить зі сторони води вищої будови - сфери Хесед. Середня лінія жердин, Ёсод, виходить зі сторони повітря вищої будови - сфери Тіферет. І все, що є у вищій будові, сходиться до нижньої будови для того, щоби жердини стали будовою для ковчега свідості, в якому перебуває Шхіна.

І тому кожен, хто наблизиться до цих жердин, тобто НЕГІ, які розташовані від хазе і нижче, а не до того, що знаходиться перед ними, - щоби не наближалися до притягання мохін від ХАГ'АТ, котрі знаходяться вище від хазе Зеір Анпіну. "Ти повинен йти, - кажуть назіру (тому, хто дав обітницю), - обходячи навколо виноградник, і не наближатися до нього"⁵⁰³. Крім тих, хто гідний виконувати служіння всередині, чия душа розташована від хазе і вище Зеір Анпіну. Їм дано право увійти для виконання служіння і наближатися. І тому сказано: "Сторонній же, який наблизиться, підданий буде смерті"⁵⁰⁴.

З'ясувався другий вид включення двох ліній однієї в одну, коли залишається світіння їх обох, - тобто тільки в місці НЕГІ, званих жердинами, які отримують від ІШСУТ через кільця. Так рабі Шимон з'ясовує цю суперечність, бо коли встановлюється світіння їх обох, вважається, що він залагодив розбіжність та встановив мир між ними. Однак рабі Ельазар, який встановив лише світіння правої, вважається таким, що поки не владнав цю суперечність як личить.

⁵⁰³ Вавилонський Талмуд, трактат Шабат, арк. 13:1.

⁵⁰⁴ Тора, Бемідбар, 1:51.

Бет решит

338) Букву "бет ב" слова "берешит (בראשית спочатку)" прийнято писати великою. Але що таке шість днів початку творення? Сказано: "Кедри Леванону, які насадив Він"⁴⁵⁴. Так само, як ці кедри походять з Леванону, - так само шість днів початку творення виходять з "берешит (בראשית спочатку)". "Берешит (בראשית спочатку)" - це Хохма. А шість днів "берешит (початку творення)" - це ХАГАТ НЕГІ Зеір Анпіну, що виходять з Хохми, званої "решит (רשית початок)".

339) Ці шість вищих днів початку творення роз'яснює Писання: "Тобі, Творець, велич"⁵⁰⁵, - тобто Хесед, - "і могутність (Гвур), і пишність (Тіферет), і вічність (Нецах), і краса (Год), бо все - на небі й на землі"⁵⁰⁵. "Все" - це праведник, тобто Ёсод. Ясно, що Писання роз'яснює шість сфірот ХАГАТ НЕГІ. "На небі" - це Тіферет, "і на землі" - це Кнесет Ісраель, Малхут. Таким чином, слова "на небі й на землі" означають, що основа (есод) світу, Ёсод Зеір Анпіну, званий "все", знаходиться у властивості Тіферет, "небо", та у властивості "земля", яка зветься Кнесет Ісраель, Малхут.

340) Тому сказано про Хохму "берешит בראשית", що це літери "бет-решит ב'ראשית". "Бет ב" - тому, що Хохма є другою з десяти сфірот і називається "решит (רשית початок)". Насправді, вищий вкритий Кетер є першою з десяти сфірот, але оскільки Кетер не береться до розрахунку цих сфірот, тому друга сфера, Хохма, вважається "початком (решит)". І в розрахунок сфірот Кетер не береться тому, що в Атіку, який є Кетером, ще панує перше скорочення, а десять сфірот відносяться до другого скорочення. І незважаючи на те, що він знаходиться як у властивості "розділений", так і "не розділений", тобто встановився також і в другому скороченні, але це було заради Аріх Анпіна, Хохми, і тому Атік вважається як АК і не з'єднується зі сфірот світу виправлення, котрі повністю відносяться до другого скорочення. І сфірот починаються з Хохми, Аріх Анпіна, або з Біни, яка стає Хохмою.

Бо після того, як Хохма Аріх Анпіну вкрилася та не передається Ацилуту, використовується Біна замість неї. Тому сказано про неї "бет-решит ב'ראשית". "Бет ב" - тому, що вона друга у створенні десяти сфірот. І "решит (רשית початок)" - тому, що вона початок розрахунку після того, як Кетер не входить до розрахунку.

І крім того, так само, як вища Хохма є початком (решит רשית), так само і нижня Хохма вважається початком (решит רשית). Тому що від вищої Хохми до Малхут, що є нижньою Хохмою, немає у всіх сфірот того, хто б узав собі світіння Хохми, і тому не треба відокремлювати "бет ב" від "решит רשית". Ця "бет ב" вказує на Малхут, нижню Хохму, і оскільки немає між ними ніякої сфіри, яка отримує Хохму, повинні Малхут та "решит רשית" перебувати разом, і це - "берешит בראשית".

341) "Берешит (בראשית спочатку)" вважається одним з десяти речень. Шість днів виходять зі сторони речення "берешит (בראשית спочатку)" і включаються до нього. "Речення" означає - досконалий ступінь у властивості ГАР. Як же "берешит (спочатку)" вважається реченням, якщо літери його "бара шит בראשית (досл. створив шість)" вказують на те, що це ВАК, без ГАР? І відповідь на це: насправді воно є повним реченням, а вказує воно на ВАК тому, що шість днів ХАГАТ НЕГІ Зеір Анпіну вийшли з нього і тому є включеними до нього. І ті, що включені до нього, називаються шістьма, і на них вказують літери в ньому "бара шит בראשית (створив шість)" так само, як і ті шість Зеір Анпіна, що вийшли з нього. І на шість (сфірот) Зеір Анпіну, створених ним у властивості "ашер אשר"⁵⁰⁶, яка вийшла з "берешит (בראשית спочатку)", вказують букви "бара шит בראשית (створив шість)", що містяться в ньому, однак сам він є повним реченням.

342) "Створив (бара) Всесильний (Елокім)"⁶ так само, як і сказане: "Ріка витікає з Едену, щоби зрошувати сад"³⁴¹. Тому що "створив (бара)" відповідає виразу "вивів назовні", і тому сказано: "Ріка витікає з Едену"³⁴¹. Тому що "створив (бара)" означає, що Він вивів Біну за межі рош Аріх Анпіну, званого "решит (початок)", і на цей вихід вказують слова "ріка витікає з

⁵⁰⁵ Писання, Діврей га-ямім 1, 29:11.

⁵⁰⁶ Див. вище: п.6.

Едену"³⁴¹, бо "ріка" - це Біна, а "Еден" - це Хохма. І внаслідок підйому Малхут в рош Аріх Анпіну вийшла ця "ріка" за межі Хохми, "щоби зрошувати сад", Малхут, та підтримувати її існування, і піклуватися про неї, забезпечуючи її всім необхідним.

"Зрошувати" - означає наповнювати мохін світіння Хохми, званими "питво", як сказано: "Їжте, рідні! Пийте до самозабуття, кохані!"⁵⁰⁷. "Підтримувати існування" означає - вдягання Хохми у хасадім, завдяки чому мохін можуть існувати. "Піклуватися про неї, забезпечуючи її всім необхідним", - тобто привести її до остаточного виправлення. Оскільки без виходу ріки за межі Едену Малхут не змогла б отримати ніяких мохін, і тим більше, - не прийшла б до свого остаточного виправлення. Тому що завдяки одержуваним нею мохін вона поступово приходить до кінця виправлення.

"Спочатку (берешит) створив (бара) Всесильний (Елокім)"⁶. Елокім - це Біна, звана "Творець життя (Елокім Хаїм)", коли вона повертається до Хохми. Тому що "спочатку (берешит) створив (бара) Всесильний (Елокім)"⁶ має значення: "лише за допомогою цієї ріки", - де "створив" означає вихід цієї ріки з Едену. Елокім означає: повернення ріки в Еден. Тому що при виході ріки з Едену впали букви ЕЛЄ вниз. А тепер, після того, як вона повертає її букви ЕЛЄ до себе, вона повертається в рош Аріх Анпіну та стає Хохмою. А потім вона вдягає Хохму в хасадім, і тоді приєднуються букви ЕЛЄ (הל) до букв MI (י) та сповнюється в Біні ім'я Елокім (יְהוָה). І називається "Елокім Хаїм (Творець життя)", оскільки вона знаходиться у властивості Хохма, званій світлом хая, щоб зробити і створити все та окропити все, наповнюючи все мохін Хохми, званими питвом.

343) "(Ет) небо"⁶ вказує на поєднання захара і нукви. "Ет" - нуква, "небо" - захар. І це - великі ЗОН. Потім, завдяки поєднанню великих ЗОН, створюється світ внизу, званий "малі ЗОН", від хазе Зеір Анпіну і нижче. І йому, нижньому світові, Він дав досконалість всього - мохін світіння Хохми, що передається лише малим ЗОН, які знаходяться нижче від хазе.

"(Ет) небо"⁶ - означає, що "небо", Зеір Анпін, створило свою Нукву, звану "ет", завдяки силі, отриманої ним від Творця життя (Елокім Хаїм), тобто Біни, після того, як "початок (решит)", Аріх Анпін, створив Біну в імені "Елокім Хаїм".

344) Після того, як "Елокім Хаїм" створив все, всі парцуфи світу Ацилут, і все встановлюється та поєднується як одне ціле, остання буква стає першою, тобто останній парцуф світу Ацилут, Нуква, стає першою, котра отримала мохін де-Хохма, звані "решит (початок)". Однак парцуфи, які передували їй, отримують не для себе ці мохін, а лише щоб передати Нукві. І завдяки цьому початку (решит), Нукві, створив Він вищі світла, тобто світіння Хохми, і вона почала світити світлом Хохми, і води, властивість хасадім, починають від неї простягатися вниз для отримання нижніми, тому що вони можуть отримувати тільки від Нукви.

З усіх цих причин, Нуква теж називається початком (решит). І тому за допомогою цього початку (решит), Хохми, звичайно, створив (бара) Всесильний (Елокім) все. Тому що за допомогою неї Він створив нижній світ, Нукву Зеір Анпіну, звану початком (решит) так само, як і вона (Хохма). Завдяки їй, Нукві Зеір Анпіну, Він здобув та розкрив світла Хохми, завдяки їй Він дав сили всім ступеням, тому що світло Хохма є життям усіх ступенів.

345) Тому сказано: "Чи буде хвалитися сокира перед тими, хто рубає нею?"⁵⁰⁸. Кому хвала, - як не майстру, котрий вміє рубати?! Так само і за допомогою "початку (решит)" створив вищий Елокім, Біна, "небо". Кому належить хвала? Хвала належить Всесильному (Елокім), тобто Біні. Все прославляння, яке вийшло в дії початку творення в ЗОН світу Ацилут і в нижніх світах БСА, відноситься до однієї лише Біни. Тому що за допомогою букв ЕЛЄ, які вона опустила з себе вниз під час стану катнута і повернула у стані ґадлут, були створені небо і земля, тобто ЗОН із світами БСА та усім, що їх наповнює. А якби вона не опустила свої літери ЕЛЄ, - не існувало б всієї цієї реальності.

⁵⁰⁷ Писання, Пісня пісень, 5:1.

⁵⁰⁸ Пророки, Єшаягу, 10:15.

346) Сказано: "Бо хто такий - народ великий, до якого Всесильний (Елокім) були би такими близькими?"⁵⁰⁹. Чому сказано "близькими" у множині, адже слід було сказати "близьким" - в однині? Але є вищий Елокім - Біна, Елокім страху Іцхака, - Ѓвур Зеір Анпіну, теж звана Елокім, та останній Елокім - Нуква Зеір Анпіну, теж звана Елокім. Тому що ім'я Елокім Біни розповсюджується і світить над Ѓвурою та над Малхут, і тому сказано "близькими", у множині.

І багато видів Ѓври називаються ім'ям Елокім, являючи собою сто двадцять сполучень Елокім, котрі виходять від одного імені Елокім, - Біни. І всі ці імена Елокім є одним, тобто всі вони є розповсюдженням вищого імені Елокім, Біни.

347) Слова "спочатку (берешит) створив (бара)"⁶ вказують на Кетер і Хохму, "Всесильний (Елокім)" - на Біну, "ет" - на Велич і Ѓвуру, "небо" - це Тіферет, "і (ве-ет)" - вказує на НЕГІ, "землю" - на Малхут. Всі десять сферот побічно вказані у першому реченні Тори.

⁵⁰⁹ Тора, Дварім, 4:7.

Приховане світло

348) "І сказав Всесильний: "Нехай буде світло!"⁵¹⁰. Це світло, яке Творець створив спочатку, - світло очей, світло, яке Творець показав Адаму Рішону, і завдяки йому той бачив від краю світу і до краю, - світло, яке показав Творець Давидові, а він уславляв його, кажучи: "Яке велике благо Твоє, котре зберігаєш ти для тих, хто боїться Тебе"⁵¹⁰. І це світло, яке Творець показав Моше, і завдяки йому він бачив від Гілада до Дана - всю землю Ізраеля.

349) І в час, коли побачив Творець, що встане три покоління грішників, - покоління Еноша, покоління потопу, покоління розбрату, - Він сховав світло, щоб ці грішники не могли скористатися ним. І дав Творець це світло Моше, і той користувався ним ті три місяці, які залишилися у нього від днів його зародження, тому що народився він в шість місяців і один день. І у нього залишилися три місяці до повних дев'яти місяців зародження, в які він не знаходився у зародженні. Тому сказано: "І приховувала вона його три місяці"⁵¹¹.

Ми бачимо зі сказаного мудрецами⁵¹²: єгиптяни думали, що вона народить як зазвичай, - після закінчення дев'яти місяців. Тому вони не шукали Моше до настання дев'яти місяців, і вона могла приховувати його. Тому що у кожної людини під час її зародження "запалена свіча над головою її, вона дивиться і бачить від краю світу і до краю"⁵¹³. Але Моше відрізняло те, що навіть після того, як він народився на світ, Творець дав йому це світло, - тобто тільки той час, який повинен був знаходитися в стадії зародження. І це "три місяці"⁵¹¹, - від шести місяців і одного дня до завершення дев'яти місяців. Однак по закінченні дев'яти місяців, Творець забрав у нього це світло.

350) А після спливу цих трьох місяців, коли у нього нічого вже не залишилося від днів зародження його, він став перед лицем фараона. Тобто дочка фараона знайшла його "біля берегу ріки"⁵¹⁴, і принесла його фараону. Тоді Творець забрав у нього це світло до тих пір, поки він не постав на горі Синай для отримання Тори, і там Творець повернув йому це світло. І він користувався цим світлом всі свої дні, і сини Ізраеля не могли наблизитися до нього, доки він не прикривав обличчя своє, як сказано: "І боялися наближатися до нього"⁵¹⁵. І він оповивався світлом, немов талітом, про що йдеться в псалмі: "Оповився світлом, як мантиєю"⁹.

351) "Нехай буде світло!". І з'явилося світло"¹⁰. Все, про що сказано: "І з'явилося", має місце як в цьому світі, так і в майбутньому світі. Два світи - це Біна і Малхут. Біна називається майбутнім світом, а Малхут - цим світом. І все, що передує за властивістю, вважається також, що передує за часом. І майбутній світ тому вважається попередньою властивістю, тобто минулим часом, оскільки Біна передує Малхут. А цей світ вважається наступною властивістю, тобто майбутнім часом, оскільки Малхут слідує опісля Біни.

У слів "і з'явилося (ва-єї' ויהי)" є два значення. Тому що "буде (єї' יהי)" означає майбутній час, а "вав і" на початку слова перетворює його час минулий. І тому є в ньому обидва, - минуле й майбутнє, і це - майбутній світ та цей світ. І тому мовиться: "Все, про що сказано: "і з'явився", має місце як в цьому світі, так і в майбутньому світі", - тому що обидва вони мають на увазі в словах "і з'явився (ва-єї' ויהי)".

Світло, яке створив Творець в дії початку творення, світило від краю світу і до краю. І воно було приховане.

352) Яка причина того, що світло було приховане? Для того, щоби грішники світу не насолоджувалися ім. І світи теж не насолоджуються світлом через цих грішників. І воно приховане аби дати його праведникам, як сказано: "Світло посіяне для праведника"⁵¹⁶. І тоді

⁵¹⁰ Писання, Псалми, 31:20

⁵¹¹ Тора, Шмот, 2:2.

⁵¹² Вавилонський Талмуд, трактат Сота, арк. 12:2.

⁵¹³ Вавилонський Талмуд, трактат Ніда, арк. 30:2.

⁵¹⁴ Тора, Шмот, 2:3.

⁵¹⁵ Тора, Шмот, 34:30.

⁵¹⁶ Писання, Псалми, 97:11.

світи отримають підсолодження завдяки розкриттю цього світла, і стануть всі вони одним цілим. А до того дня, як розкриється Біна, звана майбутнім світом, це світло вкрите і заховане.

353) Це світло, що розкривається від майбутнього світу, виходить з п'їтми, тобто встановлюється в печатях самого вкритого з усього, - в печатях, що містяться в Біні, званій майбутнім світом, у властивості точки "шурук", котра міститься в ній. Тому що в той час, коли Біна піднімається та об'єднується з рош Аріх Анпіну, в якому Хохма знаходиться без хасадім, встановлюється п'їтма в ЗАТ Біни. Бо ЗАТ Біни, які є включенням ЗОН до Біни, оскільки основа їхня походить від хасадім, не можуть отримати світло Хохми без облачення хасадім, і тоді встановлюється в них тьма. До тих пір, поки не утвориться в них одна прихована стежка, що йде від укритого світла до п'їтми, що встановилася внизу і звана екраном точки хірік, і тоді воцаряється в ньому світло, тобто розкривається в світах світло, яке було вкрите.

Пояснення. В Біні виходить ступінь хасадім на екран першої стадії, наявний в ЗОН, що піднялися в Біну. І тоді вдягається Хохма у хасадім та може світити, і цей екран, що наявний в ЗОН, знаходиться в Нукві, тому що вона несе в собі екран Зеїр Анпіну. Таким чином, завдяки екрану Нукви мохін почали світити в Біні, оскільки без ступеню хасадім, який вийшов на її екран, Біна залишалася б у темряві через дію точки шурук.

Тому вважається тут, що екран Нукви залишив відбиток та утворилася стежка, яка виходить від укритого в Біні світла до п'їтми, що наявна в самій Нукві. І завдяки цій стежці простягається світло від Біни до Нукви, тому що нижній, котрий викликав довершеність у вищого, удостоюється тієї ж міри досконалості, яку викликав у вищого.

Це світло, яке розкривається від майбутнього світу, встановлюється в печатях самого вкритого з усього, доки з прихованого світла, що світить у Біні, воно, відбившись, сходить по одній прихованій стежці. Тобто, це світло сходить, проходячи по стежці, яка встановлюється за допомогою екрану точки хірік Нукви, до тьми, яка знаходиться внизу, - тобто до тьми самої Нукви. А від Нукви це світло розкривається в усіх світах. І п'їтма, що знаходиться внизу, - це тьма, звана ніччю, Нуква Зеїр Анпіну.

354) І на підставі цього пояснили значення сказаного: "Розкриває приховане з п'їтми"⁴⁹⁰. Якщо це означає, що від тьми, яка приховує, від темряви Біни розкривається приховане, - адже ми бачимо, що всі вищі кетери, котрі знаходяться в Біні, є прихованими, і тому Писання називає їх "вкрите". В такому випадкові, що означає: "Розкриває приховане"? Адже вони зовсім не розкриваються? Однак всі вищі приховані властивості розкриваються лише з цієї тьми, ночі, Нукви. Всі ті вищі приховані властивості, які виходять з думки, Біни, - а голос, Зеїр Анпін, бере їх, - не розкриваються, доки слово не розкриває їх. Слово - це мовлення, тобто Малхут. Тому що Зеїр Анпін з мохін стану ґадлут називається "голос", а Малхут з мохін стану ґадлут називається "мовлення".

Пояснення сказаного. Вкритими звуться ґАР Біни, що зникають з підйомом Малхут до неї, а також - вищі приховані кетери. І про них сказано: "Розкриває приховане з п'їтми"⁴⁹⁰, тому що з п'їтми, котра міститься у властивості точки шурук, від якої сходить Хохма, знову розкриваються ці ґАР. І в цьому уривку не мається на увазі прихована тьма Біни, тобто точка шурук в ній, тому що розкриття відбувається тільки за допомогою свічення Хохми. А Біна, хоча і отримує Хохму, отримує її не для себе, а для Малхут. Але сама вона завжди залишається у властивості вкритих хасадім, як сказано: "Бо бажає милості (хафец хесед) Він"⁴⁶². І в такому випадкові, як сказано про неї: "Розкриває приховане з п'їтми"⁴⁹⁰, адже тьма там зовсім не розкривається?

Однак мається на увазі нічна темрява, тобто тьма Нукви, званої ніччю, яка отримує п'їтму від точки шурук Біни. Про неї сказано: "Розкриває приховане з п'їтми"⁴⁹⁰. Адже після того, як вона отримує від Зеїр Анпіна хасадім, Хохма, яка була занурена в її тьму в лівій стороні, в точці шурук, через відсутність облачення хасадім, розкривається тепер і виходить з п'їтми, вдягаючись у досягнуті нею хасадім.

І це називається єдністю думки, голосу й мовлення, в якому:

1. думка - це мохін стану ґадлут Біні;
2. голос - Зеір Анпін у стані ґадлут;
3. мовлення - Нуква в стані ґадлут.

Іншими словами, коли ЗОН отримують цю думку, тобто мохін стану ґадлут, між ними відбувається зівуґ (з'єднання) за допомогою голосу і мовлення. І так само, як у земної людини думка не пізнається, не вдягнувшись спершу в голос і мову, - і навіть не в голос, а тільки в мовлення, - так само і тут: світіння Хохми не розкривається ні в думці, Біні, ні в голосі, Зеір Анпіні, але лише в мовленні, - Нукві Зеір Анпіну. Таким чином, основа створення мохін в усіх деталях виходить в думці, Біні, і ця думка з усім в ній наявним одягається в голос, Зеір Анпін, а від голосу вони всі передаються мовленню. І все, що було в думці, розкривається зараз в мовленні.

355) І це мовлення, що являє собою єдність думки, голосу і мови, зветься суботою. Тому що субота (шабат לבש) - це Нуква з мохін стану ґадлут, літери "шин ש" "бат (לב дочка)". "Шин ש" вказує на ҒАР, "бат (לב дочка)" - на Нукву. І оскільки субота називається мовленням, заборонені в суботу звичайні розмови, які порушують великий зівуґ (з'єднання) голосу й мовлення, бо ця суботня мова повинна царювати в світі, а не інше мовлення, що відноситься до буднів, оскільки вони є малим станом (катнут) Нукви.

І це мовлення, Нуква з мохін стану ґадлут, яка виходить зі сторони п'тьми, з точки шурук, "розкриває приховане" в ній. Це означає, що про неї сказано: "Розкриває приховане з п'тьми"⁴⁹⁰. Тому що ҒАР Хохми розкриваються в ній. І це означає сказане: "З п'тьми", - тобто те, що приходить зі сторони тьми. Сутністю п'тьми є Біна. І тьма в Нукві передається від п'тьми Біні. Та оскільки сказано: "Розкриває приховане з п'тьми"⁴⁹⁰, а не "розкриває приховане у п'тьмі", це означає, що йдеться про Нукву, яка виходить зі сторони тьми Біні. Тому сказано "з п'тьми", а не в самій п'тьмі, тобто Біні.

356) Але, якщо достойність п'тьми є настільки великою, - чому сказано: "І відокремив Всесильний (Елокім) світло від тьми"⁴⁵? І це означає, що розділив між важливістю світла і нікчемністю п'тьми. Однак світло спочатку створило властивість дня, а тьма - властивість ночі. І тоді сказано: "І відокремив Всесильний (Елокім) світло від тьми", - тобто відділив велич важливості дня від нікчемності ночі. А потім Він поєднав день і ніч, тобто ЗОН, разом і вони стали одним цілим, як сказано: "І був вечір, і був ранок - день один"⁴⁶.

Тоді сказано: "Розкриває приховане з п'тьми"⁴⁹⁰, і дуже зросла достойність п'тьми. А сказане "і відділив" відноситься до часу вигнання, коли вони відокремлені одне від одного. Саме тоді сказано: "І відокремив"⁴⁵, "як перевагу у світла, що розкривається з п'тьми"⁵⁰¹. І це - до зівуґу.

357) До зівуґу захар був світлом, а нуква - п'тьмою. А потім ЗОН з'єднуються як одне ціле, щоб стати єдиними. Парцуф захара вибудовується з правої лінії, хасадім, а парцуф нукви вибудовується з лівої лінії, Хохми без хасадім. І це - тьма, оскільки Хохма не світить без облачення хасадім. І чим вони відокремлюються одне від іншого, адже йдеться про них: "І відокремив світло від тьми"⁴⁵? Для того, щоб відрізнати світло від темряви, ці ступені на початку відокремлюються один від одного. І тоді виявляються переваги і недоліки світла самого по собі, та й достоїнства і недоліки п'тьми самої по собі.

Незважаючи на те, що у світла є величезна перевага перед п'тьмою, йому бракує світіння Хохми. І також у тьми, - хоча і є перевага в тому, що є в ній світіння Хохми, однак Хохма в ній не світить через відсутність облачення хасадім. І тому є тьмою як щодо світла хасадім, так і по відношенню до світла Хохма.

А після того, як належним чином з'ясовуються переваги й недоліки кожного окремо, вони здійснюють зівуґ (поєднання), і обидва стають немов одне ціле. Бо з'єдналися вони тому, що потребують один одного. Адже світло Зеір Анпіну є повним лише після того, як включається до п'тьми нукви. Оскільки світло тоді доповнюється також і світінням Хохми. І тьма Нукви теж доповнюється тільки після того, як включається до світла. Адже тоді вона досягає хасадім, що виходять від нього, і Хохма вдягається в хасадім та починає світити, і тоді вона може

світити. І хоча вони здійснили зівуг', і стали одним, - все ж вони ще є різними за своїми властивостями, адже один - хасадім, а інша - Хохма. Та незважаючи на те, що різниця між ними є настільки великою, - вони стали одним і включилися одне до іншого як одне ціле, адже речення: "І був вечір, і був ранок - день один"⁴⁶ означає, що вони стали одним цілим.

Якби не Мій союз вдень і вночі

358) Сказав рабі Шимон: "На цьому союзі був створений світ", - тобто Нуква в стані катнута, - "та існує". "Створення" - стан катнут. "Існування" - стан ґадлут, мохін де-ґАР, існування Нукви. Як сказано: "Якби не Мій союз вдень і вночі, законів неба і землі не встановив би Я"²⁸⁸. "Союз" - це "праведник, основа (єсод) світу"⁴⁹¹. Властивість "пам'ятай"⁵¹⁷.

Рабі Йосі пояснює вислів: "І був вечір, і був ранок - день один"⁴⁶ як єдність, яка розкривається у вигляді: "Розкриває приховане з п'ятьми"⁴⁹⁰, і це тьма Малхут, званої ніччю. Адже в силу того, що Малхут є носієм екрану точки хірік, то так само, як мохін розкриваються лише за допомогою точки хірік, - так само мохін розкриваються лише за допомогою її тьми. Виходить, що в стані, коли день і ніч стають одним цілим, обидва вони у рівній мірі стали причиною виходу мохін, як видно з речення: "І був вечір, і був ранок - день один".

А рабі Іцхак пояснює речення: "І був вечір, і був ранок - день один" як включення однієї до іншої двох ліній, правої та лівої. День є правою лінією, а ніч - лівою лінією, які включені одна до одної. Це сенс сказаного: "І був вечір, і був ранок - день один".

Однак рабі Шимон тлумачить це єдністю екрану точки хірік, як і рабі Йосі, - але лише такого, що вийшов не на Малхут, а на Єсод. Тому що екран точки хірік є спільним між Єсодом і Малхут. І виправлення екрану вважається сферою Малхут, дією обрізання (міла), властивістю "бережи"⁵¹⁸, тобто виправленням келім. Але мохін, що виходять на цей екран, вважаються Єсодом, властивістю "пам'ятай"⁵¹⁷, дією підгортання (прія), тобто розкриттям мохін де-ґАР.

Тому рабі Шимон каже, що світ, Нуква, тримається на союзі, котрий з'єднує день з ніччю, званими ЗОН, як одне ціле. Як сказано: "Якби не Мій союз вдень і вночі, законів неба і землі не встановив би Я"²⁸⁸. "Законів неба" означає - мохін, які походять від вищого Едену та виходять з нього. "Якби не Мій союз вдень і вночі" - якби не Єсод, що з'єднує як одне ціле день і ніч, ЗОН, - тобто завдяки розкриттю мохін за допомогою екрану точки хірік, - "законів неба і землі", - мохін де-ґАР, які виходять з Едену, тобто Біни, що стає Хохмою, - "не встановив би Я", оскільки без цього не було б жодних мохін у ЗОН, званих "небо і земля".

359) Сказано: "Від голосу тих, що розділяють між водочерпіями, там прославлять праведні діяння Творця, праведні діяння із беззбройними містами в Ізраелі; тоді зійшов до воріт (міст) народ Творця"⁵¹⁹. "Від голосу тих, що розділяють" - це голос Яакова⁵²⁰, тому що "ті, що розділяють" означає те ж, що і "воїн-двобійник"⁵²¹.

Пояснення. Всі мохін залежать від Єсоду, оскільки він є властивістю екрану точки хірік. Тому сказано: "Від голосу тих, що розділяють"⁵¹⁹ - це голос Яакова⁵²⁰, тому що Яаков є властивістю Тіферет, що узгоджує між двома лініями, правою й лівою, котрі називаються тут "тими, що розділяють", бо вони є двома половинами ступеню. Тому що права і ліва лінії будь-чого є двома його половинами. І оскільки Тіферет притягує ступінь хасадім на екран точки хірік, завдяки якому узгоджує між двома половинами, то сходять ґАР.

"Між водочерпіїв"⁵¹⁹ означає, що Тіферет знаходиться між вищими "водочерпіями". Тому що Тіферет, властивість Яакова, тобто Зеір Анпін, піднімається в Біну, і там за допомогою свого екрану точки хірік виконує узгодження між двома лініями в Біні, тобто між двома точками холам і шурук, наявними в Біні. Холам - властивість хасадім і права лінія, шурук - властивість Хохми й ліва лінія. А голос Яакова⁵²⁰ погоджує та з'єднує їх одну з іншою, і вони доповнюються одна від одної.

І ці дві точки, холам і шурук, що наявні в Біні, називаються вищими "водочерпіями", тому що вони включають всі мохін, котрі наявні в Біні, і Зеір Анпін пересувається в двох цих

⁵¹⁷ Тора, Шмот, 20:7. "Пам'ятай день суботній".

⁵¹⁸ Тора, Дварім, 5:11. "Бережи день суботній".

⁵¹⁹ Пророки, Шофтім, 5:11.

⁵²⁰ Тора, Берешит, 27:22.

⁵²¹ Пророки, Шмуель 1, 17:4. "І вийшов зі станів пліштім воїн-двобійник, на ім'я Голіаф з ґата, зріст його - шість ліктів з п'яддю".

сторонах, холам і шурук, та включає їх до себе, оскільки він узгоджує між правою і лівою лініями та включає їх одну в іншу. І завдяки цьому розкривається досконалість їх обох, бо зараз існує Хохма і хасадім як в правій лінії, так і в лівій. Тому і сам Зеір Анпін удостоюється цих мохін двох сторін Біни. Оскільки таким є правило: усього, в чому нижній викликає додавання у вищому, удостоюється також і нижній, - всієї міри доповнень у вищому, бо удостоюється їх та включає їх до себе. Тому Зеір Анпін теж удостоюється цих трьох ліній, званих ХАГАТ.

360) "Там прославлять праведні діяння Творця"⁵¹⁹ - там місце для Господині (Матроніти), Нукви, що розташована вище від хазе, аби злитися в ньому. Пояснення. У трьох лініях, які Зеір Анпін удостоївся отримати від Біни, тобто в його ХАБАД ХАГАТ від хазе і вище, відбувається зівуг' в ЗОН, що розташовані вище від хазе. І крім того, слова "там прославлять праведні діяння Творця"⁵¹⁹ вказують на те, що звідти живляться та черпають "праведні діяння Творця"⁵¹⁹. Тобто від зівугу ЗОН, що відбувається вище від хазе, живляться та черпають Нецах і Год Зеір Анпіну, звані "праведні діяння Творця"⁵¹⁹. "Живляться" - отримують мохін де-ВАК, "черпають" - отримують мохін світіння Хохми. Таким чином, слова "там прославлять праведні діяння Творця"⁵¹⁹ мають два значення:

1. вони вказують на зівуг' ЗОН вище від хазе;
2. вказують на те, що сфірот Нецах і Год Зеір Анпіну отримують мохін від зівугу ЗОН.

Слова "праведні діяння з беззбройними містами в Ізраелі"⁵¹⁹ вказують на праведника світу, Ёсод Зеір Анпіну, який є союзом і святим, і він черпає та набуває усього. "Святий" вказує на притягання хасадім, властивість "чисте повітря (авіра дахья)" парцуфа вищі Аба ве-Іма, праву лінію. "Черпає" - вказує на притягання світіння Хохми від лівої лінії. "І набуває усього", - завдяки його узгодженню між правою та лівою лініями він набуває свічення їх обох, бо так само, як Тіферет узгоджує між Хеседом і Г'вурою вище від хазе та включає їх обидва, також і Ёсод узгоджує між Нецахом та Годом нижче від хазе та включає їх обидва.

І розповсюджує по великому морю, Нукві, ці вищі води, його мохін, які виходять від Іми, званої "вищі води". "В Ізраелі", - тобто Ізраель успадковують цей союз, і дав їм його Творець у спадщину вічну.

361) Після того, як Ізраель залишили союз, бо робили обрізання, але не робили підгортання, сказано про них: "Тоді зійшов до воріт (міст) народ Творця"⁵¹⁹. "Зійшов до воріт"⁵¹⁹ - зійшли вони до воріт праведності, тобто сиділи у воротах, але не заходили всередину.

Нуква - чертог Царя. У той час, коли Ізраель дотримувалися союзу, удостоювалися перебувати всередині чертогу Царя, тобто отримували мохін від внутрішньої суті Нукви Зеір Анпіну. Але після того, як залишили союз, вони віддалялися від чертогу Царя та опускалися до воріт чертога, званих вратами праведності, і не входили більше у внутрішню частину чертогу.

І про цей час сказано: "І залишили Ізраїлеві сини Творця"⁵²², доки не з'явилася Двора, і не пожертвувала для них тим, що притягнула й розкрила для них вищі мохін, як сказано: "Коли проявилася розбещеність в Ізраелі"⁵²³. "Розбещеність" - розкриття, як сказано: "І розпустить волосся на голові жінки"⁵²⁴. І це - розкриття мохін, які були повернуті Ізраелю завдяки Дворі.

362) Тому сказано про Ізраель в той час, коли вони залишили союз: "Не стало беззбройних міст в Ізраелі"⁵²⁵. "Не стало беззбройних міст" - це Його беззбройні міста, адже сказано ясно: "Праведні діяння з беззбройними Його містами в Ізраелі"⁵¹⁹, і це - наповнення мохін стану г'адлут від Ёсода великому морю. Але оскільки залишили вони союз, припинилися в Ізраеля ці мохін, припинилися мохін союзу святості, звані "беззбройні міста", тому що вони робили обрізання, але не робили підгортання.

⁵²² Пророки, Шофтім, 10: 6.

⁵²³ Пророки, Шофтім, 5: 2.

⁵²⁴ Тора, Бемідбар, 5:18.

⁵²⁵ Пророки, Шофтім, 5: 7.

"Не стало беззбройних міст в Ізраелі, не стало їх, доки не встала я, Двора, доки не встала я, мати в Ізраелі"⁵²⁵. Чому вона назвала себе матір'ю? Однак цим дала їм зрозуміти, що вона опустила вищі води згори, мохін де-Г'АР, які сходять від Іми, для того, щоби могли існувати світи. Тому вона назвала себе матір'ю, оскільки розкрила мохін від Іми (досл. матері). "В Ізраелі", - оскільки стала матір'ю як Ісраелю нагорі, тобто Зеїр Анпіну, так і Ісраелю внизу, - синам Ісраеля. Тому що вона простягнула мохін також і Зеїр Анпіну, як і Ісраелю, щоби показати, що світ не може існувати інакше, як за допомогою цього союзу. І все це вміщене в сказаному: "Праведник - основа (есод) світу"⁴⁹¹, тому що він є тією основою, на якій стоїть світ.

363) Троє виходять завдяки одному, один знаходиться в трьох, входить між двома, двоє живлять одного, і один живить багато сторін.

Пояснення. Для того, щоб з'ясувати єдність "вечір і ранок - день один"⁴⁶, мовиться в Зогар, що троє виходять і розкриваються з одного, як з'ясувалося в сказаному: "Від голосу тих, що розділяють між водочерпіями"⁵¹⁹. Дві лінії в Біні, права й ліва, від точки холам і шурук, називаються водочерпіями. А "голос тих, що розділяють"⁵¹⁹ - Зеїр Анпін, званий Яков, піднімається до них та узгоджує між ними за допомогою екрану точки хірік, і завдяки цьому включають права і ліва лінії одна одну, і виходять в Біні три мохін ХАБАД.

Таким чином, три мохін ХАБАД виходять завдяки одному - Зеїр Анпіну, який піднявся в Біну. Та оскільки Зеїр Анпін викликав розкриття трьох цих мохін ХАБАД в Біні, він теж удостоюється їх. Бо всієї міри світіння, яку викликав нижній у вищому, удостоюється також і нижній. Тому "один", тобто Зеїр Анпін, "знаходиться в трьох", - тобто він теж удостоюється трьох цих мохін ХАБАД в рош, і ХА'Г'АТ до хазе в гуф. Як сказано вище, завдяки тому, що він просувається, погоджуючи між двома лініями Іми, правою й лівою, він включає їх до себе, і сам удостоюється трьох цих ліній ХА'Г'АТ.

І від зівугу Зеїр Анпіну та Матроніти, здійснюваного вище від хазе, живляться та отримують Нецах і Год, звані "праведні діяння Творця". І Зеїр Анпін, після того, як сам включає три мохін Іми, входить та передає їх між двома, що розташовані від хазе й нижче, - тобто своїм Нецаху і Году, "праведним діянням Творця"⁵¹⁹. "І двоє живлять одного" - ці двоє, Нецах і Год, живлять одного, тобто Єсод, який погоджує між ними, і цей Єсод отримує від них мохін. І завдяки цьому він включає до себе всі ступені. І тоді цей один живить багато сторін, - тобто Єсод наповнює Нукву, - всі властивості Нукви, і він черпає та набуває усього, і розповсюджує по великому морю, Нукві.

І тепер завершує свою промову рабі Шимон, кажучи: "І тоді всі вони стають одним цілим", - тоді, після того, як Єсод наповнив всім Нукву, стали всі ступені Зеїр Анпіну одним цілим зі ступенями Нукви. І це означає сказане: "І був вечір, і був ранок - день один"⁴⁶, - тобто вечір і ранок поєднані як одне ціле. І це означає сказане: "Якби не Мій союз вдень і вночі"²⁸⁸, - тому що завдяки йому, тобто Єсоду, стали Зеїр Анпін і Нуква одним цілим, і вони називаються "день" і "ніч". Таким чином, союз, Єсод, робить день і ніч одним цілим.

364) Сказано: "Зробив обрізання і не зробив підгортання - немов не здійснював обрізання"⁵²⁶. Бо обрізання і підгортання - це два ступені. Обрізання - "пам'ятай"⁵¹⁷, підгортання - "бережи"⁵¹⁸. Обрізання - праведник, підгортання - праведність. Обрізання - захар, підгортання - нуква. Обрізання - знак союзу, Йосеф, Єсод, підгортання - союз, Рахель, Нуква Зеїр Анпіну. І необхідно з'єднати їх - Єсод з Нуквою. Коли він робить обрізання і робить підгортання обрізаного, - його діяння піднімаються в МАН, і він викликає зівуг Зеїр Анпіна з Нуквою. А той, хто зробив обрізання і не зробив підгортання - немов створив розділення між Зеїр Анпіним і Нуквою.

⁵²⁶ Мішна, трактат Шабат, глава 19, мішна 6.

Небозвід, який розділяє та поєднує

365) "І сказав Всесильний (Елокім): "Нехай буде звід посеред вод, і буде він відокремлювати води від вод"⁸. Сім небозводів знаходяться нагорі, і це парса, що знаходиться в місці пе Аріх Анпіну, який виводить Біну за межі його рош, і всі вони знаходяться у вищій святості рош Аріх Анпіну. І святе ім'я Елокім набуває в них досконалості, тобто вона (Біна) повертає літери ЕЛЄ (הלל) до MI (ימ), і сповнюється ім'я Елокім (מִי־הֵלֵל). І небозвід, про який йдеться тут, знаходиться посеред вод, в хазе Аріх Анпіну, і пролягає між ХАґАТ Аріх Анпіну, що розташовані вище від хазе, та НЕГІ Аріх Анпіну, розташованими нижче від хазе.

Пояснення сказаного. Небозвід символізує парсу, закінчення другого скорочення, яка виводить Біну і ЗОН кожного ступеня за її межі. А під час стану ґадлут вона повертається до закінчення першого скорочення і повертає Біну й ЗОН на свій ступінь.

В Ацилуті є два загальних небозводи:

1. вищий небозвід, що розташований в пе Аріх Анпіну, який виводить парцуф Аба ве-Іма з рош у властивість ХАґАТ до хазе;
2. середній небозвід, що стоїть в хазе Зеір Анпіну та виводить ІШСУТ з рош в місце від хазе Аріх Анпіну до табура.

І є також нижній небокрай, який завершує світ Ацилут, - про нього тут не йдеться.

І оскільки вищий небозвід, що розташований в пе Аріх Анпіну над сімома сфірот (ЗАТ) Аріх Анпіну, ХАґАТ НЕГІМ, включає їх, тому вважається сімома небозводами - ХАґАТ НЕГІМ.

Сім небозводів є нагорі - це вищий небозвід, що розташований в пе Аріх Анпіну та виводить Абу ве-Иму за межі його рош, який включає сім небозводів, і всі вони знаходяться у вищій святості, бо цей небозвід хоча і виводить Абу ве-Иму за межі рош, все ж таки не зменшує їх до стану ВАК без рош, але вважається, що вони все ще знаходяться у вищій святості рош Аріх Анпіну⁵²⁷, і святе ім'я отримує досконалисть в них, тому що цей небозвід повертає літери ЕЛЄ Біни в рош Аріх Анпіну та доповнює святе ім'я Елокім.

Небозвід, про який сказано в реченні: "Нехай буде звід посеред вод"⁸, знаходиться посеред вод. Цей небозвід є не вищим небозводом, а середнім, котрий стоїть посеред ЗАТ Аріх Анпіну, в місці його хазе. І він виводить ІШСУТ з рош Аріх Анпіну в місце від хазе Аріх Анпіну до його табура.

366) Цей небозвід, тобто вищий небозвід, що розташований в пе де-рош Аріх Анпіну, стоїть на інших утвореннях та відокремлює вищі води від нижніх. Пояснення. Є два види утворень:

1. ХАґАТ - великі утворення;
2. НЕГІ - малі утворення.

Вищий небозвід стоїть на великих утвореннях, тому що розташований в пе Аріх Анпіну, що знаходиться вище від ХАґАТ. Однак середній небозвід, про який йдеться в цьому уривку, покоїться на малих утвореннях, які називаються НЕГІ. Таким чином, він знаходиться в хазе, тобто нижче від ХАґАТ і вище від НЕГІ.

Нижні води закликають вищі води, щоб ті підняли їх до себе, та від цього небозводу вони п'ють воду, тобто він піднімає їх до вищих вод, і вони отримують звідти мохін світіння Хохми, звані "питвом". Цей небозвід є також таким, що розділяє між ними. Іншими словами, є у цього небозводу дві дії: розділення та поєднання. У стані катнут він розділяє між вищими водами і нижніми, а в стані ґадлут знову поєднує нижні води з вищими.

Оскільки всі води, тобто всі ці ступені, включені до цього вищого небозводу. Пояснення. Є три небозводи, - тобто нові закінчення внаслідок другого скорочення, звані парсою. Вищий знаходиться в пе Аріх Анпіну, середній - в місці хазе Аріх Анпіну, нижній - в закінченні світу

⁵²⁷ Див. "Передмову книги Зоар", стаття "Огляд Сулам", п.3.

Ацилут. І під час ґадлуту, коли світіння АБ САґ' де-АК тимчасово скасовує закінчення другого скорочення та повертає закінчення першого скорочення, скасовуючи тим самим межу закінчення світу Ацилут, тоді нижній небозвід знову опускається із закінчення світу Ацилут в місце точки цього світу та піднімає три світи БСА розділення в світ Ацилут, в місце від хазе Аріх Анпіну й нижче, де знаходяться ІШСУТ і ЗОН. І вони вдягаються на них.

Потім опускається середній небозвід з місця хазе Аріх Анпіну в місце закінчення світу Ацилут та піднімає ІШСУТ і ЗОН, на які вдягнені три світи БСА, в місце Аба ве-Іма світу Ацилут, тому що межа, що проходила в хазе, вже скасувалася, і всі вони вдягаються на парцуф Аба ве-Іма.

І останнім опускається вищий небозвід, розташований в пе Аріх Анпіну, до місця хазе, і скасовується межа між рош Аріх Анпіну та його ХАґ'АТ, де знаходяться Аба ве-Іма, на які вдягнені ІШСУТ і ЗОН, а на них - три світи БСА. Виходить, що всі вони піднімаються в рош Аріх Анпіну і отримують там світло Хохма. Таким чином, вищий небозвід включає всі ступені АБСА, тобто парцуфи Аба ве-Іма, ІШСУТ і ЗОН світу Ацилут, та три світи БСА, і в той момент, коли він спускається з пе Аріх Анпіну в місце хазе, він піднімає всі ці ступені в рош Аріх Анпіну. Тому сказано, що всі ступені АБСА включені до нього.

Після того, як він дає мохін вищим утворенням, ХАґ'АТ, він опускає їх до утворень від хазе й нижче, званих малими утвореннями. І вони черпають звідти мохін світіння Хохми. "Черпання" означає - отримання мохін світіння Хохми.

367) Сказано: "Замкнений сад - сестра моя, наречена, джерело замкнене, криниця запечатана"²⁷⁵. "Замкнений сад"²⁷⁵ - це Нуква в той час, коли всі світла вкриті в ній і всі світла включені до неї. "Замкненим джерелом"²⁷⁵ вона називається в той час, коли "ріка витікає з Едену"³⁴¹ - простягається та виходить з Едену і входить в Нукву аби зрошувати її від Едену. "Ріка витікає з Едену"³⁴¹ - це Біна, що вийшла за межі рош Аріх Анпіну, званого Еден, "щоб зрошувати сад"³⁴¹.

У той час, коли вищий небозвід опускається зі свого місця до місця хазе та піднімає всі ці ступені в рош Аріх Анпіну, Нуква отримує мохін пиття. І він включає до себе всі ці мохін, але не виводить їх світіння, тому що води, тобто мохін, застигають і стоять в ньому.

Застигають вони тому, що північний вітер віє на ці води, і тому вони застигають і не виходять назовні, доки не перетворяться на лід. Північний вітер - це ліва лінія, яка виходить із точки шурук Біни в той час, коли вона піднялася в рош Аріх Анпіну, і є у неї Хохма без хасадім, і тому застигають світла в ній, бо Хохма не може світити без хасадім. І тоді застигають в ній світла, і не виходять від неї, щоби світити зовні, і внаслідок цього вона перетворюється на лід і холоднечу.

І якби не південна сторона, права лінія, що пробиває силу цього льоду, ніколи б не вийшли з неї води. Пояснення. Якби не зівуґ, що здійснюється на екран точки хірік та притягує ступінь хасадім з південної сторони, від правої лінії, в яку одягається Хохма та світить їй, - не могли б ці світла світити там ніколи, бо навіть Хохма в ній не могла б світити без хасадім.

368) Вид вищого небозводу є подібним до виду застиглого льоду, що вбирає у себе всі ті води, які виливаються на нього. Точно так вищий небозвід вбирає у себе всі ці води та розділяє між вищими водами й нижніми. Як сказано: "А над головами цих живих істот - образ небозводу на зразок страшного льоду"²⁷. Це вищий небозвід, який, опускаючись з пе Аріх Анпіну та піднімаючи всі світла АБСА в рош Аріх Анпіну, стає немов "страшний лід"²⁷, і не може світити через відсутність хасадім в рош Аріх Анпіну. І тим самим він розділяє там між вищими водами і нижніми, оскільки ґАР, вищі води, можуть отримувати Хохму без хасадім, але ЗАТ, нижні води, не можуть світити без хасадім і застигають, перетворюючись на лід.

І цей небозвід вбирає в себе всі ступені, - Аба ве-Іма, ІШСУТ і ЗОН світу Ацилут, - та піднімає їх в рош Аріх Анпіну. І тоді застигають всі властивості ЗАТ, - тобто не можуть отримати Хохму без хасадім. "І розділяє між вищими водами і нижніми", - тобто розділяє між

ЃАР, вищими водами, які можуть світити світлом Хохма без хасадім, та між ЗАТ, нижніми водами, які не можуть світити без хасадім.

Речення: "Нехай буде звід посеред вод"⁸ вказує на небозвід, який пролягає посеред вод, - середній небозвід, розташований в місці хазе Аріх Анпіну. І звідси начебто слідує, що першим небозводом є цей середній небозвід. Та мовиться, що це не так. Але "нехай буде" сказано щодо небозводу, про який йдеться тут, оскільки сказано: "Нехай буде звід"⁸, і це вказує на те, що небозвід, який утворився від першого небозводу, знаходиться посеред вод, проте перший небозвід знаходиться над головами утворень - над ХАЃАТ Аріх Анпіну, а не посеред вод - між ХАЃАТ й НЕГІ.

Слова "нехай буде", що вирікаються в дії початку творення, завжди вказують на "йуд ", яка входить у світло (ор γ ix) властивості "йуд-гей", - тобто Аби ве-Іми, - і стає повітрям (авір γ ix), бо утворилося закінчення під Кетером і Хохмою парцуфа Аба ве-Іма, і це закінчення називається середнім небозводом, що стоїть в місці хазе Аріх Анпіну, а їхня Біна і ЗОН впали під цей небозвід. Таким чином, середній небозвід є породженням, що походить від першого небозводу, розташованого в пе Аріх Анпіну, тобто вище від Аби ве-Іми, на яких вказують слова "нехай буде". І насправді основний поділ між вищими та нижніми водами, тобто виведення нижніх вод за межі ЃАР, які є вищими водами, відбулося у вищому небозводі, розташованому в пе Аріх Анпіну. Таким чином, він вивів Біну і ЗОН з рош Аріх Анпіну, і Аріх Анпін залишився тільки з Кетером і Хохмою, властивістю вищі води. А Біна і ЗОН де-рош стали нижніми водами та властивістю його гуф.

Однак до хазе, де знаходяться вищі Аба ве-Іма, непомітне ніяке скорочення, і Аба ве-Іма вважаються такими, ніби не вийшли з рош Аріх Анпіну, і вони є ступенем ЃАР. І вся сила скорочення від виходу Біни з рош Аріх Анпіну, яка вважається гуф без рош, починається тільки нижче від Аби ве-Іми, в середньому небозводі, що розташований в місці хазе Аріх Анпіну. Таким чином, сила скорочення вищого небозводу розкривається тільки в середньому небозводі.

І посеред вод знаходиться небозвід, який утворився від першого небозводу. Тому що сила скорочення, котра наявна в середньому небозводі, яка вивела нижні води на ступінь ВАК без рош, започатковується й утворюється від вищого небозводу, і вона не може проявитися в ньому самому, оскільки він знаходиться вище від Аба ве-Іми. І тому вона проявилася в середньому небозводі. Таким чином, з'ясувалися тут два основних принципи:

1. що сила, котра розділяє між одними й іншими водами в небозводі, яка утворилася в момент катнуту ступеню, створюється тільки за допомогою середнього небозводу, який розташований в місці хазе;

2. сила, що з'єднує нижні води з вищими та притягає ЃАР до всіх ступенів, утворюється лише за допомогою вищого небозводу, розташованого в пе Аріх Анпіну, який піднімає їх в рош Аріх Анпіну.

369-а) Є одна перегородка посеред внутрішніх органів людини, яка проходить між ними знизу вгору та розділяє травні органи і органи, що дають життєві сили, - серце, легені, звані зовнішнім простором (досл. двором) печінки. І перегородка починається на рівні пупка (табур) людини та простягається знизу догори по діагоналі до грудей, і отримує життя від органів, що дають життєві сили, розташованих вище від хазе, передаючи її травним органам, котрі розташовані нижче від грудної порожнини (хазе). Так само небозвід, - подібно до цієї перегородки, - розташований посеред гуф (тіла) Аріх Анпіну, і він простягається від табура Аріх Анпіну до його хазе, та знаходиться над утвореннями, які перебувають внизу, - тобто над сфірот НЕГІМ, званими "нижні утворення", і розділяє між вищими водами, - його ХАЃАТ, - та нижніми водами, - його НЕГІ.

Води зачали і породили імлу

369-б) Ці води зачали й породили імлу. Про це сказано: "І ця завіса буде відділяти вам святилище і святая святих"⁵²⁸. Пояснення. Після того, як вищий небозвід, що розташований в пе Аріх Анпіну, опускається та піднімає всі ступені в рош Аріх Анпіну, де Хохма знаходиться без хасадім, настає тьма і холоднеча у всіх властивостях нижніх вод, тобто ЗАТ, які піднялися туди, оскільки вони не можуть отримати Хохму без хасадім. І вважається, що вищі води, тобто ГАР Аріх Анпіну, зачали, бо нижні води, які піднялися та включилися до ГАР Аріх Анпіну, вважаються немов зародок в утробі матері, бо є там стороннім тілом (гуф). Подібно до того, як зародок, котрий є стороннім тілом, включений у тіло матері.

Однак вони "породили імлу". Іншими словами, після того як вищі води передали мохін Хохми нижнім водам, вони народилися та опинилися в п'їтмі й холоді. Тому що нижні води не можуть отримати велике світло рош Аріх Анпіну без хасадім. І це означає сказане: "І ця завіса буде відділяти вам святилище й святая святих"⁵²⁸. Тому що завіса - це вищий небозвід, що розташований в пе Аріх Анпіну, який відокремлює ГАР Аріх Анпіну, звані "святая святих", тобто вищі води, від ЗАТ Аріх Анпіну, тобто нижніх вод, званих святилищем. Оскільки вищі води, ГАР, звані "святая святих", можуть отримувати Хохму без хасадім, проте нижні води, ЗАТ, звані святилищем, не можуть отримати Хохму без хасадім, і стають п'їтмою. І завіса таким чином відокремлює святилище від святая святих.

370) Сказано: "Вкриває водами верхні чертоги Свої, хмари робить колісницею Своєю, що несеться на крилах вітру"⁵²⁹. "Водами" - означає води, які є вищими за все, - тобто Аба ве-Іма, котрі є властивістю ГАР Біни, в яких влаштовується Храм, Нуква Зеїр Анпіну, як сказано: "Мудрістю (хохма) влаштовується Храм і розумом (твуна) затверджується"¹⁶.

Пояснення. Зоґар з'ясовує тут сказане: "Вкриває водами верхні чертоги Свої, хмари робить колісницею Своєю, що несеться на крилах вітру"⁵²⁹ в послідовності виходу мохін в трьох точках холам-шурук-хірік. Вираз "вкриває водами верхні чертоги Свої"⁵²⁹ вказує на точку холам, тобто літери MI, що залишилися на ступеню, і вона отримує наповнення від ГАР Біни. І на це вказують слова: "Мудрістю (хохма) влаштовується Храм"¹⁶, оскільки Хохма не світить в Храмі, в Нукві, інакше як з допомогою притягання хасадім від ГАР Біни, парцуфа Аба ве-Іма, властивості MI, званої точкою холам.

І також з'ясовує, що слова "хмари робить колісницею Своєю"⁵²⁹ вказують на точку шурук, а слова "несеться на крилах вітру"⁵²⁹ - на точку хірік.

371) "Хмари робить колісницею Своєю"⁵²⁹. Слово "אֲבִימ (авім хмари)" ділиться надвоє: "אֲב (ав - хмара)" та "אִי (ям - море)"; "אֲב (ав хмара)", тьма лівої лінії, стоїть над цим "אִי (ям морем)". Слова "хмари робить колісницею Своєю"⁵²⁹ вказують на мохін точки шурук, що світять в лівій лінії, у п'їтмі й холоді. І тому вони позначаються словом "אֲב (ав хмара)" слова "אֲבִימ (авім хмари)". Відомо, що ці мохін можуть бути отримані тільки Нуквою Зеїр Анпіну, званою тоді "אִי (ям море)". І тому ці мохін стоять у фразі поруч зі словом "אִי (ям море)", що є ім'ям Нукви під час отримання цих мохін від лівої лінії.

"Що несеться на крилах вітру (руах)"⁵²⁹ - це руах (дух) вищого Храму. І це сенс слів: "Два золотих херувими (крувім)"⁵³⁰. Сказане: "Що несеться на крилах вітру (руах)" - вказує на ступінь хасадім, який виходить на екран точки хірік, котрий об'єднує дві точки, холам і шурук, одну з одною. Тому що "крила" - це екран, "вітер (руах)" - це величина світла, що виходить на цей екран, тобто ступінь хасадім, який сходить від вищого Храму, тобто вищих Аба ве-Іми. І слова "два золотих херувими"⁵³⁰ означають ЗОН (Зеїр Анпін і Нуква). Оскільки "що несеться на крилах вітру (руах)"⁵²⁹ вказує на херувима-захара, Зеїр Анпіна, і його світіння - вкриті хасадім. А слова "хмари робить колісницею Своєю"⁵²⁹ вказують на херувима-некеву, Нукву Зеїр Анпіну, яка світить світінням Хохми.

⁵²⁸ Тора, Шмот, 26:33.

⁵²⁹ Писання, Псалми, 104:3.

⁵³⁰ Тора, Шмот, 25:18.

"І сів на херувима й полетів, підносячись на крилах вітру"⁵³¹. Спочатку "і сів на херувима"⁵³¹, - одного, тобто херувима-нукву, і це значення "ב (ав хмара)" "ד' (ям море)". А потім розкривається "на крилах вітру", і це херувим-захар, тобто ступінь хасадім, що розкрилася на екран точки хірік. І поки не прокинеться цей, він не може розкритися в іншому. Пояснення. До того, як прокинеться світіння хасадім херувима-захара, про якого сказано: "Підносячись на крилах вітру"⁵³¹, не розкриється будова (меркава) в херувимі-некеві, про якого сказано: "І сів на херувима й полетів"⁵³¹. Тому що світіння Хохми некеви, зване точкою шурук, не зможе світити, перш ніж вона вбереться в облачення світіння хасадім від точки хірік.

372) Сказане: "І відміряв води за мірою"⁵³² вказує, що саме за цією мірою Він встановив їх, коли води досягли цієї міри. "За мірою" означає обмеження, яке утворюється разом із зівуґом на екран де-хірік, екран першої стадії. Вода означає мохін. І перш ніж мохін властивості холам і шурук досягли міри й обмеження, утворених силою екрану точки хірік, вони не могли світити. І тому сказано в уривку: "І відміряв води за мірою"⁵³², - тобто разом із досягненням цими водами міри вони встановилися і змогли світити, і вони є виправленням світу, коли досягають цієї міри зі сторони Ґвури.

Пояснення. Зівуґ, який здійснюють на екран першої стадії, притягує тільки ВАК без рош. І це є великим скороченням. Але тут, після того, як мохін вже прийшли з лівої сторони, тобто Ґвури, і вже отримали звідти Хохму за допомогою точки шурук, де вони не можуть світити без хасадім, - тоді вони отримують своє виправлення при досягненні міри точки хірік, оскільки одягають ступінь хасадім, наявний в цій мірі, та стають виправленими для того, щоб світити в світі, тобто в Нукві Зеір Анпіну.

І вони є виправленням світу, коли досягають цієї міри зі сторони Ґвури. Однак перш ніж вони отримали мохін з лівої сторони, немає в цій мірі нічого від виправлення світу, Нукви, бо в цей час міра ця дає лише ВАК без рош. І доказ цьому, - що так говорили мудреці. Коли вони досягали цього місця, тобто властивості вищевказаної міри, яка виправляє води, губи мудреців починали ворухитися, але вони нічого не вимовляли під страхом звинувачення. Таким чином, в самій мірі як такій немає ніякого виправлення світу, а тільки в той час, коли мохін приходять зі сторони Ґвури, і вже є у них мохін Хохми від точки шурук, наявної там; ця міра виправляє мохін, бо облачає їх в свої хасадім.

373) Перша з усіх букв здійнялася над чистим зв'язком та увінчалася знизу і зверху. Пояснення. Букви - це келім ЗОН, які отримують свої світла завдяки підйому в Абу ве-Іму. Екран, наявний в Аба ве-Імі, називається чистим зв'язком. І коли ЗОН піднімаються в Аба ве-Іму, вони включаються в зівуґ, який здійснюється там на цей екран.

"Перша з усіх букв здійнялася над чистим зв'язком", - коли піднялася і включилася в екран, наявний в Аба ве-Імі. "І увінчалася" - тобто, отримала там мохін, звані вінцями (атарот), "знизу" - від мохін точки шурук, що світять внизу, тобто коли вони притягуються згори вниз, "і зверху" - мохін точки холам, що світять нагорі. Це дві лінії, права і ліва, котрі отримують літери спочатку в Аба ве-Імі, і тоді виникає між ними розділення. І це означає: "піднімається та опускається", - іноді піднімається та світить світінням холам, а іноді опускається і світить внизу світінням шурук. Іншими словами, іноді посилюється права лінія, а іноді - ліва.

"Води" - мохін, що відзначаються своїми печатями, тобто які отримують печаті екрану точки хірік. І тоді мохін приходять на своє місце та включаються дві лінії, холам і шурук, - одна в іншу, - бо це - середня лінія, яка походить від ступеню хасадім, що виходить на екран точки хірік, котрий узгоджує та об'єднує дві лінії одну з іншою.

І також всі букви піднялися в Аба ве-Іму та отримали спочатку мохін від двох ліній, правої й лівої, що виходять від точок холам і шурук в Аба ве-Імі, а потім - світіння від точки хірік. І

⁵³¹ Писання, Псалми, 18:11.

⁵³² Писання, Йов, 28:25.

тоді вони включаються одна в одну і вдягаються одна в одну, доки не буде зведена за допомогою них будова парцуфа ЗОН та його Єсоду.

374) І коли вибудовуються всі букви та вінчаються мохін де-Г'АР завдяки включенню до Аба ве-Імі, вищі води перемішуються з нижніми і створюють Дім світу. Аба ве-Іма називаються вищими водами, ЗОН називаються нижніми водами, і в той час, коли вони отримують мохін точок холам-шурук-хірік від Аба ве-Імі, келім Зеір Анпіну змішуються з келім Аба ве-Імі так, що немає жодної різниці між ними. І за допомогою цього вони передають мохін де-Хохма Нукві, і тоді Нуква зветься "Дім світу".

Пояснення. Спочатку отримали виправлення літери Зеір Анпіну, включившись до вищих вод і прийнявши мохін двох ліній від двох точок, холам і шурук, наявних в Аба ве-Імі. А потім отримали середню лінію від точки хірік і сповнилися. А потім отримала виправлення також і Нуква, тим же шляхом, - тобто спочатку вона отримала дві лінії, праву й ліву, і тоді вона називається Домом світу, тому що Дім вказує, в основному, на світло Хохма, що одержане за допомогою екрану точки шурук, але ще немає стану перебування в Домі. Бо стан перебування може бути тільки при світінні точки хірік.

І тому здається, що спочатку в Домі, Нукві, води піднімаються і опускаються. Пояснення. Спочатку Дім отримав дві лінії, від холама і шурука, і тоді відбувається розділення між ними. "І іноді вони піднімаються", - тобто посилюється права лінія, яка походить від точки холам і світить нагорі, "а іноді опускаються", - тобто посилюється в ній ліва лінія, яка походить від точки шурук і світить згори вниз. Тобто - так само, як і у букв Зеір Анпіну, доки не утвориться небозвід, що розділяє між ними.

Властивість середньої лінії, що йде від екрану точки хірік, називається небозводом. І коли утворюється цей небозвід, він притягує середню лінію в Нукву та усуває розділення двох ліній в Нукві, оскільки облачає їх та включає їх одну до одної.

І це розділення двох ліній, правої й лівої, було в другий день початку творення, в який було створене пекло через розділення цих ліній, і це вогонь, що спалює, як сказано: "Він – вогонь, що пожирає"⁵³³, і в майбутньому він буде перебувати над головою грішників.

375) Звідси ми вивчаємо, що будь-який поділ, який в ім'я небес, в кінці своєму втілиться. І тут було розділення в ім'я небес, - тобто в ім'я Зеір Анпіна. І небеса встановлюються потім у третій день, через цей поділ, як сказано: "І назвав Творець звід небесами"⁵³⁴. "І назвав" означає - назвав та прикликав. А потім, в третій день, став цей звід властивістю небеса, Зеір Анпіним.

Пояснення. Зеір Анпін отримує мохін стану гадлут від Аба ве-Імі тому, що було в Аба ве-Імі розділення двох ліній, котрі походять від двох точок, холам і шурук, і вони не могли світити в них до тих пір, поки не відбувається зівуґ на екран точки хірік, що узгоджує між ними. І цей екран Аба ве-Іма отримують від Зеір Анпіна, котрий піднявся до них. Таким чином, Зеір Анпін є причиною того, що встановилися мохін в Аба ве-Імі. І тому він теж удостоюється цих мохін. Бо тієї ж величини світіння, яку нижній викликав у вищому, удостоюється і нижній.

Таким чином, всі мохін Зеір Анпіну виникають лише через розділення правої і лівої ліній, яке було в Імі, і він удостоївся їх завдяки цьому узгодженню. І якби не було цього розділення в Аба ве-Імі, то у ЗОН не було б мохін. І тому будь-яке розділення в ім'я небес в кінці своєму призводить до становлення. Тому що "небеса" - це Зеір Анпін, а поділ, який відбувався в Аба ве-Імі, був заради мохін для небес, оскільки без цього не було б мохін у небес. Однак це сталося не в другий день, під час появи небозводу, а в третій день, бо тоді відбулося узгодження ліній. І небеса встановилися після цього, в третій день. Як сказано: "І назвав Творець звід небесами"⁵³⁴, - що є відозвою третього дня, в який довершилося узгодження, і Зеір Анпін отримав мохін з його причини.

⁵³³ Тора, Дварім, 4:24.

⁵³⁴ Тора, Берешит, 1:8.

Будівля будинку і верхній pokій стоять та існують завдяки перекриттям, котрі знаходяться між ними. Тому що ці перекриття, які знаходяться між ними, служать підлогою для верхнього покою і стелею для будинку. Виходить, що лише завдяки ним можуть існувати будинок та верхній pokій, оскільки перш ніж були покладені перекриття посеред будівлі, не могли існувати ці будинок й верхній pokій, і вони також підтримуються ними. Тому що якщо прибрати ці перекриття, то не буде ані будинку, ані верхнього покою. Як сказано: "І ця завіса буде відділяти вам святилище й святая святих"⁵²⁸, - тобто самі святилище і святая святих утворені завісою та існують завдяки їй, адже завіса - це звід, що розділяє всередині по центру, між вищими водами й нижніми.

Аба ве-Іма - це вищі води, ЗОН - нижні води. І якби не звід, Зеір Анпін, який узгодив між двома лініями Аби ве-Іми, не було б мохін у нижніх вод, ЗОН. Тому що всі мохін Зеір Анпіну сходять до нього тільки завдяки його узгодженню в Аба ве-Імі. Таким чином, існування мохін нижніх вод залежить від небозводу. І також існування вищих вод залежить від небозводу. Оскільки до тих пір, поки цей небозвід не погодив між двома лініями, наявними в них, правою й лівою, світла піднімалися й опускалися б, але не світили.

Таким чином, і вищі, і нижні води не можуть існувати інакше, як за допомогою цього небозводу. І це нагадує перекриття, що наявні між будинком і верхнім покоем, коли самі будинок і верхній pokій зводяться завдяки цим перекриттям. Розділення в ім'я небес - це поділ між лініями Аби ве-Іми, і завдяки йому небеса існують, бо без цього поділу Зеір Анпін, званий небеса, залишився би без мохін і не зміг би існувати. І оскільки небозвід, Зеір Анпін, встановив мохін в Аба ве-Імі, встановилися мохін також і в ньому.

376) Сказано зтім: "Нехай зберуться води під небесами в єдине місце"⁵³⁵. Саме "під небесами". Пояснення. "Небеса" - це Зеір Анпін, "під небесами" - Нуква Зеір Анпіну, що знаходиться під ступенем Зеір Анпіну, "води" - мохін. Цей уривок означає, що мохін зберуться в Нукві. У будь-якому місці, де сказано "під", це вказує на місце "від хазе й нижче" цього ступеню, оскільки основа кожного ступеня знаходиться від його хазе і вище. Однак, це речення не вказує на місце нижче від хазе Зеір Анпіну, званого "небеса", а саме "під", тобто під усім ступенем Зеір Анпіну, - і це Нуква. "У єдине місце", - тобто в місце, яке називається єдиним. І це нижня море, Нуква, адже Нуква доповнює ім'я Єдиний (ехад тпх), і без Нукви Зеір Анпін не називається Єдиним (ехад тпх).

Пояснення. Зеір Анпін називається "алеф-хет (пх)", а Нуква називається "далет т", і коли є єдність Зеір Анпіна й Нукви, "алеф-хет (пх)" з "далет т", розкривається в них ім'я Єдиний (ехад тпх). Таким чином, Нуква, "далет т", доповнює "алеф-хет (пх)". Тому називається Нуква "єдиним місцем". І звідси видно, що речення "нехай зберуться води" вказує, що в Нукву збираються всі води, як сказано: "Всі потоки стікаються в море"¹⁰⁸, тобто в Нукву.

377) "В єдине місце"⁵³⁵, про яке сказано: "І заповіт світу Мого не похитнеться"⁵³⁶, - тобто Єсод Зеір Анпіну, званий заповітом світу. Тому що Єсод приймає всі світла, як сказано: "Нехай зберуться води"⁵³⁵, і наповнює ними море, Нукву, в той час, коли є в неї мохін Хохми. І завдяки йому виправляється земля, Нуква, в той час, коли є у неї всі мохін, - як Хохми, так і хасадім, оскільки сказано: "І з'явиться суша"⁵³⁵, тобто земля. Як сказано: "І назвав Творець сушу землею"⁵³⁷. І таким чином сказане: "Нехай зберуться води"⁵³⁵, тобто мохін, означає - до Єсоду Зеір Анпіна, званого єдиним місцем. І він передає їх Нукві, що і означає: "І з'явиться суша"⁵³⁵, тобто Нуква.

378) Чому Нуква називається сушею? Написано про неї: "Хліб бідності (лехем оні 'уу рп'т)"⁵³⁸ - без букви "вав і", що вказує на Нукву, коли є у неї Хохма без хасадім, і тоді вона називається "хлібом бідності"⁵³⁸, оскільки не може світити. Тому вона називається також

⁵³⁵ Тора, Берешит, 1:9. "І сказав Всесильний: "Нехай зберуться води під небесами в одне місце, і з'явиться суша".

⁵³⁶ Пророки, Єшайагу, 54:10. "Бо гори зрушаться та пагорби захитаються, і милість Моя не відійде від тебе, і заповіт світу Мого не похитнеться..."

⁵³⁷ Тора, Берешит, 1:10. "І назвав Творець сушу землею, а скупчення вод назвав морями. І побачив Всесильний, і ось - добре".

⁵³⁸ Тора, Дварім, 16:3.

сушею, що означає - без води, тобто мохін. Тому що Хохма в ній не може світити без облачення хасадім.

І тому Нуква вбирає до себе тоді всі води світу, тобто світло Хохми, що включає всі мохін де-ГАР, і разом з тим залишається сушею, - немов у неї зовсім немає мохін, - через відсутність облачення хасадім, без яких Хохма не світить. Аж до тих пір, поки це місце, Ёсод, створене як єдине місце, не наповнить її світлом хасадім. І тоді сходять води через ці самі джерела благодаті Ёсоду, - тобто через облачення Хохми в світло хасадім.

379) "А скупчення вод назвав морями"⁵³⁷ - це місце стікання вод нагорі, тобто в Біні, бо туди стікаються всі води, і звідти вони походять та виходять. Пояснення. Мохін виходять зі свого кореня в Біні, - в парцуфі ІШСУТ. І речення: "Нехай зберуться води"⁵³⁵ означає, що вони виходять від ІШСУТу до єдиного місця, тобто Ёсоду, а від Ёсоду - до Нукви. І тому речення закінчується словами: "А скупчення вод"⁵³⁷, - тобто корінь і початок цих мохін "назвав морями"⁵³⁷.

"Скупчення вод" означає - праведник, тобто Ёсод Зеір Анпіну. Тому що в той момент, коли Ёсод досягає "скупчення вод", сказано: "І побачив Всесильний (Елокім), і ось - добре"⁵³⁷. І сказано, також: "Говоріть про праведника хороше"⁵³⁹. Пояснення. У цьому уривку йдеться про мохін Хохми, що виходять від лівої лінії, від точки шурук. І до настання третього дня, котрий є властивістю Тіферет і Ёсод, тобто узгоджувальною лінією, ці мохін не могли світити. Тому про другий день не сказано: "І ось - добре". Тому вираз "скупчення вод" не повинен тлумачитися як такий, що вказує на ліву лінію Біні, бо сказано про нього: "І ось - добре", - адже в такому випадкові вона вже узгоджена за допомогою Ёсоду, який облачає Хохму в хасадім, оскільки до цього Хохма не світить. У такому випадку, як же мовиться про це: "І побачив Всесильний (Елокім), і ось - добре"⁵³⁷? Тому пояснюється, що завдяки Ёсоду, праведнику, мохін стають властивістю "і ось - добре", як сказано: "Говоріть про праведника хороше"⁵³⁹, оскільки він узгодив між ними.

А Ізраель, Зеір Анпін, називається скупченням вод, бо сказано: "Місце обмивання Ізраеля - Творець"⁵⁴⁰. Оскільки третя лінія, яка погоджує та облачає дві лінії, праву й ліву, одну в іншу, - і тоді мовиться про неї: "І ось - добре", - включає в собі Тіферет та Ёсод, у вигляді "заповіт і тіло вважаються у нього одним цілим". А третій день є, по суті своїй, властивістю Тіферет, і тому пояснюється, що слова "скупчення вод" вказують не на Ёсод, а на Тіферет, - тобто Ізраель. Тому що третій день - це Тіферет, і він узгоджує між лініями та завдяки йому мохін лівої лінії стають властивістю "і ось - добре", як сказано: "І побачив Всесильний (Елокім), і ось - добре"⁵³⁷. І тому ці слова не вказують на Ёсод.

380) Мовиться, що "скупчення вод"⁵³⁷ - це праведник, Ёсод Зеір Анпіну. Тому що сказано: "А скупчення вод назвав морями"⁵³⁷ - і це назва мохін Хохми. Оскільки потоки, джерела і річки, тобто усі види мохін Хохми, - всі їх отримує Ёсод. І оскільки він є джерелом усіх них завдяки узгодженню його, він отримує всіх їх, і тому називається морями. Тому сказано: "І побачив Всесильний (Елокім), і ось - добре"⁵³⁷, оскільки Ёсод виправляє ці мохін Хохми, і про це сказано: "І ось - добре".

Однак, якщо тлумачити, що слова "скупчення вод"⁵³⁷ вказують на Ізраель, Тіферет, що світить не властивістю мохін Хохми, званими морями, а властивістю вкритих хасадім, - то чому в такому випадку називаються вони морями - адже це мохін Хохми? І чому написано: "І ось - добре", - адже це вказує на облачення Хохми в хасадім? І все це не розкривається від хазе Зеір Анпіну й вище, де середньою лінією є Тіферет, а від його хазе й нижче, де середньою лінією є Ёсод.

381) І оскільки він включає до себе всі мохін, - як Хохму, так і хасадім, тому відзначено, що не мовиться "і ось - добре" про мохін, які діють між першим і третім днем, - тобто про мохін другого дня. Іншими словами, у порівнянні з численними світлами, що вийшли в третій

⁵³⁹ Пророки, Єшаяу, 16:3.

⁵⁴⁰ Пророки, Ерміягу, 17:13.

день завдяки Єсоду, попередні мохін, які вийшли у другий день, здаються настільки незначними, що не можна сказати про них: "І ось - добре".

Але якби не така велика перевага Єсоду, мохін другого дня не здавалися б незначними. Адже в третій день земля породила плоди. Тобто Нуква, завдяки силі праведника, Єсода, як сказано: "І сказав Всесильний (Елокім): "Нехай зростить земля траву сім'яносну, плодове дерево, яке породжує плід по виду його, в ньому насінина його на землі"⁸⁶. "Плодове дерево"- це Дерево пізнання добра і зла, Нуква Зеір Анпіну. "Яке породжує плід" – це "праведник, основа (єсод) світу"⁴⁹¹, Єсод Зеір Анпіну, який породжує всі плоди та передає їх Нукві. І через цю перевагу Єсоду, другий день здається настільки незначним, що навіть не сказано про нього: "І ось - добре".

382) "Плодове дерево, яке породжує плід по виду його"⁸⁶ - означає, що в кожній людині, в якій є дух святості, - тобто плід цього дерева, Нукви Зеір Анпіну, - здійснює Єсод запис відповідно до виду його. І це - Єсод Зеір Анпіну, "союз святості", "союз світу". І також прихильники віри, - ті, які удостоїлися отримати дух святості від Нукви, - подібні до виду його. Іншими словами, вони теж удостоюються ступенів "союз святості" і "союз світу", та входять до виду його, - тобто приліплюються до нього і більше не відокремлюються від нього.

"Яке породжує плід по виду його" - це праведник, Єсод, що породжує плоди, - дух (рухот) і душі (нешамот) людей. "Дерево", тобто Нуква Зеір Анпіну, вагітніє цими плодами, які отримує від Єсоду, тобто духом (рухот) і душами (нешамот), та породжує цей плід за своїм видом, тобто відповідно до виду того, хто зароджує плід, Єсода, щоб одержувач плоду був таким, як він. І тому сказано: "Плодове дерево, яке породжує плід по виду його"⁸⁶, тому що властивості духу (рухот) походять від Єсоду, який учиняє їх та передає їх плодovому дереву, Нукві. А Нуква передає їх людям, і вони подібні до того, хто породжує плід, Єсода, і тому сказано: "Яке породжує плід по виду його"⁸⁶. І щодо того, - чи є подібними вони Єсоду або Нукві, нам належить з'ясувати далі.

383) Щаслива доля того, хто схожий на своїх батька і матір, тобто ЗОН (Зеір Анпіна й Нукву). І тому закарбування святості, тобто відрізання крайньої плоти на восьмий день, необхідно для того, щоб він уподібнився якостям матері своєї - Нукві Зеір Анпіну. І тоді відбувається підгортання і проявляється закарбування святості, яке необхідне, щоб він уподібнився своєму батькові - Зеір Анпіну. Тому що внаслідок заповіді обрізання (міла) він удостоюється отримання мохін Нукви, а внаслідок підгортання (прія) отримує мохін Зеір Анпіну. І тому "деревом плодоносним"⁸⁶ називається мати, - Нуква Зеір Анпіну, "що породжує плід"⁸⁶, - союз святості, Єсод Зеір Анпіну, - батько його. "По виду його"⁸⁶ - означає стати подібним до свого батька і бути відзначеним ним, тобто набути всіх його достоїнств.

384) "У ньому насінина його (заро יורט) на землі"⁸⁶. Адже "насінина його" слід було написати без "вав і" - "יורט (зера)"? Однак міститься в ньому насінина "вав" – сім'я Зеір Анпіну, званого "вав", в ньому. Сказано: "На землі"⁸⁶, - тому що Зеір Анпін передає це сім'я землі, Нукві.

Щаслива доля Ізраеля, які є святими й подібними до святих, - тобто отримують мохін від ЗОН й подібні до них. Тому сказано: "Народ Твій - всі праведники"³³⁵. Звичайно ж, вони праведники, бо їхні душі походять від праведників - Єсодів ЗОН (Зеір Анпіна й Нукви), і тому вони схожі на них. Щасливі вони в цьому світі та в світі майбутньому.

385) Сказано: "Створив землю силою, Своєю"⁵⁴¹. "Створив землю"⁵⁴¹ - це Творець, який перебуває нагорі. Іншими словами, Творець створив Нукву, землю, за допомогою зіву'гу (поєднання) ЗОН від хази і вище, звідки передаються вкриті хасадім. "Силою Своєю"⁵⁴¹ - це праведник, Єсод Зеір Анпіну, передає через свій Єсод властивість хасадім Нукві.

"Заснував всесвіт мудрістю Своєю"⁵⁴¹. "Всесвіт" - це нижня земля. Інакше кажучи, в зівузі (з'єднанні) ЗОН в місці від хази й нижче, в якому розкривається світіння Хохми, Нуква

⁵⁴¹ Див. Пророки, Єрміягу, 10:12 "Він створив землю силою Своєю, заснував всесвіт мудрістю Своєю та розумом Він простягнув небеса".

називається всесвітом. І Творець заснував її "мудрістю Своєю"⁵⁴¹, тобто праведністю, як сказано: "І Він судити буде всесвіт праведністю"⁵⁴². Тобто, в зівузі для притягання світіння Хохми Нуква називається праведністю, а Зеір Анпін - судом. "Мудрістю Своєю"⁵⁴¹ - це праведність. Це означає - заснувати Нукву, аби вона отримала властивість "праведність" за допомогою зівуґу (з'єднання) праведності й суду, як сказано: "І Він буде судити буде всесвіт праведністю"⁵⁴².

Наведені уривки з'ясовуються за допомогою зівуґів (поєднань) праведника і праведності. Фраза "створив землю силою Своєю"⁵⁴¹ з'ясовується як зівуґ праведника, тому що "силою Своєю" вказує на праведника, і це зівуґ для передачі хасадім. А фраза "заснував всесвіт мудрістю Своєю"⁵⁴¹ з'ясовується як зівуґ праведності, тому що "мудрістю Своєю" вказує на праведність, але цей зівуґ праведності служить лише приготуванням, - тобто це Хохма без хасадім, а Нуква не може отримати Хохму без хасадім. Тому вона ще повинна доповнитися за допомогою зівуґу праведника для отримання хасадім. І тому сказано: "Заснував всесвіт мудрістю Своєю"⁵⁴¹, - бо це є лише підготовкою.

"Створив землю"⁵⁴¹ - це Творець, який виправив землю та виправив шляхи її, і виправив Він її "силою Своєю". Пояснення. Уривок "створив землю" пояснювався вище відносно того, хто створює, - тобто відносно Творця, що перебуває нагорі, який створив землю за допомогою зівуґу від хазе і вище. А тут "створив землю" з'ясовується щодо дії, і тому мовиться, що Творець виправив землю та виправив шляхи її, оскільки ця дія є виправленням, щоб вона могла світити отриманою нею Хохмою завдяки наповненню хасадім від зівуґу (з'єднання) в місці від хазе і вище.

386) Є такі зв'язки, за допомогою яких всі двадцять дві букви зв'язуються в одне ціле. Це дві букви, кожна з яких пов'язує всі двадцять дві букви в одне ціле. Одна піднімається, інша опускається, і та, що піднялася, опускається, а та, що опустилася, піднімається, як сказано: "Тільки в тобі Творець (ах бах ель לך בך יך)"⁵⁴³.

Тут продовжується з'ясування двох зівуґів, - праведника і праведності, - у вислові: "Створив землю силою Своєю"⁵⁴¹. Та оскільки вони є двома Ёсодами, бо Ёсод Захара - це праведник, а Ёсод Нукви - праведність, він називає їх двома буквами. Тому що Ёсод називається буквою. А двадцять дві букви - це десять сфирот будови парцуфа, які теж діляться на двадцять дві букви⁵⁴⁴. Тому двадцять дві букви складають кожен повний парцуф. І сфера Ёсод парцуфа включає весь парцуф, пов'язуючи всі елементи парцуфа в єдиний зв'язок. Тому сказано, що є зв'язки, за допомогою яких всі двадцять дві букви зв'язуються в одне ціле, і це Ёсод кожного парцуфа, і кожен з них пов'язує всі елементи парцуфа, - тобто двадцять дві букви, - роблячи їх єдиним цілим у зівузі.

"Це дві букви" - два Ёсоди, праведник і праведність. "Одна з них піднімається, інша опускається" - тому, що зівуґ в Ёсоді Захара, званий праведником та який служить для притягнення хасадім, є лише властивістю ВАК⁵⁴⁵, що визначаються як світіння знизу нагору. Тому що лише світіння ГАР світить згори вниз. Таким чином, світіння зівуґу де-хасадім у властивості "праведник" піднімається, тобто світить тільки знизу нагору. І тому сказано: "Одна піднімається". А світіння зівуґу Хохми, що сходить в Ёсод Нукви, званий праведністю, оскільки вона є властивістю ГАР, світить згори вниз. І світіння його вважається таким, що сходить до всіх нижніх, тому сказано: "А інша опускається".

І відомо, що після того, як розкрився ступінь хасадім у зівузі праведника, здійснюється зівуґ, в якому праведник і праведність стають як одне ціле та включають до себе один одного. Праведник включає до себе світіння Хохми, що є в праведності, і тоді є у нього ГАР. А праведність включає до себе хасадім, наявні у праведника, та її Хохма вдягається у

⁵⁴² Писання, Псалми, 9: 9.

⁵⁴³ Пророки, Єшаягу, 45:14. "Так сказав Творець: "Праця єгиптян, торгівля кушіян, та севаяні, люди росли, до тебе перейдуть і твоїми будуть, за тобою підуть вони, в кайданах пройдуть і тобі кланятися будуть, бламати будуть тебе: тільки у тебе Творець, і немає більш, немає бога іншого".

⁵⁴⁴ Див. вище, п.34.

⁵⁴⁵ Див. п.372.

хасадім. Таким чином, завдяки цьому зівуґу світять зараз хасадім праведника згори вниз, тому що є у них тепер Г'АР в силу включення у праведність. А Хохма праведності, - для того, щоби вона могла вдягатися в хасадім, - світить тільки знизу нагору.

"І та, що піднялася, опускається, а та, що опустилася, піднімається". Тому що світіння хасадім від праведника, хоча раніше піднімалося знизу вгору, тепер, після включення до праведності, опускається світіння його згори вниз - до нижніх. А світіння Хохми, яке раніше опускалося згори вниз, тепер, після включення до праведника, піднімається світіння її знизу нагору, і не розповсюджується вниз, до нижніх.

Як сказано: "Тільки в тобі Творець (ах бах ель אֵל בְּךָ יְהוָה)"⁵⁴³. "Творець (ель אֵל)" - це ім'я милосердя (хесед), світіння якого опускається вниз, до нижніх. Тому "в тобі Творець (бах ель אֵל בְּךָ)"⁵⁴³, - тобто в Ізраелі. Тому що світло хасадім опускається до нижніх. Але слово "тільки" вказує на скорочення, - тобто виключаючи світіння Хохми. І сказане означає - тільки ім'я Ель в тобі, а не світло Хохми. Таким чином з'ясовується, що сказане: "Створив землю силою Своєю"⁵⁴¹ - це праведник. І Нуква, завдяки праведникові, отримує досконалу дію. "Заснував землю силою Своєю"⁵⁴¹ - це праведність, тобто зівуґ праведності є тільки приготуванням. Але на завершення відбувається зівуґ (поєднання) праведника з праведністю його, і тоді виправлення Нукви стає довершеним.

387) Язичок ваг встановлений посередині, як сказано: "Не робить несправедливості в суді, у вимірі, у вазі та в мірі"⁵⁴⁶. "У вазі" - означає, що язичок терезів встановлений посередині, оскільки тоді це правдива вага. І сказано: "По шекелю священному"⁵⁴⁷, завдяки якому ваги встановлюються так, що язичок знаходиться посередині. І тоді зважуються мохін, і тому називаються священним шекелем. Тобто ваги, на яких зважуються мохін, - "ваги вірні"⁵⁴⁸, на яких зважується праведність, і всі мохін встановлюються на вагах "по шекелю священному"⁵⁴⁷.

Пояснення сказаного. Всі мохін виходять і розкриваються на вагах та у вазі. І це - три точки холам-шурук-хірік: літери MI - це холам, права чаша, хасадім; літери EЛЄ - шурук, ліва чаша, світіння Хохми; і перш ніж розкриється ступінь хасадім в точці хірік, дві шальки терезів неузгоджені. Один раз посилюється права, і чаша хасадім піднімається, а чаша Хохми опускається. Іншим разом посилюється ліва, і чаша Хохми піднімається, а чаша хасадім опускається.

І це триває до тих пір, поки не розкриється середня лінія, хасадім, за допомогою екрану точки хірік, і тоді відбувається узгодження, при якому Хохма одягається в хасадім, а хасадім в Хохму, і обидві властивості світять разом. Тому вважається цей ступінь точки хірік язичком ваг, що встановлюється посередині, оскільки в той час, коли цей язичок терезів встановлюється посередині, утворюється правильна вага, і дві чаші терезів встановлюються одна проти іншої в рівній мірі. І таким чином виходять всі мохін, як сказано вище, адже немає насінини, посіяної для отримання мохін, окрім трьох посівів холам-шурук-хірік.

І це суперечить сказаному: "Та, що піднімалася, - опускається, а та, що опускалася, піднімається". Коли за допомогою середньої лінії, яка узгоджує між ними, поширюється вниз світіння хасадім, а не світіння Хохми. А щодо священного шекеля, який вказує на мохін, - дві шальки терезів світять в рівній мірі так, що язичок терезів зупиняється посередині, і права чаша не підсилюється більше, ніж ліва.

⁵⁴⁶ Тора, Ваікра, 19:35.

⁵⁴⁷ Тора, Шмот, 30:13.

⁵⁴⁸ Тора, Ваікра, 19:36.

Якби не Мій союз вдень і вночі²⁸⁸

388) "Реченням Творця були створені небеса, і подихом вуст Його - усі воїнства їхні"⁵⁴⁹. Це нижні небеса, що розташовані від хазе Зеір Анпіну й нижче, котрі були створені реченням вищих небес, розташованих від хазе Зеір Анпіну і вище, які були створені духом (руах), що здобуває голос, доки він не досягне тієї ріки, яка виходить і витікає, і води її не припиняються ніколи.

Пояснення сказаного. Небеса - це Зеір Анпін. У місці від хазе і вище він називається вищими небесами, а від хазе і нижче - нижніми небесами. І відомо, що від хазе й нижче немає у нього виправлення на своєму місці, але він повинен піднятися та включитися в зівуг' вище від хазе, званий "вищі небеса"⁵⁵⁰. Нижні небеса, які розташовані від хазе і нижче Зеір Анпіну, були створені реченням вищих небес. І коли Зеір Анпін у стані катнут, - називається "дух (руах)", а в стані ґадлут, - називається "голос (коль)". І сказано, що вони були створені духом (руах), який здобуває голос (коль). При цьому руах Зеір Анпіну досягнув мохін стану ґадлут, і це - перший стан ґадлуту. А потім він досягає другого стану ґадлут від Аба ве-Іми. І тому сказано: "Доки не досягне тієї ріки, яка виходить і витікає", тобто Аби ве-Іми, зівуг' яких не припиняється ніколи.

"І подихом вуст Його - усі воїнства їхні"⁵⁴⁹ - вказує на всіх нижніх, що знаходяться нижче від ЗОН світу Ацилут, які встановлюються тільки у світлі руах, котрий ще не досягнув голосу (коль) властивості захар, - тобто вони отримують вкриті хасадім від властивості захар, тому що вкриті хасадім відносяться до захара, а Хохма відноситься до некеви. І оскільки всі нижні потребують Хохми, то вважаються для них укриті хасадім властивістю ВАК без ҐАР.

Іншими словами, в самих ЗОН мохін знаходяться у властивості "священного шекеля"⁵⁴⁷, коли Хохма і хасадім світять в рівній мірі, і це тільки від хазе Зеір Анпіну й нижче, але у всіх воїнствах, що знаходяться нижче від ЗОН світу Ацилут та встановлюються в БСА, отримують від Хохми лише руах, тобто світіння знизу нагору, про яке сказано: "І та, що опускалася, піднімається". І тільки хасадім опускаються до них, про що сказано: "А та, що піднімалася, опускається".

389) "Зрошує гори з верхніх чертогів Своїх, плодами справ Твоїх насититься земля"⁵⁵¹. Що являють собою верхні чертоги Його? "Гори" - це ХАґАТ де-ЗОН, що розташовані від хазе й вище, і він зрошує їх "з верхніх чертогів своїх", - тобто вищих Аба ве-Іми, отримуючи від них властивість "чисте повітря (авіра дахья)", вкриті хасадім. "Плодами справ Твоїх насититься земля" - це та ріка, яка закінчується і виходить нижче від хазе Зеір Анпіну, передаючи туди світіння Хохми, що несе повне насичення. І тому сказано: "Насититься земля", - Нуква, яка розташована нижче від хазе Зеір Анпіну. І про це мовиться: "В ньому насінина його (заро ַלְרָת)"⁸⁶ - тобто, насінина (зера ַלְרָת) "вав і" в ньому.

⁵⁴⁹ Писання, Псалми, 33:6.

⁵⁵⁰ Див. вище, п.119.

⁵⁵¹ Писання, Псалми, 104:13.

Нехай будуть світила

390) "Нехай будуть світила на зводі небесному"⁵⁵². Слово "світила (меорот לרמ)" написано без "вав і". Рабі Хізкія сказав: "Це світило, в якому є сила суду та сприйняття суду". Пояснення. Світило - це Малхут, Нуква Зеір Анпіну. І тому їй бракує "вав і", що означає "прокляття". Тому що в Малхут є два види судів:

1. сила суду, що лежить в ній в силу першого скорочення, щоб не отримувати всередину себе пряме світло, і ці суди - від її власного кореня;

2. п'ятьма, котра в ній, що сприйнята нею від Біни⁵⁵³, і тому зветься сприйняттям суду, який не з неї, а від того, що вона сприйняла від інших.

А рабі Йосі каже: "Слово "світила (меорот לרמ)" написано без "вав і" тому, що це означає прокляття, оскільки уривок вказує на те, що буде прокляття внизу, тому що місяць, Малхут, є причиною смерті немовлят від дифтерії в нижньому світі, і від неї залежить прокляття".

Рабі Хізкія пояснює, що "світила (меорот לרמ)" і "прокляття" знаходяться нагорі, в світі Ацилут, - в самій Малхут світу Ацилут, оскільки в ній самій є сила суду і сприйняття суду. Рабі Йосі пояснює, що вниз, у нижній світ, сходять від Малхут світила і прокляття. І через прокляття, котре відбувається внизу, Малхут називається словом "світила (меорот לרמ)" без "вав і"⁵⁵⁴. Оскільки це найменше світло з усіх світел Ацилуту, останнє з усіх світел, та іноді вона занурюється у темряву і не отримує світло, і тому виходить від неї вниз дифтерія та прокляття.

Пояснення. Коли ступені скорочуються через підйом Малхут кожного ступеня в її Біну, опускаються Біна і ТУМ кожного ступеня на ступінь під ним, а Біна і ТУМ ступеню Малхут опускаються в світи БСА розділення, де знаходяться кліпот, бо вона є останнім і самим малим світлом у всьому світі Ацилут. І після неї немає жодного ступеню святості, щоб Біна і ТУМ його впали туди. І через це скорочення виходить від неї дифтерія до немовлят. І тому сказано: "Оскільки це найменше світло з усіх світел Ацилуту, останнє з усіх світел, і іноді вона занурюється у темряву та не отримує світла", - бо коли вона занурюється у темряву, під час скорочення, опускаються її Біна й ТУМ в світи БСА розділення і дають сили шкідникам та кліпот.

391) "На зводі небесному" - це небозвід, що включає все, оскільки бере всі світла і світить тому світлу, яке не світить. Пояснення. Небозвід Біни включає всі мохін ЗОН, тому що піднімає букви ЕЛЄ Біни, повертаючи їх до Біни, і тоді також й ЗОН, що злиті з ними, піднімаються разом з ними в Біну та отримують від неї мохін, і це відбувається на всіх ступенях ЗОН. Тому небозвід Біни вважається таким, котрий включає в себе, і він світить тому світлу, яке не світить. Іншими словами, - світить Малхут внаслідок того, що піднімає її в Біну, як сказано: "Нехай будуть світила на зводі небесному".

392) А рабі Іцхак сказав, що Він видобув те світило, яке не світить, і називається воно небесним царством (Малхут), землею Ізраеля та землею життя. Всі вони є іменами Малхут. Пояснення. Тому що він пояснює сказане: "Нехай будуть світила на зводі небесному", що Творець видобув за допомогою цих слів "світило, яке не світить", Малхут, яка є Нуквою Зеір Анпіну, і тому сказав Творець: "Нехай будуть "світила (меорот לרמ)" без "вав і", бо сказав, щоби світила були на небозводі, який не зможе світити.

Небеса світять цьому небозводу. Зеір Анпін називається небесами і світить Малхут, небозводу, який не світить. Тому сказано: "Нехай будуть світила (меорот לרמ)" без "вав і", і це вказує, що немає в ній світіння небес, які зветься "вав і". І коли вона без "вав і", виходить з

⁵⁵² Тора, Берешит, 1:14,15. "І сказав Всесильний: "Нехай будуть світила на зводі небесному, щоб відділяти день від ночі; і будуть вони для знамень і часів, і для днів і років. І будуть вони світилами на зводі небесному, щоб світити на землю".

⁵⁵³ Див. вище, п.332.

⁵⁵⁴ Див. п.98, зі слів: "До сих пір...".

неї смерть світові. А потім сказано: "На зводі небесному, щоб світити над землею"⁵⁵², тобто небеса - це "вав і", Зеір Анпін, і він світить Нукві, званій земля.

393) "Нехай будуть світила (меорот לַחַמִּים)" написано без букви "вав і", тому що все залежить від неї. "Нехай будуть світила (меорот לַחַמִּים)" включає також створення Ліліт у світі. І тому написано без "вав і", що означає прокляття. Сказано: "Малий і великий там"⁵⁵⁵, - тобто Малхут включає як мохін стану катнут, так і мохін стану ґадлут. І сказано: "Бо там з нами Творець великий"⁵⁵⁶ - це мохін стану ґадлут, що включені до неї. І про це мовиться в уривку: "Там буде відпочивати Ліліт і знайде там спокій"⁵⁵⁷, - тобто теж про Малхут. Таким чином, все включене до неї, як катнут, так і ґадлут, і навіть кліпа Ліліт. Як сказано: "І царство (малхут) Його над усім панує"⁵⁵⁸. Тому слово "світила (меорот לַחַמִּים)" написано без букви "вав і".

394) Рабі Ельазар сказав: "Нехай будуть світила (меорот לַחַמִּים)" без букви "вав і" - це Малхут, звана дзеркалом, яке саме не світить, а тільки за допомогою світел, що знаходяться вище від нього та світять йому, - немов стінки скляного ліхтаря, що збирають світло свічі, котра знаходиться між ними, і світять назовні. Так само і Нуква збирає світло ступенів, що знаходяться вище за неї, і світить нижнім. Однак в ній самій немає ніякого світла, як і у стінок скляного світильника".

Сказано: "Ось ковчег союзу Владики всієї землі"⁵⁵⁹. "Ось ковчег" - це дзеркало, яке не світить, Малхут, Нуква Зеір Анпіну. "Союз" - це світне дзеркало. "Ось ковчег" - це "світила (меорот לַחַמִּים)" без "вав і", тобто Нуква, - перш ніж Зеір Анпін, званий письмовою Торою, з'єднується з нею. "Ковчег" - це короб, в який поміщають письмову Тору, Зеір Анпін. "Союз" - це сонце, Зеір Анпін, який світить Нукві. І вона також називається "союз", як і він, тому що з'єднана з ним. І тому називається в уривку "ковчег союзу".

"Ковчег союзу Владики всієї землі". Це саме так, тому що "ковчег союзу" означає: тільки під час, коли вона у поєднанні із Зеір Анпіним, званим "союзом", вона називається "Владика всієї землі", як і її чоловік, Зеір Анпін. "Союз", тобто Зеір Анпін, називається Владикою всій землі.

395) І цей "ковчег" означає "Владика", тому що сонце, яке світить їй і всьому світові, називається так, і від нього бере Нуква ім'я "Владика (Адон)". І завдяки імені Адон називається цей "ковчег" на ім'я Адні. І так само, як захара називають праведником, а нукву - праведністю, так само Владика (Адон) - це ім'я захара, а Адні - це ім'я нукви. Оскільки так само, як ім'я "праведність" нукви взято від імені захара "праведник", так само і ім'я Адні Нукви взято від імені захара Адон (Владика). І тому, коли нуква називається повністю ім'ям чоловіка її, тобто ім'ям ковчега союзу, вона називається в цей час ім'ям захара - Адон (Владика).

396) Зірки і сузір'я встановлюються відповідно до союзу, тобто сонця, Зеір Анпіна. І це звід небесний, про який сказано: "Нехай будуть світила на зводі небесному"⁵⁵². "Нехай будуть світила" - це Нуква, "на зводі небесному" - Зеір Анпін, що світить їй, зіркам і планетам та усьому світові. На цьому зводі відображені й накреслені ці зірки і сузір'я, і з ним вони пов'язані, - "щоби світити над землею"⁵⁵².

Таким чином, рабі Іцхак пояснює, що назва "звід" вказує на Нукву. Рабі Йосі пояснює, що назва "звід" вказує на Ёсод Біни. А рабі Ельазар пояснює, що слова "Нехай будуть світила" вказують на Нукву, а "на зводі небесному" - на Зеір Анпіна.

Старець рабі Іса пояснює, що Творець сказав: "Нехай будуть світила", щоби вони трималися "на зводі небесному", - тобто щоб усі міри світіння її були пов'язані зі зводом небесним. Інакше кажучи, Творець встановив тут, у вислові "Нехай будуть світила на зводі небесному", що всі величини ступенів будуть залежати від зводу небесного, тобто парси, яка при своєму підйомі під Хохму відміряє рівень руах для ступеню, при опусканні під Біну, -

⁵⁵⁵ Писання, Йов, 3:19.

⁵⁵⁶ Пророки, Єшаяу, 33:21.

⁵⁵⁷ Пророки, Єшаяу, 34:14.

⁵⁵⁸ Пророки, Псалми, 103:19.

⁵⁵⁹ Пророки, Єгошуа, 3:11. "Ось ковчег союзу Владики всієї землі переходить перед вами через Ярден".

відміряє ступінь нешама, при опусканні під Тіферет - відміряє ступінь хая, а при опусканні в Малхут - відміряє ступінь єхіда.

"Світила" - це місяць, який залежить в усіх мірах свого ступеню від небозводу, оскільки сказано: "Нехай будуть світила на зводі небесному". Але ж і сонце тримається на небозводі. І оскільки сказано: "І будуть вони для знамень і часів"⁵⁵², то всі величини ступенів, що виходять в певні часи, і свята, і новомісяччя, і суботи, залежать від небозводу та утворюються ним, тобто він відміряє величини рівня кожного ступеня.

397) Всі величини ступенів, які відміряє небозвід, утворюються дією першого вищого небозводу, в якому поєднується святе ім'я, і він - все. Це небозвід, що розташований в пе Аріх Анпіну, котрий вивів Біну, Тіферет і Малхут Аріх Анпіну за межі рош і званий першим небозводом, найвищим в усіх світах. І святе ім'я Елокім з'єднується в ньому, тому що при опусканні його з пе у хазе Аріх Анпіну він піднімає букви ЕЛЄ в рош Аріх Анпіну, і вони з'єднуються з буквами МІ, та сповнюється ім'я Елокім. І він - "все", тому що включає до себе всі нижні світла, і цей небозвід називається "сім небозводів".

Сім зірок відповідають семи небозводам, і всі вони є правителями світу. А вищий світ знаходиться над ними. "Небо" - означає нове закінчення, яке утворилося в результаті другого скорочення, за допомогою підйому Малхут в Біну. І тут є "той, хто діє" та "дія", звані "зірка" і "небозвід". Той, хто вчинює дію завершення називається зіркою. А сама дія закінчення називається небозводом. Вищий небозвід, що розташований в пе Аріх Анпіну, називається "сім небозводів", котрі відповідають ХАґАТ НЕґІ, а сам він є вищим над ними й таким, що включає їх до себе⁵⁶⁰. І в такому випадкові, є в них сім зірок, бо діюча сила в кожному з семи небозводів називається зіркою.

Однак це говорить тільки про того, хто діє та про дію другого скорочення, тоді як сила дії першого скорочення не називається зіркою. І відповідно до цього зірки не повинні були правити в іншому місці, окрім Біни, яка скоротилася тільки при другому скороченні. Однак в Малхут, яка скоротилася ще при першому скороченні, ці зірки не повинні володарювати й управляти нею. Але завдяки поєднанню Малхут із Біною Малхут виправилася усіма виправленнями Біни, і тому зірки діють в Малхут так само, як і в Біні.

"І всі ці сім зірок керують нижнім світом" - Малхут, "а вищий світ знаходиться над ними", - а вищий світ, тобто Біна, заснований над ними, над цими зірками, а не над нижнім світом, Малхут, оскільки сила скорочення в ній взагалі не знаходиться у властивості зірки. Але разом з тим нижній світ теж управляється зірками.

Це два світи: вищий світ - Біна, і нижній світ - Малхут. І нижній світ, Малхут, встановлений за подібністю до вищого, Біни, тому всі виправлення вищого світу відбуваються також і в нижньому, і нижній світ теж управляється за допомогою зірок, як і вищий. Як сказано: "Від світу й до світу"⁵⁶¹. Це вказує на те, що все, що наявне у вищому світі переходить і встановлюється в нижньому світі. Вищий світ - це вищий Цар, Біна, нижній світ - це нижній Цар, Малхут.

398) Сказано: "Творець - Цар, Творець царював, Творець царюватиме у віки вічні". "Творець - Цар"⁵⁶² нагорі, "Творець царював"⁵⁶³ - посередині, "Творець царюватиме"⁵⁶⁴ - внизу. І пояснюється: "Творець царював" - це минулий час, вищий світ, званий майбутнім світом, тобто Біна. "Творець - Цар" - теперішній час, Тіферет (пишність) Ізраелю, тобто Зеір Анпін. "Творець царюватиме" - майбутній час, і це ковчег заповіту, тобто нижній світ, Малхут.

Пояснення. Біна передує створенню світу, і тому вона позначається минулим часом - "Творець царював (малах ґлґ)", з буквою "мем ґ", яка огласована знаком "камац". А в

⁵⁶⁰ Див. вище, п.365.

⁵⁶¹ Писання, Псалми, 106:48. "Благословен Творець, Всесильний Ізраеля, від світу й до світу!".

⁵⁶² Писання, Псалми, 10:16. "Творець - цар навіки і назавжди; зникли народи з землі Його".

⁵⁶³ Писання, Псалми, 93:1. "Творець царював, величчю убрався Він! Убрався Творець, міццю підперезався. Встановилася земля непорушно".

⁵⁶⁴ Тора, Шмот, 15:18. "Творець царюватиме у віки вічні".

теперішньому часі світ управляється Зеір Анпіним, де ХАґАТ НЕґІ - це шість тисяч років. І тому він позначається теперішнім часом: "Творець - Цар (мелех מֶלֶךְ)" - з буквою "мем מ", що огласована знаком "сеґоль". Однак Нуква, Малхут, ще не розкрилася в світі в усій своїй повноті, але вона весь час виправляється до остаточного виправлення, і тому царство її позначається майбутнім часом: "Творець царюватиме". І наводиться це тут як підтвердження сказаного, що вищий Цар - це Біна, а нижній Цар - Малхут.

399) З'явився Давид в інший час та перевернув їх знизу нагору і сказав: "Творець - Цар навіки і назавжди"⁵⁶². "Творець - Цар" означає - внизу, в нижньому світі, Малхут. "Навіки" означає - посередині, в Зеір Анпіні. "І назавжди (ваед תָּוֶד)" означає - нагорі, в Біні, де знаходиться зібрання (віуд תְּוִד), тобто єдність, мохін і правління усіх ступенів.

"І царював" - нагорі. Тому вищий світ, Біна, називається словом "царював (малах מָלַךְ)", з буквою "мем מ", що огласована знаком "камац", і це показує, що управління вже досягнуло усієї досконалості. Однак "буде царювати" - внизу. "Буде царювати" - вказує на те, що майбутнє отримання досконалості цього царства знаходиться внизу, в нижньому світі, Малхут, яка ще не прийшла до досконалості.

І немає протиріччя з наведеними вище словами Давида, що "Творець - Цар" означає - внизу, адже вона називається "Цар (мелех מֶלֶךְ)" - з буквою "мем מ", що огласована знаком "сеґоль". Тому що Малхут називається "Цар (мелех מֶלֶךְ)" - у теперішньому часі, щодо того, що вона отримує від Зеір Анпіна, чоловіка свого, який зветься "Цар (мелех מֶלֶךְ)" - з "мем מ", яка огласована знаком "сеґоль". І в такому випадку вона називається так лише по імені її чоловіка, але з її власної сторони ще не розкрилося царство її, і розкриється тільки в майбутньому, при завершенні виправлення. І дія її в цій властивості називається "буде царювати (імлох יִמְלֹךְ)"²⁸³.

400) Всі ці світила з'єднуються на зводі небесному, як сказано: "І помістив їх Всесильний (Елокім) на зводі небесному, щоби світити над землею"¹³⁹. Що являє собою небозвід, який світить землі? Це ріка, яка виходить і витікає з Едену, як сказано: "І ріка витікає з Едену, щоб зрошувати сад"³⁴¹. Тобто Біна вийшла з Едену, Хохми, для того, щоб дати мохін Малхут, званій садом. Таким чином, "звід" - це Біна, яка дає світло землі, тобто саду. І також всі світила, тобто мохін де-ЗОН, об'єднуються в ній, - тобто від неї виходять і розповсюджуються.

401) Після того, як місяць панує і світить завдяки річці, що виходить і витікає з Едену, Біни, в усіх небесах, котрі знаходяться під світом Ацилут, у відокремлених світах БСА та воїнствах їхніх, - в усіх них додається світло. І зірки, що поставлені над світом, аби управляти ним, - всі вони панують, сприяючи зростанню рослин і дерев. І все, що є в світі, множитьс'я й росте. І навіть води і риби в морі отримують додаткове зростання.

І безліч посланців суду літають по світу, оскільки всі вони радіють з більшою силою, - інакше кажучи, їхня сила теж зростає внаслідок влади Малхут, і тому вони можуть завдати більшої шкоди, ніж зазвичай. Коли є радість в чертозі Царя, то навіть ті, хто охороняє врата та охороняє шляхи, - всі вони перебувають в радості й розбрідаються по світу. І тому немовлята в світі повинні в цей час остерігатися шкідників.

402) "І помістив їх Всесильний (Елокім) на зводі небесному"¹³⁹, - коли всі вони встановлюються на ньому в той час, коли сонце і місяць знаходяться разом на зводі небесному, в Біні, і вони тоді перебувають в радості один з одним, при цьому місяць зменшує себе перед сонцем, і з цього часу все, що сонце, Зеір Анпін, отримує, - використовує для світіння Нукві, а не для себе. І про це сказано: "Щоби світити над землею"¹³⁹.

Пояснення. Зеір Анпін називається сонцем, а Нуква називається землею, і також, - місяцем. Зі сказаного: "І помістив їх Всесильний (Елокім) на зводі небесному"¹³⁹ випливає, що Нуква знаходиться на одному ступені із Зеір Анпіним, тобто обидва вони отримують від зводу небесного. А потім сказано: "Щоб світити над землею"¹³⁹, тобто Нуква називається землею. І в такому випадку Нуква знаходиться нижче від Зеір Анпіну та отримує тільки від сонця, Зеір Анпіна. Тому спочатку обидва вони, Зеір Анпін і Нуква, перебували на зводі

небесному і були на рівному ступені та отримували разом від зводу небесного, від Біни. А затим зменшилася Нуква і стала нижче від Зеір Анпіну, і тоді отримує від нього. Тому потім сказано: "Щоб світити над землею"¹³⁹.

403) Сказано: "І буде світло місяця як світло сонця, і світло сонця стане семиразовим, як світло сімох днів"²⁰⁴. "Сім днів"²⁰⁴ - це сім днів початку творення, тобто ХАґАТ НЕГІМ Зеір Анпіну. І тому сказано, що "буде світло місяця"²⁰⁴, - в прийдешньому майбутньому, - "як світло сонця"²⁰⁴ прийдешнього майбутнього. І тоді стане світло сонця семиразовим - як величина семи сфірот, які встановилися в дні початку творення. Таким чином, в прийдешньому майбутньому сонце і місяць стануть рівними.

Однак "світло семи днів"²⁰⁴ означає, що під час семи днів уповноваження, - тобто сім сфірот ХАґАТ НЕГІМ Нукви, - після того, як вони отримають все своє наповнення в прийдешньому майбутньому, тоді називаються її сфірот днями уповноваження. І тому цей уривок повинен означати, що "буде світло місяця"²⁰⁴ в прийдешньому майбутньому, "як світло сонця"²⁰⁴ - тепер, "а світло сонця"²⁰⁴ в прийдешньому майбутньому "стане семиразовим"²⁰⁴ по своїй величині у порівнянні зі світлом семи сфірот ХАґАТ НЕГІМ Нукви в прийдешньому майбутньому. Таким чином, також і після кінця виправлення ступені Зеір Анпін і Нуква не будуть рівними, але Зеір Анпін і тоді буде семикратно перевищувати ступінь Нукви.

404) Сфірот Нукви називаються тоді днями уповноваження, оскільки в цей час покращиться світ і повернеться до своєї досконалості, і Нуква більше не буде зменшуватися в силу пороку змія зла, про який сказано: "Той, хто ремствує, - відторгає Господаря"²⁴³, тобто розриває єдність ЗОН. Тому називаються тоді її сфірот днями уповноваження. І це буде, коли Нуква наповниться, і не буде в ній більше ніякого скорочення. І це буде в той час, про який сказано: "Знищить Він смерть навіки"³⁶³, тобто коли навічно усунеться сітра ахра і смерть. І тоді сказано: "У цей день буде Творець єдиний та ім'я Його єдине"⁷⁵. Однак і в кінці виправлення у Нукви буде два часи: спочатку виправиться Нуква із Зеір Анпіним на рівному ступені, а потім - один нижче за інший.

Закишать води

405) "Закишать води кишінням істоти живої"⁵⁶⁵ - це нижні води, які породжують істоти (нефашот) так само, як вищі води, Біна. Інакше кажучи, так само, як вищі води, Біна, породжують душі ЗОН, так і нижні води, ЗОН, породжують душі праведників. Вищі води породжують вищі душі, ЗОН, нижні води породжують нижні душі, - душі праведників.

Рабі Хія сказав: "Вищі породили "істоту живу (нефеш хая)"⁵⁶⁵, - душу (нефеш) Адама Рішона, як сказано:" І стала людина (адам) істотою живою"⁵⁶⁶. Душі (нефашот) людей виходять із ЗОН, званих нижніми водами. Рабі Хія називає ЗОН нижніми водами, оскільки вони не можуть породити душі (нешамот) людей, перш ніж вони піднімуться та облачать Аба ве-Иму, званих вищими водами. І нижній, що піднімається до вищого, стає як і він. Тому рабі Хія вважає ЗОН в цей час вищими водами, як і Аба ве-Иму.

406) "І птах буде літати над землею"⁵⁶⁵. "І птах буде літати" - це вищі посланці, ангели, які з'являються до людей у вигляді людини. І це з'ясовується зі слів "буде літати над землею", які вказують на те, що це ті (ангели), котрі подібні до тих, хто живе на землі, тому що є інші ангели, які з'являються тільки у вигляді духу, у відповідності до досягнень розуму людей. І тому сказано тут: "Над землею", щоби показати, що вони такими не є, а досягаються лише в образі людей.

Пояснення. Є ангели, котрі походять зі сторони Малхут, яка належить до властивості від хаза Зеір Анпіну й нижче. І про них сказано: "І птах буде літати над землею"⁵⁶⁵, тому що "земля" - це Малхут, і вони з'являються до людей в образі людини. А є ангели, які походять зі сторони Зеір Анпіну, від його хаза і вище, які з'являються тільки у вигляді духу, у відповідності до досягнень розуму людей. Тому що тіла людей не мають кореня в Зеір Анпіні, і ангели, які виходять з його сторони, не можуть облачитися в образ тіла.

407) Та оскільки вони змінюють свій образ, щоб одягатися в тіла людей, не сказано про них: "І всяку пташину крилату за видом її"⁵⁶⁷, - як про інших ангелів, що походять від Зеір Анпіна. Тому що ті, які походять від Зеір Анпіна, ніколи не змінюють свого виду, і не змінюються, щоб облачитися в тіло людей, як інші ангели, про яких не сказано "за видом її", а сказано: "І птах буде літати над землею"⁵⁶⁵, - але не "за видом її".

І серед самих ангелів є ті, що відмінні одне від одного. Це означає, що є між ними численні ступені, і тому сказано: "І звідти розділяється"⁵⁶⁸, тому що це парса, котра тягнеться під світом Ацилут, і нижче за неї розташовані три світи БСА розділення, в яких знаходяться ці ангели. І саме ця парса створює в них численні ступені⁵⁶⁹.

⁵⁶⁵ Тора, Берешит, 1:20. "І сказав Всесильний: "Нехай закишить вода кишінням істоти живої і птах буде літати над землею під зводом небесним".

⁵⁶⁶ Тора, Берешит, 2:7. "І створив Творець Всесильний людину з праху земного, і вдихнув у ніздрі її дихання життя, і стала людина істотою живою".

⁵⁶⁷ Тора, Берешит, 1:21. "І створив Всесильний чудовиськ величезних і всяку істоту живу, плазуна, якими закишила вода, по роду їх, і всяку пташину крилату за видом її. І побачив Всесильний, що добре".

⁵⁶⁸ Тора, Берешит, 2:10. "Ріка витікає з Едену для зрошення саду, і звідти розділяється та утворює чотири головних річки".

⁵⁶⁹ Див. "Вступ до науки Кабала", п.п.144-154.

І створив Всесильний чудовиськ

408) "І створив Всесильний чудовиськ величезних"⁵⁶⁷ - це Левіатан і дружина його. "Левіатан" - це Єсод Зеір Анпіну в стані ґадлут. "І всяку істоту живу (нефеш хая), плазуна"⁵⁶⁷, - це сутність (нефеш) тієї тварини, яка плазує в чотирьох сторонах світу. Плазує (ромесет лшм) - так само, як і топче (ромесет лом), тобто воно топче й руйнує всі сторони світу. І тварина, яка плазує, - це Ліліт.

409) "Якими закишіла вода, по роду їхньому"⁵⁶⁷, - тому що вода сприяє їхньому зростанню. Це відноситься до Левіатана й дружини його, які ростуть завдяки воді. Оскільки, коли приходить південний вітер, води виходять зі свого замерзання, що викликане північним вітром⁵⁷⁰, і розтікаються в усі сторони. І весь час пропливають морські кораблі, як сказано: "Там кораблі плывуть, і Левіатан, якого створив Ти, щоб він грався в ньому (в море)"⁵⁷¹. Таким чином, Левіатан зростає завдяки водам.

410) "І всяку пташину крилату за родом її"⁵⁶⁷ - тих ангелів, про яких сказано: "Бо птах небесний донесе голос"⁵⁷². Це ангели, які походять від Зеір Анпіна, званого голос. Всі вони шестикрилі і ніколи не змінюють себе. Шестикрилі вони тому, що походять зі сторони Зеір Анпіну та відповідають його ХАґАТ НЕґІ, і не змінюються тому, що не вдягаються у тіло, бо у тіла немає ніякого кореня в Зеір Анпіні. Тому сказано: "За родом її", оскільки мається на увазі вищий рід, тобто рід від хаза Зеір Анпіну й вище, де в тіла взагалі немає кореня. І тому вони не змінюють себе, щоб облачатися в тіло.

І вони злітають та облітають світ за шість перельотів, що є відповідними шести сфірот ХАґАТ НЕґІ в них. І вони розглядають справи людей і піднімають їх нагору - до вищого суду. Тому сказано: "Навіть в думках своїх не проклинай царя"⁵⁷², - тобто Царя світу, "бо птах небесний донесе голос"⁵⁷² - нагору, і йдеться про цих ангелів.

411) Написано "плазують", але ж потрібно було сказати "кишать", як сказано: "Якими закишіла вода"⁵⁶⁷? Однак так само, як мовиться: "Настає ніч", що означає - "стемніла ніч", як сказано: "Коли бродять всі звірі лісові"⁵⁷³. "Коли (досл. в ній)", - в ночі, тобто Малхут. І всі сили п'ятьми, звані "звірі лісові", панують в ночі. Тому "всяка істота жива, плазун"⁵⁶⁷ означає Малхут. І всі вони панують в час, коли панує ніч, тобто Нуква. Оскільки Малхут включає все, що знаходиться нижче від неї, і навіть кліпот.

Ці ангели виголошують пісню під час трьох страж, на які ділиться ніч. І співають пісню, не перериваючись. І про цих ангелів сказано: "Ті, хто нагадує про Творця - не давайте собі спокою!"⁵⁷⁴.

⁵⁷⁰ Див. вище, п.367, зі слів: "І якби не південна сторона..."

⁵⁷¹ Писання, Псалми, 104:25, 26. "Ось море велике і широке, там плазуни, яким немає числа, тварини малі і великі, там кораблі плывуть, Левіатан, якого створив Ти, щоби він грався в ньому".

⁵⁷² Писання, Коелет, 10:20. "Навіть в думках своїх не проклинай царя, і в покоях спальних твоїх не кляни багатія, бо птах небесна донесе голос, а крилатий повідає оповідь".

⁵⁷³ Писання, Псалми, 104:20.

⁵⁷⁴ Пророки, Єшаягу, 62:6. "На стінах твоїх, Єрушалаїм, Я поставив стражів, весь день і всю ніч, завжди, не мовчатимуть вони; ті, що нагадують про Творця - не давайте собі спокою!".

Створімо людину

412) В час, коли Творець побажав створити людину, здригнулися всі вищі й нижні. Оскільки всі світи залежать від Його діянь, - будь це на зло, або на благо. Таким чином, створення людини стосується всіх. Тому здригнулися, оскільки злякалися, що може згрішити. У шостий день він піднімався по східцях своїх, доки не піднявся до бажання вищого, і тоді світить джерело всіх світел.

413) І відкрив він східні ворота, оскільки звідти виходить світло, щоби світити світу.

Пояснення сказаного. Всі дії, які відбувалися в обов'язковому порядку при створенні парцуфів ЗОН, повинні бути повторені у вигляді зіву'гу для породження душі. А порядок створення парцуфів ЗОН наведений в короткій фразі: "Три виходять з одного, один удостоюється трьох". Це означає, що Зеір Анпін спочатку піднімається в МАН до ІШСУТ та узгоджує там між правою і лівою лініями ІШСУТ на ступеню хасадім, що виходить там на екран точки хірік, і тоді всі три лінії включаються одна в одну, і в ІШСУТ виходять три мохін ХАБАД.

І це означає, що "три" - тобто, ХАБАД (Хохма-Біна-Даат) парцуфа ІШСУТ, "виходять з одного" - Зеір Анпіна. Тому що завдяки його узгодженню двох наявних там ліній почали світити там три ці види мохін, і тому "один", - Зеір Анпін, - "удостоюється трьох", - теж встановлюється в цих трьох мохін ХАБАД, тому що всієї величини світіння, яке виходить у вищому завдяки нижньому, удостоюється також і нижній.

І весь цей шлях ЗОН повинні пройти заново для того, щоби породити душу Адама Рішона. І спочатку Зеір Анпін повинен піднятися в МАН до ІШСУТ, щоб узгодити між правою та лівою лініями в них, і цей підйом Зеір Анпіна в ІШСУТ відноситься в основному до Єсода Зеір Анпіну, тому що він є носієм екрану точки хірік.

Шостий день, Єсод Зеір Анпіну, піднімається по своїх ступенях в МАН до бажання вищого, до парцуфу ІШСУТ, та узгоджує там між правою й лівою лініями ІШСУТ. І завдяки узгодженню його розкриваються там три мохін ХАБАД, як сказано: "Три виходять з одного". "І тоді світить джерело всіх світел", - тому що три види мохін ХАБАД, які вийшли в ІШСУТ завдяки узгодженню Зеір Анпіна, є першими мохін світіння Хохми, що розкриваються в світах. Оскільки Хохма Аріх Анпіну прихована і не світить парцуфам світу Ацилут, і все світіння Хохми, що світить в Ацилуті, виходить тільки від Біни, яка знову стає Хохмою і розкривається в ІШСУТ.

Таким чином, мохін, які вийшли в ІШСУТ і сповнилися завдяки узгодженню Зеір Анпіна, є першими мохін у всьому світі Ацилут. А потім і Зеір Анпін удостоюється цих трьох мохін, як сказано: "Один удостоюється трьох". І таким чином "відкрив він східні врата", - тобто Зеір Анпін, званий "схід", відкривається, щоби світити трьома цими мохін так само, як ІШСУТ, "оскільки звідти виходить світло, щоб світити світу", - тому що від парцуфа ІШСУТ виходить це світло до Зеір Анпіна.

Тут необхідно пам'ятати, що чотири сторони світу - це назва чотирьох властивостей ХУБ ТУМ (Хохма-Біна-Тіферет-Малхут). А в ЗОН - це ХУГ ТУМ (Хесед-Г'вура-Тіферет-Малхут). Південь - це права сторона, Хесед. Північ - ліва сторона, Г'вура. Схід - це Зеір Анпін і Тіферет, тобто середня лінія. Захід - Нуква Зеір Анпіну й Малхут, яка отримує від трьох ліній, південь-північ-схід.

Південь - права лінія, Хесед, розкрив силу свого світіння, яку успадкував від рош, тобто від ІШСУТ, і посилюється у східній стороні, Зеір Анпіні. Пояснення. Після того, як Зеір Анпін отримав мохін у вигляді трьох ліній від ІШСУТ, він притягнув до себе праву лінію, хасадім, тому що основою Зеір Анпіну є вкриті хасадім, і він не потребує світіння Хохми, що притягається за допомогою лівої лінії, званої "північ". Однак насправді він притягнув всі три лінії, що представляють собою південь-північ-схід. Однак права лінія, тобто південь, посилюється у довершеності своїй та приховала інші світла, зробивши їх непомітними. Тобто зміцнилася у владі своїй та скасувала інших.

Схід, Зеір Анпін, посилюється у північній стороні, тобто знову розкрив в собі світіння лівої лінії, яке притягнув від ІШСУТ, і це називається точкою шурук. І прокинулася північна сторона, розповсюдившись в Зеір Анпіні, і прикликала з великою силою захід, тобто Нукву Зеір Анпіну, аби зблизитися та взаємодіяти з нею. Тоді західна сторона, Нуква, піднялася до північної і встановила зв'язок з нею. Пояснення. Основа будови Нукви походить від лівої лінії, тобто від північної сторони. І тому Зеір Анпін пробудив у собі північну сторону, щоб вона розповсюдилася на всю свою величину та облачилася в Нукву. "І прикликав з великою силою захід", - тому що світіння північної сторони відбувається з великою силою, бо при світінні її застигають все світла Малхут.

Потім південь, тобто права сторона і Хесед, з'являється та утримується в західній стороні, тобто Нукві. І виходить, що оточують її південь і північ, звані огорожею саду. Пояснення. Після того, як Нуква встановлює зв'язок зі світінням північної сторони, вона замерзає і стає застиглим морем. Доки не повертається Зеір Анпін і не притягає до неї південну сторону, світло хасадім, наявне в правій лінії. І тоді одягається світіння Хохми північної сторони у світіння хасадім південної, і розкриваються її світла, щоби світити в світах. І крім цього стають два цих світла, південне й північне, такими, що охороняють Нукву від кліпот та судів. Тому що південний вітер усуває всі суди, а північний вітер підкоряє всіх зовнішніх і кліпот. І вважається тому, що вони охороняють її так само, як огорожа охороняє сад від чужих.

Тоді східна сторона, Зеір Анпін, робить зівуг' (поєднання) із західною стороною, Нуквою. І західна сторона перебуває в радості. І тоді попросила вона у всіх, сказавши: "Створімо людину за образом Нашим і подобою Нашою"⁵⁷⁵, - щоб була вона, таким чином, в чотирьох сторонах, південь-північ-схід-захід, а також верх і низ, тобто в ВАК (в шести закінченнях). І тоді Зеір Анпін зливається з Нуквою і породжує душу Адама Рішона. І тому Адам вийшов з місця Храму - з Нукви Зеір Анпіну, званої Храмом.

414) "І сказав Всесильний (Елокім): "Створімо людину"⁵⁷⁵. Творець сказав, тобто притягнув до нижніх, які виходять зі сторони вищих, ім'я в числовому значенні Адам, - тобто ім'я МА (мем-гей нл, 45). Пояснення. Вищі - це ІШСУТ, у яких є тільки дві лінії, права й ліва, у властивості "холам шурук", і це МІ й ЕЛЄ, і вони закриті. Нижні - це ЗОН, у яких є екран точки хірік, екран імені МА, який за допомогою ступеню хасадім, що виходить на цей екран, узгоджує між правою і лівою лініями ІШСУТ, та ІШСУТ відкриваються, переставши бути закритими, і виходять в них три мохін ХАБАД, що і називається "три виходять з одного".

І завдяки цьому також і ЗОН удостоюються цих мохін. Тому що всієї міри, котра викликана нижнім у вищому, удостоюється також і нижній. Як сказано: "Один удостоюється трьох". І це означає, що нижній виходить зі сторони вищого, тому що ЗОН самі по собі не є гідними отримати мохін. Але оскільки вони викликали вихід мохін нагорі, в ІШСУТ, то удостоїлися їх також і вони. І тому вважається, що в ЗОН мохін приходять зі сторони вищих, а не з їхньої власної сторони.

І так само, як були створені мохін де-ЗОН від ІШСУТ, - так само створюється душа Адама Рішона від ЗОН. Бо після того, як ЗОН отримали мохін від ІШСУТ та Аба ве-Іми, і вони піднялися до них та вдягнули їх, то стали абсолютно рівними ступеню Аба ве-Іми й ІШСУТ, і тоді створили Адама Рішона точно тими ж шляхами, якими Аба ве-Іма створили їх. Тому що зараз вважаються ЗОН вищими (властивостями), а душа Адама Рішона - нижніми. Тому спочатку скоротилися ЗОН так само, як і ІШСУТ, й опустили букви ЕЛЄ в душу Адама, а потім знову підняли їх на свій ступінь. І тоді піднялася разом з ними душа Адама Рішона.

І так само, як в ІШСУТ, - так само утворилися зараз в ЗОН дві лінії, права й ліва - МІ ЕЛЄ. І світла їх перекриваються, а у Адама Рішона є зараз екран точки хірік, котрий є екраном імені МА, і він узгоджує між двома лініями ЗОН, відкриваючи їх та усуваючи приховання. В міру мохін, що викликані в ЗОН душею Адама Рішона, удостоюється їх, також, і він сам.

⁵⁷⁵ Тора, Берешит, 1:26. "І сказав Всесильний: "Створімо людину за образом Нашим і подобою Нашою".

Таким чином, вихід мохін від душі Адама Рішона був таким саме, як і у випадку нижніх, що виходять зі сторони вищих.

І сказане Творцем: "Створімо людину" означає, що він притягнув ці мохін до нижніх, які виходять зі сторони вищих, тобто це нижні, які є носіями екрану точки хірік і здатні узгодити між двома лініями, які є у вищих відносно них, - вони стають причиною виходу мохін у вищих, а також удостоюються їх самі. І тому це ім'я становить в гематрії МА (המ 45), - так само, як і числове значення слова Адам (אדם 45). Тобто це властивість середньої лінії, яка є носієм екрану точки хірік імені МА, котрий здійснює узгодження у вищих та притягає від них також до себе; і таким чином вийшла та набула всієї своєї досконалості душа Адама Рішона.

Адам походить від властивості вищого вкриття, тобто містить в собі дві лінії від вищих, від ІШСУТ, праву й ліву, які до узгодження третьою лінією були перекриті. І Адам також є властивістю букв, оскільки містить в собі середню лінію, яка є властивістю всіх нижніх, званих "отійот (літери)". Бо вищі вважаються "таамім (тонами)" і "некудот (огласовками)", а нижні - "отійот (літерами)". Таким чином, людина містить в собі все, що нагорі, й усе, що внизу.

Три літери в імені Адам (אדם). "Алеф א" імені Адам вказує нагору, - на вищі Аба ве-Іму, від яких виходить права лінія, MI. Закрита "мем מ" імені Адам - це "мем מ" в уривку: "Для зміцнення (ле-марбе להמריב) влади"⁵⁷⁶. І ця "мем", хоча і знаходиться в середині слова, все ж прийнято її позначати закритою "мем מ", як і в кінці слова. І вона вказує на ІШСУТ, від яких виходить ліва лінія ЕЛЄ.

"Далет ד", - нижня буква в імені Адам, яка є закритою із західної сторони, тобто ця "далет ד" включена до Нукви від хазе Зеір Анпіну й нижче, котра зветься західною стороною, - вказує на екран точки хірік, носієм якого є Нуква, звана західною стороною. І завдяки йому виходить ступінь хасадім, і він стає середньою лінією, що узгоджує між правою, тобто буквою "алеф א" імені Адам, та лівою, - буквою "мем מ" імені Адам.

І це є сукупністю мохін, наявних нагорі і внизу. Тому що по трьох цих шляхах виходять мохін в ІШСУТі й ЗОН, а також в душі Адама Рішона, - після того, як встановлюються нагорі, в ЗОН, завдяки узгодженню екрану Адама, встановлюються також внизу, в самому Адамі. Тому що всієї величини світіння, яке розкриває нижній нагорі, удостоюється також і він сам.

415) Коли ці літери, - "алеф א" "далет ד" "мем מ", котрі є розкриттям в ЗОН нових мохін ХАБАД, опустилися вниз, в душу Адама Рішона, - всі як одна у довершеності своїй, тобто узгоджені середньою лінією та включені одна до одної, - Адам знаходиться у властивості захар (чоловічій) й некева (жіночій). Хасадім цієї душі вважаються властивістю "захар (чоловічою)", а г'вурот - властивістю "некева (жіночою)". І "некева" перебувала у злитті з його стороною, доки Творець не навів на нього сон і він не заснув. І він був скинутий в місце нижнього Храму.

416) І розділив його Творець, тобто відділив нукву від захара. І підготував її, як готують наречену, і привів її до нього. Про це написано: "І взяв Він одну з його сторін". "Взяв Він одну" - тому що було у нього дві сторони, але Він взяв одну з них. А та сторона, яку не взяв - це перша Ліліт, яка була першою дружиною Адама Рішона, і була віддалена від нього.

417) Ліліт була "підтримкою проти нього"⁴⁰⁶, як сказано: "А для людини не знайшов підтримки проти нього"⁴⁰⁶, тому що вона була поганою кліпою, і він не покладався на неї. І вона була з ним до того часу, коли сказано: "Недобре чоловікові бути одному, зроблю йому підтримку проти нього"³⁹⁷, бо тоді вона була відокремлена від нього. Людина являла собою все створіння, тому повинна була з'явитися в світ досконалою. Тому була віддалена від нього Ліліт, та й дана Хава замість неї.

⁵⁷⁶ Пророки, Єшаягу, 9:6.

Бо дощу не посилав

418) "Ніякого ж чагарнику польового ще не було на землі, і ніяка трава польова не росла, бо дощу не посилав Творець Всесильний на землю"⁵⁷⁷. "Ніякого ж чагарнику польового" - це великі дерева коли вони вже посаджені, але ще малі. "Ніякого ж чагарнику польового ще не було" - не означає, що їх не було зовсім, але вони були ще малими.

419) Адам і Хава були створені один на стороні іншого. Чому ж вони не були створені в стані "панім бе-панім"? Тому, що сказано: "Бо дощу не посилав Творець Всесильний на землю", і зівуг (з'єднання) ЗОН ще не був повним. І коли були виправлені Адам і Хава внизу та повернуті до стану "панім бе-панім", тоді й нагорі встановилися в стані "панім бе-панім".

Пояснення. Спочатку Адам і Хава були подвійним парцуфом. Тому що Хава була властивістю "ліва лінія Адама", а не самостійним парцуфом. Оскільки зівуг ЗОН ще не досяг досконалості, щоби породити їх. І про це сказано: "Бо дощу не посилав Творець Всесильний на землю", - тобто ще не було зівугу ЗОН у всій його повноті, бо "Творець" - це Зеір Анпін, "земля" - це Нуква Його, і ЗОН не встановилися у стані "панім бе-панім", перш ніж встановилися Адам і Хава в стані "панім бе-панім".

Справа в тому, що є два ібури (зародження) для кожного ступеня, коли в першому ібурі він досягає стану ВАК без рош, а в другому ібурі він досягає стану ґадлут. І в першому ібурі кожен вищий піднімає свого нижнього до себе та виправляє його, проте в другому ібурі нижній сам піднімається до свого вищого, підносячи МАН. Тому що перший ібур відбувається в той час, коли вищий осягає перший стан ґадлуту, не перебуваючи ще в стані "панім бе-панім", а тільки в мохін властивості ахораїм, - тобто повертає до себе букви ЕЛЄ, які впали від нього й опинилися у його нижнього, і тоді піднімається разом з ними також і нижній, оскільки він злитий з буквами ЕЛЄ. Таким чином, в першому ібурі вищий піднімає нижнього, але після того, як нижній отримує там властивість катнут і бажає отримати мохін, він піднімається тоді до вищого сам. І, як наслідок, вищий здійснює зівуг та притягує другий стан ґадлуту. І тоді встановлюється вищий у зівузі "панім бе-панім" та передає мохін нижньому. Таким чином, весь той час, поки нижній не підняв МАН, щоб отримати там мохін стану "панім бе-панім", так само і вищий знаходиться в мохін де-ахораїм. І оскільки нижній є фактором і причиною виходу мохін "панім бе-панім" у вищому, вважається, що нижній передує вищому. Тому що поняття "попередній" і "наступний" означають в духовному - "причина" й "наслідок".

420) Звідки нам це відомо? Ми бачимо це на прикладі скінії. Сказано про неї: "І зведена була Скінія"⁵⁷⁸, і це вказує, що інша Скінія була зведена разом з нею, тобто вища Скінія, Нуква. І доки не була зведена Скінія внизу, не була зведена Скінія нагорі. Так само і тут: коли встановилося це внизу, тобто в той час, коли досягли Адам і Хава стану "панім бе-панім", встановилося й нагорі, - досягли також і вищі ЗОН стану "панім бе-панім". І тому поки не встановилося воно нагорі, тобто ЗОН ще не встановилися в стані "панім бе-панім", Адам і Хава теж не були створені в стані "панім бе-панім".

І це підтверджує, що ЗОН ще не були в стані "панім бе-панім", оскільки сказано: "Бо дощу не посилав Творець Всесильний на землю"⁵⁷⁷, - тобто ще не було у них зівугу "панім бе-панім", бо "Творець Всесильний" - це Зеір Анпін, а "земля" - це Нуква. І тому закінчується уривок словами: "І не було людини"⁵⁷⁷. Іншими словами, не було у виправленні його "панім бе-панім", а лише подвійний парцуф.

421) І коли сповнилася Хава, - тобто була відокремлена і встановилася з ним в стані "панім бе-панім", сповнився й Адам. А до цього Адам не сповнився, оскільки Хава вважається нижньою по відношенню до Адама, і буква "самех о" ще не пишеться в цій главі, тому що "семех (підтримка)" вказує на Нукву, а вона ще була включена до Адама у стані подвійного парцуфа.

⁵⁷⁷ Тора, Берешит, 2:5. "Ніякого ж чагарнику польового ще не було на землі, і ніяка трава польова не росла, бо дощу не посилав Творець Всесильний на землю, і не було людини, щоб порати землю".

⁵⁷⁸ Тора, Шмот, 40:17.

І мовиться, що не написана до цих пір буква "самех о" в цій главі, але не сказано, - що в Торі, бо в попередній главі є буква "самех о", як сказано: "Він огинає (совев בבו) всю землю"⁵⁷⁹. І тільки в цій главі про створення Адама не зустрічається "самех о" до слів: "І закрив (ве-іс'гор גִּחְוֹר) плоттю місце її".

І хоча була Нуква у Адама Рішона, перш ніж встановилася Хава, і називалася вона першою Ліліт, виходить, що була у нього "самех о", перш ніж була створена Хава. Однак "самех о" означає "підтримка", тобто підтримка ЗОН нагорі, після того, як вони були повернуті в стан "панім бе-панім", і тоді стан "панім бе-панім" визначається як те, що захар і нуква були підтримкою, одне одному, - тобто вони підтримують один іншого, - бо так само, як Нуква підсилюється від Зеір Анпіна завдяки світлу хасадім, так само і Зеір Анпін підсилюється від Нукви завдяки світінню Хохми.

Як сказано: "Затверджені вони на віки вічні, створені вони в істині і в прямоті"⁵⁸⁰. "Затверджені" - тобто, захар і нуква затверджені разом в стані "панім бе-панім". І таким чином з'ясувалося, що Ліліт не називається "самех о", бо не призвела до підтримки нагорі, - тобто до мохін "панім бе-панім".

422) "Бо дощу не посилав Творець Всесильний на землю"⁵⁷⁷, - тобто ЗОН ще не перебували в стані "панім бе-панім", бо один підтримує іншого, оскільки ЗОН в стані "панім бе-панім" підтримують Адама і Хаву, щоб і вони перебували в стані "панім бе-панім". І також, Адам і Хава в стані "панім бе-панім" підтримують ЗОН, щоб вони знаходилися в стані "панім бе-панім". Нижній світ, тобто Адам і Хава, є породженням цього світу, коли він встановився, і Адам та Хава були знову приведені до стану "панім бе-панім" і виправилися, тоді "самех о" є присутнім нагорі, тобто ЗОН теж повертаються до стану "панім бе-панім". А до цього, перш ніж ЗОН повертаються до стану "панім бе-панім", дія внизу не є повною. Іншими словами, дія і будова парцуфа Адама і Хави в стані "панім бе-панім" ще не могли вийти, тому що "дощу не посилав Творець Всесильний на землю", - тобто ЗОН ще не перебували в стані "панім бе-панім".

Таким чином, одне залежить від іншого. ЗОН залежать від стану "панім бе-панім" Адама і Хави. І навпаки, - Адам і Хава залежать від ЗОН. А стан "панім бе-панім" ЗОН залежить тільки від підйому МАН Адама, а стан "панім бе-панім" Адама залежить від мохін "панім бе-панім" ЗОН. І мохін "панім бе-панім" ЗОН повинні передувати стану "панім бе-панім" Адама і Хави. І лише тому, що МАН Адама є причиною виходу мохін "панім бе-панім" парцуфа ЗОН, вони вважаються такими, що передують. Тому що поняття "попередній" і "наступний" означають в духовному, де немає часу, - "причина" й "наслідок".

423) "І пара із землі підіймалась"⁵⁸¹ - це нижнє виправлення людини. І воно передує стану "панім бе-панім" ЗОН. Але потім "і напувала всю поверхню землі"⁵⁸¹, - тобто вийшов стан "панім бе-панім" ЗОН, і Зеір Анпін "окропив" Малхут, звану землею. Тому що "і пара із землі підіймалась", - тобто прагнення нукви піднялося до захара, бо підйом МАН нижнього до вищого визначається як прагнення нукви до захара (арам. дхура).

Будь-які нижній та вищий є "захаром (чоловічою властивістю)" та "нуквою (жіночою властивістю)", і нижній вважається нуквою по відношенню до свого вищого. А підйом МАН визначається як прагнення її (нукви), тому що піднімається вона нагору тільки завдяки силі прагнення. "І пара із землі підіймалась" означає, що МАН піднімається від нукви, від нижнього Адама, який вважається нуквою по відношенню до ЗОН - його вищого парцуфа. І тоді виходить стан "панім бе-панім" ЗОН "і зрошує всю поверхню землі".

А що означає "дощу не посилав"⁵⁷⁷? Це означає, що ЗОН не перебували в стані "панім бе-панім", оскільки ще не відбулося виправлення, про яке сказано: "І пара із землі підіймалась". Тобто Адам ще не підняв МАН в ЗОН, а без МАН Адама не виходять мохін

⁵⁷⁹ Тора, Берешит, 2:13. "Назва другого потоку Г'ихон, він огинає всю землю Куш".

⁵⁸⁰ Писання, Псалми, 111:8.

⁵⁸¹ Тора, Берешит, 2:6. "І пара із землі підіймалась, і напувала всю поверхню землі".

"панім бе-панім" ЗОН. І тому здається, що від нижньої землі, тобто від Адама і Хави, пробудилася дія "панім бе-панім" нагорі, в ЗОН.

424) Дим піднімається спочатку з землі. І зароджується хмара. А потім все з'єднується одне з одним. І цей підйом МАН подібний до того, як в цьому світі випадають дощі. Спочатку піднімаються пари і дим з землі, знизу нагору, від яких зароджуються нагорі хмари, і від них ці дощі опускаються згори вниз.

І так само дим від жертви, спалюваної на жертovníку, з'являється і підноситься в підйомі МАН знизу догори в ЗОН, і створює довершеність нагорі, тобто завдяки ним виходять мохін "панім бе-панім", що є досконалістю ЗОН. І все з'єднується одне з одним, тобто виходять мохін "панім бе-панім", і здійснюється зівуг' (поєднання) в стані "панім бе-панім" як нагорі, так і внизу.

І так само нагорі, у вищих самих пробудження починається завжди в напрямку від нижнього до вищого, а потім все компенсується. Іншими словами, і нагорі кожний нижній ступінь піднімає МАН до вищого, найближчого по відношенню до нього, - і також - ступінь, що розташований над вищим, - всі піднімають МАН спочатку до вищого по відношенню до всіх. І тоді наповнення передається від Нескінченності, згори вниз, і тоді вони опускаються від ступеня до ступеня, від кожного вищого до його нижнього, доки не приходять вниз.

Таким чином, що по відношенню до МАН кожний нижній передуює своєму вищому, а щодо МАД (арам.: мей дхурін, "води захарів"), - тобто мохін, які передаються згори, - кожен вищий передуює своєму нижньому, і якби Кнесет Ізраель, Нуква, не почала пробудження, - не прокинувся б у відповідності до неї нагорі Зеір Анпін. І завдяки прагненню внизу проявляється досконалість нагорі.

І звідси прояснюється сенс необхідності підйому МАН для мохін. Це стає зрозумілим на прикладі Нукви Зеір Анпіну, де Зеір Анпін являє собою вкриті хасадім і ніколи не пробуджується для отримання Хохми, як і Біна. Однак Нуква потребує світіння Хохми. І виходить, що весь час, поки Нуква не піднімає МАН до Зеір Анпіна, в Зеір Анпіна немає необхідності в притяганні мохін від Аріх Анпіна. Однак після підйому МАН Нукви він притягує мохін світіння Хохми від Аріх Анпіна для неї, і вони досягають мохін "панім бе-панім". Цього пояснення достатньо для всіх ступенів світу Ацилут, тому що всі вони знаходяться у властивості хасадім, і лише одна Нуква потребує світіння Хохми. А потім, для народження, піднімаються ЗОН до ступеня Аба ве-Іми, і Нуква стає як Іма, тобто у властивості вкриті хасадім, і виходить зараз, що лише нижня Хава потребує світіння Хохми замість Нукви Зеір Анпіну, котра потребувала світіння Хохми. І тому мохін Адама залежать тепер від Хави, яка пробуджує свого вищого, тобто Адама, щоб він підняв МАН до ЗОН для притягання світіння Хохми. І також ЗОН - до вищих по відношенню до них, і так далі, - до притягання наповнення від Нескінченності.

425) Чому сказано: "І Дерево життя - посеред саду, і Дерево пізнання добра і зла"⁵⁸², - адже Дерево пізнання не знаходиться посеред саду? Тривалість Древа життя - п'ятсот років, і всі дні початку творення розділяються під ним. Тривалість п'ятсот років тому, що Дерево життя знаходиться в самому центрі саду, тобто воно є властивістю середньої лінії, і тому те, що воно включає до себе від п'яти сфірот Біни, кожна з яких має числове значення "сто", - передає саду, Малхут, званому також "рік". І тому Дерево життя має тривалість п'ятсот років, оскільки продовжує і передає п'ять сфірот КАХАБ ТУМ Біни рокові, тобто властивості Малхут і "сад". І воно бере всі дні початку творення, тобто всі мохін, наявні у Біни, яка повернулася в Хохму і зветься "берешит", і вони розділяються під ним.

426) Чому розділяються під Древом життя всі води початку творення? Справа в тому, що ріка, яка "бере початок і витікає з Едену"³⁴¹, тобто Біна, знаходиться над садом і входить до нього. Інакше кажучи, мохін Древа життя, що світять в саду, виходять від цієї ріки, тобто Біни, і від властивості Біни розділяються води в декількох напрямках, тому що мохін світять в Біні

⁵⁸² Тора, Берешит, 2:9. "І зростить Творець Всесильний із землі кожне дерево, чарівне на вигляд і приємне на смак, і Дерево життя посеред саду, і Дерево пізнання добра та зла".

лише у властивості трьох точок холам-шурук-хірік, котрі представляють собою поділ мохін в трьох сторонах, правій-лівій-середній. І сад бере всі три сторони, наявні в мохін, а потім вони виходять з нього і передаються нижнім та діляться на кілька потоків вниз.

Так само, як сад отримав мохін внаслідок поділу на три сторони, праву-ліву-середню, - так само: коли він передає нижнім, вони теж отримують їх розділеними на три сторони, як сказано: "Поять всіх звірів польових"⁵⁸³, тобто кожен з нижніх отримує від властивості, котра є відповідною йому в мохін Нукви.

Так само, як мохін виходять з вищого світу, Біни, де вони виходять в трьох сторонах, і Біна насичує цими мохін вищі гори чистого Афарсемену, тобто ХАґАТ Біни, а потім, коли приходять звіди, від ХАґАТ Біни, до Древа життя, Зеір Анпіна, - також і ці мохін поділяються в кожній стороні, відповідно до неї, на праву-ліву-середню. І тому вони поділяються також і в саді, який отримує від Древа життя, і також в БЄА, які отримують від саду.

427) Древо пізнання добра і зла знаходиться посередині між добром, правою стороною, і злом, лівою стороною. Чому воно називається так, адже це дерево знаходиться не посередині, а схиляється в ліву сторону більше, ніж в праву? Тому, що воно годується від цих двох сторін, правої й лівої, та осягає їх, тобто приліплюється до них, подібно до того, хто вбирає в себе як від солодкого, так і від гіркого. І оскільки годується від двох цих сторін, воно осягає їх та приліплюється до них, і перебуває в них, і називається тому ім'ям добра і зла.

Пояснення. Нуква називається Древом пізнання добра і зла тому, що в цій Нукві є дві точки: одна підсолоджена Біною, звана добром, а інша - її власна, не підсолоджена, звана злом. І вона живиться від цих двох точок разом, і тому називається Древом пізнання добра і зла.

428) І всі насадження, тобто сфірот Малхут, знаходяться над двома точками добра і зла, бо ці точки є Єсодом Нукви, яка розташована під усіма сфірот, і в ньому містяться інші вищі насадження, тобто ХАґАТ НЕҒІ Зеір Анпіну, з яких будується Нуква під час ґадлуту, і вони називаються "кедрами Леванону"⁴⁵⁴. Ці "кедри Леванону"⁴⁵⁴ є шістьма вищими днями, тобто шістьма днями початку творення⁵⁸⁴, про які сказано: "Кедри Леванону, які насадив Він"⁴⁵⁴. І вони є саме насадженнями, бо змогли існувати після того, як їх витягли разом з коренем з їхнього місця та посадили в іншому місці.

429) Звідси й далі написана буква "самех о" в цьому розділі, і це буква "самех о" в сказаному: "І закрив (ве-ісґор חֲלוּחִי) плоттю місце її"⁵⁸⁵. Іншими словами, з цього часу і далі Хава стала підтримкою (семех). А спочатку Хава була злита з його стороною, і вони були злиті одне з одним. І відділив їх, звичайно ж, Творець, як сказано: "І взяв Він одну з його сторін"⁵⁸⁵, та насадив в іншому місці, в Аба ве-Імі. Як сказано: "І відбудував Творець Всесильний ту сторону"⁵⁸⁵. "Творець Всесильний (АВАЯ Елокім)" - це Аба ве-Іма, точніше, ЗОН, які вдягнули Абу ве-Иму та стали як вони. І вони підняли до себе Хаву і відбудували її як окремий парцуф у стані "панім бе-панім". І тоді знову стали Адам і Хава двома парцуфами в стані "панім бе-панім", і завдяки цьому встановилися у досконалості.

І перш ніж буква "самех о" з'явилася в словах: "І закрив (ве-ісґор חֲלוּחִי) плоттю місце її"⁵⁸⁵, Хава не була підтримкою (семех) Адаму, що означає два парцуфа в стані "панім бе-панім", а лише подвійним парцуфом, - один в стороні іншого. Однак після того, як взяв Творець Хаву, як сказано: "І взяв Він одну з його сторін"⁵⁸⁵, з цього часу і далі Хава стає підтримкою, оскільки повернулися вони в стан "панім бе-панім". Тому буква "самех о" написана відразу після її відокремлення, як сказано: "І закрив (ве-ісґор חֲלוּחִי) плоттю місце її"⁵⁸⁵. Таким саме чином стали підтримкою і вищі світи, ЗОН, які спочатку були подвійним парцуфом, а потім

⁵⁸³ Писання, Псалми, 104:11.

⁵⁸⁴ Див. вище, п.338.

⁵⁸⁵ Тора, Берешит, 2:21, 22. "І навів Творець Всесильний дрімину на Адама, і він заснув. І взяв Він одну з його сторін, і закрив плоттю місце її. І відбудував Творець Всесильний ту сторону, яку взяв у Адама, щоб бути йому дружиною, і привів її до Адама".

відділив їх Творець, - тобто вищі Аба ве-Іма. І вони підняли до себе Нукву і відбудували її, і ЗОН встановилися в досконалості, тобто в стані "панім бе-панім".

430) Адам і Хава називаються насадженнями, як сказано: "Віта насаджень Моїх, справа рук Моїх для прославлення"⁵⁸⁶. "Справа рук Моїх" - маються на увазі Адам і Хава, якими не займалися інші створіння, а лише Творець. І називає їх Писання: "Віта насаджень Моїх". Таким чином, Адам і Хава називаються насадженнями, як сказано: "У день насадження Ти ростив їх, але загине врожай в день хвороби, і біль буде болісним"⁵⁸⁷, - тобто в день насадження свого в світі вони прогрішили. Мовиться про Адама Рішона, і називаються вони насадженням, як сказано: "У день насадження".

431) Ці насадження, тобто ЗОН, були малими, як вуса сарани. І світло їх було слабким, і вони не світили. Після того, як вони були насажені в іншому місці, тобто піднялися в Аба ве-Іму і виправилися, вирости їхні світла, і називаються вони "кедрами Леванону"⁴⁵⁴. І також Адам і Хава, перш ніж вони були насажені в іншому місці, в ЗОН, не вирости в світлі і не приносили пахощів, і звичайно були відокремлені від місця їхнього та посаджені нагорі, в ЗОН, і виправилися, як личить.

⁵⁸⁶ Пророки, Єшаягу, 60:21. "І народ твій, всі праведники, віта насадження Мого, справа рук Моїх для прославлення, навіки успадкують землю".

⁵⁸⁷ Пророки, Єшаягу, 17:11.

І повелів Творець Всесильний людині

432) "І повелів Творець Всесильний людині, сказавши: "Від усякого дерева саду можеш їсти"⁵⁸⁸. "Веління стосується лише ідолопоклонства"⁵⁸⁹. "Творець (АВАЯ)" - це благословення імені. "Всесильний (Елокім)" - це судді. "Людині" - це кровопролиття. "Сказавши" - це кровозмішення. "Веління стосується лише ідолопоклонства", - тобто будь-яке місце, де йдеться про заборону, вказує на заборону ідолопоклонства. І тут теж, - слово "і повелів" вказує на те, що заборонив йому ідолопоклонство.

Сім заповідей були дані тут Адаму Рішону. "І повелів" - заборона ідолопоклонства. "Творець (АВАЯ)" - заборона благословення імені. "Всесильний (Елокім)" - щоб судді судили по справедливості. "Людині" - заборона кровопролиття. "Сказавши" - заборона кровозмішення. "Від усякого дерева саду" - не кради. "можеш їсти", - але не орган живої істоти.

"Від усякого дерева саду можеш їсти" - вказує, що він заборонив йому все, навіть Древо пізнання, і лише в єдності він міг їсти від них, - тобто, щоб Древо пізнання було в єдності з іншими деревами саду.

433) Ми бачимо, що Авраам їв від Древа пізнання, Іцхак, Яков і всі пророки їли від Древа пізнання, і в той же час залишилися живі. Але справа в тому, що це дерево, Древо пізнання, є деревом смерті. І всякий, хто брав його лише для себе, вмирав, оскільки вбирав отруту смерті. Пояснення. Древо пізнання - це Нуква Зеір Анпіну, та її завжди необхідно об'єднувати з іншими деревами саду, тобто сфірот Зеір Анпіну. І тоді можна їсти і отримувати від нього наповнення, оскільки воно - Древо пізнання.

І таким способом їли від нього Авраам, Іцхак, Яков і всі пророки. Однак для того, хто не об'єднує Нукву із Зеір Анпіним, чоловіком її, а притягує наповнення лише від неї самої, вона стає отрутою смерті, як сказано: "У той день, коли ти скуштуєш від нього, смертю помреш"⁵⁸⁸. Тобто, - лише від неї самої, оскільки він розділяє та вкорочує ці насадження, тобто роз'єднує Творця і Шхіну Його, і тому суд карає його смертю.

434) Адам Рішон притягував крайню плоть, тобто відділяв союз святості, Ёсод Зеір Анпіну, від місця й уділу його, від Шхіни. І тому, звичайно ж, він притягував крайню плоть, тобто залишив союз святості, єдність Творця і Шхіни Його, та прив'язався до крайньої плоті, до кліпи, що розділяє між Творцем і Шхіною Його, і вона була спокушена промовами змія.

435) "Тільки від плодів дерева... не їжте від нього... а то помрете"⁵⁹⁰. "Від плодів дерева"⁵⁹⁰ - це дружина, Нуква Зеір Анпіну. "Не їжте від нього"⁵⁹⁰, оскільки сказано: "Ноги її сходять до смерті"⁵⁹¹, - тому що ноги Нукви сходять у кліпот, де знаходиться смерть. Іншими словами, - якщо притягує наповнення лише від неї, коли вона не перебуває у зівузі (поєднанні) з чоловіком її.

На Древо пізнання не можна сказати, що це сітра ахра, і воно не є Нуквою святості, тому що у Нукви Зеір Анпін є плоди, і про неї можна сказати: "Від плодів дерева"⁵⁹⁰. Однак в сітри ахра немає плодів, тому що "чужий бог оскоплений і не принесе плодів". Як же мовиться про нього в уривку: "Від плодів дерева"⁵⁹⁰? Однак сказано: "Бо в день, коли скуштуєш від нього, смертю помреш"⁵⁸⁸. Тому це дерево називається Древом смерті, хоча і являє собою Нукву святості, як сказано: "І ноги її сходять до смерті"⁵⁹¹, хоча сама вона є життям і святістю.

436) Це дерево, Древо пізнання, зрошувалося з висі, і росло, і зазнавало радості, як сказано: "Ріка витікає з Едену, щоб зрошувати сад"⁵⁹². "Сад" означає - Нуква Зеір Анпіну. І ця

⁵⁸⁸ Тора, Берешит, 2:16, 17. "І повелів Творець Всесильний людині, сказавши: "Від усякого дерева саду можеш їсти, але від дерева пізнання добра і зла - не їж, бо в день, в який ти скуштуєш від нього, смертю помреш".

⁵⁸⁹ Вавилонський Талмуд, трактат Сангедрін, арк. 56:2.

⁵⁹⁰ Тора, Берешит, 3:3. "Тільки від плодів дерева, яке в середині саду, сказав Всесильний, не їжте від нього і не торкайтеся його, бо помрете".

⁵⁹¹ Писання, Притчі, 5:5.

⁵⁹² Тора, Берешит, 2:10. "Ріка витікає з Едену, щоб зрошувати сад, і звідти розділяється та утворює чотири головних річки".

"ріка", тобто Біна, входить у Нукву та зрошує її, тобто дає їй мохін стану ґадлут, і все стає одним цілим, - тобто за допомогою цих мохін стають Зеір Анпін і Нуква одним цілим. Бо звідти й нижче, тобто нижче від Нукви Зеір Анпіну, вже існує розділення, і вони не можуть отримувати ці мохін. Як сказано: "І звідти розділяється"⁵⁹², тому що нижче від саду вона поділяється і не є властивістю вищого. Оскільки нефеш-руах світів БЄА, що знаходяться під Нуквою, не належать до властивості вищого.

Змій же був хитріший

437) "Змій же був хитріший"⁵⁹³. "Змій" - це зла основа, що спокушає до гріха. Але в дійсності - це був сам змії. Однак все, звичайно ж, є одним цілим, тому що це був Сама, і він сидів на змії, а образ змія - це Сатан, зла основа, який спокушає людей до гріха, а потім піднімається нагору та звинувачує. Таким чином, все є одним цілим, і можна сказати, що змії - це зла основа, а можна сказати, що це - насправді змії.

438) В цей час опустився ангел Сама з небес, сидячи на цьому змії, і всі створіння, бачачи його образ, втікали від нього. І з'явилися Сама та змії з реченнями до дружини, і накликали смерть на світ. Звичайно, з мудрістю навів Сама прокляття на світ, бо з хитрістю спокусив їх до гріха і завдав шкоди першому створеному в світі Творцем дереву, тобто Адаму Рішону.

439) І ця справа була покладена на Сама, який забирає мохін і благословення в Адама Рішона завдяки своїй хитрості, тобто увівши його в гріх з порушенням заборони Древа пізнання. Допоки не з'явилося інше святе дерево, Яаков, і знову не забрав у Сама ці благословення, щоб не отримував благословення з висі ангел Сама, повелитель Есава, і не благословляв Есава внизу. Тому що завдяки краху Адама Рішона, підносяться Сама і Есав, але завдяки краху Сама та Есава, знову зводиться святість. І тому після того, як Сама хитрістю своєю забирає благословення у святості, Яаков повторно забирає ці благословення від Сама й Есава хитрістю.

Саме Яаков отримав сили для того, щоб повернути викрадене Самом в Адама Рішона, тому що Яаков був схожий на Адама Рішона. Бо краса Яакова була як краса Адама Рішона. І тому так само, як Сама відібрав благословення від першого дерева, тобто Адама Рішона, так само і Яаков, котрий є деревом, що подібне до Адама Рішона, відібрав благословення як у Сама нагорі, так і в Есава внизу. І все, що взяв Яаков, - взяв все своє, - те, що Сама викрав у Адама Рішона. І тому сказано: "І боролася людина з ним"¹⁷², і це - Сама.

440) "Змій же був хитріший"⁵⁹³. "Змій" - це зла основа. І це ангел смерті. І оскільки змії - це ангел смерті, він приніс смерть всьому світові тим, що спокусив Хаву згрішити, порушивши заборону Древа пізнання. І про це сказано: "Кінець усякої плоті настав переді Мною"⁵⁹⁴, що означає - ангел смерті, який несе кінець кожній плоті, забираючи душі від усякої плоті. Саме тому він так і називається - "кінець усякої плоті".

441) Змії почав свою промову словом "хоча", сказавши: "Хоча (аф ѓх) і сказав Всесильний"⁵⁹³, та накликав тим самим гнів (аф ѓх) і лють на світ. Сказав він жінці: "За допомогою цього дерева Творець створив світ, - адже світ створений за допомогою Нукви, - і тому, звичайно ж, їжте від нього, і ви станете, подібно до Всесильного, такими, хто відає добро і зло"⁵⁹⁵, і ви теж зможете створити світи за допомогою Нукви". Тому що Зеїр Анпін - Всесильний (Елокім), а ім'я Його, тобто Нуква, - це Древо пізнання добра і зла. І тому, якщо ви скуштуєте від Древа пізнання, від імені Його, тобто приліпитеся тільки до Нукви і до наповнення її, то станете подібними до Всесильного, подібними до Зеїр Анпіна, і зможете створювати світи, як і Він.

442) Однак змії не говорив цього, адже якщо б сказав, що цим деревом Творець створив світ, - було б добре, тому що це дерево - як сокира в руках того, хто рубає їм. Пояснення. Древо пізнання - це Нуква Зеїр Анпіну. І якби він сказав, що Зеїр Анпін створив світ за допомогою Нукви, то розповів би правду. Тому що він користується Нуквою, - як той, хто рубає, користується сокирою, котру тримає в руках своїх. Оскільки в самій Нукві немає нічого, але лише те, що дає їй Зеїр Анпін. І таким чином, той, хто діє - Зеїр Анпін, і це - безумовна істина.

⁵⁹³ Тора, Берешит, 3:1. "Змії же був хитріший за всю польову звірину, яку створив Творець Всесильний, і сказав він до жінки: "Хоча і сказав Всесильний: не їжте від жодного дерева цього саду..."

⁵⁹⁴ Тора, Берешит, 6:3. "І сказав Всесильний Ноаху: "Кінець всякої плоті настав переді мною, бо вся земля сповнилася насильством від них, і ось Я винищу їх із землею".

⁵⁹⁵ Тора, Берешит, 3:5. "Але знає Всесильний, що коли поїсте від нього, відкриються очі ваші, і ви станете подібно до Всесильного такими, хто відає добро і зло".

Однак змії не говорив так, а сказав: "Від цього дерева куштував Творець", тобто, що Зеїр Анпін отримав наповнення від Нукви, і тоді створив Зеїр Анпін світ. І будь-який майстер ненавидить суперника. "Скуштуйте від Древа пізнання, і ви теж зможете створювати світи". Але це було цілковитою брехнею, адже Нуква отримує все від Зеїр Анпіна. І тому сказав він: "Оскільки знає Всесильний, що в день, коли скуштуєте ви від нього, відкриються очі ваші, і будете ви, подібно до Всесильного, такими, хто відає добро і зло"⁵⁹⁵, - тобто оскільки знав Він, що будете ви подібними до Всесильного, і будете створювати світи, як Він, - тому повелів вам не їсти від нього.

443) Всі його промови були брехнею. І навіть початок його промови був брехнею. Адже написано: "Хоча і сказав Всесильний: "Не їжте від жодного дерева цього саду"⁵⁹³, - але це було не так, оскільки сказано: "Від усякого дерева в саді можете їсти"⁵⁹⁶, а він применшив, сказавши "від жодного".

444) Сказав рабі Йосі: "Творець повелів йому про ідолопоклонство, благословення Творця, про суддів, кровопролиття, кровозмішення". Але ж в світі було багато людей, яких Творець мав застерегти від усього цього? Всі ці сім повелінь стосувалися лише Древа пізнання, тому що з ним пов'язані всі ці заповіді.

445) Тому що всякий, хто бере Нукву, звану Древом пізнання, одну, без чоловіка її, Зеїр Анпіна, створює розділення між Зеїр Анпіним і Нуквою. Виходить, що він бере її для наповнення всієї множини тих, хто знаходиться внизу, в світах БЕСА розділення, в яких перебувають кліпот, що містяться в Дереві пізнання, і тим самим він приймає на себе порушення заборон ідолопоклонства, кровопролиття і кровозмішення:

1. він порушує заборону ідолопоклонства тим, що притягує до призначених правителів наповнення від Древа пізнання, і виходить, що він працює на цих правителів, а це - ідолопоклонство;

2. він порушує заборону кровопролиття, бо з цим деревом пов'язані сили кровопролиття, оскільки воно належить лівій стороні, Г'вурі; і Сам, повелитель Есава, призначений над цим всім;

3. заборону кровозмішення він порушує тому, що Древо пізнання жіночої статі, і називається жінкою, тобто це - Нуква Зеїр Анпіну; і заборонено запрошувати жінку одну, але тільки разом з її чоловіком, щоб не бути запідозреним у кровозміщенні; а гріх Древа пізнання полягає в тому, що він взяв Нукву одну, без чоловіка її⁵⁹⁷.

І тому в усіх семи повеліннях йдеться про заборону цього Древа пізнання. І оскільки він скуштував від нього, то порушив всі їх, оскільки всі вони містяться в ньому.

446) Рабі Єгуда сказав: "Звичайно, саме в цьому полягає заборона Древа пізнання. Тому що заборонено залишатися наодинці з жінкою, але тільки коли чоловік її знаходиться разом з нею. Що ж зробив цей лиходій Сам? Сказав: "Я ж доторкнувся до цього дерева і не помер. І ти теж наблизься і доторкнися до нього своєю рукою, і не помреш". І це він вже додав від себе, адже не було заборони на дотик, а тільки на куштування".

447) Відразу ж після того, як вона торкнулася Древа пізнання, написано: "І побачила жінка, що дерево це добре для їжі"⁵⁹⁸. Рабі Єгуда сказав: "Це дерево випускало запахи, як сказано: "Немов запах поля, яке благословив Творець"⁵⁹⁹. І через запах, що виходив, забажала його аби покуштувати від нього". Рабі Йосі стверджує, що побачене призвело її до жадання скуштувати від Древа пізнання, а не запах, адже написано: "І побачила жінка"⁵⁹⁸. Відповів йому рабі Єгуда: "Але ж після прогірху написано: "І відкрилися очі в них обох"⁴³⁶. Таким чином, вона досягла бачення лише після куштування, але до куштування вона пізнала лише запах".

⁵⁹⁶ Тора, Берешит, 2:6, 17. "І повелів Творець Всесильний людині, сказавши: "Від усякого дерева саду можеш їсти, але від дерева пізнання добра і зла - не їж".

⁵⁹⁷ Див. вище, п.433.

⁵⁹⁸ Тора, Берешит, 3:6. "І побачила жінка, що дерево це добре для їжі, і бажане дерево для осягнення. І взяла від нього плодів та їла, і дала вона теж чоловікові своєму при ній, і він їв".

⁵⁹⁹ Тора, Берешит, 27:27.

Сказав йому рабі Йосі: "Те бачення, яке передувало куштуванню, було в мірі цього дерева, світла некеви, і це бачення призвело її до жадання. Однак бачення, якого вона досягла після куштування, було більшим по величині, ніж від властивості дерева, і про нього йдеться в уривку: "І відкрилися очі в них обох"⁶⁰⁰. Але ж вже говорилося: "І побачила жінка"⁵⁹⁸. І слово "жінка" тут в точності вказує, що бачення було в світлі властивості некеви".

448) "І побачила жінка, що дерево це добре для їжі... і взяла від плодів його"⁵⁹⁸, - вона бачила і не бачила, "що дерево це добре". Бачила, "що дерево це добре", і не могла вирішити, - адже написано: "І взяла від плодів його"⁵⁹⁸, але не написано: "І взяла від нього", тобто від дерева, бо не була переконана, "що дерево це добре".

Через те, що взяла від плодів його, а не від дерева, вона приліпилася до місця смерті, та викликала смерть в усьому світі і відокремила життя від смерті. Тому що Ёсод, злитий з Нуквою, зветься деревом, що приносить плід, а Нуква називається плодом. Але коли Нуква сама по собі, без Ёсоду, - вона є смертю. І оскільки взяла від плодів, а не від дерева, опинилася такою, що приліпилася до місця смерті, та відокремила Ёсод, тобто життя, від Нукви, що є смертю в той час, коли вона відділяється від Ёсоду.

І цим гріхом він привів до розділення, відокремивши Нукву від чоловіка її, Зеір Анпіна. Адже "голос", Зеір Анпін, і "мовлення", Нуква, не розділяються ніколи. І той, хто відокремлює голос від мови, Зеір Анпіна від Нукви, стає безмовним і не може говорити. І після того, як віднімається у нього дар мовлення, він віддається праху. Тому сказано: "І в прах повернешся"¹²¹.

449) "Оніміла я, притихла, відсторонили мене від добра"⁶⁰¹. Це сказала Кнесет Ісраель, Нуква Зеір Анпіну, під час вигнання. Тому що голос, Зеір Анпін, управляє мовленням, Нуквою. І оскільки вона перебуває у вигнанні, голос відокремлений від неї, і мова, тобто Нуква, не чує. Тому сказала Нуква: "Оніміла я, притихла", тому що "відсторонили мене від добра". Зеір Анпін називається добром, і це - голос. І тоді голос не йде разом з нею.

І Ісраель кажуть тоді: "Мовчання - хвала Тобі"⁶⁰². Що означає "мовчання"? Що хвала (псалом) для Давида, яка є Нуквою, званою "хвала" в стані ґадлут, стає мовчанням у вигнанні й німотствує, втративши голос. "Тобі" - Ісраель кажуть це Зеір Анпіну: "Заради Тебе вона в мовчанні та в безмовності", тому що голос, Зеір Анпін, пропав у неї.

450) "І взяла від плодів його"⁵⁹⁸, - тобто Хава вичавила виноград і дала його Адаму, і своїм куштуванням від нього вони викликали смерть в усьому світі. Тому що в Древі пізнання перебуває смерть. І це дерево, що володарює в ночі, тобто Нуква, про яку сказано: "А мале світило - для правління вночі"¹²⁹. І про неї сказано: "І встає вона ще вночі"⁶⁸. І коли вона панує вночі, всі, хто живе в світі, відчувають смак смерті, тому що сон є шістдесятою часткою смерті.

І ті, хто дотримується віри, першими вручають їй свої душі у заставу, кажучи перед сном: "Вручаємо Тобі дух свій"¹⁰⁷, і оскільки їхні душі знаходяться в заставі у Нукви під час переважання смаку смерті, їм не завдається шкода, і ці душі повертаються вранці на своє місце, в тіла. І про це сказано: "Перебувати у вірі Твоїй вночі"⁶⁰³, тому що віра, Нуква, править вночі.

451) "І відкрилися очі в них обох"⁶⁰⁰, - відкрилися, щоб знати про бідування в світі, яких не знали досі. Коли дізналися, "і відкрилися очі їхні" для усвідомлення зла, сказано: "І пізнали, що нагими є вони"⁶⁰⁰, тому що втратили вище світіння, яке огортало їх, і воно пішло від них, і вони залишилися нагими без нього.

⁶⁰⁰ Тора, Берешит, 3:7. "І відкрилися очі в них обох, і пізнали, що нагими є вони. І зшили вони листя смоківниці й поробили собі пояси".

⁶⁰¹ Писання, Псалми, 39:3.

⁶⁰² Писання, Псалми, 65:2.

⁶⁰³ Писання, Псалми, 92:3.

452) "І зшили вони листя смоківниці"⁶⁰⁰, - тобто стали триматися вкриття в тіні дерева, від якого скуштували. Тому що листя дерева створюють тінь під ним. Адже є тінь святості, про яку сказано: "Я насолоджувалася, сидячи в тіні його"⁶⁰⁴. А є також тінь кліпот, про яку сказано: "Одне проти іншого створив Творець"³⁰⁰. І після того, як згрішили, покуштувавши від Древа пізнання, воно навело на них тінь Древа смерті, звану смертною питьмою. І замість вищого саява, яке було у них спочатку та огортало їх, вони перебувають тепер у тіні кліпи, званої "листя смоківниці".

"І поробили собі пояси"⁶⁰⁰, - коли дізналися про цей світ і приліпилися до нього, дізналися вони, що цей світ управляється за допомогою листя цього дерева, і зробили для себе підтримкою аби зміцнитися за допомогою нього у цьому світі. Тому що до гріхопадіння світ управлявся однією тільки святістю, а внаслідок гріха Древа пізнання вони скинули мохін зі ступенів святості, і кліпот наповнилися руйнуванням святості, і управління було віддано в руки сітри ахра, як сказано: "Земля віддана в руки нечестивого"⁶⁰⁵.

Таким чином, разом із гріхом Древа пізнання була віддана сила і влада листю смоківниці, що є тінню сітри ахра, щоб панувати в цьому світі. І тоді пізнали вони всі види чаклунства в світі, і бажали оперезатися зброєю, одержуваною від сили цих листів смоківниці, для того, щоби захистити себе.

453) Троє потрапили під суд і були засуджені, - змій, Адам і Хава. І нижній світ був проклятий і не повернувся у свій стан через скверну змія до тих пір, поки не встали Ізраель у гори Синай, і тоді припинилася скверна.

454) Після гріхопадіння облачив їх Творець в шати, щоби шкіра насолоджувалася від них, а не душа (нефеш). Як сказано: "Шати шкіряні"⁴³⁶. Спочатку були у них шати світла, і вищі користувалися ними нагорі, бо вищі ангели з'являлися до Адама Рішона, щоби насолоджуватися цим світлом, як сказано: "Адже небагато применшив ти його перед ангелами, славою й величчю увінчав його"⁶⁰⁶. А тепер, коли вони прогрішили, були дані їм шкіряні вбрання, від яких насолоджується шкіра, - тобто тіло, а не душа.

455) Після цього вони породили першого сина, і він був породженням скверни цього змія. Двоє увійшли до Хави - Адам і змій. І вона завагітніла від них, і породила двох - Каїна й Евеля. Один вийшов по виду того, хто породив його, і другий вийшов по виду того, хто породив його. І дух їхній розділювався: один - в сторону святості, інший - в сторону нечистоти. Один уподібнюється своїй стороні, й інший - уподібнюється своїй, - тій стороні, з якої вони вийшли.

Внаслідок того, що вона дослухалася поради змія, він привніс в неї свою скверну. І домішалася скверна змія до тіла Хави. А потім увійшов до неї Адам, і вважається, що вона завагітніла від обох, від скверни змія і від святості Адама Рішона. І спочатку вийшов з неї Каїн, який був із домішкою скверни змія, а потім, коли вже вийшла скверна з Хави разом із народженням Каїна, вийшов з неї Евель у святості Адама Рішона.

456) Зі сторони Каїна виходять підрозділи всіх видів непотребу, духи, дияволи і відьми. З сторони Евеля виходить в світ здебільшого милосердя. Однак не в досконалості, - подібно до доброго вина, що перемішане з поганим вином. І світ не встановлюється за допомогою нього, доки не народжується Шет, і до нього відносяться всі покоління праведників, що вийшли після нього в світі. І ним був заснований світ. А від Каїна походять всі нахаби, грішники і лиходії світу.

457) В час, коли Каїн згрішив, він відчував страх, оскільки бачив перед собою різні збройні стани, які прийшли покінчити з ним. І коли він покаювся, то сказав: "Ось Ти зганяєш

⁶⁰⁴ Писання, Пісня пісень, 2:3.

⁶⁰⁵ Писання, Йов, 9:24.

⁶⁰⁶ Писання, Псалми, 9:6.

мене сьогодні з лиця землі, і від лику Твого я буду прихований... і кожен зустрічний зможе вбити мене"⁶⁰⁷ - тобто, він злякався станів, які прийшли вбити його.

"Від лику Твого я буду прихований", - бо сказав: "Я буду прихований і зруйнований в будові своїй", тому що Каїн був людиною землі. І оскільки Він зігнав його з лиця землі, то зруйнувалася вся його будова. І нічого не залишилося у нього в світі. "Від лику Твого я буду прихований" означає ще, як сказано: "І не приховав лику Свого від нього"⁶⁰⁸. І також сказано: "І закрив Моше обличчя своє"⁶⁰⁹. І про це сказав Каїн: "Від лику Твого я буду прихований", - тобто сказав: "Я буду прихований від лику Твого, щоб не спостерігали за мною". І тому "кожен зустрічний зможе вбити мене".

⁶⁰⁷ Тора, Берешит, 4:13, 14. "І сказав Каїн Творцеві: "Великою є вина моя, непростенна. Ось Ти виганяєш сьогодні мене тепер з лиця землі, і від лику Твого я буду прихованим, і вічним волоцюгою буду на землі, і ось, кожен зустрічний зможе вбити мене".

⁶⁰⁸ Писання, Псалми, 22:25. "Бо не знехтував Він і не відкинув мольбу бідняка, і не приховав лику Свого від нього, і коли він закликав до нього - почув".

⁶⁰⁹ Див. Тора, Шмот 3:6 "І сказав ще: "я - Всесильний Творець батька твого, Всесильний Творець Авраама, Всесильний Творець Іцхака та Всесильний Творець Яакова". І закрив Моше обличчя своє, бо боявся подивитися на Всесильного".

І позначив Творець Каїна знаком

458) "І позначив Творець Каїна знаком"⁶¹⁰ - однією з двадцяти двох букв Тори. Відзначив його буквою "вав і" для того, щоб захистити його. Тому що буква "вав і" - це знак союзу, якого він удостоївся після каяття, і прийняв на себе збереження союзу.

Сказав рабі Єгуда: "І коли вони були в полі, повстав Каїн на Евеля, брата свого, і вбив його"⁶¹¹. "В полі" - вказує на жіночу властивість. І тому, через цю жіночу властивість, він повстав та вбив Евеля. Тому що від жіночої сторони, від лівої, він успадкував силу вбивства, і це - сторона Сама, що викликав смерть в усьому світі тим, що спокусив Адама і Хаву порушити заборону Древа пізнання. І Каїн заздрив Евелю через Нукву, додаткову Нукву, яка була в Евеля.

Про душі Каїна і Евеля сказано, що Евель - це властивість MI, а Каїн - ЕЛЄ⁶¹². І відомо, що MI походять зі сторони вищих Аби ве-Іми, а ЕЛЄ - від ІШСУТ. І в Аба ве-Імі це дві Нукви у властивості "манула" й "міфтеха". Однак ІШСУТ створені тільки у властивості "міфтеха", тобто у властивості однієї Нукви. Таким чином, Каїн, який знаходиться у властивості ЕЛЄ, мав лише одну Нукву, у властивості "міфтеха (ключ)". Однак в Евеля було дві Нукви, у властивості "манула (замок)" та "міфтеха (ключ)". Тому Каїн заздрив Евелю через додаткову Нукву, яка була в нього, через Нукву властивості "манула (замок)".

Рабі Хія сказав: "Але ж причина вбивства Евеля стає очевидною зі сказаного: "А на Каїна й на жертву його не звернув уваги. І дуже прикро стало Каїну"⁶¹³, - тобто тому, що не була прийнята його жертва, а не через Нукву, як стверджує рабі Єгуда. Сказав Рабі Єгуда: "Це правильно, що стало прикро Каїну за те, що не була прийнята жертва його, але тут все зіграло свою роль в той момент, коли вбивав Евеля, - тобто й те, що ревнував через додаткову Нукву".

459) І сказав Творець Каїну: "Чому прикро тобі, і чого поникло обличчя твоє? Адже якщо станеш кращим, то будеш гідним. А якщо не станеш кращим, - то біля входу гріх лежить"⁶¹⁴, - тобто сказав йому Творець, що якщо поліпшиш свої діяння, "то будеш гідним". "Будеш гідним", - як сказано про Реувена, первістка Яакова: "Реувен, первісток ти мій, моя міць і початок ти сили моєї, надлишок гідності"⁶¹⁵. Тому що у гідності завжди є перевага й вищість в усьому, і вона залежить від діянь його. І тому сказав йому Творець: "Якщо станеш кращим, - то будеш гідним. А якщо не станеш кращим, - то біля входу гріх лежить"⁶¹⁴.

⁶¹⁰ Тора, Берешит, 4:15.

⁶¹¹ Тора, Берешит, 4: 8.

⁶¹² Див. "Передмову книги Зоар", п.153.

⁶¹³ Тора, Берешит, 4:5.

⁶¹⁴ Тора, Берешит, 4:6, 7. "І сказав Творець Каїну: "Чому прикро тобі, і чого поникло обличчя твоє? Адже якщо станеш кращим, - то будеш гідним. А якщо не станеш кращим, - то біля входу гріх лежить".

⁶¹⁵ Тора, Берешит, 49:3.

Біля входу гріх лежить

460) "Біля входу гріх лежить"⁶¹⁴. "Біля входу" - це вищий вхід, з якого виходять рішення суду про погані вчинки тих, хто живе у світі. Вхід означає, як сказано: "Відкрийте мені врата справедливості"⁶¹⁶, - тобто врата Малхут, званою праведністю. І у цього входу Малхут "гріх лежить"⁶¹⁴, і це - ангел смерті, який в майбутньому стягне з тебе.

461) На початку року народився Адам, у вищій і нижній властивостях, - у властивості ЗОН, званій "вищий Адам" та у властивості "нижній Адам". І є початок року нагорі, - тобто ЗОН, коли вони знаходяться в стані суду. І є початок року внизу, - тобто початок року, який настав у шостий день створення світу, коли був створений нижній Адам. Звідси стає зрозумілим, що Адам був створений у властивості суду, оскільки він був створений на початку року внизу, що походить від властивості, яка відповідна йому нагорі, - вищого початку року, тобто від ЗОН в стані суду.

На початку року згадуються безплідні. Звідки відомо, що це відбувається на початку року? Оскільки сказано: "І Творець (ве-АВАЯ) згадав Сару"⁶¹⁷. "І Творець (ве-АВАЯ)" - вказує на те, що згадування відбулося на початку року. Тому що в будь-якому місці, де сказано: "І Творець (ве-АВАЯ)" - це Зеїр Анпін і місце його суду, що вказує на вищий початок року. І оскільки Адам народився на початку року, він народився у властивості суду. І світ тоді знаходиться в суді. Саме тому "біля входу гріх лежить"⁶¹⁴, - тобто ангел смерті, для того, щоби стягнути з тебе. Як сказано: "До тебе ваблення його"⁶¹⁴, тобто ангела смерті, щоб покарати тебе аж до повного знищення.

462) "Біля входу гріх лежить, і до тебе ваблення його, і ти будеш панувати над ним"⁶¹⁴. Як сказано: "І Ти даєш їм усім життя"¹⁹, - тобто Малхут, звана "Ти", дає життя всьому, і навіть кліпот. І тому мовиться, що Творець не панує, - тобто не проявляється Його влада, але тільки в час, коли будуть знищені грішники світу. Тому після того, як ангел смерті знищить їх, буде панувати над ним Творець і не дозволить йому завдавати зло світові, оскільки сказано "і ти", - тобто Малхут, - "будеш панувати над ним"⁶¹⁴.

Іншими словами, Малхут буде панувати над ангелом смерті після того, як він здійснить суд грішниками, і більше не дозволить йому завдавати зло жителям світу. Слово "і ти" в уривку "і ти будеш панувати над ним"⁶¹⁴ - це ім'я Малхут.

463) І це панування тримається на зв'язку протилежних сторін для того, щоб розсудити їх і вчинити суд. "І ти будеш панувати над ним"⁶¹⁴, - тобто Малхут являє своє панування через ангела смерті, тому що він карає грішників. Ще одне значення уривка "і ти будеш панувати над ним"⁶¹⁴, - за допомогою повернення. Якщо він зробить повернення, то буде панувати над злою основою й ангелом смерті.

⁶¹⁶ Писання, Псалми, 118:19. "Відкрийте мені врата справедливості, і я увійду в них та подякую Творцеві".

⁶¹⁷ Тора, Берешит, 21:1. "І Творець згадав Сару, як і сказав, і зробив Творець Сарі те, що обіцяв".

Аза та Азаель

464) Коли породжені Каїном розійшлися по світу, вони рівняли і ділили землю, і вони були подібні до вищих ангелів та людей внизу. І це тому, що Каїн походив як від скверни Сама, який увійшов до Хави, - а він був ангелом, - так і від сімені Адама. Завдяки своїй величезній силі сини Каїна, проходячи по горах та ущелинах землі, перетворювали їх на рівнину. Коли Аза і Азаель впали з місця вищої святості, вони побачили дочок людських і грішили з ними, породжуючи синів. Це ті, про яких сказано: "Велетні були на землі в ті часи, - і навіть після того, коли сини божественних стали входити до дочок людських, і вони народжували їм"⁶¹⁸.

465) Сини Каїна були "синами божественних". Тому що коли Сам увійшов до Хави і привніс в неї скверну, вона завагітніла і народила Каїна. Тому видом своїм він не був схожий на інших синів Адама, оскільки був нащадком ангела. І всі ті, які виходять від сторони Каїна, не називалися інакше як "сини божественних", тому що видом своїм були схожі на ангелів, які зветься божественними.

466) І навіть велетні, тобто сини Ази, Азаеля й Наами, називаються теж "синами божественних". Як сказано: "Це богатирі"⁶¹⁸, що вказує на зменшення, що це тільки богатирі, а не перші велетні, які були на землі, і це тому, що їх було шістдесят, згідно вищого рахунку, тобто відповідно до ВАК - ХАГАТ НЕГІ Зеір Анпіну. Тут сказано: "Це богатирі, люди імениті в світі"⁶¹⁸. А про царя Шломо, тобто Зеір Анпіна, написано: "Ось ложе Шломо, шістдесят богатирів навколо нього"⁶¹⁹. І тут, і там їх шістдесят, однак перші походять від вищих ВАК.

Ще одне значення уривка: "Це богатирі, люди імениті в світі"⁶¹⁸, - саме в світі, щоб відрізнити їх від перших велетнів, Ази та Азаеля, які перебували над світом. Світ - це Нуква Зеір Анпіну. Тобто ці велетні встановилися в будові (меркава) ЗОН і стали частиною Нукви, званої світ.

467) Саме в світі, оскільки вони встановилися як будова (меркава) для Нукви, і з нижнього світу їх взяв Творець. Після того, як вони впали в нижній світ, здійснювалися серед них з'ясування, і ці з'ясування були приєднані до будови (меркава) Нукви. Однак перші велетні зовсім нічого не мали від нижнього світу, бо ангели перебували на небесах. Сказано: "Творець, пам'ятай про милосердя Твоє і про милість Твою, бо від світу вони"⁶²⁰, - тобто від нижнього світу взяв Творець милосердя і милість, щоб вони стали святою будовою (меркава) нагорі. І це перші праотці.

Тому що "милосердя Твоє"⁶²⁰ - це праотець Яков, "милість Твоя"⁶²⁰ - це Авраам, вони піднялися з нижнього світу і удостоїлися стати будовою для ЗОН нагорі, як сказано: "Праотці є будовою". І так само тут: "Це богатирі, люди імениті в світі"³⁰⁶, - тобто вони теж піднялися з нижнього світу та приєдналися нагорі до будови ЗОН. "У світі" - це "ложе Шломо", Нуква, але тільки у властивості Г'вури, і сказано про неї: "Ось ложе Шломо, шістдесят богатирів навколо нього"⁶¹⁹. Всі вони, всі шістдесят богатирів навколо ложа Шломо, називаються "сини божественних".

468) В час створення Творцем Адама Він створив його в Еденському саді і дав йому сім настанов⁶²¹. Той прогрішив, покусивши від Древа пізнання, і був вигнаний з Еденського саду. Два небесних ангела, Аза і Азаель, звернулися до Творця: "Якби ми були на землі, як і Адам, то були б праведниками". Відповів їм Творець: "Хіба можете ви подолати злу основу, що панує на землі?". Сказали йому: "Можемо". Відразу ж кинув їх Творець з небес, і в той момент, коли опустилися вони на землю, увійшла до них зла основа, як сказано: "І брали собі жінок з усіх, що вибирали"⁶²², грішили й позбулися своєї святості.

⁶¹⁸ Тора, Берешит, 6:4. "Велетні були на землі в ті часи, - і навіть після того, коли сини божественних стали входити до дочок людських, і вони народжували їм. Це богатирі, люди імениті в світі".

⁶¹⁹ Писання, Пісня пісень, 3:7.

⁶²⁰ Писання, Псалми, 25:6.

⁶²¹ Див. вище статтю "І помістив його в Еденському саді", п.259.

⁶²² Тора, Берешит, 6:2. "І побачили ангели Всесильного дочок людських, що хороші вони, і брали собі жінок з тих, що обирали".

469) Всі насадження, тобто сфiрот ЗОН, були вкритими й тонкими решимот в одному місці, - тобто в місці Малхут. А потім Творець взяв їх звідти і відправив в інше місце - в Бiну. І тоді вони змогли існувати і досягли своїх мохін.

Ось книга породжень Адама

470) "Ось книга породжень Адама"⁶²³. Три книги відкриті на початку року, тобто в Нукві. Одна з них - книга завершених праведників. Інша - закінчених грішників. Третя - середніх⁶²⁴. Але тут розглядається лише книга завершених праведників.

Вища книга є в Нукві, званій Біна, з якої походить все. І також поняття "письмо" походить від неї.

Середня книга є в цій Нукві, котра включає вище і нижнє, - тобто Зеір Анпін, який включає Біну і Малхут разом, та званий письмовою Торою. І це - Адам Рішон, від чотирьох стадій Адама, наявних в АБСА, тобто Адам світу Ацилут.

Третя книга є в цій Нукві, звана "породження Адама"⁶²³, - тобто породження Зеір Анпіну, званого Адам. І це книга завершених праведників, як сказано: "Ось книга породжень Адама"⁶²³, і цей праведник, безумовно, - Ёсод Зеір Анпіну, що здійснює породження.

Три книги - це три мохін, рош-тох-соф, які Зеір Анпін передає Нукві:

1. мохін від Біни - вища книга;
2. власні мохін - середня книга;
3. мохін його Ёсоду, третя книга, книга породжень, тому що породження виходять від Ёсоду, а не від іншої сфери; і вона також називається книгою праведників, тому що Ёсод називається "праведник".

І сказано: "Коли Всесильний створив Адама, за подобою Всесильного Він створив його"⁶²³. Тоді, після того, як розкрилася книга породжень Адама, виправилося все нагорі і внизу, і обидва ці світи стали існувати в єдиному порядку, як сказано, що порядок становлення, тобто виходу мохін нижнього світу, Адама і Хави, повністю відповідає порядку становлення вищого світу, ЗОН.

"Чоловічої і жіночої статі (захар ве-некева) створив Він їх"¹², - незрозуміло. Варто було сказати: "Чоловіком і жінкою створив Він їх". Але справа в тому, що один був включений в іншого, тобто некева була включена до захара під час створення його, тому що вони були подвійним парцуфом, але потім розділив Він їх.

471) Сказано: "Могутня вежа - ім'я Творця, до неї втече праведник та зміцниться"⁶²⁵. "Праведник", про якого тут йдеться, - це "книга породжень Адама"⁶²³, яка спрямовується в цю вежу. І це "вежа Давида"⁶²⁶, тобто Малхут, а також "могутня вежа - ім'я Творця". І все є одним цілим, оскільки вежею (мігдаль) називається Малхут в стані ґадлут, тому що "мігдаль (вежа)" означає "ґадлут". Тут прихована таємниця, що відома тим, хто володіє вірою, тобто таємниця сполучення імен, котрі виходять зі сказаного: "Могутня вежа...". І це, звичайно, книга породжень, тобто Ёсод праведника, який за допомогою цієї вежі здійснює породження.

מבש עוי מיץ
גרג ווה יצד
דצב זדו היי
לקה שוה ונק

"Мем-бет-шин מבש", "айн-вав-йуд וי", "мем-йуд-цаді ימ" і т.п., - це сполучення, які містять тридцять шість букв в дванадцяти словах, в кожному слові - три літери. І вони походять зі

⁶²³ Тора, Берешит, 5:1.

⁶²⁴ Вавилонський Талмуд, трактат Рош га-Шана, арк. 16:2.

⁶²⁵ Писання, Притчі, 18:10. "מגדל עץ שם יהוה בו ירוץ צדיק ונשגב".

⁶²⁶ Писання, Пісня пісень, 4:4.

сказаного: "Могутня вежа - ім'я Творця (АВАЯ), до неї втече праведник та зміцниться", АВАЯ праведник.

У першому стовпчику "мем-бет-шин מֶבֶט", "г'імель-рейш-г'імель רֵיִשׁ", "далет-цаді-бет בֶּט", "ламед-куф-хей הֶה" знаходяться в початкових буквах чотири букви слова "мигдаль (לְגַדִּלֵּם вежа)". У другому стовпці "айн-вав-йуд יוּד", "вав-вав-гей הוּו", "зайн-далет-вав וַו", "шин-вав-гей הוּו" знаходяться чотири літери, - букви слова "оз (וַיֹּזְמוּ могутня)" та буква "шин ש" від слова "шем (שֶׁם ім'я)". У третьому стовпці "мем-йуд-цаді יוּד", "йуд-цаді-далет טַד", "гей-йуд-йуд הֵה", "вав-нун-куф וַו" знаходяться в початкових буквах чотири літери, - буква "мем מ" від слова "шем (שֶׁם ім'я)" та букви "йуд-гей-вав וַו" від імені АВАЯ (הוּיָה), а нижня "гей ה" імені АВАЯ знаходиться в останній букві імені "ламед-куф-гей הֶה".

Слова "до неї втече праведник" знаходяться в середніх буквах слів, розташованих в ряд. У першому ряду "мем-бет-шин מֶבֶט", "айн-вав-йуд יוּד", "мем-йуд-цаді יוּד" знаходяться дві літери слова "бо (וְבוֹ до неї)", і буква "йуд י" від слова "яруц (וַיֹּרֶץ втече)". У другому ряду "г'імель-рейш-г'імель רֵיִשׁ", "вав-вав-гей הוּו", "йуд-цаді-далет טַד" знаходяться літери "рейш-вав-цаді וַו" від слова "яруц (וַיֹּרֶץ втече)". У третьому ряду "далет-цаді-бет בֶּט", "зайн-далет-вав וַו", "гей-йуд-йуд הֵה" знаходяться літери "цаді-далет-йуд יַד" від слова "цадик (קָדִישׁ праведник)", а буква "куф ק" слова "цадик (קָדִישׁ праведник)" знаходиться в імені "ламед-куф-гей הֶה", що знаходиться в останньому ряду - "ламед-куф-гей הֶה", "шин-вав-гей הוּו", "вав-нун-куф וַו", а в імені "шин-вав-гей הוּו" є буква "вав ו" слова "ве-нісгав (וְנִסְגַּב і зміцнюється)". В імені "вав-нун-куф וַו", в останньому ряду, є буква "нун נ" слова "ве-нісгав (וְנִסְגַּב і зміцнюється)". А в кінці імен першого стовпчика знаходяться літери "шин-г'імель-бет בֶּט" слова "ве-нісгав (וְנִסְגַּב і зміцнюється)". А імена Творець (АВАЯ הוּיָה) і "праведник (цадик קָדִישׁ)" знаходяться в кінцевих буквах другого і третього стовпців.

472) Звичайно ж, опустили книгу Адаму Рішону, і за допомогою неї він дізнавався й осягав вищу мудрість. І про неї сказано: "Ось книга породжень Адама"⁶²³. І ця книга приходить до "синів божественних", - до мудреців цього покоління. І кожен, хто удостоївся вивчати її, дізнається за допомогою неї вищу мудрість. І вони вивчають її та осягають її. І цю книгу ангел Разіель, який відає таємницями, опустив Адаму Рішону в Еденському саді. І приставлені до неї три ангела, що охороняють цю книгу, щоб не захопили її зовнішні.

473) В час, коли Адам вийшов з Еденського саду, він ще тримав цю книгу, а коли вийшов назовні, книга випурхнула у нього. Благав він і плакав перед Володарем своїм, і Він повернув йому книгу, як і спочатку, щоб не була забута мудрість людьми, і вони займалися осягненням Господаря свого.

474) У Ханоха також була книга, і книга ця була з місця книги породжень Адама. І ця книга є вкритою мудрістю, бо вона взята із землі та стала ангелом небесним. Як сказано: "І не стало його, бо забрав його Всесильний"⁶²⁷, і він - "юнак", тобто називається він в будь-якому місці "юнак". Як сказано в уривку: "Виховуй (ханох) юнака по шляху його"⁶²⁸, що вказує, що Ханох - юнак, бо він став юнаком, який служить Шх'іні.

475) І всі вищі таємниці були вручені йому, і він передає та вручає їх всім, хто гідний їх, виконуючи завдання Творця. Тисяча ключів довірені йому, і сто благословень отримує він кожен день. І він здійснює сполучення для Господаря свого. Пояснення. Сф'ірот Хохми обчислюються в тисячах, сф'ірот Біни - в сотнях. "Ключі" означають - шляхи притягання. "Вручені йому" - ключі Хохми, і "сто благословень" - Біни. І зі світу взяв його Творець, щоб служив він Йому у висях.

476) З цього моменту вручена йому книга, яка називається книгою Ханоха, тому що в час, коли взяв його Творець, Він явив йому вищі одкровення і таємницю Древа життя, що росте в саді, а також його листя та гілок. І всі ці таємниці ми зустрічаємо в його книзі, - все, що показав йому Всесильний в той час, коли підніс його нагору. Щасливі ті вищі прихильники,

⁶²⁷ Тора, Берешит, 5:24.

⁶²⁸ Писання, Притчі, 22:6.

яким розкрилася вища мудрість, і ніколи не забувалася ними, як сказано: "Таємниця Творця для тих, хто боїться Його, і союз Свій Він оголошує їм"⁶²⁹.

⁶²⁹ Писання, Псалми, 25:14.

Не буде дух Мій судити людину

477) "І сказав Творець: "Не буде дух Мій судити людину вічно, адже, до того ж, вона - плоть"⁴²⁹. В цей момент перед потопом, ріка, яка виходить і витікає з Едену, Біна, створила вищий дух від Древа життя, Зеїр Анпіна, і наповнила ним дерево, тобто Нукву. І простягнувся від них дух життя до людей, і тому жили вони довгі роки.

Пояснення. Сфірот Біни обчислюються в сотнях. І оскільки дух життя походив від Біни, люди жили тоді сотні років. І дні їхнього життя досягали семисот років, відповідно до семи нижніх сфірот Біни, "а якщо перебуває в силах"⁶³⁰, - то восьмисот років і навіть дев'ятисот років. І тому жили довгі роки, поки зло їхнє не піднеслося вгору, і не постали вони біля входу, про який сказано: "Біля входу гріх лежить"⁶³¹. Тоді від цього дерева, Нукви, відійшов вищий дух Біни, в час, коли душі здійснюються до людей.

Іншими словами, вищий дух Біни відійшов від неї, і залишився в ній лише дух Зеїр Анпіну. І ці душі здійснюються тільки зі сторони Зеїр Анпіну та Нукви його. І це означає сказане: "Не буде судити Мій дух"⁴²⁹, від Біни, "людину". "У світі", - тобто дати дух Мій у світі, в час, коли душі від ЗОН здійснюються до людей. І тому тепер душі тільки від Зеїр Анпіну, сфірот якого вимірюються десятками, і тому "днів нашого життя"⁶³⁰ всього лише "сімдесят років"⁶³⁰, що відповідає нижнім сфірот Зеїр Анпіну, "а якщо перебуває в силах - то вісімдесят років"⁶³⁰, тобто - коли присутні ГАР. "До ста років" - коли людина немов пішла та зникла зі світу.

478) "Адже до того ж, (беша'ам רשע) він - плоть"⁴²⁹. "Беша'ам (רשע)" - це Моше, оскільки в гематрії це слово становить "шин-мем-гей (המש 345)", - так само, як і Моше, який світить місяцю. І завдяки цій силі, люди живуть в світі довгі роки. Внутрішній Даат Зеїр Анпіну називається Моше. І він притягує до Нукви світло Біни, сфірот якої обчислюються в сотнях. І тому люди жили довгі роки.

Сказано: "Нехай будуть дні його - сто двадцять років"⁴²⁹. Це натяк на Моше, який жив сто двадцять років, і через нього була дарована Тора, а в момент дарування Тори він передав життя людям від Древа життя, яке виходить з Едену вдягненим у нього, тобто це Біна. І якби не прогрішили Ізраїль, то були б завжди отримуючими життя від Древа життя і не вмирали б. І про це сказано в уривку: "Висічене (харут) на скрижалях"³⁶², що вказує, що була свобода (херут) від ангела смерті, тому що Древо життя простягалось вниз, і від нього виходило вічне життя.

479) І тому сказано: "Адже, до того ж, (беша'ам רשע) він - плоть"⁴²⁹. Бо від "беша'ам (רשע)", що є плоттю, тобто від Моше, вдягненого у плоть тіла, залежить наповнення духом вічного життя. Бо властивість "беша'ам (רשע)", тобто Моше, відноситься як до вищого, так і до нижнього. Іншими словами, Зеїр Анпін нагорі теж називається Моше, і тому уточнюється в уривку: "Адже до того ж, (беша'ам רשע) він - плоть"⁴²⁹, щоб вказати, що мається на увазі Моше внизу, який вдягнений у плоть.

Завдяки даруванню Тори буде свобода від ангела смерті. І тому Моше не помер, але був узятий зі світу у вищий світ, Зеїр Анпін. І він світить там місяцю, Нукві, тому що сонце, хоча і йде зі світу, не вмирає, - тобто воно не зникає, а починає світити місяцю. І так само - Моше, коли він йде з нижнього світу та світить місяцю у вищому світі.

480) Ще одне значення уривку: "Адже до того ж, він - плоть"⁴²⁹. Бо внаслідок притягання духу життя серед людей протягом тривалого часу дух знову став плоттю, як і тіло, для того, щоб тягнутися за насолодами тіла і займатися придбаннями цього світу. І сказане: "Не буде дух Мій судити людину вічно, адже до того ж він - плоть"⁴²⁹ означає, що не буде простягати дух життя людині довгі роки. Тому що якщо проходить занадто багато часу, дух знову стає плоттю.

481) Всі покоління, які удосконалювалися та походять від Шета, - всі були праведниками і прихильниками віри. Потім вони розсіялися по світу і породили синів, і навчилися в світа

⁶³⁰ Писання, Псалми, 90:10.

⁶³¹ Тора, Берешит, 4:7.

ремеслу знищення списами і мечами. Тобто жили завдяки мечу, поки не прийшов Ноах і не здійснив для них виправлення світу, щоб обробляти та виправляти землю. Спочатку не сіяли і не орали, бо жили завдяки мечу, але потім почали потребувати цього, як сказано: "Надалі в усі дні землі - сівба та жнива не припиняться"⁶³². Таким чином, були прийняті тоді у світі, сівба й жнива.

482) Творець в майбутньому виправить світ і виправить дух життя в людях таким чином, що триватимуть їхні роки в світі, як сказано: "Бо як дні дерева будуть дні народу"⁶³³. І сказано: "Знищить Він смерть навіки, і витре Творець Всесильний сльози з усіх облич, і ганьбу народу свого усуне на всій землі, бо так сказав Творець"⁶³⁴.

⁶³² Тора, Берешит, 8:22.

⁶³³ Пророки, Єшаягу, 65:22. "Не будуть одні будувати, а інші - жити, не будуть одні садити, а інші - їсти, бо як дні дерева будуть дні народу Мого, і справу рук своїх переживуть обранці Мої".

⁶³⁴ Пророки, Єшаягу, 25:8.

